21. YÜZYILDA TÜRKİYE'NİN
GENÇLİK VE SPOR
SEFERBERLİĞİ
TÜRKİYE YÜZYILI

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN: 978-625-6281-88-2

21. Yüzyılda Türkiye'nin Gençlik ve Spor Seferberliği

© 2025 CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Bu kitabın tüm hakları saklıdır ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınlarına aittir. Kitabın hiçbir bölümü yayıncının izni olmadan fotokopi ve bilgisayar ortamında yeniden üretilemez ve çoğaltılamaz.

Yayıncı Sertifika No.: 45482

1. Baskı, İstanbul, Ekim 2025

İletişim
Kızılırmak Mahallesi Mevlana Bulv. No.:144 Çankaya
Ankara/TÜRKİYE
T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı
İhlas Gazetecilik A.Ş.
Sertifika No: 45589

21. YÜZYILDA TÜRKİYE'NİN
GENÇLİK VE SPOR
S E F E R B E R L İ Ğ İ

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

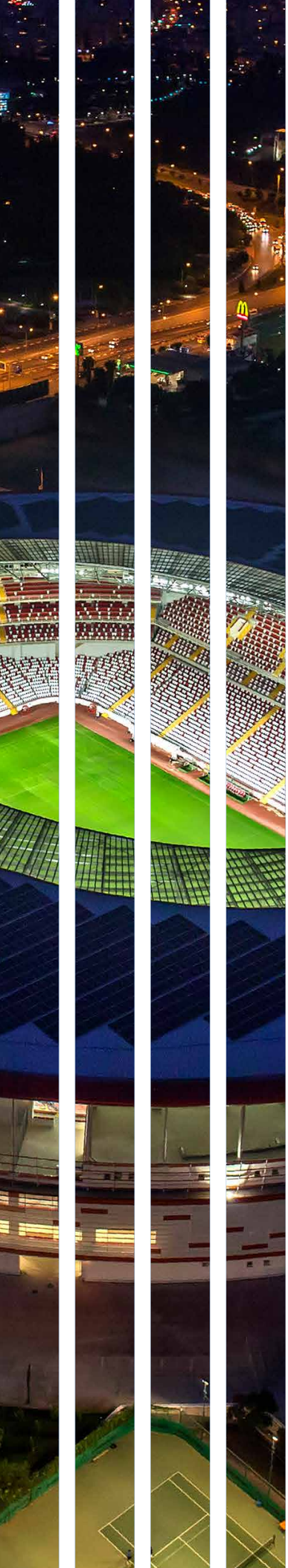

içindekiler

Takdim
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan/**11**

Giriş /13

1. Bölüm

TÜRKİYE'DE SPOR YÖNETİMİ VE KÜLTÜRÜNÜN DÖNÜŞÜM SÜRECİ / 19

1.1. Cumhuriyet Öncesi Spor Politikaları / **21**
1.2. Cumhuriyet Dönemi Spor Politikaları ve Sporun Kurumsallaşması / **25**
1.3. Cumhuriyet Hükûmetlerinde Spor Politikaları / **31**
1.4. Kalkınma Planlarında Spor Politikaları / **38**
1.5. Gençlik ve Spor Bakanlığının Yeniden Yapılanması / **45**
1.6. Kurumsal Reformlar ve Mevzuat Değişiklikleri / **50**

SPORCU SAYILARI, KATILIM VE YETİŞTİRME EKOSİSTEMİ / 55

2. Bölüm

2.1. Lisanslı Sporcu Sayısındaki Artış / **57**
2.2. Branşlara Göre Sporcu Dağılımı / **58**
2.3. Okul Sporları / **61**
2.4. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Projeleri / **70**
2.5. Üniversite Sporları ve YÖK Projeleri / **83**
2.6. Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı / **86**
2.7. Antrenörler, Masörler ve Kondisyonerler / **95**
2.8. Gençlik ve Spor Bakanlığı Projeleri / **107**
2.9. Spor Kulüpleri ve Kulüplere Sağlanan Destekler / **136**
2.10. Spor Alanına İlişkin Diğer Projeler / **140**

3. Bölüm

SPORDA TESİSLEŞME VE ALTYAPI YATIRIMLARI / 151

3.1. Stadyumlar ve Spor Kompleksleri / **153**
3.2. Spor Salonları / **201**
3.3. Olimpik Tesisler / **215**
3.4. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM) / **225**
3.5. Sporcu Eğitim Merkezleri (SEM) / **235**
3.6. Özel Spor Tesisleri / **236**

OLİMPİK VE BİREYSEL SPOR BAŞARILARI / 239

4. Bölüm

4.1. Olimpiyat Oyunları'na Katılım ve Madalya Performansları / **241**
4.2. Bireysel Sporlarda Dünya ve Avrupa Şampiyonalarında Alınan Başarılar / **257**
4.3. Sporcu Sağlığı ve Bilimsel Destekler / **261**
4.4. E-Sporun Türkiye'deki Gelişimi / **271**

5. Bölüm

TAKIM SPORLARI VE ULUSLARARASI BAŞARILAR / 279

5.1. Millî Takımların Uluslararası Turnuvalardaki Başarı Grafiği (Futbol, Basketbol, Voleybol, Hentbol) / **281**
5.2. Diğer Branşlarda Elde Edilen Başarılar / **306**

SPORDA KADINLARIN TEMSİLİ VE TEŞVİK POLİTİKALARI / 309

6. Bölüm

6.1. Uluslararası Arenada Öne Çıkan Kadın Sporcular / **311**
6.2. Sporda Kadınlara Yönelik Teşvik Politikaları / **338**

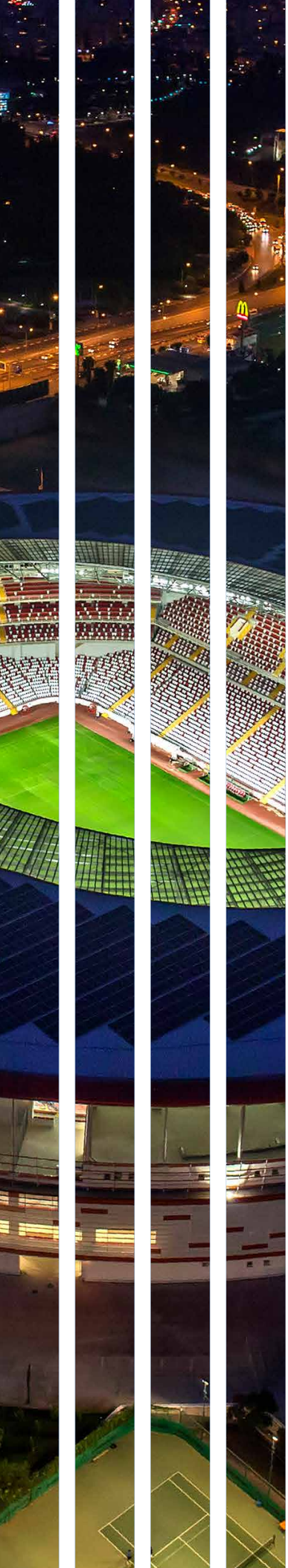

7. Bölüm

PARALİMPİK SPORLARIN GELİŞİMİ VE ENGELLİ BİREYLERİN SPORA KATILIMI / 343

7.1. Paralimpik Oyunları'nın Tarihçesi / **345**
7.2. Türkiye'de Engelli Bireylerin Spora Katılımının Tarihsel Gelişimi / **348**
7.3. Paralimpik Oyunları'na Katılım ve Madalya Performansları / **354**
7.4. Engelli Sporculara Yönelik Teşvik Programları / **363**

GELENEKSEL SPOR DALLARI VE ETNOSPOR / 375

8. Bölüm

8.1. Türkiye'de Geleneksel Sporların Tarihi / **377**
8.2. Geleneksel Spor Dallarının Canlandırılmasına Yönelik Programlar / **382**
8.3. Yerel Yönetimler ve STK'ler ile İş Birlikleri / **389**
8.4. Etnosporun Kavramsal Çerçevesi / **392**
8.5. Kültür Mirasımız Kırkpınar Yağlı Güreşleri / **400**

9. Bölüm

SPOR DİPLOMASİSİ VE ULUSLARARASI TEMSİL / 407

9.1. Sporun Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kullanımı / **409**
9.2. Türkiye'nin Ev Sahipliği Yaptığı Uluslararası Organizasyonlar / **418**
9.3. Diğer Uluslararası Organizasyonlar / **459**
9.4. Uluslararası Spor Federasyonlarında Temsil ve Etki / **462**
9.5. Uluslararası İşbirlikleri / **465**

10. Bölüm

KAMUDA SPOR YAYINCILIĞI VE İLETİŞİM ALANINDAKİ DÖNÜŞÜM / 469

10.1. TRT ve Spor Yayıncılığı: Strateji ve Yayın Perspektifi / **471**
10.2. TRT'nin Spor Yayıncılığı Faaliyetleri / **474**
10.3. Basılı Yayınlar / **500**
10.4. Stratejik Medya Zirveleri ve Etkinlikleri / **501**
10.5. Eğitim Faaliyetleri / **502**

11. Bölüm

SÜRDÜRÜLEBİLİR SPOR VİZYONU VE GELECEK PERSPEKTİFİ / 505

11.1. 2002-2024 Arası Politikaların Stratejik Değerlendirmesi / **507**
11.2. 2025 ve Sonrası İçin Belirlenen Ulusal Hedefler / **516**
11.3. Sürdürülebilir Spor Vizyonu / **518**
11.4. Türkiye Yüzyılı'nda Sporun Rolü / **520**

12. Bölüm

ÖĞRENCİ YURTLARINDA KALİTE ODAKLI GELİŞİM VE BURS HİZMETLERİ / 525

12.1. Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün Kuruluşu ve Yönetim Yapısı / **527**
12.2. Yurt Hizmetleri / **528**
12.3. Özel Barınma Hizmetleri / **546**
12.4. Beslenme Hizmetleri / **551**
12.5. Kredi ve Burs Hizmetleri / **558**

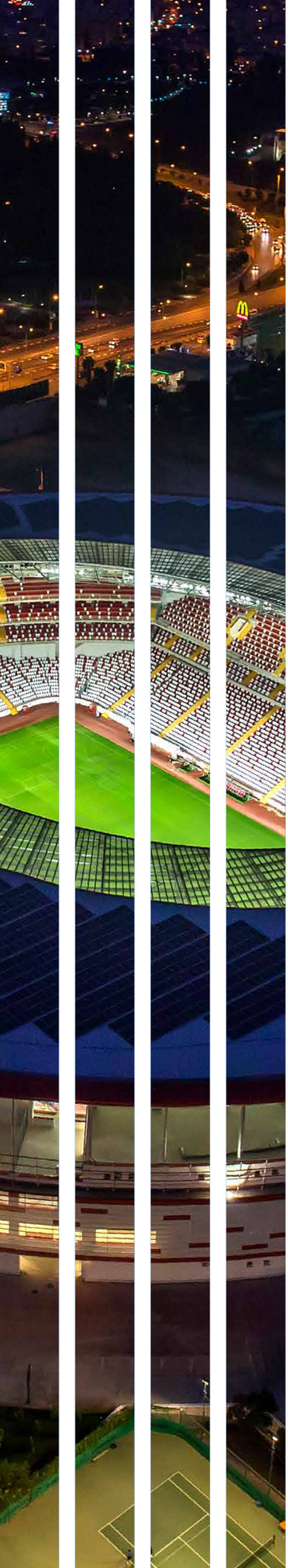

13. Bölüm

GENÇLİK ALANINDA KURUMSAL KAPASİTENİN GÜÇLENDİRİLMESİ / 567

13.1. Cumhuriyet Tarihi'nin 2. Gençlik Şurası / **569**
13.2. Ulusal Gençlik Politika Belgesi'ne Yönelik Çalışmalar / **571**
13.3. Personel Kapasitesinin Güçlendirilmesi ve İç İletişim Mekanizmalarının Geliştirilmesi / **575**
13.4. Mevzuat Çalışmaları / **585**
13.5. Gençlik Projeleri Destek Programı / **587**
13.6. Türkiye Gençlik Atlası / **589**
13.7. Türkiye Gençlik Endeksi Araştırması / **590**
13.8. Araştırmaya Dayalı Gençlik Politikaları Toplantıları / **591**

GENÇLİK MERKEZLERİ VE KÜLTÜR ODAKLI GENÇLİK ÇALIŞMALARI / 595

14.1. Gençlik Merkezleri / **597**
14.2. Genç Ofisler / **608**
14.3. Gençlik Kampları / **611**
14.4. Kültür ve Sanat Odaklı Gençlik Çalışmaları / **619**

14. Bölüm

15. Bölüm

SOSYAL KATILIM VE GÖNÜLLÜLÜK TEMELLİ GENÇLİK ÇALIŞMALARI / 633

15.1. Bağımlılıkla Mücadele ve Psikososyal Destek Temelli Gençlik Çalışmaları / **635**
15.2. Psikososyal Destek ve Ruh Sağlığı Temelli Gençlik Çalışmaları / **640**
15.3. Sosyal Katılım ve Aktif Yurttaşlık Temelli Gençlik Çalışmaları / **641**
15.4. Afet, Kriz ve Toplumsal Dayanıklılık Temelli Gençlik Çalışmaları / **653**
15.5. Gönüllülük ve Toplumsal Dayanışma Temelli Gençlik Çalışmaları / **657**
15.6. Çevre, İklim ve Sürdürülebilir Yaşam Temelli Gençlik Çalışmaları / **661**
15.7. Eğitim ve Beceri Gelişimi Temelli Gençlik Çalışmaları / **664**

16. Bölüm

GENÇ İSTİHDAMI VE GİRİŞİMCİLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ / 669

16.1. Eğitim ve Faaliyetler / **671**
16.2. Kariyer Gelişimi, Vizyon Odaklı Programlar ve Gençlik Zirveleri / **677**
16.3. Tematik Gençlik Kampları ve Projeler / **688**
16.4. Ulusal Staj Programı / **697**

17. Bölüm

DİJİTAL YETKİNLİKLERLE GÜÇLENEN GENÇLİK ÇALIŞMALARI VE KÜRESEL HAREKETLİLİK / 701

17.1. Yenilikçi Gençlik Eğitim Programları / **703**
17.2. Dijital Eğitim Altyapıları ve Gençlik Hizmetleri / **712**
17.3. Dijital Kültür, Teknoloji Ekosistemi ve Küresel Gençlik Hareketliliği / **715**

TAKDİM

Milletleri ortak değerler etrafında birleştiren, güçlü bir dayanışma zemini oluşturan, sosyal bütünleşmeyi sağlayan en önemli alanlardan biri de spordur. Spor, sadece bireylerin değil, toplumların da ruhunu besleyen; millî birlik ve beraberlik duygusunu sağlamlaştıran güçlü bir vasıtadır. Toplumun öz güveninin, disiplininin, inancının ve vizyonunun yansıması olan spor, bir milletin gururudur, geleceğidir, umududur.

Gençlerimiz ülkemizin istikbali, en büyük gücü ve en kıymetli sermayesidir. Geleceğin Türkiye'sini inşa sürecimizde gençlerimiz daima önceliğimiz oldu. Göreve geldiğimiz günden bugüne büyük ve güçlü Türkiye'nin önderleri ve mirasçıları olarak gördüğümüz gençlerimizi yetiştirmenin, onlara hayatın her alanında fırsatlar sunmanın, yeni kapılar açmanın gayreti içinde olduk. Bu doğrultuda politikalar geliştirdik.

Bu anlayıştan hareketle, Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda kararlılıkla sürdürdüğümüz büyük dönüşüm hamlesinde gençlik ve sporu stratejik bir öncelik olarak ele aldık. Türkiye'de sporun hak ettiği seviyeye ulaşması ve altyapının dünya standartlarına kavuşması için 24 yıl boyunca seferberlik ruhuyla çalıştık. Büyük ve güçlü Türkiye idealimizi sporun her branşında ve kademesinde hayata geçirmek için spor politikalarımızı gelecek nesillerin ihtiyaçlarını da gözeten anlayışla oluşturduk. Sporu sadece bir kesimin ulaşabildiği ayrıcalık olmaktan çıkartarak toplumun her kesimine yaymak ve ülkemizi her branşta uluslararası alanda temsil edebilecek bir konuma taşımak için projeler geliştirdik. Kısacası, ülkemizin kalkınma seferberliğinin ayrılmaz bir parçası olarak gördüğümüz sporda büyük bir dönüşümü hayata geçirdik.

Sporun alt yapısında ve tesisleşmede devrim niteliğinde adımlar attık. 81 ilimize yayılan modern tesisleşme hamleleriyle Türkiye'nin her köşesine stadyumlar, spor kompleksleri, yüzme havuzları, basketbol sahaları, spor salonları, atletizm pistleri inşa ettik. Ülkemize kazandırdığımız uluslararası nitelikteki modern spor tesisleri ile Türkiye'yi sadece spor müsabakalarına katılan bir ülke konumundan çıkartıp olimpiyatlar dâhil her türlü uluslararası spor etkinliğine, büyük organizasyonlara ev sahipliği yapabilecek bir kapasiteye ulaştırdık. Sporda takip edilen bir ülke, spor diplomasisinde önemli bir aktör haline geldik.

Spor politikalarımızı oluştururken ve hayata geçirirken kapsayıcılığı temel ilke edindik. Profesyonel branşların yanı sıra amatör, yerel ve bölgesel spor faaliyetlerini destekleyerek sporun tabana, toplumun geneline yayılmasının yolunu açtık. Kadın sporcularımızı her branşta destekleyerek onların ulusal ve uluslararası düzeyde daha görünür hâle gelmelerini sağladık. Engelli vatandaşlarımızın spora erişimini kolaylaştırmak, potansiyellerini ortaya çıkarmak ve sosyal hayata daha aktif katılımlarını teşvik etmek amacıyla önemli yatırımlar yaptık, projeler geliştirdik.

Sporun aynı zamanda önemli bir eğitim ve sosyal gelişim aracı olduğu gerçeğinden hareketle stratejik hamlelere imza attık. Geleceğin üst düzey sporcularını, olimpiyat şampiyonlarını yetiştirmek amacıyla eğitimle sporun bir arada yürütüldüğü Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri ve Sporcu Eğitim Merkezleri projelerini başlattık. Gençlerimize ücretsiz spor olanakları sunduk. Spora yaptığımız yatırımlar ve inşa ettiğimiz tesislerle lisanslı ve faal sporcu sayısında rekor düzeylere eriştik.

Bu dönemde sporda olduğu gibi gençlik politikalarımızı da benzer bir dönüşüm anlayışıyla yeniden ele aldık. Gençlerimizin eğitim, barınma, karar alma süreçlerine katılımı ve kişisel gelişimlerinin desteklenmesini temel önceliklerimiz arasına yerleştirdik. Artırılan yurt kapasiteleri, gençlerin yükseköğretime erişimini güçlendiren önemli bir sosyal altyapı unsuru hâline gelirken ülke genelinde yaygınlaştırdığımız gençlik merkezlerini, gençlerin sosyal, kültürel ve eğitsel faaliyetlere katılımını artıran çok yönlü mekânlar olarak yapılandırdık.

Genç istihdamını güçlendirmeye yönelik uygulanan programlar sayesinde gençlerimizin iş gücü piyasasına daha donanımlı ve rekabetçi bireyler olarak katılmalarını sağladık. Bu süreçte dijital yetkinliklerin geliştirilmesini, gençlerin değişen dünyaya uyum sağlamaları ve yeni beceriler kazanmaları açısından stratejik bir alan olarak ele aldık; gençlik politikalarımızı, çağın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde bütüncül bir yaklaşımla yapılandırdık.

Bugün Türkiye, ülkemizi yurt dışında da gururla temsil eden sporcular yetiştiriyor. Ay-yıldızlı bayrağımızın uluslararası sportif organizasyonlarda göndere çekildiğine şahitlik ediyoruz. Olimpiyatlarda, dünya şampiyonalarında, Avrupa liglerinde Türk sporunun sesi yankılanıyor.

Tüm bu başarılar, sporcularımızın, antrenörlerimizin, federasyonlarımızın, spor kulüplerimizin emek ve gayretlerinin; gençlerimize duyduğumuz güvenin, kararlılıkla uyguladığımız ve geliştirdiğimiz spor politikalarının ve sporun her dalına yaptığımız yatırımların sonucudur. Türk sporunu başarıdan başarıya taşıyan tüm sporcularımıza, emeği geçen herkese, şahsım, milletim ve ülkem adına şükranlarımı sunuyorum.

Azimleri, heyecanları, başarıları ve taşıdıkları sorumluluk bilinciyle yalnızca bugünün değil, Türkiye Yüzyılı'nın da mimarları ve ülkemizin geleceği, umudu olan gençlerimize güveniyorum. Bundan sonra da gençlerimiz için her türlü imkânı seferber ederek yanlarında olacak, onların önünü açan, yeteneklerini destekleyen, emeğini ve başarısını taçlandıran bir anlayışla çalışmayı sürdüreceğiz.

Türkiye Yüzyılı'nı aynı zamanda gençliğin ve sporun yüzyılı yapma idealimiz doğrultusunda kararlılıkla çalışmaya, spora ve sporcularımıza, gençlerimize her alanda destek olmaya devam edeceğiz. Ülkemizi sporun her dalında, hep birlikte daha ileriye taşıyacak, gençlerimizle birlikte, omuz omuza yürüyerek Türkiye'yi daha güçlü yarınlara ulaştıracağız.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımızca hazırlanan "21. Yüzyılda Türkiye'nin Gençlik ve Spor Seferberliği" adlı eser bu alanlarda kat ettiğimiz mesafenin, harcadığımız emeğin, başarı hikâyelerimizin somut göstergesidir. Eserin hazırlanmasında emeği geçenleri tebrik ediyor, çalışmanın gelecek nesillere de ilham vermesini temenni ediyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

GİRİŞ

Spor, yalnızca bir fiziksel aktivite veya rekabet alanı değil; aynı zamanda toplumların sosyo-kültürel kimliğini, uluslararası arenadaki görünürlüğünü ve gelecek vizyonunu şekillendiren stratejik bir unsur olarak kabul edilmektedir. Türkiye, 21. yüzyılın ilk çeyreğinde bu gerçeği merkeze alarak spor alanında kapsamlı bir dönüşüm sürecine girmiştir. Bu dönüşüm, yalnızca sportif başarılarla sınırlı kalmamış, aynı zamanda sporun kurumsal yapılanmasından tesisleşmeye, sporcu yetiştirme sisteminden medya ve dijitalleşmeye kadar geniş bir yelpazede köklü değişimlere zemin hazırlamıştır.

2002 yılı sonrasında atılan adımlar, sporun devlet politikaları içinde öncelikli alanlardan biri hâline geldiğini göstermiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığının yeniden yapılandırılması, stratejik planlamaların hayata geçirilmesi, spor politikalarının merkezî bir vizyon çerçevesinde yürütülmesi bu sürecin temel taşlarını oluşturmuştur. Bu bağlamda spor, yalnızca rekabetçi başarıların değil, aynı zamanda toplumsal katılımın, gençliğin eğitiminin, kültürel kimliğin güçlendirilmesinin ve uluslararası temsilin de önemli bir boyutu olarak ele alınmıştır.

Bu dönemde gençlik politikaları da benzer bir dönüşüm anlayışıyla ele alınmış; gençlerin eğitim, barınma, katılım ve kişisel gelişim alanlarında güçlendirilmesi temel öncelikler arasında yer almıştır. Artan yurt kapasiteleri, gençlerin yükseköğretime erişimini destekleyen önemli bir sosyal altyapı unsuru hâline gelirken; ülke genelinde yaygınlaştırılan gençlik merkezleri, gençlerin sosyal, kültürel ve eğitsel faaliyetlere katılımını artıran çok yönlü mekânlar olarak yapılandırılmıştır. Bu merkezler aracılığıyla gençlerin aidiyet duygusu güçlendirilmiş, toplumsal hayata aktif katılımları teşvik edilmiştir.

Türkiye'de spor kültürünün dönüşümünü somutlaştıran en önemli unsurlardan biri, lisanslı sporcu sayılarındaki artıştır. 2002 yılında birkaç yüz bin düzeyinde olan lisanslı sporcu sayısı, 2025 yılı itibarıyla 18 milyona yaklaşmıştır. Bu artış, hem altyapıya yapılan yatırımların arttığının hem de toplumda spora yönelik farkındalığın yükseldiğinin bir göstergesidir. Kadınların, gençlerin ve engelli bireylerin spora katılım oranlarında yaşanan kayda değer yükseliş, Türkiye'de sporun artık yalnızca belirli grupların değil, toplumun bütün kesimlerinin ortak paydası hâline geldiğini ortaya koymaktadır.

Bu dönemin en dikkat çekici gelişmelerinden biri de spor altyapısında yaşanan tesisleşme hamlesidir. Ülke genelinde onlarca modern stadyum inşa edilmiş, UEFA ve FIFA standartlarında donatılan bu yapılar yalnızca futbolun değil, kültürel etkinliklerin ve ulusal birlik duygusunun da merkezleri hâline gelmiştir. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi şehirlerin yanında, Konya, Trabzon, Antalya, Gaziantep, Samsun, Sivas ve birçok şehirde açılan modern stadyumlar bu vizyonun ürünüdür. Bunun yanı sıra binlerce spor salonu, yüzme havuzu, atletizm pisti ve olimpik kompleks, genç nüfusun spora erişimini

kolaylaştırmıştır. Türkiye'nin her ilinde ve büyük ilçelerinde hayata geçirilen bu yatırımlar, sporun tabana yayılmasına güçlü bir zemin hazırlamış; kırsal bölgelerden metropol merkezlerine kadar her yerde çocukların ve gençlerin spora katılımı teşvik edilmiştir.

Bireysel sporlarda ve takım sporlarında elde edilen uluslararası başarılar, Türkiye'nin küresel spordaki konumunu güçlendirmiştir. Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları'nda kazanılan madalyalar, dünya ve Avrupa şampiyonalarında elde edilen dereceler, kulüpler düzeyinde kazanılan zaferler, sporun ülke imajına ve uluslararası tanınırlığa yaptığı katkının en önemli kanıtlarıdır. Bununla birlikte Türkiye, son 24 yılda büyük ölçekli organizasyonlara ev sahipliği yaparak da spor diplomasisinde önemli bir aktör hâline gelmiştir. İstanbul, Ankara, İzmir ve diğer büyük şehirlerde düzenlenen şampiyonalar Türkiye'nin organizasyon kapasitesinin de uluslararası alanda takdir edilmesini sağlamıştır.

Öte yandan, geleneksel spor dallarının korunması ve kurumsallaştırılması da Türkiye'nin spor politikalarının önemli bir parçası olmuştur. Etnospor hareketi, Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin uluslararası boyut kazanması, okçuluk, atlı sporlar ve diğer geleneksel dalların yeniden gündeme taşınması, sporun kültürel boyutunun da güçlü bir şekilde sahiplenildiğini göstermektedir. Böylece Türkiye, hem modern olimpik branşlarda yükselen bir aktör hem de köklü spor geleneklerini geleceğe taşıyan bir kültürel merkez olarak konumlanmaktadır.

Gençlik çalışmalarının önemli bir boyutunu oluşturan katılım ve üretkenlik ekseninde, gönüllülük temelli çalışmalar yaygınlaştırılarak gençlerin toplumsal sorumluluk bilinci ve dayanışma kültürü desteklenmiştir. Aynı zamanda genç istihdamını güçlendirmeye yönelik programlar, gençlerin iş gücü piyasasına daha donanımlı ve rekabetçi bireyler olarak katılmalarını hedeflemiştir. Bu süreçte dijital yetkinliklerin geliştirilmesi, gençlerin değişen dünyaya uyum sağlamaları ve yeni beceriler kazanmaları açısından stratejik bir alan olarak ele alınmış; gençlik politikaları, çağın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde bütüncül bir yaklaşımla yapılandırılmıştır.

Dijitalleşmenin hız kazandığı çağımızda, sporun medya ve iletişim boyutunda da önemli gelişmeler yaşanmıştır. TRT'nin öncülüğünde spor yayıncılığında çeşitlilik artmış, Tabii gibi dijital platformlarla sporda küresel ölçekte yeni bir yayıncılık anlayışı hayata geçirilmiştir. Spor, artık yalnızca saha içinde değil, dijital ekranlarda ve sosyal medya mecralarında da geniş kitlelere ulaşan güçlü bir iletişim aracı hâline gelmiştir.

Son 24 yılda Türkiye'de spor kültürünün yaşadığı dönüşüm, yalnızca rakamlara yansıyan başarıların değil, aynı zamanda devlet politikalarının, altyapı yatırımlarının, toplumsal katılımın, kültürel mirasın ve dijitalleşmenin ortak ürünü olarak görülmelidir. Bu kitap, söz konusu dönemi bütünüyle ele alarak Türkiye'nin spor vizyonunu, kurumsal gelişimini ve uluslararası alandaki yükselişini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

UEFAEURO2024
BERLIN

Türkiye, 2002-2025 döneminde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde spor alanında devrim niteliğinde adımlar atmıştır. Bu süreçte, Sayın Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle görev alan bakanlar kronolojik olarak sunulmaktadır.

Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanları

Mehmet Ali ŞAHİN

18 Kasım 2002 • 29 Ağustos 2007

Murat BAŞESGİOĞLU

29 Ağustos 2007 • 1 Mayıs 2009

Faruk Nafiz ÖZAK

1 Mayıs 2009 • 6 Temmuz 2011

Gençlik ve Spor Bakanları

Suat KILIÇ

6 Temmuz 2011 • 25 Aralık 2013

Akif Çağatay KILIÇ

25 Aralık 2013 • 19 Temmuz 2017

Osman Aşkın BAK

19 Temmuz 2017 • 10 Temmuz 2018

Mehmet Muharrem KASAPOĞLU

10 Temmuz 2018 • 4 Haziran 2023

Osman Aşkın BAK

4 Haziran 2023 • Görevde

“Sporcularımızın uluslararası spor müsabakalarında farklı branşlarda elde ettiği başarıları spora verdiğimiz önemin neticeleri olarak görüyoruz. İnşallah önümüzdeki dönemde de insanımıza sporu sevdirecek, Türkiye’yi bir spor ülkesi hâline getirecek adımları atmayı sürdüreceğiz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Avrupa Konseyi 17. Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı’na gönderdiği video mesaj
Ankara / 26 Kasım 2022

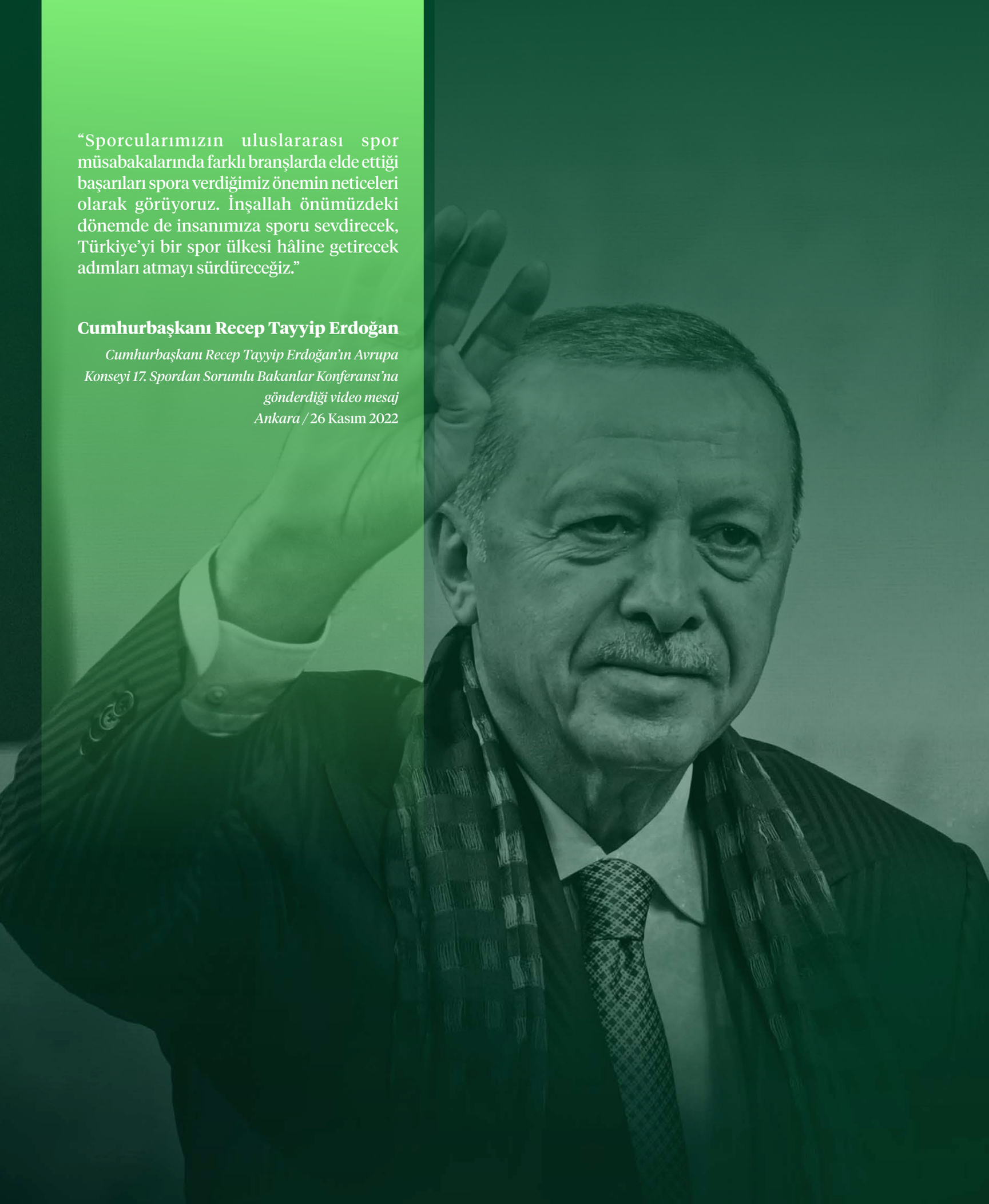

1. Bölüm

Türkiye'de Spor Yönetimi ve Kültürünün Dönüşüm Süreci

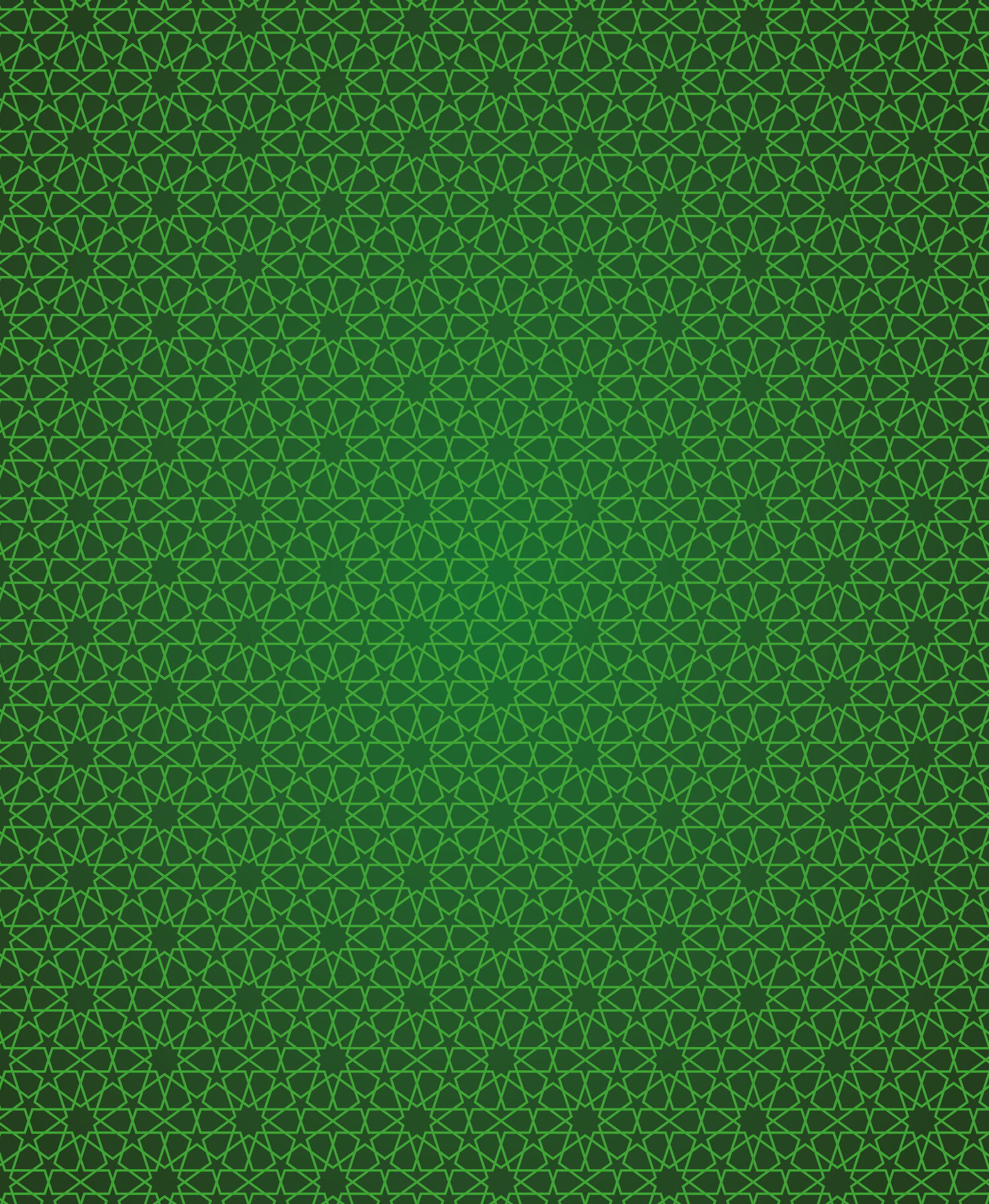

1.1. Cumhuriyet Öncesi Spor Politikaları

Sporun bir toplumda sahip olduğu yer, yalnızca fiziksel aktivitelerin veya rekabetçi oyunların ötesinde, tarihsel, kültürel ve siyasal süreçlerle iç içe geçmiş bir yapıyı yansıtır. Türkiye Cumhuriyeti'nin spor politikalarını anlamak ve değerlendirmek için bu politikaların tarihsel kökenlerini incelemek son derece önemlidir. Zira Cumhuriyet Dönemi'nde atılan birçok yapısal adım, geçmişteki tecrübeler, değerler ve uygulamalar üzerinden şekillenmiştir.

Cumhuriyet öncesi dönemde spor, modern anlamda bir kamu politikası aracı olarak ele alınmaktan ziyade, toplumun sosyal dokusu içinde şekillenen, geleneksel, yerel ve çoğunlukla bireysel uygulamalardan ibaretti. Ancak bu dönemde bile devletin farklı kurumları aracılığıyla beden eğitiminin ve sportif faaliyetlerin çeşitli amaçlarla desteklendiği, teşvik edildiği ve özellikle askerî sistem içinde önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, Osmanlı Devleti'nin klasik döneminden Batılılaşma sürecine, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e uzanan çizgide, spora yüklenen anlam, onun araçsal kullanımı ve eğitsel rolü, çok katmanlı bir tarihsel gelişim sürecinden geçmiştir.

1.1.1. Osmanlı'da Sporun Kültürel ve Toplumsal Yeri

Osmanlı Devleti'nde spor, bireyin bedenî gelişimini sağlama, toplumsal dayanışmayı pekiştirme ve askerî kabiliyetleri artırma amacı taşıyan bir etkinlik olarak değerlendirilmiştir. Ancak bu faaliyetler, günümüzdeki gibi merkezî kurumlar eliyle değil, daha çok toplumun kendi iç dinamikleri ve gelenekleri doğrultusunda organize edilmiştir. Osmanlı toplumsal yapısında spor, sınıfsal ve kültürel ayrımlara göre farklı biçimlerde tezahür etmiştir.

Osmanlı Devleti'nde spor, yalnızca bireysel bir uğraş değil, aynı zamanda sosyal dayanışma, eğlence ve tören kültürünün bir yansıması olarak değerlendirilmiştir. Halk arasında yaygın olan geleneksel sporlar, toplumun kültürel dokusunun ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmiş ve hem fiziksel güç hem de ahlaki olgunluk göstergesi sayılmıştır. Bu sporlar, hem bireysel yeteneklerin sergilendiği hem de cemiyetin değerleriyle uyumlu bir ahlaki davranış biçiminin beslendiği alanlar olarak değerlendirilmiştir. Halk arasında yaygın olan güreş, okçuluk, cirit, binicilik, avcılık ve at yarışları gibi sporlar, hem askerî becerileri desteklemiş hem de toplumsal kimliği pekişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Sporcular, yalnızca fiziksel güçleriyle değil, aynı zamanda tevazu, sadakat, cesaret ve saygı gibi ahlaki nitelikleriyle de toplumsal itibar kazanmıştır.

Bu geleneksel sporların pek çoğunun kökeni, Orta Asya Türk topluluklarının göçebe yaşam tarzına ve savaşçı kültürüne dayanmaktadır. Osmanlı'nın Anadolu'daki ilk dönemlerinden itibaren bu gelenekler yaşatılmış, zamanla yerel festivallerin, panayırların ve dinî bayramların bir parçası hâline gelmiştir. Bu durum, Osmanlı'daki spor kültürünün aynı zamanda bir kimlik taşıyıcısı olduğunu da göstermektedir.

1.1.2. Saray ve Askerî Yapılarda Spor

Saray yaşamı içinde spor, hem fiziksel yeterliliği artırmak hem de yönetici elitin zarafet ve güç göstergesini sergilemek için önemli bir araç olarak görülmüştür. Özellikle padişahların okçuluk, binicilik, atıcılık ve avcılık gibi sporlara olan ilgileri, saray çevresindeki sportif etkinlikleri teşvik edici bir rol oynamıştır. Osmanlı padişahlarından II. Mahmud'un sportif faaliyetlere verdiği önem, bu alandaki teşvik politikasının saray merkezli bir niteliğe bürünmesini sağlamıştır.

Enderun Mektebinde genç devlet adamı adaylarına verilen eğitim içinde beden terbiyesi önemli bir yer tutmuştur. Burada gerçekleştirilen güreş, koşu, binicilik ve okçuluk gibi dersler, sadece fiziksel dayanıklılık kazandırmayı değil, aynı zamanda liderlik, sabır ve öz disiplin gibi vasıfları da geliştirmeyi hedeflemiştir. Askerî sınıf için spor, savaş hazırlığının bir parçası olmuş; Yeniçeri Ocağı gibi kurumlarda okçuluk ve güreş eğitimleri yaygın olarak uygulanmıştır.

Bununla birlikte Osmanlı ordusunun modernleştirilmesiyle birlikte, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren askerî okullarda Avrupa tarzı beden eğitimi uygulamaları yaygınlaşmaya başlamıştır. Mekteb-i Harbiye, Mekteb-i Tıbbiye gibi kurumlarda spor eğitimi daha sistematik hâle getirilmiştir.

1.1.3. Beden Eğitiminin Eğitim Sistemine Dâhil Edilmesi

Osmanlı Devleti'nin modernleşme süreciyle birlikte, sporun eğitim sistemi içindeki yeri de giderek daha belirgin hâle gelmiştir. 1869 yılında çıkarılan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, Osmanlı eğitim tarihinde beden eğitiminin ilk kez resmî olarak tanındığı ve zorunlu hâle getirildiği bir düzenleme olmuştur. Bu nizamname ile birlikte, rüştiye ve idadi düzeyindeki okullarda "riyazat-ı bedeniye" (beden terbiyesi) dersleri müfredata dâhil edilmiştir.

Bu süreçte, özellikle Galatasaray Sultanisi ve Darüşşafaka gibi seçkin eğitim kurumlarında Batı'dan gelen eğitmenler vasıtasıyla sistemli spor dersleri verilmeye başlanmıştır. Jimnastik, koşu, hentbol ve modern güreş gibi branşlar okullarda uygulanmaya başlamış, sporun eğitimle birlikte bir kamu görevi olarak yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Bu gelişmeler, Cumhuriyet Dönemi'nde uygulanacak beden eğitimi politikalarının hazırlayıcı zeminini oluşturmuştur.

1.1.4. Sivil Spor Kuruluşları ve Kulüp Hareketleri

Cumhuriyet öncesi dönemde filizlenen sivil spor kulüpleri, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş sürecinde modern spor anlayışının yaygınlaşmasında kilit bir rol oynamıştır. Beşiktaş Jimnastik Kulübü (1903), Galatasaray Spor Kulübü (1905) ve Fenerbahçe Spor Kulübü (1907) gibi öncü kulüpler, sadece spor faaliyetleriyle değil, aynı zamanda toplumsal bilinç, dayanışma ve ulusal kimlik duygusunun güçlendirilmesinde de önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu kulüplerin doğuşu, Batı tarzı örgütlenme biçimlerinin Osmanlı gençliği tarafından benimsenmesinin bir göstergesi olmuş; spor, eğitimli ve yenilikçi genç kuşakların modernleşme idealini somutlaştırdığı bir alan haline gelmiştir. Kulüp çatısı altında yürütülen faaliyetler, hem bedensel eğitimi hem de toplumsal dayanışmayı önceleyen bir yapıya dönüşmüştür.

Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe gibi sivil spor kulüplerinin kuruluş süreçleri, gençlik cemiyetleri ve aydın çevreler tarafından desteklenmiş; spor, millî direniş ve toplumsal seferberlik ruhunun bir parçası olarak değerlendirilmiştir. Nitekim Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı gibi büyük çalkantıların yaşandığı dönemlerde bu kulüpler, gençliğin moral ve motivasyonunu ayakta tutan kurumlar olarak işlev görmüştür.

Sivil spor kulüpleri, yalnızca sportif rekabetin yaşandığı alanlar değil, aynı zamanda toplumsal hareketliliğin ve modern kimlik arayışının merkezleri haline gelmiştir. Bu kulüplerin etrafında şekillenen topluluklar, özellikle gençler arasında çağdaş yaşam biçiminin, takım ruhunun ve kolektif sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlamıştır. Kulüplerin düzenlediği yarışmalar, turnuvalar ve etkinlikler, halkın spora ilgisini artırmış; böylece spor, toplumun farklı kesimlerini ortak bir amaç etrafında birleştiren kültürel bir unsur haline gelmiştir.

1.1.5. Sporun Modern Anlamda Algılanışı ve Cumhuriyet'e Etkileri

Cumhuriyet öncesi dönemde spor, bireyin fiziki ve ahlaki gelişimini destekleyen bir araç olarak görülmekle birlikte, ulusal bir kalkınma aracı olarak henüz sistematik şekilde değerlendirilmemiştir. Ancak özellikle 19. yüzyıl sonlarından itibaren, sporun eğitimle bütünleştirilmesi, kulüpleşmenin başlaması ve gençlik örgütlenmeleri ile iç içe geçmesi, Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte daha merkezî bir yapıya kavuşturulacak spor politikalarının temellerini atmıştır.

Bu dönemde edinilen tecrübeler, Cumhuriyet Dönemi'yle birlikte daha kapsamlı, planlı ve ideolojik temellere dayanan bir spor politikasına dönüşmüştür. Sporun "millî bir karakterin inşası", "gençliğin bedenî ve ruhsal terbiyesi" ve "toplumsal birlik" aracı olarak yeniden tanımlanması, geçmişin birikimiyle bütünleşen bir vizyonun ürünü olmuştur. Osmanlı'dan devralınan spor anlayışı, Cumhuriyet'in spor alanındaki kalkınmacı, merkeziyetçi ve kapsayıcı yaklaşımlarına kurumsal bir temel sunmuştur.

1.2. Cumhuriyet Dönemi Spor Politikaları ve Sporun Kurumsallaşması

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu, yalnızca yeni bir devletin değil, aynı zamanda yeni bir toplumsal yapının, yeni bir yurttaşlık bilincinin ve modern ulus anlayışının inşasını da beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda spor, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren yalnızca bireysel sağlığı destekleyen bir etkinlik olarak değil, millî kimliğin inşası, modern yurttaş kimliğini oluşturulması, çağdaşlaşma hedefinin gerçekleştirilmesi, sosyal dayanışmanın güçlendirilmesi ve gençliğin eğitilmesi bakımından stratejik bir araç olarak ele alınmıştır. Cumhuriyet kadroları, sporu hem bedenî hem de zihnî disiplin altına alan, bireyin ve toplumun gelişimini destekleyen bir kamu politikası boyutuna taşımıştır.

1.2.1. Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Sporun İdeolojik Konumlandırılması

Cumhuriyet'in kuruluş yılları, çok yönlü bir modernleşme sürecini beraberinde getirmiştir. Eğitim, sağlık, ekonomi, hukuk gibi alanlarda gerçekleştirilen reformlarla birlikte beden terbiyesi ve spor da bu dönüşümün önemli bir parçası olarak değerlendirilmiştir. Bu dönemde beden terbiyesi, gençliğin hem fiziksel hem de ruhsal yönden eğitilmesini amaçlayan bir millî görev olarak tanımlanmış; spor, sağlıklı ve bilinçli bir toplum yaratmanın ön koşulu olarak kabul edilmiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda, spor faaliyetleri sadece eğlence veya rekabet unsuru değil, toplumsal disiplin ve ulusal dayanışma bilincini pekiştiren bir eğitim aracı haline gelmiştir.

Sporun eğitim sistemiyle bütünleştirilmesi, modern yurttaşın şekillendirilmesinde vazgeçilmez bir unsur olarak değerlendirilmiş; bu doğrultuda okullar, ordular ve gençlik teşkilatları, sporun yaygınlaştırılmasında aktif rol oynamıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün spora ve beden terbiyesine verdiği önem, hem sözlü beyanlarında hem de devlet politikalarına yön veren uygulamalarda açıkça görülmektedir. "Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim." ifadesi, bu yaklaşımın özlü bir yansıması olarak tarihsel hafızada yer etmiştir.

Bu anlayış doğrultusunda spor, bireyin beden ve karakter gelişimi kadar, millî birlik ve toplumsal bütünleşme sürecinin de vazgeçilmez bir bileşeni olarak görülmüştür. Cumhuriyet'in ideal vatandaşı, sadece okuyan ve üreten değil, aynı zamanda güçlü, sağlıklı, dayanıklı ve disiplinli birey olarak tasavvur edilmiştir. Spor, bu yeni yurttaş tipolojisinin fiziksel altyapısını oluşturmada anahtar bir işlev görmüştür.

1.2.2. Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünün Kuruluşu ve Kurumsallaşma Süreci

Kurumsal anlamda en büyük adım, 1938 yılında Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünün kurulmasıyla atılmıştır. Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığının öncülü olan bu yapı, sporun ülke genelinde planlı bir şekilde örgütlenmesini, tesisleşmenin başlamasını, antrenörlük sisteminin kurulmasını ve sporun eğitime entegre edilmesini amaçlamıştır. Müdürlük, il ve ilçe teşkilatlarıyla birlikte bir tür yerel-spor yönetim modeli geliştirmiş, böylece sporun tüm yurda yayılması hedeflenmiştir.

Bu kurum, yalnızca sportif faaliyetleri organize etmekle kalmamış, aynı zamanda beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi, okullarda spor saatlerinin artırılması, kırsalda spora erişimin sağlanması gibi eğitim temelli bir görev anlayışı da benimsemiştir. Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünün 1969 yılına kadar sürdürdüğü bu işlev, Türkiye'de sporun kurumsallaşma sürecinin temel taşı olmuştur.

1.2.3. Sporun Eğitim Sistemi İçindeki Yeri

Cumhuriyet yönetimi, sporu yalnızca serbest zaman veya eğlence etkinliği olarak değil, aynı zamanda eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirmiştir. 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile birlikte tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmış ve müfredat birliği sağlanmıştır. Bu kapsamda, beden eğitimi dersleri ilk, orta ve lise düzeyinde zorunlu ders hâline getirilmiştir.

1933 yılında üniversite reformuyla birlikte beden eğitimi, yükseköğretim kurumlarının gündemine girmiş; Gazi Terbiye Enstitüsünde (bugünkü Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi) spor öğretmeni ve antrenör yetiştirme programları başlatılmıştır. Bu süreçte Almanya'dan gelen uzmanların katkısıyla modern beden eğitimi müfredatları hazırlanmış, fizyoloji, antrenman bilimi ve spor pedagojisi gibi konular eğitim sistemine entegre edilmiştir.

Okullarda beden eğitimi derslerinin yanı sıra sportif yarışmalar, atletizm şenlikleri ve izcilik faaliyetleri de sistematik şekilde teşvik edilmiş; bu faaliyetlerin aynı zamanda karakter gelişimini desteklediği, disiplin ve öz denetimi öğrettiği varsayılmıştır.

1.2.4. Sporun Toplumsal Kalkınma Aracı Olarak Değerlendirilmesi

Cumhuriyet Dönemi spor politikaları, bireyin sağlıklı gelişimi kadar toplumun bütünsel kalkınması açısından da sporu önemli bir araç olarak konumlandırmıştır. Kırsal kalkınma politikaları kapsamında köy okullarında beden eğitimi faaliyetleri artırılmış; köy enstitülerinde spor, sadece eğitsel bir işlev görmekle kalmamış, aynı zamanda sosyal birleştiricilik fonksiyonu da üstlenmiştir. Sporun "halk için, halkla birlikte" yapılması gerektiği ilkesiyle hareket edilmiş; bu doğrultuda köylerde yapılan spor müsabakaları, köy odalarında gerçekleştirilen güreş turnuvaları ve halk koşuları gibi etkinlikler teşvik edilmiştir.

Bu yaklaşım, sporu halkın günlük yaşamına entegre etmeyi ve sporun toplumun tüm kesimerine yayılmasını hedeflemiştir. Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında, kadınların spor yapma hakkı anayasal güvence altına alınmış; kız öğrenciler için beden eğitimi dersleri ve okullar arası yarışmalar yaygınlaştırılmıştır.

1.2.5. Uluslararası Temsiliyet, Olimpiyatlar ve Spor Dış Politikası

Cumhuriyet'in dış politika vizyonuyla paralel olarak, spor da uluslararası alanda Türkiye'nin tanıtım ve temsiline katkı sağlayan bir diplomatik araç olarak görülmüştür. Türkiye, 1924 Paris Olimpiyatları'na ilk kez resmî heyetle katılmış, ardından 1936 Berlin Olimpiyatları'nda daha kurumsal bir düzeyde temsil edilmiştir. 1948 yılında Londra'da gerçekleştirilen Yaz Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye, spor tarihinde dönüm noktası niteliğinde bir başarıya imza atmış; 6 altın, 4 gümüş ve 2 bronz olmak üzere toplam 12 madalya kazanarak yalnızca olimpiyat tarihindeki en parlak performanslarından birini sergilemekle kalmamış, aynı zamanda uluslararası arenada görünürlüğünü, temsil gücünü ve saygınlığını önemli ölçüde artırmıştır. Bu başarı, Türkiye'nin modern spor alanında kurumsal ve sportif yapılanmasını güçlendirmesi açısından da kalıcı bir etki yaratmış, ülkenin spor politikalarının şekillenmesinde referans noktalarından biri haline gelmiştir. Bu süreçte spor, yalnızca bir yarışma zemini değil, aynı zamanda modern Türkiye'nin dünyaya açılan vitrinlerinden biri olarak değerlendirilmiştir.

Sporcuların yetiştirilmesi, millî takımların organizasyonu ve uluslararası spor diplomasisinin güçlendirilmesi amacıyla çeşitli federasyonlar kurulmuş; Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) 1923'te, Türkiye Atletizm Federasyonu (TAF) 1922'de faaliyetlerine başlamıştır. Bu federasyonlar, hem yurt içi ligleri düzenlemiş hem de yurt dışı temsiliyette Türkiye'nin kurumsal yapısını güçlendirmiştir.

1.2.6. 1960 Sonrası Yapısal Gelişmeler ve Planlı Dönem

1960 sonrasında Türkiye'de planlı kalkınma anlayışı benimsenmiş; bu çerçevede spor da kalkınma planlarında yer almaya başlamıştır. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndan itibaren, beden eğitimi ve spor, gençliğin gelişimi, sağlıklı toplumun inşası ve uluslararası başarılar için kritik bir alan olarak tanımlanmıştır.

1969 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasıyla birlikte spor politikaları daha merkezî bir yapı altında toplanmış; Bakanlık, hem gençlik faaliyetlerini hem de sporun yaygınlaştırılmasını eş güdüm içinde planlayan kurumsal bir aktöre dönüşmüştür. 1970'li yıllarda yapılan stadyum yatırımları, amatör sporlara verilen destek ve sporcu bursları, bu dönemde devletin sporu doğrudan teşvik eden bir pozisyona geçtiğini göstermektedir.

1.3. Cumhuriyet Hükûmetlerinde Spor Politikaları

Cumhuriyet tarihi boyunca hükûmetler, spora yalnızca fiziksel bir faaliyet alanı olarak değil, toplumsal kalkınmanın, gençliğin eğitiminin, uluslararası temsilin ve ulusal birliğin güçlendirilmesinde kritik bir stratejik alan olarak yaklaşmışlardır. Bu yaklaşım, Türkiye'nin modernleşme sürecinin doğal bir uzantısı olmuş; spor politikaları, farklı dönemlerde değişen siyasi, ekonomik ve toplumsal önceliklere göre şekillense de genel olarak milletin sağlıklı, üretken ve disiplinli bireylerden oluşan bir yapıya kavuşması amacı doğrultusunda kurgulanmıştır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren spor, hem bir devlet politikası hem de sosyal devlet anlayışının bir parçası olarak ele alınmış; her dönemde hükûmet programlarında, kalkınma planlarında ve bütçelerde kendine yer bulmuştur.

1.3.1. 1923-1950 Dönemi

Mustafa Kemal Atatürk liderliğindeki Cumhuriyet'in ilk hükûmetleri, sporu Cumhuriyet ideolojisinin önemli bir ayağı olarak görmüş ve bu alana özel önem atfetmiştir. 1922'te kurulan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın desteklenmesi, sporu toplumun farklı katmanlarına yayma iradesinin ilk somut örneklerinden biri olmuştur.

1938 yılında kurulan Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü, bu dönemin en önemli kurumsal adımıdır. Müdürlük, dönemin hükûmetleri tarafından doğrudan desteklenmiş, sporun planlı ve kontrollü bir biçimde gelişimi sağlanmıştır. Bu yıllarda güreş, atletizm ve futbol gibi branşlarda millî başarıların elde edilmesi, spora verilen önemin halk nezdinde meşruiyet kazanmasına katkı sağlamıştır.

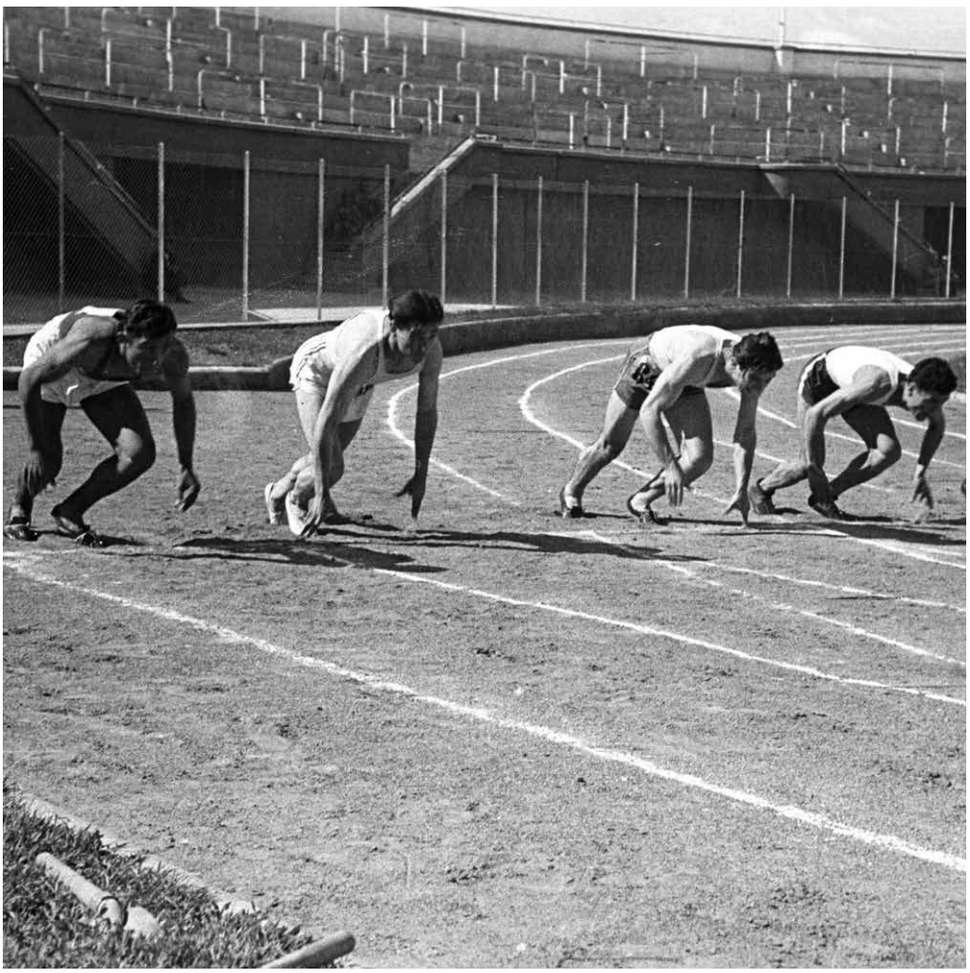

Bu dönemde spor, gençliğin eğitimi, beden terbiyesi ve millî bilinç gelişimiyle doğrudan ilişkilendirilmiş; özellikle köy okullarında, öğretmen okullarında ve askerî kurumlarda yaygınlaştırılmıştır. Köy Enstitüleri, hükûmetlerin spor politikalarının sahaya yansıyan uygulayıcısı hâline gelmiştir.

1.3.2. 1950-1960 Dönemi

1950'de iktidara gelen Demokrat Parti'nin (DP) kurduğu hükûmetler, spora olan ilgiyi artırmakla birlikte, bu alanda daha çok kulüpler üzerinden yürüyen sivil yönetişim modelini ön plana çıkarmıştır. DP döneminde, profesyonel futbolun yasal zemine oturtulması (1951), şehirler arası liglerin oluşması ve futbolun toplumsal düzeyde yaygınlaşması dikkat çekici gelişmelerdir.

Bu dönemde devletin spora desteği devam etmiş olsa da sporun kalkınma aracı olarak değil daha çok toplumsal eğlence ve kamu morali yönünden değerlendirildiği görülmektedir. Hükûmetin öncelikli hedefi, gençliği kötü alışkanlıklardan uzak tutmak ve sağlıklı yaşamı teşvik etmek olarak ifade edilmiştir. 1950'li yıllarda kulüp bazlı spor kültürü yaygınlaşmış ve amatör branşlara olan ilgi artmıştır.

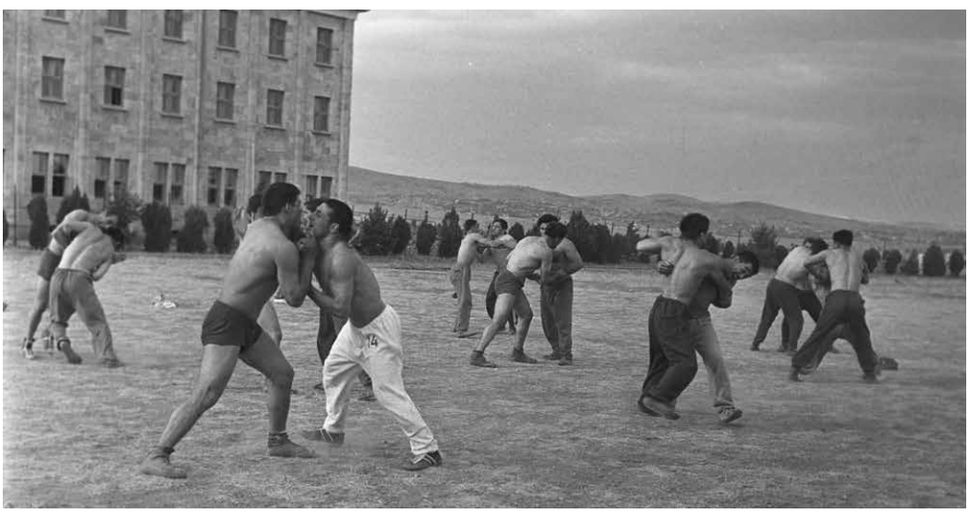

1.3.3. 1960-1980 Dönemi

1960'lı yılların başından itibaren oluşturulan yeni anayasal yapı ve kurumsal mekanizmalar, sporu bir kamu hizmeti olarak yeniden tanımlamış; bu alanda daha sistematik planlamaların yapılmasına olanak sağlamıştır. 1963'te başlatılan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile birlikte spor, ilk kez devletin kalkınma perspektifinde somut hedefler içeren bir alan olarak değerlendirilmiştir.

Bu dönemde:

- İl ve ilçelerde spor salonları ve futbol sahaları inşa edilmeye başlanmış,
- Spor eğitimine dair öğretmen kadroları güçlendirilmiştir.

1969 yılında kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı, bu alanda atılan en önemli kurumsal adımlardan biri olmuştur. Bakanlık, yalnızca sporun değil, gençliğe dair tüm sosyal faaliyetlerin devlet eliyle planlanmasını ve yönlendirilmesini mümkün kılmıştır. Hükûmet politikaları bu dönemde sporun disiplin, rekabet ve ahlaki gelişim gibi çok boyutlu etkilerine vurgu yapmış, olimpik sporcuların yetiştirilmesine özel destek verilmiştir.

1.3.4. 1980-2000 Dönemi

1980 darbesi sonrasında, devletin spora yönelik doğrudan müdahaleleri sınırlı kalmakla birlikte, 1983 sonrası dönemde hükûmetler, özellikle gençlik politikaları ile spor faaliyetlerini yeniden bütünleştirmeye çalışmışlardır. Bu dönem hükûmetleri, sporu özel sektör iş birliğiyle destekleyerek kamu-özel ortaklığı modellerini ön plana çıkarmışlardır.

Bu dönemde:

- Spor kulüpleri daha özerk ve kurumsal yapıya kavuşmuş,
- Spor tesislerinin sayısı artmış,
- Sponsorluğun önü açılmış,
- Gençlik spor kampları ve yaz spor okulları yaygınlaştırılmıştır.

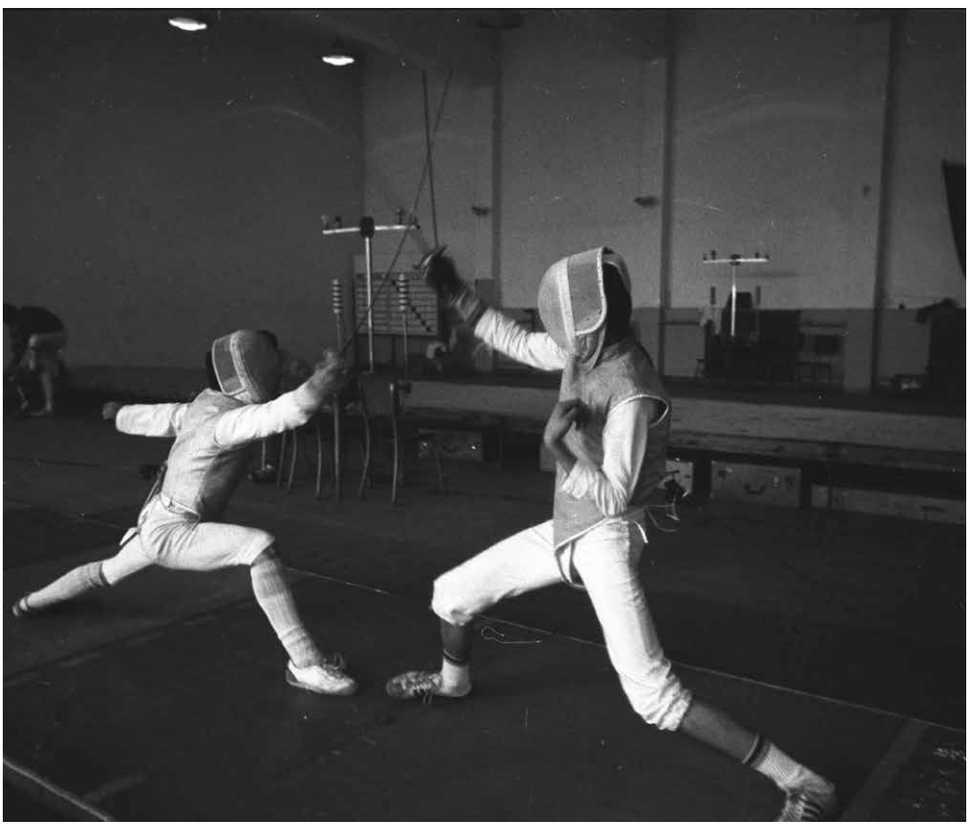

1992 yılında "Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü" çatısı altında yapılan düzenlemelerle yerel yönetimlerin spor yatırımlarına katılımı teşvik edilmiş; sporun sadece devlet eliyle değil, çok aktörlü bir sistemle gelişmesi hedeflenmiştir.

Aynı zamanda 1990'lı yıllar, Türkiye'nin olimpiyat ev sahipliği hedeflerini açıkça ifade ettiği ilk dönemdir. Bu bağlamda İstanbul'un 2000 Olimpiyatları adaylığı, hükûmetin uluslararası spor organizasyonlarına bakışında bir paradigma değişimini simgelemiştir.

1.3.5. 2000-2024 Dönemi

2002 sonrasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde işbaşına gelen hükûmet, sporu bütüncül bir kamu politikası alanı olarak tanımlamış; sadece fiziki altyapı değil, kurumsal yapı, strateji, mevzuat, insan kaynağı ve uluslararası temsiliyet eksenlerinde derinlemesine reformlar gerçekleştirmiştir.

Bu dönemde:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı yeniden yapılandırılmış, gençlik politikalarıyla spor politikaları birlikte yürütülmüştür.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı, federasyonlarla eş güdüm içinde faaliyet göstermiştir.
- "Türkiye Yüzyılı Vizyonu" çerçevesinde spor, uluslararası başarı ve toplumsal kalkınmanın taşıyıcı alanı olarak değerlendirilmiştir.

2000'li yıllar boyunca yapılan spor yatırımları, Türkiye'nin dört bir yanına yayılan modern stadyumlar, spor salonları, yüzme havuzları ve gençlik merkezleriyle somutlaşmıştır. Bu altyapı atılımı, Türkiye'yi bölgesel spor organizasyonlarının merkez ülkesi hâline getirmiştir.

2011 Erzurum Üniversite Kış Oyunları, 2013 Akdeniz Oyunları (Mersin), 2023 Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası, küresel bir markaya dönüşen Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu gibi organizasyonlar , Türkiye'nin uluslararası temsil gücünü artıran örnekler arasında yer almıştır.

Eski İçişleri Bakanı ve AK Parti İstanbul 2. Bölge milletvekili adayı Süleyman Soylu, 'FIFA Standardı Kalite Belgesi' alan Rami Spor Sahası'nın açılış törenine katıldı, 29.04.2023

Ayrıca, Sporcu Eğitim Merkezleri (SEM), Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri (TOHM) ve Millî Sporcu Bursları gibi politikalarla sporcu gelişimi sistematik hâle getirilmiş; kadın sporcu temsili, engelli sporculara yönelik politikalar ve okul sporları özel destek görmüştür.

Eski Avrupa Birliği Bakanı Ömer Çelik, Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü tarafından 5 Ocak Fatih Terim Stadyumu'nda düzenlenen iftar programına katıldı, 07.06.2018

1.4. Kalkınma Planlarında Spor Politikaları

Türkiye'de planlı kalkınma dönemi, 1960'lı yıllardan itibaren devletin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişim alanlarını rasyonel temellere dayalı olarak yönlendirme iradesiyle şekillenmiştir. Bu süreçte, spor yalnızca bireysel bir uğraş veya boş zaman etkinliği olarak değil, toplumsal bütünlüğün, gençliğin eğitiminin, sağlıklı toplum inşasının ve uluslararası temsiliyetin vazgeçilmez bir bileşeni olarak değerlendirilmiştir. Kalkınma planları, sporu devletin uzun vadeli kalkınma hedeflerinin ayrılmaz bir unsuru hâline getirerek bu alanda kapsamlı politika çerçevelerinin oluşturulmasını sağlamıştır.

1.4.1. Planlı Döneme Geçiş ve Sporun Kalkınma Gündemine Girişi (1963-1980)

Türkiye'de kalkınma planları 1960 Anayasası'nın getirdiği yeniliklerden biri olarak gündeme gelmiş ve ilk Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967) ile birlikte uygulanmaya başlamıştır. Bu dönemde spor, kalkınmanın sosyal boyutunu temsil eden bir unsur olarak kalkınma planı belgelerinde yer bulmuştur. İlk kalkınma planlarında spora yaklaşım daha çok beden terbiyesi, gençliğin yönlendirilmesi, zararlı alışkanlıklardan korunma ve sağlıklı birey yetiştirme ekseninde değerlendirilmiştir.

Bu dönem kalkınma planlarında öne çıkan temel politika başlıkları şu şekildedir:"

- Beden eğitiminin okullarda sistematik hâle getirilmesi,
- Yerel düzeyde spor tesislerinin artırılması,
- Öğretmen ve antrenör ihtiyacının karşılanması için yükseköğretimde kapasite artışı,
- Amatör spor faaliyetlerinin teşviki.

İkinci (1968-1972) ve Üçüncü (1973-1977) Beş Yıllık Kalkınma Planları, sporu daha kapsamlı bir şekilde ele almış; özellikle gençliğin sosyal hayata entegrasyonu, millî birlik duygusunun pekiştirilmesi ve sporun tüm yurda yayılması gibi konular kalkınma planının sosyal politikalar bölümünde yer almıştır

1979-1983 arasını kapsayan Dördüncü Kalkınma Planı döneminde ise sporun toplumsallaşması, eğitim sistemine entegrasyonu ve yerel yönetimlerin bu alandaki rolü tartışılmış; sporun, kültürel kalkınmanın da önemli bir unsuru olduğu vurgulanmıştır.

1.4.2. 1980-2000 Dönemi

1980 sonrası dönemde kalkınma planları, spor politikalarının yalnızca merkezî düzeyde değil, yerel yönetimlerin ve sivil toplumun da aktif katkısıyla yürütülmesi gerektiği fikrini vurgulamaya başlamıştır. Beşinci Kalkınma Planı (1985-1989), sporun tüm bireyler için erişilebilir olması gerektiğini savunmuş ve sağlık politikalarıyla bütünleşik biçimde yürütülmesi gerektiğine işaret etmiştir.

Bu dönemden itibaren kalkınma planlarında yer alan önemli dönüşümler şunlardır:

- Sporun sadece genç nüfusa değil, her yaştan bireye hitap eden bir yaşam biçimi olarak teşviki,
- Özel sektörün spora yatırım yapmasının önünün açılması,
- Spor turizmi kavramının ilk kez gündeme gelmesi,
- Sporun kültürel diplomasi ve uluslararası ilişkilerde kullanılması gerektiği yönünde önermelerin artması.

Altıncı Kalkınma Planı (1990-1994) ve Yedinci Kalkınma Planı (1996-2000) dönemlerinde, olimpik branşlarda uluslararası başarı hedefleri açıkça ifade edilmeye başlanmış; sporcu destek mekanizmaları, millî takımların güçlendirilmesi ve lisanslı sporcu sayısının artırılması yönünde hedefler belirlenmiştir.

edinci Kalkınma Planı'nda dikkat çeken bir diğer husus ise kadınların ve engellilerin spora katılımının artırılmasına yönelik özel stratejilerin geliştirilmesinin önerilmesi olmuştur.

1.4.3. 2001-2005 Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005), Türkiye'nin hem ekonomik kriz sonrası toparlanma sürecini hem de Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakereleri için yaptığı yapısal reformları içeren bir geçiş dönemi kalkınma planı niteliği taşımaktadır. Bu dönemde spor politikaları da yeniden tanımlanmış; katılımcı, şeffaf ve sürdürülebilir bir spor yönetimi anlayışı benimsenmiştir.

Kalkınma planının öne çıkan hedefleri şunlardır:

- Sporun "elit" odaklı yaklaşımından uzaklaşarak "herkes için spor" anlayışına geçilmesi,
- Gençlik ve spor politikalarının birbirinden kopuk değil, entegratif biçimde kurgulanması,
- Tesis yatırımlarının bölgesel eşitsizlikleri giderecek şekilde planlanması,
- Üniversitelerde spor bilimleri fakültelerinin nicelik ve nitelik olarak geliştirilmesi.

Bu kalkınma planı aynı zamanda, Avrupa Konseyi spor politikaları ile uyumlu bir çizgi izlemeyi önererek Türkiye'nin spor diplomasisi perspektifine de katkı sunmuştur.

1.4.4. 2007-2013 Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda (2007-2013), spora yönelik politikaların ilk kez performans göstergeleriyle tanımlandığı ve kamu yönetimi reformuyla uyumlandırıldığı bir dönemi kapsamaktadır. Bu kalkınma planı, sporun sadece sağlık ve gençlik politikalarıyla değil, ekonomik büyüme, istihdam ve turizm gibi alanlarla da ilişkilendirilmesini önermiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Plan'da:

- Spor altyapısı yatırımları artırılarak uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapma kapasitesi geliştirilmiş,
- Sporda özelleşme ve profesyonelleşme süreçleri desteklenmiş,
- Yüksek performans sporu ile kitle sporu arasında denge kurulması amaçlanmıştır.

Bu dönemde "Sporun Geliştirilmesi Stratejisi" ve "Spor Federasyonları Çerçeve Yönetmeliği" gibi mevzuatlar ile spor yönetimi sistematik ve hesap verebilir hâle getirilmiştir.

1.4.5. 2014-2018 Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı

Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014-2018), Türkiye'nin bölgesel ve küresel aktör olma iddiasını spor politikalarına da taşımayı hedeflemiştir. Bu bağlamda spor, sosyal sermaye oluşturma, kültürel bütünlük sağlama ve dış politika aracı olarak konumlandırılmıştır.

Kalkınma planının öne çıkan başlıkları şunlardır:

- "Herkes İçin Spor"un yaygınlaştırılması,
- Lisanslı sporcu sayısının artırılması,
- Spor altyapısının yerel yönetimlerle iş birliği içinde yaygınlaştırılması,
- Kadın sporculara ve engelli bireylere pozitif ayrımcılık uygulanması,
- Olimpik başarının artırılması amacıyla TOHM ve SEM projelerinin desteklenmesi.

Bu kalkınma planı, Spor Turizmi Strateji Belgesi doğrultusunda Antalya, Erzurum, Kayseri gibi illerde kamp ve yüksek irtifa merkezleri kurulmuştur.

Spor Toto 2. Medya Çalışanları Basketbol Turnuvası kapsamında oynanan gösteri maçında eski Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın da yer aldı, 29.03.2018

1.4.6. 2019-2023 On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı

On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2019-2023), Türkiye Yüzyılı vizyonunun altyapısını hazırlayan en kapsamlı strateji belgelerinden biridir. Bu kalkınma planı, sporun gençlik politikalarının ayrılmaz bir parçası olduğunu açık biçimde vurgulamış; spora erişim, kalite, uluslararası başarı ve yönetişim alanlarında ölçülebilir hedefler tanımlamıştır.

Bu hedefler arasında şunlar yer almaktadır:

- Her yıl 1 milyon gence yüzme öğretilmesi,
- Sporcu başına antrenör oranının iyileştirilmesi,
- İlçelerde spor tesislerinin %100 erişim seviyesine çıkarılması,
- Gençlik Merkezleri ve Sporcu Eğitim Merkezlerinin sayısal ve niteliksel artırımı.

Kalkınma planı, ayrıca dijitalleşme ve yönetişim reformlarını da spora entegre etmeyi hedeflemiş; e-devlet tabanlı sporcu lisans sistemleri, dijital antrenman takip sistemleri ve veri tabanlı yetenek tarama uygulamalarıyla kamu spor hizmetlerinde şeffaflığı artırmıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin Gençlik Kolları tarafından düzenlenen e-Spor turnuvasının final maçını izledi, 07.06.2021

1.4.7. 2024-2028 On İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı

On İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2024-2028), Türkiye Yüzyılı vizyonunun temel sacayaklarından biri olarak sporu; toplumsal refah, gençlik politikası, sağlık, kültür, diplomasi ve kalkınma hedefleriyle entegre biçimde değerlendirmektedir. Kalkınma planı, sporu bireysel bir uğraş alanı olmaktan çıkarıp stratejik bir kamu politikası olarak yeniden tanımlamaktadır.

Bu çerçevede kalkınma planı:

- Sporun her yaştan birey için erişilebilir hâle getirilmesini,
- Erken yaşta yetenek keşfi ve elit sporcu yetiştirme sisteminin güçlendirilmesini,
- Sporun eğitim, sağlık ve kültür politikalarıyla entegrasyonunu,
- Spor turizmi ve organizasyon kapasitesinin artırılmasını hedeflemektedir.

Kalkınma planı döneminde, gençler için yeni spor tesisleri inşa edilmesi, gençlik merkezlerinin yaygınlaştırılması ve spor diplomasisinin geliştirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca sporun dijitalleşmesi, performansa dayalı yönetim sistemlerinin kurulması ve sporun yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilmesi planın yenilikçi boyutlarını oluşturmaktadır.

Bu yönleriyle On İkinci Kalkınma Planı, sporun Türkiye Yüzyılı'ndaki yerini hem kurumsal hem de toplumsal düzeyde tahkim eden, geleceğe dönük kapsamlı bir politika çerçevesi sunmaktadır.

1.5. Gençlik ve Spor Bakanlığının Yeniden Yapılanması

Türkiye'de gençlik ve spor politikalarının kurumsal zemine kavuşması süreci, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarına kadar uzanmakla birlikte, bu iki alandaki kamu yönetiminin bütüncül bir yapı altında toplanması, esas itibarıyla 2011 yılında kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı ile kurumsal kimliğini net bir şekilde kazanmıştır. 2011 yılı itibarıyla Başbakanlığa bağlı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu ile birlikte Türkiye Spor Federasyonlarının çatı yapılanmaları, aynı kurumsal bütünlük altında yeniden yapılandırılmış ve gençlik ile spor alanlarında ulusal ölçekte stratejik planlama, uygulama ve koordinasyon yetkisi bu yeni yapı tarafından üstlenilmiştir.

1.5.1. Kurumsal Yeniden Yapılanmanın Arka Planı ve Gerekçesi

Gençlik ve spor alanları, gerek işlevsel gerekse politik yönüyle birbirine temas eden ancak yönetim biçimleri bakımından uzun süre parçalı bir yapıya sahip olmuş iki kamu hizmeti alanıdır. Bu parçalanmış yapı, kaynakların verimli kullanılamamasına, politika sürekliliğinin sağlanamamasına ve genç bireylerin gelişim süreçlerinin bütünsel biçimde ele alınamamasına yol açmıştır. 2000'li yılların başından itibaren artan genç nüfus potansiyeli, uluslararası spor başarılarına duyulan ihtiyacın yükselmesi ve kamu kaynaklarının etkin yönetimi gereksinimi, bu iki alanın tek bir çatı altında toplanması zorunluluğunu gündeme getirmiştir.

Bu doğrultuda, 3 Haziran 2011 tarihli ve 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuş, bu yapı altında:

- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü,
- Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü,
- Strateji Geliştirme Başkanlığı gibi birimler teşkil edilmiştir.

Bu yeniden yapılanma, gençlik ve spor politikalarının birleştirilmiş idari yapılarla daha etkin, kapsayıcı, katılımcı ve uzun vadeli bir vizyon çerçevesinde ele alınmasını mümkün kılmıştır.

1.5.2. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Türkiye'de gençlik ve spor alanlarının birlikte ele alınmasını sağlayan ilk kapsamlı ve stratejik belge olma niteliğini taşımaktadır. Bu belge, yalnızca genel çerçeve sunmakla kalmayıp aynı zamanda uygulayıcı kurumlar için yol haritası niteliğindedir. Gençlik ve Spor Bakanlığının yeniden yapılanmasıyla eş zamanlı olarak şekillenen bu belge, genç bireylerin güçlendirilmesi, spor kültürünün yaygınlaştırılması ve kamu hizmetlerinin koordineli yürütülmesi adına önemli bir kurumsal dönüşüm aracıdır.

Belgenin Oluşum Süreci ve Stratejik Gerekliliği

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'nin ilk versiyonu, 2012 yılında yayımlanmış ve bu belgeyle birlikte gençlik ve spor politikaları ilk kez ortak bir vizyon çerçevesinde planlı, ölçülebilir ve hesap verebilir bir şekilde ele alınmaya başlanmıştır. Belge, geniş bir katılımla hazırlanmış; gençler, akademisyenler, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri sürece dâhil edilmiştir.

Bu yaklaşım, gençlik ve spor politikalarının toplum temelli, demokratik ve katılımcı bir zeminde şekillenmesini sağlamıştır. Aynı zamanda bu belge, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası taahhütlerle (örneğin Avrupa Gençlik Sözleşmeleri, Birleşmiş Milletler Gençlik Stratejileri, Dünya Sağlık Örgütü'nün fiziksel aktivite hedefleri) uyumlu bir yönelim taşımaktadır.

Politika Belgesinin Temel İlkeleri

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, aşağıdaki ilkeler çerçevesinde şekillendirilmiştir:

- Katılımcılık ve Erişilebilirlik: Gençlik ve spor hizmetlerine her bireyin adil biçimde erişebilmesini sağlamak.
- Fırsat Eşitliği: Cinsiyet, engellilik durumu, sosyoekonomik koşullar gibi faktörlerden bağımsız olarak tüm bireylere eşit fırsatlar sunmak.
- Çok Sektörlü Yaklaşım: Eğitim, sağlık, güvenlik, kültür, istihdam gibi alanlarla gençlik ve spor politikalarını entegre etmek.
- Sürdürülebilirlik: Tesis yatırımları, spor organizasyonları ve gençlik projelerinde çevreye duyarlılık ve uzun vadeli etki gözetmek.
- Millî ve Manevi Değerlerle Uyum: Gençlerin aidiyet hissini güçlendiren, kültürel mirası yaşatan ve evrensel değerlerle dengeli bir yapı oluşturmak.

Stratejik Hedefler ve Öncelikli Alanlar

Politika belgesinde kısa, orta ve uzun vadede ulaşılması hedeflenen temel alanlar şunlardır:

Gençlerin Güçlendirilmesi

- Karar alma süreçlerine gençlerin katılımı,
- Liderlik, girişimcilik ve gönüllülük becerilerinin desteklenmesi,
- Gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunması ve sağlıklı yaşam becerilerinin geliştirilmesi.

Spor Kültürünün Yaygınlaştırılması

- Her yaştan bireyin yaşam boyu spor yapma alışkanlığının kazanması,
- Elit sporcu yetiştirme sisteminin geliştirilmesi,
- Sporun eğitim, sağlık ve şehircilik politikalarıyla entegrasyonu.

Tesisleşme ve Altyapı Gelişimi

- Her bireyin spor yapabileceği nitelikli mekânlara erişiminin sağlanması,
- Dijital altyapılarla spor tesislerinin daha verimli kullanımı,
- Çevre dostu ve erişilebilir spor alanlarının yaygınlaştırılması.

Spor Yoluyla Sosyal Entegrasyon

- Engelli bireyler, göçmenler, kırsalda yaşayan çocuklar gibi grupların spor yoluyla topluma entegrasyonu,
- Spor kulüpleri, STK'ler ve yerel yönetimlerle iş birliğinin güçlendirilmesi.

Uluslararası Temsil ve Spor Diplomasisi

- Uluslararası turnuvalarda Türkiye'nin temsil gücünün artırılması,
- Gençlik değişim programları, spor kampları ve ortak projeler aracılığıyla kültürel etkileşimin güçlendirilmesi.

İzleme, Değerlendirme ve Güncelleme Mekanizmaları

Belgenin sürdürülebilirliğini sağlayan temel unsur, etkin izleme ve değerlendirme sistemidir. Bu kapsamda:

- Her beş yılda bir, hedeflerin ne ölçüde gerçekleştiği değerlendirilmekte,
- Performans göstergeleri üzerinden kurumların faaliyet raporları analiz edilmekte,
- Geri bildirim mekanizmaları aracılığıyla sahadan gelen veriler politika döngüsüne entegre edilmektedir.

1.5.3. Kurumsal Kapasite ve Uluslararası İş Birlikleri

Gençlik ve Spor Bakanlığı, ulusal ölçekte sahip olduğu kurumsal kapasitenin yanı sıra uluslararası düzeyde de birçok iş birliği programı yürütmektedir. Bu bağlamda:

- Avrupa Konseyi, İslam İşbirliği Teşkilatı, Türk Devletleri Teşkilatı gibi platformlarda gençlik ve spor temalı çok taraflı programlara katılım sağlanmaktadır.

- Erasmus+ Gençlik Programları, Dünya Gençlik Forumu, Uluslararası Spor Zirveleri gibi alanlarda Türkiye aktif bir rol üstlenmektedir.

Bu faaliyetler, Türk gençliğinin uluslararası görünürlüğünü artırmakta; sporun küresel iletişim aracı olarak kullanılmasını desteklemektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının yeniden yapılanması, Türkiye'nin 21. yüzyıldaki stratejik kalkınmasında önemli yapı taşlarından birini oluşturmaktadır. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi ile şekillenen bu dönüşüm süreci, gençliği ve sporu birbirinden kopuk iki alan olarak değil, bütünsel ve stratejik olarak birbirini tamamlayan birer kalkınma enstrümanı olarak değerlendirmektedir.

1.6. Kurumsal Reformlar ve Mevzuat Değişiklikleri

Spor yönetimi, çağdaş kamu politikası perspektifiyle değerlendirildiğinde yalnızca fiziksel etkinliklerin teşviki veya sportif başarıların yönetimi ile sınırlı kalmayıp hukuki, yönetsel ve kurumsal düzenlemeleri içeren kapsamlı bir kamu hizmeti alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'de son yirmi yılda sporun yönetiminde yaşanan dönüşüm, kurumsal reformlar ve mevzuat değişiklikleri ile derinleşmiş; bu alan, çok boyutlu bir kalkınma politikası olarak devlet sistematiği içerisinde stratejik önceliklerden biri hâline gelmiştir.

Bu bağlamda gerçekleştirilen yapısal değişiklikler, sadece sporun kurumsal çerçevesini yenilemekle kalmamış, aynı zamanda şeffaflık, etkinlik, katılımcılık, erişilebilirlik ve sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda spor politikalarının yeniden şekillendirilmesine imkân tanımıştır.

1.6.1. Gençlik ve Spor Bakanlığının Kurulması (2011)

2002 sonrasında kamu yönetiminde benimsenen reformcu yaklaşım doğrultusunda, gençlik ve spor hizmetlerinin daha etkin bir kamu yönetimi anlayışıyla yürütülebilmesi için 2011 yılında, Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuştur. 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlüğe giren bu yapı:

- Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü,
- Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü,
- Spor federasyonları ve kulüpleriyle ilişkili birimler gibi dağınık yapıların tek çatı altında toplanmasını sağlamış; spor yönetimi alanında merkezîleşmiş, yetkin ve koordinasyon gücü yüksek bir kamu otoritesinin inşasına zemin oluşturmuştur.

Bu reformun ardından, kamu spor yönetiminde görev tanımları netleşmiş, bürokratik eş güdüm güçlendirilmiş ve ulusal düzeyde planlama, uygulama ve izleme kapasitesi artmıştır.

1.6.2. 2022 Yılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu

Türk sporunun yönetim yapısındaki en radikal değişimlerden biri, 2022 yılında çıkarılan 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu ile gerçekleşmiştir. Bu kanun ile Türkiye'de ilk defa:

- Spor kulüpleri ve federasyonların tanımları netleştirilmiş,
- Kulüplerin kuruluş, birleşme, fesih, tescil ve denetim süreçleri yasal zemine oturtulmuş,
- Spor kulüpleri dernek statüsünden çıkarılarak özel statülü kamuya açık tüzel kişilik hâline getirilmiş,
- Profesyonel ve amatör spor kulüpleri arasında yasal ayrım yapılmış,
- Spor anonim şirketlerinin işleyişi ile ilgili hükümler belirlenmiş,
- Federasyon başkanlarının görev süreleri, denetim mekanizmaları ve seçim süreçleri şeffaf bir çerçeveye kavuşturulmuştur.

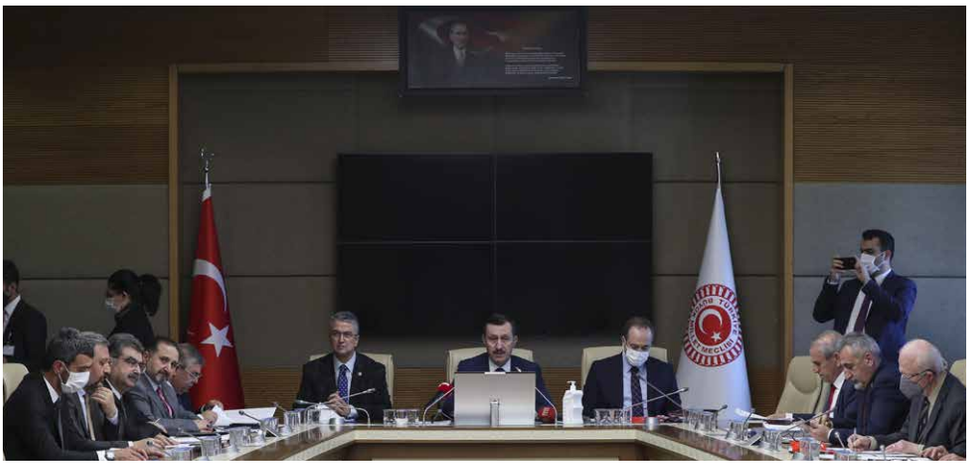

Bu yasa, sporun yönetim yapısında kurumsal disiplin, hesap verebilirlik ve iyi yönetişim ilkelerini hâkim kılmış, federasyonlar ve kulüpler arasında adil, dengeli ve sürdürülebilir bir sistemin tesis edilmesine imkân tanımıştır.

1.6.3. Yönetişim ve Katılım Esaslı Yapılanma

Kurumsal reformların temel bileşenlerinden biri, spor politikalarının yalnızca yukarıdan aşağıya yürütülen uygulamalar olmaktan çıkarılması, katılımcı yönetişim anlayışıyla şekillendirilmesidir. Bu doğrultuda:

- Spor federasyonlarının seçim süreçleri demokratik normlara uygun biçimde düzenlenmiş,
- Yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve akademik çevrelerin spor projelerine dâhil edilmesi teşvik edilmiştir.

Bu model, Türkiye'nin spor alanında daha demokratik, hesap verebilir ve toplum temelli bir kamu yönetimi sistemi oluşturmasına katkı sağlamıştır.

1.6.4. Spor Hukuku Alanında Eğitim ve Uzmanlık Gelişimi

Kurumsal reformlar yalnızca idari yapılarla sınırlı kalmamış, spor hukuku alanında akademik bilgi birikiminin ve mesleki uzmanlığın artırılması yönünde de çeşitli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda:

- Üniversitelerde spor hukuku dersleri yaygınlaştırılmış,
- Spor Federasyonları bünyesinde hukuk birimleri kurumsallaştırılmış,
- Spor uyuşmazlıkları için Tahkim Kurulu ve Spor Genel Müdürlüğü Denetim Kurulları etkinleştirilmiştir.

Ayrıca, sporun uluslararası hukukla ilişkili boyutları göz önünde bulundurularak, Dünya Dopingle Mücadele Ajansı (WADA) ile uyumlu mevzuat güncellemeleri periyodik olarak gerçekleştirilmiştir.

2002 sonrası dönemde gerçekleştirilen kurumsal reformlar ve mevzuat değişiklikleri, Türkiye'de spor yönetiminin modernizasyonunda tarihî bir eşik oluşturmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'nun yürürlüğe girmesi, tesisleşme planlamasının dijitalleştirilmesi, yönetişim esaslı katılım modellerinin geliştirilmesi ve spor hukukunun güçlendirilmesi gibi adımlar; Türkiye'nin spor yönetimini şeffaf, katılımcı, sürdürülebilir ve stratejik bir yapıya kavuşturmuştur.

“Sporcu bursuyla genç sporcularımız kazandıkları bölümlerde yüzde 100 burslu şekilde okuyabilecekler. Üniversiteyi kazanan tüm millî sporcularımıza burs veriyor, yurtlarda barınma önceliği veriyoruz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Millî Sporcu Bursu Tanıtım Toplantısı
Ankara / 18 Şubat 2021

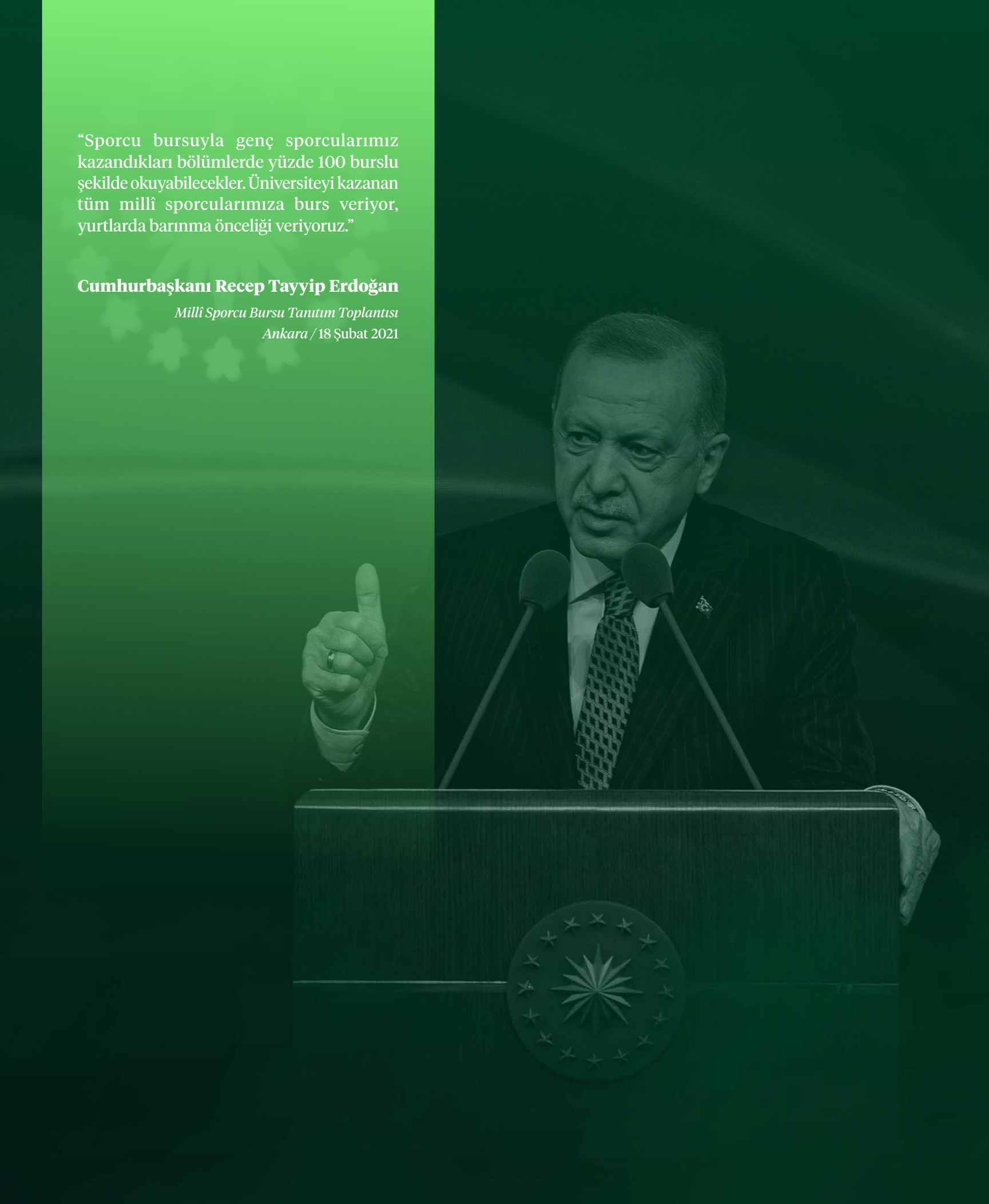

MİLLİ SPORCU BURSU
TANITIM TOPLANTISI
18 ŞUBAT 2021

2. Bölüm

Sporcu Sayıları, Katılım ve Yetiştirme Ekosistemi

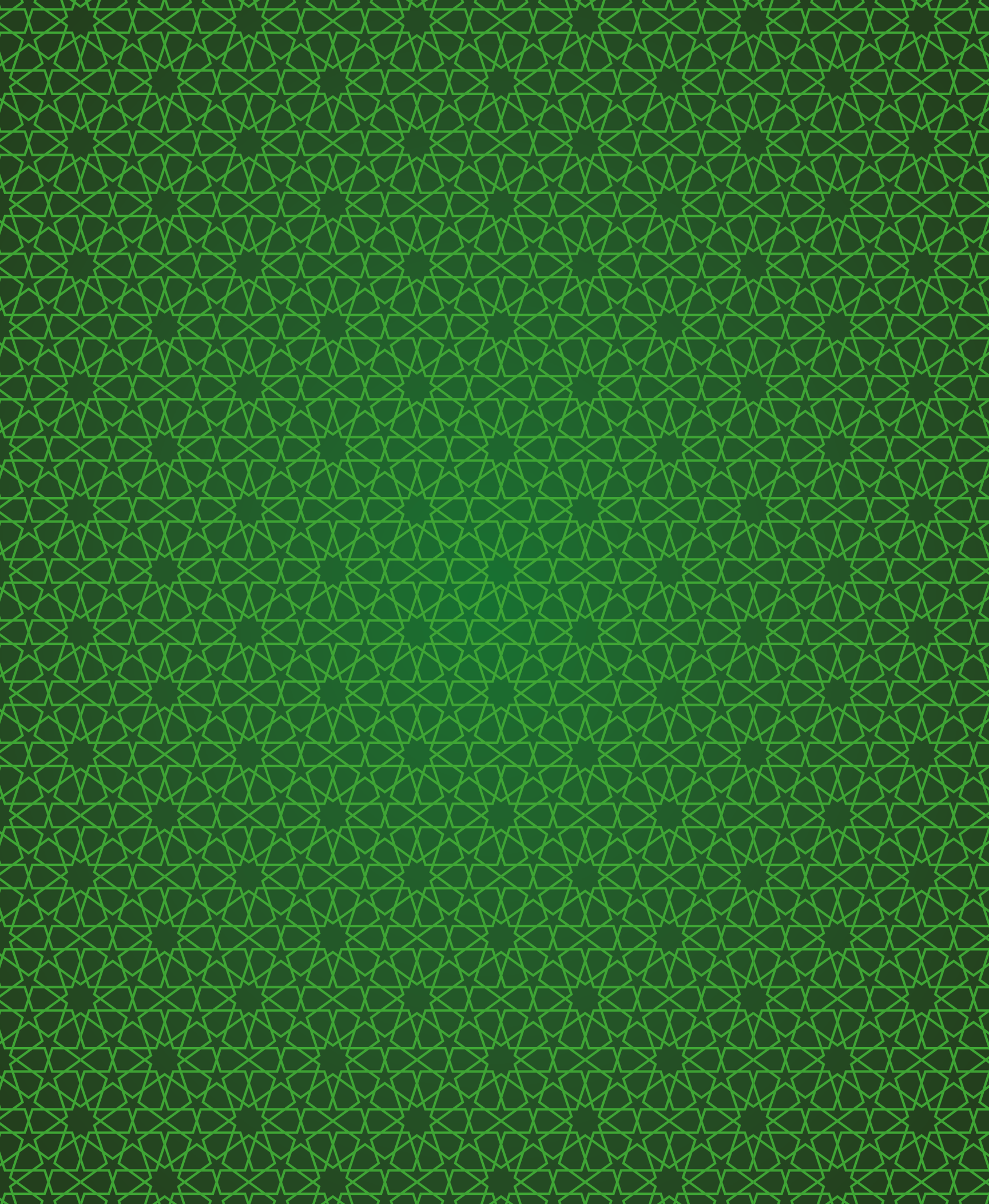

2.1. Lisanslı Sporcu Sayısındaki Artış

Sporcu lisansı alacak kişilerin sporcu lisans, vize ve transfer işlemleri 14.12.2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sporcu Lisans, Vize ve Transfer Yönetmeliği gereğince yürütülmekte olup ilgili federasyonların talimatları Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Bu talimatların genel amacı, ilgili spor federasyonu bünyesinde bulunan spor dallarının faaliyetlerine veya yarışmalarına katılacak olan sporcuların lisans, vize ve transfer ile ilgili iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Lisans, vize ve transfer işlemleri e-devlet aracılığıyla veya Gençlik ve Spor İl/İlçe Müdürlükleri tarafından Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilişim Sistemi üzerinden yapılmaktadır. Girilen kayıtlar Spor Bilgi Sistemi'ne gün, hafta, ay ve yıl bazlı olarak raporlanmaktadır. Raporlama sistemi, sporcu sayılarının illere ve spor dallarına göre dağılımını istatistiki olarak göstermektedir.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü.
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan gençlerle bir araya geldi.

Ayrıca, 2024 yılından itibaren ÖSYM'nin yapmış olduğu Özel Yetenek Sınavı'nda (ÖZYES) adaylara verilen Sporcu Özgeçmiş Puanı (SÖP) Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Bilgi Sistemi'nde yer alan sporculara ait lisans kayıtları üzerinden puan değerlendirmeleri yapılarak bilgilerin doğruluğu kontrol edilmektedir.

*Toplam sayılara TFF, Sporcu Kartı, Sporcu Kartı Üniversite, Okul Sporları Lisans, Okul Sporları Oyuncu Kartı dâhildir.

2002-2025 Yılları Arasındaki Sporcu Sayıları

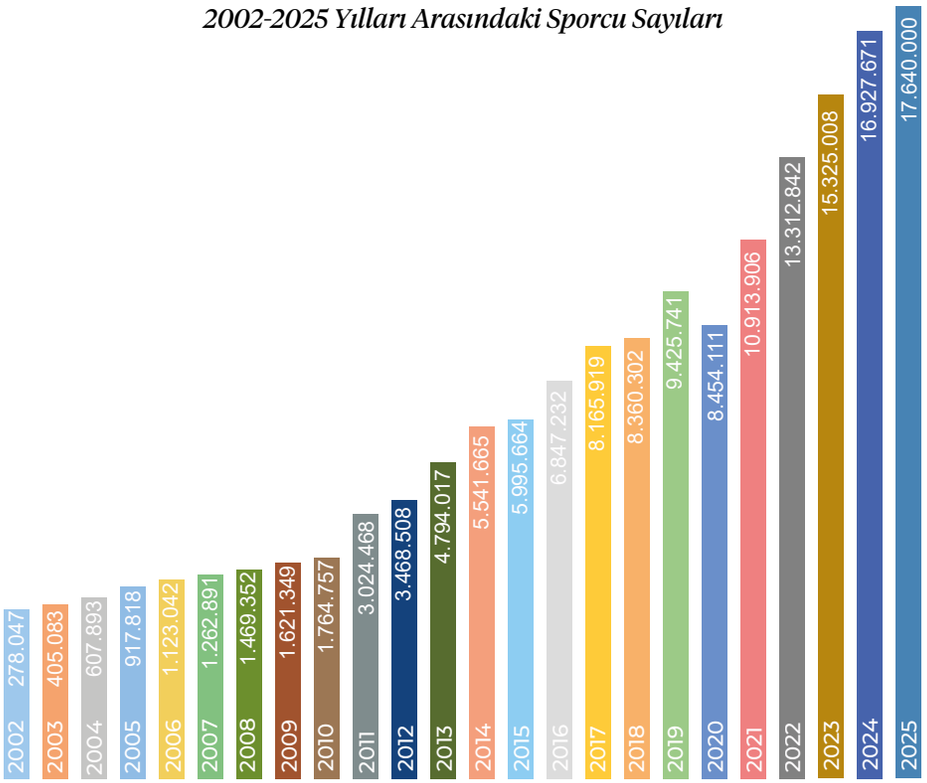

2002'de 278 bin olan sporcu sayısı (futbol hariç), 2025 itibarıyla 17 milyon 640 bine yükselmiştir.

2.2. Branşlara Göre Sporcu Dağılımı

2025 Yılındaki Lisans Sayılarının Dağılımı

Lisans Sayısı Federasyon Adı	Erkek	Kadın	Lisans Sayısı Toplam
Genel Toplam	5614878	3587246	9202124
Türkiye Atletizm Federasyonu	244745	165033	409778
Türkiye Atıcılık Federasyonu	27542	6817	34359
Türkiye Badminton Federasyonu	101097	86241	187338
Türkiye Basketbol Federasyonu	423706	125605	549311
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu	7286	1493	8779

2025 Yılındaki Lisans Sayılarının Dağılımı

Federasyon Adı	Lisans Sayısı Erkek	Lisans Sayısı Kadın	Lisans Sayısı Toplam
Türkiye Bilardo Federasyonu	37407	8081	45488
Türkiye Binicilik Federasyonu	5675	8423	14098
Türkiye Bisiklet Federasyonu	42500	10124	52624
Türkiye Bocce, Bowling ve Dart Federasyonu	116731	103753	220484
Türkiye Boks Federasyonu	142695	34245	176940
Türkiye Briç Federasyonu	12302	4726	17028
Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu	6575	3534	10109
Türkiye Buz Pateni Federasyonu	2936	6541	9477
Türkiye Cimnastik Federasyonu	71168	129097	200265
Türkiye Curling Federasyonu	3578	3209	6787
Türkiye Dans Sporları Federasyonu	8081	18899	26980
Türkiye Dağcılık Federasyonu	53612	26880	80492
Türkiye Eskrim Federasyonu	11920	8848	20768
Türkiye Espor Federasyonu	71836	56130	127966
Türkiye Geleneksel Atlı Spor Dalları Federasyonu	3395	389	3784
Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu	24743	1661	26404
Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu	23181	4050	27231
Türkiye Geleneksel Türk Okçuluk Federasyonu	16367	14465	30832
Türkiye Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu	15108	6902	22010
Türkiye Golf Federasyonu	6185	3088	9273
Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu	5193	1614	6807
Türkiye Güreş Federasyonu	181216	16543	197759
Türkiye Halk Oyunları Federasyonu	86549	129225	215774
Türkiye Halter Federasyonu	14433	5675	20108
Türkiye Hava Sporları Federasyonu	7707	1987	9694
Türkiye Hentbol Federasyonu	102450	66127	168577
Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu	131775	75735	207510
Türkiye Hokey Federasyonu	13715	10075	23790
Türkiye Judo Federasyonu	106147	63924	170071

2025 Yılındaki Lisans Sayılarının Dağılımı

Federasyon Adı	Lisans Sayısı Erkek	Lisans Sayısı Kadın	Lisans Sayısı Toplam
Türkiye Kano Federasyonu	8931	3622	12553
Türkiye Karate Federasyonu	223129	127498	350627
Türkiye Kayak Federasyonu	30005	13706	43711
Türkiye Kaykay Federasyonu	1866	1154	3020
Türkiye Kick Boks Federasyonu	333436	108435	441871
Türkiye Kürek Federasyonu	7865	4546	12411
Türkiye Kızak Federasyonu	23	8	31
Türkiye Masa Tenisi Federasyonu	136514	82034	218548
Türkiye Modern Pentatlon Federasyonu	5772	3511	9283
Türkiye Motosiklet Federasyonu	10269	2322	12591
Türkiye Muaythai Federasyonu	124887	42604	167491
Türkiye Okçuluk Federasyonu	40747	31829	72576
Türkiye Oryantiring Federasyonu	24200	17789	41989
Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu	10828	1218	12046
Türkiye Ragbi Federasyonu	18270	7928	26198
Türkiye Satranç Federasyonu	1098273	699552	1797825
Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu	11894	5527	17421
Türkiye Sutopu Federasyonu	12693	5646	18339
Türkiye Taekwondo Federasyonu	487316	331324	818640
Türkiye Tenis Federasyonu	69976	60892	130868
Türkiye Triatlon Federasyonu	12896	5602	18498
Türkiye Voleybol Federasyonu	165970	440204	606174
Türkiye Vücut Geliştirme, Fitness ve Bilek Güreşi Federasyonu	55430	25152	80582
Türkiye Wushu Kung-Fu Federasyonu	129549	54365	183914
Türkiye Yelken Federasyonu	23746	10248	33994
Türkiye Yüzme Federasyonu	184385	145015	329400
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	18123	6407	24530
Türkiye İzcilik Federasyonu	228660	137754	366414
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	9669	2215	11884

2025 yılındaki branşlara göre lisans sayılarının dağılımında Türkiye Satranç Federasyonu 1.797.825 kayıtlı lisans ile ilk sırada yer alırken bunu 818.640 ile Türkiye Taekwondo Federasyonu takip etmiştir. Toplam lisans sayısı 63 federasyonda 9.202.124 olarak gerçekleşmiştir.

2.3. Okul Sporları

2.3.1. Okul Spor Faaliyetleri

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumlarının yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi, yarışmalara ait araç, gereç ve benzeri ihtiyaçların sağlanması Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Okul Sporları Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Okul sporları, 2010-2011 Eğitim ve Öğretim Yılı'ndan bu yana Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünce koordine, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ve ilgili spor federasyonu başkanlıklarınca organize edilmektedir.

Okul sporları; ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde okuyan öğrenci sporculara, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından belirlenmiş spor dallarında ve oyun türlerinde öğrencilere spor kültürünü aşılamak, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine katkıda bulunmak, sosyalleşmelerini sağlamak ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarını kazandırmak amacıyla düzenlenen, Türkiye'nin en büyük spor organizasyonlarından biridir. Ayrıca; engel durumu olan öğrencilerin sportif etkinliklere katılımı noktasında Bedensel Engelliler, Özel Sporcular, İşitme Engelliler ve Görme Engelliler sınıfında bulunan öğrencilerin, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak, onları sosyal hayata daha fazla katılmaya teşvik etmek adına okul spor faaliyetlerine katılımları desteklenerek, Bakanlıkça belirlenen spor dalları ile tanışmaları sağlanmaktadır.

Okul spor faaliyetleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından belirlenen spor dalları ve oyun türlerinde (ilkokul fiziksel etkinlikleri ve geleneksel çocuk oyunları) gerçekleştirilmekte ve ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde spor dallarının özelliğine göre mahallî, grup, yarı final ve Türkiye birinciliği yarışma aşamaları yer almaktadır.

Okul sporlarının marka kimliğinin oluşturulması, bilinirliliğinin artırılması, tanıtımının yapılması ve geniş kitlelere duyurulması amacıyla 6 spor dalının Türkiye birinciliği yarışma aşamaları TRT Spor ve TRT Spor Yıldız ekranlarında canlı olarak ekranlara getirilmektedir.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı okul spor faaliyetlerinde;

- 14 Şubat 2025 tarihinde İstanbul ilinde hentbol (Gençler) spor dalı,
- 27 Şubat 2025 tarihinde Ankara ilinde badminton (Gençler) spor dalı,
- 13 Mart 2025 tarihinde İstanbul ilinde basketbol (Gençler A) spor dalı,
- 27 Mart 2025 tarihinde İstanbul ilinde voleybol (Gençler A) spor dalı,
- 25 Nisan 2025 tarihinde İzmir ilinde 3x3 basketbol (Gençler A) spor dalı,
- 16 Mayıs 2025 tarihinde Afyonkarahisar ilinde futbol (Gençler A) spor dalları, TRT Spor ve TRT Spor Yıldız ekranlarında canlı olarak yayınlanmıştır.

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç, Trabzon'da, dünyanın en önemli üçüncü spor organizasyonu olan Okul Sporları Olimpiyatları (Gymnasiade 2016) açılış töreninde konuşma yaptı, 12.07.2016

Okul spor faaliyetlerinin daha verimli hale getirilmesi ve veri tabanının oluşturulması amacıyla 2019-2020 eğitim öğretim yılından itibaren Gençlik ve Spor Bakanlığının bilişim ağı olan spor bilgi sistemine "Okul Sporları Modülü" dâhil edilerek, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ile Türkiye genelindeki tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarının e-devlet üzerinden okul sporları modülüne erişebilmesine imkân sağlanmıştır.

Okul spor faaliyetlerinin uluslararası paydaşları olan resmî kurum ve kuruluşlar ile iş birliği ve iletişimin sağlanması için gerekli iş ve işlemler Okul Sporları Daire Başkanlığı koordinesinde yürütülmektedir. Okul sporlarında derece elde eden sporcu veya takımlar uluslararası paydaşlar tarafından ilan edilen takvim doğrultusunda ve Gençlik ve Spor Bakanlığınca katılım sağlanmasının uygun görülmesi hâlinde ülkemizi temsil etmek adına organizasyonlara katılım sağlamaktadır.

Spor Dalı Sayısı (2011-2025)

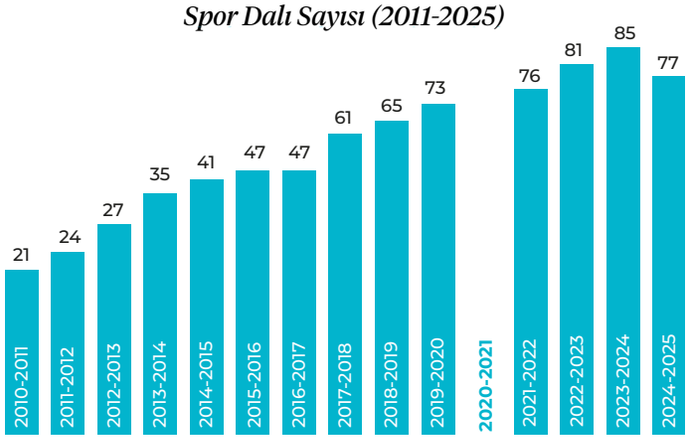

2020-2021 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda okul spor faaliyetleri Covid 19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda yeterli katılım olmayan ve yarışması yapılamayan spor dallarının kaldırılması nedeniyle spor dalı sayısında azalma meydana gelmiştir.

Okul spor faaliyetleri; 2010-2011 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda 21 branşta düzenlenmekte iken zaman içerisinde birçok aşamadan geçerek öğrencilere daha geniş bir yelpazede spor yapma imkânı tanınması, spor kültürünün aşılanması ve yeteneğe uygun branş seçimi sağlanması için 2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda 77 spor dalında gerçekleştirilmiştir.

Lisans + Oyun Kartı ve Faaliyetlere Katılan Öğrenci Sayıları

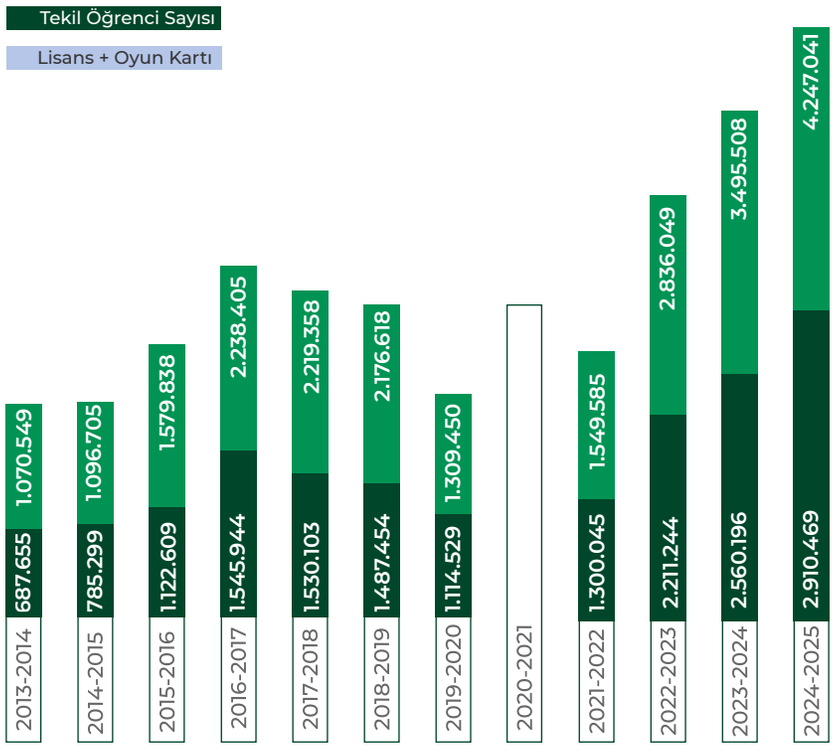

2020-2021 Eğitim ve Öğretim yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı okul spor faaliyetlerine ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde öğrenim gören; 1.371.895'i kız, 1.538.574'ü erkek olmak üzere toplam 2.910.469 öğrenci sporcu katılım sağlamıştır. Ayrıca; 1.512.639 lisans ve 2.734.402 oyuncu kartı olmak üzere toplam 4.247.041 belge oluşturulmuştur.

Faalivetlere Katılan Okul Sayıları

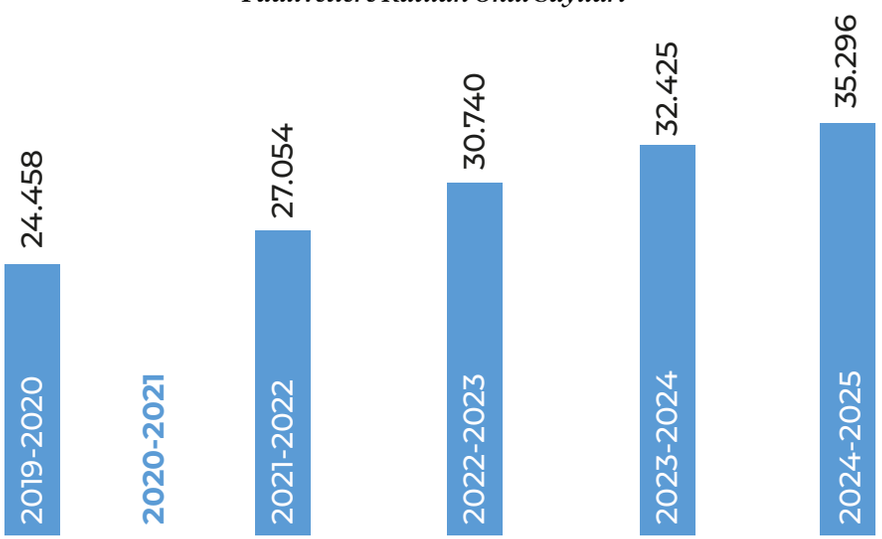

2020-2021 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda okul spor faaliyetleri Covid 19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı okul spor faaliyetlerinde; Türkiye genelinde 11.440 ilkokul, 13.745 ortaokul ve 10.111 lise olmak üzere toplam 35.296 okul faaliyetlere katılım sağlamıştır.

Okul spor faaliyetlerine ilişkin tüm detaylara spor.gsb.gov.tr/okulsportal/ internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Uluslararası Organizasyonlara Ait Yıllara Göre İstatistiki Bilgiler (2023-2025)

Organizasyon Adı	Yeri	Tarih	Madalya Sayıları		
			Altın	Gümüş	Bronz
ISF DÜNYA OKULLAR FUTSAL ŞAMPİYONASI	SIRBİSTAN-BELGRAD	8-17.10.2023			1
ISF DÜNYA OKULLAR VOLEYBOL ŞAMPİYONASI	SIRBİSTAN-BELGRAD	19-29.04.2024			1
ISF DÜNYA OKULLAR KROS ŞAMPİYONASI	KENYA-NAİROBİ	10-15.05.2024			
ISF DÜNYA OKULLAR FUTBOL KUPASI	ÇİN-DALİAN	17-27.05.2024			
ISF DÜNYA OKULLAR BASKETBOL ŞAMPİYONASI	ÇİN-MACAO	23.06-3.07.2024			1
ISF DÜNYA OKULLAR GYMNASIADE OYUNLARI	BAHREYN-MANAMA	23-31.10.2024	4	12	22
ISF DÜNYA OKULLAR U-15 GYMNASIADE OYUNLARI	SIRBİSTAN-ZLATİBOR	4-14.04.2025	16	22	26

2025 yılında uluslararası organizasyonlarda toplam 64 madalya kazanılmış olup bunlardan 16'sı altın, 22'si gümüş ve 26'sı bronzdur. Yıllar içinde okul sporlarının gelişim kaydetmesiyle birlikte kazanılan madalya sayısında artış gerçekleştiği görülmektedir.

2.3.2. Millî Sporcu Eğitim Bursu

Ülkemizde nitelikli sporcuların yetişmesine katkı sağlamak, spor dallarında üstün başarılı adaylara spor bilimleri dışında farklı kariyer imkânları sunmak ve sporculara yükseköğretime geçişlerinde destek olmak amacıyla 28 Kasım 2019 tarihinde "Vakıf Üniversitelerinden Türk Sporuna Yükseköğretimde Yüzde Yüz Destek" projesi hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda; Gençlik ve Spor Bakanlığı ile 74 vakıf üniversitesi arasında imzalanan mutabakat metni doğrultusunda, üniversite çağında bulunan, olimpik ve paralimpik branşlarda son 4 yıl içerisinde uluslararası müsabakalarda başarılı olan millî sporcularımıza eğitim gördükleri süre boyunca %100 burs imkânı sağlanmıştır.

Ayrıca, vakıf üniversiteleri millî sporcu yeni dönem başvurularının dijital ortama aktarılarak doğrudan e-devlet üzerinden alınması ve diğer süreçler de Spor Bilgi Sistemi üzerinden yürütülmeye başlanmıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,
Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen
Milli Sporcu Bursu Tanıtım Toplantısı'na katılarak bir konuşma yaptı, 18.02.2021

Millî Sporcu Eğitim Bursu Başvuru Şartları

1. Grup

Olimpiyat, Paralimpik ve Deaflimpik Oyunları, Gençlik Olimpiyatları, Olimpik ve Paralimpik spor dallarının büyükler kategorisindeki Dünya ve Avrupa Şampiyonası Finalleri, Dünya ve Avrupa Şampiyonası yapılmayan spor dallarının büyükler kategorisindeki Dünya ve Avrupa Kupaları Finallerinde madalya kazanan sporcular.

2. Grup

Olimpik ve Paralimpik spor dallarında Ümitler, Gençler ve Yıldızlar kategorisindeki Dünya ve Avrupa Şampiyonası Finalleri, Dünya ve Avrupa Şampiyonası yapılmayan spor dallarının Ümitler, Gençler ve Yıldızlar kategorisindeki Dünya ve Avrupa Kupaları Finalleri, Avrupa Oyunları, Üniversite Oyunları, Akdeniz Oyunları, İslam Oyunları, Avrupa Olimpik Gençlik Yaz ve Kış Festivalleri, FISU (Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu) tarafından düzenlenen Dünya Şampiyonalarında madalya kazanan sporcular ve Olimpiyat, Paralimpik ve Deaflimpik Oyunları ile Gençlik Olimpiyatları'na katılan sporcular.

3. Grup

Olimpik ve Paralimpik spor dallarında düzenlenen ve uluslararası federasyonların yarışma takviminde yer alan, ferdî spor dallarında en az 16 ülke sporcusu, takım sporlarında en az 9 ülke takımının katıldığı uluslararası yarışma ve turnuvalarda madalya kazanan sporcular ile Olimpik ve Paralimpik spor dallarının Büyükler, Ümitler, Gençler ve Yıldızlar kategorilerinde düzenlenen Avrupa ve Dünya Şampiyonası finalleri ile Dünya ve Avrupa Şampiyonası yapılmayan spor dallarının Büyükler, Ümitler, Gençler ve Yıldızlar kategorilerindeki Dünya ve Avrupa Kupaları finallerine katılan sporcular.

Millî sporcuların başvuruları yukarıda birinci, ikinci ve üçüncü grupta belirtilen kriterlere göre değerlendirilerek sonuçlandırılmaktadır.

Yıllara Göre Vakıf Üniversitelerine Yerleşen Öğrenci Sayısı

Eğitim ve Öğretim Yılı	Toplam Yerleşen Öğrenci Sayısı
2020-2021	76
2021-2022	67
2022-2023	104
2023-2024	89
2024-2025	80
TOPLAM	416

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile 74 vakıf üniversitesi arasında imzalanan mutabakat metni doğrultusunda günümüze kadar toplam 416 millî sporcunun burs imkânından faydalanarak vakıf üniversitelerinde ücretsiz şekilde okumaya hak kazandığı görülmektedir.

Vakıf Üniversiteleri Millî Sporcu Eğitim Bursu'na ilişkin tüm detaylara millisporcubursu.gsb.gov.tr internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Federasyonlara Göre Eğitim Bursundan Faydalanan Millî Sporcuların Toplam Sayıları (Tüm Yıllar)

S.N.	Federasyon	Yerleşen Millî Sporcu Sayısı
1	BASKETBOL FEDERASYONU	52
2	VOLEYBOL FEDERASYONU	50
3	ESKRİM FEDERASYONU	48
4	TAEKWONDO FEDERASYONU	40
5	SUTOPU FEDERASYONU	34
6	YELKEN FEDERASYONU	27
7	YÜZME FEDERASYONU	22
8	KARATE FEDERASYONU	16
9	MASA TENİSİ FEDERASYONU	15
10	KÜREK FEDERASYONU	14
11	OKÇULUK FEDERASYONU	11
12	MODERN PENTATLON FEDERASYONU	9
13	CİMNASTİK FEDERASYONU	8
14	BADMİNTON FEDERASYONU	7
15	BEDENSEL ENGELLİLER FEDERASYONU	7
16	HENTBOL FEDERASYONU	6
17	KAYAK FEDERASYONU	6
18	GÜREŞ FEDERASYONU	5
19	TRİATLON FEDERASYONU	5
20	ATICILIK FEDERASYONU	4
21	ATLETİZM FEDERASYONU	4
22	TENİS FEDERASYONU	4
23	BOKS FEDERASYONU	4
24	RAGBİ FEDERASYONU	4
25	JUDO FEDERASYONU	3
26	İŞİTME ENGELLİLER FEDERASYONU	2
27	HALTER FEDERASYONU	2
28	HOKEY FEDERASYONU	1
29	GOLF FEDERASYONU	1
30	BUZ PATENİ FEDERASYONU	1
31	BUZ HOKEYİ FEDERASYONU	1
32	BİNİCİLİK FEDERASYONU	1
33	DAĞCILIK FEDERASYONU	1
34	KANO FEDERASYONU	1

Yukarıda yer alan listede vakıf üniversitelerine yerleşen millî sporcuların federasyonlara göre dağılımı görülmektedir.

2.3.3. Özel Öğretim Eğitim Kurumları Sporcu Eğitim Bursu

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile ortaokul ve lise düzeyindeki özel öğretim kurumları arasında imzalanan protokoller kapsamında, olimpik ve paralimpik branşlarda ilgili spor organizasyonlarında son 2 yıl içerisinde altın, gümüş ve bronz madalya aldığı Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından belgelendirilen sporcu öğrencilere %100 oranında eğitim bursu imkânı sağlanmıştır. Günümüze kadar toplam 1.101 sporcumuz eğitim bursundan faydalanmıştır.

Özel Öğretim Kurumları Sporcu Bursu'na ilişkin tüm detaylara millisporcubursu.gsb.gov.tr internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Eğitim ve öğretim yıllarına ve okul kademelerine göre burstan faydalanan sporcu sayısı toplamda 1.101 olmuştur. Bunların içerisinde en fazla bursu 924 sporcu ile lise kademesindeki sporcular almıştır. Ortaokul kademesindeki 172 sporcu da bu burstan faydalanmıştır. İlkokul kademesinde söz konusu burstan faydalanan sporcu sayısı ise 3 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca özel öğretim kademesinde de 2 sporcu bu burstan yararlanma imkanı bulmuştur.

2.4. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Projeleri

2.4.1. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü; "hayata mutlu bireyler hazırlamak için her zaman, her yerde, herkese eğitim" vizyonu ile ihtiyaca uygun öğrenen topluma dönüşüm sürecinde yenilik ve gelişmeye açıklık ilkesinden hareketle belgelendirilebilen, sürdürülebilir, ihtiyaca uygun, kaliteli eğitimler sunma görevini üstlenmiştir. Bunun için Genel Müdürlük bireyin yetkinliklerini geliştirecek, bilgi ve becerilerini artıracak, toplumsal hayatın etkin bir üyesi olmasında rehberlik yapacak eğitimler vermektedir.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü 1.000 halk eğitimi merkezi, 31 ilde 32 olgunlaşma enstitüsü ve 5 açık öğretim okulu ile teşkilatlanmış olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Genel Müdürlüğün spor alanındaki yaygın eğitim kurs programları her yaştan bireye destek olmaktadır. Hayat boyu öğrenme kurumlarında verilen söz konusu kurslara ait 2014-2024 yılı verileri aşağıda listelenmiştir.

Spor Alanı Altında Kurs Programlarından Yararlanan Kursiyer Sayısı (01.01.2014-31.12.2024)

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın
2014	85.405	49.140	36.265
2015	461.703	268.558	193.145
2016	474.541	278.995	195.546
2017	546.233	300.566	245.667
2018	668.712	361.892	306.820
2019	890.961	481.520	409.441
2020*	323.708	173.846	149.862
2021	564.100	311.088	253.012
2022	1.133.990	616.552	517.438
2023	1.253.831	670.856	582.975

** 2020 yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle düşüş yaşanmıştır.*

Yaş Aralığı Kapsamında Spor Alanı Altında Yer Alan Kurs Programlarından Yararlanan Kursiyer Sayısı (01.01.2014-31.12. 2024)

3-6 Yaş	7-14 Yaş	15-22 Yaş	23-44 Yaş	45-64 Yaş	65+ Yaş	TOPLAM
83.834	4.196.020	1.514.868	1.037.632	273.907	23.360	7.129.621

Yaygın eğitimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak örgün eğitim sistemine hiç girmemiş olan veya herhangi bir kademesinde bulunan yahut bu kademeden çıkmış vatandaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında, sağlıklı yaşam tarzını benimsetmek, boş zamanlarını yararlı bir biçimde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmaktır.

2.4.2. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

Son iki eğitim-öğretim yılı olan 2023-2024 ve 2024-2025 döneminde, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda (Mesleki Eğitim Merkezleri hariç) sportif etkinliklere önemli bir katılım sağlanmıştır. Özellikle okul içinde, ilçe ve il genelinde, ulusal düzeyde düzenlenen etkinlikler, öğrencilere hem fiziksel gelişim hem de sosyal katılım açısından değerli fırsatlar sunmuştur. Söz konusu etkinliklerin düzenlenmesinde bölgesel ve yerel temsil düzeyinde geniş bir katılımcı profili dikkat çekmektedir.

2023-2024 döneminde gerçekleştirilen sportif etkinliklerin sayısı 1.079 olarak kaydedilmiş, bu etkinliklere toplam 10.619 öğrenci katılmıştır. 2024-2025 döneminde ise etkinlik sayısı 999 olarak gerçekleşmiş, bu etkinliklere 9.298 öğrenci iştirak etmiştir. Bu veriler, sportif etkinliklerin okul iklimine katkısını ve öğrencilerin spora yönelik ilgisinin sürekliliğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak 2023-2025 döneminde düzenlenen toplam sportif etkinlik sayısı 2.078'e ulaşmış, bu etkinliklere toplam 19.917 öğrenci katılım sağlamıştır. Bu somut çıktılar, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda sportif etkinliklerin yaygınlığını ve öğrenci katılımının kapsamlı bir şekilde gerçekleştiğini göstermektedir. Ayrıca, okul iklimi ve öğrenciler arası sosyal bağların güçlendirilmesine de önemli katkılar sağladığı anlaşılmaktadır.

Son İki Yılda Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okullarda (Mesleki Eğitim Merkezleri Hariç) Sportif Etkinlik Sayıları ile Söz Konusu Etkinliklere Katılan Öğrenci Sayıları

Etkinlik Temsil Düzeyi	2023-2024		2024-2025		Toplam Etkinlik Sayısı	Toplam Katılan Öğrenci Sayısı
	Etkinlik Sayısı	Katılan Öğrenci Sayısı	Etkinlik Sayısı	Katılan Öğrenci Sayısı		
Okul İçi	799	9.283	750	8.122	1.549	17.405
Okullararası	52	200	47	155	99	355
İlçe Genel	113	475	91	748	204	1.223
İl Genel	105	644	101	257	206	901
Bölgesel	6	8	6	6	12	14
Ulusal	4	9	4	10	8	19
Genel Toplam	1.079	10.619	999	9.298	2.078	19.917

2.4.3. Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

İlk spor lisesi 2004-2005 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda İstanbul'da açılmış olup 2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı itibarıyla bu liselerin sayısı 105'e ulaşmıştır. Spor liseleri, ortaöğretimin genel amaçlarının yanı sıra, öğrencilere beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve beceriler kazandırmayı, beden eğitimi ve spor alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi amaçlamaktadır.

Spor liseleri, spor eğitimi alanında yatılı, gündüzlü ve karma olarak ilköğretim üzerine 4 yıl eğitim ve öğretim yapılan okullardır. Bu okullar, öncelikle sporla ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılmaktadır. Eğitim ve öğretim Türkçe yapılırken alan derslerindeki sporla ilgili terimlerin yabancı dildeki karşılıkları da öğretilir. Spor liselerine yetenek sınav puanı ve OBP kullanılarak puan üstünlüğüne göre öğrencilerin yerleştirilmesi yapılır.

Yetenek sınav puanı ile OBP kullanılarak öğrenci alan spor liselerine alınacak öğrenci sayısı ve açılacak şube sayısı Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen takvime göre ilçe ve il millî eğitim müdürlüklerince onaylanarak Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birimine elektronik ortamda bildirilir. Yapılan değerlendirme sonunda belirlenen kontenjan ilgili birim tarafından ilan edilir. Takım sporları ve spor dalları dikkate alınarak kız ve erkek öğrenciler için ayrı ayrı kontenjan oluşturulması esastır. Bir öğretim yılında güzel sanatlarla ilgili alanların her birine alınacak öğrenci sayısı da 90'ı geçmemektedir.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim yılı itibarıyla Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı spor lisesi sayısı 105'tir. Bunlardan 23 spor lisesi belirli alanlarda tematik eğitim vermek üzere tematik okul olarak belirlenmiştir. Tematik spor liselerinde, atletizm, basketbol, bisiklet, futbol, güreş, halter, hentbol, voleybol ve yüzme olmak üzere dokuz farklı tematik alan bulunmaktadır.

Dünya Futsal Şampiyonası'nda 2. olan Gölcük Barbaros Hayrettin Anadolu Lisesi öğrencileri kupalarını Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a sundu, 18.04.2018

Bu okullarda öğrenciler belirli branşlarda uzmanlaşmakta ve ulusal/uluslararası müsabakalarda okullarını/ülkelerini temsil etmektedir. Spor liselerinden mezun olan öğrenciler yükseköğretime geçiş sınav sonuçlarına göre; üniversitelerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği, rekreasyon, egzersiz ve spor bilimleri, engellilerde beden eğitimi ve spor öğretmenliği, engellilerde egzersiz ve spor bilimleri bölümlerine devam etmektedir.

2.4.4. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Türkiye genelinde beden eğitimi alanında 35.595 öğretmen görev yapmakta olup doluluk oranı %98,04'tür. 2008-2025 yılları arasında beden eğitimi alanında 25.172 öğretmen ataması yapılmıştır. Bunlardan 1.677'sinin ataması "millî sporcuların öğretmen olarak atanması" kapsamında gerçekleştirilmiştir. İlkokullarda uygulanan "Beden Eğitimi ve Oyun" ile ortaokullarda uygulanan "Beden Eğitimi ve Spor" dersinin işlenişinde verimliliği artırmak amacıyla Fiziksel Etkinlik Kartları hazırlanmıştır.

Öğrencilerin ilgileri, ihtiyaçları ve eğitim aldıkları okul imkânları doğrultusunda seçtikleri bir sporda, fiziksel etkinlikte hareket yetkinliklerini, fiziksel ve psikolojik özelliklerini spor/fiziksel etkinlik bilgilerini, öz yönetim ve sosyal becerilerini geliştirmektedir. Bu modüller öğretmene çerçeve program şeklinde verilmiş olup sporlar seçilirken sınıf düzeyi, okulun fiziki olanakları, mevsimsel özellikler, sahip olunan araç-gereçler ve öğrenci sayıları dikkate alınmaktadır.

Seçilecek spora karar verirken aynı zamanda çeşitli spor gruplarını (bireysel sporlar, takım sporları, hedef vurma sporları, doğa ve macera sporları, file ve raket sporları) temsil eden spor branşlarından örnekler seçilmesine (Örneğin; bireysel sporlardan atletizm, takım sporlarından basketbol, su sporlarından yüzme, hedef vurma sporlarından okçuluk, doğa ve macera sporlarından bisiklet, file ve raket sporlarından tenis vb.) dikkat edilmektedir.

Burdur, Erzincan, Kırklareli, Kırşehir, Sinop, Şırnak, Tokat ve Uşak'ta spor salonu uygun olan 43 okulda devam eden program 3.609 öğrencinin katılımıyla sınıf öğretmenleri eşliğinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca belirlenen antrenörler tarafından yürütülmüştür.

Türkiye genelinde ise 4.276 okulda devam eden 26 daldaki program (atletizm, badminton, basketbol, boks, bocce, jimnastik, dart, eskrim, futbol, futsal, floor curling, güreş, halk oyunları, hentbol, judo, karate, kick boks, masa tenisi, muay thai, okçuluk, satranç, taekwondo, tenis, voleybol, yüzme, wushu) 492.480 öğrencinin katılımıyla sınıf öğretmenleri eşliğinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca belirlenen 5.716 antrenör tarafından yürütülmüştür.

Seçmeli Spor Ve Fiziki Etkinlikler Dersini Seçen Öğrenci Sayıları

Satır Etiketleri	Erkek	Kız	Toplam
2016-2017	775.450	633.911	1.409.361
2017-2018	721.505	612.336	1.333.841
2018-2019	698.116	606.458	1.304.574
2019-2020	655.986	578.979	1.234.965
2020-2021	556.590	507.410	1.064.000
2021-2022	518.184	471.497	989.681
2022-2023	544.572	498.322	1.042.894
2023-2024	651.044	601.665	1.252.709
2024-2025	616.370	569.588	1.185.958
Genel Toplam	**5.737.817**	**5.080.166**	**10.817.983**

Spor ortaokulları projesiyle öğrencilerin akademik olarak gelişimleri ile birlikte ilgi ve yetenekleri doğrultusunda da mümkün olan en erken yaşta eğitim almaları öncelikler arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda akademik ve sportif yönden bilinçli bireylerin yetiştirilmesi amacıyla spor eğitimi veren okulların yaygınlaştırılması ve bu okullardaki eğitimin kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda Adana, Ankara, Antalya, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Konya ve Trabzon'da spor liseleri bünyesinde spor ortaokulları açılmıştır. Açılan okullara Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yer verilmiştir. Müzik ve spor okullarındaki öğretmen ve yöneticilerin mesleki kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla alanında uzman akademisyenler tarafından dönem içerisinde öğretmen ve yöneticilere eğitimler düzenlenmektedir. 2025-2026 Eğitim ve Öğretim Yılı için 12 ilde daha yeni okul açılması çalışmaları planlanmaktadır. Mevcut durumda spor ortaokullarında toplam 236 öğrenci eğitim ve öğretimine devam etmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Hareket ve Sağlık Alanı projesi kapsamında Hareket ve Sağlık Alanı Öğretmen Kılavuz Kitabı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve değerler ile programın diğer bileşenleri göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Etkinlikler; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı'nın temel özelliklerine uygun olarak çocuk merkezli, oyun temelli ve Türk milletinin millî, manevi, ahlaki ve kültürel değerlerini içerecek biçimde tasarlanmıştır. Söz konusu çalışmadan okul öncesi eğitim kademesindeki tüm çocuklar faydalanmıştır.

Hareket ve sağlık alanı, üç beceriden oluşmaktadır. Bu beceriler; aktif yaşam için psiko-motor beceriler, aktif ve zinde yaşam için sağlık becerileri ve harekete ilişkin sosyal/bilişsel becerilerdir. Aktif yaşam için psiko-motor becerileri; büyük ve küçük kas becerilerini, harekete ilişkin ritmik becerileri, beden farkındalığı, kişisel ve genel alan farkındalığı becerilerini ve eşle/grupla hareket becerilerini içermektedir. Aktif ve zinde yaşam için sağlık becerileri; sağlıklı beslenme, zindelik, aktif yaşam, temizlik ve güvenlik becerilerini kapsamaktadır. Harekete ilişkin sosyal/bilişsel beceriler ise hareketli oyunların temel kurallarını söyleme, hareketli oyunlarda basit taktik strateji geliştirme ve hareketli oyunlarda liderlik özelliklerini keşfetme becerilerinden oluşmaktadır. Söz konusu çalışmadan okul öncesi eğitim kademesindeki tüm çocuklar faydalanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde ilkokul öğrencilerine düzenli fiziksel aktivite alışkanlığının kazandırılarak fiziksel ve zihinsel kapasitelerinin geliştirilmesi, spor kültürünün oluşturulması ve spor aracılığıyla öğrencilerin sosyal hayata katılımlarının artırılması amacıyla ilkokullarda beden eğitimi ve oyun derslerinde 2021-2022 Eğitim ve Öğretim Yılı'ndan itibaren antrenörler tarafından branş eğitimi verilmeye başlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda 2021-2022 Eğitim ve Öğretim Yılı ikinci döneminde beden eğitimi ve oyun dersinde atletizm, badminton, basketbol, güreş, hentbol, judo, karate, masa tenisi, okçuluk, tekvando, voleybol, yüzme ve tenis spor dallarının uygulamalı olarak ilgili spor dalı antrenörleri tarafından verilmesi, ihtiyaç duyulması hâlinde okulların spor tesisleri ve alanları ile Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı spor tesislerinin kullanılması ve beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı ilgili spor dalı modüllerinin Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içerisinde oluşturulması planlanmıştır.

Bu kapsamda;

- Anılan spor dallarında ders modüllerinin oluşturulması için Gençlik ve Spor Bakanlığı uzmanları, ilgili spor federasyonu uzmanları ve MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı program geliştirme uzmanlarından oluşan bir çalışma grubu oluşturulmuş ve çalışma grubu yukarıda belirtilen spor dallarına ait modüllerin hazırlanmasında çalışmıştır.
- 2021-2022 Eğitim ve Öğretim Yılı'nın ikinci yarısında uygulamaya konulmak üzere, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile MEB'in yürüttüğü çalışmalar sonucunda pilot iller olarak Burdur, Erzincan, Kırklareli, Kırşehir, Sinop, Tokat, Uşak ve Şırnak belirlenmiştir.
- Belirlenen pilot illerde uygulamaya konulacak branşlara yönelik spor tesis envanteri ile ilgili araştırma yapılmıştır.
- Yapılan çalışma neticesinde söz konusu illerde 28.02.2022 tarihinde pilot uygulamaya başlanmış olup spor tesisi uygun olan toplam 43 okulda, 13 branşta, 84 antrenör ile spor dalı eğitimleri verilmiştir.

1 Ekim 2022 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında İlkokullarda Spor Dalı Eğitimi Protokolü imzalanmıştır. Bu protokol ile 2022-2023 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda tüm illerde 26 branşta, 3.303 okulda, 3.899 antrenör ile spor dalı eğitimleri verilmiştir. Bu eğitimlere toplam 347.257 öğrencisi katılmıştır.

2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda ise tüm illerde 26 branşta, 3.679 okulda, 4.357 antrenör ile spor dalı eğitimleri verilmiştir. Bu eğitimlere toplam 492.364 ilkokul öğrencisi katılım sağlamıştır.

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda atletizm, badminton, basketbol, boks, bocce, jimnastik, dart, eskrim, futbol, futsal, floor curling, güreş, halk oyunları, hentbol, judo, karate, kick boks, masa tenisi, muay thai, okçuluk, satranç, tekvando, tenis, voleybol, yüzme ve wushu olmak üzere toplam 26 spor dalında spor dalı eğitimleri tamamlanmıştır.

Bu kapsamda 2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı döneminde;

- 81 ilimizde 26 branşta 3.789 okulda,
- 666.464 öğrenci spor dalı eğitimlerine katılmıştır.
- Eğitimlerde 4.694 antrenör görev almıştır.

İlkokullarda Spor Dalı Eğitimi İl İstatistikleri

SIRA	İL	OKUL SAYISI	BRANŞ SAYISI	GÖREVLİ ANTRENÖR SAYISI			EĞİTİME KATILAN ÖĞRENCİ SAYISI
				EYS	GSB	TOPLAM	
1	ADANA	155	23	114	0	114	23611
2	ADIYAMAN	83	22	56	38	94	7499
3	AFYONKARAHİSAR	50	20	26	27	53	6367
4	AĞRI	35	17	57	0	57	8559
5	AKSARAY	9	9	11	0	11	1655
6	AMASYA	24	15	8	34	42	2029
7	ANKARA	111	24	91	59	150	24563
8	ANTALYA	165	23	128	48	176	27109
9	ARDAHAN	8	7	11	0	11	743
10	ARTVİN	12	13	14	11	25	1128
11	AYDIN	168	28	51	70	121	13041
12	BALIKESİR	71	63	34	51	85	6537
13	BARTIN	13	13	9	18	27	835
14	BATMAN	11	9	12	0	12	1079
15	BAYBURT	14	20	13	13	26	456
16	BİLECİK	41	18	15	32	47	2873
17	BİNGÖL	13	9	7	5	12	1918
18	BİTLİS	6	6	4	3	7	425
19	BOLU	27	25	8	33	41	2674
20	BURDUR	23	14	23	18	41	2688
21	BURSA	101	20	98	42	140	38799
22	ÇANAKKALE	19	15	1	48	49	1783
23	ÇANKIRI	4	5	2	0	2	818
24	ÇORUM	61	21	40	13	53	7825
25	DENİZLİ	72	20	41	60	101	7822
26	DİYARBAKIR	33	20	86	0	86	16191
27	DÜZCE	22	11	16	6	22	3602
28	EDİRNE	46	22	39	11	50	7827
29	ELAZIĞ	16	11	20	0	20	1275
30	ERZİNCAN	17	13	10	12	22	2348
31	ERZURUM	23	9	29	6	35	2537
32	ESKİŞEHİR	9	9	0	9	9	1347
33	GAZİANTEP	26	25	15	9	24	17306
34	GİRESUN	42	14	42	6	48	10177
35	GÜMÜŞHANE	12	7	7	2	9	622
36	HAKKÂRİ	28	20	80	5	85	2654
37	HATAY	52	21	28	29	57	6994
38	IĞDIR	15	12	38	0	38	5093
39	ISPARTA	13	9	10	3	13	1867
40	İSTANBUL	210	108	173	19	192	118790
41	İZMİR	250	32	166	58	224	57098

İlkokullarda Spor Dalı Eğitimi İl İstatistikleri

SIRA	İL	OKUL SAYISI	BRANŞ SAYISI	GÖREVLİ ANTRENÖR SAYISI			EĞİTİME KATILAN ÖĞRENCİ SAYISI
				EYS	GSB	TOPLAM	
42	KAHRAMANMARAŞ	51	22	37	7	44	6792
43	KARABÜK	39	18	23	34	57	3774
44	KARAMAN	33	21	16	25	41	1437
45	KARS	20	12	13	8	21	1442
46	KASTAMONU	31	29	16	41	57	4601
47	KAYSERİ	45	12	30	0	30	6398
48	KIRIKKALE	22	13	19	3	22	2974
49	KIRKLARELİ	43	19	32	23	55	7062
50	KIRŞEHİR	30	12	18	8	26	2246
51	KİLİS	51	22	9	20	29	501
52	KOCAELİ	53	21	26	37	63	9675
53	KONYA	20	8	16	5	21	4302
54	KÜTAHYA	30	17	11	24	35	4818
55	MALATYA	66	21	38	55	93	9400
56	MANİSA	85	20	84	22	106	8667
57	MARDİN	33	13	33	9	42	2420
58	MERSİN	76	20	31	38	69	11776
59	MUĞLA	73	19	36	69	105	7875
60	MUŞ	7	6	7	4	11	142
61	NEVŞEHİR	26	10	16	2	18	1961
62	NİĞDE	22	13	16	10	26	7405
63	ORDU	60	26	27	64	91	6665
64	OSMANİYE	29	19	18	29	47	2544
65	RİZE	29	13	43	0	43	4032
66	SAKARYA	54	12	36	1	37	5729
67	SAMSUN	79	20	67	3	70	7471
68	SİİRT	11	8	13	88	101	4328
69	SİNOP	22	11	10	14	24	2060
70	SİVAS	68	22	100	0	100	10277
71	ŞANLIURFA	126	22	118	12	130	26614
72	ŞIRNAK	41	19	144	48	192	5124
73	TEKİRDAĞ	52	19	33	43	76	8681
74	TOKAT	12	6	7	19	26	1166
75	TRABZON	56	25	52	76	128	9031
76	TUNCELİ	11	12	0	14	14	227
77	UŞAK	8	8	8	2	10	501
78	VAN	51	19	59	23	82	8409
79	YALOVA	5	6	3	2	5	1102
80	YOZGAT	55	10	18	4	22	4967
81	ZONGULDAK	54	23	43	47	90	3304
TOPLAM		**3.789**	**1450**	**2.959**	**1.731**	**4.694**	**666.464**

2.5. Üniversite Sporları ve YÖK Projeleri

2.5.1. Spor Bilimleri Öğrencilerine Yönelik İşletmede Mesleki Eğitim Programı

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı arasında yapılan 30/10/2019 tarihli iş birliği protokolünde spor bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin Gençlik ve Spor Bakanlığının ilgili birimlerinde staj yapmalarının sağlanması konusunda karar alınmıştır. Spor bilimleri alanında eğitim veren üniversitelerin antrenörlük eğitimi bölümlerinin akademik programında zorunlu uzmanlık dalı antrenörlük uygulama dersleri bulunmaktadır. Bu dersler kapsamında antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin zorunlu uzmanlık spor dalı antrenörlük uygulamalarını, Gençlik ve Spor Bakanlığının YÖK ile birlikte belirleyeceği program çerçevesinde yapmaları sağlanmaktadır.

Spor Bilimleri Fakülteleri bünyesinde yer alan "Antrenörlük Eğitimi", "Egzersiz ve Spor Bilimleri", "Engellilerde Egzersiz ve Spor Bilimleri" programlarında 8 dönemlik eğitimlerinin iki döneminin, anılan fakülte bünyesinde yer alan "Spor Yöneticiliği" ile "Rekreasyon" programlarında ise 8 dönemlik eğitimlerin bir döneminin ilgili kurumlarda mesleki eğitim olarak verilmesi Yükseköğretim Kurulu tarafından uygun görülmüştür.

Spor Bilimleri Dekanlar Konseyi ve Yükseköğretim Kurulu iş birliğinde 2022 yılında başlatılan çalışma sonucunda Antrenör Eğitim Bölümleri için 2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı döneminde 56 Spor Bilimleri Fakültesi/ Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bu projeye geçmiştir. 2026-2027 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda söz konusu fakülte ve yüksekokul öğrencileri işletmede mesleki eğitim programına dâhil olacaktır.

Bu program ile;

- Öğrencilerin öğrenim gördükleri alanlar ile ilgili uygulama alanlarını tanımaları,
- Öğrencilerin akademik program ile edindikleri bilgi ve becerileri uygulayarak deneyim kazanmaları,
- Öğrencilerin kariyer planlarını şekillendirmeleri,
- Spor faaliyetlerinin sayı ve niteliğinin artırılması,
- Tesislerin verimli kullanılması ve tesislerden yararlanıcı sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin uzmanlık spor dallarında okul spor kulüplerinde beden eğitimi öğretmeni ve spor kulüplerinde Gençlik ve Spor Bakanlığı antrenörü/kulüp antrenörü nezaretinde işletmede mesleki eğitim yaparak uygulamanın içerisinde aktif rol almaları planlanmaktadır.

2.5.2. Okuldan Sahaya Çalışması

Gençlik ve Spor Bakanlığı, ilgili spor federasyonları ve üniversitelerin etkin iş birliği üzerine inşa edilen spor alanında ilgili spor dalının gelişimini ve istihdam potansiyelini arttırmak amacıyla atıcılık, bilardo, bisiklet, buz hokeyi, buz pateni, bocce, boks, curling, eskrim, hava sporları, halter, hokey, kano, kayak, kürek, modern pentatlon, okçuluk, oryantiring, rafting, ragbi, sutopu, sportif tırmanış triatlon, ve yelken dallarında üniversiteler, spor federasyonları ve Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliği içerisinde 2021-2022 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda başlayan "Okuldan Sahaya" adlı çalışma 2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda da yeni katılan üniversiteler ve branşlarla devam etmektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Başakşehir Futbol Akademisi ve Kupa Meydanı'nın açılışında konuştu, 09.08.2024

Bu çalışma kapsamında, 2022-2023 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda 24 spor dalında, 11 ildeki 13 farklı üniversitenin Spor Bilimleri Fakültesi/Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölümüne öğrenci kabul ederken spor geçmişine göre ihtiyaç duyulan branşta öncelik veya genel kontenjan içerisinden özel kontenjan açılmıştır. Çalışma başlangıcında ilgili bölümlere kayıt yaptıran öğrenciler spor branşlarında uzmanlık eğitimi alma aşamalarına gelmişlerdir.

Okuldan sahaya çalışması kapsamında iş birliği yapılan üniversiteler yukarıdaki tabloda belirtilmiştir.

Okuldan Sahaya Çalışması Kapsamında İş Birliği Yapılan Üniversiteler

SIRA	İL	ÜNİVERSİTE	ÇALIŞMA KAPSAMINDA ÜNİVERSİTENİN EĞİTİM VERECEĞİ BRANŞ SAYISI
1	ANTALYA	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	4
2	ADANA	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	2
3	TRABZON	TRABZON ÜNİVERSİTESİ	4
4	ANTALYA	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	5
5	GAZİANTEP	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	1
6	BAYBURT	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	4
7	NEVŞEHİR	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	3
8	İZMİR	EGE ÜNİVERSİTESİ	1
9	İSTANBUL	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	2
10	İSTANBUL	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1
11	SAKARYA	SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	2
12	ERZURUM	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	4
13	SİNOP	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	1

2.6. Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı

Elit sporda üst düzey performansa ulaşabilmenin yolu, doğru kişilerin erken yaşlarda keşfedilerek spor dallarına yönlendirilmesi ve gelişimlerinin sağlanmasıyla gerçekleşmektedir. Bunu bilen ülkeler yetenek taraması uygulamalarını sürdürülebilir politika hâline getirerek spor sistemlerini güçlendirmektedirler. Yetenek taraması, elit düzey sporcu olma yolunda gelecek vaat eden bireyleri tespit etmek için oldukça önemli kabul edilmektedir. Şampiyon sporcu adaylarının spora yatkınlıklarını bilimsel test ve ölçümler aracılığıyla zamanında belirlemek ve tespit edilenleri doğru spor branşlarına yönlendirmek bir ülkeyi dünya spor arenasında öne taşıyan çok önemli adımlardan biridir.

Uluslararası çalışmalara bakıldığında spor politikalarında yetenek seçimi ve gelişimine öncelik veren ülkelerin, vermeyenlere kıyasla sporda daha başarılı oldukları görülmektedir. Bu nedenle dünya genelinde birçok ülkenin performans sporcusu olmaya yatkın kişileri bilimsel yöntemlerle tespit ettikleri ve gelişimleri için ihtiyaç duyulan azami imkânları sporcularına sunarak uluslararası sportif başarılarını artırmaya çalıştıkları görülmektedir.

Sportif Yetenek Taraması İle Potansiyel Şampiyonlar Keşfediliyor

Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı ile yetenekli sporcular erken yaşta keşfediliyor.

PROGRAMIN TEMEL AŞAMALARI

2018 yılından bu yana her yıl Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm okullarda bulunan 3. sınıf öğrencilerine uygulanıyor

Yetenekli çocukların tespit edilerek spor branşlarına yönlendirilmesi ve üst düzey sporcu olarak yetiştirilmeleri amaçlanıyor

PROGRAM KAPSAMINDA YETİŞEN VE LİSANSLANAN SPORCULARDAN ULUSLARARASI BAŞARILAR

ORGANİZASYON	ALTIN	GÜMÜŞ	BRONZ	TOPLAM
DÜNYA ŞAMPİYONALARI	4	9	4	17
AVRUPA ŞAMPİYONALARI	34	17	34	85
ULUSLARARASI TURNUVALAR	231	197	209	637

Bu bağlamda, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan İş Birliği Protokolü kapsamında 2018 yılında bir proje olarak hayata geçen ve kısa zaman içerisinde sürdürülebilir politikalar arasına giren Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı'nın amacı; sağlıklı ve hareketli bir yaşamın gereği olarak toplumda spor yapma kültürünü geliştirmek, sporu geniş kitlelere yaygınlaştırmak, çocuk ve gençlere sporu sevdirmek, spora başlama yaşında bulunan yetenekli çocukları tespit ederek spor branşlarına yönlendirmek ve üst düzey sporcu olarak yetiştirilmelerini sağlamaktır.

2.6.1. Programın Temel Aşamaları

Spotif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı, altı temel aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar sırasıyla; genel tarama, sporcu eğitimi ve gelişimi programı, ileri düzey spor eğitimleri ve performans süreci, spor dalı eğitimleri ve sporcu takibi, kapsamlı test ve ölçümler ile spor dallarına yönlendirme safhalarını kapsamaktadır.

Genel Taramalar

Genel taramalar, programın ilk aşamasında uygulanan test ve ölçümleri ifade etmektedir. Bu aşamada, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm okullarda bulunan ilkokul 3. sınıf öğrencilerine (her yıl yaklaşık 1.300.000 öğrenci)

- Boy,
- Vücut Ağırlığı,
- Esneklik,
- Kulaç Uzunluğu,
- Oturma Yüksekliği,
- Dikey Sıçrama,
- El Kavrama Kuvveti,
- Geriye Sağlık Topu Atma,
- Çeviklik (Pro Agility),
- Sürat Koşusu (20 m)

test ve ölçümlerinden oluşan Genel Tarama gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerin bu test ve ölçümlere tabi tutulmasının amacı, spora en yatkın olanları belirlemektir. Test ve ölçümleri gerçekleştirilen öğrencilerin verileri, Sportif Yetenek Taraması Programı Bilim Komisyonu tarafından belirlenmiş formüller ile değerlendirilmekte ve spora en yatkın olan öğrenciler tespit edilmektedir. Bir sonraki aşamada, bu öğrenciler yaklaşık bir yıl süren "Sporcu Eğitimi ve Gelişimi Programı"na davet edilmektedir.

Sporcu Eğitimi ve Gelişimi Programı

Spora özel yeteneği olduğu belirlenen çocukların ilk yıl çalışmalarına yol gösterici olması için hazırlanmıştır. Uzun Vadeli Sporcu Gelişimi, Pozitif Gençlik Gelişimi (Gelişimsel Spora Katılım Modeli) ve Mükemmeliyet Geliştirmenin Psikolojik Özellikleri modellerine dayanılarak hazırlanan program, sporcuların gelecekteki sporculuk kariyerleri için güçlü bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Programı tamamlayan çocuklar özel yetenekleri ve istekleri doğrultusunda bir spor dalına yönlendirilmeden bütün sporların dayanağı olan Temel Hareket Becerileri'ni mükemmelleştirme ve birçok sporun temel becerilerini deneme fırsatı bulmuş olacaklardır. Eğitim programı bağlı bulunulan Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin koordinasyonu ile belirlenen spor salonlarında, gruplar hâlinde gerçekleştirilmektedir. Eğitim, Millî Eğitim Bakanlığının akademik takvimine bağlı olarak iki dönem sürmektedir. Bu sürede öğrencilere geniş ve kapsamlı bir spor eğitimi verilmektedir. Eğitimlerin sonunda kapsamlı test ve ölçümler uygulanarak spor dallarına yönlendirmeye esas bilgiler toplanmaktadır.

Eğitim Kartları

Program kapsamında spora yatkın öğrencilerin davet edildikleri "Sporcu Eğitimi ve Gelişimi Programı" 5 farklı antrenman alanı ve toplam 193 karttan oluşmaktadır.

Programda Türkiye genelinde haftalık olarak aynı antrenmanlar uygulanmakta ve eş zamanlı olarak başlatılmaktadır.

Spora Hazırlayıcı Etkinlik Kartları (SHEK):

- Temel Hareket Becerileri (Kırmızı Kart),
- Psiko-sosyal Beceriler (Mor Kart),
- Fiziksel Uygunluk (Sarı Kart),
- Koordinatif Yetiler (Yeşil Kart),
- Spora Hazırlayıcı Hareket Becerileri (Mavi Kart).

Kapsamlı Test ve Ölçümler

Program kapsamında spora yatkın bulunarak eğitime davet edilen öğrencilere; eğitim döneminin bitiminde "Kapsamlı Test ve Ölçümler" uygulanmaktadır. Bu aşamada genel tarama test ve ölçümlerine ek olarak;

- Dayanıklılık,
- Koordinasyon,
- Denge,
- Görsel Reaksiyon

testleri uygulanmaktadır. Bu testler spor dallarına yönlendirmelerinin daha doğru gerçekleştirilmesi amacıyla eğitim sürecine devam eden öğrencilere uygulanmaktadır. Öğrencilerin kapsamlı testlere katılmamaları, değerlendirilecek bir veriye sahip olmadıklarından dolayı program dışında kalmalarına sebep olmaktadır.

Spor Dallarına Yönlendirme

Eğitimler ile kapsamlı test ve ölçümler tamamlandıktan sonra öğrencilere, e-devlet üzerinden öğrencinin en yatkın olduğu olimpik branşlardan daha az yatkın olduğu branşa doğru gruplama yapılan spor karnesi verilmektedir. Spor karnelerinde yer alan yatkınlık sıralamaları, öğrencilerin kapsamlı test ve ölçümlerde o elde ettiği veriler ile spor federasyonları tarafından belirlenen oranlar esas alınarak, Sportif Yetenek Taraması Bilim Komisyonu tarafından formüle edilen yöntemle istatistiksel olarak hesaplanmaktadır.

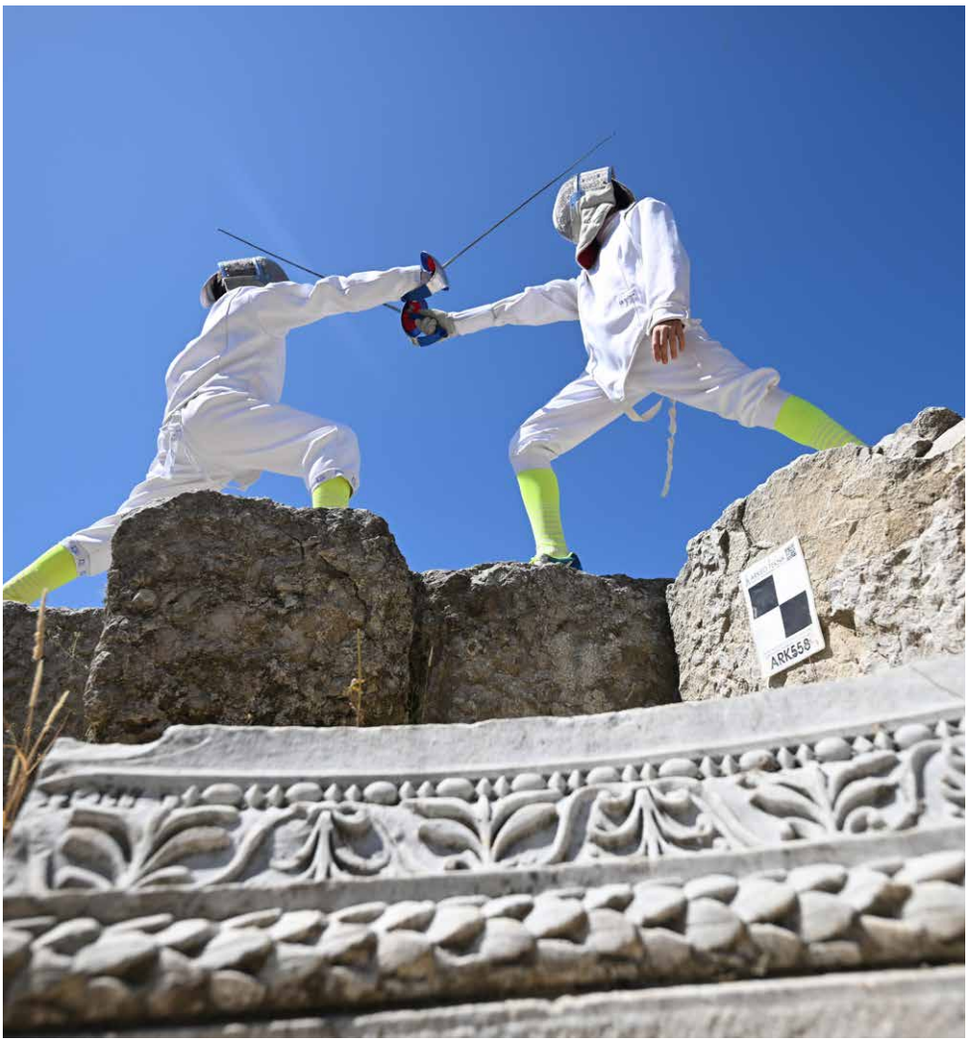

Bu aşamada öğrenciler ve veliler bağlı bulundukları gençlik ve spor il/ilçe müdürlüklerine müracaat ederek ilin sahip olduğu imkânlar, veli/öğrencinin isteği ve spor karnesinde yer alan veriler ışığında branşlara yönlendirilmektedir. Bu yönlendirmeler GSB Spor Okulları, özel veya il müdürlüğü bünyesindeki spor kulüplerine yapılabildiği gibi kontenjanlar dâhilinde Sporcu Eğitim Merkezlerine de yapılabilmektedir.

2.6.2. Sportif Yetenek Taraması Programı'nda Mevcut Durum

Ülke genelinde 2018 yılında başlatılan program kapsamında, genel taramalara katılan il, ilçe, okul sayıları; ilkokul 3. sınıf, genel taramalara katılan, spora yatkın bulunan, spor karnesi çıkarılan öğrenci sayıları; federasyon bazlı spor branşlarına yönlendirilen öğrenci sayıları; genel tarama test sonuçlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda detaylı olarak yer almaktadır.

Genel Taramalara Katılan İl, İlçe ve Okul Sayıları

Program kapsamında tarama faaliyetleri her yıl 81 ilde düzenli olarak devam etmektedir. Geçmişten bugüne yapılan uygulamalarda:

- 2017-2018 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 848 ilçede toplam 9.528 okul,
- 2018-2019 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 943 ilçede toplam 14.589 okul,
- 2019-2020 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 798 ilçede toplam 7.735 okul,
- 2020-2021 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 897 ilçede toplam 11.830 okul,
- 2021-2022 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 883 ilçede toplam 11.834 okul,
- 2022-2023 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 78 il, 872 ilçede toplam 13.631 okul,
- 2023-2024 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 940 ilçede toplam 15.857okul,
- 2024-2025 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde, 81 il, 933 ilçede toplam 15.491 okul, genel tarama test ve ölçümlerine katılmıştır.

2017-2025 yılları Genel Tarama Verileri

Eğitim-Öğretim Dönemi	Genel Taramalara Katılan İl Sayısı	Genel Taramalara Katılan İlçe Sayısı	**Genel Taramalara Katılan Okul Sayısı**
2017-2018	81	848	9.528
2018-2019	81	943	14.589
2019-2020	81	798	7.735
2020-2021	81	897	11.830
2021-2022	81	883	11.834
*2022-2023	78	872	13.631
2023-2024	81	940	15.857
2024-2025	81	933	15.491

** 2022-2023 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem afeti sebebi ile Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya illerinde 2023 yılı genel taramaları yapılamamış, faaliyetler 78 ilde gerçekleştirilmiştir.*

Genel Taramalara Katılan, Spora Yatkın Bulunan ve Spor Karnesi Çıkarılan Öğrenci Sayıları

Program kapsamında, Türkiye geneli toplam 10.542.383 ilkokul 3. sınıf öğrencisi arasından 5.448.680'i genel tarama test ve ölçümlerine alınmış, bunlardan 560.199'u spora yatkın bulunarak spor eğitimlerine davet edilmiştir. Bu öğrencilerin spor eğitimleri ile kapsamlı test ve ölçümleri neticesinde 153.328'inin spor karneleri yayımlanarak spora yönlendirme aşamasına gelmiştir.

Genel Taramalara Katılan, Spora Yatkın Bulunan ve Spor Karnesi Çıkarılan Öğrenci Sayıları

Eğitim-Öğretim Dönemi	MEB 3. Sınıf Toplam Öğrenci Sayısı	Genel Taramalara Katılan Öğrenci Sayısı	Spora Yatkın Bulunan Öğrenci Sayısı	Spor Karnesi Çıkarılan ve Spora Yönlendirme Aşamasına Gelen Öğrenci Sayısı
2017-2018	1.221.080	423.557	46.884	12.677
2018-2019	1.288.195	802.846	102.280	15.915
*2019-2020	1.310.520	287.656	11.019	3.944
*2020-2021	1.312.771	584.141	30.678	9.688
2021-2022	1.336.670	588.019	54.249	23.186
2022-2023	1.237.897	733.400	87.643	37.897
2023-2024	1.403.321	993.496	123.841	50.031
2024-2025	1.431.929	1.035.565	103.605	**
Toplam	10.542.383	5.448.680	560.199	153.338

**2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 pandemisi sebebi ile 2019-2020, 2020-2021 dönemi öğrencilerine tarama yapılamamış, bu öğrenciler 2021-2022 dönemi öğrencileriyle birlikte genel tarama faaliyetlerine katılmıştır.*

***2024-2025 dönemi spora yatkın bulunan öğrencilerin spor eğitim süreçleri devam etmektedir. Spor karnesi ve yönlendirme aşamasına Ağustos 2026 tarihinde geçilecektir.*

Program Kapsamında Başarılı Sporcular

Program kapsamında spora yatkın bulunarak bir spor dalına yönlendirilen ve lisanslanan sporcular uluslararası seviyede madalya kazanmışlardır.

Dünya Şampiyonası: 4 altın, 9 gümüş, 4 bronz olmak üzere toplam 17 madalya alınmış ve toplamda 111 katılım sağlanmıştır.

Avrupa Şampiyonası: 34 altın, 17 gümüş, 34 bronz olmak üzere toplam 85 madalya alınmış ve toplamda 243 katılım sağlanmıştır.

Uluslararası Turnuvalar: 231 altın, 197 gümüş, 209 bronz olmak üzere toplam 637 madalya alınmış ve toplamda 1.417 katılım sağlanmıştır.

2.7. Antrenörler, Masörler ve Kondisyonerler

2.7.1. Antrenör Eğitim Programı

Spor eğitiminde temel amaç, tüm vatandaşların düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmalarını sağlamak ve sporda yetenekli çocuk ve gençleri ortaya çıkaracak olimpik anlayışla onları elit sporcular olarak yetiştirmektir. Sporun insan ve toplum sağlığı üzerindeki vazgeçilmez rolü göz önüne alındığında lisanslı sporcu sayısının arttırılması hedefi spor branşları itibarıyla antrenörlerin sayılarının arttırılmasıyla birlikte niteliklerinin de geliştirilmesini gerektirmektedir.

Bu doğrultuda antrenörlerin gelişimine katkı sağlamak ve çalışmalarına bilimin ışığı altında rehberlik etmek amacıyla Antrenör Eğitim Yönetmeliği'nde köklü bir değişikliğe gidilmiştir. 14 Aralık 2019 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yeni Antrenör Eğitimi Yönetmeliği'ne göre 2020 yılından itibaren Antrenör Eğitim Programı, temel eğitim (teorik) ve uygulama eğitimi olarak 2 aşamalı olarak yapılmaya başlanmıştır.

Temel (Teorik) Eğitim

Temel Eğitim Sistemi'nde uzaktan eğitim modeli ile 5 farklı modülden (Spor ve Sağlık Bilimleri, Antrenman ve Hareket Bilimleri, Spor Yönetimi, Sporda Öğrenme ve Öğretme, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar) oluşan 5 kitap, 5 antrenörlük kademesi için toplam 24 kitap hazırlanmıştır. Spor bilimleri alanında hazırlanan bu 24 kitap şimdiye kadar hazırlanan en önemli referans kaynak niteliğinde görülmektedir. Temel Eğitim'de uzmanlar tarafından hazırlanan kitapların yanı sıra yazılı, işitsel ve görsel olarak tüm e-öğrenme materyalleri adayların hizmetine sunulmuştur.

Temel Eğitim uzaktan eğitim modeli, Anadolu Üniversitesi ile imzalanan protokol kapsamında Açık Öğretim Fakültesi bünyesinde yürütülmektedir. Temel Eğitim her yıl 3 dönem hâlinde açılmaktadır. Temel Eğitim'in başlatılması ve sınav süreci ile sonuçlanması 120 günde tamamlanmaktadır. Antrenörlük mesleğine adım atmak isteyenlerin ve mevcut antrenör belgesinin kademesini yükseltmek isteyenlerden muafiyet hakkı bulunmayanların başvuruları e-devlet/Spor Bilgi Sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Temel Eğitim sınavını başarı ile bitiren adaylar ilgili federasyonca açılacak olan uygulama eğitimine katılmaya hak kazanmaktadır.

2020-2024 Yılları Kademeler İtibariyle
Antrenör Temel Eğitim Sınavı Katılım Sayısı

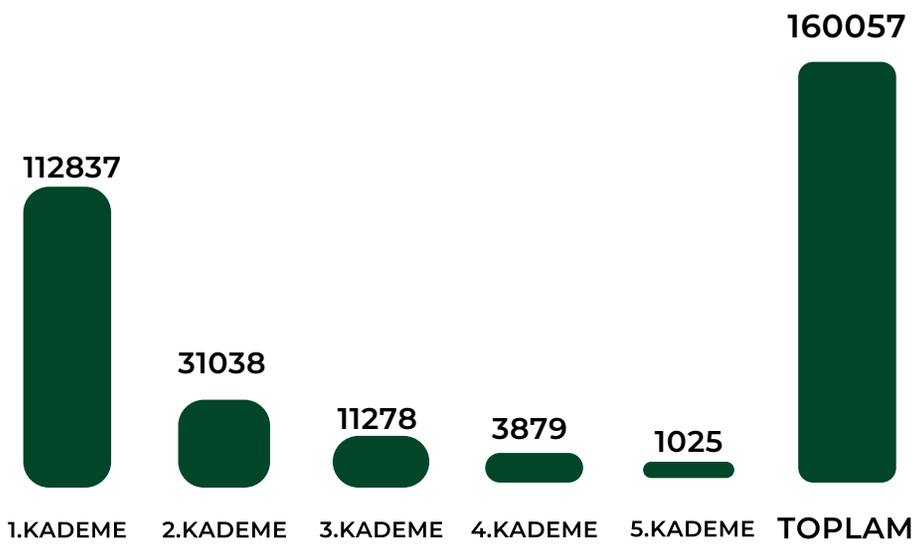

2020 yılında 1, 2021 yılında 3, 2022 yılında 3, 2023 yılında 3, 2024 yılında 3 olmak üzere toplamda 13 eğitim dönemi açılmış olup yukarıdaki sayılar bu eğitimlere katılanları kapsamaktadır.

Yıllar İtibariyle Temel Eğitim Başvuran Sayısı

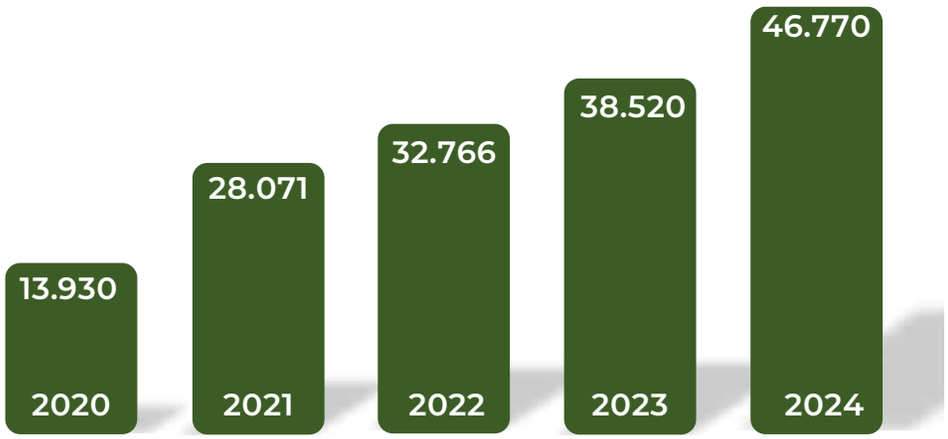

Temel eğitime başvuranların sayısı 2020 yılında bu yana sürekli olarak artış göstermiştir.

Uygulama Eğitimi

Antrenör temel eğitiminden başarılı olanlar ile Yönetmelik'in 20'nci ve 21'inci maddeleri kapsamında hak ve muafiyet tanınan üniversitelerin spor bilimleri alanında lisans eğitimi veren fakülte veya yüksekokullarından mezun olanlar, kademelere göre ilgili federasyon tarafından açılan antrenör eğitim programının uygulama eğitimine katılmaktadır. Federasyon başkanlıklarınca açılan uygulama eğitimi ve sınavlarında başarılı olan kişiler belgelerini alarak antrenörlük mesleğine adım atmaktadırlar. 2020 yılından itibaren federasyonlar ve Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü iş birliği ile her yıl tüm branş ve kademelerde yaklaşık 750 adet uygulama eğitimi açılmaktadır.

Antrenör Belge Sayıları

Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasından itibaren artan sporcu sayısının yanında, antrenör sayısının da artırılması amacıyla açılan antrenör temel ve uygulamalı eğitimler ile yapılan denklik işlemleri sonucunda; 2002 yılında 18.674 olan antrenör belge sayısı 2024 yıl sonu itibarıyla da 347.680'e ulaşmıştır.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla kademe bazlı verilen antrenör belge sayılarının dağılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

Kademe Bazlı Verilen Belge Sayıları

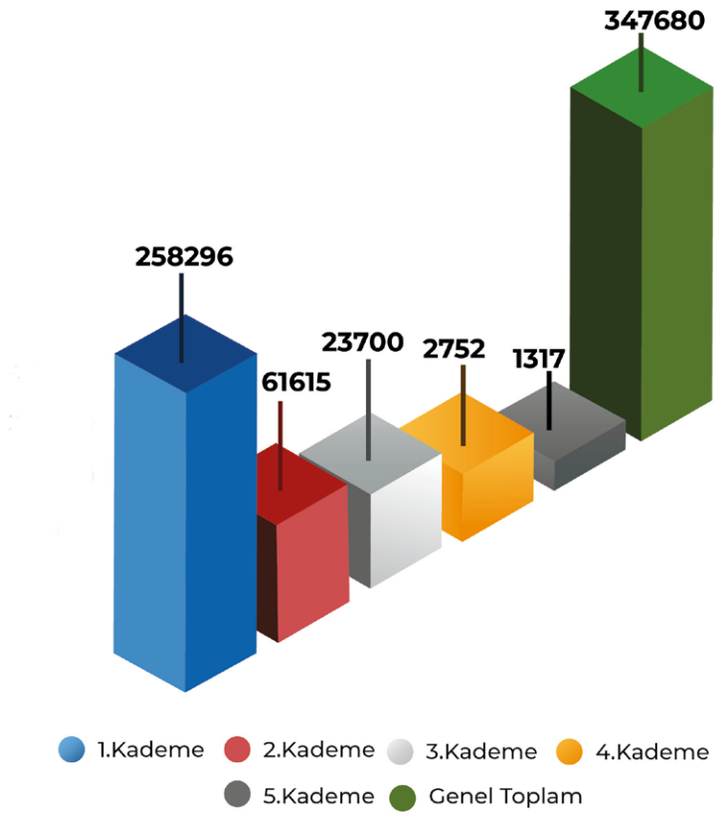

Federasyon ve Kademe Bazlı Antrenör Belge Sayıları

FEDERASYON ADI	1.KADEME	2.KADEME	3.KADEME	4.KADEME	5.KADEME	GENEL TOPLAM
Türkiye Atletizm Federasyonu	5337	2398	1475	73	45	9328
Türkiye Badminton Federasyonu	14900	2147	397	18	25	17487
Türkiye Basketbol Federasyonu	7421	2476	2706	803	450	13856
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu	1672	122	43	2	6	1845
Türkiye Bilardo Federasyonu	406	168	24	0	0	598
Türkiye Binicilik Federasyonu	390	142	26	5	0	563
Türkiye Bisiklet Federasyonu	705	295	96	5	0	1101
Türkiye Bocce, Bowling ve Dart Federasyonu	8667	849	118	21	6	9661
Türkiye Boks Federasyonu	1389	867	273	63	24	2616
Türkiye Briç Federasyonu	182	26	0	0	0	208
Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu	219	78	34	10	0	341
Türkiye Buz Pateni Federasyonu	522	105	9	3	0	639
Türkiye Cimnastik Federasyonu	19168	6181	1250	29	20	26648
Türkiye Curling Federasyonu	1205	161	23	0	0	1389
Türkiye Dağcılık Federasyonu	777	228	67	9	10	1091
Türkiye Dans Sporları Federasyonu	1597	357	33	0	0	1987
Türkiye Eskrim Federasyonu	744	270	48	7	1	1070
Türkiye E-Spor Federasyonu	169	0	0	0	0	169
Türkiye Geleneksel Atlı Spor Dalları Federasyonu	319	23	0	0	0	342

Federasyon ve Kademe Bazlı Antrenör Belge Sayıları

FEDERASYON ADI	1.KADEME	2.KADEME	3.KADEME	4.KADEME	5.KADEME	GENEL TOPLAM
Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu	217	11	0	0	0	228
Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu	19	4	1	0	0	24
Türkiye Geleneksel Türk Okçuluk Federasyonu	1048	290	11	0	0	1349
Türkiye Gelişmekte Olan Spor Branşları Fed.	855	38	1	0	0	894
Türkiye Golf Federasyonu	253	53	24	0	0	330
Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu	839	120	33	3	3	998
Türkiye Güreş Federasyonu	1512	1607	1070	101	65	4355
Türkiye Halk Oyunları Federasyonu	3844	10684	129	0	0	14657
Türkiye Halter Federasyonu	466	243	106	18	43	876
Türkiye Hava Sporları Federasyonu	226	42	19	0	0	287
Türkiye Hentbol Federasyonu	3485	1020	1161	85	14	5765
Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu	14078	1904	14	0	0	15996
Türkiye Hokey Federasyonu	960	200	40	11	0	1211
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	571	12	0	0	0	583
Türkiye Judo Federasyonu	675	654	363	74	52	1818
Türkiye Kano Federasyonu	892	149	44	11	0	1096
Türkiye Karate Federasyonu	1535	874	429	128	78	3044
Türkiye Kayak Federasyonu	1618	361	548	11	3	2541
Türkiye Kaykay Federasyonu	60	2	0	0	0	62
Türkiye Kick Boks Federasyonu	3269	1625	359	116	58	5427

Federasyon ve Kademe Bazlı Antrenör Belge Sayıları

FEDERASYON ADI	1.KADEME	2.KADEME	3.KADEME	4.KADEME	5.KADEME	GENEL TOPLAM
Türkiye Masa Tenisi Federasyonu	6994	1109	277	30	5	8415
Türkiye Modern Pentatlon Federasyonu	275	68	11	3	0	357
Türkiye Muaythai Federasyonu	1395	771	135	38	69	2408
Türkiye Okçuluk Federasyonu	1555	590	183	10	10	2348
Türkiye Oryantiring Federasyonu	1706	251	55	0	0	2012
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	2373	411	56	12	0	2852
Türkiye Ragbi Federasyonu	1285	227	27	0	0	1539
Türkiye Satranç Federasyonu	81764	1546	129	46	2	83487
Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu	454	159	20	2	0	635
Türkiye Sutopu Federasyonu	524	126	41	12	0	703
Türkiye Taekwondo Federasyonu	2043	1859	901	269	138	5210
Türkiye Tenis Federasyonu	10378	2401	2279	59	2	15119
Türkiye Triatlon Federasyonu	468	136	14	1	0	619
Türkiye Voleybol Federasyonu	10273	2759	2764	376	57	16229
Türkiye Vücut Geliştirme, Fitness ve Bilek Güreşi Federasyonu	20057	6322	1928	76	78	28461
Türkiye Wushu Kung-Fu Federasyonu	2603	1409	260	72	40	4384
Türkiye Yelken Federasyonu	332	192	57	0	0	581
Türkiye Yüzme Federasyonu	10257	4069	3386	77	2	17791
Türkiye Atıcılık Federasyonu	1122	338	105	44	5	1614
GENEL TOPLAM	258.296	61.615	23.700	2.752	1.317	347.680

Antrenör belge sayıları federasyon bazlı incelendiğinde en fazla belgeye sahip olan federasyonun 83.487 ile Türkiye Satranç Federasyonu olduğu görülmektedir. Türkiye Vücut Geliştirme, Fitness ve Bilek Güreşi Federasyonu 28.461 antrenör belge sayısı ile ikinci sırada yer alırken Türkiye Cimnastik Federasyonu 26.648 belge sayısı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

2.7.2. Spor Masörü Yetiştirme Kursları

Spor Masörü Eğitim Yönetmeliği 26.07.1999 tarihli ve 23767 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ulusal ve uluslararası müsabakalara katılan sporcularımızın müsabaka öncesi ve sonrasında olabilecek spor sakatlıklarını asgariye indirmek, spor okulları, özel spor salonları ile spor kulüplerinde, rekreasyon ve sportif amaçlı faaliyetlerde görev yapmak üzere spor masörü yetiştirme kursları Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi ve Araştırmaları Daire Başkanlığınca düzenlenmektedir.

Eğitimlerin içeriği temel eğitim ve uygulama eğitimi olmak üzere iki aşamada verilmektedir. Spor masörü yetiştirme kursları Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ve üniversitelerin talepleri doğrultusunda her yıl bölge bazı gözetilerek Spor Genel Müdürlüğünce belirlenen illerde açılmaktadır.

Eğitimlerde;

- Genel Spor Bilgisi,
- Sporcu Sağlığı,
- Genel Antrenman Bilgisi,
- Spor Sakatlıklarında İlk Yardım ve Rehabilitasyon,
- Doping,
- Spor Psikolojisi,
- Sporcu Beslenmesi,
- Spor Anatomisi,
- Spor Fizyolojisi ve Masaj Uygulaması eğitimleri verilmektedir.

Spor Masörü Eğitim Yönetmeliği'nin yayımlandığı tarihten 2024 yılı sonuna kadar açılan kurslar ile spor bilimleri fakültelerinden mezun olan ve denklik hakkı bulunan kişilere yapılan denklik işlemleri sonucunda Spor Bilgi Sistemi'ne kayıtlı toplam 7.657 kişiye spor masörü belgesi verilmiştir.

Yıllara Göre Spor Masörü Belge Sayısı

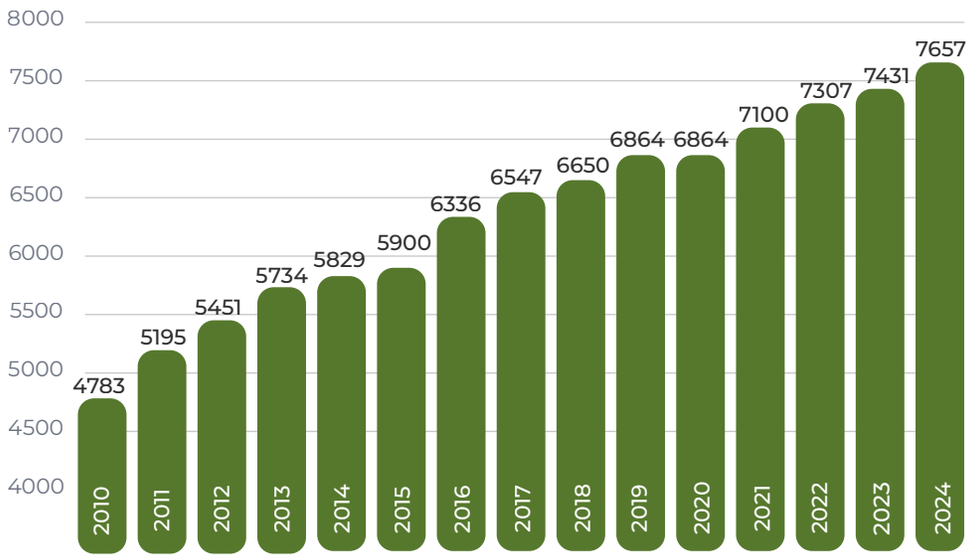

Spor masörü belge sayısı 2010 yılından bu yana istikrarlı bir biçimde artış göstermiştir.

Yıllara Göre Spor Kondisyonerliği Belge Sayıları

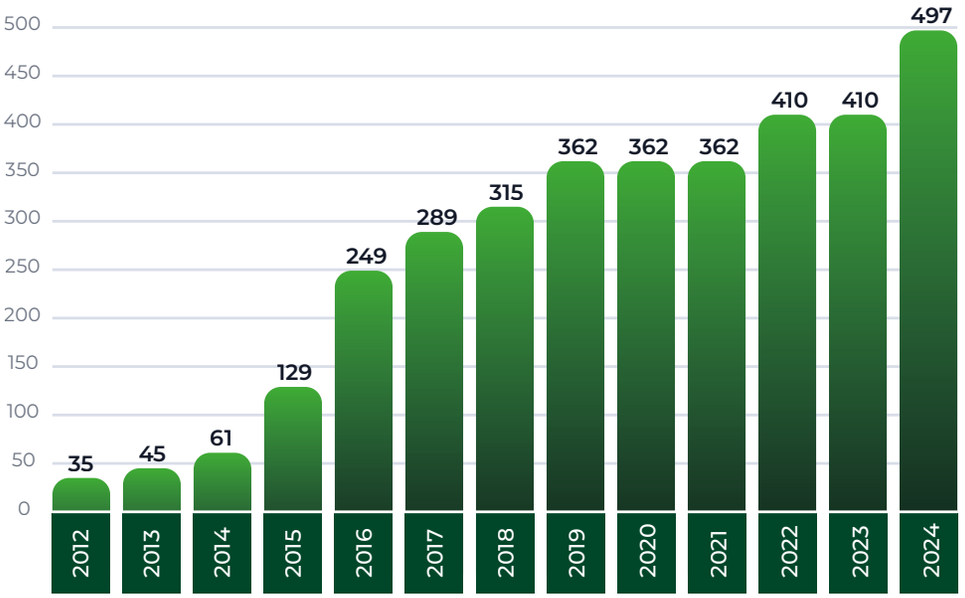

2.7.3. Spor Kondisyoneri Eğitim Kursları

Sporcuların performans ve biyomotor yetilerinin geliştirilmesi ve takip edilmesi konusunda görev alacak kondisyonerlerin eğitimleri ile ilgili esas ve usulleri belirlemek amacıyla 14.07.2011 tarihli ve 2115 sayılı Spor Kondisyoneri Eğitim Yönergesi yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönerge doğrultusunda spor kondisyoneri eğitim kursları, federasyonlar, gençlik hizmetleri ve spor il müdürleri ile ilgili kurum kuruluşların ihtiyaçları esas alınarak Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi ve Araştırmaları Daire Başkanlığınca yürütülmektedir.

Spor Kondisyoneri eğitim kurslarında temel eğitim, özel eğitim ve uygulama eğitimi verilmekte olup eğitim süresi 180 saattir.

Spor kondisyonerleri; Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, spor federasyonları ve millî takımlar, spor kulüpleri ve sporla ilgili diğer kurum, kuruluş ve özel spor tesislerinde görev alabilmektedir.

Yönergenin yürürlüğe girdiği 14.07.2011 tarihinden 31 Aralık 2024 tarihine kadar bölge dağılımı dikkate alınarak 18 adet Spor Kondisyoneri Eğitim Kursu açılmıştır. Açılan eğitimler sonucunda spor kondisyoneri sayısı 497'ye ulaşmıştır.

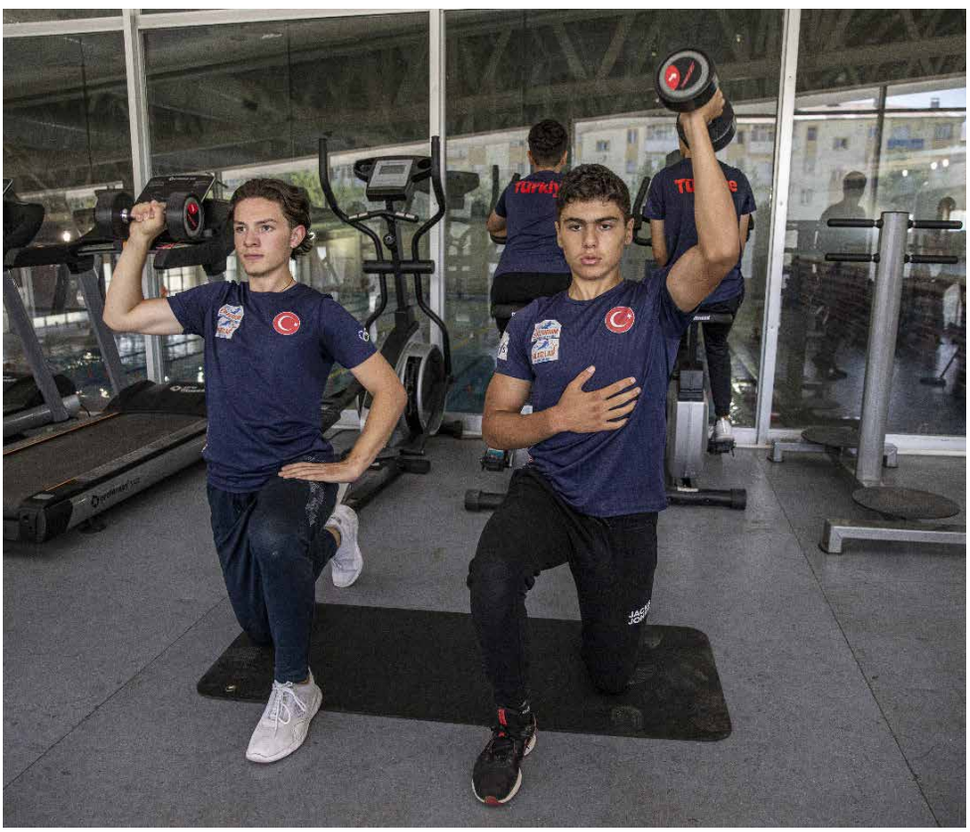

2.7.4. Antrenörlük Meslek Tanımının Yapılması Hakkında Protokol

Antrenörlük meslek tanımının yapılması, ulusal meslek standartlarının belirlenmesi ve antrenörlüğün uluslararası standartlara uyum sağlaması amacıyla, uluslararası düzeyde geçerli akreditasyonu olan ve kalite güvencesi sağlanmış bir belgelendirme sürecinin işletilmesi için Mesleki Yeterlilik Kurumu ve Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında çalışmalar başlatılmış olup bu kapsamda, antrenörlük meslek tanımı yapılması için Mesleki Yeterlilik Kurumu ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında 4 Aralık 2024 tarihinde İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

Bu protokol çerçevesinde, antrenörlük kademeleri göz önünde bulundurularak antrenörlük (seviye 4-5-6) mesleğinin Ulusal Meslek Standardının hazırlanması sağlanacaktır. Antrenörlük Alanında Ulusal Meslek Standardı Hazırlama İş Birliği Protokolü ile;

- Antrenörlük meslek tanımının yapılıp kademeler arası yeterliliklerin belirlenmesiyle antrenörlük mesleğinin, Avrupa Yeterlilik Çerçevesi kapsamında uluslararası standarda kavuşturulması,
- Federasyonlar arasında uygulama birliği sağlanması,
- Hazırlanacak antrenörlük meslek tanımıyla ilgili standart eğitim dokümanları sağlanmış olması,
- Aynı uygulamayı yapan başka ülke federasyonları ile antrenörlerin geçişleri kolaylaşmış olması ve uygun çalışma ortamları sağlanması,
- Ulusal yeterlilikler temel alınarak yapılan ölçme ve değerlendirme sonucunda alınan kalite güvencesi sağlamış bir antrenörlük belgesinin, kişiye bir işe başvururken sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri sergileme olanağı vermesi,
- Antrenörlük belgelerinin ölçülebilir bir sisteme kavuşturulması ve uluslararası düzeyde kabul gören bir belgelendirilme süreci işlemesi,
- Nitelikli ve belgeli antrenör istihdamının gelişmesi, verimlilik ve rekabet gücünün artmasına katkı sağlaması,
- Meslek tanımı yapılmış antrenörlük belgesinin, Türk Akreditasyon Kurumu tarafından 17024 standardına göre uluslararası geçerli akreditasyonu olan ve uluslararası düzeyde kabul gören kalite güvencesi sağlamış bir belge olması,
- Meslek tanımı yapılmış antrenörlük belgesinin, Avrupa Birliği üyesi ülkelerde karşılığının bulunmasına ve kademeler arası karşılaştırılma yapılmasına imkân sağlaması amaçlanmaktadır.

Antrenörlük meslek tanımı ile ilgili toplantıların ilki 25 Mart 2025 tarihinde yapılmış olup çalışmaların bir yıl içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

2.8. Gençlik ve Spor Bakanlığı Projeleri

2.8.1. Ulusal Spor Projeleri

Diyanet Yaz Kur'an Kursuna Katılan Çocuklara Yönelik Spor Projesi

Diyanet İşleri Başkanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında 2013 yılında imzalanan protokol ile Kur'an kurslarına katılan 7-18 yaş aralığındaki gençlere spor yaptırılmaktadır. 81 ilde yürütülen proje kapsamında kurslara katılan ve potansiyeli yüksek olan bireylere kulüpler aracılığıyla lisans çıkartılmaktadır. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

2025 Yılı Cinsiyet ve Spor Dallarına Göre Dağılım Durumu

Branş	Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
	Erkek	Kız	
	18.508	7.726	26.234
Atletizm	1.258	678	1.936
Atıcılık	51	51	102
Badminton	992	287	1.279
Basketbol	287	286	573
Bisiklet	53		53
Bocce, Bowling ve Dart	689	562	1.251
Jimnastik	621	662	1.283
Curling	72	41	113
Eskrim	83	11	94
Futbol	6.498	316	6.814
G. Türk Okçuluk	152	297	449
Geleneksel Spor Dalları	581	510	1.091
Gelişmekte Olan Spor Branşları	46	24	70
Güreş	727	45	772
Halk Oyunları	33	27	60
Halter	44	62	106
Hentbol	261	181	442
Hokey	64	96	160
Judo	81	53	134
Karate	91	95	186
Kayak	13	26	39
Kick Boks	187	108	295
Masa Tenisi	816	207	1.023
Okçuluk	169	162	331
Oryantiring	67	90	157
Ragbi	15	15	30
Satranç	699	348	1.047
Tekvando	550	345	895
Tenis	513	156	669
Voleybol	582	1.312	1.894
Vücut Geliştirme ve Fitness	79	26	105
Wushu Kung-Fu	93	18	111
Yüzme	1.941	568	2.509
İzcilik	100	61	161

2025 yılı Diyanet Yaz Kur'an Kurslarına Katılan Çocuklara Yönelik Spor Projesi'ne 34 spor dalında 18.508 erkek, 7.726 kız; toplam 26.234 çocuk katılmıştır.

Çocuk Bakım Evlerinde Kalan Çocuklara Yönelik Spor Projesi

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında imzalanan İşbirliği Protokolü kapsamında Sosyal Hizmet Merkezlerinde bulunan çocukların topluma daha kolay uyum sağlamaları amacıyla sportif ve fiziksel etkinlikler düzenlenmektedir. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

Yıllara Göre Katılımcı Sayısı

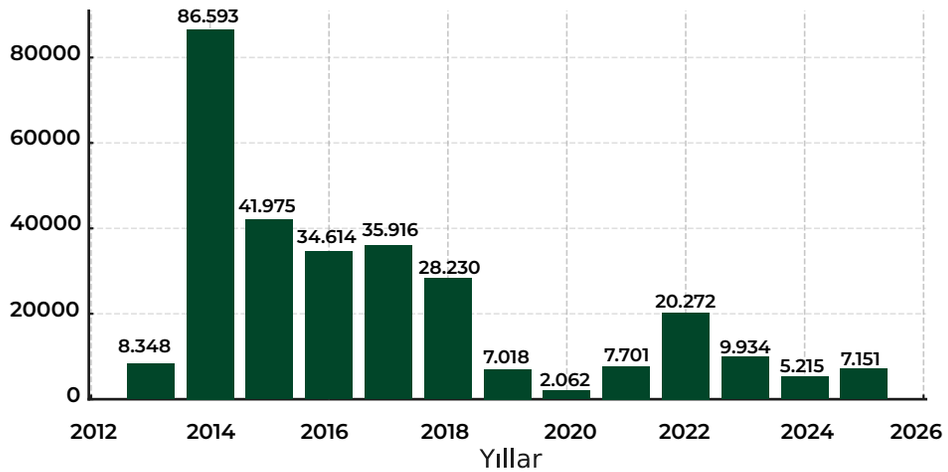

Çocuk bakım evlerinde ve sitelerinde kalan çocuk nüfusunun düşmesi sebebiyle katılımcı sayısında azalma meydana gelmiştir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan TBMM'de çocuklarla bir araya geldi, 20.04.2022

2025 Yılı Cinsiyet ve Spor Dallarına Göre Dağılım Durumu

Branş	Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
	Erkek	Kız	
	3.867	3.284	7.151
Atletizm	119	98	217
Atıcılık	2	4	6
Badminton	401	207	608
Basketbol	109	115	224
Bisiklet	10	20	30
Bocce, Bowling ve Dart	72	34	106
Boks	14		14
Buz Pateni		12	12
Jimnastik	171	168	339
Curling	23	37	60
Eskrim		17	17
Futbol	429	127	556
Güreş	147	73	220
Halk Oyunları	23	55	78
Halter	36	34	70
Hentbol	140	59	199
Herkes İçin Spor	99	31	130
Judo	127	19	146
Karate	72	93	165
Kick Boks	14		14
Masa Tenisi	156	67	223
Muay Thai	5	7	12
Okçuluk	32	4	36
Oryantiring	47	50	97
Ragbi	8	13	21
Satranç	69	47	116
Tekvando	423	365	788
Tenis	213	209	422
Voleybol	202	539	741
Vücut Geliştirme ve Fitness	55	104	159
Wushu Kung-Fu	17	6	23
Yüzme	628	670	1.298
Özel Sporcular	4		4

2025 yılı Çocuk Bakım Evlerinde Kalan Çocuklara Yönelik Spor Projesi'ne 33 spor dalında 3.867 erkek, 3.284 kız; toplam 7.151 çocuk katılmıştır.

Sokaklar Bizim Spor Projesi

Sokaklar Bizim Spor Projesi 3x3 Basketbol ve 5x5 Futbol olmak üzere iki tematik spor dalı üzerinden devam etmektedir. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

2025 Sokaklar Bizim Projesi Katılımcı Sayısı

Branş	Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
	Erkek	Kadın	
	58.530	17.661	76.191
Basketbol	17.900	9.784	27.684
Futbol	40.630	7.877	48.507

2025 Sokaklar Bizim Projesi'ne basketbol ve futbol spor dalında 58.530 erkek, 17.661 kadın; toplam 76.191 birey katılmıştır.

Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol

"Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol" projesi gençleri sokaklardaki kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, onları spor ile buluşturmak ve sosyalleşmelerini sağlamak amacıyla yürütülmektedir. Modern zamanın getirdiği sosyal yabancılaşma nedeniyle kaybedilen mahalle kültürünü; özellikle çocuk ve gençlerimize kazandırmak, mahalle kültürü ile yetişmiş vatandaşlarımıza ise bunu yeniden hatırlatarak dostluk ve komşuluk ilişkilerini geliştirmek, toplumsal birlik ve beraberliği spor vasıtasıyla arttırmak projenin amaçları arasında yer almaktadır.

Tematik spor dalı olarak ilk defa 2019 yılında hayata geçirilen proje kapsamında her yıl Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol Gençlik Kupası düzenlenmekte olup 2025 yılında beşincisi yapılmaktadır. Aşağıdaki grafikte katılımcı sayısına ilişkin dağılım görülmektedir. Dijitalleşmeye geçiş süreciyle birlikte 2024 yılında projeye katılım başvuruları e-devlet üzerinden alınmış ve bu nedenle katılımda bir düşüş meydana gelmiştir.

Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol Katılımcı Sayısı

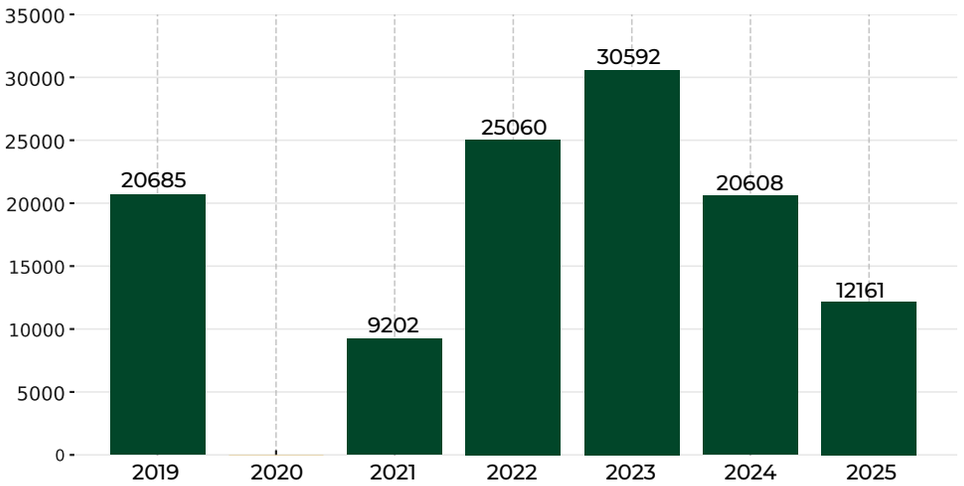

2025 yılı verisi Ocak-Ağustos aylarını kapsamaktadır.

2019 yılında "Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol" projesine 20.685 birey katılım sağlamış olup 2020 yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle katılım olmamıştır.

Projenin hayata geçirildiği 2019 yılından günümüze kadar toplamda 118.308 birey projeye katılım sağlamıştır.

Sokaklar Bizim 5x5 Mini Futbol

"Sokaklar Bizim 5x5 Futbol" projesi de 3x3 Basketbol projesinde olduğu gibi, gençleri sokaklardaki kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, onları spor ile buluşturmak ve sosyalleşmelerini sağlamak amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Altı yıl boyunca devam eden basketbol spor dalının yanına 2024 yılında 5x5 Mini Sokak Futbolu eklenerek proje zenginleştirilmiştir. Proje kapsamında her yıl Sokaklar Bizim 5x5 Mini Futbol Gençlik Kupası düzenlenmekte olup 2025 yılında ikincisi düzenlenmektedir.

İlk defa 2024 yılında düzenlenmeye başlayan "Sokaklar Bizim 5x5 Mini Futbol" projesine 2024 yılında 22.898 ve 2025 yılında 14.532 birey katılım sağlamıştır.

Evinin Sultanları Spor Projesi

Evinin Sultanları Projesi kapsamında ev hanımları ile yoğun iş hayatı temposuna sahip iş kadınlarının sağlıklı yaşam için spor yapabilmelerine imkân sağlanmıştır.

Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

Yıllara Göre Katılımcı Sayısı

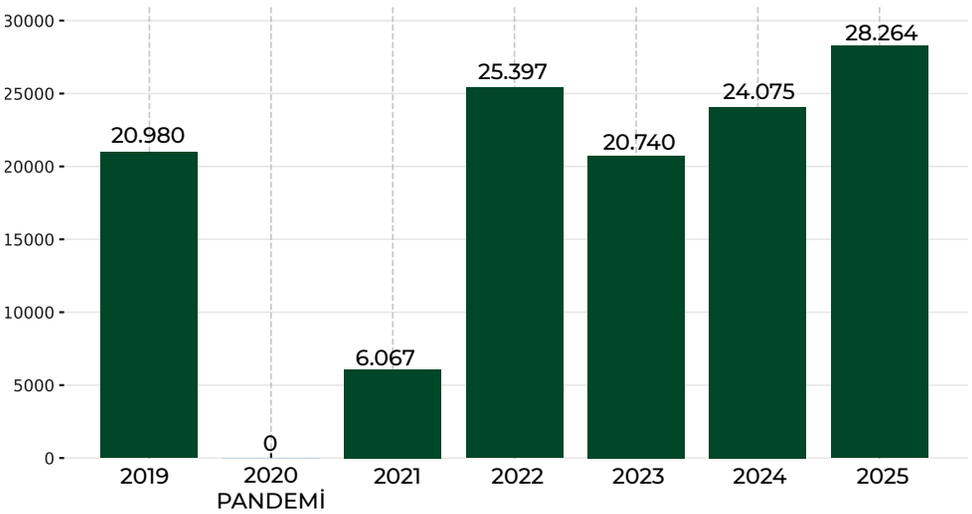

Evinin Sultanları Projesi 2020 yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiş olup 2019-2025 yılları arasında toplam 125.523 kadın projeye katılım sağlamıştır.

Kamu Spor Oyunları Spor Projesi

Ülkemizde kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel arasında 3x3 basketbol, voleybol ve masa tenisi spor dallarında Kamu Spor Oyunları 2023 yılı itibarıyla başlatılmıştır. Oyunlar ile kamu çalışanları arasında dostluk ve iş birliğini pekiştirmek ve kamu çalışanlarının sağlıklı yaşam için spor yapmalarına destek olmak amaçlanmaktadır. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

"Kamu Spor Oyunları" spor projesine 2023 yılında 10.800 birey katılım sağlamış olup 2024 yılında katılımın artarak 18.469 bireye ulaştığı görülmektedir.

2024 Yılı Kamu Spor Oyunları Katılımcı Sayıları

Branş	Toplam Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
	Erkek	Kadın	
	15.282	3.187	18.469
Basketbol	1.939	152	2.091
Masa Tenisi	2.865	506	3.371
Voleybol	10.478	2.529	13.007

2024 yılında ikincisi düzenlenen kamu spor oyunlarına 3x3 basketbol, masa tenisi ve voleybol spor dallarında 15.282 erkek, 3.187 kadın; toplam 18.469 kamu çalışanı katılmıştır.

GSB Spor Okulları Projesi

2001 yılında başlatılan proje ile çocuk ve gençlere sporu sevdirerek onları spora yönlendirmek, spor kulüplerine sporcu kaynağı yaratmak ve toplumda spor kültürü oluşturmak amaçlanmaktadır.

Spor Okulları Projesi'ne dâhil olan tüm katılımcılara Spor Bilgi Sistemi üzerinden sporcu kartı oluşturulmaktadır. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir. Verilerin güvenliğini ve geçerliliğini sağlamak amacıyla, dijitalleşme kapsamında 2024 yılında projeye katılım başvuruları e-devlet üzerinden alınmış ve bu nedenle katılımda bir düşüş meydana gelmiştir.

Spor Okulları Projesi Katılım Sayıları

Yıl	Katılımcı Sayısı	Yıl	Katılımcı Sayısı
2001	140.895	2014	1.211.728
2002	156.308	2015	1.271.869
2003	139.136	2016	1.397.976
2004	162.059	2017	1.455.074
2005	178.651	2018	1.581.325
2006	306.263	2019	1.582.138
2007	356.050	2020	144.424
2008	349.196	2021	2.745.83
2009	401.059	2022	4.192.198
2010	428.593	2023	2.214.317
2011	444.474	2024	900.492
2012	598.662	2025	1.178.559
2013	898.583		

2025 yılı verisi Ocak-Ağustos aylarını kapsamaktadır.

GSB Spor Okulları Projesi kapsamında 2001 yılında 140.895 birey projeye katılım sağlarken 2024 yılında katılım sağlayan birey sayısı 990.492'ye yükselmiştir. 2025 yılı devam etmekte olup şu ana kadar projeye 1.178.559 birey katılım sağlamıştır. 2020 yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle katılımın diğer yıllara göre düşük kaldığı görülmektedir.

GSB Spor Okulları 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kız	Toplam Katılımcı Sayısı
1	Voleybol	36.681	130.252	166.933
2	Futbol	115.057	35.402	150.459
3	Jimnastik	40.420	69.390	109.810
4	Basketbol	62.015	40.851	102.866
5	Yüzme	48.646	46.581	95.227
6	Atletizm	37.018	33.113	70.131
7	Tekvando	28.922	30.115	59.037
8	Tenis	25.014	27.802	52.816
9	Badminton	19.707	21.755	41.462
10	Masa Tenisi	19.931	16.833	36.764
11	Hentbol	18.039	16.331	34.370
12	Güreş	23.829	6.522	30.351
13	Karate	14.771	13.422	28.193
14	Judo	14.143	11.720	25.863
15	Herkes İçin Spor	13.071	12.427	25.498

GSB Spor Okulları 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kız	Toplam Katılımcı Sayısı
16	Kick Boks	11.181	8.611	19.792
17	Okçuluk	8.890	7.686	16.576
18	Boks	9.554	4.434	13.988
19	Halk Oyunları	5.319	7.607	12.926
20	Bocce, Bowling ve Dart	5.672	5.025	10.697
21	Satranç	5.257	4.430	9.687
22	Vücut Geliştirme ve Fitness	4.439	3.772	8.211
23	Wushu Kung-Fu	3.772	3.323	7.095
24	Buz Pateni	2.050	4.412	6.462
25	Eskrim	2.762	2.771	5.533
26	Hokey	2.398	2.478	4.876
27	G. Türk Okçuluk	1.953	1.996	3.949
28	Halter	2.075	1.805	3.880
29	Bisiklet	2.341	1.457	3.798
30	Atıcılık	2.094	1.700	3.794
31	Muay Thai	1.835	1.369	3.204
32	Kano	1.580	1.324	2.904
33	Kayak	966	883	1.849
34	Oryantiring	929	854	1.783
35	Curling	898	734	1.632
36	Ragbi	576	658	1.234
37	Gelişmekte Olan Spor Branşları	404	369	773
38	Yelken	405	291	696
39	Kürek	252	241	493
40	Sutopu	279	175	454
41	Geleneksel Güreşler	343	28	371
42	E-Spor	228	109	337
43	Geleneksel Spor Dalları	132	168	300
44	Kaykay	126	166	292
45	Dağcılık	147	125	272
46	Bilardo	91	72	163
47	İzcilik	121	29	150
48	Triatlon	93	47	140
49	Sualtı Sporları	71	62	133

GSB Spor Okulları 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kız	Toplam Katılımcı Sayısı
50	Buz Hokeyi	39	80	119
51	Modern Pentatlon	61	48	109
52	Bedensel Engelliler	44	32	76
53	Hava Sporları	18	9	27
54	Dans Sporları	1	3	4
GENEL TOPLAM		596.660	581.899	1.178.559

2025 yılı verisi Ocak-Ağustos aylarını kapsamaktadır.

Koşabiliyorken Koş Projesi

Ülke genelinde tüm vatandaşlara spor yapma alışkanlığı kazandırmayı, spor kültürünü yaygınlaştırmayı ve hareketli yaşam tarzı ile toplum sağlığının korumayı amaçlayan projeye başvurular e-devlet kapısı üzerinden ve Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından alınmakta olup tüm katılımcılara Spor Bilgi Sistemi üzerinden sporcu kartı oluşturulmaktadır. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir. Veri güvenliğini temin etmek amacıyla gerçekleştirilen dijitalleşme kapsamında, 2024 yılında projeye katılım başvuruları e-devlet üzerinden alınmış ve bu nedenle katılımda bir düşüş meydana gelmiştir.

Yıllara Göre Katılımcı Sayısı

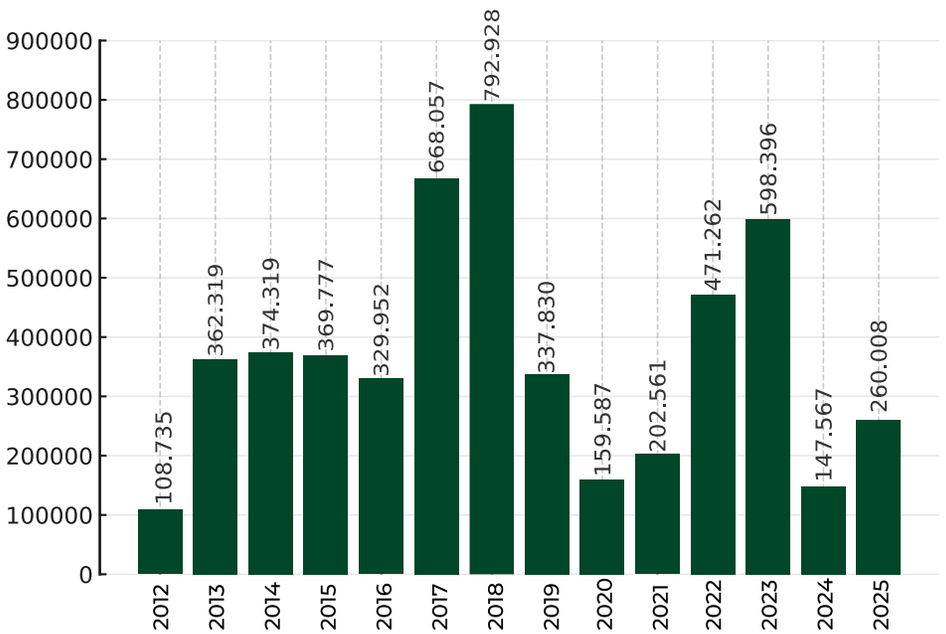

2025 yılı verisi Ocak-Ağustos aylarını kapsamaktadır.

"Koşabiliyorken Koş" projesi kapsamında 2012 yılında 108.735 birey projeye katılım sağlarken devam eden 2025 yılı itibarıyla 260.008 birey projeye dâhil olmuştur. 2012-2025 yılları arasında projeye katılım sağlayan toplam birey sayısının 5.183.298 olduğu görülmektedir.

Koşabiliyorken Koş Projesi 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kadın	Toplam Katılımcı Sayısı
1	Herkes İçin Spor	26.498	38.367	64.865
2	Atletizm	18.883	18.217	37.100
3	Vücut Geliştirme ve Fitness	12.724	13.211	25.935
4	Jimnastik	2.444	18.701	21.145
5	Voleybol	8.687	8.963	17.650
6	Futbol	13.268	3.269	16.537
7	Basketbol	5.515	3.436	8.951
8	Tenis	3.178	4.721	7.899
9	Buz Hokeyi	2.121	3.935	6.056
10	Tekvando	2.524	3.197	5.721
11	Masa Tenisi	2.813	2.342	5.155
12	Badminton	1.542	2.500	4.042
13	Bilardo	3.901	19	3.920
14	Karate	1.755	1.512	3.267
15	Okçuluk	1.400	1.698	3.098
16	Judo	1.476	1.375	2.851
17	Güreş	1.863	771	2.634
18	Bocce, Bowling ve Dart	1.287	1.278	2.565
19	Hentbol	1.267	1.264	2.531

Koşabiliyorken Koş Projesi 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kadın	Toplam Katılımcı Sayısı
20	Yüzme	907	1.324	2.231
21	Kick Boks	1.468	748	2.216
22	Boks	1.241	825	2.066
23	Satranç	692	665	1.357
24	Halk Oyunları	315	910	1.225
25	Oryantiring	507	489	996
26	Özel Sporcular	408	539	947
27	Atıcılık	579	281	860
28	Muay Thai	370	281	651
29	Geleneksel Spor Dalları	328	310	638
30	Buz Pateni	220	410	630
31	Eskrim	241	338	579
32	Bisiklet	239	265	504
33	Hokey	226	223	449
34	G. Türk Okçuluk	186	245	431
35	Gelişmekte Olan Spor Branşları	197	144	341
36	Dans Sporları	1	307	308
37	Wushu Kung-Fu	194	89	283
38	Curling	72	188	260
39	Görme Engelliler	101	116	217
40	Halter	99	75	174
41	Ragbi	66	48	114
42	E-Spor	100	2	102
43	Geleneksel Güreşler	74	23	97
44	Briç	53	32	85
45	Triatlon	33	19	52
46	Kürek	23	28	51
47	Kayak	31	15	46
48	Kaykay	20	20	40
49	Sutopu	15	22	37
50	Yelken	19	8	27
51	Binicilik	9	17	26
52	Sualtı Sporları	3	22	25
53	İzcilik	7	5	12
54	Kano	6	1	7
55	Motosiklet	2		2
GENEL TOPLAM		122.198	137810	260.008

Anadolu Yıldızlar Ligi

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2013 yılı itibarıyla gerçekleştirilmeye başlanılan Anadolu Yıldızlar Ligi, alt yapıya yönelik yaş gruplarındaki sporcuların daha çok müsabaka yapmaları ve performanslarının gelişimine katkı sağlaması amacıyla her yıl düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Aşağıdaki grafikte yıllara göre Anadolu Yıldızlar Ligi kapsamında yarışmaları yapılan spor dalları sayıları yer almaktadır.

Yarışmaları Yapılan Spor Dalları Sayısı

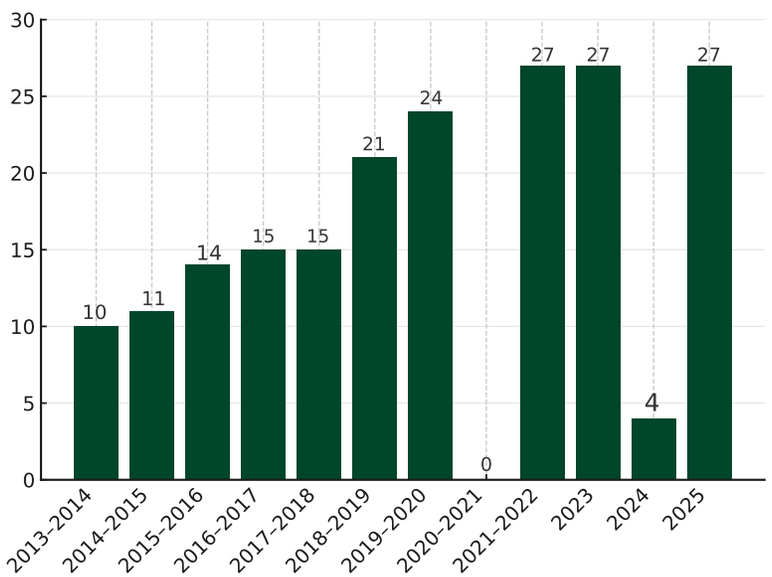

2020-2021 sezonu Covid 19 pandemisi sebebiyle yapılamamıştır.

2024 sezonunda 26 spor federasyonuna bağlı 33 spor dalında toplam 212 organizasyon yapılması planlanmış ancak 2024 Paris Yaz Olimpiyat Oyunları'nın hazırlık çalışmaları-kampları ile Ulusal Spor Projeleri, GSB Spor Okulları Projesi ve diğer proje uygulamalarına katılımın yoğun olması sebebiyle sezon tamamlanamamıştır.

Aşağıdaki grafikte yıllara göre Anadolu Yıldızlar Ligi kapsamında yarışmalara katılan toplam sporcu sayısı yer almaktadır.

Yıllara Göre Sporcu Sayısı

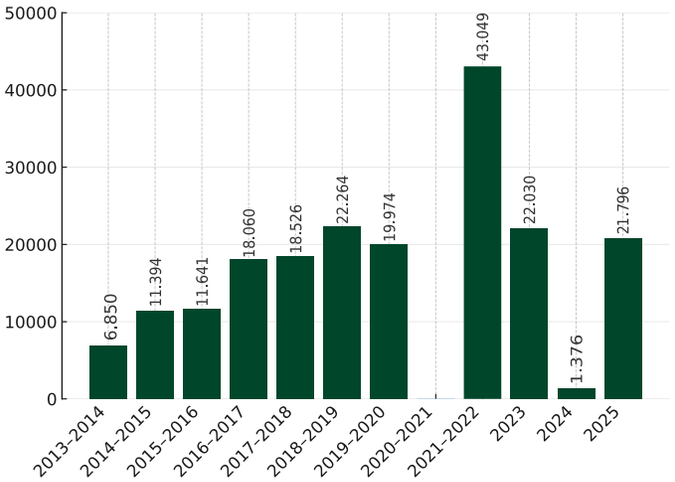

2020-2021 sezonu Covid 19 pandemisi sebebiyle yapılamamıştır.

"Anadolu Yıldızlar Ligi" projesine 2013-2025 yılları arasında 195.960 birey katılım sağlamıştır. Projeye en yüksek katılımın 43.049 birey ile 2021-2022 döneminde olduğu görülmektedir.

2025 Yılı Cinsiyet ve Spor Dallarına Göre Dağılım Durumu

Sıra No	Branş	Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
		Erkek	Kız	
		11.608	10.188	21.796
1	Atletizm	821	764	1585
2	Atletizm (Kros ve Kros Bayrak)	459	453	912
3	Badminton	404	384	788
4	Basketbol	997	913	1910
5	Beyzbol5	54	53	107
6	Bocce	226	217	443
7	Buz Hokeyi	98	64	162
8	Buz Pateni	53	70	123
9	Cimnastik	152	323	475
10	Futbol	1075	695	1770
11	Güreş	1054	0	1054
12	Hentbol	1172	1095	2267
13	Hokey	418	356	774
14	Judo	430	399	829
15	Karate	399	419	818
16	Kaykay	37	7	44
17	Masa Tenisi	315	288	603
18	Modern Pentatlon	36	30	66
19	Oryantiring	353	329	682
20	Rafting	43	45	88
21	Ragbi	378	394	772
22	Su Topu	205	217	422
23	Taekwondo	614	639	1253
24	Tekerlekli Kayak	54	44	98
25	Tenis	263	237	500
26	Voleybol	849	1182	2031
27	Yüzme	649	571	1220

Anadolu Yıldızlar Ligi 2025 sezonuna 27 spor dalında 11.608 erkek, 10.188 kız; toplam 21.796 çocuk katılmıştır. En fazla katılım sağlanan spor dallarının hentbol, voleybol ve basketbol olduğu görülmektedir.

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Spor Projesi

Vatandaşların düzenli beden eğitimine ve spora ilgisinin çekilmesi, sağlıklı bir yaşam tarzının teşvik edilmesi, katılımcıların fiziksel ve sosyal becerilerinin geliştirilmesi amacıyla 2018 yılında 71 pilot ilde "Yüzme Bilmeyen Kalmasın" projesi hayata geçirilmiş olup şu an 81 ilde Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri uhdesinde yer alan havuzlar ile belediye ve üniversitelerin havuzlarında yıl boyu ücretsiz olarak devam etmektedir.

Projenin başlangıcından bugüne kadar toplam 8.913.791 kişi temel yüzme eğitimi alarak Yüzme Bilmeyen Kalmasın projesinden faydalanmıştır.

Projeye başvurular e-devlet kapısı üzerinden alınmakta olup tüm katılımcılara Spor Bilgi Sistemi üzerinden sporcu kartı oluşturulmaktadır. Aşağıda yer alan grafikte yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

Yüzme Bilmeyen Kalmasın projesi 2025 yılında 81 ilde faaliyetlerine devam etmektedir. 2025 yılında 179.558 erkek, 174.659 kadın olmak üzere toplam 354.217 kişi projeye katılmıştır. 2024 yılında ders saatinin 8'den 16'ya çıkarılması ve iklim değişikliği sebebiyle portatif havuzların yaz aylarında kullanım sürelerinin azaltılması nedeniyle katılım sayısında bir düşüş meydana gelmiştir.

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Spor Projesi Yıllara Göre Katılım Sayıları

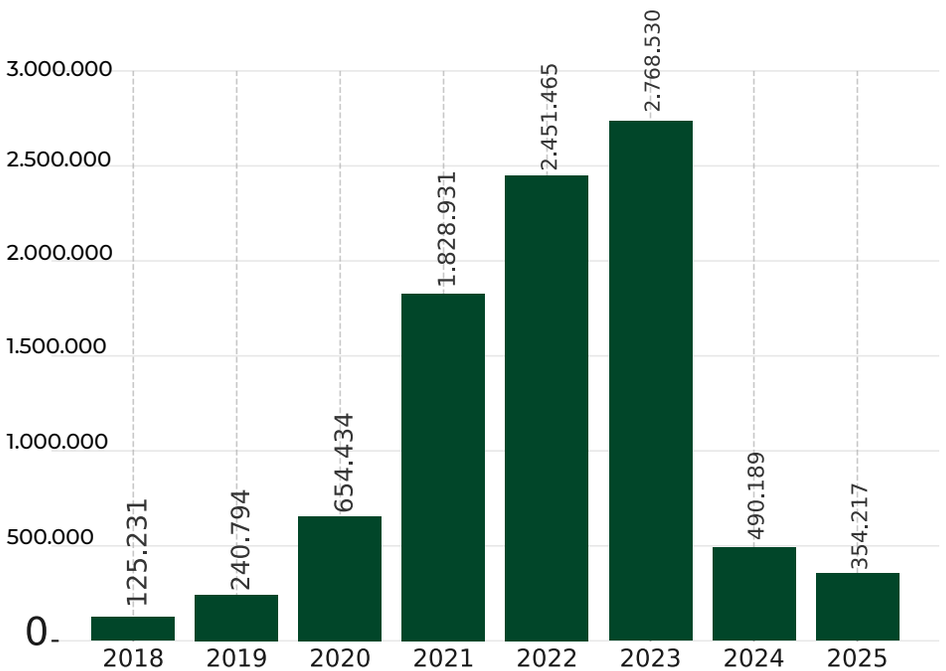

2025 yılı verisi Ocak-Ağustos aylarını kapsamaktadır.

Yurtlar Arası Spor Faaliyetleri (YURTLİG)

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı yurtlarda barınan öğrencilerin beden ve ruh sağlıklarını koruyarak geliştirmek, serbest zamanlarını olumlu değerlendirmelerine katkı sunarak kötü alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlamak, sporu bir yaşam tarzı hâline getirmek, dostluk ve kardeşlik ruhuyla yarışarak yeni arkadaşlar kazanmalarına katkı sunmak amacıyla 36 ayrı spor dalında Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünce yurtlar arası spor faaliyetleri "YURTLİG" düzenlenmektedir.

YURTLİG Brranşları (36)					
ATLETİZM	BADMİNTON	BEYZBOL	BOCCE	RAFTİNG	SATRANÇ
BUZ HOKEYİ	BUZ PATENİ	BASKETBOL	CİMNASTİK	HEMS BOL	FUTSAL
FUTBOL	GÜREŞ	HENTBOL	HOKEY	E-SPOR	BİLEK G.
JUDO	KARATE	KAYAK	MASA TENİSİ	BİLARDO	F. CURLİNG
M. PENTATLON	ORYANTİRİNG	SOFTBOL	SUTOPU	SNOWBOARD	G.T. OKÇULUĞU
TAEKWONDO	TENİS	VOLEYBOL	YÜZME	HALK OYUNLARI	DART

YURTLİG Etapları

- Spor Kurslarına katılan öğrencilerden oluşan İl / İlçe karmaları
- Bölge Elemeleri
- Türkiye Şampiyonaları

2024-2025 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde yurtlardaki spor kursu başvuruları tamamen çevrimiçi sistemde alınmış olup 87.319 öğrenci spor kurslarına kayıt olmuştur.

2.8.2. Uluslararası Spor Projeleri

Türk Devletleri Teşkilatı Herkes İçin Yüzme Projesi

2024 yılında Türk Devletleri Teşkilatı Gençlik ve Spordan Sorumlu Bakanlar 7. Toplantısı'nda alınan karar doğrultusunda "Herkes İçin Yüzme" projesi kabul edilmiş olup bu yılda ikincisi düzenlenmiştir.

"Herkes için Yüzme" projesinin Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) final etabı 2-6 Haziran 2024 tarihlerinde Azerbaycan Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Azerbaycan Yüzme Federasyonu ev sahipliğinde Bakü Su Sporları Sarayı'nda yapılmıştır.

Söz konusu final etabına Türkiye'den 10 farklı yaş grubunda toplam 20 sporcu katılım sağlamıştır.

9 Eylül 2024 tarihinde Astana'da gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Gençlik ve Spordan Sorumlu Bakanlar 8. Toplantısı'nda, taraflar, sporun halk için yaygınlaştırılması amacıyla Azerbaycan tarafından başlatılan "Herkes için Yüzme" projesini memnuniyetle karşılamış ve üye ve gözlemci devletleri, 2025 yılında Azerbaycan'da düzenlenecek projeye daha fazla ilgi göstermeye davet etmiştir.

Bu kapsamda, "Herkes için Yüzme" projesinin ikinci yılının Türkiye Birinciliği etabı 23 Şubat 2025 tarihinde Konya'da gerçekleştirilmiş olup Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) final etabı ise 3-6 Haziran 2025 tarihlerinde Azerbaycan Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Azerbaycan Yüzme Federasyonu ev sahipliğinde Bakü Su Sporları Sarayı'nda yapılmıştır.

Söz konusu final etabına Türkiye'den 10 farklı yaş grubunda toplam 19 sporcu katılım sağlamıştır. Proje kapsamında 2024 ve 2025 yıllarına ait ülkemizde yapılan eleme yarışlarına ait katılımcı sayıları aşağıda yer almaktadır. Türk Devletleri Teşkilatı Herkes İçin Yüzme Projesi'ne 2024 yılında 1.191 birey katılım sağlarken 2025 yılında bu sayının 2.081'e yükseldiği görülmektedir.

ERASMUS+ Projeleri

Spor alanında Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin kurumsal kapasitesini geliştirecek ulusal ve uluslararası hibe fonlarının tanıtımını yapmak, bu bağlamda ulusal ve uluslararası düzeyde projeler hazırlamak, yürütmek ve sonuçlarını raporlamak Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü görevleri arasında yer almaktadır. Söz konusu görev kapsamında projeler hazırlayıp başvuruda bulunulması amacıyla 2021 yılında Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde proje ekipleri oluşturulmuştur.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde oluşturulan ekiplerde yer alan personelin katılımıyla çevrim içi olarak Türkiye Ulusal Ajansı ile iş birliği içerisinde Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tanıtım ve bilgilendirme toplantısı düzenlenmiş, bu toplantının devamı olarak daha etkin ve verimli projeler hazırlanması amacıyla proje döngüsü yönetimi ve proje hazırlama eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin kurumsal kapasitelerini geliştirmek ve spor alanında yapılacak çalışmalarda iyi uygulama örneklerini ülkemize taşımak ve çalışmaları da diğer ülkeler ile paylaşmak amacıyla 2021, 2022, 2023 ve 2024 yıllarında AB Erasmus+ spor hibe programına proje başvuruları yapılmıştır. Yapılan başvurular sonucunda hibe alan il müdürlükleri ve projeler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

2021yılı Hibelendirilen Projeler		
İL	ROL	PROJE ADI
Aydın	Koordinatör	Hemsball, Otizm İçin Yükselen Güneş
Çanakkale	Koordinatör	Masallarla Egzersiz
Denizli	Koordinatör	Yeşil Bisiklet
Sakarya	Ortak	Oryantiring İle Kamp
Kilis	Ortak	Birlikte Yaşama ve Eşitlik İçin Masa Tenisi

2022 Yılı Hibelendirilen Projeler		
İL	ROL	PROJE ADI
Kayseri	Koordinatör	Kayak Yoluyla Öğrenme ve Katılım
Şanlıurfa	Koordinatör	Kültürler Arası Fiziksel Okuryazarlık
Şanlıurfa	Koordinatör	Dışarı Zamanı
Uşak	Koordinatör	Başarı İçin Sporda Tersine Mentörlük
Kilis	Koordinatör	Barış İçin Judo
Sinop	Koordinatör	Spor Hiç Durmaz
Balıkesir	Koordinatör	Oyunla Yeteneğini Keşfet

2023 Yılı Hibelendirilen Projeler		
İL	ROL	PROJE ADI
Sakarya	Koordinatör	Inclusive Swimming Competition- Beyond Handicaps
Sakarya	Koordinatör	Orienteering with Snorkeling
Ordu	Koordinatör	Engelli Bireyler için Grassroots Yüzme Sporu
Ankara	Koordinatör	Çok Hareket-Sağlıklı Vücut & Çok Bilinç-Sağlıklı Gelişim
Adana	Koordinatör	Mavi Sularda Engelsiz Mutluluk
Kırıkkale	Koordinatör	Maddeye Değil Hayata Bağlan, Hareketi Seç, Harekete Geç
Denizli	Koordinatör	Okul Öncesi Çocuklarda Temel Spor Eğitimi
Kırklareli	Koordinatör	Geleceğin Antrenman Modeli "Beyin Topu"
Diyarbakır	Koordinatör	Sosyal İçerme İçin Spor Projesi
Kahramanmaraş	Koordinatör	Spora Yeni Bir Bakış: Sportif Gönüllülük Hamlesi

2024 Yılı Hibelendirilen Projeler		
İL	ROL	PROJE ADI
Artvin	Koordinatör	Capacity Development of Young Athletes and Coaches
Bayburt	Koordinatör	Su Sporları Aracılığı ile Sürdürülebilirliği Arttır!
Giresun	Koordinatör	Spor Alanındaki Personellerimizin Yetkinliklerinin Arttırılması

Mavi Sularda Engelsiz Mutluluk

Unhindered happiness İn Blue Waters

2023-1-TR01-KA182-SPO-000162567

8 - 14 Mart 2024 - Germany

Sportverein Halle E.V. ve HRV Böllberg/Nelson

Erasmus+
ITF
MEGA Saray

Erasmus+
PROJE NUMARASI : 2311-GPP5-11
"ÖKONOMISCHE UMWELTVERSCHMUTZUNG VERSUS UMWELTFREUNDLICHE WIRTSCHAFT"
"EKONOMİK ÇEVRE KİRLİLİĞİNE KARŞI ÇEVRE DOSTU EKONOMİ"
2024 - 2025
DEKAMER

Erasmus+
PROJE NUMARASI : 2311-GPP5-11
"ÖKONOMISCHE UMWELTVERSCHMUTZUNG VERSUS UMWELTFREUNDLICHE WIRTSCHAFT"
"EKONOMİK ÇEVRE KİRLİLİĞİNE KARŞI ÇEVRE DOSTU EKONOMİ"
2024 - 2025
GIG

Dayanışma İçin Spor Projesi

Ağustos 2019 tarihinde yürütülmesine başlanılan ve 2 yıllık olarak planlanan proje, sağladığı önemli kazanımlar nedeniyle kapsamı genişletilerek 3 yıl daha uzatılmıştır. Olympic Refugee Foundation (ORF) tarafından desteklenen projenin amaçları; geçici veya uluslararası koruma altındaki gençlerin sosyal uyumunun güçlendirilmesi, spor aktiviteleri aracılığıyla gençlere erişimin sağlanması ve gençlerin spor yapmaya teşvik edilmeleridir.

Proje kapsamında; spor kursları, farkındalık artırma seminerleri, spor festivalleri, gençlik kampları ve antrenör eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Proje; Adana, Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir, Mersin ve Şanlıurfa olmak üzere 7 ilde yürütülmektedir.

Savunmasız Gençlerin Daha İyi ve Kapsayıcı Spor Altyapısıyla Güçlendirilmesi Projesi-FRIT II

2020 yılında başlayan, 12 ilde yürütülen ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen proje kapsamında, savunmasız gençlerin daha iyi ve kapsayıcı spor ve gençlik altyapısıyla desteklenmesi amacıyla yeni tesislerin yapılması ve ortak kullanımı hedeflenmektedir.

Proje kapsamında; üç ayrı pakette toplam 12 futbol sahası, 1 tenis kortu, 4 spor salonu, 5 gençlik merkezi ve 1 yüzme havuzunun yapımı gerçekleştirilmiş olup yapımı tamamlanan tesislerin 2025 yılı sonuna kadar faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır.

Savunmasız Gençlerin Daha İyi ve Kapsayıcı Spor Altyapısıyla Güçlendirilmesi Projesi-Post FRIT

2024 yılında başlayan proje, Avrupa Birliği tarafından desteklenmekte ve proje kapsamında depremden ağır hasar alan ve geçici koruma altında bulunan bireylerin yoğun olarak yaşadığı illerde 10 gençlik ve spor tesisinin yapımının tamamlanması planlanmaktadır.

Gaziantep Nizip Spor Salonu, Mardin Artuklu Gençlik Merkezi, Şanlıurfa Eyyübiye Gençlik Merkezi, Şanlıurfa Halfeti Spor Salonu, Şanlıurfa Bozova Spor Salonu-Basketbol Sahası ve Tenis Kortu, Batman Merkez Spor Salonu da bu kapsamda değerlendirilecektir.

Spor Yoluyla Barış ve Koruma Projesi

2024 yılında başlayan proje, Barcelona Foundation tarafından desteklenmektedir. Proje ile geçici koruma altındaki gençler ve ev sahibi toplumun çocuklarına/gençlerine ulaşma, Gençlik ve Spor Bakanlığının Manisa ve İzmir illerindeki kapasiteleri aracılığıyla taban sporu eğitim ve öğretiminin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

Proje aynı zamanda, toplum temelli koruma çalışmaları çerçevesinde farkındalık yaratmayı ve sosyal uyumu güçlendirmeyi hedeflemektedir. Projenin birinci fazı 2024 yılı sonunda başarı ile tamamlanmış olup söz konusu fazda 8-16 yaş grubu aralığında toplam 1.211 gence ulaşılmış, Gençlik ve Spor Bakanlığı antrenörlerince bu gençlere futbol, basketbol, voleybol ve hentbol alanlarında sportif eğitimler verilmiş ve yerel turnuvalar düzenlenmiştir.

2.9. Spor Kulüpleri ve Kulüplere Sağlanan Destekler

2.9.1. Spor Kulüpleri

7405 sayılı "Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu" 26.4.2022 tarihli ve 31821 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ile spor kulüpleri dernek statüsünden çıkarılmış olup spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin tüm iş ve işlemleri Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

7405 sayılı Kanun'a istinaden yedi alt mevzuat yayımlanarak yürürlüğe girmiştir;

- Spor Kulüpleri ve Spor Anonim Şirketleri Tescil Yönetmeliği
- Spor Anonim Şirketlerinin Esas Sözleşmesinin Asgari İçeriği, Ortaklık Yapısı, Pay Sahipliği, Sermayesi ve Organlarına İlişkin Usul ve Esaslar Tebliği
- Spor Kulüpleri Tarafından Tutulacak Defter ve Kayıtlar Hakkında Yönetmelik
- Spor Kulüplerinin Birleşmesi ve Mal Varlığı Devri Yapmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Spor Kulüplerinin Genel Kurul ve Yönetim Kurulu Toplantılarının Elektronik Ortamda Yapılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Spor Kulüpleri ve Spor Anonim Şirketlerinin Borçlanma Sınırlamalarından Muafiyetlerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Spor Kulüpleri, Spor Anonim Şirketleri ve Üst Kuruluşların Denetimi Hakkında Yönetmelik

Spor kulüplerinin desteklenmesi ve spor kulübü sayısının arttırılması amacıyla mevzuat çalışmaları yürütülmekte olup Gençlik ve Spor Bakanlığınca verilen desteklerle birlikte 2002 yılında ülkemizde 6.035 spor kulübü faaliyet göstermekte iken bu sayı 2024 yılında 26.129'a yükselmiştir.

2020-2024 Yılları Arasına Ait Spor Kulübü Sayıları

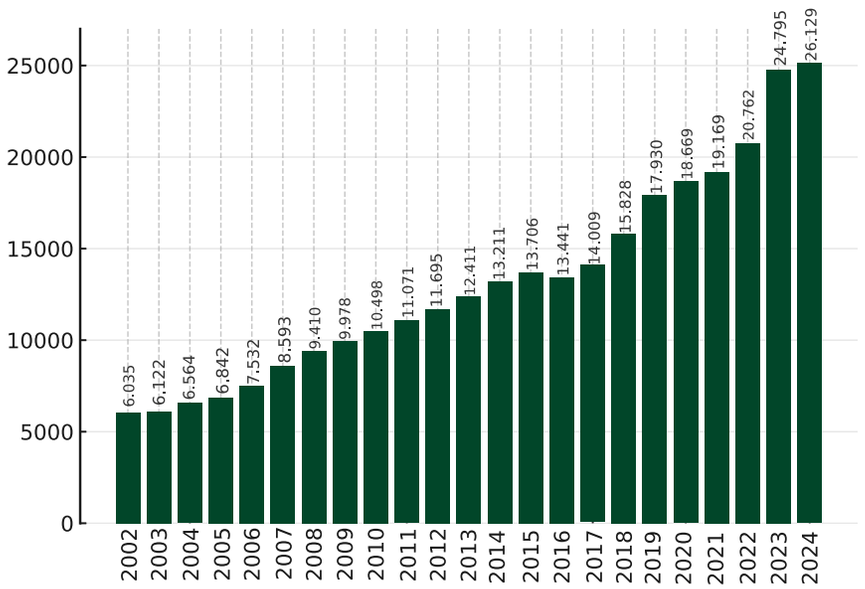

Ayrıca dijital dönüşüm uygulamaları kapsamında spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin aşağıda belirtilen işlemleri e-devlet üzerinden gerçekleştirilebilmektedir.

- Spor kulübü kuruluş başvurusu
- Spor kulübü bilgi formu görüntüleme
- Adres değişikliği bildirimi
- İletişim bilgi değişikliği
- Banka hesap bilgileri değişikliği
- Vergi bilgi değişikliği
- Üye işlemleri
- Beyanname işlemleri
- Sporcu işlemleri
- Danışman işlemleri
- Genel kurul işlemleri
- Spor dalı işlemleri
- Spor üst kuruluş işlemleri

Spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin spor dalı tescil işlemleri Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinesinde Spor Bilgi Sistemi üzerinden spor federasyonları tarafından yürütülmektedir.

Spor Kulübü Sayıları

GENEL TOPLAM		26129	
ADANA	642	KAHRAMANMARAŞ	247
ADIYAMAN	173	KARABÜK	106
AFYONKARAHİSAR	226	KARAMAN	145
AĞRI	80	KARS	97
AKSARAY	120	KASTAMONU	145
AMASYA	106	KAYSERİ	452
ANKARA	1740	KIRIKKALE	162
ANTALYA	706	KIRKLARELİ	141
ARDAHAN	40	KIRŞEHİR	78
ARTVİN	86	KİLİS	62
AYDIN	372	KOCAELİ	647
BALIKESİR	364	KONYA	412
BARTIN	87	KÜTAHYA	233
BATMAN	126	MALATYA	278
BAYBURT	51	MANİSA	449
BİLECİK	82	MARDİN	215
BİNGÖL	84	MERSİN	553
BİTLİS	105	MUĞLA	444
BOLU	121	MUŞ	126
BURDUR	95	NEVŞEHİR	74
BURSA	848	NİĞDE	103
ÇANAKKALE	207	ORDU	254
ÇANKIRI	57	OSMANİYE	145
ÇORUM	159	RİZE	308
DENİZLİ	355	SAKARYA	416
DİYARBAKIR	292	SAMSUN	415
DÜZCE	207	SİİRT	66
EDİRNE	229	SİNOP	94
ELAZIĞ	175	SİVAS	164
ERZİNCAN	87	ŞANLIURFA	285
ERZURUM	267	ŞIRNAK	90
ESKİŞEHİR	269	TEKİRDAĞ	298
GAZİANTEP	531	TOKAT	131
GİRESUN	152	TRABZON	343
GÜMÜŞHANE	30	TUNCELİ	28
HAKKÂRİ	85	UŞAK	199
HATAY	370	VAN	240
IĞDIR	74	YALOVA	155
ISPARTA	152	YOZGAT	82
İSTANBUL	5725	ZONGULDAK	216
İZMİR	1354		

2.9.2. Kulüplere Sağlanan Destekler

Nakdî Yardımlar

Ülkemizde spor kulübü sayısının artırılması, spor kulüplerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi amacıyla; Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 yılı bütçesinde spor kulüplerine nakdî yardım amacıyla yer alan 340.000.000 TL ödenek 1.610 spor kulübüne dağıtılmıştır.

Ayni Yardımlar (Spor Malzemesi)

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi kapsamında; spor kulüpleri ve çeşitli kurumlara her yıl düzenli olarak ayni yardımlar yapılmaktadır. Bu yardımlar, ülkemizde sporun tabana yayılması, gençlerin spora teşvik edilmesi ve spor kültürünün güçlenmesi adına büyük önem taşımaktadır.

Son yıllarda artarak devam eden bu destekler çerçevesinde; özellikle genç sporcuların ihtiyaç duyduğu ekipmanların temini, spor kulüplerinin faaliyetlerini daha verimli şekilde sürdürebilmesi ve okullarda spor faaliyetlerinin çeşitlenmesi amacıyla geniş kapsamlı spor malzemesi yardımları gerçekleştirilmiştir.

2024 Yılında Spor Kulüplerine Yapılan Ayni Yardımlar

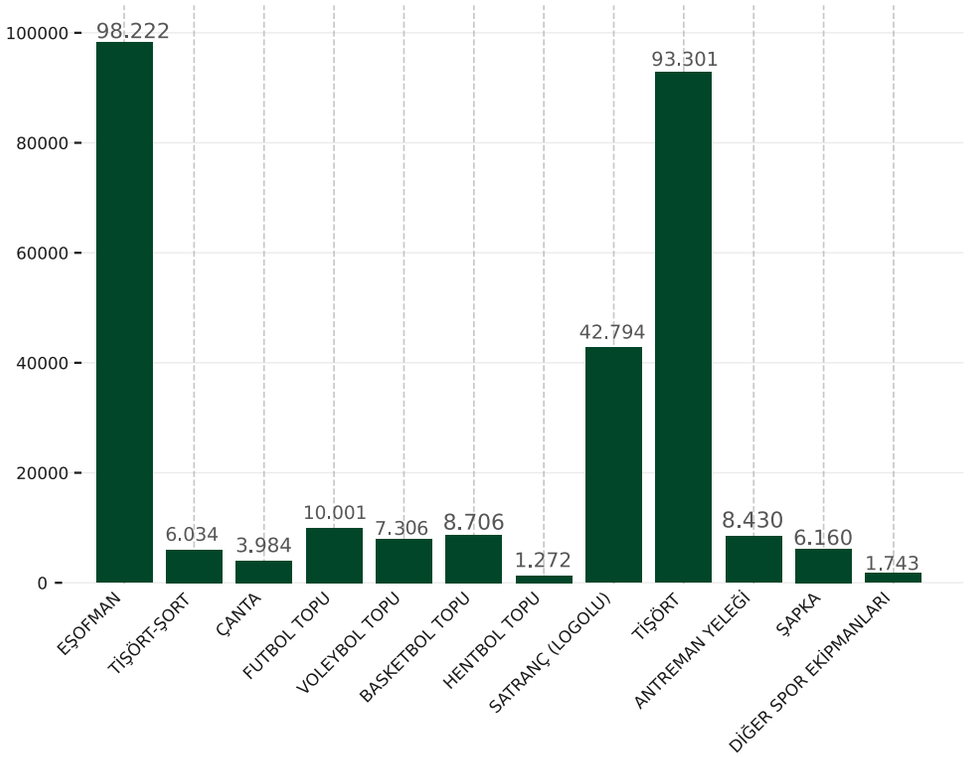

2024 yılında spor kulüplerine eşofman, çanta, tişört, şort, futbol topu, voleybol topu, basketbol topu, hentbol topu, satranç, antrenman yeleği, şapka ve diğer spor malzemeleri yardımında bulunulmuştur.

2.10. Spor Alanına İlişkin Diğer Projeler

2.10.1. Spor Araştırmaları Çağrı Programı

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında 2021 yılında imzalanan "Bilimsel Araştırma, Girişimcilik ve Gençlerde Bilimsel Farkındalığın Artırılmasına İlişkin İşbirliği Protokolü" kapsamında, 2021 ve 2024 yıllarında TÜBİTAK ile ortak olarak Spor Araştırmaları Çağrısı'na çıkılmıştır.

Türkiye'de ilk kez 2021 yılında gerçekleştirilen Spor Araştırmaları Çağrısı'na, 119'u üniversite olmak üzere yaklaşık 150 farklı kurumdan 1.213 akademisyen ve araştırmacı tarafından, 60 farklı bilim alanında toplam 456 proje başvurusu yapılmıştır. Bilimsel değerlendirme süreci sonunda 31 proje desteklenmeye hak kazanmıştır.

İkinci çağrıya Sporcu ve Elit Sporcu Yetiştirme Modelleri, Bir Yaşam Biçimi Olarak Spor, Nitelikli Antrenör Yetiştirme, Etkin Tesis Yönetimi, Dünyada Olimpik Yapılanma Modelleri, Yönetim ve Performans Sistemleri temalarında 9 Mart 2024 tarihinde çıkılmıştır.

Çağrının temel amacı, 12. Kalkınma Planı'nda belirtildiği üzere; "spor kabiliyeti olanların erken yaşta yetenek havuzuna dâhil edilmesi, spor profesyonellerinin niteliğinin artırılması sporun her dalında küresel ölçüde rekabet edilebilen bir seviyeye ulaşılarak uluslararası organizasyonlarda başarı elde edilmesi ve aynı zamanda herkes için spor anlayışıyla sporun toplum geneline yaygınlaşan bir yaşam biçimine..." dönüştürülmesidir.

Çağrı kapsamında 485 başvuru alınmış olup ön inceleme sonucunda 142 projenin bilimsel değerlendirmeye alınmasına karar verilmiştir. TÜBİTAK tarafından yapılan son değerlendirme sonucuna göre 47 projenin desteklenmesi uygun görülmüştür.

2.10.2. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Yönetim Sistemi'ndeki Spor Uygulamaları

Gençlerin spor alanında sistemli biçimde desteklenmesi, spor kültürünün yaygınlaştırılması ve Gençlik ve Spor Bakanlığının kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla 13 Ağustos 2021 tarihli Cumhurbaşkanı Kararı ile "Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar" yürürlüğe girmiştir. Bu karar doğrultusunda hazırlanan "Eğitim Faaliyetlerinde Ek Ders ve Diğer Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar" tüm birimlerde uygulamaya alınmıştır.

Bu düzenlemeler doğrultusunda, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı spor salonları, gençlik merkezleri, yurtlar ve genç ofislerde yürütülen eğitim faaliyetleri, Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) aracılığıyla dijital ortamda planlanmakta ve yönetilmektedir.

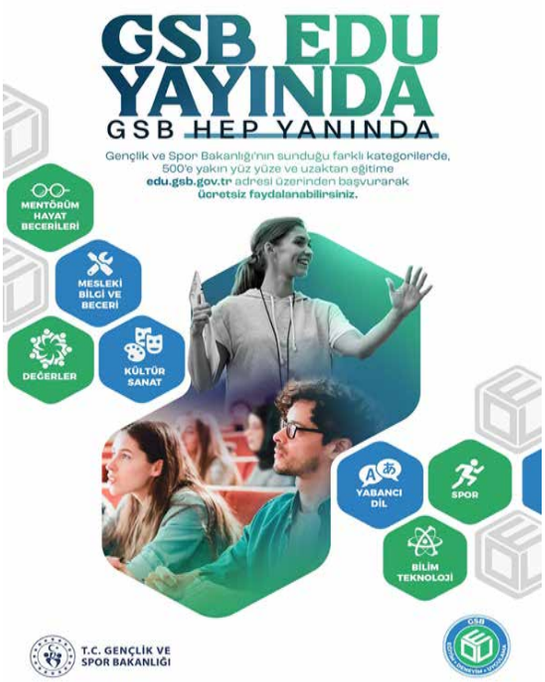

Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) kapsamında ücretsiz olarak sunulan 492 farklı kurs, "gençlik" ve "spor" olmak üzere iki ana kategoride sınıflandırılmaktadır. Bu kapsamda, 185 kurs spor kategorisinde yer almakta olup jimnastik, atletizm, yüzme, basketbol, voleybol, masa tenisi ve badminton gibi pek çok branşta gençler, bu eğitimlerden tamamen ücretsiz olarak faydalanabilmektedir.

2022 yılında dijital altyapısıyla faaliyete geçen EYS, spor eğitimlerinde erişilebilirliği ve kaliteyi artırarak önemli bir dönüşüm gerçekleştirmiştir. Sistem üzerinden Mayıs 2025 itibarıyla toplam 129.641 spor temelli kurs ve atölye programı açılmış, bu programlardan 3.344.525 genç ücretsiz olarak faydalanmıştır.

Spor alanında yürütülen bu çalışmalar, gençlerin yalnızca fiziksel gelişimine katkı sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda öz güven, takım çalışması, disiplin ve liderlik gibi becerilerin de kazandırılmasına olanak sunmaktadır.

Spor branşlarındaki eğitimlere yönelik başvurular, eğitici atamaları ve program kayıtları EYS aracılığıyla dijital olarak gerçekleştirilmektedir. Bu süreç, hem eğitim görevlilerinin görevlendirme işlemlerini kolaylaştırmakta hem de gençlerin kendilerine uygun spor kurslarını hızlı ve şeffaf biçimde seçmelerini mümkün kılmaktadır.

2.10.3. Spor Aşkı Engel Tanımaz Projesi

Projenin ilk etabında özel eğitim okullarında ihtiyaç analizi yapılarak belirlenen 500 özel eğitim okuluna spor malzeme desteği yapılmıştır. İkinci etabında ise 81 ilde yer alan 1000 özel eğitim okulu için tüm engel türlerine göre uyarlanmış veya özel üretilmiş olan spor malzemelerinin dağıtımı planlanmıştır. Bu çalışma ile spor kültürünün gelişmesi, paralimpik sporcular için altyapı desteği sağlamak amaçlanmaktadır.

2022 yılında gerçekleşen projenin ilk etabında; antrenman seti, atlama ipi, ayak ağırlık takımı, basketbol topu ve filesi, bocce seti, dambıl seti, dart seti, denge tahtası, futbol topu, goalball kalesi, filesi, maskesi ve topu, hulahop, koşu bandı, masa tenisi masası, filesi, raket takımı ve topu, pilates seti, sağlık topu seti, slalom takımı, step tahtası, basketbol potası, voleybol direk seti, voleybol filesi, voleybol topu, jimnastik minderi olmak üzere 27.259 adet spor malzemesi gönderilmiştir.

"Spor Aşkı Engel Tanımaz" projesinin ikinci etabı 2024 yılında gerçekleştirilmiş olup bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı 2023-2024 akademik takvimi göz önünde bulundurularak Ege, Marmara ve İç Anadolu bölgelerinde bulunan 31 ilde 445 adet Millî Eğitim Bakanlığına bağlı özel eğitim okuluna ve ikinci aşamasında ise Karadeniz, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz bölgesinde yer alan 50 ilde 555 adet özel eğitim okuluna 45 tır büyüklüğünde 30.000 adet spor malzemesinin gönderimi yapılmış ve ilgili okullara dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

2.10.4. Sanayinin Çırakları Geleceğin Yıldızları

"Sanayinin Çırakları Geleceğin Yıldızları" projesi çıraklık eğitimi görmekte olan, yeterli sosyal faaliyet alanı bulamayan ve serbest zamanlarını faydalı bir şekilde değerlendirebilecekleri imkânlardan yoksun gençlere; sportif, sosyal ve kültürel faaliyet alanı temin etmek suretiyle gençlerin diğer yetenek ve potansiyellerinin geliştirilmesine ve keşfedilmesine katkı sunulması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Proje 2016 yılında, Ankara'da bulunan 7 mesleki eğitim merkezinde öğrenim gören 12-19 yaş aralığında gençlerle uygulanmıştır. 2019 yılında ise İstanbul-Anadolu, İstanbul-Avrupa, Kocaeli, İzmir, Antalya, Adana, Mersin ve Ankara illerinde gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında, gençler yetenek ve potansiyellerini ortaya koyma fırsatı yakalamış, PAF takımı antrenörleri tarafından da yetenekli gençlerin keşfedilmesine imkân sağlanmıştır. Ahilik şed merasimi gösterileri sergilenerek ve uzman eğitimcilerin konuşmaları ile ahilik kültürünün gençler tarafından öğrenilmesi ve benimsenmesine katkı sunulmuştur.

2.10.5. Biz Bir Takımız Projesi

"Biz Bir Takımız" projesi, 2021 yılından bu yana her yıl düzenlenen bir sosyal uyum projesidir. Proje, farklı sosyo-kültürel yapılara sahip gençleri spor aracılığıyla bir araya getirerek karşılıklı saygı ve güven ortamı oluşturmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, gençlerin kendilerini ve başkalarını daha iyi tanıyıp güçlendirmeleri, birlikte yaşama kültürünün geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Proje, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda eğitim gören öğrencilerin seçilen eğitmenlerin gözetiminde katıldıkları, spor ve sosyal uyum eğitimlerinin ardından farklı bir şehirde bir araya geldikleri ortak bir tanışma ve etkinlik kampından oluşmaktadır.

Proje 2021 yılında, Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Projeleri Destek Programı kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ortaklığında yürütülmüştür. Daha sonraki yıllarda ise her yıl belirlenen illerden 12 ile 13 yaş aralığında kura ile seçilen öğrenciler, eğitmenler eşliğinde spor ve sosyal uyum eğitimlerine katılmaktadır.

Spor eğitimleri basketbol eğitimi ve oryantiring eğitiminden oluşmaktadır. Sonrasında, Gençlik ve Spor Bakanlığının belirlediği bir Gençlik Kampı'nda iller arası yaz faaliyetleri düzenlenmekte ve talep eden öğrenciler için iller arası ziyaretler gerçekleştirilmektedir. Günümüze kadar 59 ilde uygulama gerçekleştirilmiştir.

"Biz Bir Takımız" projesine dair geçmiş yıllara ait bilgiler, yapılan etkinlikler ve tüm güncel detaylar, https://bizbirtakimiz.gsb.gov.tr/ adresinde yer almaktadır.

2.10.6. Futbolun Efsaneleri Gençlerle Buluşuyor

Sporun birleştirici, sağlıklı yaşama yönlendiren ve kötü alışkanlıklardan uzak durmayı sağlayan etkilerini ön plana çıkarmayı amaçlayan ve 2018 yılında gerçekleştirilen proje kapsamında ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklu gençler ile gençlik merkezi üyelerinden temsilci gençler, başta spor liseleri olmak üzere uygun görülen liselerden 3 ve 4. sınıfta okuyanlar, üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim görenler ve amatör spor kulübü yetkilileri ve temsilci sporcular, aktif futbol hayatına nokta koyan efsane futbolcularla bir araya gelerek onların tecrübelerinden istifade etmişler ve birlikte bir gösteri maçı yapmışlardır.

2.10.7. Futbolun Efsaneleri Genç Hükümlülerle Buluşuyor

2016 ve 2017 yılında gerçekleştirilen proje ile çeşitli illerde ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklu gençlerin spora kazandırılması hedeflenmiştir.

Hükümlü ve tutuklu gençlerin aktif futbol hayatına nokta koyan efsane futbolcularla bir araya gelerek onların tecrübelerinden istifade etmeleri amaçlanmıştır.

2.10.8. Sınırsız Futbol

Proje, Avrupa'da ve ülkemizde soydaşları ile farklı bölgelerde yaşayan Nogay Türklerinin hem kendi aralarında var olan hem de ülkemiz ile olan bağlarını kuvvetlendirip ortak kültür, tarih, din ve medeniyet geçmişimizi günümüzde de koruyarak geleceğe aktarmak amacıyla Rusya Federasyonu, Hollanda, Almanya, Norveç, İsveç, Romanya ve Türkiye'den 96 kişinin katılımıyla 2019 yılında Antalya'da gerçekleştirilmiştir.

2.10.9. BİGG Spor Ödülleri

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında imzalanan "Bilimsel Araştırma, Girişimcilik ve Gençlerde Bilimsel Farkındalığın Artırılmasına İlişkin İş birliği Protokolü" kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığı ve TÜBİTAK tarafından spor ve sporla ilişkili tüm alanlarda yeni bilgi üretilmesi, yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesi, teknolojik girişimciliğin desteklenmesi ve spor teknolojileri alanında farkındalığın artırılması amaçlarıyla BİGG Spor Ödülleri yarışması düzenlenmektedir.

BİGG Spor Ödülleri yarışması ile spor teknolojileri alanında yaratıcı, yenilikçi, teknik mükemmeliyete ve rekabet özelliklerine sahip ürünlerin ve özgün farklılıkları olan, ulusal teknolojik birikime katkı sağlayan belirli alanlarda spor teknolojisi ürünlerinin ödüllendirilmesi ve kamuoyuna tanıtılması hedeflenmektedir.

24 Ocak 2023 tarihinde AKM'de gerçekleştirilen ödül töreni ile beş firmaya 300'er bin TL ödül verilmiştir. 9 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilen ödül töreninde ise en yüksek puanlı ilk beş başvuru için 900 biner Türk lirası para ödülü verilmiştir.

2.10.10. İthal Spor Malzemelerinin Yerlileştirilmesi

Projenin öncelikli amaçları yurt dışından ithal edilmekte olan spor malzemelerinin ülkemizde üretilebilecek pozisyona getirilmesi ve spor branşlarındaki malzeme ile ekipman ihtiyaçlarının yerli olarak üretilen bu malzemelerden karşılanmasıdır. Projenin uzun dönem amaçları ise yerli olarak daha az maliyetle üretilen bu spor malzemeleri sayesinde sporun yaygınlaştırılmasını sağlamaktır. Bir diğer amaç ise geliştirilen bu ürünlerin yurt dışı piyasalarda satışını destekleyerek ihraç edilebilir ürün hâline getirmektir.

İlk aşamada modern pentatlon silahının ve hedef sistemlerinin prototiplerinin üretilmesi için araştırma ve geliştirme çalışmaları yapılmıştır. İleride seri üretime geçilmesi, ihtiyacın karşılanması ve ihracat ürünü hâline dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede iki tip lazer silahı ve lazer hedef sistemi prototipi üretimleri tamamlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile yürütülen proje kapsamında tenis spor dalında antrenman topu ve maç topunun yerlileştirilmesine karar verilmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

Modern pentatlonda 'yerli üretim' dönemi

Yerli ve milli lazer silahı ve hedefi, Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın katılım gösterdiği "Bilimsel Araştırma, Girişimcilik ve Gençlerde Bilimsel Farkındalığın Artırılmasına İlişkin İş Birliği Protokolü" adlı imza töreninde tanıtıldı. İşte sonrasındaki yansımalar...

Modern pentatlonda 'yerli üretim' dönemi başlıyor

Modern pentatlonda 'yerli üretim' dönemi

Modern pentatlonda 'yerli üretim' dönemi başlıyor

Türkiye Modern Pentatlon Federasyonu Başkanı Veli Ozan Çakır, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının destekleriyle ilk seri üretimi gerçekleştirilen yerli lazer silah ve hedef sistemlerinin bu

TRT HABER

Modern pentatlonda "yerli üretim" dönemi başlıyor

Modern pentatlonda 'yerli üretim' dönemi

Millyet

Ankara'da üretilen yerli ve milli lazer silahına Venezuela'dan talep var

Modern pentatlonda 'yerli üretim' dönemi başlıyor

11 | TMPF AYLIK HABER BÜLTENİ www.tmpf.org.tr AĞUSTOS 2021

“İstanbul’un tarihî ve kültürel zenginliğini sporla buluşturacak bir eseri daha şehrimize kazandırmanın gururunu yaşıyoruz. Zeytinburnu’nda yükselen Basketbol Gelişim Merkezi sadece bir spor kompleksi değildir. Burası aynı zamanda İstanbul’un dünya spor sahnesinde hak ettiği yere ulaşması için atılan en güçlü adımlardan biridir.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

İstanbul Basketbol
Gelişim Merkezi Açılış Töreni
İstanbul / 29 Eylül 2024

3. Bölüm

Sporda Tesisleşme ve Altyapı Yatırımları

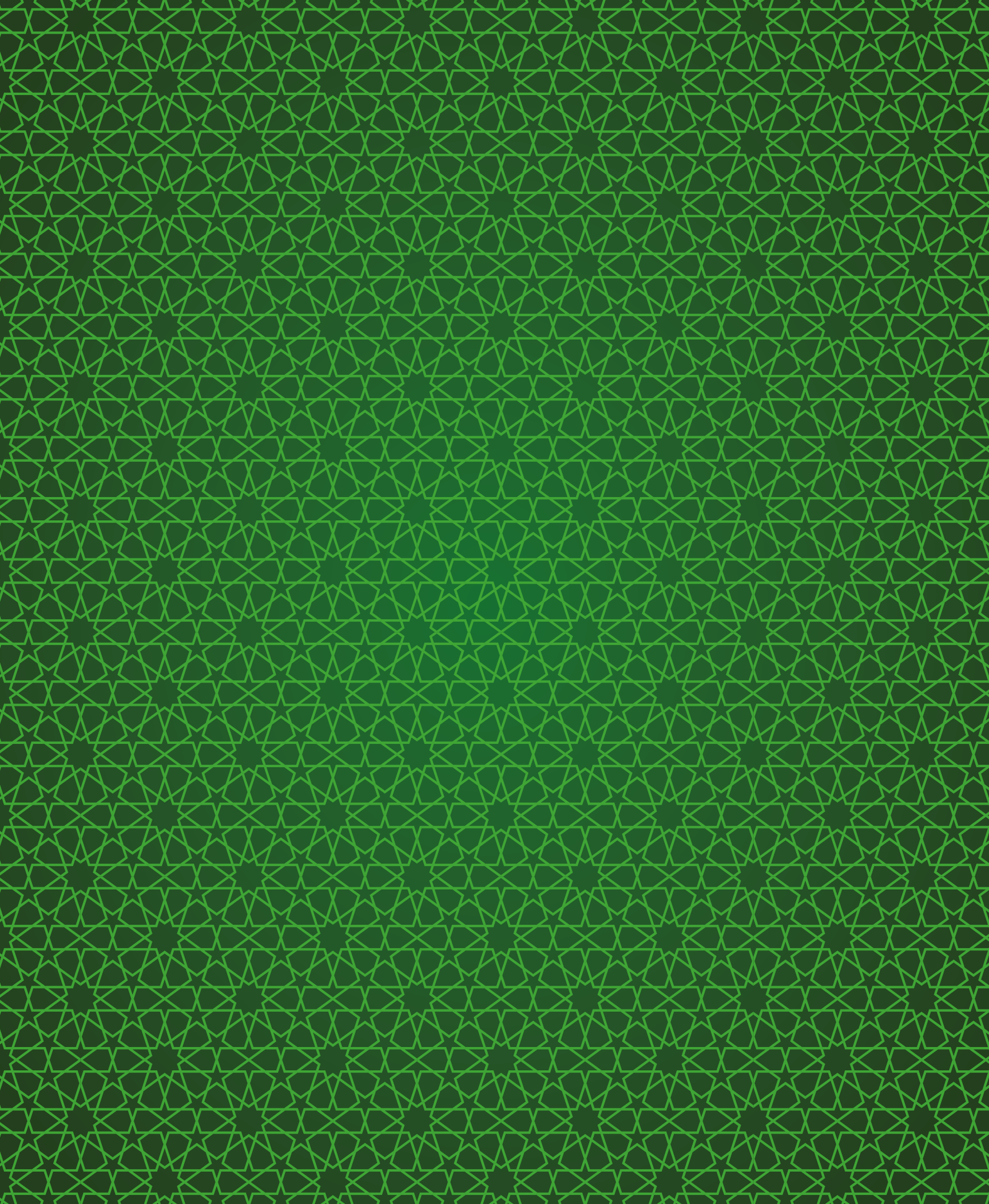

3.1. Stadyumlar ve Spor Kompleksleri

Son çeyrek asırda Türkiye, spor altyapısının gelişimi ve tesisleşme açısından önemli bir dönüşüme sahne olmuş; modern, fonksiyonel ve kent dokularıyla uyumlu çok sayıda spor tesisi, stadyum ve spor kompleksi Türk sporunun hizmetine sunulmuştur.

Hem profesyonel hem de amatör düzeyde hayata geçirilen modern stadyumlar ve spor kompleksleriyle yalnızca sportif başarı hedeflenmemiş, aynı zamanda şehirlerin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısına da katkı sağlanmış, şehir yaşamına değer katılmıştır. Türkiye'nin her ilinde gençliğe ve spora hizmet eden spor tesisleri, gençlerin ve çocukların spora olan ilgisinin artırılması, sağlıklı yaşam alışkanlıklarının kazandırılması ve onların kötü alışkanlıklardan uzak tutulması adına da önemli birer merkez hâline gelmiştir. Aynı zamanda bu tesislerde düzenlenen spor okulları, atölyeler ve gençlik kampları sayesinde çocuklar ve gençler spora teşvik edilmekte, yeteneklerini keşfetme ve geliştirme imkânı bulmaktadır. Toplumun her kesiminden gençlerin spor yapabilmesi için erişilebilir ve güvenli alanlar sunan bu merkezler, sporun birleştirici gücünü kullanarak sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlamaktadır.

Yüksek seyirci kapasitelerine sahip, çok amaçlı olarak inşa edilen yeni nesil stadyumlar, bulundukları kentlerin spor kültürüne önemli katkılar sağlamakta; Türk sporunun uluslararası arenada daha güçlü bir konuma ulaşmasına da zemin hazırlamaktadır. Dünya standartlarında tasarlanan ve "yaşayan stadyumlar" olarak adlandırılan spor kompleksleri, haftanın her günü yaşayan, çok çeşitli branşlara hitap eden tesisler olarak öne çıkmaktadır. Ülke genelinde Türk sporuna uzun yıllar hizmet edecek akıllı ve ekolojik özelliklere sahip statlar, UEFA ve FIFA standartlarında inşa edilerek çok amaçlı kullanım özelliği ve büyük spor kompleksi olma niteliği taşımaktadır. Bu tesisler, çocuklar ve gençlerin spor alışkanlıklarını destekleyerek, onları sosyal hayata kazandırmak ve geleceğin başarılı sporcularını yetiştirmek için büyük bir fırsat sağlamaktadır. Kafe ve restoranlardan mağazalara, antrenman salonlarından sosyal etkinlik alanlarına kadar geniş bir hizmet yelpazesine sahip olan bu yapılar, sporculara, gençlere, çocuklara ve sporseverlere 7 gün 24 saat açık, çağdaş bir yaşam alanı sunmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), yerel yönetimlerin, diğer ilgili kurum ve kuruluşların spora yaptığı yatırımlarla ulusal ve uluslararası birçok etkinliğe ev sahipliği yapan yeni nesil stadyumlar, spor kompleksleri tamamlanarak hizmete açılmıştır.

İstanbul Başakşehir Futbol Kulübü
Stadyumu ve Tesisleri Açılış Töreni
26 Temmuz 2014
İSTANBUL BAŞAKŞEHİR
FUTBOL KULÜBÜ
İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

1903
vodafone
arena
VODAFONE ARENA
AÇILIŞ TÖRENİ
10.04.2016
BEŞİKTAŞ

BATMAN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ,
36 FABRİKA, ŞEHİR STADYUMU İLE
YAPIMI TAMAMLANAN DİĞER PROJELERİN
TOPLU AÇILIŞ TÖRENİ
BATMAN

3.1.1. Tamamlanan Stadyumlar

Türkiye'de 2025 yılı itibarıyla 43 adet stadyum aktif olarak kullanılmaktadır. Bu stadyumların 5 tanesi ulusal standartlara uygun, 38 tanesi ise uluslararası standartlara uygun (UEFA kriterlerine uygun) stadyumdur.

2025 Yılı İtibarıyla Tamamlanan Stadyumlar

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Adana	Sarıçam	Yeni Adana Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Afyonkarahisar	Merkez	Afyonkarahisar Kocatepe Spor Kompleksi - Zafer Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Ankara	Etimesgut	Eryaman Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Antalya	Alanya	Alanya Oba Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Antalya	Muratpaşa	Muratpaşa Antalya Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Batman	Merkez	Batman Şehir Stadı	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Bayburt	Merkez	Genç Osman Stadyumu	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Bursa	Osmangazi	Bursa Büyükşehir Belediyesi Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Çorum	Merkez	Çorum Şehir Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Diyarbakır	Kayapınar	Diyarbakır Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Elâzığ	Merkez	Elâzığ Atatürk Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Erzincan	Merkez	Erzincan 13 Şubat Şehir Stadyumu	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Erzurum	Yakutiye	Yakutiye Spor Kompleksi - Kazım Karabekir Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Eskişehir	Tepebaşı	Eskişehir Yeni Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Gaziantep	Şehitkamil	Gaziantep Büyükşehir Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Giresun	Merkez	Çotanak Spor Kompleksi -Çotanak Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum

2025 Yılı İtibarıyla Tamamlanan Stadyumlar

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Hatay	Antakya	Yeni Hatay Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İstanbul	Kadıköy	Kadıköy Şükrü Saraçoğlu Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İstanbul	Başakşehir	Başakşehir Atatürk Olimpiyat Stadı	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İstanbul	Başakşehir	Başakşehir Fatih Terim Stadı	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İstanbul	Beşiktaş	Beşiktaş Park Stadı	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İstanbul	Sarıyer	Ali Sami Yen Spor Kompleksi	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İstanbul	Beyoğlu	Recep Tayyip Erdoğan Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İzmir	Konak	Alsancak Mustafa Denizli Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
İzmir	Konak	Yeni Göztepe Stadı	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Karaman	Merkez	Karaman Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Kayseri	Melikgazi	Kayseri Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Kocaeli	İzmit	Kocaeli Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Konya	Selçuklu	Konya Büyükşehir Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Malatya	Battalgazi	Malatya Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Manisa	Akhisar	Akhisar Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Manisa	Şehzadeler	19 Mayıs Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Manisa	Turgutlu	Turgutlu Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Mersin	Yenişehir	Mersin Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum

2025 Yılı İtibarıyla Tamamlanan Stadyumlar

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Ordu	Altınordu	Ordu Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Rize	Merkez	Yenişehir Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Sakarya	Adapazarı	Yeni Sakarya Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Samsun	Tekkeköy	19 Mayıs Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Sinop	Merkez	Sinop Stadyumu	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Sivas	Merkez	4 Eylül Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Şanlıurfa	Haliliye	11 Nisan Spor Kompleksi- 11 Nisan Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Tokat	Erbaa	Erbaa Stadyumu	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Trabzon	Ortahisar	Şenol Güneş Spor Kompleksi - Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum

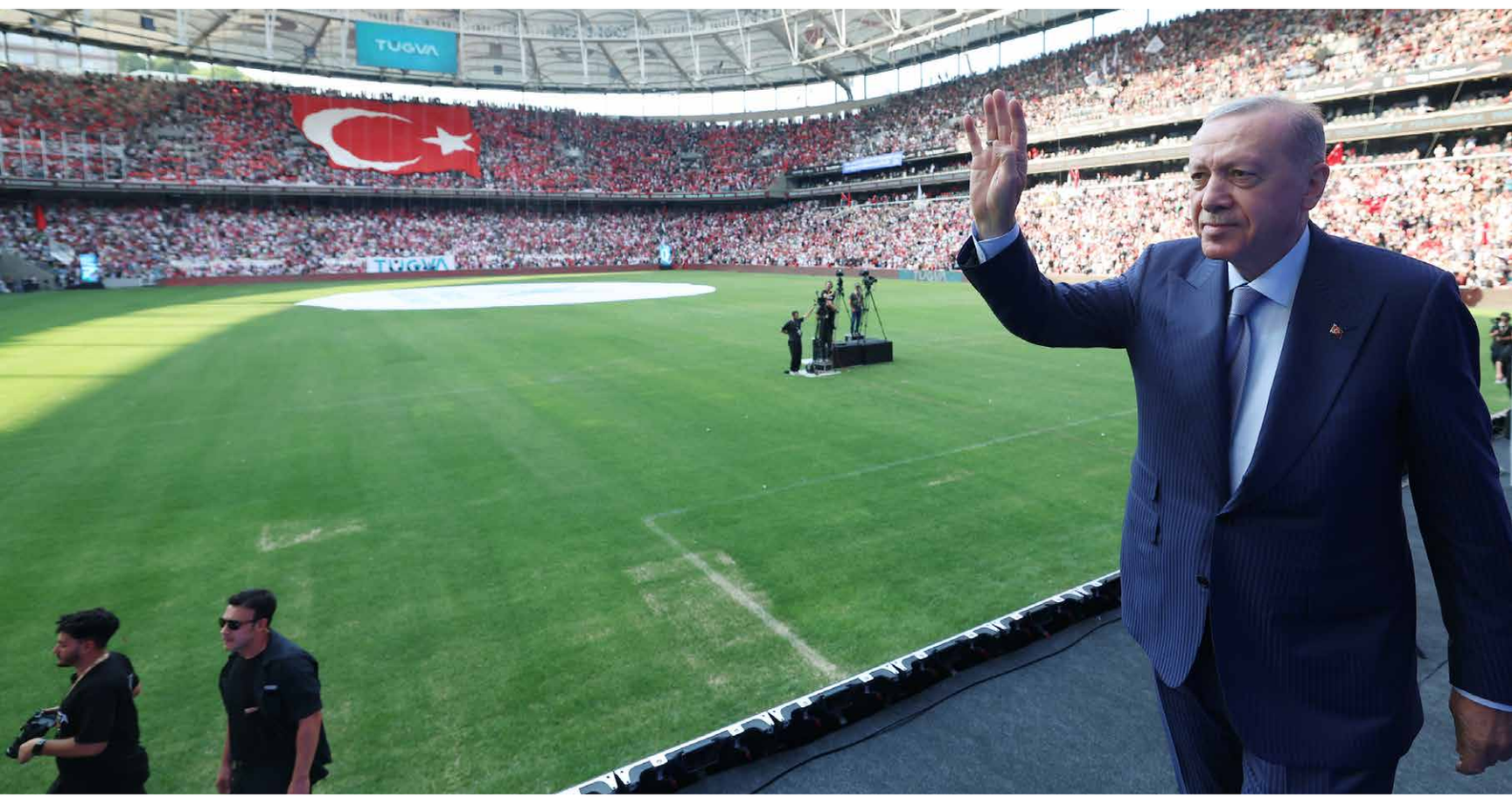

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beşiktaş TÜPRAŞ Stadyumu'nda düzenlenen TÜGVA Yaz Okulları Finali Programı'na katıldı, 01.08.2025

Yeni Adana Stadyumu

2021 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin seyirci kapasiteli Yeni Adana Stadyumu, bünyesinde barındırdığı bin 500 araç kapasiteli otopark üzerine kurulan güneş paneli sistemiyle enerjisini kendi üreterek çağın teknolojisiyle tasarlanmış yüksek nitelikli stat özelliği göstermektedir. Tribünlerin üzerini örten dev çatılar, hava koşullarına göre açılıp kapanabilme özelliği taşımaktadır. Çatıların, çimlerin uzaması için yeterli gün ışığı ve havalandırmanın sağlanabilmesi, çatı gölgesinin oyun alanında farklı aydınlık seviyeleri sunması gibi işlevsel özellikleri de bulunmaktadır. Ayrıca yüksek güvenlikli bu statlar, yayıncı kuruluşlara HD gibi yüksek görüntü ve ışık kalitesi temin etme gibi imkânlar da sağlamaktadır. Adana'nın Merkez Sarıçam ilçesinde UEFA ve FIFA standartlarına göre inşa edilen Yeni Adana Stadyumu'ndan 46 branşta faaliyet gösteren spor kulüpleri de faydalanabilmektedir. Çim zeminden itibaren altı kat yüksekliğe sahip olan stat, özel gereksinimli bireylerin de rahatça kullanabileceği şekilde tasarlanmıştır. Toplam bin 444 araçlık otoparkın bulunduğu statta, sosyal donatılar, 10 asansör, iki yürüyen merdiven, 104 turnike, basın ve VIP tribünleri bulunmaktadır.

Kocatepe Spor Kompleksi - Zafer Stadyumu

2015 yılında açılışı gerçekleştirilen 15 bin seyirci kapasiteli Afyonkarahisar Zafer Stadyumu, şehir takımlarının kullanımına sunulmuştur. Ayrıca çevresindeki spor alanlarıyla bütünlüklü bir kompleks olarak projelendirilmiştir. UEFA standartlarına uygun olan stadın yanında 1.000 kişilik kapalı spor salonu, atletizm sahası, kamp eğitim merkezi, yarı olimpik kapalı yüzme havuzu, su kayağı tesisi, 10 futbol sahası, 2 adet kapalı tenis kortu ile 2 açık tenis kortu konumlanırken tesiste idari bina, gençlik merkezi ve sekiz lojmana da yer verilmiştir.

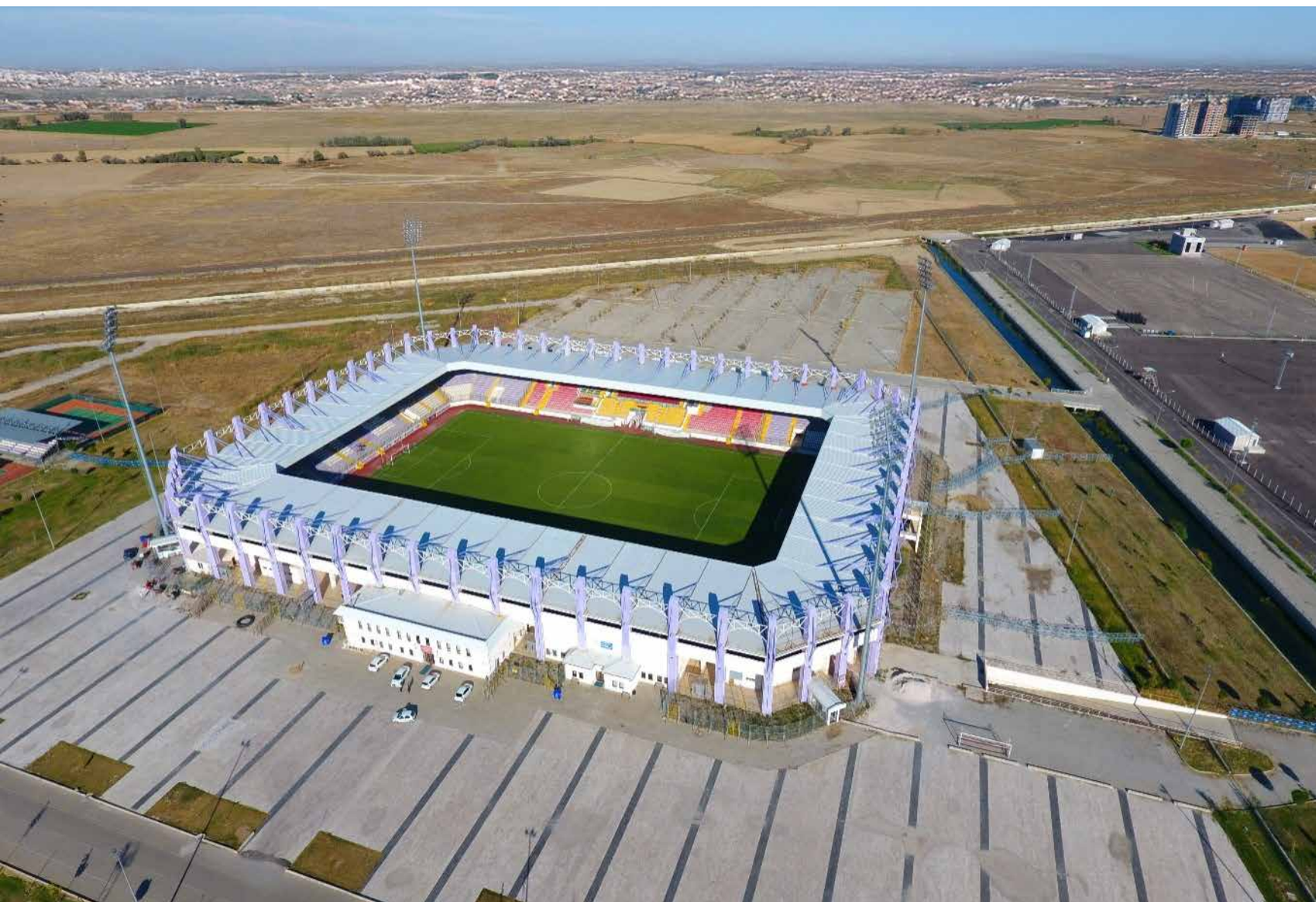

Eryaman Stadyumu

Eryaman Stadyumu, Ankara'nın Etimesgut ilçesine bağlı Eryaman semtinde konumlanmış olup kentin modern spor tesisleri arasında yer almaktadır. 22.000 seyirci kapasitesine sahip olan stadyumun temeli 5 Mayıs 2016 tarihinde atılmış, inşaat sürecinin tamamlanmasının ardından 28 Ocak 2019 tarihinde hizmete açılmıştır. Toplam 62.255 metrekarelik alan üzerine kurulu olan yapı, dört kattan oluşmakta ve çağdaş stadyum mimarisinin gereklerini karşılamaktadır.

Tribün düzeni farklı seyirci gruplarına hitap edecek şekilde çeşitlendirilmiş; 1.222 kişilik VIP tribünü, 658 kişilik loca bölümü, 20 kişilik engelli ve refakatçi tribünü ile 48 kişilik basın tribünü tesis bünyesinde yer almaktadır. Ayrıca stadyumda toplam 49 adet loca bulunmakta ve bu alanlar taraftarların karşılaşmaları konforlu bir şekilde izlemelerine olanak sağlamaktadır.

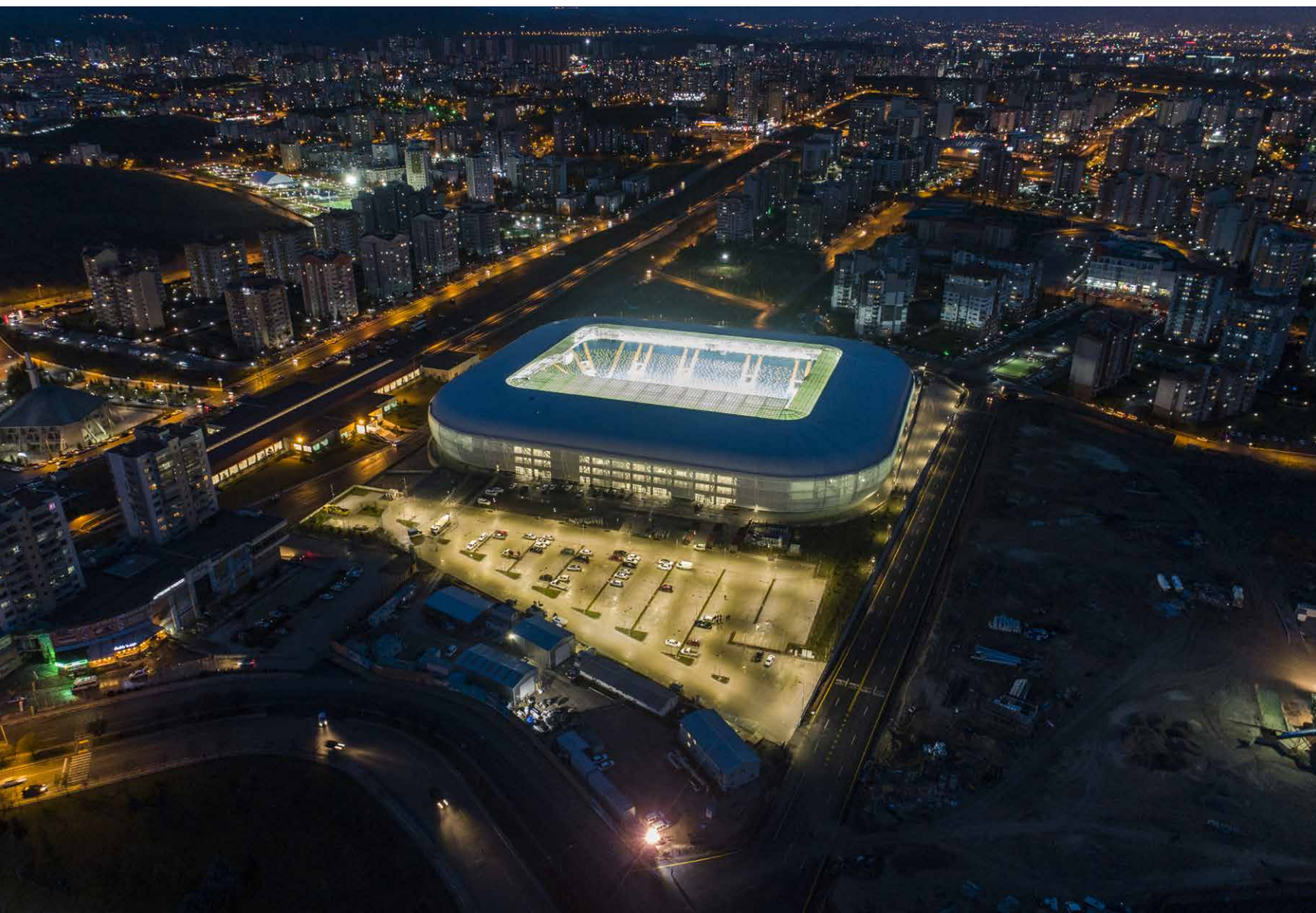

Alanya Oba Stadyumu

Alanya Oba Stadyumu, Antalya' da bulunan çok amaçlı bir stadyumdur. 2011 yılında kullanıma sunulan stat, 9.727 koltuk kapasitelidir. UEFA standartlarına uygun olan stadyumun tamamı kapalı tribünlerden oluşmaktadır. Doğal çim zemine sahip olan stadyum modern teknolojik donanımlarla donatılmıştır. Engelli tribünü ve kapalı devre kamera sisteminin bulunduğu stadyumun çevresinde antrenman sahaları, açık tenis kortu, voleybol, basketbol sahası ve kamp eğitim merkezi bulunmaktadır.

Muratpaşa Antalya Stadyumu

2015 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin seyirci kapasiteli Muratpaşa Antalya Stadyumu, ekolojik ve akıllı stat özelliği göstermekte ve enerjisini kendi üretmektedir. Toplam 90 bin metrekare alana inşa edilen stadyum, güneş panelleriyle 550 konutun günlük enerjisini karşılayacak kapasitesiyle dünyanın en büyük güneş enerjisi sistemine sahip ilk üç stadyumu arasında yer almaktadır. UEFA standartlarına uygun inşa edilen Muratpaşa Antalya Stadyumu'nun hemen yanında 10 bin seyirci kapasiteli bir spor salonu ve 3 bin seyirci kapasiteli yüzme havuzu da yapılmaktadır. Çağın teknolojisiyle tasarlanmış yüksek nitelikli stat özelliği gösteren stadyumda tribünlerin üzerini örten dev çatılar, hava koşullarına göre açılıp kapanabilme özelliği taşımaktadır. Çatıların, çimlerin uzaması için yeterli gün ışığı ve havalandırmanın sağlanabilmesi, çatı gölgesinin oyun alanında farklı aydınlık seviyeleri sunması gibi işlevsel özellikleri de bulunmaktadır. Ayrıca yüksek güvenlikli stadyum, yayıncı kuruluşlara HD gibi yüksek görüntü ve ışık kalitesi temin etmeye yönelik imkânlar da sağlamaktadır.

Batman Şehir Stadı

2018 yılında açılışı gerçekleştirilen Batman Şehir Stadı, 15 bin kişi kapasiteli olarak inşa edilmiştir. UEFA standartlarına uygun inşa edilen stadyumda olimpik kapalı yüzme havuzu ve atletizm pisti bulunmaktadır. Stadyum içerisinde kafeterya, büfe ve oturma alanları da yer almaktadır.

Genç Osman Stadyumu

Bayburt Genç Osman Stadyumu, Bayburt'un merkez ilçesinde yer almaktadır. 5.000 seyirci kapasiteli stadyumun tamamı açık tribünden oluşmaktadır. Şehirde tek stadyum olma özelliğini taşıyan Bayburt Genç Osman Stadyumu doğal çim zemine sahiptir.

Bursa Büyükşehir Stadyumu

Bursa Büyükşehir Stadyumu, Bursa'nın hem sportif hem de kentsel kimliğini yansıtan en önemli yapılarından biridir. 43.500 seyirci kapasiteli olan stadyum, toplam 4.374 metrekarelik alan üzerine UEFA standartlarına uygun inşa edilmiş, 2 bodrum kat, 1 platform katı ile birlikte 3 katlı bir proje olarak tasarlanmıştır. Toplamda 179.642 metrekare inşaat alanına sahip olan yapı, yalnızca bir futbol stadyumu değil, aynı zamanda şehrin sosyal ve kültürel yaşamına hizmet eden bir merkez olarak planlanmıştır. Yapıda 70 adet loca, 84 ayrı giriş kapısı ve 60 adet turnike yer almakta; böylece taraftarların hızlı ve güvenli biçimde stadyuma giriş çıkışı sağlanmaktadır. Ayrıca 207 engelli koltuğu ile erişilebilirlik ilkeleri gözetilmiş, tüm taraftarların stadyum deneyimine eşit şekilde katılmasına imkân tanınmıştır.

Çorum Şehir Stadyumu

İnşasına 2016 yılında başlanan Çorum spor kompleksinin açılışı 20 Eylül 2020 tarihinde yapılmıştır. Çorum Şehir Stadyumu, kentin spor altyapısına kazandırılan modern tesislerden biri olup hem mimari hem de teknik özellikleriyle Türkiye'de son yıllarda inşa edilen yeni nesil stadyumlar arasında yer almaktadır. 15 bin seyirci kapasiteli olan stadyum 72 bin metrekarelik arsa üzerine UEFA standartlarına uygun olarak inşa edilmiştir. Stadyuma, "Yaşayan Stadyum" projesi kapsamında birçok farklı branşta antrenman salonları eklenmiştir.

Diyarbakır Stadyumu

2018 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin kişilik Diyarbakır Stadyumu, 158 bin 353 metrekare alan üzerinde UEFA standartlarına uyumlu olarak inşa edilmiştir. Diyarbakır Stadyumu'nda, skor tabelası, restoran, kafeteryalar, VIP salonları, televizyon yayınlarının yapılacağı bölümler, basın bölümü, otoparklar, seyirci ve sporcu girişi gibi alanlar bulunmaktadır. Alttan ısıtmalı olan stadyumda 306'sı engelli toplam 2 bin 340 otomobil kapasiteli park yeri de bulunmaktadır.

Elâzığ Atatürk Stadyumu

Elâzığ Kültür Mahallesi'nde bulunan 59.142 metrekare arsa alanı üzerine inşa edilen modern Elâzığ Atatürk Stadyumu, 7 Mayıs 2023 tarihinde açılmıştır. Elâzığ'ın en büyük spor kompleksi yatırımı olma özelliğini taşıyan stadyum 18 bin 423 seyirci kapasitelidir. Elâzığ Atatürk Stadyumu, yalnızca kentin spor hayatına hizmet eden bir tesis değil, aynı zamanda modern yapısıyla Elâzığ'ın kimliğini güçlendiren bir sembol niteliği taşımaktadır. Hem ulusal hem de uluslararası ölçekte organizasyonlara ev sahipliği yapabilecek özellikleriyle, Türkiye'nin yeni nesil stadyum yatırımlarının önemli örneklerinden biri olarak değerlendirilmektedir.

Erzincan 13 Şubat Şehir Stadyumu

28 Ağustos 2022'de açılışı yapılan Erzincan 13 Şubat Şehir Stadyumu, 12 bin 981 seyirci kapasitesine sahiptir. Alttan ısıtma sistemi ile yağmur ve kar yağışından etkilenmeyen, UEFA standartlarındaki stadyum 30 bin metrekare arsa alanına inşa edilmiştir.

Yakutiye Spor Kompleksi - Kazım Karabekir Stadyumu

Kazım Karabekir stadyumu Erzurum ili Yakutiye ilçesinde yer almaktadır. UEFA standartlarına uygun tasarlanan stadyum 2011 yılında Erzurum'da düzenlenen 25. Dünya Üniversiteler Kış Oyunları ve 2017 Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali açılış ve kapanış organizasyonlarına ev sahipliği yapmıştır. Doğal çim zemine sahip olan stadyumda alttan ısıtma sistemi bulunmaktadır.

Yeni Eskişehir Stadyumu

2016 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin seyirci kapasiteli Yeni Eskişehir Stadyumu, yaklaşık 145 bin metrekare alan üzerinde projelendirilmiştir. Toplam 16 bloktan oluşan yeni statta, antrenman salonu, soyunma odaları ile basın mensupları, sporcu ve görevlilerin yararlanacağı pek çok birim yer almaktadır. UEFA standartlarındaki stadyumun birinci katında seyirciler için fuaye alanları bulunurken doğu ve batı tribünlerinde toplam 54 locanın yer aldığı ikinci katta restoranlar konumlandırılmıştır.

Gaziantep Büyükşehir Stadyumu

2017 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin kişilik Gaziantep Büyükşehir Stadyumu, UEFA standartlarında inşa edilmiştir. Bin 117 araçlık otopark ve localara sahip stadyum, özellikle cephesindeki tasarımla ilgi çekmektedir. Stadyum, farklı yönlere yerleştirilen cephe panelleri ile farklı perspektifler oluşturmakta, Gaziantepspor'un kırmızı-siyah renklerini ön plana çıkarmaktadır.

Çotanak Spor Kompleksi - Çotanak Stadyumu

2021 yılında açılışı gerçekleştirilen 22 bin kapasiteli Giresun Çotanak Spor Kompleksi, UEFA standartlarına uygun şekilde inşa edilmiştir. Kompleks, tesisteki diğer yapılarıyla da sosyal yaşama hizmet vermektedir. Türk sporuna ve Giresun'a değer katan komplekste Çotanak Stadyumu ile birlikte bin 200 kişilik olimpik yüzme havuzu, spor salonu, antrenman sahası, otopark alanı ve mağazalar yer almaktadır.

Yeni Hatay Stadyumu

2021 yılında açılışı gerçekleştirilen 26 bin 600 seyirci kapasiteli Hatay Stadyumu, UEFA kriterlerine uygun olarak tasarlanmıştır. Bünyesinde bulundurduğu bin 500 araç kapasiteli otoparkın üzerine kurulan güneş paneli sistemiyle enerjisini kendi üretebilen stadyum, çağın teknolojisiyle tasarlanmış yüksek nitelikli stat özelliği göstermektedir. Tribünlerin üzerini örten dev çatılar, hava koşullarına göre açılıp kapanabilme özelliği taşımaktadır. Çatıların, çimlerin uzaması için yeterli gün ışığı ve havalandırmanın sağlanabilmesi, çatı gölgesinin oyun alanında farklı aydınlık seviyeleri sunması gibi işlevsel özellikleri de bulunmaktadır. Ayrıca yüksek güvenlikli stat, yayıncı kuruluşlara HD gibi yüksek görüntü ve ışık kalitesi temin etme gibi imkânlar da sağlamaktadır. Hatay Stadı'nın yanında 3 bin 500 kişi kapasiteli bir diğer spor salonu kentteki sporculara ve sporseverlere hizmet vermektedir.

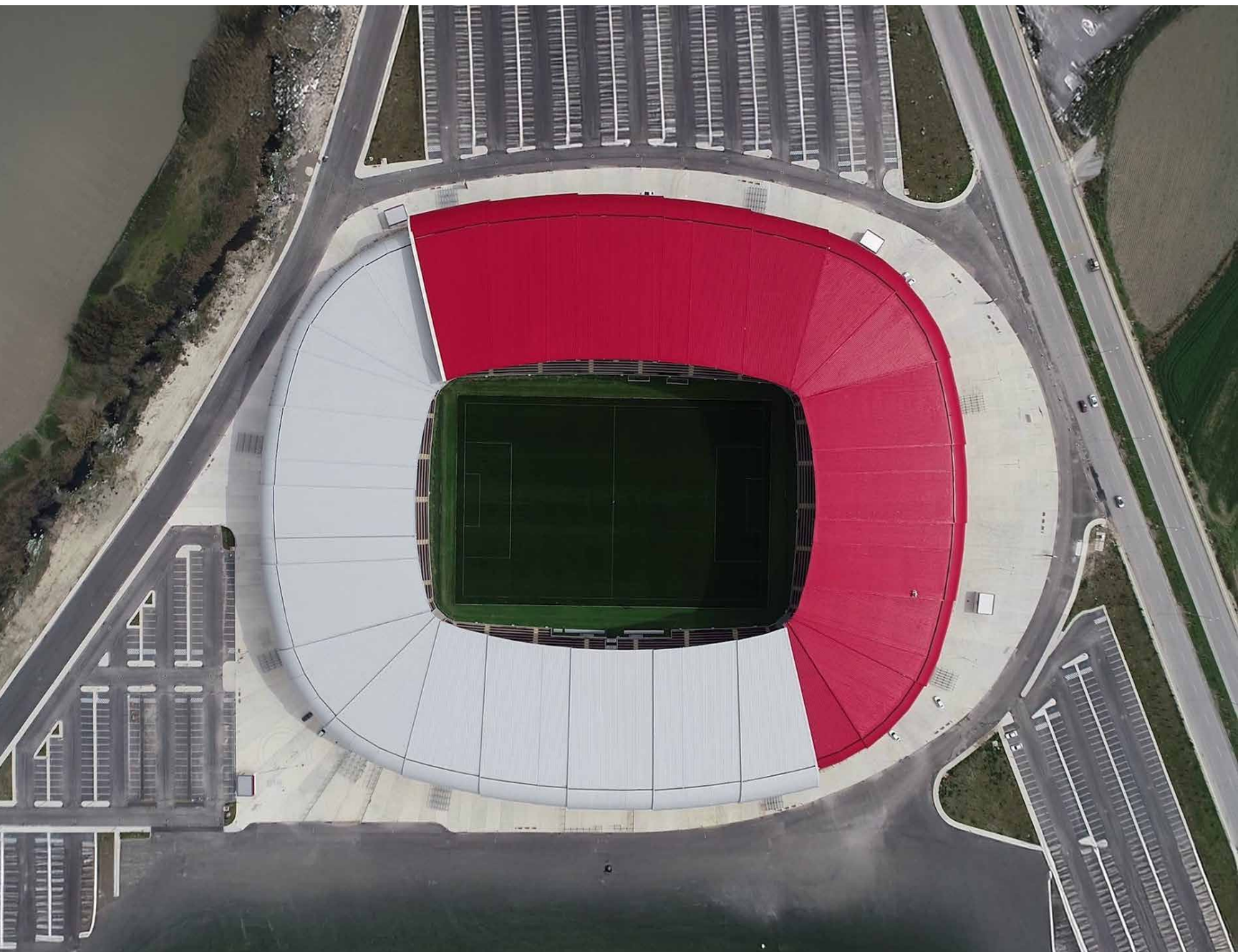

Kadıköy Şükrü Saraçoğlu Stadyumu

İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yer alan Şükrü Saraçoğlu Stadyumu, Türkiye'nin en büyük kapasiteli stadyumları arasında yer almaktadır. 2000'li yıllarda gerçekleştirilen yenileme ve modernizasyon çalışmalarıyla UEFA standartlarına uygun hâle getirilen stadyum, ulusal ve uluslararası çok sayıda müsabakaya ev sahipliği yapmıştır.

50.530 oturma kapasitesine sahip stadyumda her tribünde tam donanımlı sağlık odaları, soyunma odalarının bulunduğu alanda hakem odası, bayan hakem odası, UEFA odası, maç temsilci odası, doping odası, eşgüdüm odası, akreditasyon odası, futbolcu ve hakem sağlık odası ile basın tribünü katında 200 kişilik dinlenme ve çalışma salonları mevcuttur.

Atatürk Olimpiyat Stadı

Dünyanın sayılı statları arasında gösterilen ve 2002 yılında açılan Atatürk Olimpiyat Stadı, UEFA'nın beş yıldızlı statlar listesinde bulunmaktadır. 82 bin kişi kapasitesi ile Türkiye'deki en büyük stadyum olan Atatürk Olimpiyat Stadı, bünyesindeki amfi tiyatrodan eğitim sınıflarına kadar farklı organizasyonlar için ev sahipliği yapabilecek altyapıya sahiptir. Her türlü sportif, sosyal ve kültürel faaliyetin yapılabildiği stadyumda, sporcu, antrenör ve eğitimci yetiştirilebilecek altyapı bulunmaktadır. İstanbul'un Başakşehir ilçesinde bulunan Atatürk Olimpiyat Stadyumu ulusal ve uluslararası birçok müsabakaya ev sahipliği yapmıştır. Cumhuriyet'in yüzüncü yılı olması nedeniyle 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi finali bu stadyumda oynanmıştır.

Atatürk Olimpiyat Stadı, Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından birinci sınıf atletizm sahası olarak kabul edilmektedir. Toplam 240.929 metrekare alan üzerine 400 metre yarışma alanı ve 200 metrelik antrenman ve ısınma alanı mevcuttur. 134 giriş, 148 de çıkış kapısı bulunan Atatürk Olimpiyat Stadyumu, 12 dakikada tamamıyla boşaltılmaktadır. Stat içinde engelli seyirciler için 400 kişilik bölüm, medya mensupları için de iki bin koltuk ayrılmış durumdadır. Stat bünyesinde açık ve kapalı olmak üzere toplam 18 bin 900 araçlık otopark alanı bulunmaktadır.

Başakşehir Fatih Terim Stadı

Başakşehir Fatih Terim Stadı, İstanbul'un Başakşehir ilçesinde konumlanmış olup 26 Temmuz 2014 tarihinde hizmete açılmıştır. Toplam 17.319 seyirci kapasitesine sahip olan stadyumun, yalnızca bir spor alanı olarak değil, aynı zamanda bir yaşam ve sosyal merkez olarak tasarlandığı da dikkat çekmektedir. 6.200 metrekare büyüklüğündeki kamp tesisinde 34 yatak odası yer almakta, bu alan özellikle futbolcuların konaklama ve kamp ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bunun yanı sıra tesis bünyesinde üç adet nizami ölçülere sahip antrenman sahası bulunmakta, böylece hem kulüp takımlarının hem de farklı organizasyonların antrenman süreçleri için altyapı sağlanmaktadır. Stadyum çevresinde 350 araçlık kapalı otopark ve 1.300 araçlık açık otopark kapasitesiyle ulaşım ve erişim kolaylığı sunulmakta, aynı zamanda 31 adet 150 metrekare büyüklüğünde sosyal ve ticari alanlarla stadyum bir spor kompleksinin ötesinde sosyal yaşamın da merkezlerinden biri hâline gelmektedir.

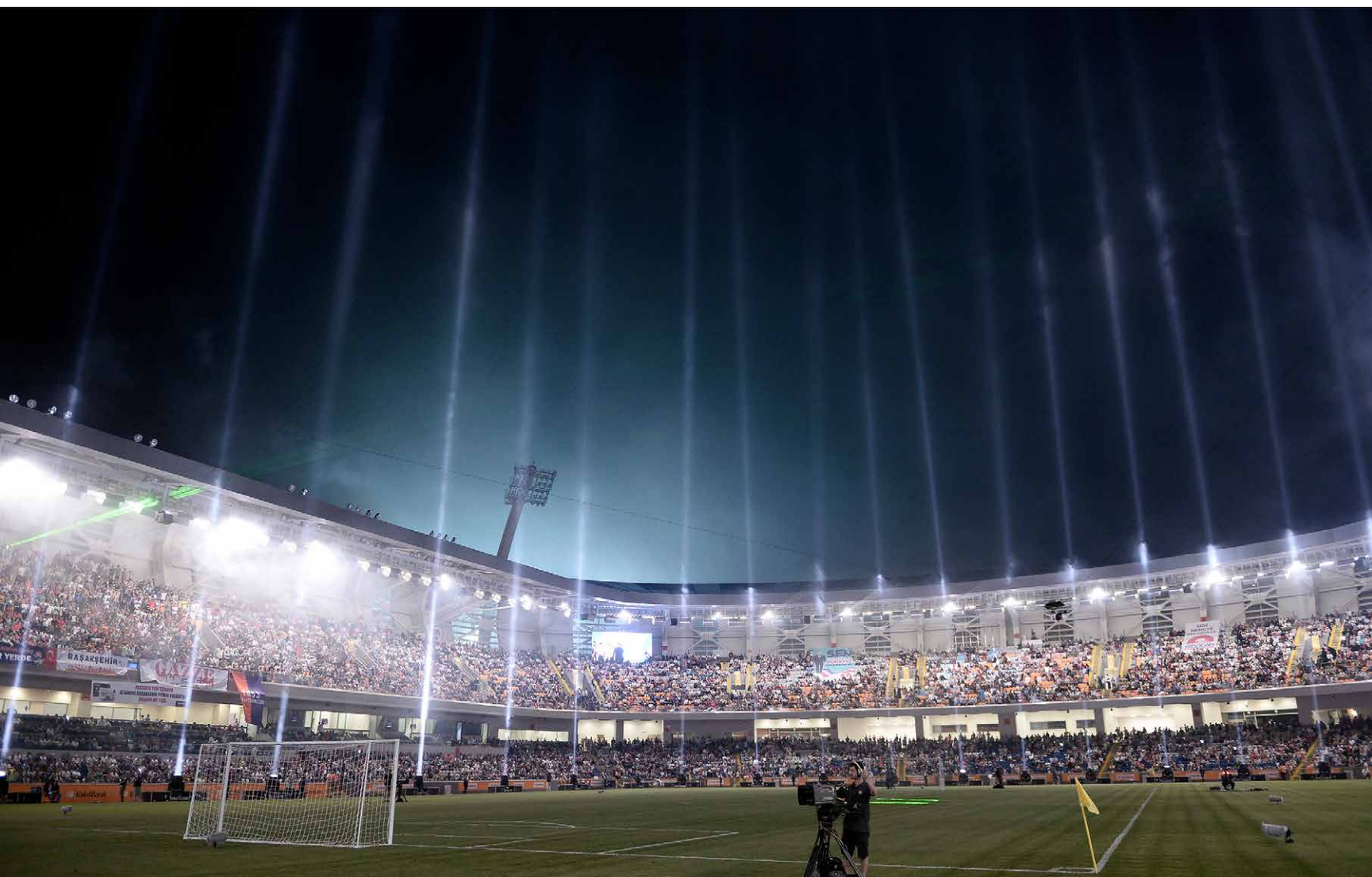

Beşiktaş Park Stadı

2016'da açılışı yapılan Beşiktaş Park Stadı Türkiye'nin C90 görüş açısına sahip stadyumlarından biri olarak tasarlanmıştır. 41.903 izleyici kapasiteli çok amaçlı stadyumda 147 kapalı loca, 162 engelli koltuğu, 600 araç kapasiteli kapalı ve açık otopark bulunmaktadır. İki kat şeklinde tasarlanan stadyumun birinci katı 26°, ikinci katı ise 38°'dir. 120 bin metrekare inşaat alanına sahip UEFA standartlarındaki statta zemin için kullanılan hibrit çimlerin zarar görmemesi için alttan ısıtma ve soğutma sisteminin yanı sıra drenaj sistemi de kullanılmaktadır.

Ali Sami Yen Spor Kompleksi

İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki stadyum 2011 yılında açılışı gerçekleştirilerek 190 metre eni, 228 metre boyu ile dünyanın modern statları arasına katılmıştır. Galatasaray Spor Kulübü'nün kullanımına sunulan 53.978 seyirci kapasiteli Ali Sami Yen Spor Kompleksi, UEFA standartlarında yapılan en iyi örnekler arasında yer almaktadır. Türkiye'nin en teknolojik ve özgün stadyumlarından olan Ali Sami Yen Spor Kompleksi futbol karşılaşmaları dışında birçok etkinliğe de ev sahipliği yapmak üzere tasarlanmıştır. Tüm tribünlerin kapalı olduğu spor kompleksinde yer alan alttan ısıtmalı sistem sayesinde soğuklarda sahanın donması engellenirken drenaj sistemi sayesinde de zeminde su birikintileri oluşmamaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan Stadyumu

27 Ağustos 2005 tarihinde İstanbul'un Kasımpaşa semtinde açılan stadyum yaklaşık 21 bin metrekare alan üzerine kuruludur. UEFA standartlarına uygun olarak inşa edilen ve doğal çim üzerine kurulu olan stadyum, 13 bin 979 seyirci kapasitesine sahiptir. Oyun alanı ölçüleri ise 105x68 metre olarak belirlenmiştir.

Alsancak Mustafa Denizli Stadyumu

İzmir'in Konak ilçesinde yer alan stadyumun açılışı 26 Kasım 2021'de gerçekleştirilmiştir. UEFA kriterlerine uygun şekilde inşa edilen stadyum 15 bin seyirci kapasitesine sahiptir. Stadyumda 4 adet soyunma odası, 2 adet hakem odası, 4 adet antrenör odasının yanı sıra 700 kişi kapasiteli misafir tribünü de yer almaktadır.

Yeni Göztepe Stadı

2020 yılında İzmir'de açılışı gerçekleştirilen 20 bin seyirci kapasiteli Yeni Göztepe Stadı, şehir dinamiklerini ve teknolojik gelişmeleri dikkate alarak tasarlanmıştır. UEFA kriterleri esas alınarak spor kompleksi yaklaşımıyla projelendirilen modern stadyum, çok amaçlı kullanım olanaklarıyla öne çıkmaktadır. Konak'ta karma kullanımlı bir planda tasarlanan stadyum, bulunduğu çevrede bir spor merkezi olarak hizmet vermenin yanı sıra çocuk eğlence merkezleri, yeme-içme alanları, spor müzesi, sergi alanları, kapalı otoparkı ile çok yönlü hizmet vermek üzere tasarlanmıştır. Yeşil çatı sistemine sahip olan stadyumda, yürüme parkurları üzerinden çatıda dolaşma imkânı bulunmaktadır.

Karaman Stadyumu

UEFA kriterlerine göre tasarlanmış Karaman Stadyumu'nun açılışı 2023 yılında yapılmıştır. 15 bin seyirci kapasiteli stadyum, 52.500 metrekare alan üzerine inşa edilmiştir. Futbolun yanı sıra farklı spor branşlarına da hizmet verecek şekilde tasarlanan stadyumda bireysel antrenman sahaları, fitness salonu ve ofisler, hakem odaları, gözlemci ve basın açıklama odası gibi bölümler yer almaktadır. Stadyumda alttan ısıtmalı zemin sistemi kullanılmaktadır.

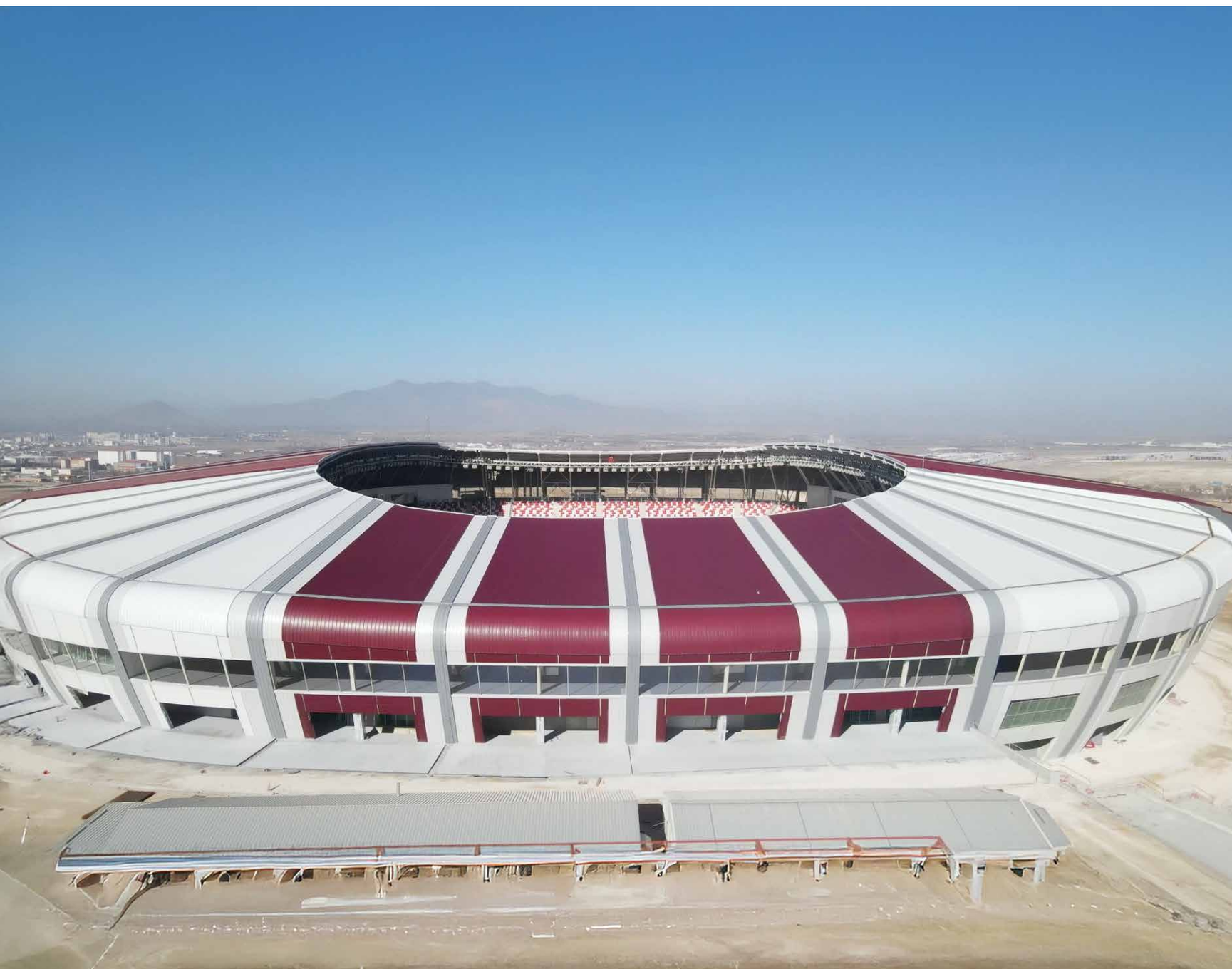

Kayseri Stadyumu

Toplam 196 bin metrekarelik bir alana kurulan spor kompleksi 8 Mart 2009 tarihinde açılmıştır. UEFA standartlarında aydınlatma sistemine sahip olan stadyum 32 bin 864 seyirci kapasitesine sahiptir. Spor kompleksi içerisinde 1.000 seyirci kapasiteli kapalı spor salonu, 1.500 seyirci kapasiteli tam olimpik yüzme havuzu, 1.500 seyirci tribünlü, AFF standartlarında atletizm pisti, Gençlik Spor İl Müdürlüğü idari binası ve tenis kortları yer almaktadır.

Kocaeli Stadyumu

2018 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin seyirci kapasiteli Kocaeli Stadyumu, Kocaelispor kulübünün kullanımına sunulmuştur. Toplam 90 bin metrekare alanda UEFA kriterlerine uygun ve birçok amaca hizmet verebilecek şekilde inşa edilen stadyum, bünyesinde loca salonları, restoran, yeme-içme alanları, 1.215 araçlık otopark gibi birçok sosyal donatıyı barındırmaktadır.

Konya Büyükşehir Stadyumu

Konya'nın Selçuklu ilçesindeki stadyumun temeli 17 Ekim 2012 tarihinde atılmış ve Eylül 2014'te inşaatı tamamlanmıştır. Modern mimarinin bir örneği olan stadyum, 400 bin metrekare arazi üzerine 90 bin metrekare inşaat alanına, UEFA standartlarına uygun olarak yapılmıştır. 42 bin seyirci kapasitesine sahip stadyumun 27 adet girişi bulunmaktadır. Futbol alanı, alttan ısıtmalı, yüksek standartlara sahip suni çim ile kaplanmıştır. Stadyum bodrum katında 500 araç kapasiteli kapalı otoparkın yanı sıra 120'si engelli aracı, 112'si otobüs olmak üzere 1.762 araç kapasiteli açık otoparka sahiptir.

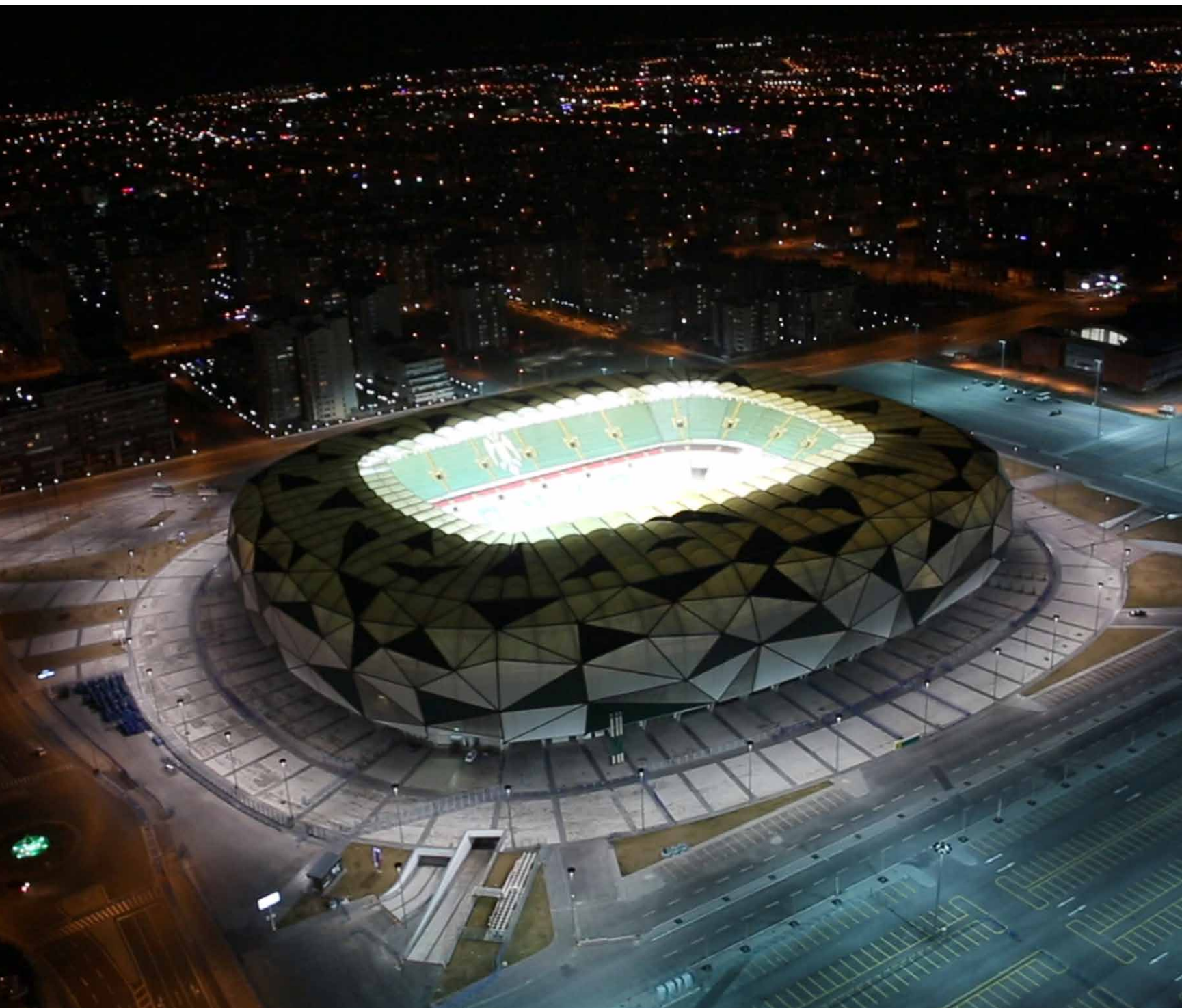

Malatya Stadyumu

2017 yılında açılışı gerçekleştirilen 27 bin kişi kapasiteli Malatya Stadyumu, UEFA standartlarına göre inşa edilmiştir. Şehrin kültürel yapısını da benimseyen stadyumun, iç ve dış cephe tasarımında Malatya'nın simgesi olan kayısı anımsanmış ve bu renklere ağırlık verilmiştir. Modern bir yapıda inşa edilen stadyum içerisinde restoran, kafeteryalar ve VIP salonları bulunmaktadır. Toplam bin 316 araçlık otoparkın bir kısmı da engelli vatandaşlara ayrılmıştır.

Manisa Akhisar Stadyumu

Manisa'nın Akhisar ilçesinde bulunan stadyumun açılışı 28 Ocak 2018'de gerçekleştirilmiştir. 12 bin 139 seyirci kapasitesine sahip olan stadyum 58 bin 700 metrekare inşaat alanına yapılmıştır. 75 metre genişliğinde, 115 metre uzunluğunda, 8970 metrekare çime sahip olan stadyum, Manisa merkeze yaklaşık 50 kilometre mesafede bulunmaktadır. Stadyumun kullanım alanları betonarme sistemle inşa edilmiş, çatı kısmı ise çelik konstrüksiyon üzerine membran kaplama olarak tasarlanmıştır. Çatı formu, Akhisar ekonomisinde önemli bir yere sahip olan zeytine atıfta bulunacak şekilde, zeytin ağacı yaprağını andıran biçimde yeşil ve beyaz renklerle düzenlenmiştir.

Turgutlu Stadyumu

Manisa'nın Turgutlu ilçesinde 44 bin metrekarelik bir alan üzerine inşa edilen stadyum 12 bin 500 seyirci kapasitesine sahiptir. Stadyumun açılışı 26 Ocak 2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir. UEFA standartlarına uygun olarak tasarlanan stadyumda basın odaları, VIP salonu ve localar, 5 kulvardan oluşan atletizm pisti de bulunmaktadır.

Mersin Stadyumu

2013 yılında açılışı gerçekleştirilen 25 bin kişi kapasiteli Mersin Stadyumu, toplam 55 bin metrekare alanda inşa edilmiştir. UEFA kriterlerine uygun tasarlanan stadyum alttan ısıtmalı, yüksek standartlara sahip suni çimler ile kaplanmıştır. Kale arkaları dâhil olmak üzere, tüm izleyicilerin sahaya hâkim olduğu bir oturma düzenine ve mimari yapıya sahip olan stadyum, tüm bu özellikleri sayesinde, futbol müsabakaları dışında farklı spor müsabakalarına, konser ve fuarlar gibi etkinliklere de ev sahipliği yapabilecek altyapıya sahiptir.

Ordu Stadyumu

90 bin metrekare alan üzerine kurulan stadyum 16 bin 768 seyirci kapasitesine sahiptir. 23 Ekim 2021 yılında hizmete açılmıştır. UEFA standartlarında, yaşayan stadyum konseptine uygun olarak tasarlanan Ordu Stadyumu futbol müsabakalarının yanı sıra eskrim, judo, atletizm, karate, masa tenisi, boks, atıcılık gibi çeşitli spor branşlarının antrenmanlarına da ev sahipliği yapmaktadır.

Yenişehir Stadyumu

14 bin 850 seyirci kapasitesine sahip olan Rize Yenişehir Stadyumu 12 Ağustos 2009 tarihinde açılmıştır. Stadyum ve kapalı spor salonu toplam 56 bin 436 metrekare arsa alanı üzerine kuruludur. UEFA standartlarında olan stadyumun tasarımında, modern çizgiler, yerel ve geleneksel mimari sentez öne çıkmaktadır.

Yeni Sakarya Stadyumu

2017 yılında açılışı gerçekleştirilen 25 bin seyirci kapasiteli Yeni Sakarya Stadyumu, Sakaryaspor kulübünün kullanımına sunulmuştur. Toplam 74 bin metrekare alanda UEFA kriterlerine uygun ve birçok amaca hizmet verebilecek şekilde inşa edilen stadyum, bünyesinde loca salonları, restoran, yeme-içme alanları, bin 445 araçlık otopark gibi birçok sosyal donatıyı barındırmaktadır.

Samsun 19 Mayıs Stadyumu

2017 yılında açılışı gerçekleştirilen 33 bin 919 seyirci kapasiteli Samsun 19 Mayıs Stadyumu, uzun yıllar spor dünyasına hizmet edecek ekolojik ve akıllı spor tesislerinden birisidir. 137 bin 700 metrekare alan üzerinde UEFA standartlarında inşa edilen Yeni 19 Mayıs Stadyumu, son teknoloji uygulamalarıyla dikkat çekmektedir. Stadyum, akıllı uygulamalar ile çok amaçlı bir tasarım yaklaşımını yansıtmaktadır. Etrafı 62 bin led kullanılarak ışıklandırılan statta, 300 kapasiteli VIP ve protokol alanları, 54 loca, oyun alanı, otopark alanları, yeşil alan ve alışveriş noktaları bulunmaktadır.

Sinop Stadyumu

Sinop Şehir Stadyumu denize 100 metre mesafede ve 22 bin metrekare alan üzerine inşa edilmiştir. Modern tasarımı ve 10 bin kişilik kapasitesiyle dikkat çeken stadyum 2024 yılında kullanıma sunulmuştur.

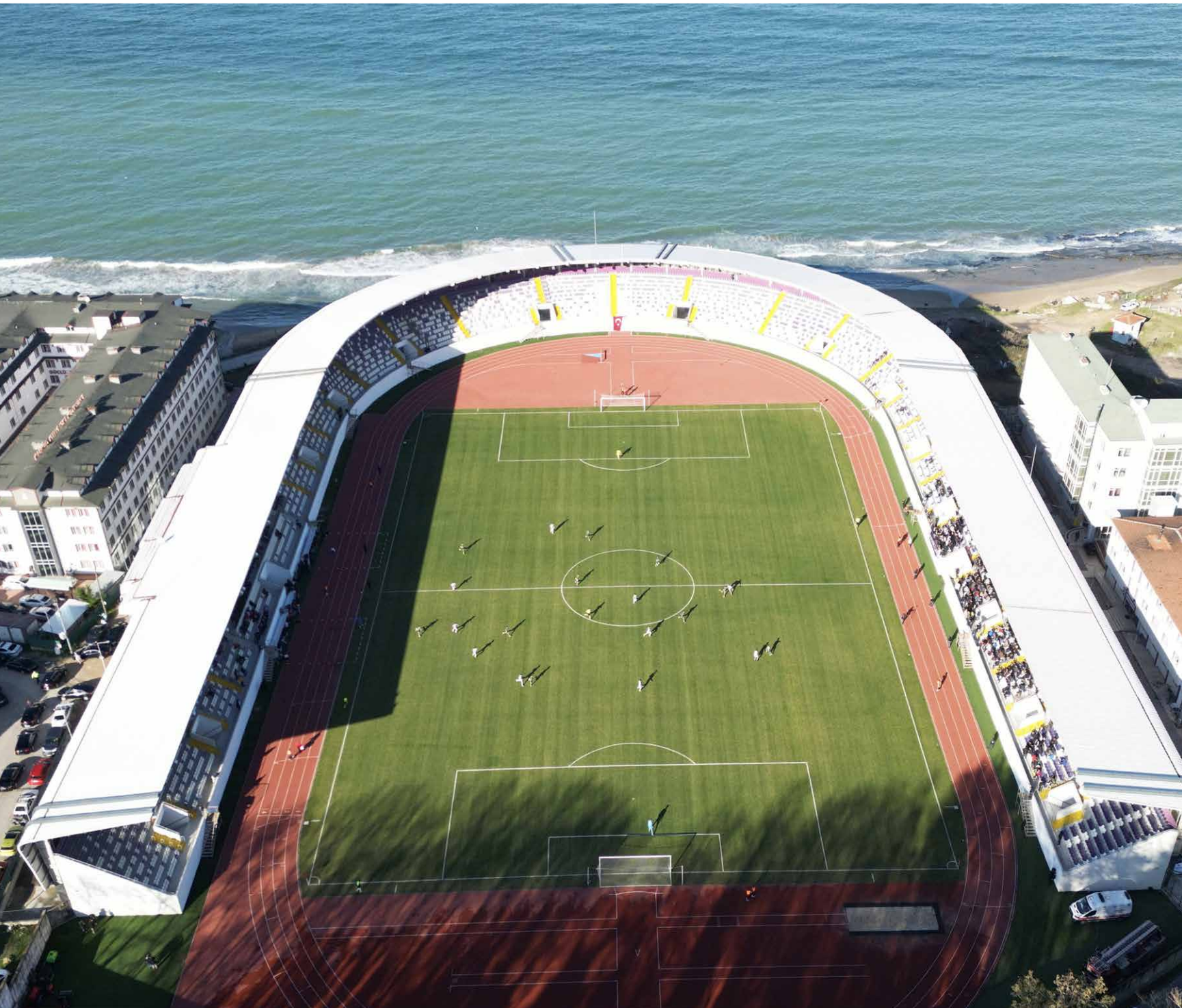

Erbaa Stadyumu

Tokat'ın Erbaa ilçesinde yer alan stadyumun açılışı 2024 yılında gerçekleştirilmiştir. Tokat'ın ilk modern stadyumu olan Erbaa Stadyumu 6.000 seyirci kapasitelidir.

11 Nisan Spor Kompleksi - 11 Nisan Stadyumu

11 Nisan Stadyumu, modern altyapısı ve çok amaçlı kullanımıyla Şanlıurfa'nın önemli spor tesisleri arasında yer almaktadır. Toplam 26 bin metrekare alan üzerine UEFA kriterlerine uygun inşa edilen stadyum 2010 yılında kullanıma sunulmuştur. 28 bin seyirci kapasiteli stadyum doğal çim zemine sahiptir.

4 Eylül Stadyumu

2016 yılında açılışı gerçekleştirilen 25 bin seyirci kapasiteli Sivas 4 Eylül Stadyumu, Sivasspor'un kullanımına sunulmuştur. Stadyum, akıllı ve ekolojik özellikleriyle öne çıkmaktadır. Kentin ağır kış şartları ve yoğun kar yağışı dikkate alınarak tasarlanan Sivas Stadyumu, enerjisinin büyük bölümünü kendi üretmektedir. Yaz aylarında 10 saatlik günlük ısınma ve metrekare başına 150 watt'lık enerji üreten standart güneş paneliyle günde 798 bin watt enerji üretmektedir. Bu şekilde enerji maliyetlerini minimuma indiren stadyumda, yağmur suyu depolanarak sulama amaçlı da kullanılabilmektedir. Diğer spor tesisleri ile birlikte toplam 300 bin metrekare alan üzerinde projelendirilen komplekste, ayrıca 1.000 seyircili olimpik yüzme havuzu, 1.000 seyircili kapalı spor salonu, iki adet 500 seyirci kapasiteli sentetik çim yüzeyli futbol sahası, 60 kişi kapasiteli güreş eğitim merkezi, müstakil halter salonu, gençlik merkez binası ile 10 daireli lojman yer almaktadır.

Trabzon Şenol Güneş Spor Kompleksi - Stadyumu

2016 yılında açılışı gerçekleştirilen ve Türkiye'nin deniz yüzeyi doldurularak inşa edilen ilk spor tesisi olan Şenol Güneş Spor Kompleksi, Türk sporunun en modern tesislerinden biri olarak dikkat çekmektedir. Çevre dostu teknik özellikleriyle bu alanda dünyanın beş stadından biri olan komplekste, 92 bin metrekare yeşil alanda 2 bin 200 ağaç ile 2 bin 400 bitki grubu yer almaktadır. Tesiste ayrıca kamp eğitim merkezi ve İl Gençlik Spor Merkezi binaları, 2 suni ve 5 doğal çim saha da bulunmaktadır.

Yaklaşık 22 bin metrekare kapalı tribün alanı bulunan stadın akıllı çatısı 245 dönümlük yeşil alanın havasını temizleme gücüne sahiptir. Bu oran, yaklaşık 2 bin 500 aracın oluşturduğu hava kirliliğini temizleme kapasitesine eş değerdir. 6 bin 500 ton çelik kullanılan çatının çevre dostu olarak kendini temizleme ve hava kirliliğini giderme özelliği bulunmaktadır. Çatıda kullanılan hafif malzeme sayesinde stadyum içinde taşıyıcı direk kullanılmadan inşa edilen tesis, çatıda uygulanan germe yöntemiyle seyir konforunu artırmaktadır. 41 bin 513 seyirci kapasiteli statta, 2 bin 954 VIP, 196 protokol, 282 basın ve 80 engelli koltuğu yer almaktadır. İlkleri barındıran statta 80 metrekare olan skor tabelası, 7,5 megapiksel aralığında Türkiye'de tek olma özelliğini taşımaktadır. Tesiste, bin 107 araç kapasiteli otopark alanı bulunmaktadır.

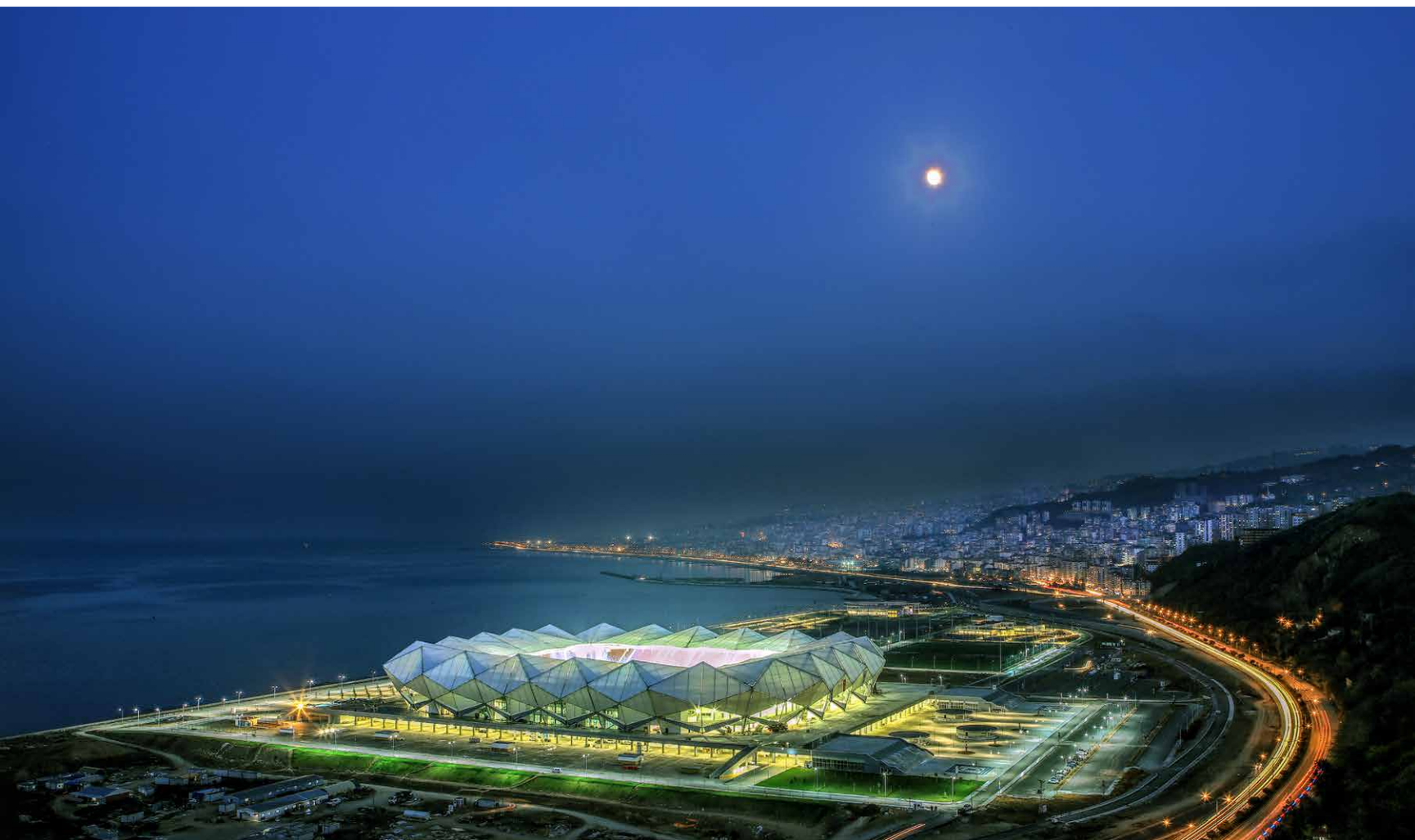

3.1.2. Yapımı Devam Eden Stadyumlar

Yapımı devam eden stadyumlardan 3 adeti uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) stadyum, 3 adeti de ulusal standartlara uygun stadyumdur.

Yapımı Devam Eden Stadyumlar

İl	İlçe	Proje Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Ankara	Altındağ	Ankara Stadyumu	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Bilecik	Merkez	Bilecik Stadyumu yapım işi	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Niğde	Merkez	Niğde Stadyumu yapım işi	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Yozgat	Merkez	Yozgat Stadyumu yapım işi (ikmal)	Stadyum	Uluslararası (UEFA kriterlerine uygun) Stadyum
Aydın	Efeler	Adnan Menderes Şehir Stadyumu	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum
Muğla	Menteşe	Muğla Atatürk Stadyumu modernizasyonu	Stadyum	Ulusal Standartlara Uygun Stadyum

Ankara Stadyumu

Başkent Ankara'da 2018 yılında yıkılan 19 Mayıs Stadyumu'nun yerine yeni bir stadyum kompleksi inşa edilmektedir. 160 bin metrekare kapalı alan üzerine UEFA kriterlerine göre inşa edilen stadyum tamamlandığında 50 bin seyirciyi ağırlayabilecektir. Stadyum kompleksinde konferans salonu, müze, kafeterya, farklı branşlar için antrenman salonları gibi sosyal donatı alanları da yer alacaktır. Stadyum, tamamlandığında 285 metreyle dünyanın en uzun çelik çatı açıklığına sahip 3'üncü proje olacak ve stadyumun kabuk kısmında futbol topunun formu kullanılacaktır. Ankara Stadyumu gün ışığından en yüksek oranda faydalanılacak şekilde tasarlanmaktadır.

Adnan Menderes Şehir Stadyumu

Aydın'da yapımı devam eden yeni Adnan Menderes Stadyumu donanımı ve çok amaçlı kullanım alanlarıyla, hem profesyonel hem de amatör spor dalları için önemli bir merkez olacaktır. Tamamlandığında 6 bin seyirciyi ağırlayabilecek stadyum 30 metre yüksekliğinde dört adet aydınlatma direği ve LED projektörleri ile gece maçları ve etkinlikler için modern bir atmosfer sunacaktır. Aydın'ın yeni stadyumunda protokol ve basın tribünü, toplantı salonları, doping kontrol odaları, ilk yardım ve sağlık birimleri, engelli dostu alanlar, canlı yayın kamera platformları, TV ve radyo yayın odaları, otopark alanları da yer alacaktır.

Bilecik Stadyumu

Bilecik'te yapımı devam eden proje tamamlandığında doğal çim saha, toplamda 5 bin kişilik tribün, açık ve kapalı iki tenis kortu, 8 antrenman salonu, 6 kulvar tartan atletizm pisti ve diğer spor alanlarıyla modern ve donanımlı bir spor kompleksi olarak hizmet verecektir.

Muğla Atatürk Stadyumu Modernizasyonu

Muğla Atatürk Stadyumu modernizasyon çalışmaları ile daha modern ve güçlü bir yapıya kavuşacaktır. Stadyum tamamlandığında locaları, soyunma odaları, tribünleri, toplantı salonları, fuaye alanı, protokol ve basın odaları, otoparkı ile tam donanımlı bir stadyum olarak kullanıma sunulacaktır.

Niğde Stadyumu

Niğde'de inşaatı tamamlanmak üzere olan yeni stadyum, sadece futbol değil birçok spor branşına da ev sahipliği yapabilecek şekilde inşa edilmiştir. UEFA standartlarına uygun olarak tasarlanan stadyum 7.500 seyirciyi ağırlayabilecektir. Stadyumda 10 bin metrekare kapalı tribün alanı, 6 kulvarlı atletizm pisti, 2 spor salonu, 4 soyunma odası, 650 kişilik protokol tribünü, canlı yayın odası ve basın tribünü, otopark kullanıma sunulacaktır.

3.2. Spor Salonları

Türkiye'de spora yönelik politikalar kapsamında atılan önemli adımlarla birlikte, sporun her alanına yönelik yatırımlar ve projelerde kayda değer artışlar yaşanmıştır. Bu gelişmeler sayesinde, spor salonları sadece büyükşehirlerde değil, Anadolu'nun dört bir yanında yaygınlaşmış ve vatandaşların spora erişimi önemli ölçüde kolaylaşmıştır.

2025 yılı itibarıyla Türkiye genelinde 796 adet spor salonu bulunmaktadır. Mevcut spor salonları ulusal ve uluslararası düzeyde aynı zamanda antrenman salonu olarak çeşitli branşlarda (basketbol, voleybol, masa tenisi, jimnastik, eskrim, karate, judo, boks vb.) faaliyet göstermektedir.

Türkiye'deki Spor Salonları

İL	SPOR SALONU SAYISI
ADANA	7
ADIYAMAN	11
AFYONKARAHİSAR	12
AĞRI	6
AKSARAY	6
AMASYA	2
ANKARA	27
ANTALYA	29
ARDAHAN	3
ARTVİN	6
AYDIN	15
BALIKESİR	9
BARTIN	3
BATMAN	7
BAYBURT	3
BİLECİK	5
BİNGÖL	7
BİTLİS	6
BOLU	3
BURDUR	11
BURSA	18
ÇANAKKALE	9
ÇANKIRI	3
ÇORUM	7
DENİZLİ	15
DİYARBAKIR	18
DÜZCE	12
EDİRNE	4
ELÂZIĞ	13
ERZİNCAN	5
ERZURUM	16
ESKİŞEHİR	4
GAZİANTEP	8
GİRESUN	11
GÜMÜŞHANE	5
HAKKÂRİ	2
HATAY	13
IĞDIR	6
ISPARTA	5
İSTANBUL	39
İZMİR	14

Türkiye'deki Spor Salonları

İL	SPOR SALONU SAYISI
KARABÜK	6
KARAMAN	8
KARS	6
KASTAMONU	12
KAYSERİ	20
KIRIKKALE	3
KIRKLARELİ	4
KIRŞEHİR	5
KİLİS	2
KOCAELİ	14
KONYA	21
KÜTAHYA	6
MALATYA	14
MANİSA	19
MARDİN	6
MERSİN	13
MUĞLA	12
MUŞ	7
NEVŞEHİR	4
NİĞDE	9
ORDU	10
OSMANİYE	7
RİZE	12
SAKARYA	13
SAMSUN	16
SİİRT	8
SİNOP	8
SİVAS	16
ŞANLIURFA	9
ŞIRNAK	8
TEKİRDAĞ	9
TOKAT	10
TRABZON	19
TUNCELİ	6
UŞAK	5
VAN	20
YALOVA	7
YOZGAT	8
ZONGULDAK	2
TOPLAM	796

Yapımı Devam Eden Spor Salonları;

Türkiye'nin farklı illerinde 29 adet spor salonunun yapımı devam etmektedir.

Yapımı Devam Eden Spor Salonları;

İL	SPOR SALONU SAYISI
AFYONKARAHİSAR	1
ANKARA	5
BOLU	1
BURDUR	1
ERZİNCAN	1
GÜMÜŞHANE	1
ISPARTA	1
İSTANBUL	1
İZMİR	5
KAHRAMANMARAŞ	1
KARS	2
KIRIKKALE	1
MALATYA	1
MANİSA	1
NEVŞEHİR	1
NİĞDE	1
RİZE	1
SAMSUN	1
UŞAK	1
ZONGULDAK	1
TOPLAM	29

3.2.1. İstanbul Basketbol Gelişim Merkezi

Türk basketbolunun geleceği açısından büyük önem taşıyan İstanbul Basketbol Gelişim Merkezi, toplam 150 bin 46 metrekarelik alanda Zeytinburnu'nda inşa edilmiş olup 2024 yılında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilen törenle hizmete açılmıştır.

Türk Basketbolunun Yeni Üssü

Basketbol Gelişim Merkezi

Türk basketboluna yeni yeteneklerin kazandırılacağı, yarının yıldız sporcularının yetişeceği İstanbul Basketbol Gelişim Merkezi yalnızca sporun değil, aynı zamanda eğitimin, sosyal yaşamın ve gelişimin de merkezi olan örnek bir spor kompleksi özelliği taşıyor.

BASKETBOLUN KALBİ BU MERKEZDE ATIYOR

SPOR KOMPLEKSİNİN ÖZELLİKLERİ

- 10 bin kişilik ana salon kapasiteyle ulusal ve uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapabilecek düzeyde
- 500'er kişilik 3 alt yapı salonu
- Fitness salonu
- Sporcu oteli ve kamp merkezi
- 417 otomobil ve 25 otobüs kapasiteli otopark

ÇEVRE DOSTU SOSYAL YAŞAM ALANLARI

- Sıfır atık uyumlu ve çevre dostu
- Etkinlik avlusu, aktivite alanları
- 14 bin m^2 yeşil alan
- Yeme-içme alanları
- Konferans salonları
- Müze ve kütüphane

TÜRKİYE'DE BİR İLK: BASKETBOL SPOR LİSESİ

İstanbul Basketbol Gelişim Merkezi'nde yer alan "İstanbul TBF Basketbol Spor Lisesi"nde geleceğin sporcuları, eğitim ve sporu bir arada sürdürebilecek.

- Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF), Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan Ortak Yönetim Modeli İş Birliği Protokolü doğrultusunda açıldı.
- Proje ile genç sporculara akademik ve sportif anlamda bütüncül bir eğitim sunulması hedefleniyor.
- Yetenek sınavı ile öğrenci alınıyor.
- 8 derslikli toplam 200 öğrenci kapasiteli.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

Modern bir spor kompleksi olan Basketbol Gelişim Merkezinin 10 bin kişi kapasiteli ana salona ek olarak 1.000 kişilik ikinci bir salonu ve 500'er kişilik üç altyapı salonu bulunmaktadır. 7 bloktan oluşan tesis, 14 bin metrekare yeşil alana sahiptir. Tesiste basketbol sahası ve spor salonlarının yanı sıra hakem odaları, sporcular için otel, kamp merkezi, fitness salonu, 417 otomobil ve 25 otobüs kapasiteli otopark mevcuttur. Ayrıca konferans salonları, aktivite salonları, yeme-içme alanları, müze, kütüphane ve etkinlik avlusu gibi birçok sosyal alanı da vatandaşların hizmetine sunarak örnek bir spor kompleksi niteliği taşımaktadır. Tesis içerisinde Basketbol Spor Lisesi eğitim verecektir.

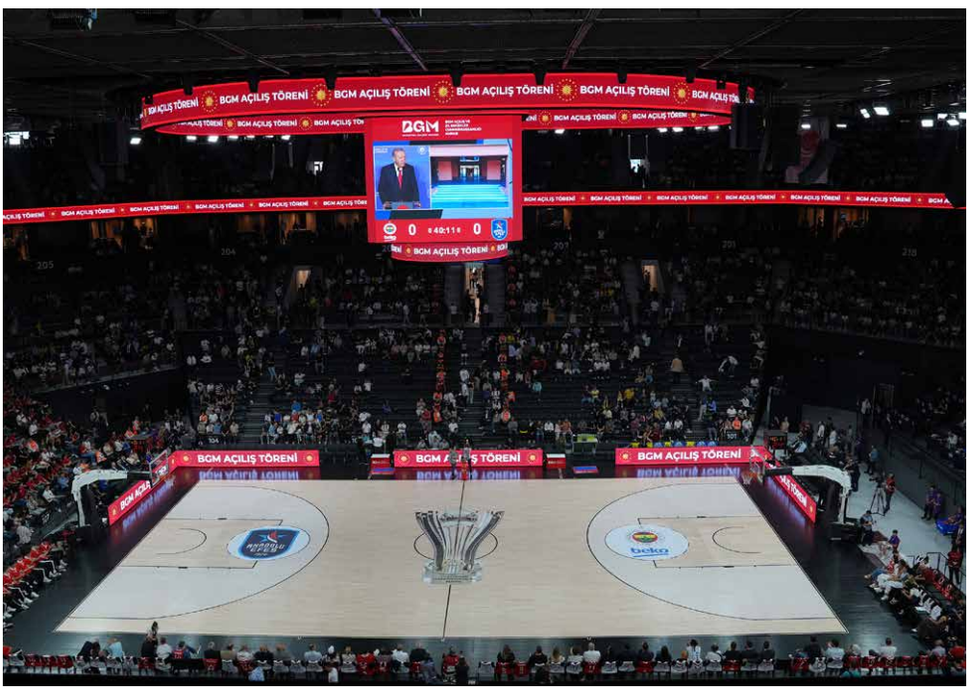
BGM AÇILIŞ TÖRENİ
BGM AÇILIŞ TÖRENİ
BGM AÇILIŞ TÖRENİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,
İstanbul'da Basketbol Gelişim Merkezi'nin açılış programına katıldı.
Cumhurbaşkanı Erdoğan tesiste incelemelerde bulundu, 29.09.2024

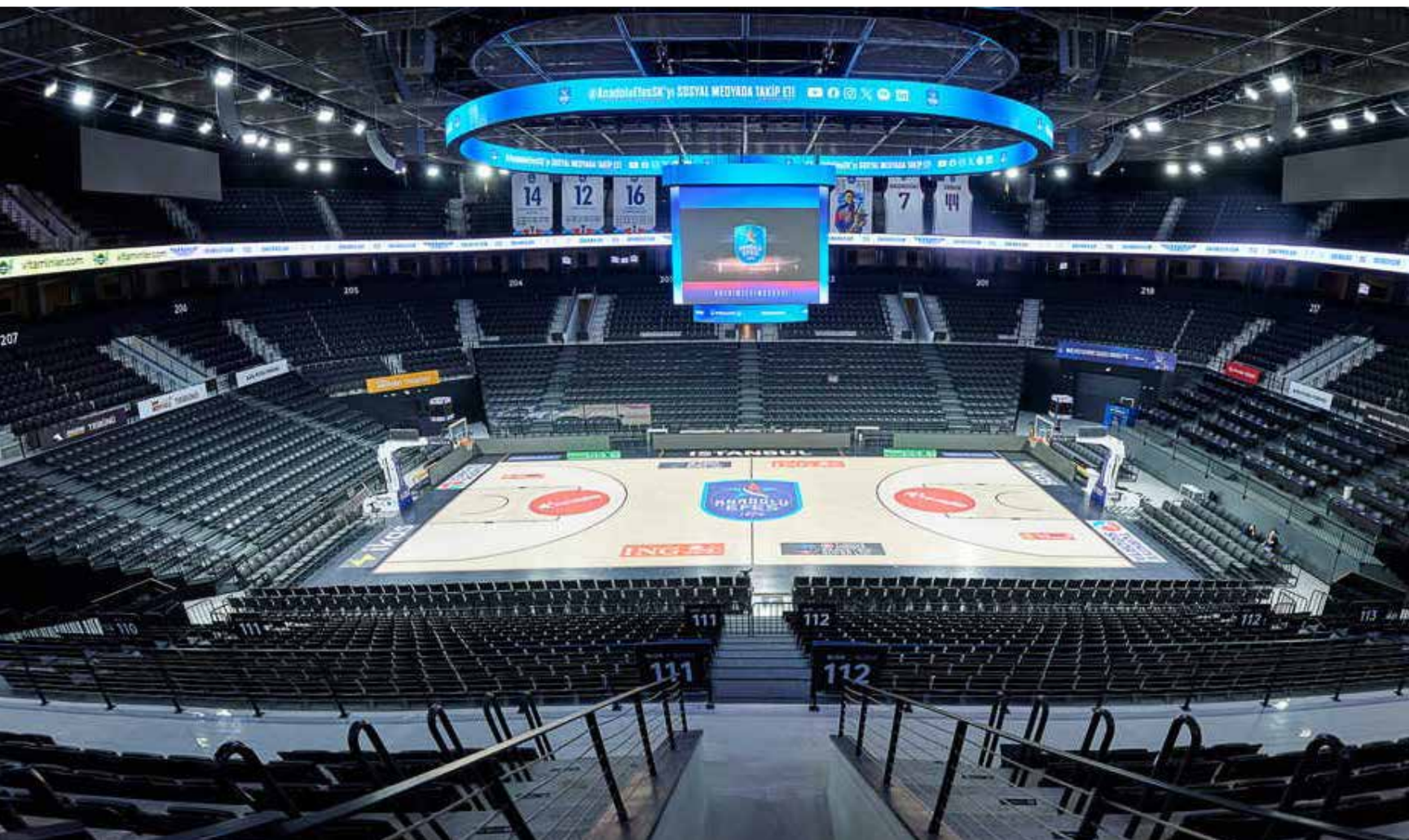

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,
İstanbul'da Basketbol Gelişim Merkezi'nin açılış programına katıldı, 29.09.2024

3.2.2. Antalya Spor Salonu

Türkiye'nin en büyük salonlarından birisi olarak nitelendirilen Antalya Kapalı Spor Salonu, 92 bin metrekarelik alanda 10 bin kişilik seyirci kapasitesine sahiptir. Geleceğin sporcularını yetiştirecek ve Türkiye'nin her platformda en iyi şekilde temsil edilmesine olanak sağlayacak örnek spor salonları arasında bulunmaktadır. Antalya Kapalı Spor Salonunda güreş, judo, kick boks, muay thai, tekvando, karate, boks, halter ve kondisyon, okçuluk, jimnastik, havalı silahlar, eskrim, satranç, bilardo, basketbol antrenmanları yapılabilmektedir. Salonda ayrıca üç seminer salonu, kafeterya, alışveriş mağazaları, sosyal alanlar ve soyunma odaları yer almaktadır.

ANTALYA

3.2.3. Çanakkale Spor Salonu

2 bin 500 seyirci kapasiteli Çanakkale Spor Salonunda basketbol, hentbol ve voleybol spor dallarının yanı sıra judo, güreş, karate, tekvando, jimnastik gibi ferdî spor dalları da yapılabilmektedir.

3.2.4. Naim Süleymanoğlu Spor Kompleksi

Bursa'nın Yıldırım ilçesinde bulunan Naim Süleymanoğlu Spor Kompleksi 34 bin metrekare alana inşa edilmiştir. 1.870 seyirci kapasiteli çok amaçlı spor salonunda güreş salonu, halter salonu, tekvando salonu, boks salonu, masa tenisi salonu, 5 kulvarlı yarı olimpik yüzme havuzu, 335 seyirci kapasiteli artistik jimnastik ve ritmik jimnastik salonu yer almaktadır.

3.2.5. Yenimahalle Macunköy Spor Kompleksi

Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde inşa edilen Yenimahalle Macunköy Spor Kompleksi spor müsabakalarının yanı sıra çeşitli sosyal ve kültürel etkinliklere de ev sahipliği yapmaktadır. Çeşitli spor aktivitelerinin gerçekleştirilebildiği tesiste çok amaçlı spor salonu, iki adet bireysel sporlar antrenman salonu, iki adet bireysel oyun salonu, jimnastik salonu, fitness ve kondisyon salonu, yarı olimpik yüzme havuzu, gençlik merkezi, kültür ve sanat atölyeleri, toplantı salonu, üç adet sporcu sağlık merkezi, sauna, buhar, doping, doktor odası, kafeterya ve mescit bulunmaktadır.

3.2.6. Yenimahalle Tenis Spor Kompleksi

Ankara'nın Yenimahalle ilçesindeki tenis spor kompleksinin tamamı uluslararası standartlara uygundur. Spor kompleksinde 3 bin 260 seyirci kapasiteli hard tenis kortunun yanı sıra yedi adet toprak ve dört adet hard olmak üzere 11 adet açık tenis kortu yer almaktadır. Tesiste ayrıca fitness salonu, soyunma odaları ve çok amaçlı alanlar bulunmaktadır.

3.2.7. Meram Olimpik Veledrom

Konya'nın Meram ilçesinde yer alan olimpik veledrom, 1.832 seyirci kapasiteli modern yapısıyla Türkiye'nin en donanımlı bisiklet spor tesislerinden biridir. 250 metre uzunluğundaki ahşap pistiyle uluslararası standartlara uygun olarak inşa edilmiştir. Olimpik veledrom, hem profesyonel bisiklet yarışmaları hem de çeşitli spor etkinlikleri için kapsamlı altyapısı ile hizmet vermektedir.

Veledrom, yalnızca bisiklet sporunun değil, farklı spor branşlarının da yapılabildiği çok yönlü bir tesis olarak dikkat çekmektedir. Tesis bünyesinde bisiklet bakım-onarım alanı, parkur holü ve bisiklet deposu gibi bisiklet sporuna özel alanların yanı sıra, çok amaçlı spor salonu ve kondisyon salonu gibi farklı spor dallarına hizmet eden bölümler de yer almaktadır. Ayrıca eğitim ve seminer salonları, öğretmenler odası, doping kontrol odası ve ilkyardım odası gibi birimler de tesiste bulunmaktadır. Sporcular ve antrenörler için ayrı soyunma odaları ve idari odaların yanı sıra; protokol ve basın bölümleri, basın açıklama salonu ve yayın odaları da mevcuttur.

3.2.8. Yenişehir Cimnastik Salonu

Mersin'in Yenişehir ilçesinde yer alan 1.000 kişilik seyirci kapasitesine sahip salonda 12 adet soyunma odalı, 30x43,5 metrekare ölçülerinde antrenman salonunun yanı sıra sentetik zeminli fitness salonu mevcuttur.

3.2.9. İlkadım Okçuluk Salonu

Samsun'un İlkadım ilçesinde inşa edilen okçuluk salonu, 950 seyirci kapasitesine sahip modern bir spor tesisidir. 64 yol kapasiteli atış alanıyla okçuluk sporunun tüm ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanan tesis bünyesinde 2 antrenör odası, 4 soyunma odası, 2 hakem odası ve 2 engelli odası bulunmaktadır. Ayrıca fitness salonu ve laboratuvar kontrol alanları da mevcuttur.

Kapsamlı donanımıyla hem sporculara hem de seyircilere yüksek standartlarda hizmet veren tesis içerisinde eğitim ve organizasyonlar için seminer salonu, doping bekleme alanı, ilkyardım ve doping kontrol odaları gibi birimler de yer almaktadır.

3.2.10. Osmangazi Atletizm Salonu

Bursa Osmangazi Atletizm Salonu 8 kulvarlı piste ve 1.000 kişilik seyirci kapasitesine sahiptir. Pist uzunluğu 120 metre olup 6 koşu kulvarı ve 4 ısınma kulvarı bulunmaktadır. Tesis içerisinde, IAAF'ın belirlediği standartlara uygun hakem odaları, sporcular için kondisyon salonu, fitness, duş, kafeterya ve basın odası gibi fiziki mekânlar da bulunmaktadır.

3.2.11. Ataköy 6 Kulvarlı Oval Atletizm Salonu

İstanbul Ataköy Atletizm Salonu, 6 kulvarlı 200 metrelik oval pistin yanı sıra, atletizm etkinlikleri için 8 kulvarlı 60 metrelik düz pist ile saha etkinliklerine yönelik gülle atma, yüksek atlama, sırıkla atlama ve uzun/üçlü atlama pistlerini bünyesinde barındırmaktadır.

Toplam oturma kapasitesi 7.450 olan salonda, 5.040 seyirci koltuğu, 590 VIP koltuğu ve 206 ek VIP koltuğu bulunmaktadır. Ayrıca, TV yorumcuları için masalı 141 koltuk, basın için masalı 230 koltuk, basın mensupları için 144 koltuk, takım tribünleri için 560 koltuk ve antrenörler için 60 koltuk ayrılmıştır.

3.3. Olimpik Tesisler

Türkiye genelinde toplam 81 adet uluslararası standartlarda olimpik tesis bulunmaktadır. Bu tesislerin dağılımı şu şekildedir:

- 15 adet atletizm pisti,
- 1 adet atletizm salonu,
- 2 adet jimnastik salonu,
- 1 adet güreş salonu,
- 1 adet veledrom,
- 1 adet bocce salonu
- 8 adet kış sporları tesisleri,
- 2 adet su sporları tesisi,
- 2 adet tenis kortu
- 48 adet olimpik havuz (5 adedi açık havuz, 43 adedi kapalı havuz).

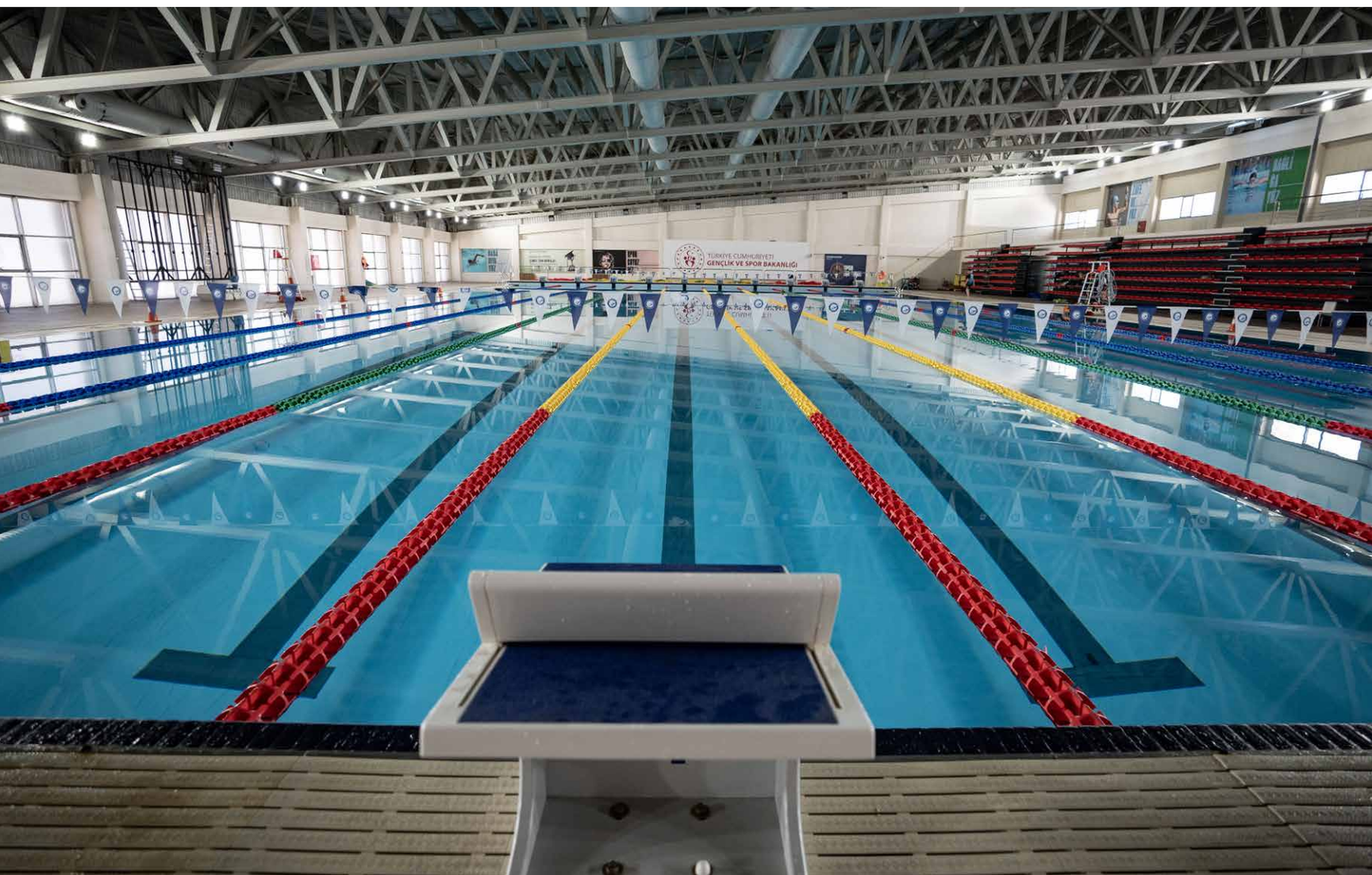

Olimpik Tesisler

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Afyonkarahisar	Merkez	Merkez Akarçay Rekreasyon Alanı Kano Tesisi	Su Sporları Tesisleri	Kano
Antalya	Muratpaşa	Antalya Muratpaşa Cimnastik Salonu	Diğer	Jimnastik Salonu
Balıkesir	Karesi	Karesi İsmail Akçay Atletizm Pisti (8 Kulvarlı)	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Bursa	Kestel	Kestel Olimpik Buz Pateni Salonu	Kış Sporları Tesisleri	Buz Pateni Salonu
Bursa	Osmangazi	Osmangazi Olimpik Atletizm Pisti (8 Kulvarlı)	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Çanakkale	Merkez	Merkez 18 Mart Stadyumu - Atletizm Pisti (8 Kulvarlı)	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Çorum	Merkez	Atletizm Pisti (8 Kulvarlı)	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Erzurum	Palandöken	Palandöken Buz Paten Salonu	Kış Sporları Tesisleri	Buz Pateni Salonu
Erzurum	Palandöken	Palandöken Buz Paten Salonu - Short Track Salonu	Kış Sporları Tesisleri	Sürat Pateni Salonu
Erzurum	Palandöken	Palandöken Kayakla Atlama Kuleleri	Kış Sporları Tesisleri	Kayakla Atlama
Erzurum	Yakutiye	Yakutiye Spor Kompleksi - Yakutiye Buz Hokeyi Salonu 2 Nolu	Kış Sporları Tesisleri	Buz Hokeyi Salonu
İstanbul	Bakırköy	Bakırköy Ataköy Atletizm Salonu (6 Kulvarlı)	Diğer	Atletizm Salonu
İzmir	Karşıyaka	Karşıyaka Örnekköy Zübeyde Hanım Mahallesi Merkez Tenis Kortu	Tenis Kortu	Açık Tenis Kortu
Kahramanmaraş	Onikişubat	Batıpark Spor Kompleksi Karakucak Güreş Sahası	Diğer	Güreş Sahası
Kahramanmaraş	Onikişubat	Merkez Spor Kompleksi Atletizm Pisti	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Kars	Merkez	Kars Merkez Olimpik Buz Pateni Salonu	Kış Sporları Tesisleri	Buz Pateni Salonu
Kırıkkale	Merkez	Başpınar Atletizm Pisti	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Konya	Karatay	Karatay Saraçoğlu Müstakil Atletizm Pisti	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Konya	Meram	Meram Olimpik Veledrom Tesisi	Diğer	Veledrom
Konya	Selçuklu	Selçuklu Olimpik Atletizm Pisti (8 Kulvarlı)	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti

Olimpik Tesisler

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Kütahya	Merkez	Merkez Halil Akkaş Atletizm Pisti (8 Kulvarlı)	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Malatya	Battalgazi	Olimpik Atletizm Pisti	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Mersin	Toroslar	Toroslar Bocce Salonu	Diğer	Bocce Sahası
Mersin	Yenişehir	Nevin Yanıt Atletizm Pisti	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Mersin	Yenişehir	Mersin Cimnastik Salonu	Diğer	Jimnastik Salonu
Mersin	Yenişehir	Mersin Tenis Kompleksi - Açık Tenis Kortu 1 Nolu	Tenis Kortu	Açık Tenis Kortu
Osmaniye	Kadirli	Kadirli Atletizm Pisti	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Rize	Ardeşen	Vali Recep Yazıcıoğlu Rafting ve Kano Tesisleri	Su Sporları Tesisleri	Kano
Samsun	İlkadım	İlkadım Atletizm Stadı	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Tekirdağ	Süleymanpaşa	Süleymanpaşa Buz Pateni Salonu	Kış Sporları Tesisleri	Buz Pateni Salonu
Trabzon	Akçaabat	Söğütlü Atletizm Stadı	Atletizm Pisti	Atletizm Pisti
Adana	Yüreğir	Yüreğir Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvar)	Kapalı Havuz	Olimpik
Aksaray	Merkez	Merkez Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Ankara	Etimesgut	Eryaman TOHM - Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Antalya	Alanya	Alanya Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Antalya	Konyaaltı	Antalya Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Balıkesir	Karesi	Karesi Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Batman	Merkez	Tam Olimpik Açık Yüzme Havuzu	Açık Havuz	Olimpik
Batman	Merkez	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Bolu	Merkez	Merkez Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik

Olimpik Tesisler

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Bursa	Osmangazi	Osmangazi Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Çanakkale	Merkez	Merkez Anafartalar Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Çorum	Merkez	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Denizli	Merkezefendi	Merkezefendi Atatürk Tam Olimpik Açık Yüzme Havuzu (8 Kulvarlı)	Açık Havuz	Olimpik
Edirne	Merkez	Merkez Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Elâzığ	Merkez	Elâzığ Merkez Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Erzincan	Merkez	Erzincan Merkez Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Erzurum	Palandöken	Palandöken Buz Paten Salonu - Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Eskişehir	Odunpazarı	Eskişehir Odunpazarı Kapalı Olimpik Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Giresun	Merkez	Merkez Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Giresun	Merkez	Merkez Çotanak Spor Kompleksi - Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
İstanbul	Beşiktaş	Beşiktaş Levent Tsyd - Tam Olimpik Açık Yüzme Havuzu (8 Kulvarlı)	Açık Havuz	Olimpik
İstanbul	Beylikdüzü	Beylikdüzü Spor Kompleksi - Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
İstanbul	Güngören	Güngören Tozkoparan Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
İstanbul	Güngören	Güngören Spor Kompleksi - Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (8 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
İzmir	Konak	Konak Halkapınar Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
İzmir	Konak	Konak Halkapınar Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu - Atlama Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
İzmir	Narlıdere	Narlıdere Tam Olimpik Açık Yüzme Havuzu (10 Kulvar)	Açık Havuz	Olimpik
Karabük	Merkez	Merkez Kılavuzlar Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Karaman	Merkez	Atatürk Spor Kompleksi/ Fikret Ünlü Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik

Olimpik Tesisler

İl	İlçe	Tesis Adı	Tesis Türü	Alt Tesis Türü
Kayseri	Melikgazi	Kayseri Melikgazi Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Kırıkkale	Merkez	Kırıkkale Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Kocaeli	Gebze	Gebze Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Konya	Selçuklu	Selçuklu Kapalı Olimpik Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Manisa	Yunusemre	Yunusemre Atatürk Spor Kompleksi - Tam Olimpik Açık Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Açık Havuz	Olimpik
Mersin	Yenişehir	Mersin Yenişehir Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Niğde	Bor	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Ordu	Altınordu	Durugöl Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Osmaniye	Merkez	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Rize	Merkez	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Sakarya	Adapazarı	Adapazarı Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (8 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Samsun	Atakum	Atakum Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu 1 Nolu	Kapalı Havuz	Olimpik
Sivas	Merkez	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Şanlıurfa	Haliliye	Haliliye Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Tekirdağ	Süleymanpaşa	Süleymanpaşa Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu (10 Kulvarlı)	Kapalı Havuz	Olimpik
Trabzon	Ortahisar	Mehmet Akif Ersoy Spor Kompleksi Açılır Kapanır Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik
Van	İpekyolu	Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu	Kapalı Havuz	Olimpik

Yapımı Devam Eden Olimpik Tesisler

İl	İlçe	Proje Adı	Tesis Türü
Ankara	Çankaya	Anıttepe Olimpik Yüzme Havuzu Yapım İşi	Havuz
Manisa	Yunusemre	Yunusemre Olimpik Yüzme Havuzu Yapım İşi	Havuz

Türkiye'nin Olimpik Tesislerinden Kareler

Vali Recep Yazıcıoğlu Rafting ve Kano Tesisleri-Rize

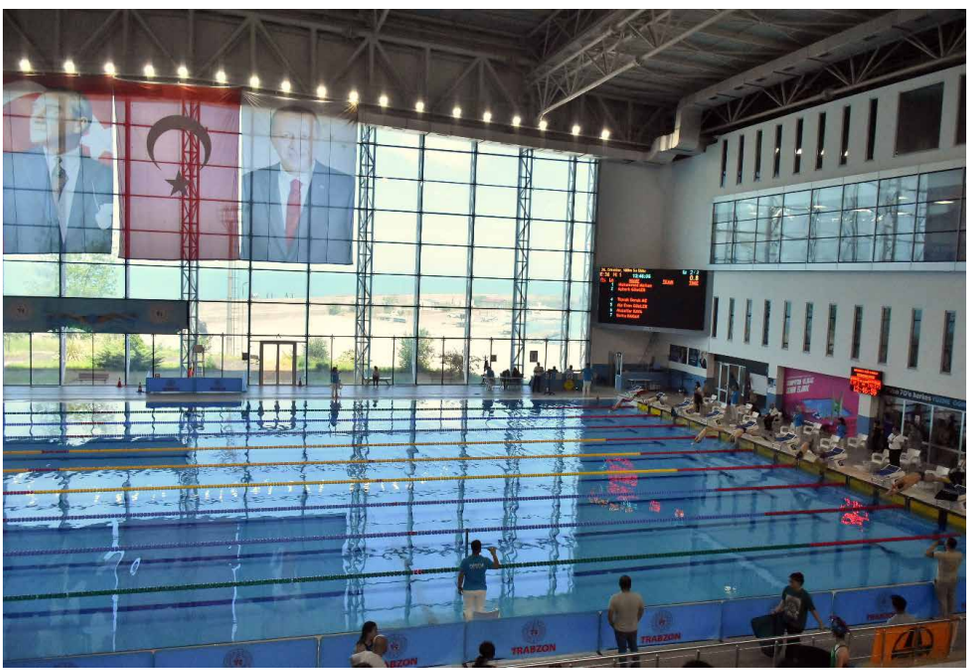

Mehmet Akif Ersoy Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu-Trabzon

Palandöken Buz Paten Salonu-Erzurum

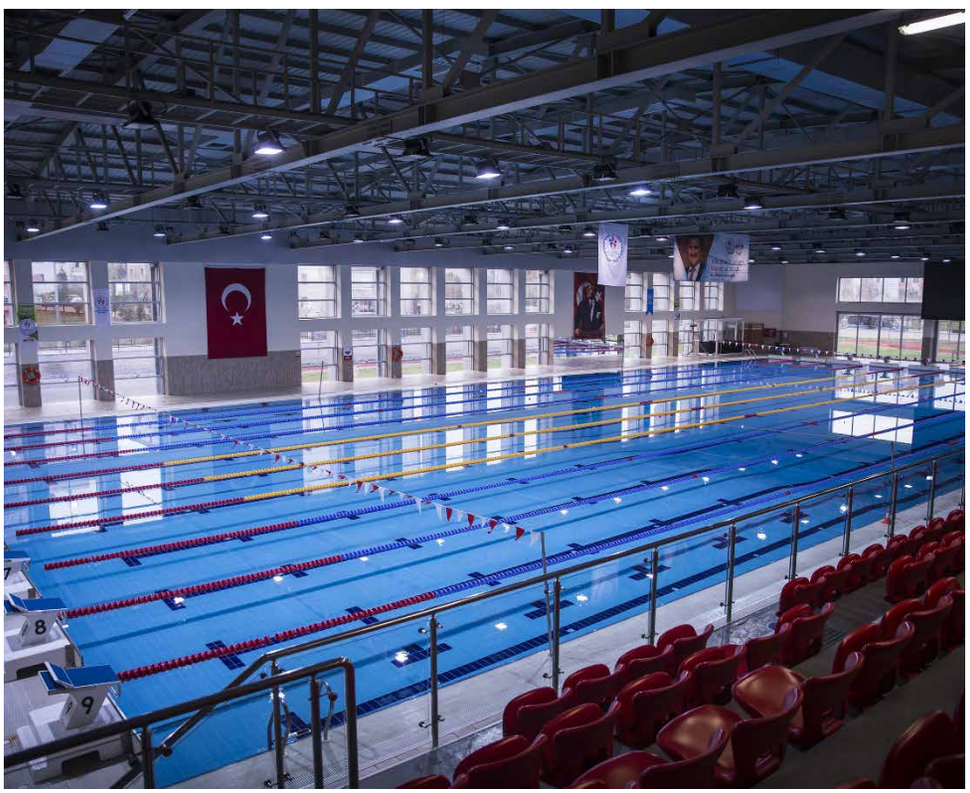

Eryaman TOHM - Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu-Ankara

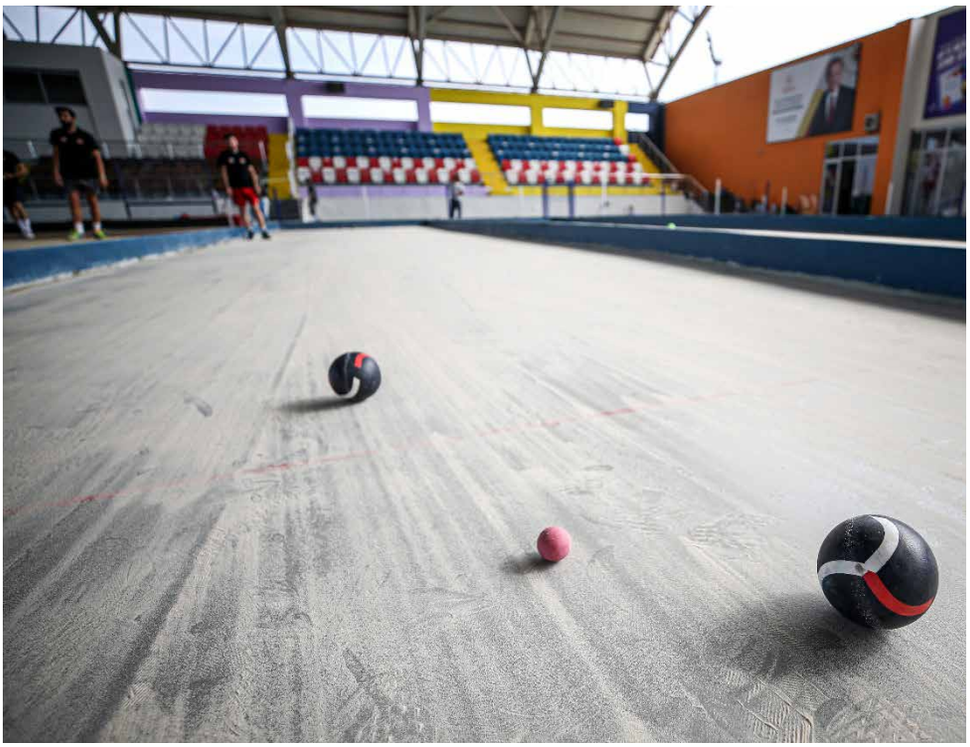

Toroslar Bocce Salonu-Mersin

Palandöken Kayakla Atlama Kuleleri-Erzurum

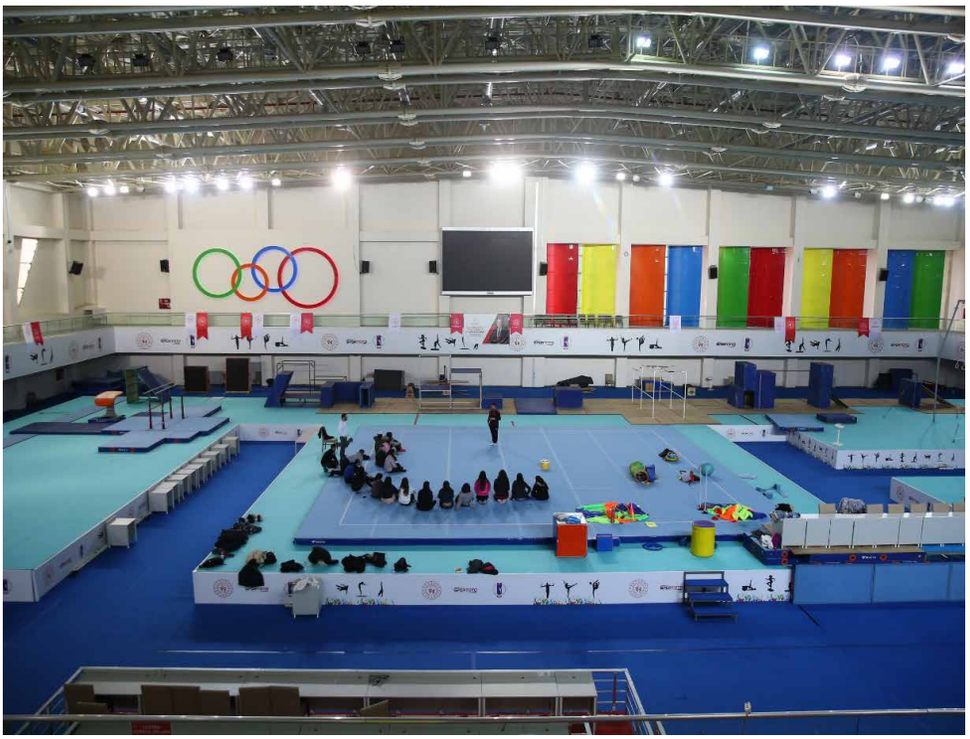

Mersin Cimnastik Salonu

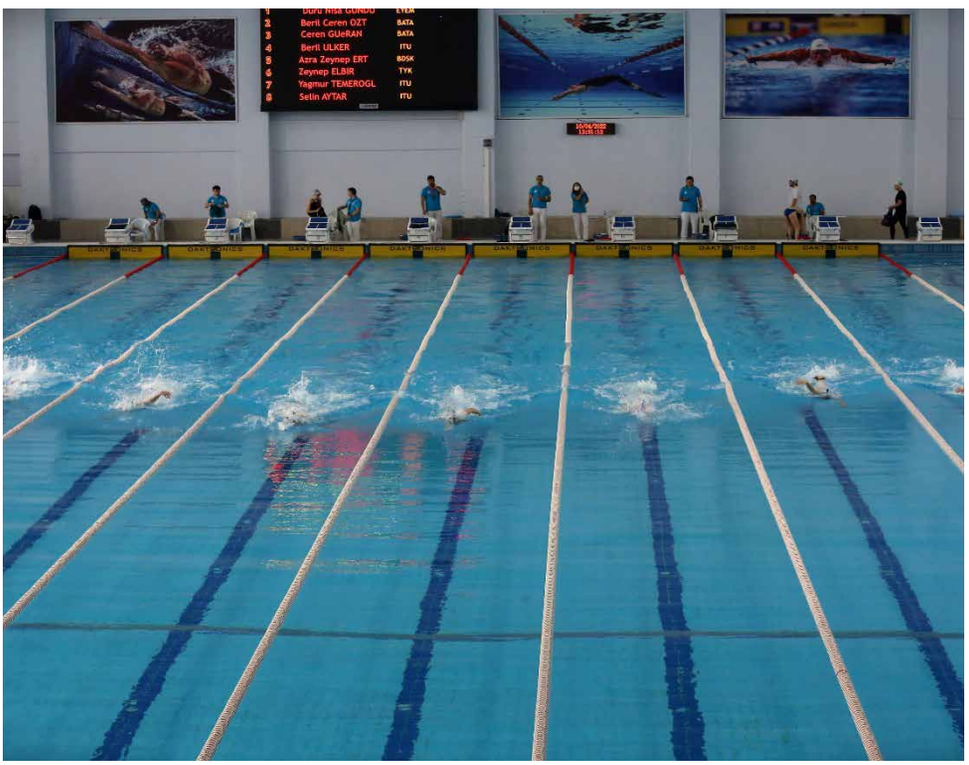

Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu-Çorum

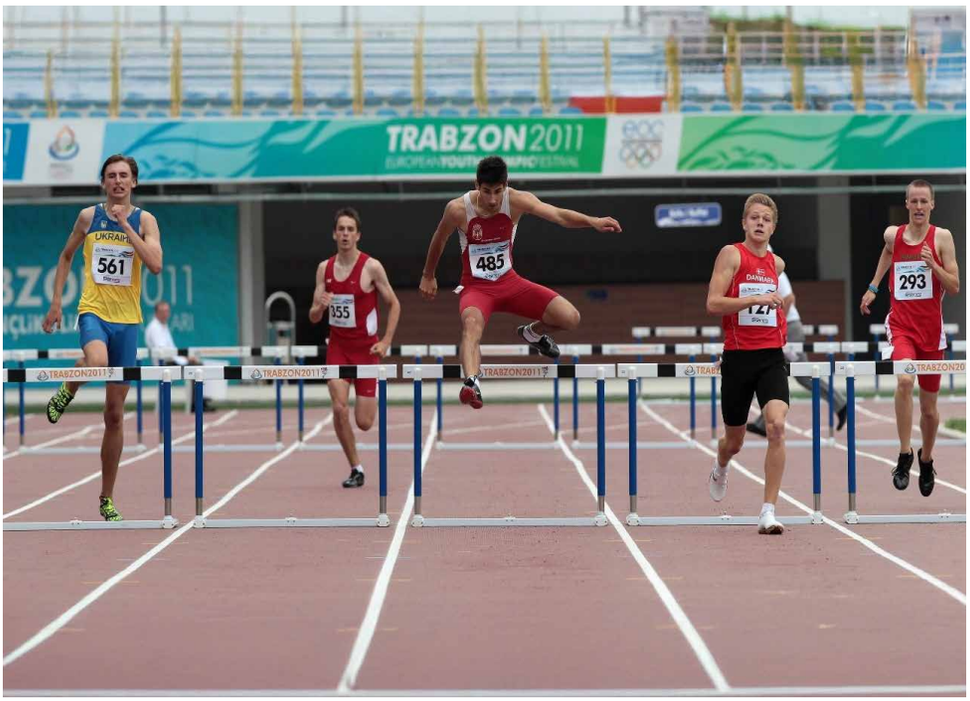

Söğütlü Atletizm Stadı-Trabzon

Tam Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu-Edirne

3.4. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM)

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM); olimpiyatlara katılacak ve katılması muhtemel yetenekli sporcuların seçilmesi, yetiştirilmesi, performanslarının geliştirilmesi, eğitimlerinde ve sosyal gelişimlerinde müşterek ve standart bir uygulamanın sağlanması amacıyla kurulmuştur. Bu kapsamda Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri 23 Kasım 2013 tarihinde 13 ilde, 108 yatılı ve 56 gündüzlü olmak üzere toplam 164 sporcu ile faaliyetlerine başlamıştır.

Spora yönelik kararlı, kapsamlı ve planlı yatırımlar sayesinde diğer spor tesislerinde olduğu gibi Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinin sayısında da önemli bir artış yaşanmıştır. 2025 yılı itibarıyla TOHM 27 ilde, 23 olimpik branşta 326'sı yatılı, 329'u gündüzlü olmak üzere toplam 655 sporcu ile faaliyetlere devam etmektedir.

Mevcut TOHM İlleri

ANKARA	ERZURUM	MERSİN
AFYON	GAZİANTEP	RİZE
ADANA	İZMİR	SAKARYA
ANTALYA	KAHRAMANMARAŞ	SAMSUN
ARTVİN	KAYSERİ	SİVAS
BOLU	KOCAELİ	ŞANLIURFA
BURSA	KONYA	TRABZON
DİYARBAKIR	MALATYA	İSTANBUL
EDİRNE	MANİSA	
AKSARAY (PARALİMPİK KAMP EĞİTİM MERKEZİ)		

TOHM
ANKARA

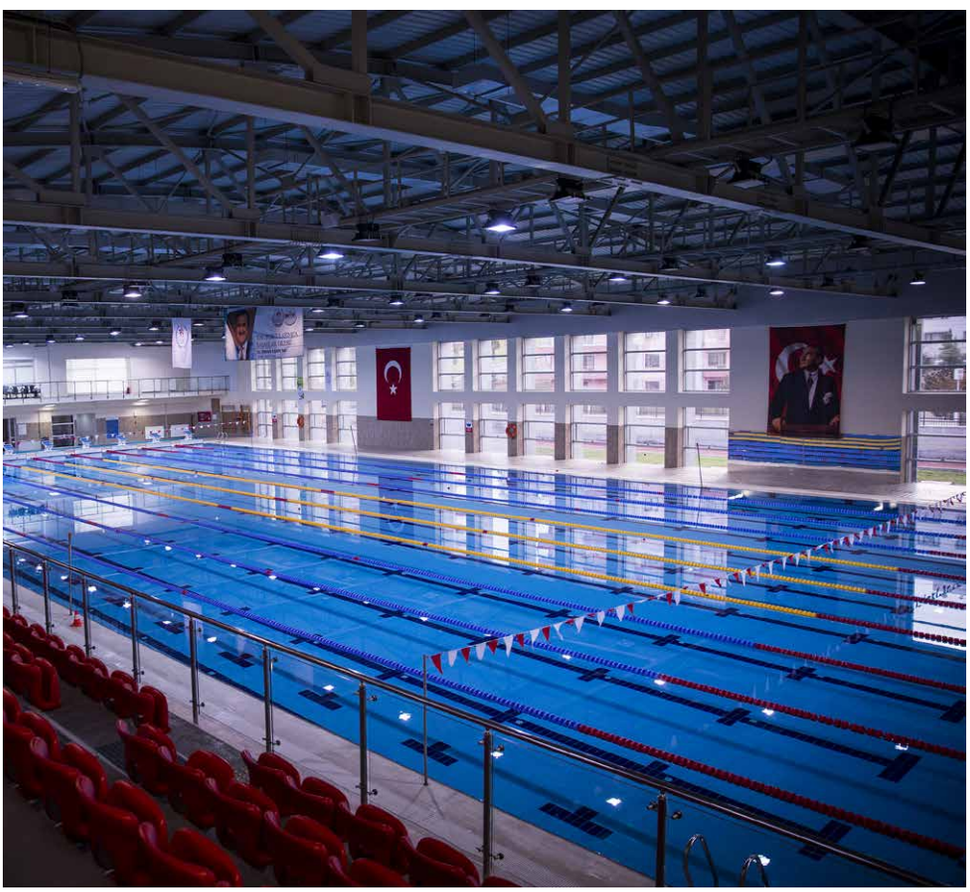

3.4.1. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri Spor Branşları

Türkiye'nin olimpiyat hedeflerine ulaşmasında stratejik bir rol üstlenen Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM) geleceğin olimpik sporcularını yetiştirmek amacıyla 23 farklı spor branşını kapsayan alanda çalışmalar yürütmektedir.

Olimpiyatlara katılacak ve katılması muhtemel yetenekli sporcuların erken yaşta keşfedilerek yetiştirilmesi, performanslarının geliştirilmesi için kurulan Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri bünyesinde 23 olimpik branşta sporcu yetiştirilmektedir. Bu branşlar; atıcılık, atletizm, badminton, bisiklet, boks, buz pateni, jimnastik, curling, eskrim, güreş, halter, judo, kano, kayak, kürek, modern pentatlon, okçuluk, sutopu, tekvando, tenis, triatlon, okçuluk, yelken ve yüzme olarak sıralanmaktadır. Bu branşların her birinde sporcu eğitimleri, olimpik ölçütlerdeki tesislerde uzman antrenörler eşliğinde, bilimsel yöntemlerle desteklenen antrenman programlarıyla yürütülmektedir. Sporcular sadece fiziksel gelişim değil, aynı zamanda zihinsel dayanıklılık, strateji, beslenme ve performans takibi gibi alanlarda da özel bir eğitim sürecinden geçirilmektedir.

23 Olimpik Branş

ATICILIK	ESKRİM	SUTOPU
ATLETİZM	GÜREŞ	TEKVANDO
BADMİNTON	HALTER	TENİS
BİSİKLET	JUDO	TRİATLON
BOKS	KANO	OKÇULUK
BUZ PATENİ	KAYAK	YELKEN
JİMNASTİK	KÜREK	YÜZME
CURLİNG	MODERN PENTATLON	

Kürek

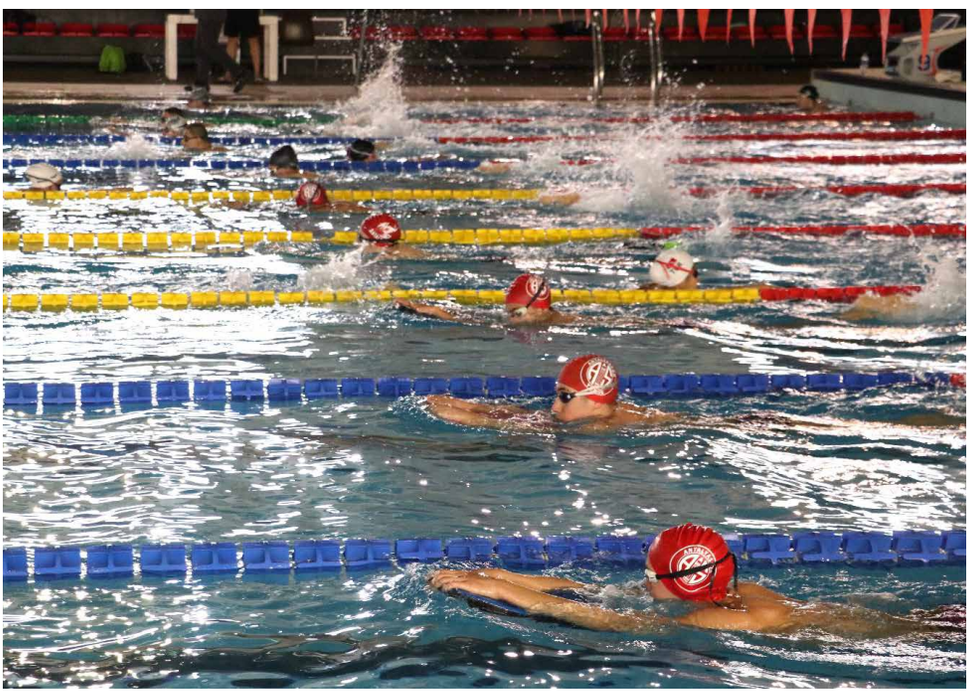

Yüzme

Atletizm

Eskrim

Güreş

Judo

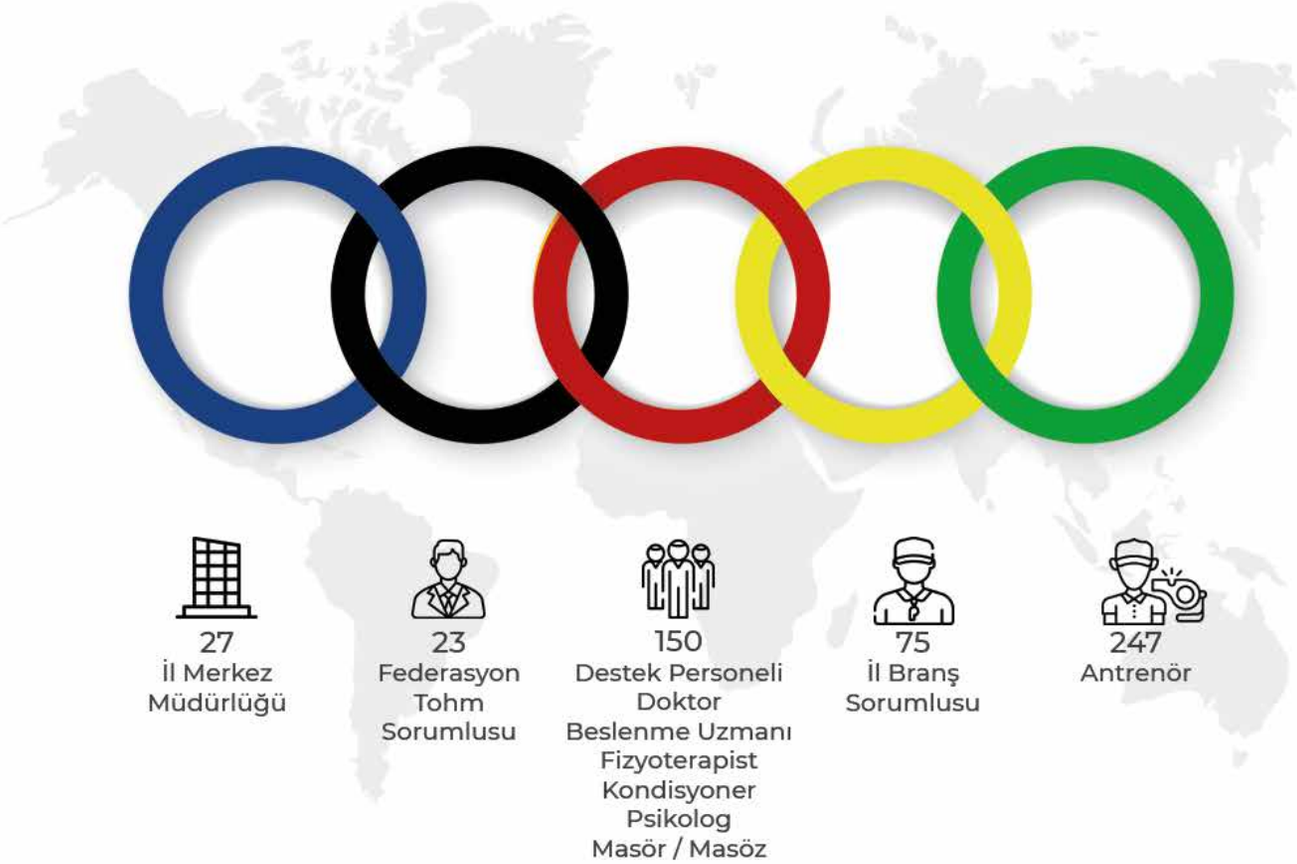

3.4.2. TOHM Sporcularının Eğitimleri ve Yetiştirilmesi

Olimpiyat Oyunları'na hazırlanan, madalya hedefli sporcuları yetiştirmek amacıyla hayata geçirilen proje doğrultusunda, her yıl TOHM sporcuları genel sağlık taramalarına ve performans analizlerine tabi tutulmaktadır. Elde edilen veriler doğrultusunda, Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde akademik danışmanlar ve deneyimli antrenörler eşliğinde, bilimsel temellere dayanan antrenman programları uygulanmaktadır.

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde branşlarında uzman 247 antrenör görev yapmaktadır. Sporcuların teknik malzeme ihtiyaçları karşılanmakta, antrenman alanları uluslararası standartlarda donanıma sahip hâle getirilerek sporculara yüksek kaliteli antrenman ortamları oluşturulmaktadır. Merkezlerdeki tüm sporcuların performans analizleri doğrultusunda giriş-çıkış işlemleri her yıl iki dönem hâlinde; öğretim dönemi başlamadan ve ara tatil döneminde gerçekleştirilmektedir.

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde spor destek personel ihtiyacını karşılamak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığınca 1 doktor, 32 psikolog, 42 fizyoterapist, 29 beslenme uzmanı, 39 masör/masöz, 6 kondisyoner ve 1 reaktif antrenör görev yapmaktadır. Söz konusu destek personellerinin mesleki gelişimlerine katkı sağlayabilmek amacıyla Sporcu Yetiştirme Daire Başkanlığı, TOHM Şube Müdürlüğü tarafından gelişim seminerleri düzenlenmekte, aylık raporlandırma çalışmaları takip edilmektedir.

Tohm Destek Elemanları			
Doktor	1	Spor Psikoloğu	32
Fizyoterapist	42	Beslenme Uzmanı	29
Kondisyoner	6	Masör/Masöz	39
Reaktif Antrenör	1	TOPLAM	150

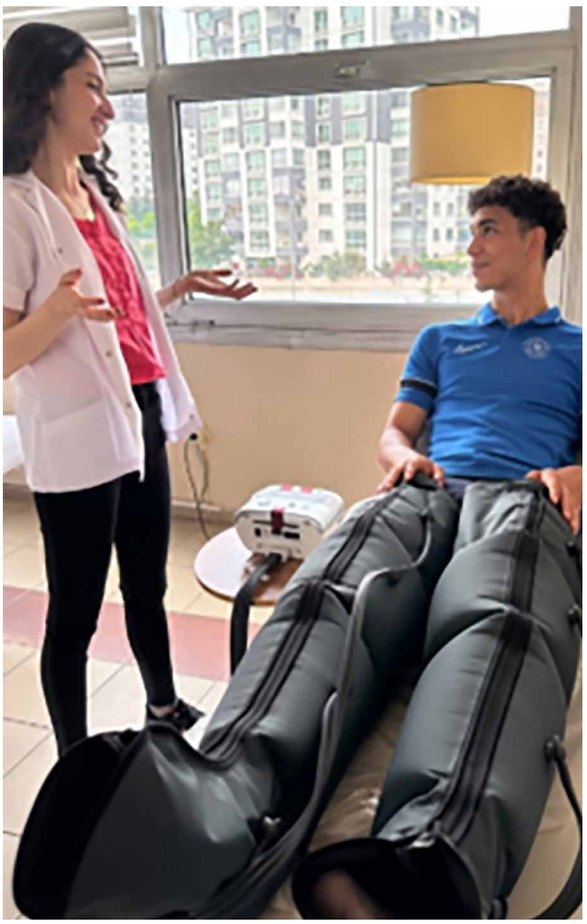

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinden (TOHM) yararlanan sporcuların dil eğitimine katkı sağlamak amacıyla Türk Eğitim Derneği (TED) ile eğitim protokolü imzalamıştır.

Bakanlık ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı arasında 24 Aralık 2013 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde; üniversiteli sporcuların bağlı bulundukları üniversitelerden merkezlerin bulunduğu ildeki üniversitelere nakilleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, merkezlere kabul edilen ortaöğretim sporcularının eğitimlerinin aksamasını önlemek amacıyla, geldikleri illerden okul nakilleri gerçekleştirilmekte, eğitim giderleri merkezler tarafından karşılanmaktadır.

Sporcuların eğitimlerinin desteklenmesi amacıyla okul derslerine ek olarak eğitmenler aracılığıyla etütler düzenlenmekte, İngilizce dersleri verilmektedir.

"Millî Sporcu Bursu" kapsamında TOHM sporcu öğrencilerinin de yararlanabileceği;

- Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Özel Öğretim Derneği (ÖZDER) arasında "Sporcu Öğrencilerin Eğitiminde İş Birliği Protokolü" ile millî sporculara ortaokul ve lisede yüzde 100 burs imkânı verilmektedir.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı ve 75 vakıf üniversitesiyle imzalanan protokol kapsamında, "vakıf üniversitelerinde" millî sporculara, eğitim-öğretim süreleri boyunca "%100 Eğitim Bursu Desteği" verilmektedir.

3.4.3. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinin Başarıları

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinden yetişen sporcular son yıllarda Olimpiyat Oyunları'nda önemli başarılar elde etmişlerdir. Merkezlerde faaliyetlerine devam eden sporcular uluslararası müsabakalarda 1.778 madalya kazanmıştır. TOHM faaliyete başladıktan sonra Olimpiyat Oyunları için oluşturulan olimpik sporcu havuzuna TOHM'dan 408 sporcu girmeye hak kazanmıştır.

- 2016 Rio Olimpiyat Oyunları'na toplam 16 sporcu kota alarak katılmıştır. 2016 Rio Olimpiyat Oyunları'nda TOHM sporcuları 1 gümüş madalya kazanmıştır.
- 2018 Akdeniz Oyunları'na, TOHM'da yer alan ve TOHM'dan olimpik havuza geçen toplam 52 sporcu katılmış; sporcular 12 altın, 5 gümüş, 11 bronz olmak üzere toplam 28 madalyayı ülkemize kazandırmışlardır.
- 2019 2. Avrupa Oyunları'na, TOHM'da yer alan ve TOHM'dan olimpik havuza geçen toplam 37 sporcu katılmıştır. TOHM'dan yetişen sporcular 1 gümüş, 2 bronz madalya kazanmıştır.
- 2019 EYOF'ta 43 TOHM sporcusu mücadele ederek 8 altın, 3 gümüş, 5 bronz olmak üzere toplam 16 madalya kazanmıştır.
- 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'na TOHM'da yer alan ve TOHM'dan olimpik havuza geçen toplam 37 sporcu kota almıştır.
- 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda TOHM sporcuları 1 altın, 3 bronz olmak üzere toplam 4 madalya kazanmıştır.
- 2022 5. İslami Dayanışma Oyunlarına, TOHM'da yer alan 13 sporcu katılmıştır. TOHM sporcuları 2 altın, 2 gümüş, 4 bronz olmak üzere toplam 8 madalya kazanmıştır.
- 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'na TOHM'da yer alan ve TOHM'dan olimpik havuza geçen toplam 37 sporcu kota almıştır.
- 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkı kazanan TOHM sporcuları 1 gümüş, 2 bronz olmak üzere toplam 3 madalya kazanmıştır.

- 2025 ISF U15 GYMNASIADE Oyunları'na TOHM'da yer alan 15 sporcu katılmıştır. TOHM sporcuları 6 altın, 2 gümüş, 3 bronz madalya kazanmıştır.
- 2025 Avrupa Gençlik Olimpik Festivali'ne (EYOF) 29 TOHM sporcusu katılmıştır. Sporcular 5 altın, 7 gümüş madalya olmak üzere toplam 12 madalya kazanmıştır.

TOHM Sporcularının Uluslararası Başarıları

2016 Rio	16 Sporcu	1 Madalya
2018 Akdeniz Oyunları	52 Sporcu	28 Madalya
2019 2. Avrupa Oyunları	37 Sporcu	3 Madalya
2019 EYOF	43 Sporcu	16 Madalya
2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları	37 Sporcu	4 Madalya
2022 5. İslami Dayanışma Oyunları	13 Sporcu	8 Madalya
2024 Paris Olimpiyat Oyunları	37 Sporcu	3 Madalya
2025 ISF U15 Gymnasiade Oyunları	15 Sporcu	11 Madalya
2025 EYOF	29 Sporcu	12 Madalya

Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM)

2013 yılında faaliyetlerine başlayan Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri (TOHM) geleceğin sporcularını olimpiyatlara hazırlıyor

• TOHM ile olimpiyatlara katılacak yetenekli sporcuların;

- o Seçilmesi
- o Yetiştirilmesi
- o Performanslarının geliştirilmesi
- o Eğitim ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanıyor.

TOHM SPOR BRANŞLARI

ATICILIK
ATLETİZM
BADMİNTON
BİSİKLET
BOKS
BUZ PATENİ
CİMNASTİK
CURLİNG
ESKRİM
GÜREŞ
HALTER
JUDO
KANO
KAYAK
KÜREK
YÜZME
OKÇULUK
SUTOPU
TEKVANDO
TENİS
TRİATLON
OKÇULUK
YELKEN
MODERN PENTATLON

TOHM, TÜRKİYE'DE 27 İLDE

2025 İTİBARIYLA TOHM;

23 OLİMPİK BRANŞTA

655 SPORCU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

3.5. Sporcu Eğitim Merkezleri (SEM)

Sporcu Eğitim Merkezleri, farklı yaş gruplarındaki başarılı sporcuların sportif performanslarının artırılarak uluslararası alanda elit sporcu olarak yetiştirilmelerini sağlamak üzere kurulmuştur. Bu merkezlerin sevk ve idaresi; 29 Kasım 2022 tarihli ve 32028 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sporcu Eğitim Merkezleri ile Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri Yönetmeliği ile bu Yönetmelik'e dayanılarak hazırlanan Sporcu Eğitim Merkezleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge doğrultusunda yürütülmektedir.

25.05.2021 tarihli ve 31491 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Olimpik ve Paralimpik Sporcu Yetiştirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında; Sporcu Eğitim Merkezlerinde eğitimlerine devam eden sporculara belirlenen tutarlarda harçlık ödemesi yapılmaktadır.

Sporcu Eğitim Merkezlerinde eğitim gören sporcuların performanslarına katkı sağlamak ve desteklemek amacı ile branş antrenörleri, masör/masöz, fizyoterapist, psikolog, beslenme uzmanı ile destek verilmektedir.

1987-1988 yıllarında Denizli, Tokat, Sivas ve Bolu illerinde güreş branşında faaliyetlerine başlayan Sporcu Eğitim Merkezleri 05.02.2025 tarihli ve 9982134 sayılı Bakan oluru doğrultusunda 81 il müdürlüğü bünyesinde kurulmuş olup ilgili Yönetmelik'in 5'inci ve 9'uncu maddeleri gereğince illerin tamamında faaliyetlerine başlaması için gerekli çalışmalar devam etmektedir.

1987 yılında merkezlerde toplam 204 sporcu eğitim görmekteyken 2025 yılında atıcılık, atletizm, badminton, bisiklet, boks, buz pateni, jimnastik, curling, dağcılık, eskrim, güreş, halter, judo, kano, kayak, kürek, modern pentatlon, okçuluk, sutopu, tekvando, tenis, triatlon, yelken ve yüzme spor dallarında; 614 yatılı, 3.635 gündüzlü olmak üzere toplam 4.249 sporcu eğitim görmektedir.

Kuruluşundan bu yana, Sporcu Eğitim Merkezlerinden yetişen birçok sporcu Avrupa ve Dünya şampiyonası ile diğer uluslararası müsabakalarda yaklaşık 2.500 madalya kazanarak önemli başarılara imza atmıştır.

Avrupa, Dünya ve Olimpiyat şampiyonları millî sporcular Taha Akgül Sivas Sporcu Merkezinden; Rıza Kayaalp ise Yozgat Sporcu Eğitim Merkezinden yetişmiştir.

3.6. Özel Spor Tesisleri

Türk sporunun geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, sporcu sayısının artırılması için sporla ilgili bütün kaynakları en etkili şekilde devreye sokmak üzere gerçek veya tüzel kişilerce Türkiye'de açılan ve faaliyetlerine devam etmekte olan toplam 6.568 özel beden eğitimi ve spor tesisi bulunmaktadır.

2019 yılında 2.640 olan özel spor tesisi sayısı 2024 yılı itibarıyla 6.568'e yükselmiştir.

2019-2024
YILLARINA AİT ÖZEL BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR TESİSLERİ DAĞILIMI

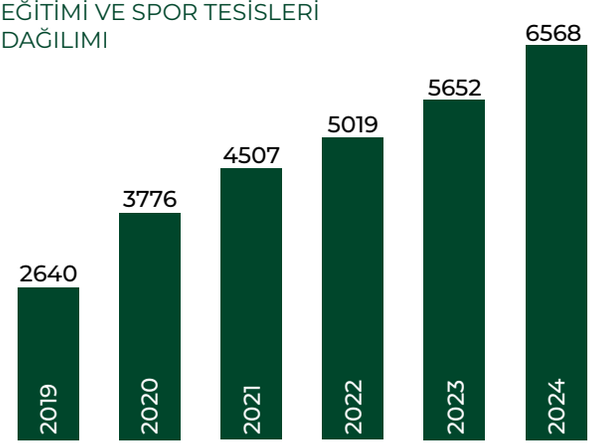

“Sporcularımız katıldıkları yarışmalardan artık madalyasız dönmüyor. Sporcularımız başarıları yanında centilmenlikleriyle de takdir kazanıyor.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı’nda Gençlerle Buluşması
İstanbul / 19 Mayıs 2024

4. Bölüm

Olimpik ve Bireysel Spor Başarıları

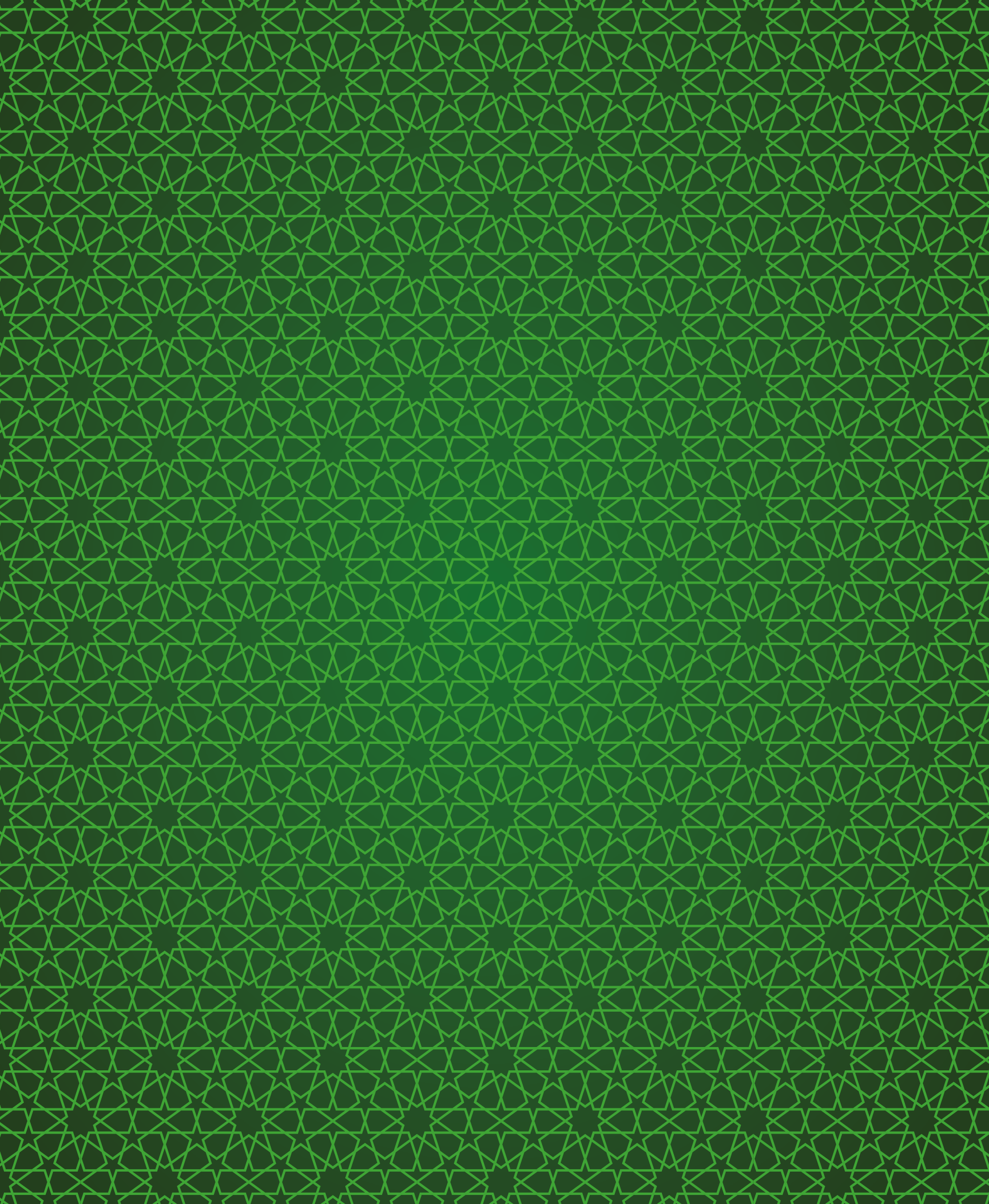

4.1. Olimpiyat Oyunları'na Katılım ve Madalya Performansları

Antik Olimpiyat Oyunları'nın başlangıcı tam olarak bilinmese de MÖ 8. yüzyıla kadar dayandığı tahmin edilmektedir. Modern olimpiyatlar ise Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin 23 Haziran 1894'te kurulmasının ardından ilk kez 1896'da Atina'da 14 ülkeden 241 sporcuyla düzenlenmiştir. Olimpiyatlar, 1924 yılından itibaren yaz ve kış Olimpiyat Oyunları olarak iki farklı organizasyon şeklinde düzenlenmeye başlanmıştır.

Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi 1908 yılında kurulmuş ve 1911 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından kabul edilmiştir. Türkiye'nin Olimpiyat Oyunları'na ilk katılımı, Osmanlı Devleti döneminde düzenlenen ve ara oyunlar olarak adlandırılan 1906 Atina Oyunları'dır. Katıldığımız ilk resmî Olimpiyat Oyunları ise 1908 Londra olup olimpiyatlara katılan tek Osmanlı sporcu olan jimnastikçi Aleko Mulos, olimpiyatlarda resmî olarak Türkiye'yi temsil eden ilk sporcu olmuştur. Türkiye ilk olimpiyat madalyasını 1936 Berlin'de erkekler serbest 79 kilogramda güreşen Ahmet Kireççi ile alırken ilk altın madalyamız yine aynı Olimpiyat Oyunları'nda erkekler grekoromen 61 kilogramda güreşen Yaşar Erkan'la gelmiştir.

Türkiye katıldığı 24 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda bugüne kadar 41 altın, 27 gümüş, 36 bronz olmak üzere toplam 104 madalya kazanmıştır. Olimpiyatlarda en başarılı olduğumuz spor branşları güreş (29 altın, 18 gümüş, 18 bronz) ve halterdir (8 altın, 1 gümüş, 2 bronz).

Türkiye 1960 Roma Yaz Olimpiyat Oyunları'nda tamamı güreşte olmak üzere 7 altın, 2 gümüş madalya elde ederek en başarılı olimpiyatını geçirirken en çok madalyayı ise 2 altın, 2 gümüş, 9 bronz olmak üzere toplam 13 madalya ile 2020 Tokyo'da kazanmıştır. Bu iki olimpiyat dışında 1948 Londra Yaz Olimpiyat Oyunları'nda 6 altın, 4 gümüş, 2 bronz, toplam 12 madalya kazanan Türkiye tarihinin en başarılı olimpiyatlarından birini geçirmiştir. Türkiye'nin en fazla sporcuyla katıldığı olimpiyat ise 114 sporcuyla 2012 Londra Olimpiyat Oyunları olmuştur.

1936 Berlin Yaz Olimpiyat Oyunları Türkiye için birçok ilke sahne olurken bunlardan biri de Halet Çambel ve Suat Fetgeri Aşeni'nin ülkemizi olimpiyatlarda temsil eden ilk kadın sporcular olmasıdır. Eskrim branşında ülkemizi temsil eden iki sporcu aynı zamanda oyunlar tarihindeki ilk Müslüman kadınlar olarak kabul edilmektedir. Türkiye'ye kadınlarda ilk madalyasını 1992 Barcelona'da Hülya Şenyurt bronz madalya ile judo branşında getirirken ülkemiz adına kadınlarda ilk altın madalyayı 2004 Atina'da Nurcan Taylan halterde kazanmıştır. Yaz Olimpiyat Oyunları'nda birden fazla madalya kazanan tek kadın sporcumuz tekvando branşında ülkemizi temsil eden Nur Tatar Askari'dir (1 gümüş, 1 bronz madalya).

Türkiye Olimpiyat Oyunları'nda birçok başarılı sporcu çıkarmış ülkelerden biridir ancak bazı isimler vardır ki onlar Olimpiyat Oyunları'yla adları özdeşleşmiş, sadece ülkemizde değil dünya sporuna da damga vurmuş sporculardır. Bunlardan ilk akla gelen isim, namıdiğer "Cep Herkülü" Naim Süleymanoğlu'dur. Gerek sporcu kimliğiyle gerekse yaşantısıyla milyonlara örnek olan Süleymanoğlu 1988 Seul, 1992 Barcelona ve 1996 Atlanta Yaz Olimpiyat Oyunları'nda altın madalya kazanmıştır. Birçok otoriteye göre tüm zamanların en iyi haltercisi olarak kabul edilen, kırdığı rekorların bazıları hâlen hiçbir sporcu tarafından geçilemeyen Naim Süleymanoğlu, 1988 Seul Olimpiyatları'nda ağırlığının üç katından 10 kilogram fazla olan 190 kilogramı kaldırıp dünyada bunu başaran tek kişi olarak tarihe adını yazdırmıştır.

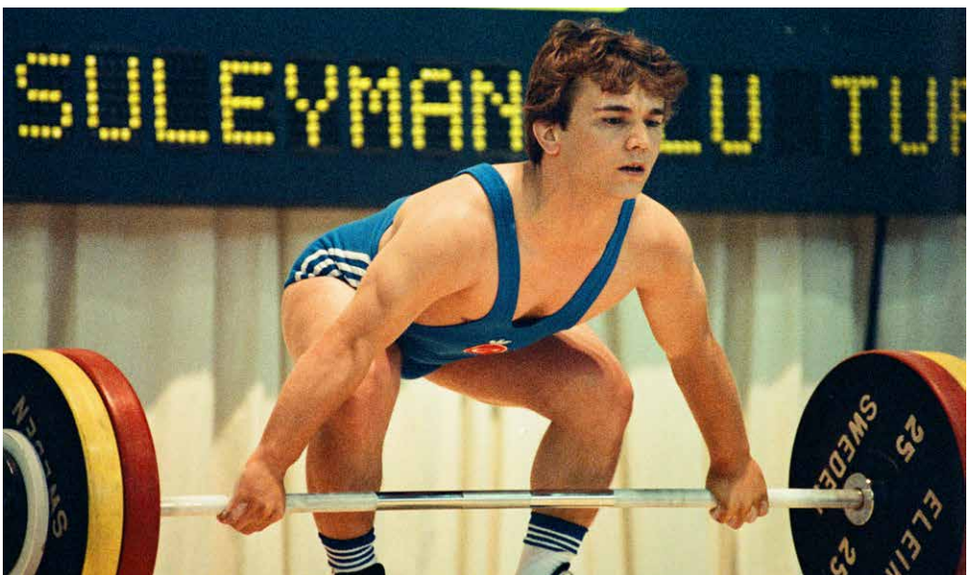

Olimpiyatlar denince akla gelen bir başka isim ise "Asrın Güreşçisi" Hamza Yerlikaya'dır. 1996 Atlanta ve 2000 Sydney Yaz Olimpiyat Oyunları'nda altın madalya kazanan Yerlikaya aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Devlet Üstün Hizmet Madalyası sahibidir.

Türkiye'nin olimpiyat macerasına damga vuran isimlerden biri de Halil Mutlu'dur. Halter branşında tarih yazan Mutlu, 1996 Atlanta, 2000 Sydney ve 2004 Atina Yaz Olimpiyatları'nda üst üste 3 kez altın madalya kazanma gururunu yaşamıştır.

Bu isimlerle beraber Yaşar Doğu (güreş) ve Servet Tazegül (tekvando) gibi efsanelerin yanı sıra, aktif spor yaşamını sürdüren Mete Gazoz (okçuluk), Busenaz Sürmeneli (boks) ve Yasemin Adar (güreş) gibi Olimpiyat Oyunları'nın ülkemiz adına yüzü olmuş birçok başarılı sporcumuz vardır.

Olimpiyat Oyunları'nda 351 disiplin grubu bulunmakta olup sporcu sayıları belirlenirken branşlar özelinde değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu değerlendirmeler ışığında olimpik kadroya alınması düşünülen sporcu/sporcuların Türkiye Şampiyonası'na katılıp derece elde etmesi, Avrupa ve Dünya Şampiyonalarına katılıp ranking sıralamasına girmesi, derece alması, olimpik kadroya alınması için federasyon başkanlığının teklifi ve Genel Müdürlük Spor Dalı Komisyonunca değerlendirilmesi, sporcuların ihtiyaçlarına göre antrenör, partner sporcu ve spor destek elemanlarının belirlenmesi hususunda iş ve işlemler gerçekleştirilmektedir.

Olimpiyat Oyunları'na katılması muhtemel sporcuların ulusal ve uluslararası müsabakaları ile kamp faaliyetleri yakından izlenip spor federasyonları ile koordineli şekilde çalışılarak olimpik sporcu havuzu oluşturulmakta olup aynı zamanda sporcuların performanslarına katkı sağlamak ve desteklemek amacı ile antrenör, masör, doktor, fizyoterapist, psikolog, diyetisyen ve partner sporculardan oluşan spor ve destek ekibimiz de hazırlık sürecinde yardımcı olmaktadır.

25.05.2021 tarihli ve 31491 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Olimpik ve Paralimpik Sporcu Yetiştirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında; olimpik sporcu havuzunda yer alan sporculara başarıya göre belirlenen tutarlarda harçlık ödemesi yapılarak ulusal, uluslararası müsabakalar ile Olimpiyat Oyunları'na en iyi şekilde hazırlanmaları için tüm imkânlar seferber edilmiştir.

Olimpiyat Oyunları ve Kazanılan Madalyalar

Olimpiyat Oyunları	Madalya	Toplam
SIDNEY 2000	3 ALTIN 2 BRONZ	5
ATİNA 2004	3 ALTIN 4 GÜMÜŞ 4 BRONZ	11
PEKİN 2008	1 ALTIN 1 GÜMÜŞ 3 BRONZ	5
LONDRA 2012	1 ALTIN 1 GÜMÜŞ 1 BRONZ	3
RİO 2016	1 ALTIN 3 GÜMÜŞ 4 BRONZ	8
TOKYO 2020	2 ALTIN 2 GÜMÜŞ 9 BRONZ	13
PARİS 2024	3 GÜMÜŞ 5 BRONZ	8

2000 Sidney Yaz Olimpiyat Oyunları

Türkiye, 2000 Yaz Olimpiyatları'nda 15'i kadın, 44'ü erkek olmak üzere toplam 59 sporcuyla yer almıştır. Türkiye'yi bu oyunlarda atıcılıkta 2, atletizmde 6, boksta 9, güreşte 12, halterde 8, judoda 3, okçulukta 6, tekvandoda 2, yelkende 4, yüzmede 7 sporcu temsil etmiştir. Güreşte Hamza Yerlikaya, halterde Halil Mutlu, judoda Hüseyin Özkan altın madalya kazanan sporcular olurken bronz madalya alan Hamide Bıkçın ise tekvando dalında Türkiye'ye ilk madalyayı getiren sporcu olmuştur. Türkiye 2000 Sidney Olimpiyatları'nı toplam 5 madalyayla 26. sırada tamamlamıştır.

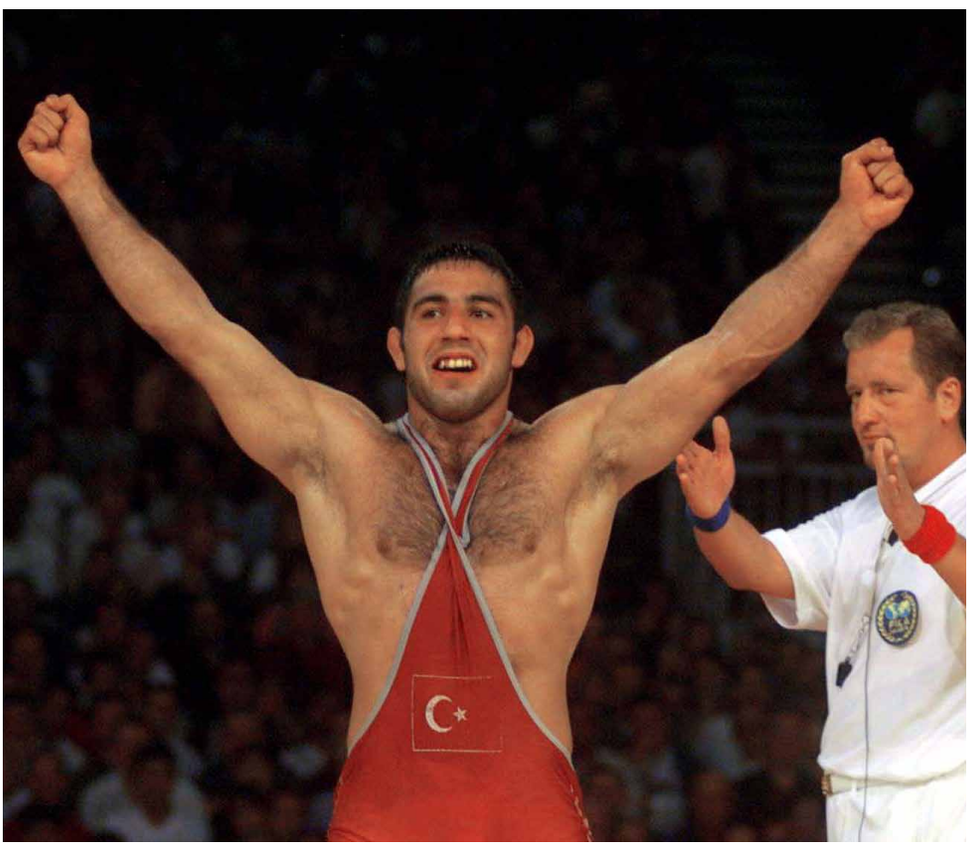

2004 Atina Yaz Olimpiyat Oyunları

2004 Yaz Olimpiyatları'na Türkiye 21'i kadın toplam 66 sporcuyla katılım sağlamıştır. Türkiye Olimpiyatlar sonucunda 3'ü altın, 3'ü gümüş, 4'ü de bronz olmak üzere toplam 10 madalya kazanmıştır. Türkiye'ye altın kazandıran isimler, halterde Nurcan Taylan, Halil Mutlu ve Taner Sağır olurken boksta Atagün Yalçınkaya, tekvandoda Bahri Tanrıkulu, güreşte ise Şeref Eroğlu gümüş; atletizmde Eşref Apak, güreşte Aydın Polatçı ve Mehmet Özal, halterde ise Sedat Artuç bronz madalya kazandırmıştır.

2008 Pekin Yaz Olimpiyat Oyunları

2008 Yaz Olimpiyatları'nda Türkiye 12 branşta 19'u kadın olmak üzere 68 sporcu ile temsil edilmiştir. 16 sporcuyla atletizm ilk sırada yer alırken güreş 13, yüzme 11, halter 6, yelken 6, boks 5, tekvando 4, masa tenisi ve okçuluk ikişer, atıcılık, judo ve bisiklette ise birer sporcuyla Türk sporcular Pekin'de yarışmıştır. Türkiye tek altın madalyasını güreşte Ramazan Şahin'le kazanırken 4 gümüş ve 3 bronz madalyayla olimpiyatları 37. sırada tamamlamıştır.

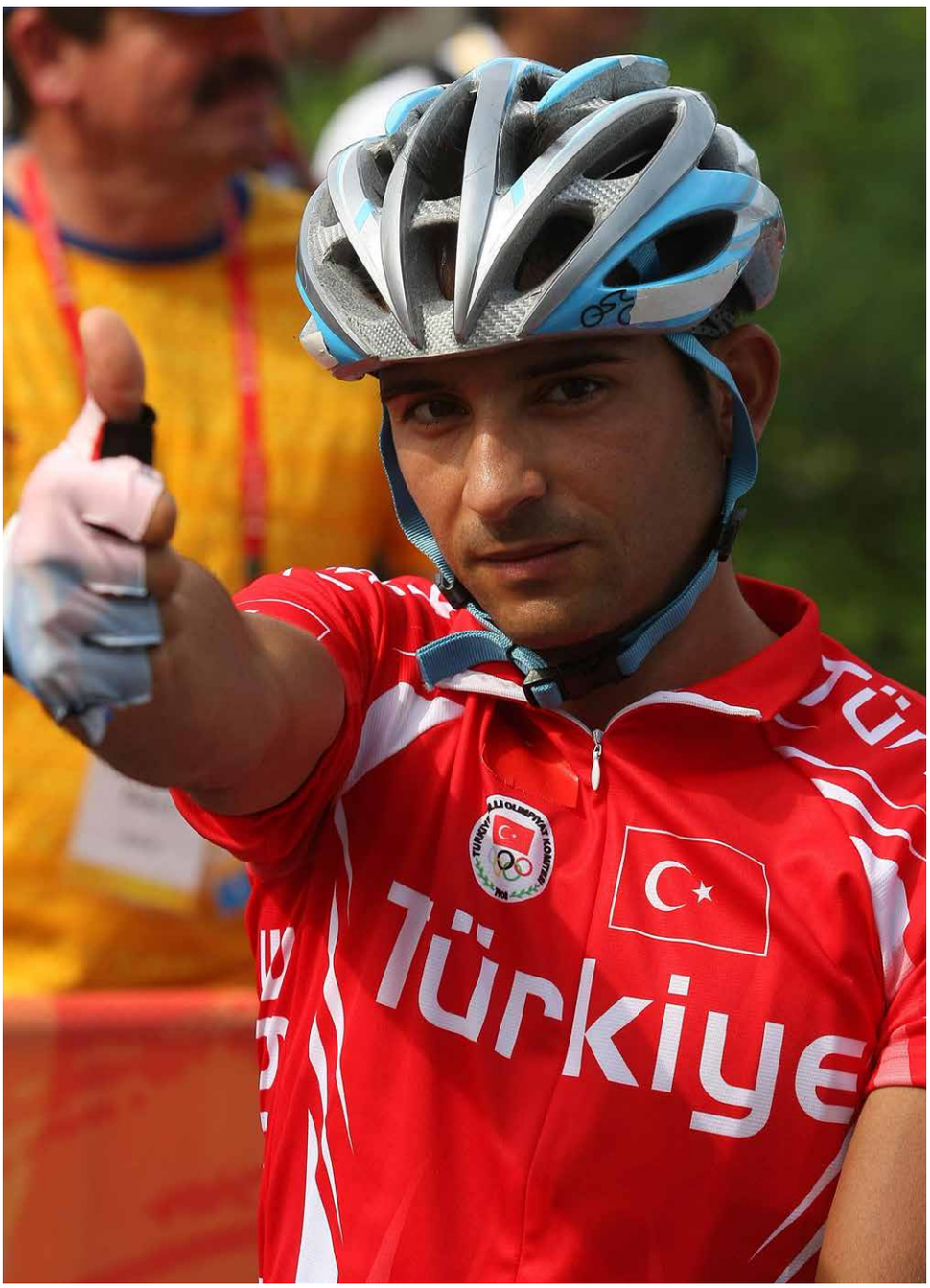

2012 Londra Yaz Olimpiyat Oyunları

2012 Yaz Olimpiyatları'nda Türkiye ilk defa kadın basketbol ve voleybol takımlarıyla olimpiyatlarda temsil edilmiştir. Londra'ya 16 dalda 66'sı kadın toplam 114 sporcuyla gelen Türkiye'nin en fazla kadın sporcu ile katıldığı Olimpiyat Oyunları Londra olmuştur.

Atletizmde 33, güreşte 13, basketbol ve voleybolda on ikişer, halterde 9, boks ve yüzmede altışar, atıcılık ve yelkende beşer, tekvando ve bisiklette üçer, judo ve masa tenisinde ikişer, okçuluk, badminton ve jimnastikte birer sporcu olimpiyatlara katılmıştır. Türkiye bu olimpiyatlarda, 1 altın, 1 gümüş ve 1 bronz ile toplam 3 madalya kazanmıştır. Altın madalyamız tekvando branşında Servet Tazegül'le, gümüş madalyamız yine tekvandoda Nur Tatar'la gelirken bronz madalyamız güreşte Rıza Kayaalp ile gelmiştir.

2016 Rio Yaz Olimpiyat Oyunları

Türkiye, Brezilya'nın Rio de Janeiro şehrinde yapılan olimpiyatlara 21 spor dalında 55'i erkek, 48'i kadın toplamda 103 sporcuyla katılmıştır. 31 sporcuyla atletizm en çok sporcunun yer aldığı branş olurken basketbol Türkiye'nin katıldığı tek takım sporu olmuştur. Açılış töreninde ülkemizin bayrağını güreşçi Rıza Kayaalp taşımıştır.

Türkiye, 2016 Rio'da, olimpiyatlara kano, tenis, kürek ve modern pentatlon branşlarında ilk kez sporcu göndermiştir. Kanoda Lasma Liepa, teniste Çağla Büyükakçay, kürekte Cem Yılmaz ve Hüseyin Kandemir, modern pentatlonda ise İlke Özyüksel Türkiye'yi temsil eden ilk sporcular olmuşlardır. 2016 Rio 21 branş ile en fazla branş ile katıldığımız Olimpiyat Oyunları olmuştur.

Türkiye oyunları 1 altın, 3 gümüş, 4 bronz olmak üzere toplamda 8 madalyayla kapatmış ve bu sonuçla genel sıralamada 41. sırada yer almıştır. Madalyaların 5'i güreşten gelirken diğerleri halter, atletizm ve tekvandodan gelmiştir. Tek altın madalyayı güreşte serbest 125 kilogramda mücadele eden Taha Akgül kazanmıştır.

2020 Tokyo Yaz Olimpiyat Oyunları

Türkiye, Japonya'da yapılan 2020 Yaz Olimpiyatları'na 18 farklı spor dalında 108 sporcu ile katılmıştır. Açılış töreninde bayrağı taşıyan sporcular Merve Tuncel ve Berke Saka olurken Ferhat Arıcan'ın paralel barda kazandığı bronz madalya ülkemizin jimnastikte kazandığı ilk madalya olmuştur. Mete Gazoz'un okçulukta elde ettiği altın madalya da Türkiye'nin bu branştaki ilk olimpiyat madalyasıdır.

Türkiye oyunları 2 altın, 2 gümüş, 9 bronz madalya olmak üzere toplamda 13 madalya ile kapatarak genel sıralamada 35. sırada yer almıştır. Altın madalyalarımızı okçulukta Mete Gazoz ve boksta Busenaz Sürmeneli kazanırken gümüş madalyalarımız karatede Eray Şamdan ve boksta Buse Naz Çakıroğlu'ndan gelmiştir. Bronz madalyaları ise Hakan Reçber ve Hatice Kübra İlgün tekvandoda, Rıza Kayaalp, Taha Akgül ve Yasemin Adar güreşte, Ali Sofuoğlu, Merve Çoban ve Uğur Aktaş karatede, Ferhat Arıcan jimnastikte kazanmıştır. 2020 Olimpiyatları, 1948 Yaz Olimpiyatları'ndan bu yana Türkiye'nin en çok madalya kazandığı oyunlar olarak da tarihe geçmiştir.

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda karate erkekler kumitede 67 kiloda gümüş madalya kazanan Eray Şamdan'ı tebrik etti, 05.08.2021

2024 Paris Yaz Olimpiyat Oyunları

47 erkek, 54 kadın olmak üzere toplamda 101 sporcu ile katılım sağlanmış olan Paris 2024 Olimpiyat Oyunları, Londra'dan sonra en fazla kadın sporcu ile katıldığımız Olimpiyat Oyunları olmuştur.

Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda sporcularımız 3 gümüş ve 5 bronz madalya olmak üzere 8 madalya kazanmıştır.

2024

PARİS YAZ OLİMPİYATLARI

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

2024 PARİS YAZ OLİMPİYATLARI MADALYA KAZANANLAR

Yusuf Dikeç & Şevval İlayda Tarhan	Atıcılık 10 m Havalı Tabanca Karışık Takım	Gümüş Madalya
Hatice Akbaş	Boks	Gümüş Madalya
Buse Naz Çakıroğlu	Boks	Gümüş Madalya
Mete Gazoz & Ulaş Berkim Tümer & Muhammed Abdullah Yıldırmış	Okçuluk Erkek Takım	Bronz Madalya
Buse Tosun Çavuşoğlu	Güreş Kadınlar	Bronz Madalya
Esra Yıldız Kahraman	Boks Kadınlar	Bronz Madalya
Taha Akgül, Güreş	Erkekler Serbest Stil	Bronz Madalya
Nafia Kuş Aydın	Tekvando	Bronz Madalya

Paris 2024'de İlkler

Atıcılık branşında, olimpiyat tarihimizin ilk madalyasını Yusuf Dikeç ve Şevval İlayda Tarhan'dan oluşan 10 m havalı tabanca karma takımı ile kazanırken Şevval İlayda Tarhan, 10 m havalı tabanca kategorisinde tarihimizde finale kalan ilk sporcu olmuştur.

Okçuluk erkek takımımız, olimpiyat tarihimizin ilk takım madalyasını kazanırken Elif Berra Gökkır, sıralama atışlarındaki 671 puanla olimpiyat tarihimizin en yüksek puanını elde etmiştir.

Kuzey Tunçelli, 1500 m serbestte finale kalarak tarihimizde final yüzen ilk sporcumuz olmuştur ve Olimpiyat Oyunları'nı 5. sırada bitirerek büyük bir başarı elde etmiştir.

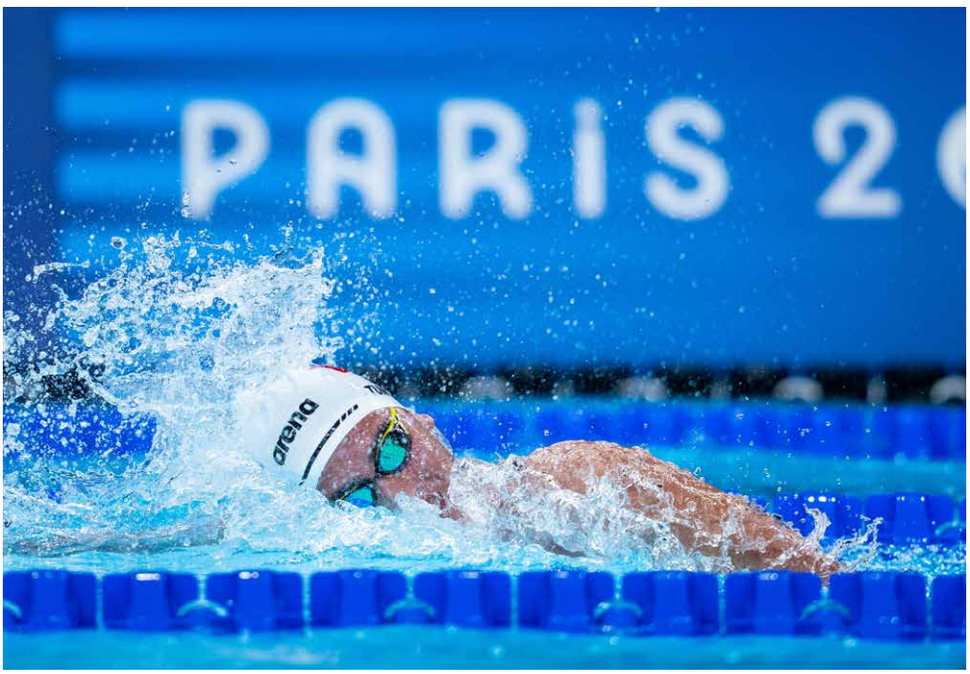

Kadın Voleybol Millî Takımımız, ilk kez son 4 takım arasına kalmıştır.

Atletizm branşında, sırıkla atlamada Ersu Şaşma olimpiyat beşincisi olarak büyük bir başarı elde etmiştir.

Madalya kazanan sporcularımız dışında toplam 19 sporcu/takım, oyunları ilk 8 içerisinde bitirmiştir. Bu 19 sporcudan 5'i ise madalya maçını kaybederek veya 4'üncü olarak madalya kazanmaya çok yaklaşmıştır.

Olimpiyat Oyunları, dünyanın en iyi sporcularının madalya için zirve performanslarını göstererek yarıştıkları bir numaralı organizasyondur. Bu yarışmaları ilk 8 içinde bitirmek ise sporcuların ne ölçüde rekabetçi olduklarına dair en önemli göstergelerden biri, belki de birincisidir. Bu veri, geçmiş oyunlar ile kıyaslandığında ortaya ciddi bir farkın çıktığına işaret etmektedir.

Tokyo 2020 öncesinde en yüksek 4-8 sıralaması sayımız Sidney 2000'de 12 iken Tokyo 2020'de bu sayı 21'e yükselmiş ve çok önemli bir gelişim sağlanmıştır. Paris 2024'te ise bu sayı 19 olarak gerçekleşmiştir.

2000-2024 Yaz Olimpiyat Oyunları'na Katılım ve Madalya Performansları

Yıl	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
2000	3	0	2	5
2004	3	4	4	11
2008	1	1	3	5
2012	1	1	1	3
2016	1	3	4	8
2020	2	2	9	13
2024	0	3	5	8

4.2. Bireysel Sporlarda Dünya ve Avrupa Şampiyonalarında Alınan Başarılar

Türkiye'nin spor politikalarında 2002 sonrasında yaşanan dönüşüm, yalnızca altyapı ve tesisleşme alanlarında değil, aynı zamanda bireysel sporcuların uluslararası organizasyonlarda elde ettikleri başarılarda da somut biçimde kendini göstermiştir. Özellikle atletizm, yüzme, güreş, tekvando, karate, judo, halter ve jimnastik gibi bireysel branşlarda yetişen sporcularımız, uluslararası şampiyonalarda tarihî dereceler kazanarak ülkemizin bayrağını uluslararası arenada gururla dalgalandırmışlardır.

Bu dönemde hayata geçirilen elit sporcu destek programları, yetenek tarama projeleri ve millî antrenörlük sisteminin güçlendirilmesi, bireysel branşlarda başarı ivmesinin sürdürülebilirliğine büyük katkı sağlamıştır. Sporcularımız, yalnızca madalya kazanmakla kalmamış, aynı zamanda yeni nesillere rol model olmuş, spor kültürünün toplumsal düzeyde benimsenmesinde öncü bir misyon üstlenmiştir.

Uluslararası organizasyonlarda elde edilen istikrarlı başarılar ülkemizin sporda rekabetçi bir konuma yükseldiğini ortaya koymuştur. Bu çerçevede bireysel sporlardaki yükseliş, yalnızca sportif sonuçlarla sınırlı kalmamış; Türkiye'nin uluslararası prestijine, genç kuşakların spora yöneliminde artışa ve sporun toplumsal tabana yayılmasına da güçlü katkılar sunmuştur.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Avrupa şampiyonu olan Güreş Milli Takımı'nı kabul etti. Kabulde Alperen Berber'e hediye takdim etti, 23.02.2024

Bugün gelinen noktada, Türk sporcularının bireysel branşlarda ulaştıkları başarılar, spor ekosistemimizin ulaştığı seviyeyi gözler önüne sermektedir. Bu başarıların gelecek nesiller için yol gösterici olması ve sürdürülebilir bir gelişim çizgisine oturması, Türkiye'nin 21. yüzyılda spor vizyonunun temel taşlarından birini oluşturmaktadır.

21. yüzyıl, Türk sporcularının uluslararası arenada elde ettiği başarıların tarihsel bir dönüm noktası olmuştur. Sporun yalnızca bir rekabet unsuru değil, aynı zamanda ulusal prestij ve kültürel temsiliyetin de güçlü bir aracı olduğu bu süreçte, Türkiye'nin bireysel branşlarda ulaştığı madalya sayıları dikkat çekici bir artış göstermiştir.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, milli cimnastikçiler Ahmet Önder ve İbrahim Çolak'ı kabul etti, 16.01.2020

Türk sporcuların 21. yüzyılda Dünya Şampiyonalarında 6.248, Avrupa Şampiyonalarında 11.142, Akdeniz Oyunları'nda 529, İslami Dayanışma Spor Oyunları'nda 655 ve Balkan Şampiyonalarında 11.985 madalya elde ettiği görülmektedir. Ayrıca, çok sayıda branşta düzenlenen uluslararası turnuvalarda kazanılan 55.262 madalya, Türkiye'nin sporcu tabanının genişliğini ve performans istikrarını göstermektedir. Toplamda kazanılan 85.821 madalya, Türk sporcularının küresel sporun içinde ulaştığı saygın konumun somut bir göstergesi olmuştur.

Bu başarılar, yalnızca bireysel gayretlerin değil, aynı zamanda son yıllarda spor politikalarının, altyapı yatırımlarının ve spor kültürünün güçlendirilmesinin bir sonucudur. Türkiye, 2000'li yıllardan itibaren sporcu yetiştirme modellerini modernleştirerek genç yetenekleri destekleyen projeler geliştirmiş ve olimpik branşlarda sürdürülebilir bir başarı vizyonu ortaya koymuştur.

Elde edilen madalya sayıları, Türk sporunun geleceğine dair umut verici bir tabloyu ortaya koyarken aynı zamanda bireysel sporlarda uluslararası rekabet gücünün her geçen yıl arttığını da kanıtlamaktadır. Bu süreç, Türkiye'nin "spor ülkesi" kimliğini pekiştiren stratejik bir dönüşümün parçası olarak değerlendirilmelidir.

Yapılan Şampiyonalar ve Kazanılan Madalya Sayıları

Yapılan Şampiyonalar	Toplam
DÜNYA ŞAMPİYONALARI	6248
AVRUPA ŞAMPİYONALARI	11142
AKDENİZ OYUNLARI	529
İSLAMİ DAYANIŞMA SPOR OYUNLARI	655
BALKAN ŞAMPİYONASI	11985
ULUSLARARASI TURNUVALAR	55262
GENEL TOPLAM	85821

Türkiye'nin Motor Sporlarında Yükselişi

Türkiye, 21. yüzyılda motor sporlarında hem pist yarışlarında hem de ralli disiplininde önemli bir ivme kazanmış, bireysel başarıların yanı sıra uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yaparak küresel motor sporları arenasında adını giderek daha güçlü şekilde duyurmuştur. Bu yükselişin ardında hem tarihi öncü isimler hem de son yıllarda farklı kategorilerde başarı yakalayan sporcular bulunmaktadır.

Türk motor sporlarının dünya sahnesinde tanınmasını sağlayan ilk büyük isim, kuşkusuz Kenan Sofuoğlu olmuştur. Supersport Dünya Şampiyonası'nda 2007, 2010, 2012, 2015 ve 2016 yıllarında elde ettiği beş dünya şampiyonluğu ile branş tarihinin en başarılı ismi olan Sofuoğlu, yalnızca sportif başarılarıyla değil, aynı zamanda yetiştirdiği genç sporcularla da Türkiye'de motor sporları ekolünün öncüsü olmuştur. Onun açtığı yolda, Toprak Razgatlıoğlu 2021'de Dünya Superbike Şampiyonluğu'nu kazanarak Türkiye'nin iki tekerlekli motor sporlarındaki yükselişini taçlandırmıştır. Razgatlıoğlu bu başarısını 2024 yılında tekrar etmiştir. Öte yandan, Cem Bölükbaşı, Formula 2'de mücadele eden ilk Türk pilot olarak, dört tekerlekli pist yarışlarında ülkenin temsilini üstlenmiş ve yeni bir sayfa açmıştır.

Türkiye'nin motor sporlarındaki yükselişi sadece pistlerle sınırlı kalmamış, ralli sporunda da önemli isimler yetişmiştir. Bu alanda Volkan Işık, Türk rallisinin gelişiminde bir dönüm noktası olmuştur. Yine aynı dönemde ralli sporunun kadın temsilcileri arasında öne çıkan Burcu Çetinkaya, hem Türkiye Ralli Şampiyonası'nda hem de Avrupa Ralli Şampiyonası etaplarında gösterdiği performansla, kadınların bu alandaki varlığını güçlendirmiştir. Bunun yanında, çok sayıda Türkiye Ralli Şampiyonluğu kazanan Yağız Avcı ve tarihin en genç Türkiye Ralli Şampiyonu ünvanını kazan Ali Türkkan, dönemin en başarılı Türk rallicilerinden olmuştur.

4.3. Sporcu Sağlığı ve Bilimsel Destekler

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Olimpiyatlar, Paralimpik Oyunlar ile Avrupa ve Dünya Şampiyonalarına hazırlanacak sporculara tıbbi ve bilimsel destek sağlanmakta, periyodik sağlık ve performans takipleri yapılmakta ve eğitimler düzenlenmektedir.

Söz konusu hususlarla ilgili olarak Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü/Sporcu Sağlığı, Performansı ve Hizmet Kalite Standartları Daire Başkanlığı bünyesinde sporculara uygulanan sağlık testleri ve performans ölçümleri, olimpiyatlarda madalya sıralamasında en önde olan ülkelerde (Amerika, Japonya, Fransa, Almanya, Güney Afrika, İngiltere, Avustralya'da bulunan Sporcu Sağlık ve Performans Merkezleri) olduğu şekliyle uygulanmaktadır.

Sağlık testleri; sporcunun sağlığını koruma, performansını etkileyebilecek olumsuzları tespit ederek önlem alma ve sporcunun performansını arttırmaya yönelik olarak planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Performans ölçümleri; sporcunun müsabaka takvimine göre branş antrenörleri ve kondisyonerleriyle istişare edilerek spor branşına özgü olarak planlanmakta ve uygulanmaktadır. Burada amaç branşa uygun testleri doğru zamanda uygulamaktır. Örneğin sporcunun kilo düştüğü periyotlar ve müsabaka takvimi test seçimlerinde dikkate alınmaktadır.

Üniversitelerin fizik tedavi ve rehabilitasyon, beslenme ve diyetetik vb. bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler, Gençlik ve Spor Bakanlığında staj yapabilmektedir. Bakanlık personelinin akademik olarak gelişmesi için yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam etmeleri desteklenmektedir.

4.3.1. Sporcu Sağlığı Hizmetleri

Sporcu sağlığı ile ilgili hizmetler aşağıda belirtilen birimlerle yürütülmektedir.

- Poliklinikler ve Laboratuvarlar
- Ağız ve Diş Sağlığı Birimi
- Beslenme ve Diyet Birimi
- Psikolojik Değerlendirme ve Müdahale Birimi
- Fizyoterapi ve Sportif Rehabilitasyon Birimi

Sporcuların başvurusundan ayrılışına kadar, muayene ve ölçüm süreçlerinin sorunsuz, doğru biçimde izlenebilmesi ve tüm bunların takibinin gerçekleştirilmesi ve aynı zamanda ihtiyaç duyulan her sürecin yönetilebilmesi için "Sporcu Sağlığı Bilgi Sistemi" adlı yazılım programı kurulmuş olup sistemle ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Poliklinikler ve Laboratuvarlar

Sporcuların genel sağlık muayeneleri, spor yaralanmaları teşhis ve tedavisine yönelik poliklinik hizmetleri verilmektedir.

Spor hekimi tarafından sporcuların spor yaralanmalarının tanı, takip ve tedavisi amacıyla kullanılmak üzere, polikliniklerde Renkli Doppler Ultrasonografi Cihazı (ESAOTE MyLabX8) mevcuttur. Cihazda 10 farklı görüntüleme modu bulunmakla birlikte aynı anda farklı frekans aralıklarında 5 farklı prob bağlanabilmektedir. Bu sayede sporcularda kırık, kas lezyonları, tendon lezyonları, bağ lezyonları tanısının yapılması; USG eşliğinde kas iskelet sistemi yumuşak doku enjeksiyonları uygulamaları gibi girişimsel işlemler yapılabilmektedir.

Hemşireler tarafından; istirahat EKG, kan alma, tedavi uygulamaları (pansuman, enjeksiyon, tansiyon ölçme vb.), ilaç ve tıbbi sarf malzemesi iş ve işlemleri yapılmaktadır.

Biyokimya laboratuvarında, 24 parametreli tam kan sayımı (HGB, RBC, HTC, MCV, MCH, MCHC, RDW-SD, RDW-CV, WBC, WBC,WBC ALT GRUPLARI, PLT, PWC, MPV, P-LCR, PCT), açlık kan şekeri (GLU), total kolesterol (CHOL), HDL kolesterol, LDL kolesterol, trigliserit, SGOT (AST), SGPT (ALT), GGT, ALP, üre, ürik asit, demir, ferritin, total protein, kreatinin, total bilirubin, direkt bilirubin, elektrolit (Na, K, Cl), ASO, CRP, RF, sedimentasyon testleri yapılmaktadır.

Mikrobiyoloji laboratuvarında tam idrar tahlili, idrar mikroskobisi, gaita mikroskobisi yapılmaktadır.

Poliklinikler ve Laboratuvarlarda Mevcut Bulunan Cihazlar:

- Renkli Doppler Ultrasonografi Cihazı (ESAOTE MyLabX8) (2024 Yılında Alınmıştır)
- EKG Cihazı (NIHON KOHDEN ve SCHILLER)
- Otomatik Biyokimya Analizörü (RANDOX IMOLA)
- Kan Sayımı Cihazı (SYSMEX)
- Hormon ve Vitamin Analiz Cihazı (DRAWRAY)
- Mikroskoplar (OLYMPOS ve NIKON)
- İdrar Analizörleri (ACON MISSION ve INSIGHT EXPERT)

Ağız ve Diş Sağlığı Birimi

İlgili birimde verilen hizmetler;

- Ağız içi ve çevre doku muayenesi (ilk muayene)
- Teşhis amaçlı RVG görüntüleme
- Ağız içi kamera görüntüleme
- Tedavi Hizmetleri;
  - Diş çekimi
  - Diş dolgusu (kuafaj tedavisi, ışınlı kompozit ve amalgam restorasyon)
  - Ampütasyon ve kanal tedavisi
  - Detertraj + Polisaj (diş taşı temizliği)
  - Ufak cerrahi operasyonlar
  - Periodontal doku tedavileri
- Eğitimler (sporcu ağız-diş sağlığının, genel sağlık ve performans ile ilişkisine yönelik muayene sırasında interaktif eğitimler)

Beslenme ve Diyet Birimi

Beslenme diyet biriminde, beslenme durumunun saptanması, bireysel beslenme danışmanlığı, beslenmenin periyotlanması, spor beslenmesi eğitimleri ve menü planlama hizmetleri verilmektedir. Millî takımlara "Takım Beslenme Danışmanlığı" yapmak da birimin hedefleri arasındadır.

Vücut kompozisyon ölçümleri sonuçlarına göre vücut ağırlığı, beden kitle indeksi, vücut yağ oranı, yağ kütlesi gibi birçok değer hesaplanmaktadır. Gerçekleştirilen ölçümlere ait değerlendirmeler yapılarak raporları hazırlanıp iletilmektedir.

Sporcu beslenmesi eğitimleri (sporcu, antrenör ve sporcu ailelerine yönelik eğitimler) verilmektedir.

Beslenme ve Diyet Biriminde Mevcut Bulunan Cihazlar:

- BOD-POD Cihazı (Hava Değişim Pletismografisi ile Vücut Kompozisyon Ölçümü)
- FITMATE GS İndirekt Kalorimetre (Dinlenik Metabolik Hız Ölçümü)
- TANITA MC980 Cihazı (Biyoelektrik İmpedans Analizi (BİA))
- ACTIGRAPH Fiziksel Aktivite Monitörü (Enerji Harcaması Ölçümü)

Psikolojik Değerlendirme ve Müdahale Birimi

Psikolojik değerlendirme ve müdahale durumunun saptanması, bireysel danışmanlık ve grup danışmanlığı, sporcu psikolojisi eğitimleri, takım eğitimleri planlama hizmetleri verilmektedir. Birimin genel amaçları; sporcuların sportif performans seviyelerini arttırmak, performanslarını engelleyen psikolojik etmenleri ortadan kaldırmak, sporcuların psikolojik iyi oluşlarını takip ederek onları yönlendirmektir.

İlgili birimde;

- Laboratuvar içerisinde sporculara dijital tabanlı psikolojik testler uygulanarak onların bilişsel kabiliyetleri ölçülmekte ve gelişmeye açık yönlerinin tespiti yapılmaktadır.
- Özgün ürünler ile küresel rekabet gücüne sahip, teknolojide öncü, sporcuların psikolojik sağlığı alanında yenilikçi, sürdürülebilir çözümlerin sunulması amaçlanmaktadır.
- Laboratuvar içerisinde bulunan bilgisayarlar aracılığıyla aynı anda 6 sporcuya test uygulanabilmekte ve testlerin sonuçları hemen alınabilmektedir.
- Tüm testler etik kurallar çerçevesinde anonim bir şekilde uygulanmaktadır.

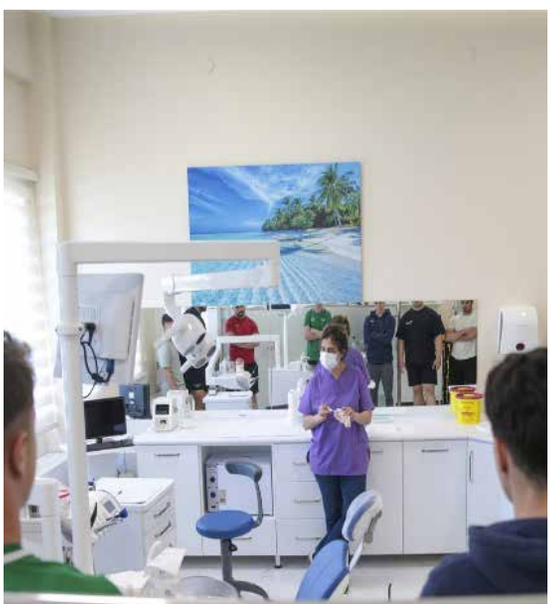

Psikoloji Biriminde Mevcut Bulunan Ekipmanlar;

- Bilgisayar Tabanlı Ölçümlerde Kullanılan Ekipmanlar
  - Monitör
  - Klavye
  - Sandalye
  - Yardımcı malzemeler
- Laboratuvar uygulamaları yönerge ve videolarla standardize edilmiştir.
- Oyunlaştırma teknikleri kullanılarak ölçümler dizayn edilmiştir.

Fizyoterapi ve Sportif Rehabilitasyon Birimi

Spor yaralanmaları tedavileri, fizyoterapi ve rehabilitasyon uygulamaları, postür analizi, izokinetik ve izometrik kas kuvvet ölçümleri (kas kuvvetinin değerlendirilmesi ve sportif rehabilitasyon amacıyla kullanılır) ve denge ölçümü yapılmaktadır.

Fizyoterapi ve Sportif Rehabilitasyon Ünitesinde Mevcut Bulunan Cihazlar:

- Elektro Fiziksel Ajan Tedavisi (Elektroterapi Ünitesi)
- Odaklanmış Radyofrekans Tedavisi (WINTECARE Cihazı)
- Yüksek Yoğunluklu Lazer Terapisi (HILT Cihazı)
- Ekstrakorporeal Şok Dalga Tedavisi (ESWT Cihazı)
- Sıcak-Soğuk-Kontrast ve Kompresyon Terapisi (GAME READY Cihazı)
- Düşük Yoğunluklu Lazer Terapisi (ASA Robotik Lazer Cihazı)
- Traksiyon Tedavisi (Traksiyon Ünitesi)
- Pnömotik Egzersiz Test ve Rehabilitasyon Sistemi (HUR)
- Nöromusküler Eğitim ve Egzersiz Sistemi (RED-COURT)

- Gövde ve Ekstremite Kas Kuvvet Ölçümü ve Rehabilitasyonu Uygulamaları (ISOMED-2000 İzokinetik Dinamometre)
- Çoklu İzometrik Kas Kuvvet Ölçüm Cihazı (DIERS)
- Resiprokal Kol-Bacak Ergometresi
- Kinematik Taban Postür ve Yürüme Analizi Cihazı (DIERS)
- Denge Ölçümü ile Denge ve Kas Kuvvet Rehabilitasyonu Cihazı (HUBER)

4.3.2. Sporcu Performans Ölçüm Hizmetleri

Sporculara;

- Performans ölçme ve değerlendirme,
- Sakatlık sonrası spora geri dönüş ve atletik performans desteği,
- Antrenman rehberliği ve fitness-wellness desteği,
- Eğitim ve Bilimsel Araştırmalar,

hizmetleri verilmektedir.

Performans testleri, antrenörler, sporcular ve spor bilimciler için kanıta dayalı tavsiyeler sunarak sporcunun eksik yönlerini, antrenman durumunu anlamak, kişisel gelişimini takip etmek ve amaca yönelik antrenman programları hazırlamak için yapılmaktadır.

Sportif performans testleri subjektif gözlem ve değerlendirmenin aksine, sporcuya ve antrenörüne nesnel ve sayısal veriler üzerinden değerlendirme imkânı sağlamaktadır.

Performans laboratuvarlarında uygulanan ölçme ve değerlendirme testleri

- Maksimum Oksijen Tüketim Testi (Nefesten-Nefese)
- Aerobik Kapasite İndirekt Ölçüm Testleri (20 metre mekik, Yo-yo, 30-15 İFT vs.)
- Anaerobik Güç ve Kapasite Testi
- Laktat Testi
- Sıçrama Testi (Squat-Aktif-Derinlik-Çoklu Sıçrama-Bacak Sertliği)
- Reaktif Çeviklik Testi
- Yön Değiştirme Testleri (T-testi, Illinois vs.)

- Sürat Testleri (10 m-20 m-30 m)
- Denge Testleri
  - Statik Denge (Postural Salınım, Stabilite Limitleri)
  - Dinamik Denge (Y-Balance)
- Çabukluk Testleri
  - Tapping
  - Skipping
- Esneklik Testleri (Otur - Eriş)
- Reaksiyon Testleri (Görsel - İşitsel)
- Kuvvet Testleri
  - Maksimal Balistik Kuvvet Ölçümü
  - Kuvvet Hız Profilleri
  - Dinamik Kuvvet İndeksi
- Güç ve Hız Testi
- El Pençe ve Bacak Kuvveti
- Hareket Analizi
- Solunum Fonksiyon Testi
  - Propriosepsiyon analizleri
  - Yürüyüş Analizi

Performans Laboratuvarlarında Mevcut Bulunan Cihazlar

- Dijital Spirometre (Solunum Fonksiyon Testleri, Solunum Kas Kuvveti Ölçümü) (PONY FX)
- Statik ve Dinamik Denge Ölçüm Cihazı (HUR)
- Üç Boyutlu Hareket Analizi (NORAXON)
- Elektromiyografi (EMG) (NORAXON)
- Kuvvet ve Basınç Analiz Cihazı (NORAXON MYOMOTION)
- Hız, Reaksiyon, Çeviklik ve Dayanıklılık Gelişim Test ve Antrenman Sistemi (SPEED-COURT)

- Kardiyopulmoner Egzersiz Test Sistemi (Maksimal Oksijen Kullanım Kapasitesi Ölçümü) (COSMED K5)
- Koşu Bandı (H/P COSMOS TREADMILL)
- Kuvvet Platformu (KISTLER FORCE PLATE)
- Laktat Analiz Sistemi (LACTAT PLUS)
- Koşu, Yürüme, Sıçrama, Denge, İşitsel ve Görsel Reaksiyon Test Sistemi (OPTOJUMP)
- Kol ve Bacak Çekiş Hızı ve Kuvveti Ölçüm Sistemleri (MICROGATE GYKO ve TENDOPOWER)
- Dinamik Denge Ölçüm Sistemi (Y-BALANCE)
- Görsel Reaksiyon ve Bilişsel Test ve Antrenman Sistemi (MICROGATE WITTY)
- Koşu Analiz Sistemi ve Fotosel (MICROGATE)
- Bisiklet Ergometre Test Sistemleri (MONARC ve LODE EXCALIBUR SPORT)
- Üst ve Alt Ekstremite Bisiklet Ergometresi (MONARC PEAK BIKE)
- Bacak Dinamometresi
- Handgrip El Dinamometresi
- Esneklik Otur- Eriş Sehpası

Kondisyon Salonunda Mevcut Bulunan Cihazlar

- Çok Amaçlı İtiş Makinesi (Smith Machine)
- Sağ-Sol Bağımsız Göğüs Pres Makinesi (Iso-Lateral Chest Press)
- Yukarı Eğimli Sağ-Sol Bağımsız Göğüs Pres Makinesi (Iso-Lateral Incline Chest Press)
- Sağ-Sol Bağımsız Omuz Pres Makinesi (Iso-Lateral Shoulder Press)
- Sağ-Sol Bağımsız Yukardan Kanat-Sırt Çekiş Makinesi (Iso-Lateral Pull Down)
- Sağ-Sol Bağımsız Yatay Sırt-Kanat Çekiş Makinesi (Iso-Lateral Row)
- Sağ-Sol Bağımsız Arka Kol Makinesi (Iso-Lateral Machine Triceps Push Down)
- Plakalı Ön Bacak Ekipmanı (Leg Extension)

- Plakalı Arka Bacak Ekipmanı (Leg Curl)
- Plakalı Mekik Sehpası
- Plakalı Kalça-Bacak Pres (Leg Press)
- Göğüs Pres Makinesi (Machine Chest Press)
- Göğüs Açış Makinesi (Machine Chest Fly)
- Yukardan Sırt Çekiş Makinesi (Machine Pull Down)
- Yatay Sırt Çekiş Makinesi (Machine Row)
- Omuz Pres Makinesi (Machine Shoulder Press)
- Yan Omuz Makinesi (Machine Lateral Raise)
- İç Bacak Makinesi (Machine Adductor)
- Ağırlık Ayarlı Arka Kol ve Barfiks Standı
- Mekik ve Ters Mekik Sehpaları
- Düz ve Ayarlı Sehpalar
- Kürek Ergometresi
- Fonksiyonel Ergometre
- Koşu Bandı
- Eliptik ve Yatay Bisikletler
- Senkronize Kol - Bacak Bisikleti
- Dambıl Seti (Dumbell), Girya Seti (Kettlebell)
- Sağlık ve Pilates Topları
- Bosu Denge Topu
- Sıçrama Kutusu (Box Jump) 3 Farklı Boyutta

4.4. E-Sporun Türkiye'deki Gelişimi

E-spor, elektronik bir cihaz vasıtasıyla çevrimiçi veya çevrimdışı ortamda gerek bireysel gerekse takım hâlinde katılım gösterilen her türlü aktiveyi kapsamaktadır. Türkiye'de 2018 yılı itibarıyla federasyonu kurulmuş olan, elektronik sporun kısaltması olarak literatürde yer edinmiş bir spor branşıdır. Dijital ortamda bilgisayar, telefon, tablet, oyun konsolları gibi araçlar üzerinden, skor veya puan üretmeye yönelik, sınırları ve kuralları belirli olan, rekabete dayalı sanal oyunların spor etiği ve normlarına uygun oynanması olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye E-Spor Federasyonu Başkanlığı, Merkez Danışma Kurulu'nun 22 Mart 2018 tarihli toplantısında alınan karara istinaden 24 Nisan 2018 tarih ve 277144 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığı Makamı onayı ile Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulmuştur. Türkiye'de farklı şehirlerde hizmet gören tescil belgesi verilmiş 66 adet e-spor salonu bulunmaktadır.

Türk e-sporunun ulusal ve uluslararası platformlardaki yöneticisi ve temsilcisi olarak federasyonun temel sorumluluğu Türk e-sporunun büyümesi için çalışmak ve Türkiye E-Spor Federasyonu markasını geliştirmektir. Uluslararası sportif rekabette, oyuncu gelişiminde, üst düzey organizasyonların düzenlenmesinde ve e-sporun yönetiminde en başarılı ve en yenilikçi federasyonlardan biri olarak Türkiye'yi bir numaralı e-spor ülkesi hâline getirmeyi ve dünyada kabul gören Türk e-spor ekolünü yaratmayı vizyonu olarak belirlemiştir. Federasyon, yerli ve millî esaslara dayanan bir değer sistemi aracılığıyla Türk e-sporuna katkıda bulunmayı, Türk gençlerinin çalışkan, kararlı ve azimli bireyler olarak uluslararası platformlarda başarıya ulaştıkları daha iyi bir dünyanın inşasına yardımcı olmayı ve toplumda yapıcı bir rol oynamayı misyonu olarak belirlemiştir.

4.4.1. E-Spor Branşları

- MOBA (Çevrimiçi Çok Oyunculu Savaş Arenası):

Çevrimiçi çok oyunculu savaş arenası veya MOBA, bir gerçek zamanlı strateji savaş video oyunu türüdür. Genellikle beş kişiden oluşan iki farklı takımın üç ana yoldan oluşan bir harita üzerinde karşı takımın enerji kaynağını yok etmeyi amaçlamaktadır.

- FPS (Birinci Şahıs Nişancı):

Birinci şahıs nişancı oyuncu karakterinin kendi gözünden oynandığı oyun türüdür ve nişancı video oyunlarının yan türüdür. Tüm nişan türündeki oyunlar gibi, "bir serüven, bir veya birden fazla uzun menzilli silah ve değişen sayılarda düşman" unsurlarıyla anılmaktadır.

- RTS (Gerçek Zamanlı Strateji Oyunu):

Gerçek zamanlı strateji oyunları, oyuncuların birbirlerinin sırasını beklemeden devamlı olarak karşılıklı oynamaya devam ettikleri bilgisayar oyunlarıdır. Bunun aksi olan sıra tabanlı strateji oyunlarında oyuncular hamle yapabilmek için karşı tarafın hamlesini beklemek zorundadırlar.

- BATTLE ROYALE:

Battle Royal, hayatta kalma mücadelesini merkezine almaktadır. Battle Royale; açlık, susuzluk, dayanıklılık gerektirmeyen ve haritada canlı kalabilen son kişi olmayı hedeflediğiniz bir oyun modudur.

- SPOR:

Spor dallarının (futbol, basketbol, otomobil, voleybol vb.), sanal ortama uyarlanmış hâlleridir.

- MMORPG (Çok Katılımcılı Çevrimiçi Rol Yapma Oyunu):

Herhangi bir sunucuya bağlanarak oynanan rol yapma oyunlarıdır.

- FIGHTER (Dövüş):

Oyuncu belli bir dövüş disiplinini temsil eden, seçtiği sanal karakterler ile diğer oyuncuların seçtiği sanal karakterlere üstün gelmeye çalışır. Yaygın olarak bir oyuncuya karşı bir oyuncu şeklinde oynanır.

4.4.2. E-Spordaki Başarılarımız

28 Haziran - 02 Temmuz 2023 tarihleri arasında Polonya'nın Katowice şehrinde düzenlenen European Games Espor Şampiyonası'nda 28 ülke temsilcisinin katıldığı eFootball branşında sporcumuz Mücahit Sevimli Avrupa ikincisi olmuştur.

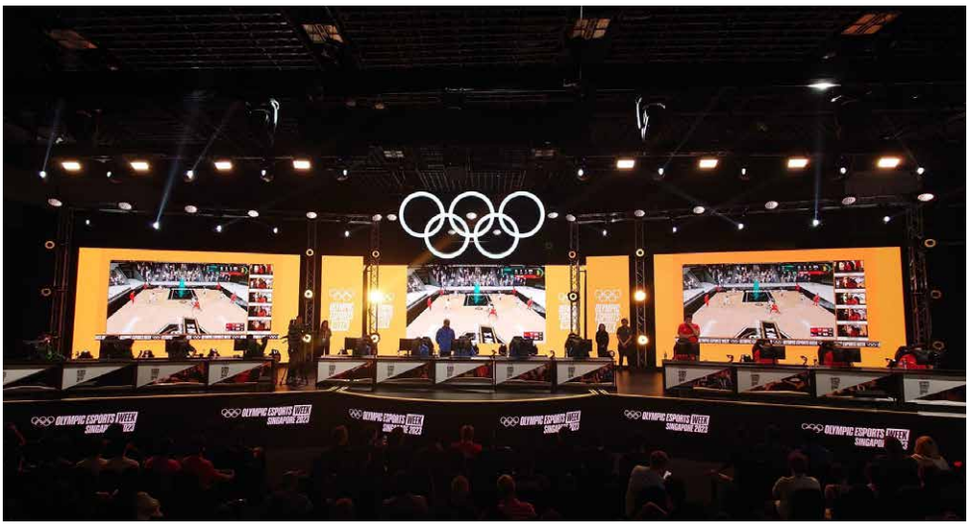

2023 E-Spor Olimpiyatları'nda ülkemizi temsil eden Tansu Aksoy, Mecit Can Boy, Eren Demirtaş, Kadir Pektaş ve Birkan Cengir'den oluşan NBA2K takımımız olimpiyat etkinliği şampiyonu olmuştur.

24 Ağustos - 04 Eylül 2023 tarihleri arasında; 6 kıtadan 111 ülkenin rekor bir katılım sağladığı 15. Dünya E-Spor Şampiyonası; CS:GO, Tekken 7, PUBG Mobile, Mobile Legends: Bang Bang, Dota 2 ve eFootball kategorilerinde oynanan müsabakalar sonucunda tamamlanmıştır. Tekken 7, Efootball, PUBG Mobile, MLBB'de (Mobile Legends: Bang Bang) CS:GO ve Dota 2 oyunlarında Romanya'da madalya mücadelelerine çıkan millî takımlarımız; PUBG Mobile ile dünya ikinciliğini kazanmıştır. Berkin Çetin, Mehmet Akif Kastal, Zekeriya Taha Ünlü, Faruk Hamsici ve Furkan Şentürk'ten oluşan millî takımımız, çıktığı 18 mücadele sonunda topladığı 173 puanla dünya ikincisi ünvanını almıştır.

2022 yılında Fransa'da düzenlenen Avrupa Şampiyonası'nda gümüş madalya alarak HADO Dünya Kupası'na katılma hakkı kazanan HADO millî takımımız; Japonya'nın Tokyo kentinde, 21-22 Ekim'de düzenlenen Dünya Kupası'nda mücadele etmiştir. 4 kıtadan, 11 ülke millî takımının katıldığı 2023 HADO Dünya Kupası'nda millî takımımız, turnuvadaki grup eleme maçlarında 10 maçtan 7'sini kazanarak grup elemelerini dördüncü, şampiyonayı ise beşinci olarak tamamlamıştır.

İsveç'te düzenlenen "eFIBA Season 2 Dünya Finalleri"nde mücadele eden millî takımımız, bronz madalyanın sahibi olmuştur. Yarı final mücadelesinde Fransa ile eşleşen NBA2K millî takımımız, rakibine mağlup olarak finale çıkma şansını kaybetmiş ve üçüncülük maçına çıkma hakkı kazanmıştır. Şampiyonada çıktığı üçüncülük maçında Filipinler'i mağlup eden millî takımımız, bronz madalyanın sahibi olmuştur.

İspanya'da düzenlenen VALORANT Spike Nations turnuvasının şampiyonu Özgür Şentürk'ün koçluğunda Serhat Yüksel, Yağmur Gündüz, Baran Yılmaz, Ayşe Ergül, Burak Yıldırım ve Yiğit Karadeniz'den oluşan millî takımımız olmuştur. Büyük finalde İngiltere ile karşılaşan millî takımımız, 2-0 galibiyet elde ederek turnuvayı namağlup tamamlamayı başarmıştır.

Dünyanın dört bir yanından en güçlü Point Blank takımlarının kıyasıya mücadele ettiği Point Blank International Championship (PBIC) 2025'in final mücadelesinde DenizBank İstanbul Wildcats, BO5 formatındaki karşılaşmayı 3-1 kazanarak bir kez daha dünya şampiyonu olmuştur.

Dota 2 millî takımımız, Uluslararası Espor Federasyonu (IESF) tarafından düzenlenen European Esports Championship 2025 (EEC25) turnuvasında sergilediği istikrarlı performans ve oyun disipliniyle ülkemizi başarıyla temsil etmiş ve turnuvayı Avrupa üçüncüsü olarak tamamlamıştır.

NBA2K millî takımımız, Filipinler'de düzenlenen eFIBA Dünya Finalleri'ni ikinci sırada tamamlayarak kürsüdeki yerini almıştır. 3 maç üzerinden oynanan yarı final karşılaşmasında Portekiz'i 2-1'lik bir skorla mağlup eden millîlerimiz, final etabında zorlu bir mücadele vererek son şampiyon olan Amerika Birleşik Devletleri'ne 2-0 yenilmiş ve eFIBA Dünya Finalleri'ni ikinci sırada tamamlamıştır.

“Burada şunu da altını çizerek ifade etmek istiyorum; sizin her başarınız çocuklarımıza örnek oluyor ve ilham kaynağı oluyor. Onun için de asla ümitsiz olmayın. Gençlerimiz size bakarak öz güven kazanıyor, hayallerinin peşinden koşmak için cesaret topluyor. Gençlerimizin ruh ve beden sağlığına yönelik artan tehditler karşısında sizin duruşunuz çok ama çok önemli. Sizlerden yeni nesillere sporun, rekabetin yanında dostluğun, ahlakın ve erdemin de sembolü olduğunu göstermenizi istirham ediyorum.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın A Millî Erkek Basketbol Takımı‘nı kabulü
Ankara / 16 Eylül 2025

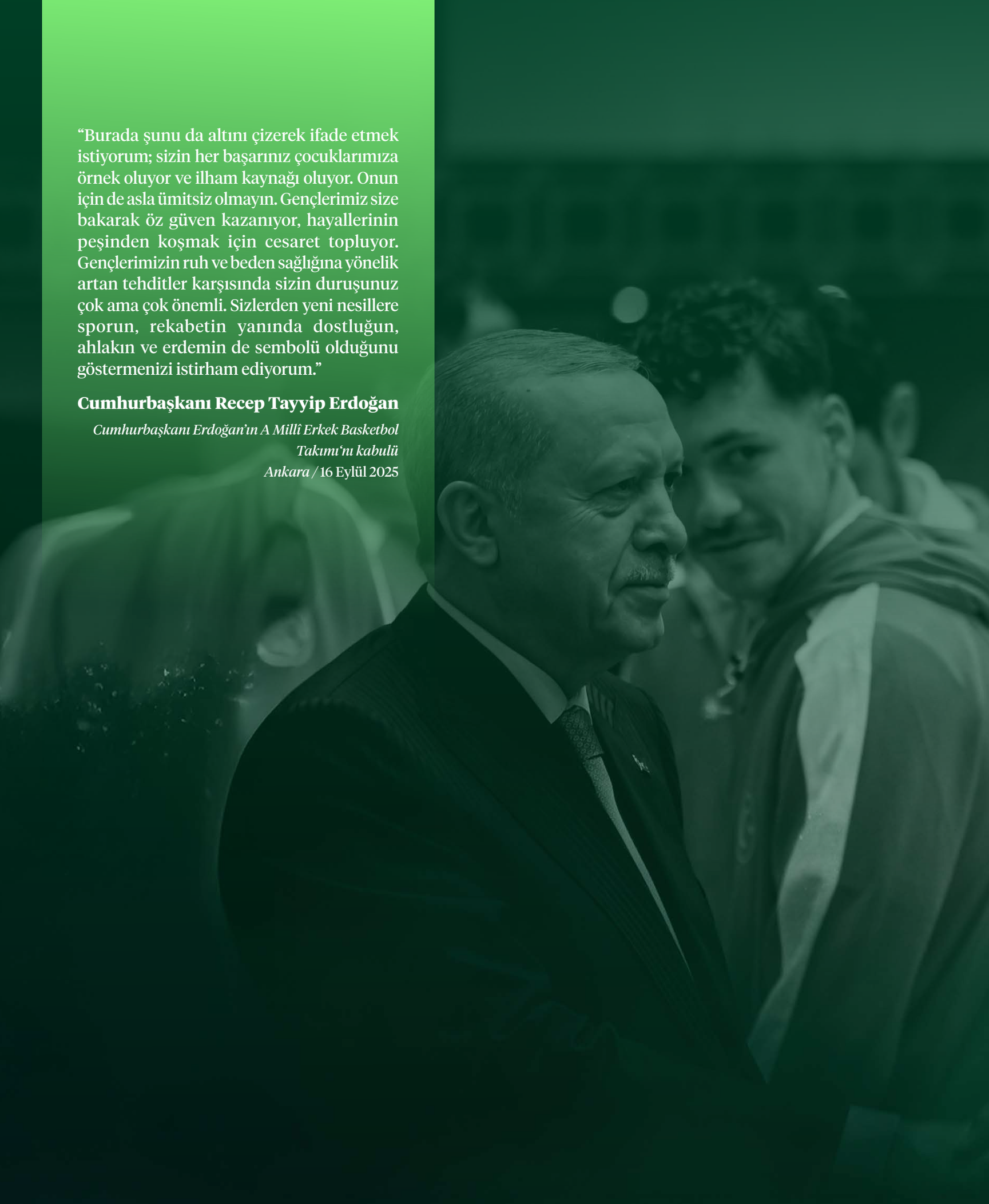

5. Bölüm

Takım Sporları ve Uluslararası Başarılar

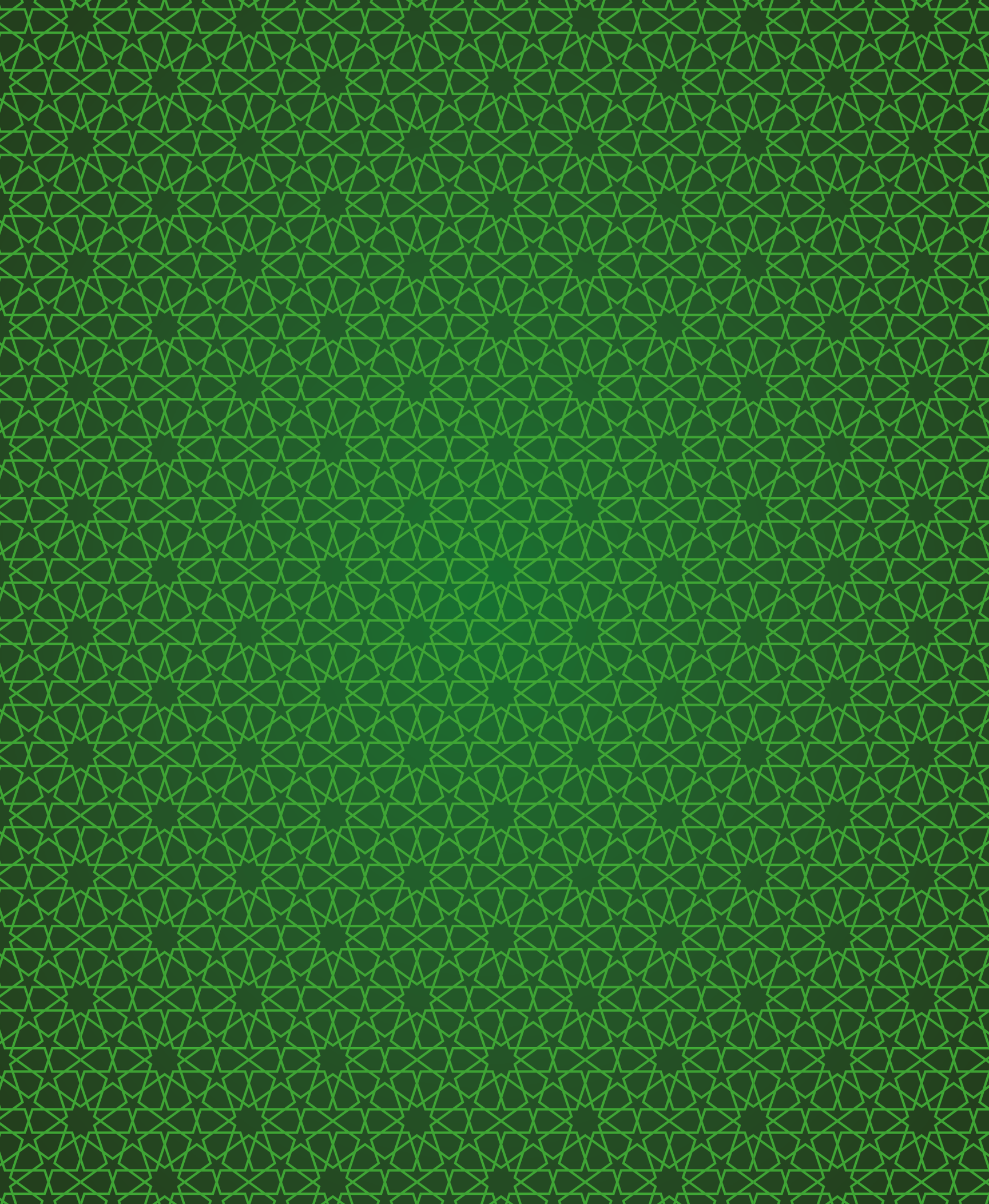

5.1. Millî Takımların Uluslararası Turnuvalardaki Başarı Grafiği (Futbol, Basketbol, Voleybol, Hentbol)

5.1.1 Futbol

Türkiye Millî Futbol Takımı

21. yüzyıl, Türkiye A Millî Futbol Takımı'nın uluslararası futbol sahnesinde tarihî başarılar elde ettiği, ülkemizin spor kimliğini güçlendirdiği ve dünyada saygın bir konum kazandığı dönem olmuştur. Bu dönemde kazanılan dereceler, yalnızca sportif rekabetin ötesinde millî birlik ve beraberlik duygusunu pekiştirmiş, Türk futbolunun küresel alandaki görünürlüğünü artırmıştır.

2000 Avrupa Futbol Şampiyonası

Türkiye, Hollanda ve Belçika'nın ev sahipliğinde düzenlenen EURO 2000'de tarihindeki ikinci Avrupa Şampiyonası tecrübesini yaşamıştır. Elemelerde sergilediği başarılı performansla turnuvaya katılan millî takımımız, grup aşamasında İtalya, Belçika ve İsveç ile mücadele etmiştir. İsveç ile berabere kalan, ev sahibi Belçika'yı mağlup eden millîlerimiz, bu sonuçlarla çeyrek final oynamıştır. Çeyrek finalde Portekiz'e karşı mücadele eden Türkiye, turnuvadan elense de bu başarısıyla Avrupa futbolunun yükselen değerlerinden biri hâline gelmiştir.

2002 FIFA Dünya Kupası

Türk futbolunun en unutulmaz dönüm noktalarından biri, Japonya ve Güney Kore'nin ortak ev sahipliğinde düzenlenen 2002 FIFA Dünya Kupası'nda yaşanmıştır. Elemelerde zorlu bir süreci geride bırakan Türkiye, turnuvada Brezilya, Kosta Rika ve Çin ile aynı grupta yer almıştır. Brezilya karşısında sergilenen dirençli oyun, Kosta Rika ile alınan beraberlik ve Çin karşısında kazanılan galibiyet, millî takımı gruptan çıkararak son 16'ya taşımıştır.

Son 16 turunda Japonya'yı mağlup eden millî takımımız, çeyrek finalde Senegal'i altın golle geçerek tarihî bir başarıya imza atmıştır. Yarı finalde güçlü Brezilya'ya karşı mücadele eden Türkiye, final şansını kaybetmiş ancak üçüncülük maçında Güney Kore'yi 3-2 yenerek turnuvayı dünya üçüncüsü olarak tamamlamıştır. Bu derece, Türk futbol tarihinin en büyük başarısı olmuş ve Türkiye'nin uluslararası spor camiasında itibarı önemli ölçüde artmıştır.

2003 FIFA Konfederasyonlar Kupası

2002 Dünya Kupası üçüncülüğü sayesinde Türkiye, 2003 yılında Fransa'da düzenlenen FIFA Konfederasyonlar Kupası'na davet edilmiştir. Brezilya, Kamerun ve ABD'nin yer aldığı grupta mücadele eden millî takımımız, grup aşamasında başarılı sonuçlar alarak yarı finale yükselmiştir.

Yarı finalde ev sahibi Fransa karşısında mücadele eden millîlerimiz, sahadan mağlup ayrılmıştır. Ancak üçüncülük maçında Kolombiya'yı mağlup eden Türkiye, bir kez daha dünya çapında bir turnuvayı üçüncü sırada tamamlamayı başarmıştır.

2008 Avrupa Futbol Şampiyonası

Avusturya ve İsviçre'nin ev sahipliği yaptığı EURO 2008, Türk futbolunun en heyecan verici turnuvalarından biri olmuştur. Türkiye, grup aşamasında son maçta Çekya karşısında 2-0 geriden gelip 3-2 kazandığı tarihî galibiyetle çeyrek finale yükselmiştir. Çeyrek finalde Hırvatistan ile oynanan mücadelede, son dakikada atılan golle maçı penaltılara taşıyan millî takımımız, penaltı atışları sonucunda galip gelmiş ve yarı finale yükselmiştir.

Yarı finalde Almanya karşısında büyük bir mücadele sergileyen Türkiye, son dakikalarda yediği golle turnuvaya veda etmiştir. Ancak sergilediği azim, inanç ve kolektif ruh, tüm dünyada takdir toplamış, bu turnuvada gösterilen performans hafızalara kazınmıştır.

2016 Avrupa Futbol Şampiyonası

Türkiye, 2008'in ardından yeniden Avrupa futbolunun önemli organizasyonlarından biri olan EURO 2016'da yer almıştır. Elemelerde gösterilen başarılı performansın ardından Fransa'daki turnuvada mücadele eden millî takımımız, Hırvatistan ve İspanya karşısında istediği sonuçları alamasa da Çekya'yı mağlup ederek turnuvayı galibiyetle tamamlamıştır. Bu turnuva, genç oyuncuların tecrübe kazanması ve yeni bir jenerasyonun oluşması bakımından önemli bir adım olmuştur.

2020 Avrupa Futbol Şampiyonası

Covid 19 salgını nedeniyle 2021 yılında gerçekleştirilen EURO 2020, Türkiye'nin büyük bir motivasyonla katıldığı organizasyon olmuştur. Elemelerde Fransa gibi güçlü bir rakibe karşı alınan galibiyetle turnuvaya katılan millî takımımız, İtalya, İsviçre ve Galler ile aynı grupta yer almıştır. Her ne kadar grup aşamasında istenilen sonuçlar elde edilememiş olsa da eleme grubunda gösterilen yüksek performans Türk futbolunun gücünü ortaya koymuştur.

2024 Avrupa Futbol Şampiyonası

14 Haziran-14 Temmuz 2024 tarihleri arasında Almanya'da düzenlenen 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda (EURO 2024) 24 ülke takımı kupaya ulaşmak için mücadele vermiştir. A Millî Futbol Takımı'mız turnuva öncesi elemelerde Hırvatistan, Galler, Ermenistan ve Letonya ile mücadele ettiği D Grubu'nu lider tamamlayarak EURO 2024'e katılmaya hak kazanmıştır. Turnuvada F Grubu'nda Portekiz, Gürcistan ve Çekya ile eşleşen ay yıldızlılar 2 galibiyetle gruptan çıkmıştır. Son 16 turunda Avusturya'yı mağlup eden millîlerimiz çeyrek finalde Hollanda'ya mağlup olmasına rağmen spor kamuoyunun takdirini kazanan bir performans sergilemiştir. Turnuvaya katılan 24 takım içinde yaş ortalaması en genç 2. takım (25,8 yaş ortalaması) olan millîlerimizde 20 yaş altı 3 oyuncu (Arda Güler, Kenan Yıldız, Semih Kılıçsoy) kadroda kendine yer bulmuştur.

Türkiye Ampute Futbol Millî Takımı

Türkiye Ampute Futbol Millî Takımı, 2003 yılında kurulmuş olup Türkiye'yi uluslararası ampute futbol müsabakalarında başarıyla temsil etmektedir. Millî takımımız, kazandığı şampiyonluklar ve sergilediği mücadele ile katıldığı her turnuvada Türk halkını gururlandırmaya devam etmektedir.

2017 Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası

2017 yılında ilk kez düzenlenen Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası'nda Türkiye, grup aşamasında güçlü rakiplerini geride bırakarak finale yükselmiştir. Çeyrek final ve yarı final mücadelelerinde yüksek performans sergileyen millî takımımız, finalde İngiltere'yi mağlup ederek Avrupa şampiyonu ünvanını kazanmıştır.

Bu zafer, Türkiye'nin Avrupa'da ulaştığı ilk büyük başarı olarak tarihe geçmiştir. İstanbul'da düzenlenen turnuva, Türkiye'nin organizasyon kabiliyetini de göstermiştir.

2021 Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası

Türkiye, Polonya'da düzenlenen 2021 Avrupa Şampiyonası'nda da üstün performansını sürdürmüştür. Grup aşamasında tüm maçlarını başarıyla tamamlayan millî takımımız, çeyrek final ve yarı finaldeki mücadelelerini galibiyetle sonuçlandırarak finale yükselmiştir. Finalde İspanya'yı mağlup eden Türkiye, üst üste ikinci kez Avrupa şampiyonu olmuştur.

2022 Ampute Futbol Dünya Kupası

Türkiye, 2022 yılında İstanbul'da düzenlenen Ampute Futbol Dünya Kupası'nda şampiyon olarak tarih yazmıştır. Grup aşamasında Haiti, Fransa ve Liberya'ya karşı üstün bir performans sergileyen millî takımımız, son 16 turunda Meksika, çeyrek finalde Fas, yarı finalde Özbekistan'ı mağlup ederek finale yükselmiştir. Final maçında Angola'yı 4-1 yenerek dünya şampiyonu ünvanını kazanmıştır. Bu başarı, Türk ampute futbolunun dünya sahnesindeki en önemli başarısı olarak kayıtlara geçmiştir.

2024 Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası

Fransa'da düzenlenen 2024 Avrupa Şampiyonası'nda Türkiye, grup aşamasının ardından, çeyrek final ve yarı final etaplarında üstün performans göstererek finale yükselmiş ve finalde bir kez daha İspanya'yı mağlup ederek Avrupa şampiyonu ünvanını üçüncü kez kazanmıştır. Bu sonuç, Türk ampute futbolunun Avrupa'daki üstünlüğünü pekiştirmiştir.

2024 Ampute Balkan Şampiyonası

İlk kez düzenlenen Ampute Balkan Şampiyonası'nda Türkiye, bölgesel liderliğini göstermiştir. Şampiyonada önce ev sahibi Arnavutluk'u yenen ay yıldızlılar Kosova'yı 12-0 gibi farklı bir skorla yenerek şampiyonluğa ulaşmıştır.

5.1.2 Basketbol

Türkiye A Millî Erkek Basketbol Takımı

2001 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket 2001)

Türkiye, 2001 yılında Avrupa Basketbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapmıştır. İstanbul, Ankara ve Antalya'da düzenlenen organizasyon, ülkemizin basketbol kültürünün gelişiminde büyük bir dönüm noktası olmuştur. Millî takımımız, grup aşamasında İspanya, Letonya ve Slovenya'yla mücadele etmiş ve grup lideri olmuştur. Çeyrek finalde Hırvatistan, yarı finalde Almanya'yı mağlup eden millî takımımız finalde Yugoslavya'ya mağlup olarak Avrupa ikincisi olmuştur. Bu başarı, Türkiye'nin basketbol tarihinde ulaştığı ilk büyük derece olarak kayıtlara geçmiştir.

2009 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket 2009)

Polonya'da düzenlenen şampiyonada Türkiye, ev sahibi Polonya, Litvanya ve Bulgaristan'la birlikte yer aldığı D Grubu'nu namağlup tamamlayarak dikkatleri üzerine çekmiştir. Çeyrek finalde Yunanistan karşısında mücadele eden millî takımımızın, elenmesine rağmen ortaya koyduğu performans bir sonraki turnuvalardaki başarıların habercisi olmuştur.

2010 FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası

Türkiye, basketbol tarihinin en büyük başarısını 2010 yılında elde etmiştir. Ülkemizin ev sahipliğinde düzenlenen FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası, İstanbul, Ankara, İzmir ve Kayseri'de organize edilmiştir. "12 Dev Adam" sahaya çıktığı her maçta büyük bir mücadele sergileyerek grup aşamasını namağlup tamamlamış, son 16 turunda Fransa'yı, çeyrek finalde Slovenya'yı, yarı finalde Sırbistan'ı geçerek finale yükselmiştir.

12 Eylül 2010'da İstanbul Sinan Erdem Spor Salonu'nda oynanan finalde güçlü rakip ABD'ye karşı mücadele eden millî takımımız, turnuvayı dünya ikincisi olarak tamamlamıştır. Bu derece, Türk basketbolunun dünyadaki en üst seviyeye ulaştığının göstergesi olmuş ve ülkemize büyük bir gurur yaşatmıştır.

2014 FIBA Dünya Kupası

İspanya'da düzenlenen organizasyona katılan Türkiye, grup aşamasında ABD, Dominik Cumhuriyeti, Yeni Zelanda, Ukrayna ve Finlandiya ile mücadele etmiş ve grubu ikinci sırada bitirmiştir. Son 16 turunda Avustralya'yı mağlup eden millî takımımız, çeyrek finalde Litvanya'ya karşı mücadele etmiştir. Turnuvayı çeyrek finalde noktalayan Türkiye, 2010'daki başarının ardından yeniden üst düzey performans sergileyerek basketbolun ülkemizdeki yükselişini sürdürmüştür.

2017 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket 2017)

Türkiye, 2017 yılında Avrupa Şampiyonası'nın ev sahiplerinden biri olmuştur. İstanbul'da düzenlenen grup ve final aşaması maçlarında millî takımımız, genç oyuncularıyla mücadele etmiş ve basketbolun ülkemizdeki yaygınlığına katkı sağlamıştır. Son 16 turunda elenen millîlerimiz her ne kadar üst sıralarda yer alamasa da organizasyonun Türkiye'de gerçekleşmesi, basketbol kültürümüzün güçlenmesine önemli katkılar sağlamıştır.

2022 Avrupa Basketbol Şampiyonası ve 2023 Dünya Kupası Elemeleri

2022 Avrupa Şampiyonası'nda (EuroBasket 2022) Türkiye, grup aşamasında gösterdiği performansla son 16 turuna yükselmiş, burada Fransa karşısındaki mücadelesiyle turnuvanın en çok konuşulan takımlarından biri olmuştur. 2023 Dünya Kupası elemelerinde ise millî takımımız sahada genç oyuncularıyla yer almış, geleceğe yönelik bir kadro yapılanması içinde olduğunu göstermiştir.

2025 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket 2025)

12 Dev Adam, 2025 Avrupa Basketbol Şampiyonası'nda gösterdiği üstün performansla bir kez daha kıtanın zirvesine yürüyerek turnuvayı ikincilikle tamamlayıp tarihe geçmiştir. Polonya, Letonya, Finlandiya ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin ortak ev sahipliğinde düzenlenen turnuvada Türkiye, A Grubu'nda güçlü rakipler Sırbistan, ev sahibi Letonya, Portekiz, Estonya ve Çekya ile mücadele etmiştir. Millî takımımız namağlup bir şekilde A Grubu'nu lider olarak tamamlamıştır. Millî takımımız, top 16 turunda İsveç, çeyrek finalde Polonya, yarı finalde Yunanistan'ı mağlup ederek finale yükselmiştir. Finalde turnuvanın bir diğer namağlup takımı Almanya'yla karşılaşan ay yıldızlılar, son ana kadar büyük bir mücadeleye sahne olan maçta mağlup olarak Avrupa ikincisi ünvanının ve gümüş madalyanın sahibi olmuştur.

Türkiye Kadın Millî Basketbol Takımı

2005 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket Women 2005)

Kadın millî basketbol takımımız, 2-11 Eylül 2005 tarihleri arasında Türkiye (İzmir, Bursa, Ankara) ev sahipliğinde düzenlenen turnuvada grup aşamasını geçerek ilk kez çeyrek finale yükselmiş, bu turnuvayla birlikte Avrupa basketbolunda yükselen bir değer hâline gelmiştir.

2011 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket Women 2011)

Türkiye, Polonya'da düzenlenen organizasyonda tarihinin en büyük başarısını elde etmiştir. Grup aşamalarını başarıyla geçen millî takımımız çeyrek finalde Karadağ'ı, yarı finalde Fransa'yı mağlup ederek finale yükselmiştir. Finalde Rusya'ya karşı mücadele eden millî takımımız, turnuvayı Avrupa ikincisi olarak tamamlamıştır. Bu derece, Türk kadın basketbol tarihindeki ilk Avrupa şampiyonası madalyasıdır.

2012 Londra Olimpiyat Oyunları

2011 Avrupa ikinciliği sayesinde kadın millî basketbol takımımız, 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkı kazanmıştır. Türkiye, olimpiyatlarda çeyrek finale kadar yükselmiş, burada Fransa'ya karşı mücadele etmiştir. Bu sonuç, Türk kadın basketbol tarihinin olimpiyatlarda elde ettiği ilk çeyrek final başarısı olmuştur.

2013 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket Women 2013)

Fransa'da düzenlenen şampiyonada Türkiye A Grubu'nda Karadağ, Slovakya ve Ukrayna ile mücadele etmiş ve grubu namağlup şekilde tamamlamıştır. Çeyrek finalde Belarus'u mağlup eden millîlerimiz yarı finalde Fransa'ya kaybetmesine rağmen üçüncülük maçında Sırbistan'a karşı üstünlük sağlayarak turnuvayı Avrupa üçüncüsü olarak tamamlamıştır. Ay yıldızlılar böylece üst üste ikinci Avrupa Şampiyonası'nda madalya kazanmış ve Türk kadın basketbolu Avrupa'nın zirve takımları arasına girmiştir.

2014 FIBA Dünya Şampiyonası (FIBA Women's World Cup 2014)

Türkiye, 2014 yılında Dünya Kadınlar Basketbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapmıştır. İstanbul ve Ankara'da düzenlenen turnuvada millî takımımız Fransa, Kanada ve Mozambik'le mücadele ettiği B Grubu'nu namağlup lider tamamlamış, yarı finale kadar yükselmiştir. Turnuvayı dördüncü sırada tamamlayan millîlerimiz, bu dereceyle, kadın basketbolumuzun dünya sıralamasında üst seviyelere ulaşmasına katkı sağlamıştır.

2015 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket Women 2015)

Macaristan ve Romanya'nın ev sahipliğinde düzenlenen turnuvada Türkiye, çeyrek finale kadar yükselmiş ve organizasyonu beşinci sırada tamamlamıştır. Millî takımımız, üst üste katıldığı Avrupa şampiyonalarında en az çeyrek final oynayarak kalıcı bir başarı grafiği çizmiştir.

2016 Rio Olimpiyat Oyunları

Türkiye, 2016 Rio Olimpiyatları'nda yer alarak Olimpiyat Oyunları'na ikinci kez katılma başarısı göstermiş, grup aşamasını geçerek çeyrek finale yükselmiştir. Çeyrek finalde İspanya'ya karşı mücadele eden millî takımımız, organizasyonu bir kez daha olimpiyat çeyrek finalisti olarak tamamlamıştır.

2017 Avrupa Basketbol Şampiyonası (EuroBasket Women 2017)

Çekya'da düzenlenen şampiyonada Türkiye, grup aşamasından çıkarak çeyrek finale yükselmiş, burada elenmesine rağmen Avrupa basketbolunun istikrarlı takımları arasında olduğunu göstermiştir.

2021 ve 2023 Avrupa Şampiyonaları

2021'de Fransa ve İspanya'da, 2023'te ise İsrail ve Slovenya'da düzenlenen Avrupa Basketbol Şampiyonalarına katılan Türkiye, grup aşamalarında mücadele etmiş, ancak grup aşamasında turnuvalardan ayrılmıştır. Bu organizasyonlar, genç oyuncuların tecrübe kazanması ve kadro yapılanmasının devam etmesi açısından önemli olmuştur.

5.1.3 Voleybol

Türkiye Kadın Millî Voleybol Takımı

2003 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası

Türkiye, 2003 yılında Kadınlar Avrupa Şampiyonası'na ev sahipliği yapmıştır. Ankara ve İstanbul'da düzenlenen turnuvada millî takımımız, grup aşamasını başarıyla tamamlamış ve yarı finalde Hollanda'yı yenmiştir.

2017 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası

Azerbaycan ve Gürcistan'ın ev sahipliğinde düzenlenen turnuvada millî takımımız, grup aşamasının ardından play off turunda Polonya'yı, çeyrek finalde Rusya'yı mağlup etmiş, yarı finalde Sırbistan'a mağlup olmasına rağmen, üçüncülük maçında ev sahibi Azerbaycan'ı yenerek bronz madalya elde etmiştir. Bu sonuç, Türk kadın voleybolunun Avrupa'daki istikrarlı konumunu pekiştirmiştir.

2019 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası

Türkiye'nin Macaristan, Polonya ve Slovakya ile birlikte ev sahiplerinden biri olduğu organizasyon, Türk voleybolu için tarihî bir dönüm noktası olmuştur. Ankara'daki final etabında Türkiye, son 16 turunda Hırvatistan'ı, çeyrek finalde Hollanda'yı, yarı finalde Polonya'yı mağlup ederek finale yükselmiştir.

Finalde Sırbistan'a karşı mücadele eden millî takımımız turnuvayı Avrupa ikincisi olarak tamamlamıştır. Ankara Spor Salonunda binlerce taraftarın desteğiyle kazanılan bu başarı, Türk voleybolunun kitlesel bir güce dönüşmesine katkı sağlamıştır.

2021 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası

Türkiye, Sırbistan, Bulgaristan, Hırvatistan ve Romanya ev sahipliğinde düzenlenen bu turnuvada grup aşamasını namağlup tamamlama başarısı göstermiştir. Sonrasında sırasıyla son 16 turunda Çekya'yı, çeyrek finalde Polonya'yı mağlup eden millîlerimiz yarı finalde Sırbistan'a mağlup olmasına rağmen üçüncülük maçında Hollanda'yı yenerek bronz madalya kazanmıştır. Böylece kadın millî takımımız üst üste büyük organizasyonlarda madalya kürsüsünde yer alarak Avrupa'nın en güçlü takımları arasında konumlanmıştır.

2023 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası

2023 yılı, Türk voleybolunun altın çağı olarak tarihe geçmiştir. Almanya, Belçika, İtalya ve Estonya'nın ev sahipliğinde düzenlenen şampiyonada millî takımımız, grubunu namağlup tamamlamıştır. Son 16 turunda ev sahibi Belçika'yı, çeyrek finalde Polonya'yı, yarı finalde İtalya'yı mağlup eden Filenin Sultanları finale kadar yükselmiş ve finalde de Sırbistan'ı 3-2 yenerek Avrupa şampiyonu olmuştur. Bu zafer, Türk kadın voleybol tarihindeki millî takımla kazanılmış ilk Avrupa şampiyonluğu olması bakımından tarihî bir önem taşımaktadır.

2025 Dünya Kadınlar Voleybol Şampiyonası

Türkiye Kadın Millî Voleybol Takımı, Tayland'ın ev sahipliğinde 22 Ağustos - 7 Eylül 2025 tarihleri arasında düzenlenen Dünya Kadınlar Voleybol Şampiyonası'nda tarihî bir başarıya imza atarak gümüş madalya kazanmıştır. İlk kez 32 takımın katılımıyla gerçekleştirilen bu büyük organizasyonda maçlar, Bangkok, Phuket, Chiang Mai ve Nakhon Ratchasima şehirlerinde oynanmıştır.

Filenin Sultanları, turnuvanın grup aşamasında sergilediği etkili performansla dikkatleri üzerine çekmiştir. Kanada, İspanya ve Bulgaristan'la birlikte E Grubu'nda mücadele eden millîlerimiz oynadığı tüm maçları 3-0 kazanarak grubu lider tamamlamış, son 16 turunda Slovenya'yı 3-0, çeyrek finalde ABD'yi 3-1, yarı finalde de Japonya'yı 3-1 mağlup etmiş, finalde İtalya'ya 3-2 kaybetmesine rağmen tarihimizin en büyük başarılarından birini alarak dünya ikincisi ünvanını kazanmıştır.

FIVB Milletler Ligi Başarıları

Kadın millî takımımız, FIVB Milletler Ligi'nde de dünya çapında başarılar elde etmiştir. 2018'de ikincilik, 2021'de üçüncülük ve 2023'te şampiyonluk kazanarak Türk voleybolunun küresel gücünü kanıtlamıştır. Özellikle 2023 Milletler Ligi şampiyonluğu, kadın voleybolunun dünyada en üst seviyeye ulaştığının göstergesi olmuştur.

Olimpiyat Katılımları

Türk kadın voleybol takımı, 2012 Londra, 2020 Tokyo ve 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda ülkemizi temsil etmiştir. 2020 Tokyo'da çeyrek finale kadar yükselen millî takımımız, Paris 2024'te ise yarı final oynama başarısı göstererek Avrupa şampiyonluğu sonrası bir kez daha ülkemizi en üst düzeyde temsil etmiştir.

Türkiye Erkek Millî Voleybol Takımı

Avrupa Voleybol Şampiyonaları

Türkiye erkek millî takımı, 2000'li yıllardan itibaren düzenli olarak Avrupa Şampiyonalarına katılım göstermiştir.

- 2009 Avrupa Şampiyonası Türkiye'nin ev sahipliğinde İstanbul, İzmir, Antalya ve Ankara'da düzenlenmiş, millî takımımız ilk kez bu seviyede organizasyon ev sahipliği yapmıştır. Takım, grup aşamasında mücadele ederek ülkemizi temsil etmiştir.
- Sonraki yıllarda millî takımımız, 2017, 2021 ve 2023 Avrupa Şampiyonalarına katılarak Avrupa'nın güçlü ülkeleriyle aynı sahada yer almıştır. 2023 yılında Bulgaristan, İtalya, İsrail ve Kuzey Makedonya'nın ev sahipliğinde düzenlenen şampiyonada son 16 etabına yükselen Türkiye, tarihinin en iyi derecelerinden birini elde etmiştir.

Avrupa Altın Ligi ve Avrupa Gümüş Ligi Başarıları

Türk erkek voleybolunun gelişiminde Avrupa Ligi organizasyonları önemli bir basamak olmuştur.

- **2019, 2021, 2023 Avrupa Ligi Şampiyonlukları:** Filenin Efeleri sırasıyla Estonya, Belçika ve Hırvatistan'da düzenlenen Avrupa Ligi'ni altın madalyayla tamamlamıştır.

- **2023 FIVB Challenger Kupası Şampiyonluğu:** Millî takımımız Katar'da düzenlenen turnuvanın finalinde ev sahibini mağlup ederek Milletler Ligi'ne katılmaya hak kazanmıştır.

2025 Dünya Erkekler Voleybol Şampiyonası

Türkiye A Millî Erkek Voleybol Takımı, Filipinlerde düzenlenen organizasyonda G Grubu'nda Kanada, Japonya ve Libya ile mücadele ederek namağlup bir şekilde tur atlamıştır. Son 16 turunda Hollanda'yı geçen ay yıldızlılar çeyrek finalde Polonya'ya elenmesine rağmen turnuvayı 6. sırada tamamlayarak tarihinin en iyi derecesine imza atmıştır. Bu turnuva Türkiye'nin erkek voleybolunda da yükselişinin ispatı olmuştur.

5.1.4. Hentbol

Türkiye A Millî Kadın Hentbol Takımı

Akdeniz Oyunları

- **2009 Akdeniz Oyunları:** Türkiye Kadın Hentbol Millî Takımı, güçlü rakiplerle mücadele ettiği turnuvada finale yükselmiş ve turnuvayı ikincilik ile tamamlamıştır. Bu derece, millî takımın bölgesel alandaki gücünü göstermesi açısından önemli bir başarıdır.

İslami Dayanışma Oyunları

- **2017 İslami Dayanışma Oyunları:** Millî takımımız, organizasyonda tüm maçlarını başarılı şekilde tamamlayarak ikincilik elde etmiştir.
- **2021 İslami Dayanışma Oyunları:** Türkiye, üstün performans sergileyerek şampiyonluk kazanmıştır.
- **2022 İslami Dayanışma Oyunları:** Kadın hentbol takımımız Konya'da düzenlenen oyunları şampiyon olarak tamamlamıştır.

Avrupa Kadınlar Hentbol Şampiyonası

2024 Avrupa Şampiyonası: Türkiye, tarihindeki ilk Avrupa Şampiyonası katılımını gerçekleştirmiştir. Millî takımımız, turnuvada oynadığı 3 maçtan 1 beraberlik ve 2 yenilgi almış, turnuvayı 20. sırada tamamlamıştır. Bu katılım, Türk hentbolunun Avrupa sahnesinde görünürlük kazanması ve tecrübe edinmesi açısından tarihî bir dönüm noktası olmuştur.

Türkiye A Millî Erkek Hentbol Takımı

2013 Akdeniz Oyunları (Mersin)

Türkiye A Millî Erkek Hentbol Takımı, Mersin'de düzenlenen 2013 Akdeniz Oyunları'nda bronz madalya kazanmıştır.

5.2. Diğer Branşlarda Elde Edilen Başarılar

Türkiye'nin millî takım düzeyindeki başarıları yalnızca futbol, basketbol, voleybol ve hentbol branşlarıyla sınırlı değildir. 21. yüzyılda bireysel spor dallarının yanı sıra farklı branşlarda millî takımlar, uluslararası alanda kayda değer başarılar elde ederek Türk sporunun gelişimine önemli katkılar sağlamıştır.

Atletizmde Türk kadın ve erkek millî takımları, Balkan Şampiyonalarında birçok kez şampiyonluk kazanmış, Avrupa Takımlar Şampiyonası'nda ise üst sıralarda yer alarak dikkat çekmiştir. Halterde, özellikle kadın millî takımının Avrupa Halter Şampiyonası'nda kazandığı birincilikler, Türkiye'nin bu branşta her zaman güçlü olduğunu göstermiştir.

Tekvando, Türk millî takımlarının en istikrarlı başarılara imza attığı branşlardan biri olmuştur. Kadın millî takımı, 2008'den itibaren dünya ve Avrupa şampiyonlukları elde etmiş, erkek tekvando millî takımı da istikrarlı bir şekilde madalyalar almaya devam etmiştir. Karate de benzer biçimde millî takımlar düzeyinde Türkiye'ye şampiyonluklar getirmiş ve ülkemiz, erkekler ve bayanlarda Avrupa Şampiyonalarında defalarca altın madalya kazanmıştır.

Judo millî takımları da Avrupa düzeyinde takım dereceleri elde etmiş ve madalyalar kazanmıştır. Okçulukta ise millî takımlarımız özellikle son yıllarda, hem erkekler hem kadınlar kategorisinde uluslararası turnuvalarda podyumlarda yer alarak şampiyonluklar kazanmıştır.

Jimnastikte ise bireysel başarıların yanında 2020 Avrupa Erkekler Artistik Jimnastik Şampiyonası'nda takım hâlinde gümüş madalya kazanması, Türkiye'nin bu branştaki yükselişinin en çarpıcı göstergesi olmuştur. Satrançta ise millî takımlarımızın Avrupa Takımlar Satranç Şampiyonası'nda özellikle gençler kategorilerinde madalyalar kazanmaları, bu sporda ilerisi için gelecek başarıların habercisi olmuştur.

Bunun yanı sıra, kick boks, muay thai ve wushu gibi dövüş sporlarında da Türk millî takımları önemli dereceler elde etmiştir. Özellikle kick boks millî takımı, 2010'lu yıllardan bu yana Dünya Şampiyonalarında en başarılı ekiplerden biri olup büyük başarılara imza atmıştır.

Tüm bu örnekler, Türkiye'nin yalnızca takım sporlarında değil, bireysel branşların takım müsabakalarında da güçlü bir konuma yükseldiğini, farklı spor dallarında da millî takım başarılarıyla uluslararası alanda saygın bir yere ulaştığını göstermektedir.

“Göreve geldiğimiz ilk günden itibaren güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum şiarıyla kadınlarımıza yönelik tarihî nitelikte adımlar attık. Eğitimde, siyasette, bürokraside, iş hayatı ve sivil toplumda kültür, sanat ve sporda hayatın her alanında kadınları daha da güçlendirmek için tüm imkânlarımızı, kaynaklarımızı seferber ettik.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Yüksekovaspor Kadın Futbol Takımı’nı Kabulü
Ankara / 27 Ağustos 2025

6. Bölüm

Sporda Kadınların Temsili ve Teşvik Politikaları

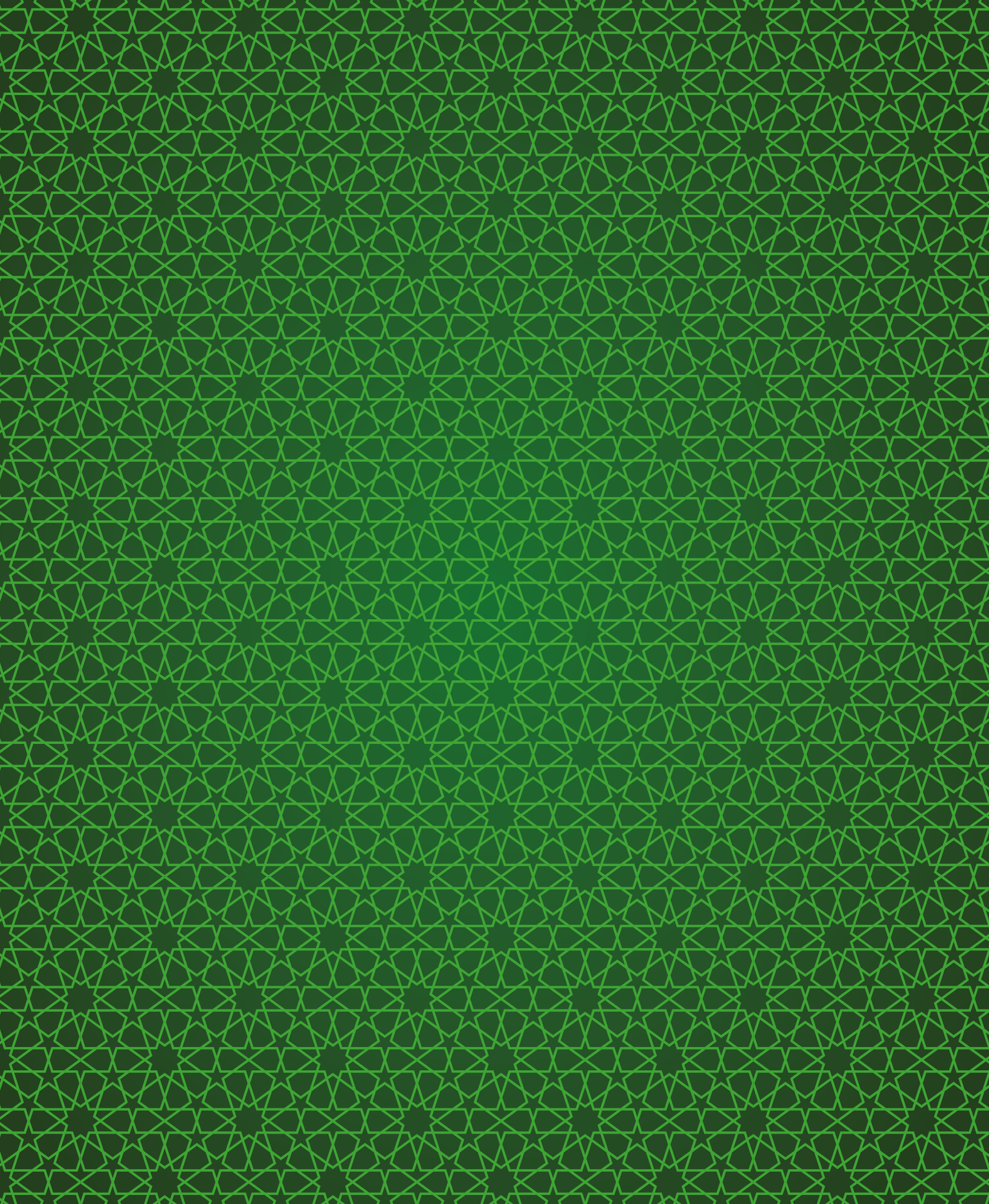

Spor, kadınların sosyal hayata katılımı, öz güven gelişimi ve görünürlük kazanımı açısından dönüştürücü bir işleve sahip alanlardan biri hâline gelmiştir. Ancak Türkiye'de kadınların sporla ilişkisi uzun yıllar boyunca sınırlı kalmış ve mesafeli bir zeminde ilerlemiştir. Bu durum, sadece fiziksel katılımla sınırlı kalmayıp karar alma mekanizmalarındaki temsilin düşüklüğüyle de kendini göstermiştir.

Ancak 2002 yılından itibaren, Türkiye'de sporu önceleyen kamu politikalarında kadın odaklı bir dönüşüm süreci başlatılmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığının öncülüğünde yürütülen teşvik programları, altyapı yatırımları ve farkındalık kampanyaları, kadınların spor alanında daha görünür hâle gelmesini sağlamıştır. Özellikle okul sporları, yerel kulüpler ve millî takımlar düzeyinde elde edilen başarılar, kadınların hem aktif katılımcı hem de ilham verici rol modeller olarak öne çıkmasına katkı sunmuştur.

Bu gelişmeler, Türkiye'de sporda kadının temsiline dair kalıcı bir zihinsel ve kurumsal dönüşümün işaretlerini vermektedir. Sporu yalnızca erkeklere ait bir rekabet alanı olmaktan çıkararak kadınların da eşit ve etkin biçimde yer aldığı kapsayıcı bir yapıya dönüştürme yönündeki politik irade, 2002 sonrası dönemin en dikkat çekici kazanımlarından biri olmuştur. Uygulamaya konulan teşvik mekanizmaları, kurumsal destekler ve başarı hikâyeleri, Türkiye'de kadın sporunun hem niceliksel hem niteliksel açıdan gelişimini hızlandırmıştır. Bu gelişmelerin bütüncül biçimde ele alınması hem mevcut politikaların etkinliğini değerlendirme hem de geleceğe yönelik yeni stratejiler oluşturma açısından önem arz etmektedir.

6.1. Uluslararası Arenada Öne Çıkan Kadın Sporcular

6.1.1. Olimpik Sporcular

2000'li yıllar, Türkiye'de kadın sporcuların uluslararası düzeyde daha görünür hâle geldiği bir dönemi temsil etmektedir. Kadınların spora katılımı, devletin uyguladığı politikalar, spor federasyonlarının yürüttüğü programlar ve bireysel düzeyde elde edilen başarılarla istikrarlı biçimde artış göstermiştir. Bu süreçte hem bireysel disiplinlerde hem de takım sporlarında Türk kadın sporcular dikkat çekici başarılara imza atmış; ülke sporunun gelişiminde öncü ve dönüştürücü bir rol üstlenmiştir.

Son yıllarda Türkiye, kadın sporcular açısından dikkat çekici bir ivme yakalamıştır. Olimpiyat Oyunları ile birlikte Dünya ve Avrupa Şampiyonalarında kadın sporcular tarihî olarak nitelendirilebilecek dereceler elde etmektedir. Günümüzde Türk kadın sporcular, olimpiyat madalyaları kazanmakta, Avrupa ve dünya şampiyonlukları elde etmekte ve uluslararası spor kamuoyunda "güçlü bir marka" olarak tanımlanmaktadır. Bu olumlu tabloyu daha da ileriye taşımak adına temel hedef; kazanılan başarıların kurumsallaşmasını sağlamak, spor altyapısını kadınlar lehine daha kapsayıcı hâle getirmek ve her yaş grubundaki kadının spora erişimini yaygınlaştırmaktır.

Türkiye'nin Olimpiyat Oyunları'na kadın sporcu katılımı açısından en yüksek oranı yakaladığı organizasyon, Londra 2012 Olimpiyatları olmuştur. Bunu Paris 2024 Olimpiyat Oyunları takip etmiş ve bu iki olimpiyat, aynı zamanda kadın sporcu sayısının erkek sporcu sayısını geçtiği ilk organizasyonlar olarak kayıtlara geçmiştir. Tokyo 2020 Olimpiyatları öncesinde, Türkiye tarihinde madalya kazanmış kadın sporcu sayısı toplamda 5 ile sınırlı kalmışken Tokyo 2020'de bu sayı 10'a ulaşmıştır. Paris 2024 Olimpiyatları'nda ise 4 kadın sporcu, kariyerlerinde ilk kez madalya elde etmiş ve böylece Türkiye'nin olimpiyat tarihindeki toplam madalya kazanan kadın sporcu sayısı 14'e yükselmiştir.

Kadın sporcuların Olimpiyat Oyunları'ndaki madalya performansı incelendiğinde Türkiye, Pekin 2008, Londra 2012 ve Rio 2016 Olimpiyatlarında kadın sporcular aracılığıyla birer madalya elde etmiştir. Ancak bu tablo, Tokyo 2020 ve Paris 2024 Olimpiyatları ile birlikte köklü bir dönüşüm göstermiştir.

Tokyo 2020'de 5 kadın sporcu madalya kazanırken Paris 2024'te bu sayı 6'ya yükselmiştir. Özellikle 10 metre havalı tabanca karışık takım kategorisinde Şevval İlayda Tarhan ile Yusuf Dikeç'in kazandığı gümüş madalya, bu yükselişi simgeleyen örneklerden biri olmuştur.

Son iki olimpiyat oyununda kadın sporcuların sergilediği bu dikkat çekici yükseliş, Türkiye spor tarihinde kayda geçen en olumlu gelişmelerden biri olarak değerlendirilmektedir. Bu başarılar, sadece bireysel performanslar açısından değil, aynı zamanda Türkiye'de kadın sporunun geldiği noktanın bir göstergesi olarak da önem taşımaktadır.

2024 Paris Olimpiyat Oyunları, kadın sporcular açısından çok sayıda ilki ve başarıyı barındıran bir organizasyon olmuştur:

- Atıcılık branşında, Şevval İlayda Tarhan ile Yusuf Dikeç'in oluşturduğu 10 metre havalı tabanca karışık takım gümüş madalya elde etmiştir. Ayrıca Şevval İlayda Tarhan, bu branşta bireysel olarak finale kalan ilk kadın sporcu olma başarısını göstermiştir.
- Boks dalında, Hatice Akbaş ve Buse Naz Çakıroğlu gümüş, Esra Yıldız Kahraman ise bronz madalya kazanmıştır.
- Güreş branşında, Buse Tosun Çavuşoğlu bronz madalya elde etmiştir.
- Tekvando müsabakalarında, Nafia Kuş Aydın bronz madalya alarak Türkiye'ye önemli bir katkı sunmuştur.
- Voleybol branşında ise Türkiye kadın millî takımı Londra 2012 ve Tokyo 2020'den sonra üçüncü kez olimpiyatlara katılmış; Paris 2024'te ilk kez turnuvada son dört takım arasına kalmayı başarmıştır.

Bu başarılar, 2000'li yılların başından itibaren kadın sporcuların spora katılımını artırmaya yönelik atılan yapısal adımların sonuç verdiğini ortaya koymaktadır.

2004 Atina Olimpiyat Oyunları, Türkiye açısından kadın sporcular adına tarihî bir dönüm noktası olmuştur. Halter branşında yarışan Nurcan Taylan, olimpiyat tarihinde altın madalya kazanan ilk Türk kadın sporcu ünvanını elde etmiştir.

Taylan, toplamda 210 kilogram kaldırarak sadece altın madalyayı kazanmakla kalmamış, aynı zamanda hem dünya rekoru hem de olimpiyat rekoru kırmayı başarmıştır.

2008 Pekin Olimpiyatları, kadınların sporun farklı alanlarındaki temsiline dair bir açılım evresi olmuştur. Bu dönemde Nevin Yanıt, 100 metre engelli koşusunda sprint branşında Türkiye'yi temsil eden ilk kadın sporcu olmuştur. Aynı organizasyonda Azize Tanrıkulu, tekvando branşında gümüş madalya kazanan ilk kadın sporcu olarak kayıtlara geçmiştir.

2012 Londra Olimpiyat Oyunları ise hem katılımcı sayısı hem de branş çeşitliliği açısından Türkiye kadın sporunun zirveye ulaştığı bir organizasyon olmuştur. Bu oyunlarda Türkiye, kadın voleybol takımı ve kadın basketbol takımı ile ilk kez olimpiyat sahnesinde yer almıştır. Aynı zamanda 66 kadın sporcu ile 48 erkek sporcuyu geride bırakan bir katılım dengesi sağlanmıştır. Kadın voleybol takımı oyunları 9. sırada tamamlarken atletizmde yarışan Nevin Yanıt, daha önce elde ettiği Avrupa şampiyonluğu ünvanıyla katıldığı olimpiyatlarda 100 metre engellide 5. sırayı alarak yeni bir başarıya imza atmıştır. Nur Tatar ise tekvando branşında gümüş madalya kazanarak önemli bir derece elde etmiştir.

Bu dönemde ayrıca 4x400 metre bayrak takımı, çekiç atma branşında Kıvılcım Kaya ve Tuğçe Şahutoğlu, Türkiye tarihinde aynı anda kota alan ilk kadın sporcular olmuşlardır. Burcu Ayhan, yüksek atlama branşında 12. sırayı alarak bu alandaki en iyi dereceye ulaşmıştır. Londra 2012, kazanılan madalyaların yanı sıra katılım gösterilen branş sayısıyla da Türkiye kadın sporu açısından yeni bir çağın başlangıcını temsil etmektedir. Özellikle badminton, jimnastik ve kadın güreşi gibi alanlarda, Türkiye tarihinde ilk kez olimpiyat katılımı gerçekleşmiştir. Bu branşlarda sırasıyla Neslihan Yiğit (badminton), Göksu Üçtaş (jimnastik) ve Elif Jale Yeşilırmak (güreş), Türkiye adına bu ilk katılımları gerçekleştiren kadın sporcular olmuşlardır.

2016 Rio Yaz Olimpiyat Oyunları, Türkiye'nin kadın sporcular açısından hem katılım çeşitliliği hem de temsiliyet gücü bakımından öne çıktığı bir diğer organizasyon olmuştur. Bu olimpiyatlarda, tenis dalında Çağla Büyükakçay, modern pentatlonda İlke Özyüksel ve kano branşında Lasma Liepa ile Türkiye bu spor dallarında ilk kez kadın sporcular aracılığıyla temsil edilmiştir.

Ayrıca Rio 2016 Türkiye'nin tarihindeki en fazla sayıda spor branşında katılım sağladığı olimpiyat organizasyonu olmuştur. Önceki dönemlerde yalnızca davet yoluyla temsil edilen eskrim dalında ise İrem Karamete kendi kotasıyla olimpiyatlara katılan ilk kadın sporcu olarak önemli bir ilke imza atmıştır.

Kadın sporcu sayısındaki artışta, özellikle takım sporlarında kota elde edilmesinin belirleyici bir rol oynadığı görülmektedir. Londra 2012 Olimpiyatları'nda, kadın voleybol ve kadın basketbol millî takımlarının her ikisinin birden kota alması, kadın sporcu sayısının yükselmesini sağlamıştır. Öte yandan, kadın sporcular salt sayısal olarak değil, sporun alan genişliği açısından da taşıyıcı aktörler hâline gelmiştir. Son dört olimpiyat incelendiğinde Türkiye'nin ilk kez katılım sağladığı modern pentatlon, badminton, boks, kano, tenis ve voleybol branşlarında olimpiyat kotası kadın sporcular aracılığıyla elde edilmiştir. Bununla birlikte, uzun yıllar boyunca ya hiç temsil edilmediğimiz ya da sınırlı düzeyde yer alabildiğimiz basketbol ve jimnastik branşlarında da yine kadın sporcuların sağladığı kotalarla olimpiyatlara dönüş gerçekleşmiştir.

Bu sürecin devamı niteliğindeki Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları, Türkiye'nin kadın sporcular aracılığıyla sergilediği temsiliyetin hem kapsamını hem de başarı düzeyini daha da ileri taşımıştır. Tekvando branşında, Türkiye ilk kez tüm kadın sıkletlerinde olimpiyatlara katılım sağlamıştır. Bu branşta mücadele eden Hatice Kübra İlgün, bronz madalya kazanarak önemli bir derece elde etmiştir.

Yasemin Adar, kadın güreşinde olimpiyat madalyası kazanan ilk Türk sporcu olarak tarih yazmıştır. Busenaz Sürmeneli ve Buse Naz Çakıroğlu, olimpiyat tarihinde ilk kez final müsabakalarına yükselmiş; Sürmeneli altın madalya, Çakıroğlu ise gümüş madalya kazanarak Türkiye kadın boksunda yeni bir dönemin kapısını aralamışlardır. Eda Tuğsuz, kadınlar cirit atma branşında olimpiyat finaline kalan ilk Türk atlet olmuş ve 4. sırada yer alarak tarihî bir derece elde etmiştir.

Karate branşında, Türkiye 1 gümüş ve 3 bronz madalya ile toplamda 4 madalya kazanarak bu alanda en fazla madalya alan ülke konumuna gelmiştir. Merve Çoban bu kapsamda bronz madalya elde etmiştir. İlke Özyüksel, modern pentatlonda, 2016 Rio'daki performansının ardından beş yıl sonra yeniden katıldığı Tokyo 2020'de 30 sıra birden yükselerek 5. sırada yer almış ve önemli bir başarıya imza atmıştır.

Kadın sporcular, 2002 sonrasındaki olimpiyat başarılarının yanı sıra Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında da Türkiye'nin adını uluslararası alanda duyurmaya başlamıştır. Özellikle jimnastikte Göksu Üçtaş Şanlı ile başlayan yükseliş çizgisi, günümüzde de devam etmektedir. Bu süreçte, aerobik branşında Ayşe Begüm Onbaşı'nın dünya şampiyonlukları ve Türkiye'nin daha önce üst düzey bir derece elde edemediği ritmik jimnastikte Avrupa şampiyonluğu kazanması, kadın sporunun gelişiminde dönüm noktaları olarak kayıtlara geçmiştir.

Modern pentatlon branşında İlke Özyüksel Mihrioğlu, kırdığı rekorlar ve elde ettiği madalyalarla Türkiye'yi gururlandırmaya devam etmektedir. Benzer şekilde, tenis alanında da kadın sporcular yeni başarı hikâyeleri yazmaktadır. İpek Soylu ve Çağla Büyükakçay'ın açtığı yolda, Zeynep Sönmez Türkiye adına tarihî dereceler elde etmiştir. Sönmez, 2025 Wimbledon Tenis Turnuvası'nda 3. tura yükselerek 75 yıl aradan sonra bu başarıya ulaşan ilk Türk tenisçi olmuştur. Ayrıca, 2025 Amerika Açık Tenis Turnuvası'na doğrudan ana tablodan katılarak bir sezonda dört Grand Slam turnuvasının tümünde ana tabloda yer alan ilk Türk tenisçi ünvanını kazanmıştır.

Tekvando ve boks branşlarında kadın sporcular, artık bir ekol hâline gelmiştir. Bu iki branştaki istikrarlı başarılar, Türkiye'nin uluslararası spor arenasındaki konumunu güçlendirmiştir. Bununla birlikte, atletizm, atıcılık, eskrim, judo, okçuluk, yüzme ve halter gibi farklı branşlarda da kadın sporcular düzenli biçimde dereceler elde etmektedir. Bu çok yönlü başarılar, kadınların spordaki temsiliyetinin kalıcı biçimde güçlendiğini ve Türkiye'nin uluslararası düzeyde daha geniş bir yelpazede varlık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Kadın sporcularımız, son dönemde takım sporlarında da kayda değer başarılar elde etmeye devam etmektedir. Kadın Basketbol Millî Takımı, 2011 yılında Avrupa Şampiyonası'nda Avrupa ikincisi olmuş ve 2013 yılında Avrupa üçüncüsü olarak uluslararası arenadaki gücünü pekiştirmiştir. Ayrıca, 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'na katılım, Türkiye kadın basketbolunun tarihi açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Kadın Voleybol Takımı, Avrupa şampiyonalarında pek çok başarılı derece elde etmiştir. 2003 yılında gümüş madalya, 2011 yılında bronz madalya, 2017 yılında bronz madalya, 2019 yılında gümüş madalya ve 2021 yılında da bronz madalya kazanarak Avrupa'da adından sıkça söz ettirmiştir. 2023 Avrupa Şampiyonası finalinde de Sırbistan'ı 3-2 mağlup ederek tarihindeki ilk Avrupa şampiyonluğuna ulaşmıştır.

Bu başarılar, Türkiye'nin kadın voleybolundaki yükselişini sadece Avrupa ile sınırlı bırakmamış, uluslararası arenada büyük bir etki yaratmıştır. Kadın Voleybol Takımı, VNL Milletler Ligi'nde ilk kez şampiyon olarak dünyanın 1 numarasına yükselmiş, Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nda yarı finale çıkarak ilk 4 takım arasında yer almış ve ardından 2025 Dünya Voleybol Şampiyonası'nda ikinci olmuştur.

Bu süreç, Türkiye'nin kadın voleybolunda elde ettiği zirveye işaret etmektedir ve takım sporlarındaki başarılar açısından oldukça önemli bir kilometre taşıdır. Kadın voleybol kulüpleri VakıfBank, Eczacıbaşı ve Fenerbahçe de Avrupa şampiyonluğu kazanarak Türk sporunu uluslararası alanda temsil etmiş ve Türk sporunun dünya çapındaki gücünü bir kez daha göstermiştir. Bu kulüplerin başarıları, Türkiye'nin kadın voleybolundaki güçlü yerini pekiştirmiştir.

A Millî Kadın Hentbol Takımı ise 2024 yılında yapılan eleme müsabakalarını geçerek ilk kez Avrupa Şampiyonası'nda mücadele etme hakkı kazanmıştır. Bu başarı, kadın hentbolunun Türkiye'deki gelişimini simgelerken voleybol ve basketbol gibi diğer takım sporlarındaki büyük başarıların yanı sıra, sutopu ve hentbol branşlarında da Türkiye'yi gururlandıran sonuçlar elde edilmiştir.

Kadınların sporun her branşında yer alması ve başarı elde etmesi, kadın odaklı spor anlayışının hayata geçirilmesiyle mümkün olmuştur. Bu atılım, öncelikle sporu tabana yayma ve her kesimden kadının spora erişimini sağlama yoluyla gerçekleştirilmiştir. Sonraki hedef, bu başarıları sürdürülebilir kılmak, altyapıyı daha da güçlendirmek ve kadınların spora erişimini her alanda artırmaktır. Bugün kadın sporcular olimpiyatlarda ve dünya şampiyonalarında Türkiye'yi gururla temsil etmekte ve tüm dünyaya, "Türkiye'nin kadınlarla daha güçlü olduğu" gerçeğini ispatlamaktadır.

6.1.2. Paralimpik Sporcular

Paralimpik Oyunları, sporun herkes için erişilebilir bir platforma dönüşmesini simgeleyen önemli bir organizasyondur. Türkiye Paralimpik Oyunları'na katılan kadın sporcularıyla her geçen yıl daha büyük başarılar elde etmekte ve bu başarılar, hem sporcuların azim ve kararlılığını hem de toplumdaki engellilik algısının dönüşümünü yansıtmaktadır. Kadın sporcularımız, Paralimpik Oyunları'na sadece katılım sağlamakla kalmamış, aynı zamanda kazandıkları madalyalarla tüm dünyaya Türkiye'nin bu alandaki gücünü ve potansiyelini göstermiştir. Aşağıda, Türkiye'nin Paralimpik Oyunları'ndaki kadın sporcularının tarihî başarıları yer almaktadır.

- Atina 2004 Paralimpik Oyunları'nda, para masa tenisi branşında Neslihan Kavas, Paralimpik Oyunları'nda yarışan ilk kadın sporcu olarak tarihe geçmiştir. Bu, Türkiye'nin paralimpik tarihindeki önemli bir dönüm noktası olmuştur.

- 2008 Pekin Paralimpik Oyunları'nda, kadın sporcular ilk paralimpik madalyalarını kazanmışlardır. Gizem Girişmen, para okçuluk branşında altın madalya kazanırken Neslihan Kavas, para masa tenisi branşında bronz madalya ile bu başarıyı pekiştirmiştir.
- 2012 Londra Paralimpik Oyunları'nda, kadın sporcular büyük bir başarı göstererek birkaç farklı branşta madalyalar kazanmıştır. Para halterde, Nazmiye Muratlı altın madalya kazanırken Çiğdem Dede gümüş madalya ve Özlem Becerikli bronz madalya almıştır. Para judo branşında, Nazan Akın gümüş madalya, Duygu Çete ise bronz madalya kazanmıştır. Para masa tenisinde, Neslihan Kavas gümüş madalya ile başarılarını devam ettirmiştir.
- Rio 2016 Paralimpik Oyunları'nda, para halterde Nazmiye Muratlı yine altın madalya kazanırken golbol kadın takımımız altın madalya alarak büyük bir başarının altına imza atmıştır. Para masa tenisinde Kübra Korkut gümüş madalya, para judo branşında ise Ecem Taşın ve Mesme Taşbağ bronz madalya elde etmiştir. Para atıcılıkta Ayşegül Pehlivanlar bronz madalya kazanarak başarısına bir yenisini eklemiştir.
- 2020 Tokyo Paralimpik Oyunları'nda, kadın sporcuların gösterdiği başarılar bir kez daha gurur kaynağımız olmuştur. Golbol kadın takımı altın madalya kazanarak tarihî bir başarıya imza atmıştır. Para okçuluk takım mücadelesinde Öznur Cüre Girdi gümüş madalya kazanırken para atıcılıkta Ayşegül Pehlivanlar gümüş madalya ile bu başarıyı pekiştirmiştir. Para tekvandoda Meryem Betül Çavdar gümüş madalya kazanırken para halterde Besra Duman bronz madalya elde etmiştir. Para judoda, Zeynep Çelik bronz madalya kazanmış, para masa tenisinde Kübra Korkut bronz madalya ile tarih yazmıştır. Para yüzme branşında, Sevilay Öztürk, Paralimpik Oyunları tarihimizde madalya kazanan en genç sporcu olarak bronz madalya elde etmiştir.
- Golbol Kadın Millî Takımı, 2024 Paris Paralimpik Oyunları'nın finalinde İsrail'i 8-3 yenerek üst üste üçüncü kez altın madalya kazanmıştır.

Türkiye'nin Paralimpik Oyunları tarihindeki kadın sporcu sayısı da sürekli artış göstermektedir. Atina 2004'te 1, Pekin 2008'de 21, Rio 2016'da 33 ve Tokyo 2020'de ise 44 kadın sporcu katılım göstermiştir. Bu artış, Türkiye'nin paralimpik sporundaki gelişimini ve kadın sporculara sağlanan desteği göstermektedir.

2017

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

DÜNYA ŞAMPİYONLARI

Kübra Korkut	Para Masa Tenisi	Gümüş Madalya
Zeynep Çelik	Para Judo	Altın Madalya
Reyhan Yılmaz	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Neşe Mercan	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Kader Çelik	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Sevda Altunoluk	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Sevtap Altunoluk	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Gülşah Düzgün	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Seda Yıldız	Golbol Kadın	Gümüş Madalya

AVRUPA ŞAMPİYONLARI

Hatice Duman	Para Masa Tenisi	Altın Madalya
Nergiz Altıntaş	Para Masa Tenisi	Gümüş Madalya
Merve Cansu Demir	Para Masa Tenisi	Altın Madalya
Esra Bayrak	Para Atletizm	Altın Madalya

2018

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

DÜNYA ŞAMPİYONLARI

Kübra Korkut	Para Masa Tenisi	Gümüş Madalya
Zeynep Çelik	Para Judo	Altın Madalya
Reyhan Yılmaz	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Neşe Mercan	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Kader Çelik	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Sevda Altunoluk	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Sevtap Altunoluk	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Gülşah Düzgün	Golbol Kadın	Gümüş Madalya
Seda Yıldız	Golbol Kadın	Gümüş Madalya

AVRUPA ŞAMPİYONLARI

Zübeyde Süpürgeci	Para Masa Tenisi	Altın Madalya
Aysel Özgan	Para Masa Tenisi	Gümüş Madalya
Rabia Cirit	Para Atletizm	Bronz Madalya
Çağla Baş	Para Atletizm	Altın Madalya

2018

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

AVRUPA ŞAMPİYONLARI

Zeynep Acet	Para Atletizm	Gümüş Madalya
Emine Seçkin	Para Badminton	Altın Madalya
Narin Uluç	Para Badminton	Gümüş Madalya
Zehra Bağlar	Para Badminton	Gümüş Madalya
Sibel Çam	Para Halter	Altın Madalya
Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Gümüş Madalya
Sümeyye Boyacı	Para Yüzme	Altın Madalya
Gamze Sayar	Para Yüzme	Gümüş Madalya
Gamze Gürdal	Para Tekvando	Bronz Madalya
Nurcihan Ekinci	Para Tekvando	Bronz Madalya
Öznur Alumur	Görme Engelliler Atletizm	Gümüş Madalya
Zeynep Acet	Para Atletizm	Gümüş Madalya
Besra Duman	Para Halter	Gümüş Madalya
Merve Nur Eroğlu	Para Okçuluk	Gümüş Madalya
Aslı Adalı	Görme Engelliler Atletizm	Bronz Madalya

2019

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

AVRUPA ŞAMPİYONLARI

Sevtap Altunok	Golbol Kadın	Altın Madalya
Meryem Betül Çavdar	Para Tekvando	Altın Madalya
Gamze Gürdal	Para Tekvando	Gümüş Madalya
Şeyma Nur Emeksiz Bacaksız	Altın Madalya	Altın Madalya
Ecem Taşım Çavdar	Para Tekvando	Bronz Madalya
Ebru Acer	Para Masa Tenisi	Gümüş Madalya
Rabia Cirit	Para Atletizm	Bronz Madalya
Zeynep Acet	Para Atletizm	Gümüş Madalya
Emine Seçkin	Para Badminton	Altın Madalya
Narin Uluç	Para Badminton	Gümüş Madalya
Zehra Bağlar	Para Badminton	Gümüş Madalya
Besra Duman	Para Halter	Gümüş Madalya
Gamze Sayar	Para Halter	Gümüş Madalya
Merve Cansu Demir	Para Masa Tenisi	Gümüş Madalya
Mesme Taşbağ	Para Judo	Bronz Madalya
Duygu Çete Artar	Para Judo	Bronz Madalya
Raziye Uluçam	Para Judo	Altın Madalya

2021

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

TOKYO 2020 PARALİMPİK OYUNLARI

Golbol Kadın Millî Takımı	Golbol Kadınlar	Altın Madalya
Meryem Betül Çavdar	Para Tekvando	Gümüş Madalya
Ayşegül Pehlivanlar	Para Atıcılık	Gümüş Madalya
Öznur Cüre	Para Okçuluk Takımlar	Gümüş Madalya
Kübra Korkut	Para Masa Tenisi	Bronz Madalya
Zeynep Çelik	Para Judo	Bronz Madalya
Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Bronz Madalya
Besra Duman	Para Halter	Bronz Madalya

DÜNYA PARA TEKVANDO ŞAMPİYONASI 2021 İSTANBUL

Meryem Betül Çavdar	Altın Madalya
Seçil Er	Altın Madalya
Nurcihan Ekinci	Gümüş Madalya
Tuğçe Şen	Gümüş Madalya

2021

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

GOLBOL AVRUPA ŞAMPİYONASI 2021

Golbol Kadın Millî Takımı	Gümüş Madalya
Golbol Erkek Millî Takımı	Bronz Madalya

AVRUPA PARA ATLETİZM ŞAMPİYONASI 2021 POLONYA

Zübeyde Süpürgeci	1 Altın ve 1 Gümüş Madalya
Hamide Doğangün	2 Gümüş Madalya
Rabia Cirit	Gümüş Madalya
Zeynep Acet	2 Bronz Madalya
Büşra Nur Tırıklı	Altın Madalya
Sevda Kılınç Çırakoğlu	Altın Madalya
Öznur Akbulut	Gümüş Madalya
Havva Elmalı	2 Bronz Madalya

2021

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

VIRTUS DÜNYA PARA ATLETİZM ŞAMPİYONASI 2021 POLONYA

Fatma Damla (400 m engelli branşında Türkiye'ye bu kategoride ilk altın madalya kazandıran sporcu oldu)	Altın Madalya
Mihriban Korkmaz	Gümüş Madalya
Eda Yıldırım	Bronz Madalya

DÜNYA PARA HALTER ŞAMPİYONASI 2021

Besra Duman	Gümüş Madalya

PARA YÜZME AVRUPA ŞAMPİYONASI MADEIRA 2021

Sümeyye Boyacı	1 Gümüş ve 1 Bronz Madalya
Sevilay Öztürk	2 Gümüş ve 2 Bronz Madalya

2022

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

AVRUPA ŞAMPİYONASI

Suzan Çevik	Para Atıcılık	Bronz Madalya
Aysel Özgan	Para Atıcılık	Gümüş Madalya
Ayşegül Pehlivanlar	Para Atıcılık	Gümüş Madalya

DÜNYA ŞAMPİYONASI

Öznur Cüre	Para Okçuluk	Altın Madalya
Fatma Danabaş	Para Okçuluk	Gümüş Madalya
Sevgi Yorulmaz	Para Okçuluk	Altın Madalya
Sümeyye Boyacı	Para Yüzme	Altın Madalya
Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Gümüş Madalya
Merve Demir	Para Judo	Bronz Madalya
Güliz Çakar	Para Judo	Gümüş Madalya
Tuğba Gülşah Konuş	Para Judo	Bronz Madalya

2023

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

PARALİMPİK AVRUPA ŞAMPİYONASI HOLLANDA 2023

Ecem Taşın Çavdar	Para Judo	Gümüş Madalya
Zeynep Çelik	Para Judo	Gümüş Madalya
Döndü Yeşilyurt	Para Judo	Altın Madalya
Merve Uslu	Para Judo	Gümüş Madalya
Nazan Akın Güneş	Para Judo	Gümüş Madalya
Para Judo Kadın Millî Takımı	Altın Madalya	Altın Madalya
Meryem Betül Çavdar	Para Tekvando	Altın Madalya
Gamze Gürdal	Para Tekvando	Altın Madalya
Nurcihan Ekinci	Para Tekvando	Gümüş Madalya
Lütfiye Özdağ	Para Tekvando	Gümüş Madalya
Seçil Er	Para Tekvando	Bronz Madalya
Ayşegül Pehlivanlar	Para Atıcılık	Altın Madalya
Ebru Gökşen & Lars Porrenga	Para Badminton	Bronz Madalya
Emine Seçkin & Ebru Gökşen	Para Badminton	Bronz Madalya &
Tuğçe Çelik	Para Badminton	Bronz Madalya
Zehra Bıyık	Para Badminton	Bronz Madalya
Narin Uluç	Para Badminton	Bronz Madalya
Narin Uluç & Francisco Motero	Para Badminton	Bronz Madalya
Halime Yıldız	Para Badminton	Altın Madalya
Emine Seçkin	Para Badminton	Altın Madalya

2023

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

AVRUPA ŞAMPİYONALARI

Kübra Korkut	Para Masa Tenisi	Altın Madalya
Ebru Acer	Para Masa Tenisi	Altın Madalya
Golbol Kadın Takım		Altın Madalya

DÜNYA ŞAMPİYONALARI

Aysel Özgan	Para Atıcılık	Altın Madalya
Ayşegül Pehlivanlar	Para Atıcılık	Bronz Madalya
Çağla Baş	Para Atıcılık	Bronz Madalya
Hamide Doğangün	Para Atletizm	Bronz Madalya
Öznur Cüre	Para Okçuluk	Altın Madalya
Merve Nur Eroğlu	Para Okçuluk	Altın Madalya
Merve Nur Eroğlu & Yağmur Şengül		Bronz Madalya
Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Bronz Madalya
Sümeyye Boyacı	Para Yüzme	Bronz Madalya
Gamze Gürdal	Para Tekvando	Gümüş Madalya
Seçil Er	Para Tekvando	Bronz Madalya
Meryem Betül Çavdar	Para Tekvando	Bronz Madalya

2024

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

AVRUPA ŞAMPİYONALARI

Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Altın Madalya
Gamze Gürdal	Para Tekvando	Altın Madalya
Öznur Cüre Girdi	Para Okçuluk	Altın Madalya
Yağmur Şengül	Para Okçuluk	Altın Madalya
Merve Nur Eroğlu & Yağmur Şengül	Para Okçuluk	Altın Madalya
Öznur Cüre Girdi & Sevgi Yorulmaz	Para Okçuluk	Altın Madalya
Öznur Cüre Girdi	Para Okçuluk	Altın Madalya
Aysel Özgan	Para Atıcılık	Altın Madalya
Ayşegül Pehlivanlar	Para Atıcılık	2 Altın Madalya (Bireysel ve Takım)
Elke Lale Van Achterberg	Para Eskrim	Gümüş Madalya
Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Gümüş Madalya
Meryem Betül Çavdar	Para Tekvando	Gümüş Madalya
Nil Mısır	Para Okçuluk	Gümüş Madalya
Ayşegül Pehlivanlar	Para Atıcılık	Gümüş Madalya
Sümeyye Boyacı	Para Yüzme	2 Bronz Madalya
Sevilay Öztürk	Para Yüzme	Bronz Madalya
Nurcihan Ekinci	Para Tekvando	Bronz Madalya
Lütfiye Özdağ	Para Tekvando	Bronz Madalya
Sümeyye Özcan	Para Tekvando	Bronz Madalya

2024

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

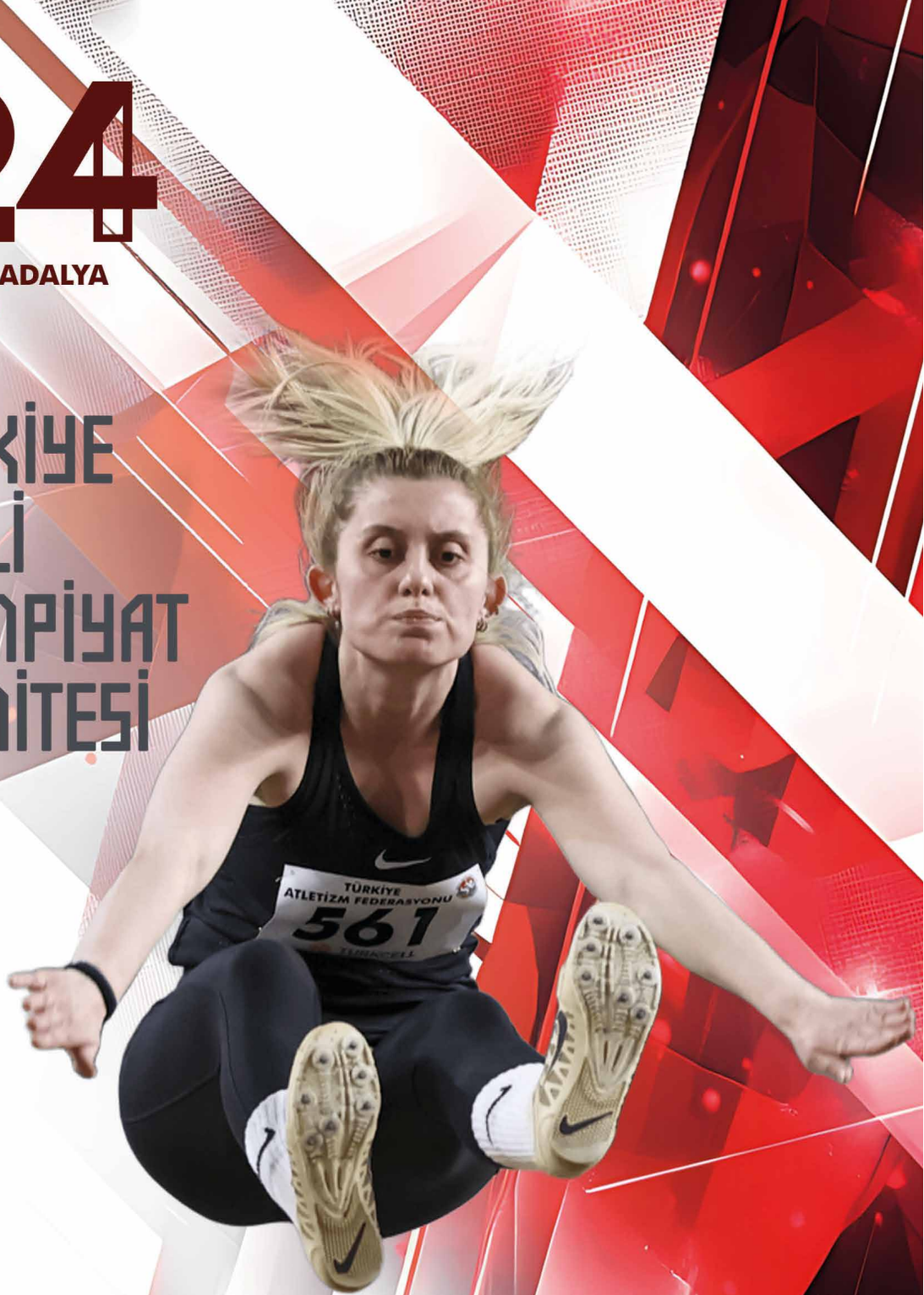

DÜNYA ŞAMPİYONALARI

Aysel Önder	Para Atletizm	Gümüş Madalya
Halime Yıldız	Para Badminton	Bronz Madalya
Hamide Doğangün	Para Atletizm	3 Bronz Madalya
Fatma Damla Altın	Para Atletizm	Bronz Madalya

2025

YILINDA ŞAMPİYONALARDA MADALYA KAZANAN KADIN SPORCULAR

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ

AVRUPA ŞAMPİYONALARI

Fatma Damla Altın	Özel Sporcular Para Atletizm	3 Altın Madalya
Esra Bayrak	Özel Sporcular Para Atletizm	Altın Madalya
Ebrar Keskin	Özel Sporcular Para Atletizm	Altın Madalya
Doğukan Bostancı	Özel Sporcular Para Atletizm	Altın Madalya
Aysel Önder	Özel Sporcular Para Atletizm	Altın Madalya
Reyhan Taşdelen	Özel Sporcular Para Atletizm	3 Altın Madalya
Fatma Damla Altın	Özel Sporcular Para Atletizm	Gümüş Madalya
Esra Bayrak	Özel Sporcular Para Atletizm	Gümüş Madalya
Edanur Akın	Özel Sporcular Para Atletizm	Gümüş Madalya
Reyhan Taşdelen	Özel Sporcular Para Atletizm	Gümüş Madalya
Fatma Damla Altın	Özel Sporcular Para Atletizm	Bronz Madalya
Reyhan Taşdelen	Özel Sporcular Para Atletizm	Bronz Madalya

DÜNYA ŞAMPİYONALARI

Ecem Taşın Çavdar	Para Judo	Gümüş Madalya
Merve Uslu Hajabipour	Para Judo	Bronz Madalya
Nazan Akın Güneş	Para Judo	Bronz Madalya

6.2. Sporda Kadınlara Yönelik Teşvik Politikaları

2002 sonrasında Türkiye'de sporda kadınların temsiline yönelik politikalar, erişim ve görünürlük boyutlarında dikkate değer bir dönüşüm sürecine girmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığının katılımı tabana yayma hedefi doğrultusunda yürüttüğü projeler, tesisleşme hamleleri ve spor altyapısına yapılan yatırımlar, kadınların spora erişimini kolaylaştırmıştır. Özellikle portatif yüzme havuzları, okul sporları projeleri ve genç kızlara dönük yerel kurslar, sporu yalnızca elit bir alan olmaktan çıkararak geniş kitlelere ulaştırmıştır. Bu sayede, spora katılımın niceliksel olarak büyümesi elit sporcu havuzunu da genişletmiş, Türkiye'nin uluslararası müsabakalarda elde ettiği başarıların arka planında bu genişleme etkili olmuştur.

Elit spor düzeyinde ise Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri (TOHM) ve benzeri seçici programlar, kadın sporcular için sistematik bir ilerleme basamağı sunmuştur. Bu merkezler aracılığıyla sporcu izleme, antrenörlük kapasitesi, sporcu sağlığı ve eğitim desteği gibi unsurlar bütünleştirilmiş; kadın sporcuların uluslararası düzeyde rekabet edebilirliğini artıran bir performans ekosistemi kurulmuştur. Bunun yanında, 2022 tarihli 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, federasyonların ve kulüplerin mali-idari şeffaflığını düzenleyerek kadın odaklı politikaların uygulanmasına güçlü bir hukuki zemin hazırlamıştır.

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde, TFF Kadınlar. 1. Ligi'nşampiyon olan Yüksekovasporpor için Mili Savunma Bakanı Yaşar Güler, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak ile Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın katılımıyla kupa töreni düzenlendi, 26.03.2025

Türkiye'deki spor federasyonları da bu dönüşüm sürecinde branşa özgü yol haritaları geliştirmiştir. Türkiye Voleybol Federasyonu altyapı yatırımları ve genç yaşta yetenek keşfine dayalı sistemleriyle kız çocuklarının voleybola katılımını artırırken kadın voleybolunun Avrupa ve dünya düzeyinde elde ettiği başarılar bu stratejilerin ne kadar etkin olduğunu göstermektedir. Türkiye Futbol Federasyonu'nun 2024-2027 Kadın Futbol Stratejisi de lig yapısını güçlendirmeye, erişimi yaygınlaştırmaya ve sürdürülebilir bir futbol ekosistemi oluşturmaya odaklanarak kadın futboluna kurumsal bir perspektif kazandırmıştır. Benzer şekilde, hentbol, basketbol ve atletizm gibi branşlarda da federasyonların kız çocuklarına erişim sağlayan projeleri, temsil gücünü artırmıştır.

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde, TFF Kadınlar. 1. Ligi'nşampiyon olan Yüksekovasporpor için Mili Savunma Bakanı Yaşar Güler, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak ile Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın katılımıyla kupa töreni düzenlendi, 26.03.2025

Akademik literatürde kadınların spora katılımını teşvik eden politikaların üç eksende etkili olduğu öne sürülmektedir: erişim imkânlarının genişletilmesi, erken yaşta yetenek gelişiminin desteklenmesi ve karar mekanizmalarında kadın temsilinin artırılması. Türkiye'de 2002 sonrası yürütülen projeler bu üç eksenle uyumlu biçimde ilerlemiş, hem Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları'nda hem de Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında kadınların başarıları bu politikalara somut birer çıktı kazandırmıştır. Halterde Nurcan Taylan'ın Atina 2004'te altın madalya kazanmasıyla başlayan süreç, voleybolda 2023 Avrupa şampiyonluğu, boksta Busenaz Sürmeneli'nin olimpiyat altını, jimnastikte Göksu Üçtaş Şanlı ve aerobikte Ayşe Begüm Onbaşı'nın başarıları, Paralimpik Oyunları'nda Gizem Girişmen ve Nazmiye Muratlı gibi sporcuların elde ettiği derecelerle devam etmiştir. Bu örnekler, teşvik politikalarının yalnızca sayısal katılımı değil, uluslararası arenada sürdürülebilir başarıyı da mümkün kıldığını göstermektedir.

2002 sonrasında uygulanan teşvik politikaları sayesinde Türkiye'de kadınların sporda temsili hem tabanda hem de elit düzeyde önemli ölçüde güçlenmiştir. Katılımı artırmaya dönük erişim politikaları, federasyonların stratejik yol haritaları ve uluslararası başarılarla desteklenen rol model etkisi, kadınların sporun her alanında daha görünür olmasını sağlamıştır. Bundan sonraki süreçte, bu başarıların sürdürülebilir kılınması için özellikle okul-kulüp geçişlerinin güçlendirilmesi, kadın antrenör ve teknik kadroların teşviki, veri temelli izleme mekanizmalarının derinleştirilmesi ve kadın odaklı spor politikalarının daha bütünleşik hâle getirilmesi hedeflenmektedir.

Antalya'nın Serik ilçesine gelen MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Serik Belediye'sini ziyaret etti. Belediye kick boks takımı sporcuları Bahçeli'yi hazırladıkları gösteri ile karşıladı, 26.12.2012

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla Vahdettin Köşkü'nde düzenlenen 19 Mayıs Gençlik Buluşması'nda, gençlik temsilcileri ve milli sporcularla buluştu, 19.05.2024

"Daha önce sporun birçok branşında kısıtlı sayıda varlık gösterebilen engellilerimiz, bugün sporun her alanında âdeta destan yazıyorlar. Rakamlar, sporda ülkemizin nereden nereye geldiğini ortaya koymaktadır. Türkiye, 2000 Sydney Paralimpik Oyunları'na sadece bir sporcuyla katılmış ve hiçbir madalya kazanamamıştır. 20 sene sonra 2020 Tokyo Paralimpik Oyunları'na 87 sporcuyla katıldık. Sporcularımız dünya, Avrupa ve diğer uluslararası şampiyonalarda birçok madalya kazanarak milletimize büyük gurur yaşattılar. Hiç şüphesiz bu tarihî başarıda, devletimizin altyapı yatırımları yanında federasyonlara ve kulüplere verdiği desteklerin de önemli payı vardır."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

"Spor Aşkı Engel Tanımaz" Özel Eğitim Okullarına Spor Malzemesi Dağıtım Töreni
Ankara / 12 Mayıs 2022

7. Bölüm

Paralimpik Sporların Gelişimi ve Engelli Bireylerin Spora Katılımı

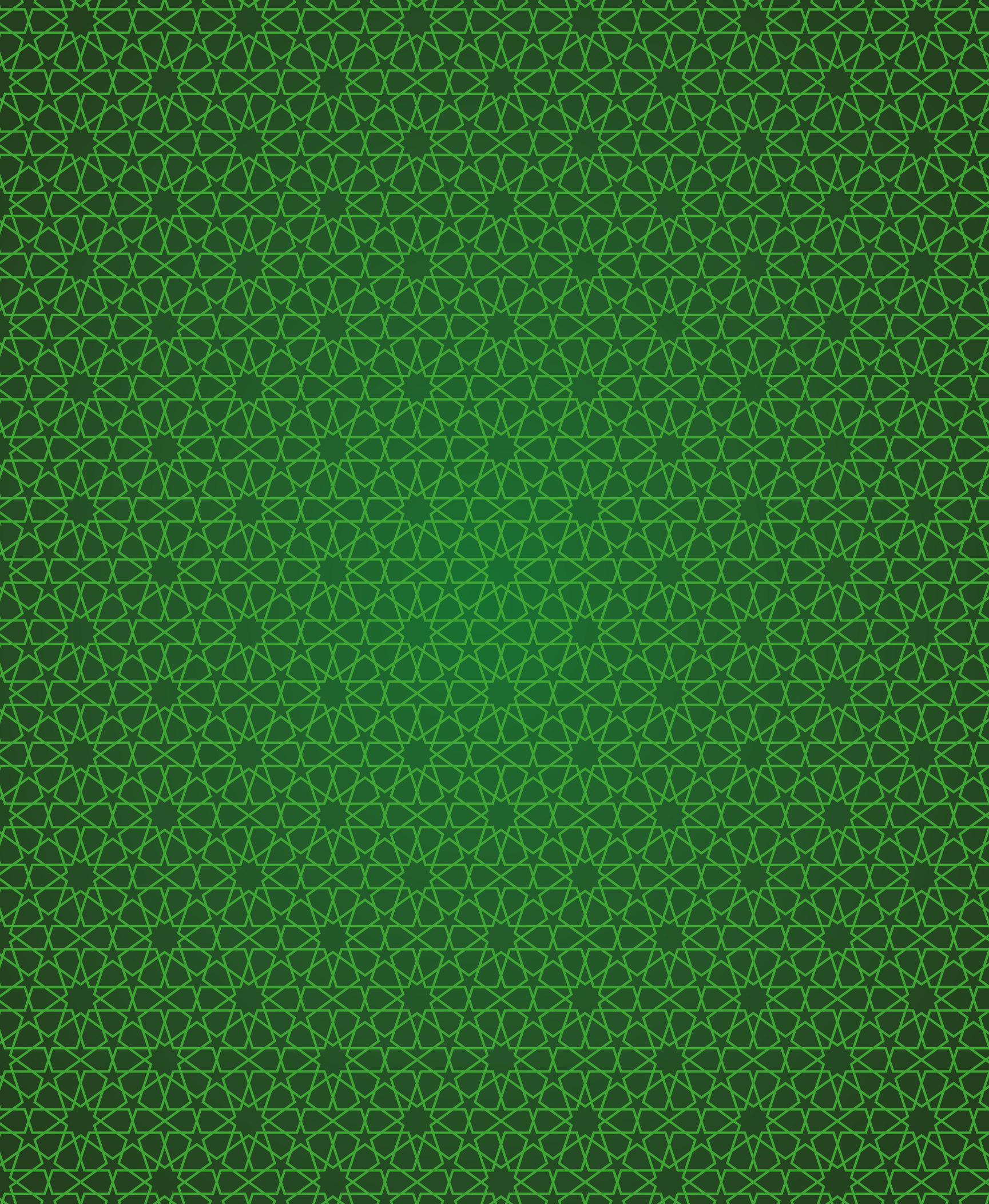

7.1. Paralimpik Oyunları'nın Tarihçesi

Paralimpik Oyunları, engelli bireylerin spor yoluyla toplumsal hayata katılımlarını, fiziksel ve psikolojik güçlerini ortaya koymalarını sağlayan en önemli uluslararası organizasyonlardan biridir. Engelli Olimpiyat Oyunları olarak kullanılan paralimpik (paralympic) sözcüğü, İngilizce, engelli anlamına gelen "paralyzed" ve "olympic" kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Paralimpik Oyunları'nın ilk tohumları II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1948'de Aylesbury, İngiltere'deki Stoke Mandeville Hastanesinde bulunan çoğu yarı felçli engelli askerler için gerçekleştirilen küçük bir spor etkinliği ile atıldı. Zamanla rehabilitasyon için yapılan spor, eğlence için yapılan spora, oradan da rekabetçi spora dönüşmüştür.

1952 yılında Hollanda'dan sporcuların da katılımıyla uluslararası boyut kazanan Stoke Mandeville Oyunları, ilerleyen yıllarda hızla büyüyerek paralimpik hareketin temellerini oluşturmuştur. 1960 yılı, bu süreçte bir dönüm noktasıdır. Roma'da, Olimpiyat Oyunları ile aynı kentte düzenlenen ve 23 ülkeden yaklaşık 400 sporcunun katıldığı ilk resmî Paralimpik Oyunları gerçekleştirilmiştir. Bu organizasyon, engelli sporcular için küresel ölçekte tanınan ilk büyük yarışma olması bakımından tarihe geçmiştir.

1960 Roma'dan itibaren Paralimpik Oyunları her dört yılda bir düzenlenmeye başlamış, bu gelenek günümüze kadar devam etmiştir. 1976 yılında Kanada'nın Toronto kentinde ilk defa "Paralimpik Kış Oyunları" düzenlenmiş, böylece yaz ve kış oyunları paralel bir biçimde gelişim göstermeye başlamıştır. Bu dönemden itibaren yalnızca fiziksel engelli bireyler değil, zihinsel engelli bireyler de organizasyonun bir parçası hâline getirilmiştir.

Paralimpik hareketin kurumsal yapısı 1989 yılında Uluslararası Paralimpik Komitesinin (International Paralympic Committee - IPC) kurulmasıyla güçlenmiştir. Merkezi Almanya'nın Bonn kentinde bulunan IPC, engelli sporlarının evrensel düzeyde gelişimini sağlamak, Paralimpik Oyunları'nı organize etmek ve bu oyunların olimpik hareketle uyumunu sağlamakla görevlidir. Komitenin kuruluşu, organizasyonların profesyonelleşmesini ve küresel çapta tanınırlığını artırmıştır.

1992 Barselona Oyunları ise paralimpik tarihinin bir başka önemli dönüm noktasıdır. Bu tarihten itibaren Paralimpik Oyunları, yaz ve kış olimpiyatlarının hemen ardından aynı tesislerde düzenlenmeye başlamıştır. Böylece paralimpik hareket, olimpik hareketle yapısal ve sembolik açıdan bütünleşmiş, küresel görünürlüğünü daha da artırmıştır.

Günümüzde Paralimpik Oyunları, yalnızca bir spor organizasyonu olmaktan öte, eşitlik, kapsayıcılık ve fırsat eşitliği ilkelerinin sembolü hâline gelmiştir. 2024 yılında Paris'te düzenlenen Paralimpik Oyunları, 170 ülkeden 4.463 sporcunun katılımıyla bugüne kadarki en geniş katılımlı oyunlar olmuştur. Bu organizasyon, hem engelli bireylerin spora katılımının geldiği noktayı hem de sporun küresel ölçekte kapsayıcı bir araç olarak işlevini ortaya koymuştur.

Paralimpik hareketin gelişiminde teknolojik yenilikler de önemli bir rol oynamaktadır. Tekerlekli sandalye sporlarından protez teknolojilerine, görme engelliler için geliştirilen kılavuz sistemlerden iletişim altyapılarına kadar birçok alan, Paralimpik Oyunları'nın performans düzeyini ve erişilebilirliğini yükseltmiştir. Ayrıca medya yayıncılığının artması, paralimpik sporların küresel bilinirliğini artırarak toplumsal farkındalığı güçlendirmiştir.

Paralimpik Oyunları'nın tarihçesi, yalnızca spor tarihinin bir parçası değil, aynı zamanda engelli bireylerin toplumsal hak mücadelesinin ve eşitlik arayışının da önemli bir göstergesidir. II. Dünya Savaşı sonrasında rehabilitasyon amacıyla başlayan bu hareket, bugün tüm dünyada milyonlarca engelli bireyin yaşamına dokunan ve sporun dönüştürücü gücünü ortaya koyan evrensel bir alana dönüşmüştür.

7.2. Türkiye'de Engelli Bireylerin Spora Katılımının Tarihsel Gelişimi

Türkiye'de engelli bireylerin spor faaliyetlerine katılımı, uzun yıllar boyunca sistematik bir çerçeveden yoksun, daha çok bireysel çabalar ve gönüllü girişimlerle şekillenmiştir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında spor politikalarının odağı, sağlıklı bireyler üzerinden toplumun fiziksel ve moral gücünün artırılması ile sınırlı kalmıştır. Bu doğrultuda Cumhuriyet'in ilk dönemlerine ait kaynaklarda, engelli bireylerin spora özel bir katılım politikasına yönelik doğrudan bir bilgiye rastlamak güçtür.

Engellilik kavramı, hükûmet programlarında ancak oldukça geç bir tarihte, 30. Hükûmet döneminde (1965-1969) "sakatlık" terimi çerçevesinde ve öncelikle iş gücünü kaybeden bireyler ile yaşlılara ekonomik destek sağlama hedefiyle gündeme gelmiştir. Benzer biçimde, 1963 yılından itibaren yürürlüğe konulan ilk kalkınma planlarında da engellilik, genellikle "sakatlık" terimiyle ele alınmış ve sosyal hizmetler kapsamında değerlendirilmiştir. Bu erken dönem politikaları, 1960'lı yıllardan 1990'lı yıllara kadar genellikle medikal model odaklı olmuş, bireylerin tedavi ve bakımı önceliklendirilmiştir.

1960'lı ve 1970'li yıllarda dünyada gelişmeye başlayan paralimpik hareketin Türkiye'ye yansıması, büyük ölçüde bireysel gayretlerle sınırlı kalmıştır. Özellikle görme engelliler arasında satranç ve atletizm gibi branşlarda küçük ölçekli faaliyetler görülmüş, işitme engelliler ise kendi aralarında kurdukları dernekler aracılığıyla spor organizasyonları düzenlemeye başlamıştır. Ancak bu faaliyetler, kurumsal bir çatının yokluğu sebebiyle ulusal düzeyde bir koordinasyon sağlayamamıştır.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü,
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan özel sporcularla bir araya geldi.

1980'li yıllar, Türkiye'de engelli bireylerin sporla rehabilitasyonunun daha ciddi biçimde tartışılmaya başladığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı özel eğitim kurumlarında beden eğitimi uygulamaları yaygınlaştırılmış, çeşitli illerde engellilere yönelik turnuvalar düzenlenmiştir. Bununla birlikte, uluslararası alanda hızla kurumsallaşan paralimpik hareket ile Türkiye'deki gelişmeler arasındaki mesafe kapanamamıştır.

Türkiye'de paralimpik sporların kurumsallaşması açısından asıl dönüm noktası, 1990'lı yıllardır. 1990'da Türkiye Millî Paralimpik Komitesinin kuruluşu, engelli bireylerin spor alanında uluslararası temsilinin kurumsal bir çerçeveye kavuşmasını sağlamıştır. Komitenin Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) üyeliği, Türkiye'nin paralimpik harekete resmen dâhil olmasının en önemli göstergesidir. Bu adım, engelli sporcuların uluslararası arenada yer alma imkânlarını artırmış ve devletin bu alandaki politikalarını yeniden şekillendirmesine zemin hazırlamıştır. 1990 yılında düzenlenen Spor Şurası'nda alınan kararlar neticesinde 21 Kasım 1990 tarihinde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde Özürlüler Spor Federasyonu kurulmuştur. Federasyon, 1997 yılında "Engelliler Spor Federasyonu" adını almış, zaman içinde yönetimsel ve organizasyonel ihtiyaçlar doğrultusunda Bedensel, Görme, İşitme ve Zihinsel Engelliler Spor Federasyonları olarak dört ayrı yapıya bölünmüştür. Türkiye Zihinsel Engelliler Spor Federasyonunun ismi ise 2009 yılında Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu olarak değiştirilmiştir.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Meksika'da düzenlenen 2018 Dünya Kupası'nda ikinci olan Ampute Milli Futbol Takımı oyuncu ve antrenörlerini kabul etti, 15.11.2018

2000'li yıllar, Türkiye'de paralimpik sporların ivme kazandığı ve kurumsallaşma sürecinin hızlandığı bir dönemdir. Özellikle 2002 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde engelli sporlarına yönelik bir dairenin kurulması, bu alandaki gelişmelerin devlet politikası boyutuna taşındığını göstermiştir. Takip eden yıllarda engelli bireylere yönelik spor kulüpleri artmış, federasyon yapılanmaları çeşitlenmiş ve sporcuların uluslararası organizasyonlara katılımı düzenli hâle gelmiştir.

Kurumsallaşma sürecinde önemli bir diğer gelişme, engelli bireylerin spor faaliyetlerine erişiminin yasal güvence altına alınmasıdır. 2005 yılında yürürlüğe giren "Engelliler Hakkında Kanun", engellilerin sosyal yaşama katılımında sporun önemini vurgulamış, kamu kurumlarına bu alanda sorumluluk yüklemiştir. Bu çerçevede belediyeler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları engelli sporuna yönelik projeler geliştirmiş, spor tesisleri erişilebilir hâle getirilmeye başlanmıştır.

25 Nisan 2013 tarihinde çıkarılan 6462 sayılı Kanun ile "özürlülük" kavramı "engelli" ve "engellilik" olarak güncellenmiş ve yasal bir standart oluşturulmuştur. Bu yasal düzenlemelerle birlikte, 2000'li yıllar engelli bireylerin spora katılımını yasal güvence altına alan kritik adımlara sahne olmuştur. Engelli bireylerin spor aracılığıyla rehabilitasyonu ve topluma entegrasyonu, bu dönemde sosyal politikaların ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. 1 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 33. maddesi, engelli bireylerin spor yapma hakkına yönelik kapsamlı düzenlemeler getirmiş, spor tesislerinin erişilebilirliği, spor eğitim programları ve gerekli malzemelerin temini gibi konulara odaklanmıştır. Türkiye, 2009 yılında Birleşmiş Milletler Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme'yi kabul ederek engelli bireylerin insan haklarını koruma ve güçlendirme konusunda uluslararası taahhütte bulunmuştur. Sözleşme'nin 30. maddesi, engelli bireylerin spor etkinliklerine katılımını artırmak için alınması gereken tedbirleri detaylı bir şekilde sıralamıştır.

Birleşmiş Milletler Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme Madde 30

(Kültürel Yaşama, Dinlenme, Boş Zaman Aktiviteleri ve Spor Faaliyetlerine Katılım)

- Taraf Devletler engellilerin diğer bireylerle eşit koşullar altında kültürel yaşama katılım hakkını tanır ve engellilerin aşağıda belirtilenlerden yararlanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır:
  - Kültürel materyallere ulaşılabilir biçimleri aracılığıyla erişmek;
  - Televizyon programlarına, filmlere, tiyatroya ve diğer kültürel etkinliklere ulaşılabilir biçimleri aracılığıyla erişmek;
  - Tiyatro, müze, sinema, kütüphane ve turistik hizmetler gibi kültürel etkinliklerin yapıldığı veya hizmetlerin sunulduğu yerlere ve ayrıca mümkün olduğu ölçüde ulusal kültür açısından önemli anıtlar ve alanlara erişmek.
- Taraf Devletler, sadece engellilerin yararı için değil, toplumu zenginleştirmek amacıyla da engellilerin yaratıcı, sanatsal ve entelektüel kapasitelerini geliştirme ve kullanma imkânına sahip olmalarını sağlayıcı gerekli tedbirleri alacaklardır.

- Taraf Devletler, uluslararası hukuka uygun olarak, fikrî mülkiyet haklarını koruyan yasaların, engellilerin kültürel materyallere erişimine uygun olmayan veya ayrımcılık yaratan bir engel çıkarmaması için tüm uygun tedbirleri alır.
- Engelliler, diğer bireylerle eşit koşullar altında, kendilerinin özel kültürel ve dil kimliklerinin, örneğin işaret dilleri ve işitme engelliler kültürü, tanınması ve desteklenmesi hakkına sahiptir.
- Taraf Devletler, engellilerin eğlence, dinlenme ve spor etkinliklerine diğer bireylerle eşit koşullar altında katılımını sağlamak amacıyla aşağıda yazılı tedbirleri alır:

  • Engellilerin her seviyedeki genel spor etkinliklerine mümkün olduğunca tam katılımını cesaretlendirmek ve artırmak;

  • Engellilerin, özel spor ve eğlence etkinliklerini örgütleme, geliştirme ve bu etkinliklere katılma imkânına sahip olmasını temin etmek ve bu nedenle, diğer bireylerle eşit koşullar altında onlara uygun bilgi ve eğitimin verilmesini ve kaynakların sunulmasını sağlamak;

  • Engellilerin spor, eğlence yerleri ile turistik alanlara erişimini sağlamak;

  • Engelli çocukların, okullardaki etkinlikler dâhil olmak üzere, oyun, eğlence, boş zaman aktiviteleri ve spor etkinliklerine eşit şekilde katılabilmelerini sağlamak;

  • Eğlence, turistik, boş zaman aktiviteleri ve spor etkinliklerini organize edenlerin sunduğu hizmetlere engellilerin erişebilmesini sağlamak.

2010 yılında yapılan Anayasa değişiklikleri ile engellilere yönelik pozitif ayrımcılık uygulamalarının eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmeyeceği açıkça belirtilerek bu tür politikaların hukuki temeli güçlendirilmiştir. Uluslararası alanda, 1948'de başlayan ve 1960 Roma Olimpiyatları'nda resmiyet kazanan Paralimpik Oyunlar'ın gelişimi de Türkiye'deki engelli sporları için ilham verici bir referans noktası olmuştur.

2010'lu yıllardan itibaren ise Türkiye'de paralimpik sporlar yalnızca rehabilitasyon ve sosyal katılım boyutuyla değil, aynı zamanda performans sporları ve uluslararası başarılar ekseninde değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu dönemde olimpiyat düzeyinde madalya kazanan sporcuların artışı, hem kamuoyu ilgisini hem de devlet desteğini pekiştirmiştir. Spor Bakanlığı tarafından başlatılan burs ve teşvik programları, engelli sporcuların profesyonel düzeyde yetişmesine imkân sağlamış; kulüpler ve federasyonlar daha planlı bir yapıya kavuşmuştur.

Günümüzde, Gençlik ve Spor Bakanlığı, yerel yönetimler, spor federasyonları ve sivil toplum kuruluşları, engelli bireylerin spora katılımını artırmak amacıyla çeşitli projeler yürütmekte, spor tesislerinin erişilebilirliğini sağlamakta, sporcuların eğitimine destek vermekte ve donanım eksikliklerini gidermeye yönelik çalışmalar yapmaktadır. Örneğin, On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) gibi güncel devlet programları, engelli bireylerin sportif faaliyetlere katılımını teşvik etmeyi ve kamusal alanları erişilebilir hâle getirmeyi öncelikli hedefler arasına almıştır. Engelli bireylere yönelik politikalar ile spor politikalarının kesişim noktasında, bireylerin toplumsal hayata uyumu temel hedeflerden biri hâline gelmiş, sporun yalnızca fiziksel sağlığı desteklemekle kalmayıp aynı zamanda bireylerin sosyal sorumluluk sahibi olarak topluma katkıda bulunmalarını teşvik eden güçlü bir araç olduğu kabul edilmiştir. Tüm bu adımlar, engelli bireylerin yaşam kalitesini artırarak, toplumsal hayata daha aktif ve eşit bireyler olarak katılımlarını mümkün kılma amacına hizmet etmektedir.

Singapur'da düzenlenen Dünya Para Yüzme Şampiyonası'nda 5 altın madalya kazanan milli sporcu Defne Kurt

Türkiye'de paralimpik sporların tarihsel gelişimi, bireysel çabalardan kurumsal bir hareketliliğe evrilmiş, özellikle 1990'lardan itibaren uluslararası sistemin parçası hâline gelmiştir. Bugün gelinen noktada, engelli bireylerin spor yoluyla hem toplumsal yaşamda daha görünür hâle gelmesi hem de ülkenin uluslararası spor başarısına katkı sunması, bu tarihsel sürecin en somut kazanımları arasında yer almaktadır.

Paralimpik Oyunları da Olimpiyat Oyunları gibi yaz ve kış olarak ayrı ayrı düzenlenmektedir. Paralimpik Oyunları'nda sporcu sayıları belirlenirken branşlar özelinde değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu değerlendirmeler ışığında paralimpik kadroya alınması düşünülen sporcu/sporcuların Türkiye Şampiyonası'na katılıp derece elde etmesi, IPC tarafından sınıflandırılmasının yapılması, Avrupa ve Dünya Şampiyonalarına katılıp ranking sıralamasına girmesi, derece alması, paralimpik kadroya alınması için federasyon başkanlığının teklifi ve Genel Müdürlük Spor Dalı Komisyonunca değerlendirilmesi, sporcuların ihtiyaçlarına göre de yine branş özelinde refakatçi, antrenör, partner sporcu ve spor destek elemanlarının belirlenmesi hususunda iş ve işlemler gerçekleştirilmektedir.

Paralimpik Oyunları'na katılması muhtemel sporcuların ulusal ve uluslararası müsabakaları ile kamp faaliyetleri yakından izlenip spor federasyonları ile koordineli şekilde çalışılarak paralimpik sporcu havuzu oluşturulmakta olup aynı zamanda sporcuların performanslarına katkı sağlamak ve onları desteklemek amacı ile antrenör, masör, doktor, fizyoterapist, psikolog, diyetisyen ve partner sporculardan oluşan spor ve destek ekibi de hazırlık sürecinde yardımcı olmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı spor federasyonlarına olimpiyat amaçlı bütçe tahsisi yapmış ve tahsis edilen bu bütçeler Paralimpik Oyunları hazırlıklarına yönelik harcamalarda kullanılmıştır. (Paralimpik bütçeden sporcu, antrenör ve destek elemanlarının ulusal, uluslararası kamp ve müsabaka, tedavi, spor ve teknik malzeme, sözleşme giderleri karşılanmıştır.)

25.05.2021 tarihli ve 31491 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Olimpik ve Paralimpik Sporcu Yetiştirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında; paralimpik sporcu havuzunda yer alan sporculara başarıya göre belirlenen tutarlarda harçlık ödemesi yapılmış ve ulusal, uluslararası müsabakalar ile Paralimpik Oyunları'na en iyi şekilde hazırlanmaları için tüm imkânlar seferber edilmiştir. Türkiye'nin Paralimpik Oyunları'ndaki başarısı, yıllar içinde yapılan planlı yatırımlar ve sporcuların azmi sayesinde sürekli artış göstermiştir.

7.3. Paralimpik Oyunları'na Katılım ve Madalya Performansları

1992 Barselona Yaz Paralimpik Oyunları

Türkiye, Paralimpik Oyunları'na ilk kez 1992'de Barselona'da katıldı, 3 farklı kategoride mücadele eden Mehmet Gürkan oyunlarda Türkiye'yi temsil eden ilk sporcu oldu.

2000 Sidney Yaz Paralimpik Oyunları

Avustralya'da gerçekleştirilen Sidney 2000 Paralimpik Yaz Oyunları'nda 121 ülke mücadele etmiştir. Türkiye oyunlarda para yüzme branşında Ali Uzun ile temsil edilmiştir.

2004 Atina Yaz Paralimpik Oyunları

2004 Atina Paralimpik Yaz Oyunları'nda ülkemizi atıcılık branşında temsil eden Muharrem Korhan Yamaç millî formayla olimpiyatlarda ilk altın madalya kazanan sporcumuz olarak tarihe geçmiştir. Millî sporcumuz bu başarısının yanı sıra aynı olimpiyatta bir de bronz madalya elde etmiştir.

2008 Pekin Yaz Paralimpik Oyunları

Türkiye'nin Paralimpik Oyunları'na katılım sayısı 2008 Pekin'de 16'ya yükselmiştir. 147 ülkeden 4 binin üzerinde engelli sporcunun katıldığı oyunlarda millî sporcular 1 altın ve 1 bronz madalyayı boyunlarına asmak için kürsüye çıkmıştır.

Para okçuluk branşında yarışan millî sporcu Gizem Girişmen altın madalyanın sahibi olurken Neslihan Kavas, masa tenisinde bronz madalya alarak millî marşı okutmuştur. Millî sporcular Çin'de atıcılık, okçuluk, halter, masa tenisi, tekerlekli sandalye tenisi, atletizm, judo branşlarında yarışmıştır.

2012 Londra Yaz Paralimpik Oyunları

Millî sporculardan ilk rekor 2012 Londra'da gelmiştir. Türkiye'nin 67 sporcuyla katıldığı Londra Paralimpik Oyunları'nda 150 ülkeden 4 bin 200 sporcu mücadele etmiştir. Londra'da bedensel engelli millî sporcular halter, okçuluk, atıcılık, atletizm, masa tenisi, yüzme ve tekerlekli sandalye basketbol branşlarında; görme engelli millî sporcular ise B1 futbol, atletizm, judo ve golbol branşlarında yarışmıştır. Millî halterci Nazmiye Muratlı, oyunlarda dünya ve paralimpik rekoru kırarak altın madalya kazanırken olimpiyatların kapanış töreninde de Türk bayrağını taşımıştır. Türkiye, 2012 Londra Paralimpik Oyunları'nı 1 altın, 5 gümüş, 4 bronz olmak üzere toplamda 10 madalyayla 43. sırada tamamlamıştır.

Masa tenisi sporcusu Abdullah Öztürk (sol), halterci Nazmiye Muratlı (sol2), okçu Gizem Girişmen (orta), masa tenisi sporcusu Nesim Turan (sağ2) ve masa tenisi sporcusu Ali Öztürk

2016 Rio Yaz Paralimpik Oyunları

Rio 2016 Paralimpik Oyunları 7-18 Eylül tarihleri arasında 159 ülkeden 4350 sporcunun katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Türkiye Rio'da tekerlekli sandalye basketbol, tekerlekli sandalye tenis, judo, atletizm, B1 futbol, golbol, okçuluk, atıcılık, halter, masa tenisi ve yüzme branşlarında 79 sporcuyla mücadele etmiştir. Oyunların ilk gününde ilk madalyaya görme engelli millî judocu Ecem Taşın ile ulaşan Türkiye, atıcılıkta 10 metre tabanca dalında da bronz madalya kazanmıştır. 2012 Londra'da rekor kıran Nazmiye Muratlı, Rio'da da yine rekor kırarak altın madalya kazanırken oyunlarda üst üste şampiyon olan ilk millî sporcu ünvanını da almıştır.

Masa tenisinde Abdullah Öztürk altın, Kübra Korkut gümüş madalya elde ederken görme engelli millî judocu Mesme Taşbağ ve görme engelli millî atlet Semih Deniz, kürsünün üçüncü basamağında yer almıştır. Abdullah Öztürk ve Ali Öztürk kardeşler ile Nesim Turan'dan oluşan 4-5 Class masa tenisi millî takımı da bronz madalya alma başarısı göstermiştir. Golbol Kadın Millî Takımı, tarihî başarıya imza atarak altın madalya almış ve Türkiye'ye oyunlar tarihinde takım sporlarındaki ilk madalyasını getirmiştir. Millîler, Rio Paralimpik Oyunları'nı 3 altın 1 gümüş 5 bronz madalya ile kapatmıştır.

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç, 2016 Rio Paralimpik Oyunları'na katılan Türkiye Millî Takımı ile Türkiye'ye döndü, 19.09.2016

2020 Tokyo Yaz Paralimpik Oyunları

Tokyo 2020 Paralimpik Oyunları'nda ülkemizi 44'ü kadın, 43'ü erkek olmak üzere 87 sporcumuz 13 branşta temsil etmiş olup sporcularımız; 8 branşta 2 altın, 4 gümüş ve 9 bronz olmak üzere toplamda 15 madalya kazanmışlardır. Altın madalyalarımız masa tenisi C4 kategorisinde Abdullah Öztürk'ten ve Türkiye Kadın Millî Golbol Takımı'ndan gelmiştir.

2024 Paris Yaz Paralimpik Oyunları

28 Ağustos-08 Eylül 2024 tarihleri arasında Fransa'nın Paris şehrinde düzenlenen Paris 2024 Paralimpik Oyunları, 15 branşta 48 kadın ve 46 erkek olmak üzere toplam 94 sporcu ile tarihimizin en fazla sayıda sporcu ile katıldığımız Paralimpik Oyunları olarak tarihe geçmiştir. Millî sporcularımız, en fazla katılımın yanı sıra 10 branşta 6 altın, 10 gümüş ve 12 bronz olmak üzere toplam 28 madalya ile tarihimizde en fazla madalya kazandığımız Paralimpik Oyunları'nı geride bırakmışlardır.

Paris 2024 Paralimpik Oyunları, toplamda 6 altın madalya kazanarak yine tarihimizin en fazla altın madalya kazandığımız Paralimpik Oyunları olmuştur.

Kadınlar okçuluk makaralı yayda Öznur Cüre altın madalya kazanırken para masa tenisi branşında Abdullah Öztürk 4. madalyasını kazanarak bunu başaran ilk sporcumuz olmuştur. Yine aynı branşta Kübra Korkut da 4 madalyaya ulaşan ilk kadın sporcu ünvanını elde etmiştir. Görme Engelliler Golbol Kadın Millî Takımı'mız üst üste 3. kez altın madalya kazanarak olimpik-paralimpik oyunlarda bunu başaran ilk takımımız olurken golbol oyuncumuz Sevda Altunoluk 3 paralimpik altın madalyasına sahip ilk sporcumuz olmuştur.

Sporcularımızın ilklere ve rekorlara doymadığı Paris 2024 Paralimpik Oyunları'nda para yüzmede aynı organizasyonda 2 altın madalya kazanan ilk sporcumuz olan Umut Ünlü'nün yanı sıra para tekvandoda Mahmut Bozteke ve para judoda İbrahim Bölükbaşı altın madalya kazanarak branşlarında ilk kez şampiyon olan sporcularımız arasına katılmışlardır.

Sporcularımız sadece madalya kazanmakla kalmayıp rekorlara da imza atmışlardır. Para atletizmde Aysel Önder T20 400 m kategorisinde elemelerde dünya rekoru kırarak yükseldiği finalde gümüş madalya kazanırken para okçulukta Öznur Cüre Girdi de sıralama atışlarında dünya ve paralimpik oyunlar rekoru kırmış ve finalde altın madalyanın sahibi olmuştur.

İlkleri başarmaya doymayan sporcularımız arasına özel sporcular masa tenisi branşında bronz madalya kazanarak bunu başaran ilk sporcumuz olan Ebru Acer de katılırken para atletizmde özel sporcumuz Fatma Damla Altın T20 uzun atlama kategorisinde bronz madalya ile ülkemize atlamalarda tarihimizin ilk madalyasını getirmiştir. Aynı organizasyonda Tokyo 2020'den sonra ikinci kez mücadele ettiğimiz tekerlekli sandalye eskrim branşında sporcumuz Hakan Akkaya da bronz madalya kazanarak yine branşında ilk kez madalya kazanan sporcularımızın arasına ismini yazdırmıştır.

2024 Paris Yaz Paralimpik Oyunları Madalya Kazanan Sporcularımız

Branş	Sporcu	Madalya
Golbol	Golbol Kadın Millî Takımı	Altın
Para okçuluk	Öznur Cüre Girdi	Altın
Para yüzme	Umut Ünlü	Altın
Para yüzme	Umut Ünlü	Altın
Para tekvando	Mahmut Bozteke	Altın
Para judo	İbrahim Bölükbaşı	Altın
Para okçuluk	Sadık Savaş - Merve Nur Eroğlu (Klasik yay karışık takım)	Gümüş
Para atletizm	Aysel Önder	Gümüş
Para atletizm	Muhammet Khalvandi	Gümüş
Para halter	Abdullah Kayapınar	Gümüş
Para halter	Besra Duman	Gümüş
Para masa tenisi	Kübra Korkut	Gümüş
Para tekvando	Alican Özcan	Gümüş
Para tekvando	Fatih Çelik	Gümüş
Para tekvando	Gamze Gürdal	Gümüş
Para atıcılık	Aysel Özgan	Gümüş
Para atletizm	Fatma Damla Altın	Bronz
Para judo	Ecem Taşın	Bronz
Para judo	Cahide Eke	Bronz
Para judo	Nazan Akın Güneş	Bronz
Para halter	Nazmiye Muratlı	Bronz
Para halter	Sibel Çam	Bronz
Para yüzme	Sevilay Öztürk	Bronz
Para masa tenisi	Abdullah Öztürk - Nesim Turan (Erkekler Sınıf 4 çiftler)	Bronz
Para masa tenisi	Ali Öztürk	Bronz
Para masa tenisi	Ebru Acer	Bronz
Para tekvando	Meryem Betül Çavdar	Bronz
Tekerlekli sandalye eskrim	Hakan Akkaya	Bronz

Engel Tanımayan Başarı
Türkiye'nin Paralimpik Oyunları'nda Yükselişi

Türkiye Paralimpik Oyunları'nda her geçen yıl madalya sayısını ve sporcu katılımını artırırken, sporcularımız başarılarıyla tarih yazıyor.

TÜRKİYE'NİN MADALYA KAZANDIĞI PARALİMPİK OYUNLAR

ORGANİZASYON	SPORCU KATILIM	ALTIN	GÜMÜŞ	BRONZ	TOPLAM
2004 Atina	8	1	0	1	2
2008 Pekin	16	1	0	1	2
2012 Londra	67	1	5	4	10
2016 Rio	79	3	1	5	9
2020 Tokyo	87	2	4	9	15
2024 Paris	94	6	10	12	28

TÜRKİYE PARALİMPİK OYUNLARI TARİHİNDE **66 MADALYA** KAZANDI

- 14 MASA TENİSİ
- 7 TEKVANDO
- 7 OKÇULUK
- 4 YÜZME
- 4 GOLBOL
- 9 HALTER
- 10 JUDO
- 6 ATICILIK
- 4 ATLETİZM
- 1 ESKRİM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

iletisim.gov.tr

7.4. Engelli Sporculara Yönelik Teşvik Programları

Gençlik ve Spor Bakanlığı, uluslararası müsabakalarda yarışan engelli sporculardan, yükseköğrenim düzeyinde öğrenim görenlere, yarışılan müsabakanın türüne göre üç katına kadar burs imkânı sağlamaktadır. Vakıf üniversiteleriyle gerçekleştirilen "Mutabakat Metni" kapsamındaki yarışmalarda yer alan engelli sporcularımız, vakıf üniversitelerinde %100 karşılıksız eğitim görme hakkı elde etmektedir. Ayrıca "Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar" kapsamında, Paralimpik Oyunları'nda derece elde eden engelli sporcularımıza sınavsız beden eğitimi öğretmeni olarak atanma hakkı tanınmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından uluslararası organizasyonlarda derece elde eden kadın ve erkek tüm engelli ve amatör sporculara "devlet sporcusu" ünvanı ve sporcu şeref aylığı bağlanmaktadır.

Başarıya göre değişen miktarlarda ödüller (örneğin; Paralimpik Oyunları, Dünya Şampiyonası, Avrupa Şampiyonası gibi etkinliklerde altın/gümüş/bronz madalya kazananlara) verilmektedir. 5693 sayılı "Spor Hizmet ve Faaliyetlerinde Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik"te belirtilen en yüksek miktarda "Ödül Komisyon"u kararıyla ödüllendirme yapılmaktadır.

7.4.1. Engelli Sporculara İlişkin Lisans Sayıları

Engelli Sporculara İlişkin 2025 Yılı Lisans Sayıları		Lisans Sayısı		Lisans Sayısı Total
Federasyon Adı	Spor Dalı Adı	Erkek	Kadın	
Genel Toplam		44811	13381	58192
Türkiye Atletizm Federasyonu	Para Atletizm	66	22	88
Türkiye Badminton Federasyonu	Para Badminton	55	37	92
Türkiye Badminton Federasyonu	İşitme Engelliler Badminton	40	30	70
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu	Ampute Futbol	46		46
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu	Tekerlekli Sandalye Basketbol	50	6	56
Türkiye Binicilik Federasyonu	Para Binicilik	2	2	4
Türkiye Bisiklet Federasyonu	Görme Engelliler Bisiklet (Tandem)	23	11	34
Türkiye Bisiklet Federasyonu	Para Bisiklet	13	2	15
Türkiye Bisiklet Federasyonu	İşitme Engelliler Bisiklet	10	5	15
Türkiye Bocce, Bowling ve Dart Federasyonu	Boccia (Bedensel Eng.)	11	1	12
Türkiye Eskrim Federasyonu	Tekerlekli Sandalye Eskrim	1		1
Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu	Atletizm	311	123	434
Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu	Görme Engelliler	824	196	1020
Türkiye Halter Federasyonu	Para Powerlıftıng	57	23	80
Türkiye Halter Federasyonu	Powerlıftıng (Görme Engelliler Halter)	64	24	88
Türkiye Hentbol Federasyonu	İşitme Engelliler Hentbol	109	74	183
Türkiye Judo Federasyonu	Para Judo	63	29	92

Engelli Sporculara İlişkin 2025 Yılı Lisans Sayıları		Lisans Sayısı		Lisans Sayısı Total
Federasyon Adı	Spor Dalı Adı	Erkek	Kadın	
Türkiye Kano Federasyonu	Para Kano	1		1
Türkiye Karate Federasyonu	Para Karate	19	7	26
Türkiye Karate Federasyonu	İşitme Engelliler Karate	38	26	64
Türkiye Kayak Federasyonu	Bedensel Engelliler Kayak	1		1
Türkiye Kürek Federasyonu	Para Kürek (Engelli Küreği)	4	1	5
Türkiye Masa Tenisi Federasyonu	Para Masa Tenisi	6	4	10
Türkiye Okçuluk Federasyonu	Para Okçuluk	90	51	141
Türkiye Satranç Federasyonu	Görme Engelliler Satranç	104	31	135
Türkiye Taekwondo Federasyonu	Para Taekwondo	79	39	118
Türkiye Taekwondo Federasyonu	İşitme Engelliler Taekwondo	38	36	74
Türkiye Tenis Federasyonu	Tekerlekli Sandalye Tenis	14	7	21
Türkiye Triatlon Federasyonu	Para Triatlon	11	2	13
Türkiye Voleybol Federasyonu	Oturarak Voleybol	2		2
Türkiye Voleybol Federasyonu	İşitme Engelliler Voleybol	27	12	39
Türkiye Vücut Geliştirme ve Fitness Federasyonu	Bedensel Engelliler Bilek Güreşi	66	10	76
Türkiye Yelken Federasyonu	Bedensel Engelliler Yelken	2		2
Türkiye Yüzme Federasyonu	Görme Engelliler Yüzme	18	12	30
Türkiye Yüzme Federasyonu	Para Yüzme	180	107	287

Engelli Sporculara İlişkin 2025 Yılı Lisans Sayıları		Lisans Sayısı		Lisans Sayısı Total
Federasyon Adı	Spor Dalı Adı	Erkek	Kadın	
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Atletizm	843	292	1135
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Basketbol	75		75
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Bocce	73	31	104
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Bovling	18	5	23
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Binicilik	1		1
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Bisiklet	3	1	4
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Cimnastik	27	17	44
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Futbol	80		80
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Futsal (Engelliler İçin)	17		17
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Judo	22	9	31
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Kayak	9	4	13
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Masa Tenisi	482	200	682
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Tenis	10	7	17
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Voleybol		12	12
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	Yüzme	320	102	422
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Atletizm	4		4
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Futbol	44	9	53
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Güreş	11	1	12
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Masa Tenisi	2	2	4
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Oryantiring	5		5
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Satranç	1		1
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	Tenis	3	4	7
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu		7286	1493	8779
Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu		5193	1614	6807
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu		18123	6407	24530
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu		9669	2215	11884

Ayrıca okul spor faaliyetlerinde; engel durumu olan öğrencilerin sportif etkinliklere katılımı noktasında bedensel engelliler, özel sporcular, işitme engelliler ve görme engelliler sınıfında bulunan öğrencilerin, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak, onları sosyal hayata daha fazla katılmaya teşvik etmek adına okul spor faaliyetlerine katılımları desteklenerek Bakanlıkça belirlenen spor dalları ile tanışmaları sağlanmaktadır.

Bedensel Engelliler;

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda; bedensel engelliler (atletizm, yüzme, masa tenisi ve oturarak voleybol) spor dallarında, Spor Bilgi Sistemi üzerinden 225'i kız, 181'i erkek olmak üzere toplamda 406 lisans oluşturulmuştur.

Görme Engelliler;

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda; görme engelliler (golbol, satranç ve yüzme) spor dallarında, Spor Bilgi Sistemi üzerinden 52'si kız, 65'i erkek olmak üzere toplamda 117 lisans oluşturulmuştur.

İşitme Engelliler;

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda; işitme engelliler (atletizm, badminton ve masa tenisi) spor dallarında, Spor Bilgi Sistemi üzerinden 220'si kız, 272'si erkek olmak üzere toplamda 492 lisans oluşturulmuştur.

Özel Sporcular;

2024-2025 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda; özel sporcular; down, mental ve otistik engel sınıflarında (atletizm, 3x3 basketbol, futsal, masa tenisi ve yüzme) spor dallarında düzenlenmiş olup 1080'i kız, 2.979'u erkek olmak üzere toplamda 4.059 lisans oluşturulmuştur.

7.4.2. Sportif Yetenek Taramasına Katılan Engelli Öğrenci Sayıları

Sportif Yetenek Taraması Projesi kapsamında, Türkiye geneli toplam 21.561 engelli öğrenci genel tarama test ve ölçümlerine alınmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak Sportif Yetenek Tarama Projesi kapsamında gerçekleştirilen organizasyona katıldı, 15.05.2018

Öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımını teşvik etmek, sosyalleşmelerine ve rehabilitasyon süreçlerine katkı sağlamak, engel durumlarının sınıflandırılmasını sağlayarak doğru spor branşlarına yönlendirmek, paralimpik sporcu olma yolunda ön plana çıkan bireylere rehberlik etmek ve spor eğitim materyallerini geliştirmek amacıyla alanında uzman kişilerden oluşan Engelli Komisyonu kurulmuştur. Bu doğrultuda çalışmalar devam etmektedir.

Eğitim-Öğretim Dönemi	Genel Taramalara Katılan Engelli Öğrenci Sayısı
2017-2018	927
2018-2019	2.689
2019-2020*	672
2020-2021	1.987
2021-2022	1.764
2022-2023	3.163
2023-2024	4.792
2024-2025	5.444
Toplam	**21.438**

** 2019-2020 döneminde Covid 19 pandemisi nedeniyle düşüş yaşanmıştır.*

7.4.3. Engelsiz Spor Okulları Projesi

Gençlik ve Spor Bakanlığı Engelsiz Spor Okulları Projesi 2014 yılında engelli vatandaşlarımızın topluma entegrasyonlarına katkı sağlamak için başlatılmış olup 81 ilde yıl boyu yapılan faaliyetlerle çalışmalarını sürdürmektedir. GSB Engelsiz Spor Okulları Projesi 2025 yılında 41 farklı spor dalında faaliyetlerine devam etmektedir. En çok katılım olan spor dalı yüzme olurken basketbol ve voleybol onu takip eden spor dalları olmuştur.

Başvurular e-devlet kapısı üzerinden ve il müdürlükleri tarafından alınmakta olup tüm katılımcılara Spor Bilgi Sistemi üzerinden sporcu kartı oluşturulmaktadır. Aşağıdaki grafikte yıllara göre matematiksel verilerin dağılımı görülmektedir.

GSB Engelsiz Spor Okulları Projesi 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kadın	Toplam Katılımcı Sayısı
1	Yüzme	1.145	596	1.741
2	Basketbol	587	675	1.262
3	Voleybol	386	826	1.212
4	Özel Sporcular	783	350	1.133
5	Jimnastik	406	665	1.071
6	Futbol	707	169	876
7	Buz Hokeyi	191	675	866
8	Atletizm	503	328	831
9	Herkes İçin Spor	266	207	473
10	Hentbol	288	173	461

GSB Engelsiz Spor Okulları Projesi 2025 Yılı Branş ve Cinsiyet Bazlı Katılım Sayıları

Sıra No	Branş	Erkek	Kadın	Toplam Katılımcı Sayısı
11	Bocce, Bovling ve Dart	293	142	435
12	Tenis	149	218	367
13	Okçuluk	177	135	312
14	Masa Tenisi	170	131	301
15	Modern Pentatlon	151	146	297
16	Badminton	105	112	217
17	Güreş	129	81	210
18	Tekvando	61	79	140
19	Bisiklet	33	87	120
20	Buz Pateni	51	55	106
21	Judo	45	34	79
22	Görme Engelliler	36	26	62
23	İşitme Engelliler	43	15	58
24	Satranç	42	8	50
25	Ragbi	8	34	42
26	Halk Oyunları	15	26	41
27	Hokey	21	19	40
28	Halter	29	10	39
29	Bedensel Engelliler	22	12	34
30	Karate	18	9	27
31	Eskrim	8	12	20
32	Gelişmekte Olan Spor Branşları	9	10	19
33	G. Türk Okçuluk	7	8	15
34	Geleneksel Güreşler	9	3	12
35	Hava Sporları		12	12
36	Yelken	7	3	10
37	Curling	5	4	9
38	Kayak	5	1	6
39	Muay Thai	6		6
40	Vücut Geliştirme ve Fitness	6		6
41	Atıcılık	1	3	4
GENEL TOPLAM		6.923	6.099	13.022

7.4.4. Mutlu Çarşamba Spor Projesi

Gençlik ve Spor Bakanlığının 81 ilde eş zamanlı olarak başlattığı "Mutlu Çarşamba" projesi kapsamında engelli bireyler spor yaparak eğlenceli vakit geçirme imkanı bulabilmektedir. Çarşamba günleri resmi ve özel rehabilitasyon merkezlerinde bulunan engelli çocuk ve gençlere yönelik çeşitli aktiviteler planlanarak onların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

"Mutlu Çarşamba" projesi ile down sendromlu ve otizm spektrum bozukluğu olan bireyler başta olmak üzere ülkemizdeki tüm engelli bireylerin ve onların ailelerinin topluma uyum sağlamaları için sportif ve fiziksel etkinlikler yapılmaktadır.

Aşağıda yer alan tabloda yıllara göre projeye katılanların dağılımı görülmektedir.

2025 Yılı Cinsiyet ve Spor Dallarına Göre Dağılım Durumu

Branş	Katılımcı Sayısı		Toplam Katılımcı Sayısı
	Erkek	Kadın	
Atıcılık	6	2	8
Atletizm	2.310	1.211	3.521
Badminton	358	192	550
Basketbol	707	281	988
Bedensel Engelliler	82	44	126
Bisiklet	10	12	22
Bocce, Bovling ve Dart	850	608	1.458
Jimnastik	1.032	1.834	2.866
Curling	61	45	106
Dans Sporları		160	160
Eskrim	147	152	299
E-Spor	6		6
Futbol	832	84	916
G. Türk Okçuluk	14	14	28
Gelişmekte Olan Spr.	2		2
Görme Engelliler	20	4	24
Güreş	74	24	98
Halk Oyunları	119	183	302
Halter	182	142	324
Hentbol	293	197	490
Herkes İçin Spor	335	234	569
Hokey	12	5	17
İşitme Engelliler	146	110	256
Judo	150	141	291
Karate	122	80	202
Kayak	4	6	10
Kick Boks	60	40	100
Masa Tenisi	1.063	522	1.585
Okçuluk	19	105	124
Oryantiring	30	12	42
Özel Sporcular	3.860	2.574	6.434
Satranç	2		2
Tekvando	278	341	619
Tenis	562	802	1.364
Voleybol	1.034	921	1.955
Vücut Gel.ve ftns.	312	110	422
Wushu Kung-Fu	6	14	20
Yüzme	1.544	685	2.229
Toplam	16.644	11.891	28.535

2025 Mutlu Çarşamba Spor Projesi'ne 38 spor dalında 16.644 erkek, 11.891 kadın; toplam 28.535 birey katılmıştır.

MUTLU
ÇARŞAMBA
START

“Okçular Vakfımız ve Dünya Etnospor Birliğinin de gayretleriyle Türk okçuluğuna ilgi günden güne artıyor. Tarihimizi hakkıyla anlatan diziler, filmler ise ata sporlarımızı tüm dünyaya tanıtıyor. Bu dizilerin etkisiyle genç kuşaklar okçuluk, atlı binicilik, cirit gibi ata sporlarımızı öğrenmeye daha fazla merak sarıyor.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Okçular Vakfı Spor Kulübü Tesisleri’nde gerçekleştirilen törene video konferans ile gönderdiği mesaj
İstanbul / 29 Mayıs 2020

8. Bölüm

Geleneksel Spor Dalları ve Etnospor

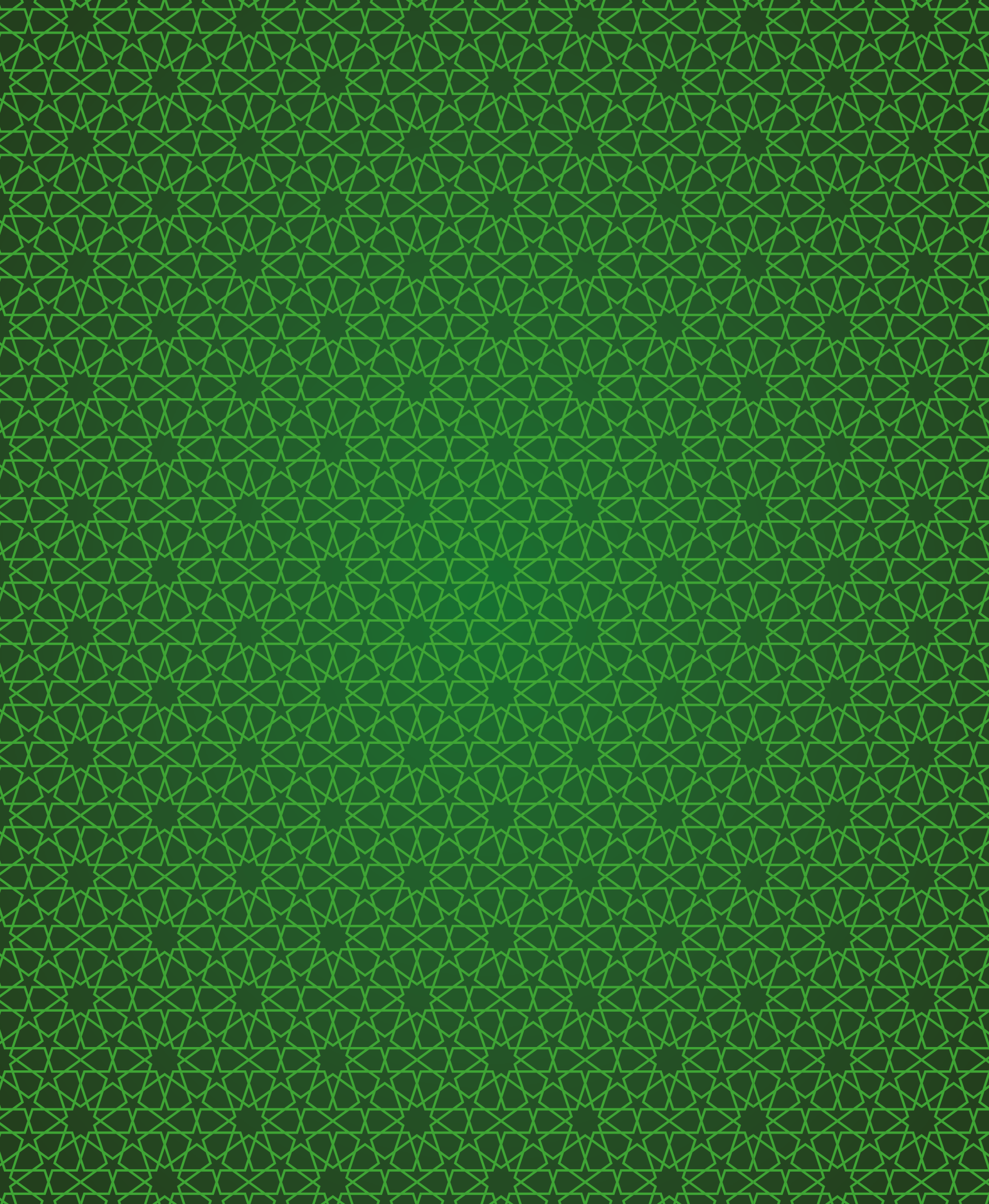

8.1. Türkiye'de Geleneksel Sporların Tarihi

Geleneksel sporlar, toplumların barınma, beslenme ve korunma gibi ihtiyaçlarının yaşama özgü gelişmelerle olgunlaşması ve kurallarının belirlenmesiyle günümüze değin sürdürülmüştür. Toplumların kolektif bilinçle yaşatarak aktardığı kültürel miras unsurlarından biri de millî benlik ve aidiyet duygusunu oluşturan geleneksel sporlardır. Toplumların yaşam koşulları ve ihtiyaçları, coğrafi konumları, sosyoekonomik yapıları, toplumsal rolleri, geleneksel sporlarda kültürel farklılıkları ortaya çıkaran etkenlerdendir.

Türk milletinin sosyokültürel tarihi ve coğrafyası itibarıyla oluşan, gelişen, değişen ve dönüşen geleneksel sporlar da yüzyıllardır kuşaktan kuşağa korunarak ve aktarılarak çeşitli ve zengin bir kültür mirası oluşturmaktadır. Geleneksel sporlar, Türk kültüründe ihtiyaca yönelik işlevlerden eğlenceye yönelik faaliyetlere değin yuğ (yas) ve toy (şenlik) olarak icra edilmiştir.

Türk kültüründe geleneksel sporlar, yaşam koşullarının göçebe olması sebebiyle özellikle korunma ve savunma yönünden gelişmiş ve yaygınlaşmıştır. Türklerin ilk yazılı kaynaklardan olan Divan-ı Lügat-it Türk'te kültürel yaşamın geleneksel sporlar yönüyle de aktarılması, spora verilen önemin göstergesi olarak kabul edilmektedir. Orta Asya coğrafyasında bulunan tarihî kalıntılardan da anlaşıldığı üzere Türklerin atı evcilleştirmesiyle geleneksel sporlar, atlı ve atsız olarak ikiye ayrılmıştır. Türk kültüründe geçmişten günümüze icra edilen atlı sporlar; rahvan binicilik, kökbörü, çevgan (çöğen), atlı okçuluk ve atlı cirittir. Atsız sporlar ise güreş, yaya çevgan, yaya cirit, yaya okçuluk, tomak, aşık, matrak, kılıç-kalkan, gürz kaldırma, halat çekme, tepük gibi sporlardır. Bu sporların yanı sıra geleneksel oyunlar da standart kurallarının belirlenerek antrenmana yönelik çalışmalarla müsabaka yapılmasıyla spor olarak icra edilebilmektedir.

8.1.1. Orta Asya Kökenli Spor Kültürü

Türklerin tarih sahnesine çıktığı coğrafya olan Orta Asya, atlı kültürün ve doğayla iç içe yaşam tarzının hâkim olduğu bir bölgedir. Bu bölgede ortaya çıkan sporlar, yalnızca bedensel etkinlik değil, aynı zamanda bir yaşam pratiği, savaş hazırlığı ve topluluk içi iletişim aracı olarak da ele alınmalıdır.

Temel Spor Dalları:

- Atlı Sporlar (Binicilik, Cirit, Çevgen): Ulaşım ve savaş pratiğinin birleşimidir. Atla yapılan gösteriler, aynı zamanda savaşçı bireyin cesaretini ve çevikliğini test etmenin bir yoluydu.
- Okçuluk: Hedefe isabet kadar içsel disiplin, sabır ve denge gerektirmesi bakımından hem fiziksel hem zihinsel bir uğraştı.

- Güreş (Kurash, Aba vb.): Erkekliğe geçiş ritüelleri, düğünler ve toylar gibi toplumsal olaylarla iç içe geçmişti. Kazanan güreşçiler toplumda onurla anılırdı.
- Avcılığa Dayalı Sporlar (Şahin Terbiyesi, Okla Av, Sürek Avları): Sadece hayatta kalma becerisi değil, aynı zamanda estetik ve toplumsal hiyerarşi göstergesiydi.

Bu dönemde sporlar bireylerin fiziksel kapasitelerini artırmakla kalmamış, aynı zamanda askerî becerilerin geliştirilmesinde, ahlaki eğitimde ve sosyal rollerin şekillenmesinde aktif rol oynamıştır.

8.1.2. Selçuklu Dönemi

Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu devletleri, göçebe spor kültürünü kurumsallaştırarak saray çevresine taşımış; sporlar bu dönemde devletin askerî eğitim sisteminin vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiştir. Selçuklular, fiziksel gücü ve disiplinli bireyi sadece savaş için değil, adaletli devlet yönetimi için de temel kabul etmişlerdir. Saray çevresinde okçuluk ve atlı oyunlar, sultanın ve vezirlerin katıldığı büyük törenlerle icra edilirken cündîlik eğitimi, saray mensuplarına ve seçkinlere verilen askerî-sportif eğitim programı olarak dikkat çekmektedir.

Büyük şehirlerde bu sporların icrası için özel alanlar oluşturulmuş; başta Konya olmak üzere birçok şehirde yarışma ve gösteri kültürü gelişmiştir. Bu yönüyle Selçuklu Dönemi, geleneksel sporların devlet himayesinde ideolojik, askerî ve kültürel birer araç olarak kullanıldığı bir dönem olmuştur.

8.1.3. Osmanlı Dönemi

Osmanlı Devleti, geleneksel Türk sporlarını çok daha geniş kitlelere yayarak bu alanın toplumsallaşmasını sağlamıştır. Spor, saraydan köylere, cami avlularından hanlara kadar geniş bir yaşam alanına yerleşmiştir. Enderun Mektebi, spor eğitimini saray terbiyesinin bir parçası olarak görmüştür. Okmeydanı, okçulukta rekor kıranların isimlerinin taşlara kazındığı, devletin spor arşivinin ve kültürel hafızasının oluştuğu bir mekân hâline gelmiştir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri, hem saraydan destek görmüş hem de halk arasında saygınlık kazanmıştır.

Yine bu dönemde güreş, Anadolu köylerinde her yaştan bireyin katıldığı, düğünlerin ve bayramların ayrılmaz parçası olurken cirit, askerî bir oyun olmaktan çıkarak halk arasında bir gösteri unsuru hâline gelmiş, zamanla tören sporuna dönüşmüştür. Çocuk oyunları, mangala gibi zekâ sporları, bireyin erken yaşta fiziksel ve zihinsel gelişimini desteklemiştir.

Osmanlı'nın çok kültürlü yapısı içerisinde bu sporlar Balkanlar'dan Orta Doğu'ya kadar yayılmış; coğrafi ve etnik farklılıklara göre yeniden biçimlenerek zenginleşmiştir.

8.1.4. Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Geleneksel Sporların Konumlanışı

Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte Türkiye'de modernleşme hedefleri doğrultusunda Avrupa tipi spor yapıları teşvik edilmiş, ancak geleneksel sporlar da ulusal kimliğin yapı taşları olarak korunmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk'ün yağlı güreşe duyduğu ilgi, Kırkpınar'a verdiği destek ve gençlere sporu tavsiye eden sözleri, geleneksel sporların yeni devlet ideolojisinde yer bulduğunu göstermektedir. Bu dönemde geleneksel oyunlar belgelenmiş, köylere kadar taşınan tiyatro ve spor ekipleriyle yerel sporlar canlandırılmıştır. Güreşin ve okçuluğun uluslararası yarışmalara katılım düzeyine taşınması hedeflenmiştir.

Bu dönemde, geleneksel sporlar halkın geniş kesimlerince yaşatılmaya devam etmiş ancak kurumsal yapılar içerisinde sınırlı düzeyde yer bulabilmiştir.

8.1.5. 1980-2000 Arası Dönemde Geleneksel Sporlar

Soğuk Savaş sonrası dönemde küreselleşmenin etkisiyle birlikte geleneksel sporların kamu ve medya nezdindeki görünürlüğü azalmıştır. Bu dönemde spor politikaları büyük ölçüde olimpik branşlara yönelmiş, geleneksel sporlar daha çok yerel etkinlikler ve festivallerle sınırlı kalmıştır. Bu sporların bir kısmı neredeyse unutulma tehlikesiyle karşı karşıya gelmiştir.

Ancak bu süreçte geleneksel sporlar toplumun belleğinden silinmemiş, bilakis daha çok kültürel miras ve aidiyet temelli etkinliklerde yer bulmuştur.

8.1.6. 2000 Sonrası Dönemde Geleneksel Sporlar

2000'li yıllarla birlikte Türkiye'nin kültür politikalarında geleneksel değerlere yöneliş belirginleşmiş; bu doğrultuda geleneksel sporlar da devlet politikalarında aktif biçimde desteklenmeye başlanmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde geleneksel sporlara özel projeler geliştirilmiş, Dünya Etnospor Birliği (2017) kurulmuş, bu yapı geleneksel sporların ulusal ve uluslararası alanda görünürlüğünü artırmıştır.

Dünya Etnospor Birliği, faaliyetleri kapsamında hem yurt içinde hem de yurt dışında, yüz binlerce kişinin katıldığı etkinlikler ve organizasyonlar gerçekleştirmektedir. İstanbul'da düzenlenen Etnospor Kültür Festivali ise bu kapsamda öne çıkan önemli bir buluşma noktası olmuştur.

Yine bu dönemde UNESCO nezdinde tescil süreçleri yürütülmüş, Kırkpınar Güreşleri 2010'da UNESCO listesine alınmıştır. 21. yüzyıl geleneksel sporların yeniden müfredat, kamu yatırımı, diplomasi ve tanıtım alanlarına dâhil olduğu bir yeniden diriliş çağı olarak değerlendirilmektedir.

8.2. Geleneksel Spor Dallarının Canlandırılmasına Yönelik Programlar

Geleneksel sporlar, toplumların kültürel değerlere ve değerbilirliğe verdikleri önem doğrultusunda yaşatılarak korunmakta ve aktarılmaktadır. Toplumların tarihî süreç içerisinde gelişim göstermesi ve Sanayi Devrimi'yle birlikte, kırsal-kentsel, geleneksel-modern kavramlarının karşıtlığıyla geleneksel sporların unutulmasını önlemek için yaygınlaştırılmasına dair çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Modern sporların temelinde toplumların kültürel miraslarına dair standardizasyonlar vardır; bunların geleneksel sporlara dayandığı bilinmektedir. Modernleşme sürecinin dinamikleri bu sporların değişimine ve geleneksel uygulamalara özgü biçimlerden uzaklaşmasına neden olmaktadır. Günümüzde modern spor kategorisinde yer alan bazı sporların aslında "modern-geleneksel sporlar" olduğu bilinmektedir.

Geleneksel sporların canlandırılmasına dair çalışmalar, toplumların kültürel miraslarına dair yaptıkları koruma yaklaşımlarıyla somutlaştırılmaktadır. Bu çalışmalardan en kapsamlısı, UNESCO'nun 2003 yılında oluşturduğu ve günümüzde 192 ülkenin katılımıyla yürütülen Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'dir. Sözleşme, insanlığın somut olmayan kültürel miraslarının yaşatılarak korunması ve aktarılmasına dayalı çalışmaların toplumlar tarafından kültürel değerbilirlikle kayıt altına alınmasına yönelik faaliyetleri içermektedir.

2000'li yıllarla birlikte Türkiye Cumhuriyeti, başta Gençlik ve Spor Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm kurumlarıyla geleneksel sporların sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla programlar yürürlüğe koymuştur. Bu politikalar yalnızca içe dönük bir koruma yaklaşımıyla sınırlı kalmamıştır; aynı zamanda bu sporların uluslararası alanda tanıtılması ve kültürel diplomasi aracı hâline getirilmesi de hedeflenmiştir.

8.2.1. Devlet Politikası Olarak Geleneksel Sporların Yeniden Tanımlanması

2000'li yılların başından itibaren Türkiye'nin resmî politika belgelerinde geleneksel sporlar stratejik bir değere kavuşmuştur. 11 ve 12. kalkınma planları, orta vadeli programlar, Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) stratejik planları ve Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, geleneksel sporları, millî ve manevi kültürün taşıyıcısı, genç kuşaklara kimlik aktarımı ve aidiyet eğitimi aracı, turizm ve yerel kalkınma unsuru, kültürel diplomasi vasıtası olarak tanımlamaktadır.

Bu çerçevede geleneksel sporlar UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne girme hedefiyle, eğitim programlarına eklenerek, resmî desteklerle altyapı sistemine dâhil edilerek, gençlik merkezlerinde uygulanabilir projelere dönüşmek üzere planlanmıştır. Türkiye'de geleneksel spor etkinliklerinden "Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali" (2010) ve "geleneksel Türk okçuluğu" (2019) UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Temsilî Listesi'ne kaydedilen unsurlardandır.

Geleneksel oyunlardan mangala da 2020 yılında Türkiye, Kazakistan ve Kırgızistan ortak dosyasıyla "Geleneksel Strateji ve Zekâ Oyunu: Togyzqumalaq, Toguz Korgool, Mangala/Göçürme" adıyla Temsilî Liste'ye kaydedilmiştir. Aynı zamanda matrak oyunu, guhşegi oyunu, cirit ve peçiç oyunu gibi unsurlar da ulusal envanter listesinde yer alan geleneksel sporlar ve oyunlar arasındadır.

Bu yaklaşım sayesinde geleneksel sporlar, nostaljik etkinlik olmaktan çıkarak geleceğe dönük bir kültürel yatırım stratejisinin parçası hâline gelmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Geleneksel Sporlar Gençlik ve Spor Kulübü Tesisi açılış törenine katılarak konuşma yaptı, 12.01.2021

8.2.2. Gençlik ve Spor Bakanlığının Uygulamaları

Gençlik ve Spor Bakanlığı, geleneksel sporların yeniden yaşam bulması amacıyla 30 ilde 6 branşta uygulamalı eğitimler sunarak önemli adımlar atmıştır. İl spor merkezlerinde düzenlenen eğitimlerde cirit, rahvan binicilik, atlı okçuluk, aba güreşi, kuşak güreşi, şalvar güreşi gibi branşlarda gençlere teorik ve uygulamalı dersler verilmektedir.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle düzenlenen "Geleneksel Çocuk Oyunları Şenlikleri", bal satarım, mendil kapmaca, kaleli yakan top gibi oyunları 2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda 11 ilçede, 16 okulda, yaklaşık 54.000 öğrenciye ulaştırmıştır.

Bu şenlikler, yalnızca kültürel miras aktarımına değil, aynı zamanda toplumsal bağların güçlenmesi ve sağlıklı yaşam alışkanlığının erken kazandırılması gibi kazanımlara katkı sağlamaktadır. Bakanlık, benzeri uygulamaları genişleterek tüm illere yaymayı amaçlamaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı; Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu, Türkiye Geleneksel Okçuluk Federasyonu, Türkiye Geleneksel Atlı Spor Dalları Federasyonu ve Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu olmak üzere dört özerk ve bağımsız federasyonda geleneksel sporların yaşatılarak korunması, kuşaktan kuşağa aktarılması, yeniden canlandırılması gibi amaçlarla sporcu yetiştirilmesi ve müsabakalar düzenlenmesine dair çalışmalar yürütülmektedir.

8.2.3. Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu (TGSD)

Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonunun geleneksel sporların canlandırılmasına yönelik faaliyetleri 1996 yılında kurulmasından günümüze değin ulusal ve uluslararası alanda sürdürülmüştür. Federasyon, 2022 yılında 4. Dünya Göçebe Oyunları'nı, 1 milyon ziyaretçi, 1000'e yakın sporcu ve yaklaşık 100 ülkenin katılımıyla; çeşitli faaliyetler ve spor müsabakalarıyla geniş çaplı bir organizasyon olarak yürütmüştür. Yine 2022 yılında Çıldır Kristal Göl Uluslararası Kış Festivali'ne katılım sağlamıştır.

Federasyon, 2022 yılına kadar geleneksel kızak, atlı okçuluk, atlı cirit, kökbörü, rahvan binicilik, atlı kızak, kuşak güreşi, şalvar güreşi, aba güreşi olmak üzere 9 branşta ulusal ve uluslararası alanda müsabakası düzenlenen spor dallarında faaliyetlerini sürdürmüştür. 2022 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı kararıyla Geleneksel Atlı Spor Dalları ve Geleneksel Güreşler olarak branşlar ayrılmış; bunlar bağımsız ve özerk federasyonlar hâline gelmiştir. 2025 yılında Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonuna geleneksel kızak branşının yanı sıra mangala oyunu, onikitaş oyunu, halat çekme, mas güreşi ve eğir oyunu (yaya çevganı) dâhil edilmiştir. Geleneksel Sporlar Tesisinde yeni eklenen beş branş ve çeşitli spor, oyun, sanat faaliyetlerini içeren Geleneksel Oyun Şenliği düzenlemiştir. Şenlikte hem branşların tanıtımı hem de geleneksel oyunların yaşatılarak aktarılması gayesiyle 81 ilde faaliyetler göstermek amacıyla Geleneksel Oyunlar Tırı yola çıkarılmıştır.

Geleneksel Oyunlar Tırı, Türkiye'nin 81 ilinde faaliyet göstermek için yola çıkmış, deprem bölgesi olan 10 il başta olmak üzere 25 ilde faaliyetlerini sürdürmüştür. Federasyon, yeni eklenen beş branşın yanı sıra geleneksel oyunların da tanıtım ve aktarımının yapılması için 12 oyun istasyonu ve bir geleneksel oyun parkuru ile öncelikle Türkiye, daha sonrasında ise Balkanlar'da çalışmalarına devam ederek yerelden ulusala ve uluslararasına kültürel mirasımızın oyunlarla yaşatılarak korunması ve aktarılması gayesiyle faaliyetlerini yürütmektedir.

8.2.4. Dünya Etnospor Birliği ve Küresel Açılım

2017'de kurulan Dünya Etnospor Birliği (DEB) geleneksel spor ve oyunları yaygınlaştırarak kültürel mirası korumayı ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmeyi misyonu olarak benimsemektedir. DEB Başkanı Bilal Erdoğan, festival ve organizasyonların amacını şöyle açıklamaktadır:

"Dünya Etnospor Birliği olarak 5 kıtada, 30 ülkede, 44 üyemizle, geleneksel sporların dünya sahnesinde daha fazla yer bulması için öncülük ediyoruz. Bu sporlar, sadece bir yarış değil, kültürel zenginliklerimizin, dostluğun ve dayanışmanın sembolüdür."

Geleneksel sporların yeniden canlandırılması, toplumun bu sporlara yönelik bakış açısını geliştirmeyi ve toplumsal algının eğitim, kültür, ekonomi, endüstri, pazarlama ve sinema gibi yaşamsal alanlarda sürdürülebilirliğini sağlamayı amaçlayan süreçlerden oluşmaktadır. Özellikle geleneksel sporların sinema ve diziler aracılığıyla yerel kültürün korunarak ulusala taşınması ve uluslararası alanda temsil ve sunumunun yapılması yeniden canlandırmaya örneklerden biridir.

Geleneksel sporda sporcu yetiştirilmesi ve ulusal müsabakalarda derece yapılmasına dair sürdürülebilir çalışmalar da eğitim yoluyla öğrencinin spora teşvik edilmesi ve geleneksel sporlarda kuşaktan kuşağa aktarım ve profesyonel sporcu yetiştirilmesine dair uygulamalı ve deneyerek öğrenme modelinde yeniden canlandırmayı sağlayacak olan yollardan biridir.

Dünya Etnospor Birliği'nin, geleneksel sporlarımızdan atlı ciritten esinlenerek çocuklar için peluş oyuncak formunda "yaya ciridi" üretmesi, yeniden canlandırmanın bir örneği olarak gösterilmektedir. Toplum, topluluk ve bireylere yönelik faaliyetler, yaş seviyelerine özgü sportif yetenek tarama ve spora yönlendirme projeleriyle tespit edilmekte ve öğrenciler ilgili geleneksel spor dallarına ve kulüplere yönlendirilmektedir. Atlı ve atsız sporların kuşaklar arası, akran ve tersine kültür aktarımı modelleriyle sürdürülebilir üretim endüstrisinin oluşturulması, yediden yetmişe herkesin her yaşta geleneksel sporlara yönelmesi için kurum, kuruluş ve topluluklarla birlikte ortaklaşa yürütülen çalışmaların genişletilmesi ve yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

8.3. Yerel Yönetimler ve STK'ler ile İş Birlikleri

Geleneksel sporlar, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonların yürüttüğü süreçlerin yanı sıra yerel yönetimlerin spora teşvik edecek imkânlar oluşturmasıyla yaygınlaşmaktadır. Geleneksel sporların uygulanması ve uygulamaların sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından mekâna duyulan ihtiyaç, yerel yönetimlerin geleneksel sporların kültürel miras olmasına dair farkındalıkları ölçüsünde geliştirilmektedir.

Yerel yönetimler, halkın deneyim imkânlarını oluşturmak, yaygınlaştırmak ve devamlılığını sağlamak hususunda çalışmalar yürütmektedir. Federasyon branşlarının müsabakalarının düzenlenmesine dair katkılar, il genelinde geleneksel spor/oyun şenlikleri düzenlenmesi bu çalışmalar arasındadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığının il müdürlükleriyle birlikte gerçekleştirdiği programlar, geleneksel sporlarda sporcu yetiştirilmesi, tescilli kulüplerin açılması, antrenör eğitimi verilmesi ve müsabakalara ev sahipliği yapılmasıyla geliştirilmektedir. Geleneksel sporların korunması ve aktarılması için sporculara yönelik teşvikler sağlanmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları, somut olmayan kültürel miras farkındalıklarıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yaptıkları iş birlikleri; ağırlıklı olarak eğitime dair projelerle gerçekleştirilmektedir. Yapılan iş birlikleri; Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Yunus Emre Enstitüsü, dernek ve vakıflarla yerel, ulusal ve uluslararası alanda tanıtım, deneyim, eğitim, uygulama, turnuva, şenlik ve festival şeklinde sürdürülmektedir.

8.3.1. Belediyelerin Geleneksel Spor Merkezleri Yatırımları

Birçok büyükşehir ve ilçe belediyesi, geleneksel spor merkezleri inşa ederek bu alana kurumsal altyapı kazandırmıştır. Örnek olarak Şahinbey Belediyesi (Gaziantep), 24 Kasım 2023'te Yeşilvadi Millet Bahçesi içerisine 80.000 m² kapalı alana sahip, atlı cirit, yağlı güreş, mas güreşi, kuşak güreşi, atlı okçuluk gibi sporların yapılabildiği bir merkez açmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkilileri ve Dünya Etnospor Birliği Başkanı Bilal Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleşen törenle hizmete alınan tesisle gençlerin geleneksel sporla tanışması hedeflenmektedir.

Söz konusu merkezler, geleneksel sporları sadece bir gösteri veya mevsimlik etkinlik olmaktan çıkarıp kalıcı mekânlarda ve eğitim odaklı yapılarda yaşatmaktadır.

8.3.2. Geleneksel Spor Etkinlikleri ve Şenlikler

Yerel yönetimler, halkın doğrudan katılımına açık şenlikler ve turnuvalarla geleneksel sporları canlı tutmaktadır. Ümraniye Belediyesi, Mayıs 2024'te düzenlediği "Geleneksel Spor Oyunları"yla, ilçedeki 130 okuldan yaklaşık 25.000 öğrenciye ulaşmıştır. Futbol, güreş, atletizm yanında geleneksel oyunların yer aldığı bu etkinlik, yerel düzeyde sporu modern spor dallarıyla bütünleştirmiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Covid 19 pandemisi döneminde "Anne Şehir" programıyla geleneksel çocuk oyunlarını (bal satarım, mendil kapmaca vb.) açık hava etkinlikleri içinde yaşatmış ve çocukların fiziksel ve psikososyal gelişimine katkıda bulunmuştur.

Bu tür etkinlikler, hem toplumsal aidiyet hem sağlıklı nesiller için geleneksel sporları aktif yaşam biçimlerine dönüştürmektedir.

8.3.3. STK'ler: Okçular Vakfı ve Yerel İş Birlikleri

STK'ler, geleneksel sporların hem kültürel hem akademik boyutta geliştirilmesinde önemli rol üstlenmektedir. Okçular Vakfı, 2000'li yılların başından itibaren sadece spor kulübü olarak değil; Okçuluk Araştırmaları Enstitüsü ve Okçular Tekkesi Müzesi gibi yapılarla okçuluk kültürünü bilimsel temele oturtmuştur. Japonya, Almanya ve ABD'de eğitim faaliyetleri yürüten kurum Tokyo Olimpiyatları'nda da büyük başarılar elde etmiştir.

Çan Geleneksel Okçuluk ve Spor Kulübü (GOSK), yerel yönetimler ile iş birliği yapıp okçuluk sahaları planlamakta; gençlere antrenörlük eğitimi ve spor alanlarına erişim konusunda model projeler yürütmektedir.

8.3.4. Belediye Spor Kulüpleri ve Çok Branşlı Altyapılar

Belediyeler, geleneksel sporların yanı sıra çok branşlı sporu teşvik eden spor kulüpleri de kurmuştur. Belediyelerin kurduğu bazı kulüpler, güreş, okçuluk, binicilik gibi geleneksel dalları atletizm ve bokstan yüzmeye kadar birçok branşta faaliyet alanına alarak tabana yaygın spor modelleri geliştirmektedir.

Yerel yönetimler ve STK'ler, geleneksel sporların yaşaması, genç nesillere aktarılması ve kültürel diplomasiye kaynaklık etmesinde stratejik ortaklardır. Belediyeler mekân üretirken, STK'ler bilgi, eğitim ve akademik arşiv sağlamakta; GSB ise bu üçlü birlikteliği ulusal planlama ve finansmanla desteklemektedir.

8.4. Etnosporun Kavramsal Çerçevesi

Etnospor, yerel kimliklere ve geleneklere dayanan spor faaliyetlerini ifade etmektedir. Sporların giderek sanayileşip kurumsallaştığı, başarının ise tek ölçüt hâline geldiği günümüzde, kültürel mirası koruma işlevi görmektedir. Dünya genelinde geleneksel sporlar ve oyunlar yeniden ilgi görmekte ve yaşatılmaktadır. Bu artan farkındalık, insanlığa bu oyunların özünde yer alan temel insani değerleri hatırlatma gücüne sahiptir. Gelenek, saygı, dayanışma ve barış gibi evrensel ilkeler doğrultusunda etnospor, toplumları kültürel kökleriyle yeniden buluşturmayı ve insanlığa anlamlı katkılar sunmayı amaçlamaktadır. Etnosporlar, tarihin günümüze taşıdığı bilgilerin ve tecrübenin ışığında geçmişin avcılık, savaş teknikleri, yiğitlik, giyim kuşam ve yemek kültürü gibi pek çok ögesini sportif ve kültürel faaliyetler ile gelecek kuşaklara aktarmak için çalışmaktadır.

8.4.1. Tanım ve Felsefî Temeller

Etnospor, Dünya Etnospor Birliği (DEB) tarafından şöyle tanımlanmaktadır; "Etnospor, günümüz spor oyunlarının artan bir şekilde sanayileştiği, kurumsallaştığı ve başarının tek bir gösterge olduğu bir zamanda geleneksel kültürlerin muhafaza edildiği yerel kimliklere özgü çok sayıda elementi bünyesinde bulunduran spor aktivitelerinin genel bir tanımıdır."

Bu tanım, etnosporu sadece fiziksel etkinlik olarak değil, kültürel bir direniş ve aidiyet stratejisi olarak da konumlandırmaktadır. Geleneksel sporlar aracılığıyla değer aktarımı, kimlik beslenmesi, toplumsal bağların güçlendirilmesi, kültürel çeşitliliğin muhafazası hedeflenmektedir.

Akademik görüşler de kavramsal temeli derinleştirmektedir. Rus kültür antropoloğu Alexey Kylasov'un teorisine göre etnospor, geleneksel fiziksel aktivitelerin sporlaştırılmış ve kurumlaşmış hâli, kültürel mirasın spor yoluyla yeniden yorumlanmasıdır.

Bu iki tanım birleştirildiğinde etnospor hem bir kültür politikası hem de toplumsal yeniden üretim mekanizması olarak ortaya çıkmaktadır.

8.4.2. Etnosporun Dört Temel İlkesi ve Misyonu

Dünya Etnospor Birliği (DEB) açıklamalarına göre etnospor, aşağıdaki dört ilkeye dayanmaktadır:

- Barış: Spor, çatışmayı körüklemek yerine olumlu iletişime zemin hazırlar.
- Dayanışma: Bireysel öne çıkış yerine, kolektif fayda ve birliktelik vurgulanır.
- Saygı: Kültürlere, bireylere ve rakip olana saygı temelli yaklaşım benimsenir.
- Gelenek: Kuşaklar arasındaki kültürel bağı güçlendirmeyi hedefler.

Bu değerler, etnosporu modern sporun ötesine taşıyarak sosyal bir pratik ve kültürel diplomasi aracı konumuna yükseltmektedir.

Dünya Etnospor Birliği 2017'de İstanbul'da kurulmuştur. Misyonu, geleneksel sporları korumak, sistematikleştirmek, yaygınlaştırmak ve uluslararası platformda temsil etmektir.

8.4.3. Dünya Etnospor Birliği

Dünya Etnospor Birliği, geleneksel spor ve oyunların bilinirliklerinin artırılmasına ve yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunan uluslararası bir kurumdur. 2017 yılında kurulan birliğin merkezi İstanbul'dadır. Kuşaktan kuşağa aktarılan geleneksel oyun ve sporlara, bu etkinliklerin muhafazası, icrası ve sürdürülebilirliği adına destek olan kurum bu faaliyetleri bir çatı örgütlenmesi vasfıyla, daha kalıcı ve sistemli bir hâle getirmeyi hedeflemektedir.

Dünya genelindeki geleneksel sporları tek bir kurumsal çatı altında toplamak, üye federasyonlar arasında birlik ve beraberlik tesis etmek, etnospor anlayışını yaygınlaştırıp olgunlaştırmak birliğin önceliklerindendir. Ayrıca, etnospor alanındaki her türlü sportif, sosyal ve kültürel çalışmaları düzenlemek, bu yönde çalışmalar yapan diğer kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yapmak birliğin başlıca amaçları arasındadır. Dünya Etnospor Birliği, küresel etkinliklerini, 30 farklı ülkeden 44 üye ile iş birliği yaparak sürdürmektedir.

WORLD ETHNOSPORT

Etnospor Forumu ve Etnospor Kültür Festivali, Dünya Etnospor Birliğinin her yıl düzenlediği en önemli uluslararası etkinliklerindendir. 2025 yılında her iki etkinlik de yedinci kez düzenlenmiştir. Etnospor Kültür Festivali, her yıl İstanbul'da düzenlenmektedir. Etnospor Forumu ise bir yıl Türkiye'de, bir yıl yurt dışında olacak şekilde dönüşümlü olarak gerçekleştirilmektedir. Bugüne kadar forum; Almatı (Kazakistan), Bakü (Azerbaycan) ve St. Petersburg (Rusya) gibi şehirlerde yapılmıştır. Forum kapsamında, geleneksel spor ve oyunlara katkı sunan kişi, kurum ve kuruluşlara yönelik farklı kategorilerde ödüllendirme yapılan Geleneksel Sporlar Ödülleri de düzenlenmektedir. Bu ödüller; akademisyen, geleneksel spor oyuncusu (genç ve kıdemli), geleneksel spor organizasyonu, sponsorluk, liderlik ve iletişim gibi kategorileri kapsamaktadır. Ayrıca, etnospor alanında uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi amacıyla, ilk kez 2023 yılında Hive (Özbekistan) şehrinde Etnospor Zirvesi düzenlenmiştir.

Dünya Etnospor Birliği, aynı zamanda 2018 yılında Kırgızistan'da ve 2024 yılında Kazakistan'da düzenlenen 3 ve 5. Dünya Göçebe Oyunları'nın eş organizatörlüğünü üstlenmiş, 2022 yılında Türkiye'de gerçekleştirilen 4. Dünya Göçebe Oyunları'nın ise ana organizatörü olmuştur.

Dünya Etnospor Birliği, tüm dünyada geleneksel sporlar ve oyunların bölgelere göre araştırılması, derlenmesi, envanterlenmesi, listelenmesi ve yayımlanması amacıyla dünyanın yedi bölgesinde ve pilot bölge olarak Türkiye'de yürüttüğü "Geleneksel Sporlar ve Oyunlar Ansiklopedisi" projesi ile dünya genelinde geleneksel sporlar ve oyunlar hakkında başvurulacak kapsamlı ve ayrıntılı bir ansiklopedinin ve ilgili konularda doğru bilgilerin alınacağı bir başucu kaynağının oluşturulması hedeflenmiştir.

Dünya Etnospor Birliği, dünyada geleneksel sporlar ve oyunlar alanında doktora çalışmalarını yürüten doktora öğrencilerini desteklemek amacıyla DEB Doktora Bursları programı yürütmektedir.

8.4.4. Etnospor Kültür Festivalleri

DEB'in en somut uygulamalarından biri, Etnospor Kültür Festivalleri'dir. Bu etkinliklerin 6'ncısı 2024'te Atatürk Havalimanında düzenlenmiş, 30'dan fazla ülkenin katılımıyla, hipoterapi ve görme engelliler mangala turnuvası gibi engelli grupları içeren programlarla gerçekleştirilmiştir

7. Etnospor Kültür Festivali, "Gelenek Ailede Başlar" temasıyla, çocuk-ebeveyn etkinlikleri, Karabağ atlarının gösterileri, ata sporları atölyeleri ile kültürel unsur ve aile merkezli spor anlayışını pekiştirmiştir

Bu festivaller, kültürel farklılıklara saygıyı, gençlere kimlik aktarımını, toplumsal katılımı ve uluslararası dayanışmayı odağına alan bir platform olmanın yanında, aynı zamanda turizm ve toplumsal barışın desteklendiği kültürel bir diplomasi ortamıdır.

8.4.5. Dünya Göçebe Oyunları

Dünya Göçebe Oyunları (DGO), DEB çatısı altında 2014'ten itibaren iki yılda bir düzenlenen büyük etkinliklerdir. Bu oyunlar şunlardır:

- 2014, 2016, 2018: Kırgızistan (Çolpon-Ata),
- 2022: Türkiye, İznik,
- 2024: Kazakistan (Astana) ("Ulu Dala Dübiri" sloganıyla düzenlenmiştir).

Birinci Dünya Göçebe Oyunları

Birinci Dünya Göçebe Oyunları, Türk Keneşi Sekretaryası çatısı altında kurulan "Göçebe Oyunları" Çalışma Grubu ile Kırgız Cumhuriyeti tarafından kurulan Dünya Göçebe Oyunları Düzenleme Komitesinin ortaklaşa düzenlediği bir faaliyet olarak 8-14 Eylül 2014 tarihleri arasında Kırgızistan'ın Issık Gölü kıyısında gerçekleştirilmiştir. Birinci DGO'ya 19 ülkeden 583 sporcu iştirak etmiş, ülkemizden 42 sporcu katılmıştır.

İkinci Dünya Göçebe Oyunları

İkinci Dünya Göçebe Oyunları, 3-8 Eylül 2016 tarihleri arasında Kırgızistan'ın Issık Gölü kıyısında düzenlenmiştir. 62 ülkeden 1.200 sporcunun yer aldığı oyunlara ülkemiz 70 sporcuyla iştirak etmiştir. 23 geleneksel spor branşında düzenlenen oyunlar, aralarında AA ve TRT'nin de bulunduğu 90 yabancı medya kuruluşu ve yaklaşık 25 bin izleyici tarafından canlı olarak takip edilmiştir. Spor müsabakalarının yanı sıra geleneksel göçebe hayatının tüm unsurlarının temsil edildiği ve çeşitli sahne gösterilerinin sergilendiği etkinliğe üst düzey misafirler, devlet ve hükûmet başkanları ile uluslararası kuruluş temsilcileri iştirak etmiştir.

Üçüncü Dünya Göçebe Oyunları

Üçüncü Dünya Göçebe Oyunları, Kırgız Cumhuriyetinin Issık Gölü Bölgesinde 2-8 Eylül 2018 tarihlerinde gerçekleşmiştir. 80 ülkeden 37 branşta toplam 2.400 sporcunun katıldığı oyunlara ülkemizden 15 sporcu ve 15 kişilik kültür heyeti iştirak etmiştir.

Oyunların açılış törenine dönemin Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu, kapanış törenine Bakan Yardımcısı Hamza Yerlikaya katılım sağlamıştır. Kapanış törenleri sırasında Dördüncü Dünya Göçebe Oyunlarının 2020 yılında ülkemizde gerçekleştirilmesine yönelik olarak devir teslim töreni düzenlenmiştir.

Dördüncü Dünya Göçebe Oyunları (İznik-Türkiye)

Dördüncü Dünya Göçebe Oyunları, 29 Eylül-2 Ekim 2022 tarihleri arasında Bursa-İznik'te gerçekleştirilmiştir. İznik Gölü'nün kıyısında "Gelenekten Geleceğe Bir'iz!" sloganıyla organize edilen oyunlarda 4 gün boyunca 13 branşta 102 ülkeden 3 binin üzerinde sporcu mücadele etmiştir. Organizasyonda 13'ü yarışma, 30'a yakını da gösteri olmak üzere yaklaşık 40 geleneksel spor dalında etkinlikler düzenlenmiş, ayrıca kültürel, sanatsal, geleneksel sporlar, gastronomi, el sanatları ve çocuk oyunları, misafirlerle buluşmuştur.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılışı yapılan organizasyon, 4 günde yaklaşık 1 milyon yerli ve yabancı misafiri ağırlamıştır.

Renkli etkinlikler ve çekişmeli müsabakalarla geleneksel spor ve kültürlerin icra edildiği etkinlikler, ziyaretçilerini unutulmaya yüz tutmuş geleneksel sporlar ve kültürlerden izler taşıyan keyif dolu bir yolculuğa çıkarmıştır.

Farklı ülkeleri temsil eden yüzlerce sporcunun kazanmak için azim ve kararlılıkla mücadele ettiği oyunlarda; ülkelere özgü geleneksel etkinlikler, geleneksel lezzetler ve geleneksel yaşam ritüelleri de başrol oynamıştır. Günümüzde hâlâ icra edilen ve sevilen geleneksel sanatlar da dört gün boyunca 4. Dünya Göçebe Oyunları'nda kendine yer bulmuştur.

Sahne sanatları da etkinliğe renk katmış olup ulusal ve uluslararası ses sanatçıları, korolar, halk dansları icra eden gruplar, çocuklar için konserler 4. Dünya Göçebe Oyunları sahnesinde ziyaretçilerle buluşmuştur.

Beşinci Dünya Göçebe Oyunları

9 Kasım 2023 tarihinde Basgal'da gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Gençlik ve Spordan Sorumlu Bakanlar 7. Toplantısı'nda, Taraflar, TDT 10. Zirvesi'nde alınan devlet başkanlarının kararına atıfta bulunarak Beşinci Dünya Göçebe Oyunları'nın 2024 yılında Kazakistan Cumhuriyeti'nde düzenlenmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Beşinci Dünya Göçebe Oyunları 8-14 Eylül 2024 tarihlerinde Astana'da "Büyük Bozkırda Buluşma" sloganıyla 100'den fazla ülkeden 4.000 sporcunun katılımıyla düzenlenmiştir. Kazakistan Cumhurbaşkanı Tokayev ve Türkiye'den Bilal Erdoğan törenlere katılmıştır.

8.4.6. DEB'in Kültürel Diplomasi Vizyonu

Dünya Etnospor Birliğinin (DEB) vizyonu dört ana eksende tanımlanmaktadır:

- Kimlik ve Aidiyet: Geleneksel sporların nesilden nesle aktarımında kimlik inşası.
- Barış ve Diyalog: Bilal Erdoğan'ın "Çocukların bombalar altında olmadığı, neşeyle oyunlar oynadığı bir dünya istiyoruz!" vurgusu.
- Kültür Turizmi: Festival destinasyonları ile ekonomik ve kültürel rekabet yaratmak.
- Uluslararası Kurumsallaşma: DEB forumları ile akademi, STK ve politika arasındaki ilişkiyi güçlendirmek.

Dünya Etnospor Birliği, geleneksel sporları sadece kültürel bir gösteri düzeyinde korumakla kalmamış; onları küresel pazarda rekabet eden, diplomasi, turizm ve barış dili hâline gelen bir kurum olarak yapılandırmıştır. Etnospor Festivalleri ve Göçebe Oyunları, Türkiye'nin hem kültürel hem uluslararası stratejisinin somut ayaklarıdır.

8.5. Kültür Mirasımız Kırkpınar Yağlı Güreşleri

Her sene haziran ayı sonu ile temmuz ayı başında Edirne'de düzenlenen Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 665 yıldır bir spor müsabakasının ötesinde, kültürel mirasımızın bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı'dan günümüze kadar uzanan Kırkpınar, aklın, gücün, tekniğin yanı sıra saygıyı, geleneklere bağlılığı ve disiplini de temsil etmektedir. Anadolu insanının en sevdiği spor organizasyonlarından olan Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri geçmişten bugüne en önemli kültürel unsurlarımızdan olmaya devam etmektedir.

Güreşin tarihi insanlık tarihi kadar eskilere dayanmaktadır. Türklerde ise güreşin tarihi Orta Asya dönemine kadar uzanmaktadır. Türkçenin neredeyse her lehçesinde bu spor, güleş, kuraş, göreş, gu'res gibi birbirine benzer sözcüklerle adlandırılır; bu durum güreşin Türkçe sözcük olduğunun bir kanıtı niteliğindedir. Yağlı güreş, geleneksel Türk sporunun çeşitlerinden biridir. Güreşçiler vücutlarına yağ sürerek güreştikleri için bu şekilde adlandırılır. Müsabakalar "er meydanı" denilen alanlarda yapılır. Güreşçilerin vücutlarının yağlanması nedeni ile birbirlerini tutmaları zorlaştığından büyük güç ve teknik gerektiren bir spordur.

Spor tarihinin en eskilerinden olan Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri 1361 yılında I. Murat'ın Edirne'yi fethetmesinden bu yana düzenlenmekte olup 16 Kasım 2010 tarihinde UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir. Her yıl, er meydanının en güçlü, en yenilmez güreşçisi "başpehlivan" ünvanını kazanmaktadır. Başpehlivanlık, Osmanlı zamanında saray tarafından da itibarlı bir statü olarak kabul edilmiş, padişahlar güreşe büyük önem vermiştir.

Kırkpınar'da başpehlivanlık mücadelesi dışında pehlivanlar yaş ve kiloya göre alt boylarda da mücadele etmektedir. Bu boylar sırasıyla minik bir boy, minik iki boy, teşvik bir boy, teşvik iki boy, tozkoparan boyu, ayak boyu, deste küçük boy, deste orta boy, deste büyük boy, küçük orta küçük boy, küçük orta büyük boy, büyük orta ve baş altıdır.

Güreşler önceleri Yunanistan sınırları içinde kalan Samona köyü civarında bulunan Kırkpınar Çayırı'nda yapılırken Balkan Savaşı ve I. Dünya Savaşı sonrasında Edirne-Mustafa Paşa yolu üzerinde yer alan Viran Tekke mahalline taşınmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra güreşler Edirne'nin Sarayiçi bölgesinde yapılmaktadır.

21. yüzyılda Kırkpınar'ın yapısı, katılımcı profili ve kamu ilgisi, yeniden şekillenmiştir. Özellikle 2002 sonrasında kültürel değerlere yönelik farkındalık politikalarının ve kurumsal desteklerin artmasıyla birlikte, Kırkpınar hem iç turizmin canlandırılmasında hem de uluslararası düzeyde tanıtım faaliyetlerinde stratejik bir unsur olarak öne çıkmıştır. TRT ve diğer medya organlarının etkin yayıncılığı sayesinde geniş kitlelere ulaşan organizasyon, dijital çağda da geleneksel sporların görünürlüğünü artıran bir hâle gelmiştir.

Edirne Belediyesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu arasında gelişen iş birliği, Kırkpınar'ın organizasyon kapasitesinin artırılmasını sağlamıştır. Pehlivanların güreş öncesi tartılmasından son başpehlivanın belirlenmesine kadar tüm süreç, belli bir kurumsallık içerisinde yürütülmektedir. Bu süreçte güreş alanları modernize edilmiş, güvenlik, sağlık ve hakemlik sistemlerinde şeffaflık artırılmış, başpehlivanlık sistemi güncellenmiştir.

Kırkpınar'ın 21. yüzyıldaki en önemli kazanımlarından biri, genç kuşaklara aktarım yönündeki ilerlemedir. Okullarda geleneksel sporlar kapsamında yürütülen tanıtım faaliyetleri, gençlerin yağlı güreşe olan ilgisini artırırken belediyeler ve federasyonlar da altyapı eğitim programlarıyla yeni nesil pehlivanların yetişmesini sağlamaktadır. Bu bağlamda Kırkpınar, artık yalnızca usta güreşçilerin boy gösterdiği bir platform değil, geleceğin pehlivanlarının filizlendiği bir kültür akademisi niteliği kazanmıştır. Ayrıca son yıllarda kadınların izleyici profili içindeki artışı, kültürel festival havasının güçlenmesini sağlamış; Edirne ekonomisine sağladığı katkı da kültür-sanat ve gastronomi ile bütünleşerek bir kalkınma etkisi yaratmıştır.

Türkiye'de yağlı güreş yalnızca Edirne'deki Kırkpınar organizasyonu ile sınırlı kalmamakta, ülke genelinde çok sayıda şehir, ilçe ve belde düzeyinde düzenli olarak gerçekleştirilen güreş turnuvaları ile kültürel sürekliliğini korumaktadır. 2000'li yılların başından itibaren, özellikle yerel yönetimlerin, federasyonların ve sivil toplum kuruluşlarının bu alandaki bilinçli yönlendirmeleri neticesinde, yağlı güreşler yerel takvimlerin ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Antalya'dan Balıkesir'e, Samsun'dan Bursa'ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada yıl boyunca yaklaşık 100'ün üzerinde tescilli yağlı güreş organizasyonu düzenlenmektedir.

Elmalı Yağlı Güreşleri, Tarihî Kurtdereli Güreşleri, Tarihî Manavgat Yağlı Güreşleri, Kocaeli Seka Park Güreşleri, Gebze Hünkar Çayırı Yağlı Güreşleri ve Samsun Yağlı Güreşleri gibi organizasyonlar, hem tarihî kökenleri hem de günümüzde ulaştıkları kurumsal yapı bakımından özel bir yere sahiptir. Bazı güreşler, Osmanlı Devleti döneminden bu yana kesintisiz şekilde devam etmektedir.

Bu organizasyonlar, Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde yürütülmekte, güreşçiler boy kategorilerine göre mücadele etmekte ve yıl boyunca elde ettikleri dereceler başpehlivanlık sistemi içinde puanlanmaktadır. 2021 yılı itibarıyla başlatılan ve 2022'den itibaren resmiyet kazanan CW Enerji Türkiye Yağlı Güreş Ligi, bu organizasyonlar arasında müsabaka standardını, takip edilebilirliği ve rekabet kalitesini artıran bir üst lig yapısı oluşturarak yağlı güreşin sportif gelişimine önemli katkılar sağlamıştır.

Yerel güreş organizasyonları, aynı zamanda kültürel festival kimliği taşımakta, halk oyunları, mehteran gösterileri, yöresel mutfak tanıtımları ve geleneksel el sanatlarının sergilendiği etkinliklerle desteklenmektedir. Son yıllarda yapılan yayıncılık yatırımlarıyla birlikte bu organizasyonlar, ulusal televizyon kanalları ve dijital platformlar üzerinden daha geniş kitlelere ulaşmaktadır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve 2024-2025 yılları CW Enerji Türkiye Yağlı Güreş Ligi Boy birincilerini kabul etti, 04.10.2025

“Türkiye olarak olimpiyatlar dâhil her türlü uluslararası spor etkinliğinin altından kalkacak kapasiteye ziyadesiyle sahibiz. Böylesine iddialı konuşmamızın arkasında hamaset değil ülkemize son 23 yılda kazandırdığımız eserler ve projeler vardır.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın UEFA İstanbul Temsilciliğinin açılış töreninde yaptığı konuşma
İstanbul / 24 Nisan 2025

9. Bölüm

Spor Diplomasisi ve Uluslararası Temsil

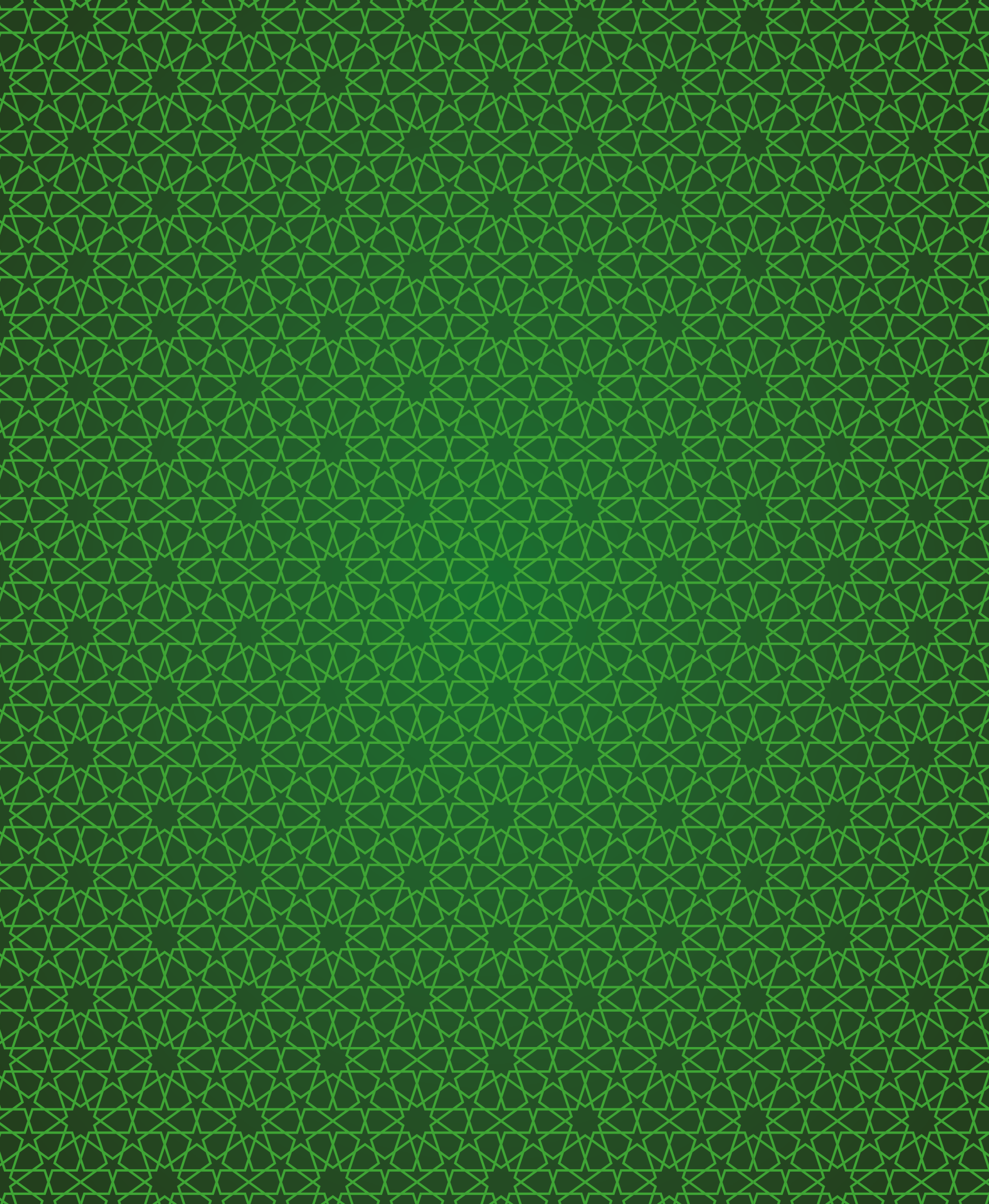

9.1. Sporun Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kullanımı

Spor, uluslararası arenada yumuşak güç (soft power) stratejisinin en etkili araçlarından biri haline gelmiştir. Türkiye, özellikle 2000'li yılların ortalarından itibaren bu kavrama odaklanarak spor diplomasisi stratejisine önem vermiştir. Bu yaklaşım, sporun uluslararası rekabetten öte, kültürel diyalog, imaj yönetimi, gençlik eğitimi ve diplomasiye uzanan çok boyutlu katkılar sunmasını hedeflemektedir.

Türkiye, sporun yumuşak gücünü şu amaçlarla sistematik olarak kullanmaktadır:

- Ulusal marka yaratımı: Başarılı sporcular, Türk kültürünün ve yaşam biçiminin tanıtırken, ülke imajını da güçlendirir.
- Kamusal diplomasi: Uluslararası öğrenci kampları, hakem/antrenör değişimi gibi projeler aracılığıyla farklı coğrafyalarda Türkiye imajını güçlendirir.
- Kültürel tanıtım: Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlarla yürütülen geleneksel spor kursları, kültürel etkileşim unsuru olarak öne çıkar.

Bu araçlar sayesinde spor; sadece sportif başarı değil, uzun vadeli stratejik diplomasi aracına dönüşmüştür.

Türkiye, spor diplomasi ekseninde büyük organizasyonları da başarıyla yöneterek küresel imajını güçlendirmektedir:

- 2013 Mersin Akdeniz Oyunları, 24 ülke ve 3.000 sporcuya ev sahipliği yapmış, Türkiye'nin organizasyon kapasitesine vurgu yapmıştır .
- 2015 Gallipoli Games, "ata topraklarında barış için yarış" temasıyla barış ve kültürel diyalog mesajı vermiştir .
- 2021 Konya İslam Dayanışma Oyunları ise 55 ülkeden 4.200 sporcuyu bir araya getirerek İslami dünyayla diplomatik ilişkiyi pekiştirmiştir.

Bunun gibi birçok ev sahipliği, Türkiye'nin sadece politik değil, kültürel ve diplomatik arenada da aktif bir aktör olduğunu göstermektedir.

Sporcular ve spor kulüpleri de, günümüzde devletlerin dış politikalarında kültürel elçiler ve imaj taşıyıcıları olarak görev üstlenmektedir. Bu bağlamda, sporun yalnızca fiziksel bir rekabet alanı değil, aynı zamanda halklar arası ilişkilerin geliştirilmesinde, ülke imajının şekillendirilmesinde ve kamu diplomasisi süreçlerinin derinleştirilmesinde önemli bir aktör haline geldiği görülmektedir. "Forma giyen elçi" (tracksuit diplomat) kavramı, bu çerçevede anlam kazanmaktadır.

Türk sporcular, uluslararası alanda yalnızca sportif başarılarıyla değil, aynı zamanda temsil ettikleri değerler, sergiledikleri duruş ve taşıdıkları kültürel sembollerle Türkiye'nin tanıtımına katkıda bulunmaktadırlar. Bu bağlamda özellikle olimpiyatlar, dünya şampiyonaları ve uluslararası kupa finalleri gibi organizasyonlar büyük önem taşımaktadır.

- Naim Süleymanoğlu örneği, spor diplomasisinin Türkiye'deki ilk güçlü sembollerindendir. 1988 Seul Olimpiyatları'nda Türkiye adına kazandığı üç altın madalya, sadece sportif bir başarı değil, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası itibarına katkı sunan bir diplomatik zemin oluşturmuştur.
- Busenaz Sürmeneli, Buse Naz Çakıroğlu ve Hatice Kübra İlgün gibi kadın milli sporcular, Tokyo 2020 Olimpiyatları'nda yalnızca madalya değil; Türkiye'nin kadın sporcu temsiline dair pozitif bir algı üretmişlerdir.
- Mete Gazoz'un 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda kazandığı altın madalya, Türkiye'nin geleneksel okçuluk mirasıyla çağdaş spor kültürünü bütünleştiren bir başarı olarak diplomatik değeri yüksek bir örnek teşkil etmiştir.
- Ampute Futbol Milli Takımı, 2022 Dünya Kupası zaferiyle sadece spor başarılarını değil, engelli bireylerin gücünü ve Türk toplumunun kapsayıcılığını dünya kamuoyuna göstermiştir.

Bu örnekler, Türkiye'nin yumuşak gücünü spor aracılığıyla etkili biçimde kullanabildiğini göstermektedir.

Türkiye'deki spor kulüpleri, yalnızca sportif başarılarla değil, aynı zamanda yurt dışındaki taraftar kitlesi, transfer politikaları, sosyal medya etkileşimleri ve uluslararası dayanışma kampanyalarıyla da önemli birer diplomasi aktörü hâline gelmiştir.

Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş ve Trabzonspor Avrupa başta olmak üzere Orta Doğu, Balkanlar ve Orta Asya'da büyük taraftar kitlelerine sahiptir. Bu kulüplerin uluslararası maçları, Türkiye'nin tanıtımı açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Futbolda Galatasaray'ın 2000 yılında kazandığı UEFA Kupası ve Süper Kupa, kulübün ve dolayısıyla Türkiye'nin Avrupa'daki saygınlığını artırmıştır. Fenerbahçe ve Anadolu Efes'in basketbolda 2'şer kez Avrupa Ligi'ni (Euroleague) kazanması, Türkiye'nin farklı spor dallarında da gelişmişliğini göstermiştir.

Kulüplerin sosyal medya ve dijital içerikleri, özellikle genç nesiller nezdinde Türkiye'ye duyulan sempatiyi pekiştirmektedir. Kulüpler, yurtdışında futbol akademileri, yardım kampanyaları, ortak projelerle kültürel bağ kurmaktadır.

Türk sporcuların çoğu, temsil görevlerini yürütürken milli ve manevi değerleri önceleyen bir yaklaşımla hareket etmektedir. Özellikle uluslararası müsabakalarda Türk bayrağını öpmek, İstiklal Marşı sırasında duygusal anlar yaşamak, başarılarını millete ve şehitlere armağan etmek gibi sembolik davranışlar, dış kamuoyunda Türkiye'nin kültürel dokusuna dair empati yaratmaktadır.

- Tokyo 2020 sonrası Busenaz Sürmeneli'nin başarısını depremzede çocuklara adaması, yurt dışında geniş yankı uyandırmıştır.
- Ampute Milli Takımı'nın kupa zaferi sonrası yaptığı "Türk milleti için oynadık" açıklamaları, halk temelli diplomasi açısından örnek teşkil etmiştir.

Bu tür çıkışlar, Türkiye'nin hem duygu yüklü hem de değer temelli dış politika çizgisine sporcular üzerinden katkı sağlamaktadır.

Spor diplomasisinde yalnızca Türk sporcular değil, Türkiye'de forma giyen yabancı sporcuların da önemli bir rolü bulunmaktadır. Türkiye liglerinde oynayan yabancı sporcular, ülkelerine döndüklerinde Türkiye hakkında birinci elden izlenimler paylaşmakta, bu da Türkiye'nin sosyal yaşamı, kültürü, hoşgörüsü gibi yönlerine dair olumlu algı oluşturmaktadır.

Bunların dışında sporcular ve kulüpler zaman zaman uluslararası krizlerde mesaj vererek Türkiye'nin insani diplomasisine katkı sunmaktadır. 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Türk sporcuların uluslararası kulüplerden gelen desteklerle yürüttüğü yardım kampanyaları, Türkiye'nin insanî yönünü yansıtma konusunda sporun gücünü ortaya koymuştur. Fenerbahçe ve Galatasaray'ın yurt dışındaki maçlarında "Pray for Türkiye" pankartları ile sahaya çıkmaları, spor diplomasisinin hızlı refleks gösterme kapasitesine örnek teşkil etmektedir.

9.1.1. Türkiye Spor Turizmi Çalıştayı

"Türkiye Spor Turizmi Stratejisi" ile birlikte spor turizmine ilişkin yol haritasının belirlenmesi amacıyla, ilgili tüm paydaşların katkılarını almak üzere spor turizminin bütün boyutlarını konu edinen Spor Turizmi Çalıştayı 11 Kasım 2019 tarihinde düzenlenmiştir. Spor, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın temel faaliyet alanlarından biri olarak, son yıllarda yaşanan gelişmelerle birlikte turizm sektörüyle daha güçlü bir bağ kurmaya başlamış; spor turizmi adıyla bir alt sektör niteliği kazanarak giderek daha fazla önem taşımaya başlamıştır.

Spor turizmi, yalnızca ekonomik büyüme ve kalkınmaya katkı sunmakla kalmamakta, aynı zamanda ülkelerin kamu diplomasisi ve uluslararası tanıtımına da stratejik bir destek sağlamaktadır. Bu nedenle, spor turizminin geliştirilmesi konusu Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın öncelikli çalışma alanları arasına girmiştir. Bu amaç doğrultusunda Bakanlık bünyesinde bir "spor turizmi çalışma grubu" kurulmuş ve spor turizmine yönelik yol haritasının hazırlanmasına ilişkin koordinasyon bu birim tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Çalışmalar, paydaşların görüş ve katkıları alınarak kolektif bir anlayışla sürdürülmektedir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen Türkiye Spor Turizmi Çalıştayı, altı ayrı komisyonda yürütülen görüşmeler sonucunda toplam 253 tavsiye kararı üretmiştir. Çalıştayın kapsayıcı bir yapıya sahip olabilmesi için Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın ana hizmet birimlerinin yanı sıra; bilim insanları, kamu kurum ve kuruluşları, seyahat acenteleri, konaklama sektörü temsilcileri, sivil toplum kuruluşları, belediyeler ve özel sektör aktörleri sürece aktif olarak katılım sağlamıştır.

Çalıştayda oluşturulan komisyonlar şu başlıklarda faaliyet göstermiştir:

- Tanıtım, İletişim ve Pazarlama
- Çevre Planlama ve Tesisleşme
- İnsan Kaynağı Yönetimi, Eğitim ve Ar-Ge
- Örgütlenme ve Destinasyon Yönetimi
- Ürün Çeşitliliği ve Sürdürülebilirlik
- Yatırım, Finansman ve Teşvik

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı'nın ortak çalışmaları sonucunda spor turizmi, teşvik kapsamına alınmıştır. 12. Kalkınma Planı'nda özellikle vurgulandığı üzere, Türkiye'nin farklı bölgelerinin kendine özgü spor turizmi potansiyeli dikkate alınarak "marka şehirler" belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu yaklaşım, spor turizminin yalnızca ekonomik değil aynı zamanda bölgesel kalkınma ve tanıtım açısından da stratejik bir unsur hâline geldiğini göstermektedir.

Bu çerçevede düzenlenen Göller Yöresi Spor Turizmi Çalıştayı'nda, "Futbol, Doğa Sporları ve Salon Sporları ile Diğer Sporlar" başlıklarında çalışma grupları oluşturulmuş; bölgeye yönelik GZFT (SWOT) analizi gerçekleştirilmiş ve kısa, orta ve uzun vadeli eylem planları hazırlanmıştır. Benzer şekilde, Rize Spor Turizmi Çalıştayı, "Spor Turizminde Marka Şehir Rize" temasıyla hayata geçirilmiştir. Çalıştayın temel amacı, Rize'nin turizm sezonunu uzatması, spor turizmi alanında cazibe merkezi hâline gelmesi ve sahip olduğu potansiyelin etkin biçimde ortaya çıkarılması olmuştur.

Bu sürecin somut sonuçlarından biri de, uluslararası ölçekte prestijli spor organizasyonlarına ev sahipliği yapma kararıdır. 2023 Rize Spor Turizmi Çalıştayı çıktıları arasında yer alan bu hedef doğrultusunda, dünyanın en büyük ultra maraton markası olan Ultra Trail Mont-Blanc (UTMB) Dünya Serisi, 26–28 Eylül 2025 tarihlerinde Rize-Kaçkar Dağları'nda gerçekleştirilmiştir. Beş kıtada 43 ülkede düzenlenen bu organizasyonun Türkiye'de yapılabilmesi için global UTMB yönetimiyle bir yıllık hazırlık sürecinin ardından 5 yıllık bir etkinlik protokolü imzalanmıştır. Böylece Rize, dünya spor takviminde yer alan destinasyonlardan biri hâline gelmiştir.

Adı geçen bölgesel inisiyatiflerin kurumsal ve yasal zemine oturtulması amacıyla, spor turizmine dair genel düzenleme çerçevesini belirleyecek olan üst ölçekli politika belgeleri ve yönetmelik çalışmaları da eşzamanlı olarak yürütülmektedir. Bu çerçevede 24 Eylül 2024 tarihinde, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında gerçekleştirilen toplantıda, "Turizm Amaçlı Sportif Faaliyet Yönetmeliği Taslağı" kapsamında düzenlenmesi planlanan hususlar ele alınmış ve ilgili çalışmalar resmî biçimde başlatılmıştır. Bu sürecin temel amacı, spor turizmi alanında faaliyetlerin daha sistematik ve sürdürülebilir bir çerçevede yürütülmesini sağlayacak idari ve hukuki altyapının oluşturulmasıdır.

Yönetmelik süreci, yalnızca mevzuat düzeyinde bir düzenlemeyle sınırlı kalmamış; aynı zamanda kurumsal iş birliğini önceleyen stratejik bir yönelim ortaya koymuştur. Bu doğrultuda Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Spor Turizm Dairesi Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) ile koordinasyon içinde hareket ederek, Spor Turizmi Strateji Belgesi'ne nihai şeklin verilmesi amacıyla kurumsal iş birliği çerçevesi oluşturmuştur.

9.1.2. Kültürel Eğitim ve Değişim Programları

Spor, yalnızca fiziksel bir aktivite değil; aynı zamanda kültürel etkileşim, değer aktarımı ve toplumlar arası anlayışı teşvik eden güçlü bir iletişim aracıdır. Sporun kültürel eğitim ve değişim programları yoluyla bir "yumuşak güç" hâline gelmesi, özellikle son yıllarda Türkiye'nin uluslararası stratejilerinde belirgin bir yer edinmiştir. Kültürel eğitim, hem sporcu hem de toplum düzeyinde değer aktarımına imkân tanırken, değişim programları aracılığıyla farklı ülkelerle kalıcı ve çok boyutlu ilişkiler kurulmaktadır.

Türkiye'nin kadim tarihine dayanan geleneksel sporlar (özellikle yağlı güreş, okçuluk, cirit ve atlı sporlar) hem kültürel kimliğin taşıyıcısı hem de eğitsel birer araç olarak değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede;

- Yunus Emre Enstitüsü (YEE), yurt dışında düzenlediği kurslar ve seminerlerle geleneksel Türk sporlarının tanıtımını yapmaktadır. Özellikle okçuluk alanında düzenlenen uluslararası eğitim kampları, hem sporun öğretimini sağlamakta hem de Türkiye'nin kültürel zenginliğini tanıtmaktadır.
- Kemankeş Projesi, bu kapsamda öne çıkan bir örnektir. Geleneksel Türk okçuluğu üzerine yapılan atölyeler, yarışmalar ve kültürel seminerlerle, sporun tarihsel derinliği üzerinden kültürel diplomasinin zeminini oluşturmaktadır.

Bu eğitimler yalnızca teknik beceri öğretmekle kalmamakta, aynı zamanda Türk tarihinin, sanatının ve felsefesinin de aktarılmasına zemin hazırlamaktadır.

Türkiye, uluslararası öğrencileri ağırlamak ve kültürel değişim sağlamak adına sporun sosyal birleştirici gücünü de etkili biçimde kullanmaktadır. Özellikle:

- Türkiye Bursları Programı kapsamında gelen uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor turnuvaları, kamp faaliyetleri ve kültürel etkinlikler sayesinde hem öğrencilerin Türkiye'ye aidiyeti artmakta hem de kendi ülkelerine döndüklerinde Türkiye'nin bir kültür elçisi hâline gelmeleri sağlanmaktadır.
- Uluslararası gençlik kamplarında gerçekleştirilen sportif etkinlikler, farklı ülkelerden gelen gençlerin ortak değerlerde buluşmasını, ön yargıların kırılmasını ve kültürlerarası diyaloğun gelişmesini sağlamaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından düzenlenen Uluslararası Gençlik Buluşmaları, bu kapsamda örnek bir uygulamadır.

Bu çabalar, hem bireysel hem toplumsal düzeyde kültürel transferi teşvik ederek sürdürülebilir kamu diplomasisine hizmet etmektedir.

- Türkiye'de faaliyet gösteren spor federasyonları ve sivil toplum kuruluşları da kültürel eğitim faaliyetlerini uluslararası boyuta taşımaktadır.
- Türkiye Okçuluk Federasyonu ile yurt dışındaki muadil kurumlar arasında yapılan iş birlikleriyle, yabancı antrenör ve sporculara geleneksel okçuluk eğitimleri verilmektedir.
- Dünya Etnospor Konfederasyonu, yalnızca yarışmalar düzenlemekle kalmayıp, çeşitli kültürel spor dallarına ilişkin seminerler, panel programları, atölye çalışmaları ve uygulamalı eğitimlerle geleneksel sporların tanıtımını akademik ve pedagojik zemine oturtmuştur.
- STK'lar aracılığıyla yürütülen kültürel spor kampları; Balkanlar, Orta Asya ve Afrika ülkelerinde Türkiye'nin sosyal diplomasi etkisini artırmaktadır.

Bu girişimler, Türkiye'nin sadece fiziksel spor altyapısıyla değil, aynı zamanda kültürel spor eğitimi alanında da liderlik iddiasını pekiştirmektedir.

Spor, aynı zamanda evrensel değerlerin (dürüstlük, saygı, adalet, iş birliği ve disiplin) aktarımı için güçlü bir mecradır. Türkiye'de uygulanan eğitim ve değişim programları bu değerleri hem Türk gençliğine hem de Türkiye'yle etkileşimde bulunan uluslararası katılımcılara kazandırmayı hedeflemektedir.

Kültürel eğitim programları sayesinde, katılımcılar yalnızca sportif beceriler değil; Türk misafirperverliği, toplumsal saygı ve ortak yaşam kültürü hakkında da deneyim kazanmaktadır. Özellikle gönüllülük temelli spor organizasyonları, hem bireyler arası etkileşimi geliştirmekte hem de Türkiye'nin insani yaklaşımını ön plana çıkarmaktadır.

Türkiye, sporun yumuşak güç etkisini kültürel eğitim ve değişim programlarıyla bütünleştirerek etkili bir diplomatik araç haline getirmiştir. Yalnızca sportif becerilerin aktarımı değil; ortak kültürel değerlerin paylaşımı, tarihsel bilinç oluşturulması ve toplumsal etkileşim hedefi doğrultusunda yürütülen bu programlar, Türkiye'nin uluslararası saygınlığına ve itibarına katkı sunmaktadır. Devlet kurumları, federasyonlar ve STK'lar arasındaki koordinasyonun daha da güçlendirilmesiyle bu stratejinin uzun vadeli sürdürülebilirliği sağlanabilecektir.

Türkiye, spor aracılığıyla yumuşak güç mücadelesinde Cumhuriyet sonrası dönemde sistematik bir strateji geliştirmiştir. Uluslararası organizasyonlara ev sahipliği, başarılı sporcular, kültürel programlar ve kulüplerin marka gücü, ülkenin kültürel imajını ve diplomatik etkinliğini güçlendirmiştir.

9.2. Türkiye'nin Ev Sahipliği Yaptığı Uluslararası Organizasyonlar

Son 24 yılda Türkiye, spor diplomasinin temel araçlarından biri olan "ev sahipliği" stratejisini belirgin şekilde kullanmış; uluslararası organizasyonları hem kültürel etkinlikler hem de ekonomiye canlılık kazandıran platformlar olarak değerlendirmiştir. Bu ev sahipliği deneyimleri, sadece sporcular ve ekipler için saha dışı etkileşim alanı oluşturmakla kalmamış, şehirlerin imajını, kültürel tanıtımı ve altyapı gelişimini doğrudan etkilemiştir. Türkiye, Akdeniz Oyunları'ndan İslam Oyunlarına, dünyaca ünlü basketbol şampiyonalarından ve motor sporlarından, Avrupa Oyunları'na uzanan geniş bir yelpazede önemli organizasyonlara ev sahipliği yapmıştır.

9.2.1. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu

Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, yalnızca bir spor organizasyonu değil, aynı zamanda Türkiye'nin doğal, tarihî ve kültürel güzelliklerini dünyaya tanıtan bir vitrin; aynı zamanda spor diplomasisinin işlevsel bir aracı olarak küresel ölçekte yer bulan köklü bir etkinliktir. Uluslararası Bisiklet Birliği'nin (UCI) takviminde yer alan bu prestijli yarış, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayesinde gerçekleştirilmekte olup, her yıl artan kurumsal gücü ve sportif itibarı ile Türkiye'nin uluslararası temsil kabiliyetine katkı sağlamaktadır.

54. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu Ödül törenine eski Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ve eski Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu da katıldı, 14.10.2018

Türkiye Bisiklet Federasyonu tarafından ilk kez 1963 yılında "Marmara Turu" adıyla düzenlenen bu yarış, kısa sürede amatör düzeyden profesyonel statüye geçerek dikkatleri üzerine çekmiştir. Marmara Bölgesi'nde düzenlenen bu ilk organizasyonlar, Türkiye'nin bisiklet sporu açısından sahip olduğu potansiyelin görünür hâle gelmesini sağlamıştır.

1966 yılı itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'nın resmî himayesine alınmasıyla yarışın adı "Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu" olarak değişmiştir. Bu değişiklik, organizasyonun devlet düzeyinde sahiplenilmesini ve stratejik bir spor ve tanıtım aracı olarak değerlendirilmesini beraberinde getirmiştir.

2005 yılında Uluslararası Bisiklet Birliği'nin (UCI) Avrupa Turu takvimine dâhil edilen organizasyon, kısa süre içinde UCI 2.1 seviyesine yükselmiştir. 2008 yılından itibaren profesyonel takımların da katılımıyla daha geniş bir sporcu kitlesine ulaşan tur, 2010'lu yıllarda uluslararası medya tarafından da yakından izlenen bir organizasyon hâline gelmiştir.

2017 yılında UCI WorldTour takvimine dâhil edilen yarış, bu statüyle birlikte dünyaca ünlü bisiklet takımlarını ve sporcuları Türkiye'de ağırlamaya başlamış; böylece sportif kalite ve uluslararası tanıtım etkisi daha da artmıştır. 2020 itibarıyla yeniden UCI ProSeries (2.Pro) kategorisinde düzenlenmeye devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, her yıl Akdeniz'den Ege'ye, İç Anadolu'dan Marmara'ya kadar uzanan güzergâhlarla Türkiye'nin doğal ve tarihî güzelliklerini dünya kamuoyuna taşımaktadır. Turun güzergâhları arasında; Pamukkale, Kapadokya, Efes Antik Kenti, Antalya, İstanbul Boğazı, Marmaris, Bodrum, Alanya, Selçuk ve Çanakkale gibi tarihî ve turistik merkezler yer almaktadır. Güzergâh seçimiyle "spor, kültür ve turizm" üçlemesi yaratılmakta; dünya genelinde milyonlarca izleyiciye ulaşan uluslararası canlı yayınlarla tanıtım değeri en yüksek etkinliklerden biri hâline gelmektedir.

Yarışa her yıl ortalama 20'ye yakın uluslararası takım ve 140'tan fazla profesyonel bisikletçi katılmaktadır. Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda, Almanya gibi bisiklet kültürünün köklü olduğu ülkelerden takımların yarışa katılması, TUR'un sportif kalitesini ortaya koymaktadır.

Etaplar genellikle 6 ila 8 gün arasında düzenlenmekte, tırmanış etapları, sprint bitişleri ve kıyı etapları ile organizasyon hem fiziksel hem de görsel çeşitlilik sunmaktadır. Ayrıca organizasyon, genç yeteneklerin ve Türkiye'den katılan millî bisikletçilerin uluslararası tecrübe kazanmasına olanak tanımaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Bisiklet Federasyonu ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından koordineli şekilde yürütülmektedir. Organizasyonun medya planlaması ve uluslararası yayın hakları, global spor kanallarına ulaştırılmakta; Eurosport, TRT Spor ve ulusal medya kanalları aracılığıyla yüz milyonlara ulaşan izlenme oranlarına erişilmektedir.

Ayrıca, her etapta düzenlenen açılış ve ödül törenlerinde; yerel yönetimler, üniversiteler, gençlik STK'ları ve gönüllüler aktif olarak rol almakta, bu sayede yerel katılım da sağlanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, yaklaşık 60 yılı aşkın geçmişi, devletin en üst makamınca sahiplenilmiş kurumsal kimliği, UCI takvimindeki güçlü yeri ve dünya çapında ulaşan izleyici kitlesiyle Türkiye'nin spor markaları arasında öncü konumda yer almaktadır.

9.2.2. Çok Branşlı Oyunlar

Avrupa Gençlik Yaz Olimpiyat Festivali – Trabzon 2011

Avrupa Gençlik Olimpik Yaz Festivali (European Youth Olympic Festival - EYOF), Avrupa Olimpiyat Komiteleri (EOC) tarafından düzenlenen ve 14–18 yaş arası genç sporcuların katılımına açık olan çok branşlı spor organizasyonudur. 1991 yılından bu yana iki yılda bir düzenlenen festival, genç sporculara uluslararası düzeyde yarışma deneyimi kazandırırken aynı zamanda Avrupa ülkeleri arasında kültürel yakınlaşmayı ve dayanışmayı teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Eşi Emine Erdoğan ve Avrupa Olimpiyat Komitesi Başkanı Patrick Hickey, Trabzon'da düzenlenen 11. Avrupa Gençlik Olimpik Oyunları EYOF 2011'in açılış törenine katıldı, 24.07.2011

2011 yılında bu prestijli organizasyonun 11.si, Türkiye'nin Karadeniz bölgesinin gözde şehirlerinden biri olan Trabzon'da gerçekleştirilmiştir. Trabzon 2011 EYOF, Türkiye'nin gençlik sporları alanındaki gelişimini gözler önüne seren bir adım olmuş; aynı zamanda Karadeniz bölgesinin spor altyapısına önemli katkılar sağlamıştır.

- **Tarih:** 23–29 Temmuz 2011
- **Ev Sahibi Şehir:** Trabzon
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 49 Avrupa ülkesi
- **Sporcu Sayısı:** Yaklaşık 3.600 genç sporcu
- **Branş Sayısı:** 9 spor branşı
- **Gönüllü Sayısı:** Yaklaşık 2.000 gönüllü

Festival kapsamında atletizm, judo, tenis, bisiklet, yüzme, artistik jimnastik, voleybol, hentbol ve basketbol branşlarında yarışmalar gerçekleştirilmiştir.

Trabzon 2011 EYOF, sadece bir organizasyon değil; bölge için kapsamlı bir spor altyapısı seferberliği olmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın koordinasyonunda yürütülen yatırım programıyla; 19 yeni spor tesisi inşa edilmiş, 17 mevcut tesis modernize edilmiştir. Söğütlü Atletizm Pisti ve Atletizm Kompleksi, Yomra Jimnastik Salonu, Sürmene Spor Salonu, Vakfıkebir Yüzme Havuzu, Çaykara Tenis Kortları ve Akçaabat Basketbol Salonu gibi tesisler organizasyonda öne çıkmıştır.

Tüm bu yatırımlar, festival sonrasında da Trabzon'da sporun sürdürülebilir gelişimi için önemli bir miras bırakmıştır. Tesisler hâlen amatör spor kulüplerine, okul sporlarına ve bölgesel müsabakalara hizmet vermektedir.

Türkiye, EYOF 2011'i 2 altın 7 bronz madalya ile tamamlamıştır. Trabzon 2011, sadece sportif başarı değil aynı zamanda gençlik katılımı açısından da model bir organizasyon olmuştur. Üniversite öğrencileri başta olmak üzere binlerce genç, gönüllü olarak organizasyonun çeşitli birimlerinde görev almıştır. Bu süreç, gençler için hem mesleki gelişim hem de uluslararası etkileşim açısından eşsiz bir deneyim sunmuştur. Organizasyon süresince gönüllüler için düzenlenen eğitim seminerleri, liderlik atölyeleri ve kültürel farkındalık programları, Türkiye'nin gençliğe verdiği önemi de vurgulamıştır.

Akdeniz Oyunları – Mersin 2013

Akdeniz Oyunları, Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından tanınan ve 1951 yılından itibaren üç yılda bir düzenlenen çok branşlı bir spor organizasyonudur. Bu oyunlar, Akdeniz'e kıyısı bulunan ülkeler arasında dostluk, dayanışma ve kültürel etkileşimi teşvik etmek amacıyla yapılmaktadır. Türkiye, bu oyunlara ilk kez 1951 yılında katılmış ve zamanla hem başarıları hem de kurumsal katkılarıyla bu organizasyonda önemli bir yer edinmiştir. Bu çerçevede, 2013 yılında Mersin'de düzenlenen 17. Akdeniz Oyunları, Türkiye'nin organizasyon kabiliyetini bir kez daha göstermiştir.

İlk olarak Yunanistan'ın Volos şehrinde yapılması planlanan 17. Akdeniz Oyunları, ülkenin yaşadığı ekonomik kriz nedeniyle iptal edilmiştir. Bunun üzerine Uluslararası Akdeniz Oyunları Komitesi (ICMG), 2011 yılında Türkiye'ye başvurarak organizasyona ev sahipliği yapmasını talep etmiş ve Türkiye, yalnızca iki yıl gibi kısa bir hazırlık süresine rağmen bu uluslararası organizasyonu üstlenmiştir. Bu süreçte alınan hızlı kararlar, etkili kamu yönetimi ve kurumsal koordinasyon, Türkiye'nin spor diplomasisi alanındaki kararlılığını da gözler önüne sermiştir.

Başta Gençlik ve Spor Bakanlığı olmak üzere, yerel yönetimler, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, TOKİ ve ilgili bakanlıkların ortak çalışmalarıyla Mersin, kısa sürede uluslararası standartlara uygun spor tesislerine kavuşturulmuştur.

- **Tarih:** 20–30 Haziran 2013
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 24
- **Sporcu Sayısı:** Yaklaşık 3.000
- **Branş Sayısı:** 27
- **Gönüllü Sayısı:** 3.000'in üzerinde

Oyunlarda atletizm, yüzme, güreş, halter, tekvando, basketbol, voleybol gibi olimpik branşların yanı sıra kano, eskrim, jimnastik, badminton gibi spor dallarında da müsabakalar düzenlenmiştir.

Mersin 2013 Akdeniz Oyunları kapsamında başlatılan altyapı çalışmaları, sadece organizasyonun ihtiyaçlarını karşılamayı değil; kalıcı ve sürdürülebilir bir spor altyapısı oluşturmayı da hedeflemiştir. Bu doğrultuda: 11 yeni spor tesisi inşa edilmiş, 18 mevcut tesis modernize edilmiştir. Yeni Mersin Stadyumu (25.500 kişi kapasiteli), Mersin Olimpik Yüzme Havuzu, Servet Tazegül Spor Salonu, Çim hokeyi ve atletizm kompleksleri, Sahil sporları için yeni plaj voleybolu sahaları öne çıkan tesisler olmuştur.

Bu tesisler, oyunların ardından da hem ulusal hem de uluslararası müsabakalarda ve bölgesel spor faaliyetlerinde etkin biçimde kullanılmaya devam etmiştir.

Türkiye bu oyunları 47 altın, 43 gümüş ve 36 bronz olmak üzere 126 madalyayla tamamlayarak madalya sıralamasında 2. sırada yer alma başarısı göstermiştir.

İslami Dayanışma Oyunları – Konya 2021

İslami Dayanışma Oyunları, İslam İşbirliği Teşkilatı'na (İİT) bağlı olarak faaliyet gösteren İslami Dayanışma Spor Federasyonu (ISSF) tarafından organize edilen ve İslam dünyasındaki ülkeler arasında sportif iş birliğini, dayanışmayı ve kardeşlik bağlarını güçlendirmeyi hedefleyen çok branşlı uluslararası bir spor organizasyonudur. Bu oyunlar, aynı zamanda İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyesi ülkelerin spor çatısı altında bir araya gelerek, yalnızca sportif rekabet değil; aynı zamanda ortak sorunlar ve küresel gelişmeler üzerine fikir alışverişinde bulunmalarına imkân sağlayan önemli bir platformdur.

Katılımcı ülkeler, bu vesileyle hem birlik ve beraberliklerini pekiştirmekte hem de dünyaya güçlü bir dayanışma ve barış mesajı iletmektedir. İlk kez 2005 yılında Suudi Arabistan'da gerçekleştirilen oyunlar, hem sportif başarıların paylaşılması hem de kültürel yakınlaşmanın sağlanması açısından önem taşımaktadır.

5. İslami Dayanışma Oyunları Covid 19 pandemisi nedeniyle bir yıl ertelemeyle, 9–18 Ağustos 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin Konya ilinde gerçekleştirilmiş ve bu organizasyon, hem katılım düzeyi hem de kurumsal organizasyon kalitesi bakımından oyunlar tarihinin en kapsamlı ve başarılı edisyonlarından biri olarak değerlendirilmiştir.

- **Tarih:** 9–18 Ağustos 2022
- **Ev Sahibi Şehir:** Konya
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 56 (İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler)
- **Sporcu Sayısı:** 4.200'den fazla
- **Spor Branşı Sayısı:** 24
- **Gönüllü Sayısı:** 4.000'in üzerinde

Konya 2022, Türkiye'nin son yirmi dört yılda sporda gerçekleştirdiği kurumsal kapasite gelişiminin somut bir yansıması olmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın koordinasyonunda, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Konya Valiliği, Konya Büyükşehir Belediyesi, İslam Dayanışma Spor Federasyonu (ISSF) ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nin iş birliğiyle organize edilen oyunlar, kapsayıcı, çevreci ve sürdürülebilir bir yaklaşımla planlanmıştır. Oyunlar için, 14 yeni spor tesisi inşa edilmiş ve 21 tesis modernize edilmiştir. Oyun köyü olarak Selçuk Üniversitesi Kampüsü kullanılmış; lojistik ve barınma ihtiyaçları buradan karşılanmıştır.

Türkiye oyunları 145 altın, 107 gümüş, 89 bronz olmak üzere 341 madalyayla tamamlayarak oyunlarda en fazla madalya kazanan ülke olma başarısı göstermiştir.

Dördüncü Dünya Göçebe Oyunları

4. Dünya Göçebe Oyunları, 29 Eylül – 2 Ekim 2022 tarihleri arasında Bursa'nın İznik ilçesinde düzenlenmiştir. "Gelenekten Geleceğe Bir'iz!" temasıyla hayata geçirilen bu büyük organizasyon, İznik Gölü kıyısında binlerce yerli ve yabancı misafiri bir araya getirmiştir.

Dört gün boyunca süren etkinliklerde 13 farklı yarışmalı branşta mücadeleler gerçekleştirilmiş, ayrıca yaklaşık 30 gösteri branşıyla birlikte toplamda 40'a yakın geleneksel spor dalı izleyiciyle buluşturulmuştur. 102 ülkeden 3 binin üzerinde sporcunun katıldığı organizasyon, geleneksel sporların uluslararası düzeyde tanıtımına büyük katkı sunmuştur.

- **Tarih:** 29 Eylül – 2 Ekim 2022
- **Ev Sahibi Şehir:** Bursa – İznik
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 102
- **Sporcu Sayısı:** 3.000'in üzerinde
- **Spor Branşı Sayısı:** 13 yarışma branşı, yaklaşık 30 gösteri branşı
- **Gönüllü Sayısı:** Binlerce gönüllü görev almıştır

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın resmî açılışını gerçekleştirdiği oyunlar, yaklaşık 1 milyon ziyaretçiye ev sahipliği yapmıştır. Etkinlikler yalnızca sportif mücadelelerle sınırlı kalmamış; geleneksel sanatlar, gastronomi, el işleri, çocuk oyunları ve sahne performansları ile zengin bir kültürel şölen havasında geçmiştir.

Uluslararası sanatçılar, halk dansları toplulukları, çocuk koroları ve çeşitli sahne gösterileri ile oyunlara farklı bir renk katmıştır. Etkinlik, geleneksel sporların yanı sıra kültürel mirasın yaşatılması ve paylaşılması açısından da önemli bir platform haline gelmiştir.

9.2.3. Basketbol

2010 FIBA Dünya Erkekler Basketbol Şampiyonası – Türkiye

Basketbolun uluslararası ölçekte en prestijli turnuvalarından biri olan FIBA Dünya Erkekler Basketbol Şampiyonası, dört yılda bir düzenlenmekte ve olimpiyatlarla birlikte en üst düzey organizasyonlardan biri olarak kabul edilmektedir. 2010 yılında düzenlenen turnuva, tarihinde ilk kez Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Türkiye, 2010 FIBA Dünya Şampiyonası ile hem altyapı yatırımları hem de organizasyon becerisi bakımından uluslararası standartları başarıyla yakalamış; "12 Dev Adam"ın tarihi performansıyla birlikte Türk basketbolunun küresel düzeydeki yerini güçlendirmiştir.

- **Tarih:** 28 Ağustos – 12 Eylül 2010
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 24
- **Ev Sahibi Şehirler:** İstanbul, Ankara, İzmir, Kayseri
- **Organizatör Kurumlar:** FIBA, Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF), Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Turnuva, 24 takımın katılımıyla beş kıtadan geniş bir temsil gücüne ulaşmış; Türkiye bu organizasyonla birlikte spor diplomasisi, kurumsal iletişim ve uluslararası spor ekonomisi açısından kazanımlar elde etmiştir.

2010 FIBA Dünya Şampiyonası'nda üçüncü olan Litvanya'nın madalyalarını Başbakan Recep Tayyip Erdoğan taktı, 13.09.2010

2010 FIBA Dünya Şampiyonası'nın ev sahipliği, Türkiye Basketbol Federasyonu'nun FIBA nezdindeki güçlü lobi faaliyetleri ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün desteğiyle 2004 yılında kazanılmıştır. Bu süreçte: 4 şehirde toplam 5 salon turnuva standartlarına uygun şekilde inşa edilmiş veya yenilenmiştir. İstanbul Sinan Erdem Spor Salonu ana final salonu olarak yer alırken, Ankara Arena, İzmir Halkapınar Spor Salonu, Kayseri Kadir Has Spor Salonu gibi tesisler, FIBA'nın uluslararası yayın, güvenlik ve seyirci standartlarına uygun hâle getirilmiştir.

Bunların yanı sıra ulaşım, konaklama, medya altyapısı ve güvenlik planlamaları organizasyonun başarısını doğrudan etkileyen faktörler olmuştur. Organizasyon süresince 5000'in üzerinde görevli personel ve gönüllü aktif olarak çalışmıştır.

2010 turnuvası, yalnızca bir organizasyon başarısı değil, Türkiye A Millî Basketbol Takımı'nın (12 Dev Adam) tarih yazdığı bir şampiyona olmuştur. Takım, turnuvada çıktığı 8 maçta üst üste galibiyet alarak finale yükselmiş; yalnızca finalde ABD'ye kaybederek turnuvayı 2. sırada tamamlamış ve gümüş madalya almıştır.

2010 Şampiyonası, Türkiye'de basketbolun toplumsal yaygınlığı açısından bir kırılma noktası olmuştur. Organizasyon boyunca maçlar 100'ün üzerinde ülkede canlı yayınlanmış ve Final karşılaşması Türkiye'de 20 milyonu aşkın kişi tarafından izlenmiştir.

2012 FIBA Kadınlar Olimpiyat Elemeleri Turnuvası – Ankara

- **Tarih:** 25 Haziran – 1 Temmuz 2012
- **Şehir:** Ankara
- **Salon:** Ankara Arena
- **Katılan Takım Sayısı:** 12

2012 Londra Olimpiyat Oyunları öncesinde düzenlenen bu turnuva, kadın basketbolunun en kritik eleme organizasyonlarından biri olarak dikkat çekmiştir. Türkiye, bu turnuvaya ev sahipliği yaparak organizasyon kabiliyetini bir kez daha ispatlamış; aynı zamanda kadın sporuna verdiği stratejik önemi küresel düzeyde sergilemiştir.

Ankara Arena'da gerçekleştirilen turnuvada, dünya çapında güçlü kadın basketbol takımları mücadele etmiş, ev sahibi Türkiye ise turnuvaya doğrudan katılım hakkı elde etmiştir. Bu turnuva sonucunda Türkiye Kadın Basketbol Millî Takımı, tarihinde ilk kez Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkını kazanmıştır. Turnuva, kadın basketbolunun Türkiye'deki yaygınlaşmasına ciddi katkı sağlamıştır.

2014 FIBA Kadınlar Dünya Şampiyonası – İstanbul ve Ankara

- **Tarih:** 27 Eylül – 5 Ekim 2014
- **Şehirler:** İstanbul, Ankara
- **Salonlar:** Ülker Sports Arena (İstanbul), Ankara Arena
- **Katılan Ülke Sayısı:** 16

FIBA Kadınlar Dünya Şampiyonası, kadın basketbolunda olimpiyatlarla beraber en önemli organizasyon olarak kabul edilmektedir. Türkiye, 2014 yılında bu organizasyona ev sahipliği yaparak tarihî bir sorumluluğu başarıyla üstlenmiştir. Turnuvanın açılış ve final aşamaları İstanbul'da oynanırken, grup maçları Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Bu sayede hem Marmara hem de İç Anadolu bölgelerinde spor kültürü desteklenmiş ve şehirlerin spor ekonomisine önemli katkılar sağlanmıştır.

Türkiye Kadın Millî Takımı turnuvayı 4. sırada tamamlamıştır. Organizasyon boyunca Dünya basınında Türkiye'nin ev sahipliği övgüyle yer almış ve turnuva sonunda Türkiye'de kadın basketboluna ilgi artmıştır.

2012 EuroLeague Final Four – İstanbul

- **Tarih:** 11–13 Mayıs 2012
- **Salon:** Sinan Erdem Spor Salonu – İstanbul
- **Katılan Takımlar:** CSKA Moskova (Rusya), Olympiakos (Yunanistan), FC Barcelona (İspanya), Panathinaikos (Yunanistan)
- **Şampiyon:** Olympiakos

EuroLeague Final Four, Avrupa profesyonel kulüp basketbolunun zirvesi kabul edilen bir organizasyondur. Türkiye, 2012 yılında İstanbul'da düzenlenen bu turnuvayla EuroLeague nezdinde güvenilir bir partner olduğunu göstermiştir.

Sinan Erdem Spor Salonu'nda oynanan maçlarda, organizasyon kalitesi, medya erişimi ve seyirci yoğunluğu EuroLeague yönetimi tarafından örnek gösterilmiş, finalde CSKA Moskova'yı tarihi bir geri dönüşle mağlup eden Olympiakos şampiyonluğa ulaşmıştır.

2017 EuroLeague Final Four – İstanbul

- **Tarih:** 19–21 Mayıs 2017
- **Salon:** Sinan Erdem Spor Salonu – İstanbul
- **Katılan Takımlar:** Fenerbahçe (Türkiye), Real Madrid (İspanya), CSKA Moskova (Rusya), Olympiakos (Yunanistan)
- **Şampiyon:** Fenerbahçe

2017 Final Four organizasyonu, Türkiye açısından ayrı bir öneme sahiptir çünkü temsilcimiz Fenerbahçe Erkek Basketbol Takımı, bu turnuvada şampiyon olarak EuroLeague tarihindeki ilk Türk şampiyonu olmuştur. Bu başarı yalnızca sportif değil, aynı zamanda kurumsal ve toplumsal anlamda da geniş bir etki yaratmıştır.

Final maçı 15.000'e yakın seyirci önünde oynanmıştır. Avrupa çapında milyonlarca izleyiciye ulaşan organizasyon sonucunda Fenerbahçe'nin şampiyonluğu, Türkiye basketbolunun uluslararası vitrinde saygınlık kazanmasına katkı sağlamıştır.

9.2.4. Futbol

Futbol, hem toplumsal etkisi hem de küresel yaygınlığı açısından modern sporun en güçlü temsil alanlarından biridir. Türkiye, özellikle son yirmi dört yılda gerçekleştirdiği altyapı hamleleri, tesisleşme yatırımları ve kurumsal spor organizasyonu kabiliyetiyle UEFA tarafından güvenilir ve tercih edilen bir ev sahibi ülke hâline gelmiştir. Aşağıda yer alan organizasyonlar, Türkiye'nin futbol diplomasisi bağlamında kazandığı uluslararası saygınlığın ve spor turizmi açısından taşıdığı potansiyelin somut göstergeleri olmuştur.

2005 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali – İstanbul

- **Tarih:** 25 Mayıs 2005
- **Stadyum:** Atatürk Olimpiyat Stadyumu – İstanbul
- **Takımlar:** Liverpool FC (İngiltere) – AC Milan (İtalya)
- **Skor:** 3-3 (Liverpool penaltılarla 3-2 kazandı)
- **Seyirci Sayısı:** 70.000+

Futbolda dünyanın en prestijli kulüp organizasyonu olan UEFA Şampiyonlar Ligi'nin 2004-2005 sezonu finali, İstanbul'un simgesel statlarından biri olan Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nda oynanmıştır. Organizasyon, Türkiye'nin ilk kez bir UEFA Şampiyonlar Ligi finaline ev sahipliği yapması bakımından tarihî bir önem taşımıştır. Maç, futbol tarihinin en dramatik geri dönüşlerinden birine sahne olmuş, Milan'ın 3-0'lık ilk yarı üstünlüğüne karşı Liverpool'un 6 dakikada üç golle skoru eşitlemesi ve ardından penaltılarla kupayı kazanması, bu finali tarihe "İstanbul Mucizesi" olarak geçirmiştir.

Organizasyonun başarısı, Türkiye'nin spor turizmi kapasitesini ve futbol altyapısını uluslararası arenada öne çıkarmıştır. Final, Türkiye'nin spor diplomasisinde "güvenilir ev sahibi ülke" kimliğinin başlangıç noktalarından biri olarak değerlendirilmiştir.

2009 UEFA Kupası Finali – İstanbul

- **Tarih:** 20 Mayıs 2009
- **Stadyum:** Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadyumu – İstanbul
- **Takımlar:** Shakhtar Donetsk (Ukrayna) – Werder Bremen (Almanya)
- **Skor:** 2-1 (Uzatmalar sonucu Shakhtar Donetsk kazandı)
- **Seyirci Sayısı:** 50.000+

UEFA Kupası finalinde Werder Bremen ile Shaktar Donetsk takımları karşılaştı. Kupa törenine Başbakan Recep Tayyip Erdoğan da katıldı, 21.05.2009

2009 UEFA Kupası Finali, UEFA Avrupa Ligi adını almadan önce turnuvanın oynanan son "UEFA Kupası" finalidir ve bu nedenle tarihsel bir dönüm noktasıdır. Finalin Türkiye'de, özellikle Fenerbahçe'nin Şükrü Saracoğlu Stadyumu'nda gerçekleştirilmiş olması, UEFA'nın Türkiye'ye duyduğu güveni yansıtmaktadır. Organizasyon süresince Türkiye, ulaşım, konaklama, medya yayıncılığı ve güvenlik gibi tüm organizasyonel süreçleri başarıyla yönetmiş; UEFA ve katılımcı ülkeler nezdinde büyük takdir toplamıştır.

2019 UEFA Süper Kupa Finali – İstanbul (Vodafone Park)

- **Tarih:** 14 Ağustos 2019
- **Stadyum:** Vodafone Park – İstanbul
- **Takımlar:** Liverpool FC – Chelsea FC (İngiltere)
- **Skor:** 2-2 (Liverpool penaltılarla 5-4 kazandı)
- **Seyirci Sayısı:** 41.000+

UEFA Şampiyonlar Ligi şampiyonu Liverpool ile UEFA Avrupa Ligi şampiyonu Chelsea arasında oynanan Süper Kupa finali, İstanbul'un Beşiktaş semtindeki Vodafone Park'ta düzenlenmiştir. Türkiye tarihinde ilk kez bu düzeyde bir Süper Kupa finaline ev sahipliği yapmıştır.

Karşılaşma, aynı zamanda UEFA organizasyonlarında ilk kez bir kadın hakemin (Stephanie Frappart) orta hakem olarak görev yaptığı final olması nedeniyle de tarihe geçmiştir. Organizasyon, şehir planlaması, taraftar alanları, ulaşım altyapısı gibi yönleriyle UEFA'dan tam not almıştır. Hem İngiltere'den hem de dünyanın dört bir yanından binlerce futbolseverin İstanbul'da bir araya gelmesi, Türkiye'nin spor turizmine büyük katkı sunmuştur. Final yayınlar aracılığıyla 100'den fazla ülkede canlı olarak izlenmiştir.

2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali – İstanbul (Atatürk Olimpiyat Stadyumu)

- **Tarih:** 10 Haziran 2023
- **Stadyum:** Atatürk Olimpiyat Stadyumu – İstanbul
- **Takımlar:** Manchester City FC (İngiltere) – Inter Milan (İtalya)
- **Skor:** 1-0 (Manchester City kazandı)
- **Seyirci Sayısı:** 72.000+

Covid 19 pandemisi nedeniyle 2020'de Türkiye'de oynanması planlanan Şampiyonlar Ligi finali ertelenmiş; bu süreç sonunda UEFA, 2023 finalinin İstanbul'a verilmesini kararlaştırmıştır. Bu final, Türkiye'nin ikinci kez Şampiyonlar Ligi finaline ev sahipliği yapması anlamına gelmiştir. Manchester City'nin tarihinde ilk kez Şampiyonlar Ligi kupasını kazanması, organizasyona ayrıca tarihî bir nitelik kazandırmıştır.

Türkiye'nin 2005–2023 yılları arasında dört ayrı UEFA finaline ev sahipliği yapması, ülkenin spor diplomasisinde küresel ölçekte güvenilir ve saygın bir aktör olduğunu göstermektedir. Bu organizasyonlar Türkiye'de tesis altyapısının uluslararası standartlarda olduğunu, güvenlik ve ulaşım ağlarının büyük ölçekli etkinlikleri kaldırabilecek düzeye ulaştığını, futbolun hem kültürel hem ekonomik olarak sürdürülebilir kalkınma vizyonuna katkı sunduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda, Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı UEFA organizasyonları, yalnızca sportif başarılarla sınırlı kalmayan, aynı zamanda diplomatik, ekonomik, kültürel ve turizm odaklı çok boyutlu kazanımlar sağlayan stratejik girişimler olarak değerlendirilmelidir.

9.2.5. Voleybol

Voleybol, Türkiye'nin uluslararası başarı bakımından en çok gelişme gösterdiği branşlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle kadın voleybolunda elde edilen başarılar ve Türkiye'nin Avrupa voleybolundaki ağırlığı, ülkenin spor diplomasisi açısından stratejik kazanımlar elde etmesine zemin hazırlamıştır. Aşağıda, Türkiye'de düzenlenen Avrupa Voleybol Konfederasyonu (CEV) ve Avrupa Voleybol Şampiyonası organizasyonları çerçevesinde uluslararası etkinlikler yer almaktadır.

2003 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası

- **Tarih:** 20–28 Eylül 2003
- **Şehirler:** Ankara, İstanbul
- **Katılan Takım Sayısı:** 12

Türkiye, 2003 yılında ilk kez Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası'na ev sahipliği yaparak büyük ölçekli uluslararası voleybol organizasyonlarında deneyim kazanmıştır. Organizasyonun grup aşamaları İstanbul'da, final etapları ise Ankara'da düzenlenmiştir. Bu şampiyonda Türkiye Kadın Millî Takımı, tarihinde ilk kez Avrupa ikincisi olarak büyük bir başarıya imza atmıştır.

Finalde Polonya'ya kaybeden Türkiye, "Filenin Sultanları" markasının ulusal ve uluslararası kamuoyunda yerleşmesine vesile olmuştur. Bu şampiyona, kadın voleybolunun Türkiye'de kitleselleşmesine ve medyada daha görünür hâle gelmesine katkı sağlamıştır.

2009 Avrupa Erkekler Voleybol Şampiyonası

- **Tarih:** 3–13 Eylül 2009
- **Şehirler:** İzmir, İstanbul
- **Katılan Takım Sayısı:** 16
- **Ortak Ev Sahipliği:** Türkiye ve Sırbistan

Türkiye, Avrupa Erkekler Voleybol Şampiyonası'na ilk kez 2009 yılında ev sahipliği yapmıştır. İzmir ve İstanbul'da oynanan maçlar, Türk erkek voleybolunun uluslararası düzeyde görünürlüğünü artırmıştır. Türkiye Erkek Millî Takımı, turnuvada mücadele etmiş ancak grup aşamasında elenmiştir. Buna karşın organizasyonun başarıyla yürütülmesi, Türkiye'nin CEV nezdindeki konumunu güçlendirmiştir.

Bu organizasyon, uluslararası erkek voleybolunun Türkiye'de yaygınlaşmasına katkı sunmuş, erkek voleyboluna yönelik medya ve taraftar ilgisini artırmış, tesis altyapısının ve organizasyon tecrübesinin gelişimini hızlandırmıştır.

2019 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası – Türkiye (Çoklu Ev Sahipliği)

- **Tarih:** 23 Ağustos – 8 Eylül 2019
- **Ev Sahibi Ülkeler:** Türkiye, Macaristan, Slovakya, Polonya
- **Türkiye'deki Maç Şehirleri:** Ankara
- **Final Maçı:** Ankara Spor Salonu
- **Katılan Takım Sayısı:** 24

2019 Avrupa Kadınlar Voleybol Şampiyonası, ilk kez dört ülkenin ortak ev sahipliği yaptığı bir modelle organize edilmiştir. Türkiye, bu organizasyonun final aşamalarına ev sahipliği yapmış ve Ankara'daki maçlar çok yüksek izleyici ilgisiyle oynanmıştır. Türkiye Kadın Millî Takımı, turnuvayı gümüş madalya ile tamamlamış ve finalde Sırbistan'a karşı büyük bir mücadele vermiştir. Bu başarı, "Filenin Sultanları"nın uluslararası arenada istikrarlı bir şekilde üst düzeyde yer aldığını bir kez daha göstermiştir.

Organizasyon, Türkiye'nin kadın sporlarına verdiği önemin yansıması olarak uluslararası medyada geniş yer bulmuş, ülkede kadın voleybolunun tabana yayılmasını hızlandırmıştır.

CEV Kadınlar Şampiyonlar Ligi Finalleri

CEV Kadınlar Şampiyonlar Ligi Finali, kulüpler düzeyinde Avrupa kadın voleybolunun en prestijli organizasyonudur. Türkiye, bu final müsabakalarına hem ev sahipliği yaparak hem de Türk kulüplerinin güçlü performanslarıyla damga vurmuştur.

- ***2011 Final – İstanbul (Burhan Felek Spor Salonu)***
- **Tarih:** 19–20 Mart 2011
- **Ev Sahibi:** İstanbul
- **Şampiyon:** VakıfBank Güneş Sigorta

Bu Final Four organizasyonu, Türkiye'de ilk kez düzenlenmiş ve iki Türk kulübü yarı finale kalmıştır. Finalde VakıfBank, şampiyon olmuştur. Bu turnuva Türk voleybolunun kulüpler düzeyindeki yükselişinin simgesi olmuştur.

2013 Final – İstanbul

- **Tarih:** 9–10 Mart 2013
- **Ev Sahibi:** İstanbul
- **Şampiyon:** VakıfBank

Finalde Türk kulübü VakıfBank bir kez daha şampiyon olurken, organizasyon hem sportif kalite hem de seyirci ilgisi açısından örnek gösterilmiştir. FIVB ve CEV yetkilileri tarafından Türkiye'nin "Avrupa'nın en güçlü voleybol ülkelerinden biri" olduğu vurgulanmıştır.

2025 CEV Kadınlar Şampiyonlar Ligi Final Four – İstanbul

- **Tarih:** 3–4 Mayıs 2025
- **Ev Sahibi:** İstanbul
- **Şampiyon:** Imoco Conegliano (İtalya)

İstanbul'daki Ülker Spor ve Etkinlik Salonu, modern altyapısı ve yüksek kapasitesiyle turnuvaya ev sahipliği yapmıştır.

9.2.6. Halter / Güreş / Judo / Boks

Türkiye, tarih boyunca güreş ve halter gibi geleneksel spor dallarında dünya çapında başarılar elde etmiş ve aynı zamanda modern spor dallarında da önemli uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yaparak spor diplomasisi alanında önemli kazanımlar sağlamıştır. Aşağıda, bu branşlarda Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı dört önemli uluslararası şampiyona detaylandırılmıştır.

2010 Dünya Halter Şampiyonası – Antalya

- **Tarih:** 17–26 Eylül 2010
- **Şehir:** Antalya
- **Salon:** Antalya Spor Salonu
- **Katılan Ülke Sayısı:** 80'den fazla

2010 Dünya Halter Şampiyonası, Türkiye'nin bu köklü spor dalındaki uluslararası organizasyon deneyimini pekiştirdiği önemli bir etkinliktir. Antalya, sahip olduğu modern tesisler ve turizm altyapısıyla katılımcı ülkelere kaliteli bir ev sahipliği sağlamıştır. Şampiyonada, dünya genelinden en iyi halterciler kıyasıya mücadele etmiş, Türkiye'den milli sporcular hem organizasyonun kalitesine katkı sağlamış hem de kendi performanslarıyla göz doldurmuştur.

2011 Dünya Güreş Şampiyonası – İstanbul

- **Tarih:** 12–18 Eylül 2011
- **Şehir:** İstanbul
- **Salon:** Sinan Erdem Spor Salonu
- **Katılan Ülke Sayısı:** 90'dan fazla

Güreş, Türkiye'nin tarihsel ve kültürel spor mirasının en önemli unsurlarından biri olarak kabul edilmektedir. 2011 Dünya Güreş Şampiyonası'nın İstanbul'da düzenlenmesi, bu geleneğin uluslararası platformda taçlandırılması anlamına gelmiştir. Sinan Erdem Spor Salonu'nda gerçekleştirilen organizasyon, yüksek katılımcı sayısı ve medyada geniş yankı bulması ile dikkat çekmiştir. Türkiye turnuvayı 1 altın 2 gümüş, 2 bronz olmak üzere toplam 5 madalyayla tamamlamıştır.

2011 Avrupa Judo Şampiyonası – İstanbul

- **Tarih:** 21–24 Nisan 2011
- **Şehir:** İstanbul
- **Salon:** Ülker Sports Arena
- **Katılan Ülke Sayısı:** 40+

Judo branşında Avrupa çapında en prestijli organizasyonlardan biri olan 2011 Avrupa Judo Şampiyonası, Türkiye'nin organizasyon kapasitesini ve disiplinli spor kültürünü yansıtan önemli bir etkinliktir. İstanbul'da düzenlenen şampiyona, sporcuların yüksek performansı ve seyirci ilgisiyle öne çıkmış; organizasyon süreci CEV ve Avrupa spor yönetim organları tarafından başarılı bulunmuştur. Türkiye'nin 2 bronz madalyayla tamamladığı bu organizasyonun ülkede judo branşında spor altyapısını güçlendirmesi açısından önemli olmuştur.

2022 Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası – İstanbul

- **Tarih:** 8–20 Mayıs 2022
- **Şehir:** İstanbul
- **Salon:** Ülker Sports Arena
- **Katılan Ülke Sayısı:** 70'den fazla

Türkiye, bu organizasyonla kadın sporlarına verdiği destek ve ev sahipliği kapasitesiyle dikkat çekmiştir. Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası, İstanbul'da geniş katılımla ve yüksek medya ilgisiyle gerçekleşmiş, Türkiye 5 altın, 2 bronz madalyayla turnuvaya damga vurarak takım halinde şampiyon olmuştur.

9.2.7. Kış Sporları

Kış Universiade – Erzurum 2011

Kış Universiade (Dünya Üniversitelerarası Kış Oyunları), Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu (FISU) tarafından iki yılda bir düzenlenen ve üniversite düzeyindeki sporculara yönelik dünyanın en büyük çok branşlı kış sporları organizasyonlarından biridir. Olimpiyatlardan sonra en büyük uluslararası spor organizasyonu olarak kabul edilen Universiade, hem sporda genç yeteneklerin uluslararası sahneye çıkmasına imkân tanımakta hem de ev sahibi ülkenin kış sporları altyapısına kalıcı katkılar sunmaktadır.

Erzurum 2011, Türkiye'nin tarihindeki ilk Kış Universiade organizasyonu olmasının yanı sıra, ülkenin kış sporlarındaki kurumsal kapasitesini, tesisleşmesini ve spor diplomasisi hedeflerini yansıtan bir dönüm noktasıdır. Bu organizasyon, özellikle Doğu Anadolu'nun spor altyapısını dönüştürerek bölgesel kalkınmaya da hizmet etmiştir.

- **Tarih:** 27 Ocak – 6 Şubat 2011
- **Ev Sahibi Şehir:** Erzurum
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 58
- **Sporcu Sayısı:** Yaklaşık 1.880 üniversite sporcusu
- **Gönüllü Sayısı:** 3.000'in üzerinde
- **Spor Branşı:** 11 ana branş

Oyunlar kapsamında; alp disiplini, kayaklı koşu, biatlon, buz hokeyi, artistik buz pateni, kısa kulvar sürat pateni, curling, kayakla atlama, snowboard ve serbest stil kayak gibi olimpik branşlarda yarışmalar düzenlenmiştir.

Erzurum 2011 Kış Universiade, sadece bir spor organizasyonu değil, aynı zamanda Türkiye'nin en büyük bölgesel spor altyapısı yatırımı olmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı, TOKİ ve ilgili kamu kurumlarının koordinasyonuyla yapılan hazırlık sürecinde 11 ana spor tesisi sıfırdan inşa edilmiş, mevcut 6 tesis modernize edilerek uluslararası standartlara kavuşturulmuştur. Bunlara ek olarak 1.000 kişilik sporcu köyü, buz sporları salonları, kayak merkezleri, teknik altyapılar hayata geçirilmiştir.

Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezleri, Kiremitliktepe Kayakla Atlama Kuleleri, Yakutiye Curling Salonu, Erzurum Buz Pateni Salonu (3.000 kişilik) ve Buz Hokeyi Salonu (2.000 kişilik), Atatürk Üniversitesi Sporcu Köyü ve Teknoloji Merkezleri öne çıkan yatırımlar olmuştur.

Söz konusu yatırımlar, Erzurum'u bölgenin en gelişmiş kış sporları merkezlerinden biri hâline getirmiştir. Türkiye'nin 1 gümüş madalyayla kapattığı turnuvada yaklaşık 3.000 genç gönüllü, organizasyon süresince lojistik, medya, tercümanlık, rehberlik ve teknik destek gibi çeşitli görevlerde aktif rol almıştır. Bu süreç, gençlerin uluslararası deneyim kazanmalarına, takım çalışması ve liderlik becerilerini geliştirmelerine vesile olmuştur. Ayrıca Erzurum'da gençlik STK'ları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında iş birliği zemini oluşmuştur.

2017 Avrupa Gençlik Kış Olimpik Festivali (EYOF) – Erzurum

- **Tarih:** 12–17 Şubat 2017
- **Ev Sahibi Şehir:** Erzurum
- **Katılan Ülke Sayısı:** 34
- **Katılımcı Sporcu Sayısı:** Yaklaşık 1.100
- **Spor Dalları:** Alp disiplini, kayaklı koşu, artistik buz pateni, biatlon, kısa kulvar sürat pateni, kayakla atlama, buz hokeyi, snowboard

2017 Avrupa Gençlik Kış Olimpik Festivali (EYOF), Türkiye'nin uluslararası kış sporlarında genç yetenekleri ağırladığı ve Avrupa olimpiyat ailesi içerisinde kurumsal yerini daha da sağlamlaştırdığı önemli bir organizasyon olmuştur. EYOF; Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliği'nin (EOC) himayesinde, 14–18 yaş arası genç sporculara yönelik olarak düzenlenen bir organizasyondur. Erzurum'un bu festivale ev sahipliği yapması, şehrin 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları'ndan sonra bir kez daha uluslararası kış sporları merkezi olarak konumlandığını göstermiştir.

Erzurum, sahip olduğu Palandöken ve Kandilli kayak tesisleri, atlama kuleleri, buz pateni salonları ve uluslararası standartlardaki kış spor altyapısı sayesinde festivalin tüm branşlarına eksiksiz ev sahipliği yapmıştır. 2011 Universiade'dan sonra geliştirilen spor tesisleri EYOF 2017'de aktif şekilde kullanılmış, bu da spor yatırımlarının sürdürülebilirliğini gözler önüne sermiştir.

Şehirdeki barınma, ulaşım, sağlık ve güvenlik hizmetleri; festivalin başarısında etkili olmuş ve Türkiye'nin çok branşlı kış organizasyonları için güvenilir bir ev sahibi olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Türkiye, ev sahibi ülke olarak organizasyona tam kadro katılım sağlamış; kayaklı koşu, alp disiplini, kısa kulvar sürat pateni ve buz pateni gibi branşlarda genç sporcular önemli performanslar sergilemiştir. Her ne kadar madalya sayısı sınırlı olsa da Türk sporcuların elde ettiği deneyim, onların gelecekteki uluslararası kariyerleri açısından büyük bir kazanım olmuştur. Ayrıca bu organizasyon, millî spor federasyonlarının kış branşlarında altyapı geliştirme ve yetenek takibi açısından stratejik bir dönüm noktası olarak değerlendirilmiştir.

EYOF 2017, yerli ve yabancı medya tarafından geniş biçimde takip edilmiş; TRT Spor başta olmak üzere birçok yayın kuruluşu tarafından canlı yayınlarla desteklenmiştir. Erzurum'da gerçekleşen organizasyon, yerel halkın spora katılımını teşvik etmiş, gençler için ilham verici bir deneyim sunmuştur.

9.2.8. Atletizm

2012 Dünya Salon Atletizm Şampiyonası – İstanbul

Atletizm, modern sporların temelini oluşturan ve olimpik düzeyde en fazla branşa sahip olan sporlardan biridir. Bu bağlamda, Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği (IAAF - şimdiki adıyla World Athletics) tarafından düzenlenen Dünya Salon Atletizm Şampiyonası, sporun elit düzeydeki vitrin organizasyonlarından biridir. Türkiye, bu önemli etkinliğe 2012 yılında İstanbul'da ev sahipliği yapmıştır.

- **Tarih:** 9–11 Mart 2012
- **Ev Sahibi Şehir:** İstanbul
- **Ev Sahibi Salon:** Ataköy Atletizm Salonu
- **Katılımcı Ülke Sayısı:** 172
- **Sporcu Sayısı:** Yaklaşık 650 elit sporcu
- **Branş Sayısı:** 26 (13 erkek, 13 kadın)

İstanbul 2012, özellikle salon atletizminin Türkiye'de yaygınlaşmasına büyük katkı sağlamıştır. Organizasyon öncesinde Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyonunda yapılan yatırımlar çerçevesinde, İstanbul'un Avrupa Yakası'nda Ataköy Atletizm Salonu inşa edilmiştir. 7.450 seyirci kapasiteli bu salon, Türkiye'nin ilk uluslararası standartlardaki salon atletizm kompleksidir. Salon; 200 metre uzunluğunda 6 kulvarlı oval piste, 60 metrelik sprint düz piste ve uzun atlama, üç adım atlama, yüksek atlama, sırıkla atlama ve gülle atma gibi tüm branşlara uygun teknik altyapıya sahiptir. Bu salon, şampiyonanın ardından Türkiye'de salon atletizminin kurumsallaşmasına ve uluslararası müsabakaların kalıcı şekilde düzenlenmesine imkân tanımıştır.

Şampiyona boyunca yaklaşık 250 yabancı gazeteci akredite edilmiş, TRT ve uluslararası yayıncı kuruluşlar üzerinden organizasyon dünyanın 100'den fazla ülkesinde canlı yayınlanmıştır. Türkiye turnuvayı 1 gümüş madalya ile tamamlamıştır.

2023 Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası – İstanbul

- **Tarih:** 2–5 Mart 2023
- **Ev Sahibi Şehir:** İstanbul
- **Salon:** Ataköy Atletizm Salonu
- **Katılan Ülke Sayısı:** 47
- **Katılımcı Sporcu Sayısı:** Yaklaşık 600

2023 Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası, Türkiye'nin atletizm branşında bugüne kadar ev sahipliği yaptığı en prestijli organizasyonlardan biri olarak kayda geçmiştir. Organizasyon, Cumhuriyet'in 100. yılına denk gelmesi bakımından da sembolik bir anlam taşımış; Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde sporun stratejik konumunu ve uluslararası temsil gücünü pekiştirmiştir.

İstanbul'daki Ataköy Atletizm Salonu, Türkiye'nin salon atletizmindeki en gelişmiş altyapılarından biridir. 2012 Dünya Salon Atletizm Şampiyonası'na da ev sahipliği yapan bu kompleks, 2023 şampiyonası için yeniden modernize edilmiştir. Atletizm pisti, ısıtmalı sistemleri, antrenman alanları, medya merkezi ve sporcu konaklama olanaklarıyla Avrupa standartlarının üzerine çıkan bir altyapı ortaya konmuştur.

Avrupa Atletizm Birliği yetkilileri, organizasyonun ardından yaptıkları açıklamalarda Türkiye'nin "yüksek standartlı, disiplinli ve misafirperver bir spor ev sahibi" olduğunu vurgulamıştır. Türkiye'nin bir altın madalya ile tamamladığı şampiyonanın sonunda gerçekleştirilen kapanış töreninde, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı özel vurgularla anılmış, Türk kültürü temalı sahne gösterileriyle spor ve kültür birlikteliği güçlendirilmiştir.

Runatolia Uluslararası Antalya Maratonu

2006 yılından bu yana düzenlenen Runatolia Uluslararası Antalya Maratonu, Türkiye'nin en köklü ve yüksek katılımlı yol koşusu organizasyonlarından biri hâline gelmiştir. Başlangıçta "Runtalya" adıyla başlatılan ve günümüzde "Runtalya Presented by Fraport TAV" olarak sürdürülen etkinlik, her yıl mart ayında Antalya'da gerçekleştirilmekte; hem profesyonel atletleri hem de amatör koşucuları bir araya getirmektedir.

Etkinlik, yalnızca bir spor organizasyonu olmanın ötesinde, "lifestyle" maraton modeliyle spor, sağlık, şehir kültürü ve turizmi bir arada buluşturan çok yönlü bir yapıya sahiptir. Koşu programı çerçevesinde maraton (42K), yarı maraton (21K), 10K ve 5K halk koşusu gibi farklı kategorilerde yarışlar düzenlenmekte, böylece her yaş ve seviyeden katılımcıya hitap edilmektedir. Runatolia her yıl 10 binin üzerinde koşucuyu ağırlamakta; katılımcılar arasında Türkiye'nin dört bir yanından gelen sporcuların yanı sıra onlarca farklı ülkeden yabancı atletler de yer almaktadır. Bu özelliğiyle Runatolia, spor turizmine katkı sunmakta ve Antalya'nın küresel tanıtımında önemli bir rol oynamaktadır.

Aynı zamanda, koşu rotasının Akdeniz kıyı şeridini, tarihi şehir dokusunu ve doğal güzellikleri içermesi; etkinliği yalnızca atletik performans açısından değil, deneyim odaklı spor turizmi perspektifinden de cazip kılmaktadır. Bu bağlamda Runatolia, Türkiye'nin spor temelli destinasyon markalaşmasına katkı sağlayan öncü organizasyonlardan biri hâline gelmiştir.

9.2.9. Motor Sporları

Formula 1 Türkiye Grand Prix'si

Formula 1 Türkiye Grand Prix'si, yalnızca motor sporlarının değil, aynı zamanda yüksek teknoloji, küresel medya ve spor turizminin buluştuğu çok yönlü bir mega etkinlik olarak Türkiye'nin uluslararası marka değerine büyük katkı sağlayan organizasyonlardan biridir. İlk kez 2005 yılında Formula 1 takvimine dahil edilen Türkiye Grand Prix'si, İstanbul'un doğu ve batı arasında bir köprü olduğu imajını sportif platformda yeniden üretmiş; ülkenin uluslararası prestijini artırmıştır. Formula 1 yarışları için özel olarak inşa edilen Intercity İstanbul Park, 2005 yılında hizmete açılmış, Türkiye'yi yüksek performanslı motor sporları arenasına taşıyan önemli bir tesis olmuştur. 5.338 km uzunluğundaki pist, 14 virajdan oluşmakta olup, özellikle 8. viraj ("Diabolica" olarak da anılır) dünya çapında pilotlar ve yarışseverlerce en zorlu virajlardan biri olarak kabul edilmektedir.

İstanbul Park, Avrupa'nın en teknik pistlerinden biri olarak değerlendirilmiş; FIA (Uluslararası Otomobil Federasyonu) standartlarını tam anlamıyla karşılamasıyla övgü toplamıştır.

İlk yarış, 21 Ağustos 2005'te düzenlenmiş ve bu tarihten itibaren 7 yıl boyunca kesintisiz şekilde Formula 1 takviminde yer almıştır. Bu dönemde İstanbul Park'ta yarışan ve zafere ulaşan bazı önemli pilotlar arasında:

- Kimi Räikkönen (2005)
- Felipe Massa (2006, 2007, 2008 – üst üste 3 kez)
- Jenson Button (2009)
- Lewis Hamilton (2010)
- Sebastian Vettel (2011) yer almıştır.

Bu organizasyonlar sayesinde Türkiye, küresel motor sporları takviminde güçlü bir konum elde etmiş; milyonlarca izleyiciye hem modern şehir kimliğini hem de doğal ve kültürel değerlerini tanıtma fırsatı bulmuştur.

Covid 19 pandemisi nedeniyle birçok ülke yarışlara ev sahipliği yapamamamıştır. Bu alanda güçlü bir mücadele veren Türkiye, Formula 1 yönetimi tarafından 2020 ve 2021 yıllarında takvime dahil etmiştir. Bu durum, Türkiye'nin uluslararası kriz koşullarında bile güvenli, esnek ve yüksek standartlı bir organizasyon yapma kapasitesine sahip olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. 2020 yarışı, 13–15 Kasım tarihlerinde seyircisiz olarak düzenlenmiş ve Lewis Hamilton, bu yarışta zafer kazanarak kariyerindeki 7. dünya şampiyonluğunu ilan etmiştir.

2021 yarışında da İstanbul Park, Covid 19 pandemisi kurallarına uygun şekilde organize edilmiş ve Valtteri Bottas birincilik elde etmiştir.

2020 ve 2021 yarışları tüm dünyaya canlı yayınlanmış, milyarlarca izleyiciye ulaşmıştır. İstanbul Park'ın teknik zorlukları, estetik görüntüleri ve stratejik coğrafi konumu organizasyona büyük ilgi çekmiştir.

Ayrıca yarışlara dair tanıtımlarda Kapadokya, İstanbul Boğazı, Pamukkale ve Efes gibi turistik merkezlerin görüntüleri kullanılarak Türkiye'nin turizm potansiyeli ön plana çıkarılmıştır. Formula 1'in sosyal medya hesaplarından yapılan Türkiye paylaşımları milyonlarca etkileşim almıştır.

WRC Dünya Ralli Şampiyonası – Türkiye Rallisi

Dünya Ralli Şampiyonası (World Rally Championship – WRC), FIA (Fédération Internationale de l'Automobile) tarafından organize edilen ve dünyanın en prestijli motor sporları serilerinden biri olarak kabul edilen bir şampiyonadır. Farklı coğrafi, iklimsel ve yol koşullarında gerçekleştirilen etaplarıyla teknik, stratejik ve fiziksel açıdan yüksek performans gerektiren bu organizasyonun Türkiye ayağı olan Türkiye Rallisi, ülkemizin küresel spor organizasyonlarındaki kapasitesini ve turizm potansiyelini güçlü biçimde dünyaya yansıttığı bir platform olmuştur.

Türkiye Rallisi, hem sportif başarı hem de Türkiye'nin tanıtım ve kamu diplomasisi stratejileri açısından dikkat çeken bir organizasyon olarak, 2003 yılından itibaren zaman zaman kesintiye uğrasa da iki farklı dönem halinde WRC takvimine başarıyla dâhil edilmiştir.

Türkiye Rallisi, ilk kez 2003 yılında FIA Dünya Ralli Şampiyonası'nın resmî ayağı olarak Antalya'nın Kemer ilçesinde organize edilmiştir. Bu dönemde ralli etapları, Toros Dağları'nın eteklerinde ve Akdeniz kıyılarındaki zorlu toprak yollar üzerinde gerçekleşmiştir. Ralli organizasyonları, Antalya (Kemer) merkezli olarak yürütülmüş, doğal güzelliklerle bütünleşen etaplar sayesinde görsel çekicilik oluşturulmuş ve uluslararası medya tarafından "en zorlu ve görsel anlamda en estetik parkurlardan biri" olarak değerlendirilmiştir.

2003–2010 arasında Türkiye Rallisi, WRC takviminde istikrarlı bir yer edinmiş, aralarında Sébastien Loeb, Marcus Grönholm, Mikko Hirvonen gibi efsanevi pilotların yer aldığı WRC takımlarını ağırlamıştır.

2010 yılında İstanbul'da düzenlenen Türkiye Rallisi, asfalt etaplarıyla farklı bir deneyim sunmuş; ancak bu organizasyonun ardından Türkiye, bir süre WRC takviminde yer almamıştır. Bu süreçte yeni değerlendirmeler yapılmış, ralli sporunun ulusal düzeyde yeniden yapılandırılmasına ağırlık verilmiştir.

Türkiye, 2018 yılında Dünya Ralli Şampiyonası takvimine Muğla'nın Marmaris ilçesi merkezli olarak güçlü bir dönüş yapmıştır. Organizasyon, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın desteğiyle, Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu (TOSFED) tarafından yürütülmüştür.

Muğla'nın Marmaris, Ula ve Datça gibi doğal zenginliğe sahip ilçelerinde gerçekleşen yeni etaplar, "En Zorlu Ralli Etabı" unvanını alarak WRC takviminde özel bir yer edinmiştir. Türkiye Rallisi, özellikle Marmaris yıllarında hem görsel hem teknik anlamda en çok ilgi gören WRC yarışlarından biri olmuştur. Organizasyon 155 ülkeye canlı veya banttan yayınlanmış, TRT Spor başta olmak üzere birçok uluslararası kanal ve dijital platformda yer almış ve Türkiye'nin turizm değerleri (plajlar, koylar, tarihî yapılar) yarışların drone ve helikopter çekimleri ile milyonlara ulaşmıştır.

Türkiye Enduro ve ATV Şampiyonası

Türkiye Enduro ve ATV Şampiyonası, motor sporları alanında Türkiye'nin en zorlu ve dikkat çekici yarış serilerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Yarışın 2021 yılı final etabı, 11–12 Aralık 2021 tarihlerinde Eskişehir ve Kütahya sınırları içerisinde yer alan, Anadolu'nun en eski yerleşim alanlarından biri olan Frig Vadisi'nde gerçekleştirilmiştir. Tarihi yaklaşık 3 bin yıl öncesine uzanan Frig Vadisi, doğal engelleri ve engebeli arazisiyle enduro ve ATV sporları için son derece elverişli bir zemin sunmuştur. Bu özel coğrafya, katılımcılara hem fiziksel dayanıklılık hem de teknik sürüş becerileri açısından zorlu bir parkur deneyimi yaşatmıştır. Aynı zamanda yarışların bu tarihi bölgede düzenlenmesi, motor sporlarını yalnızca rekabet temelli bir etkinlik olmaktan çıkararak, doğa ve kültürel mirasla bütünleşmiş tematik bir spor turizmi alanına dönüştürmüştür.

Şampiyona; profesyonel ve amatör sporcuları bir araya getirmenin ötesinde, bölgenin turizm potansiyelini artırmış, yerel kalkınmaya katkı sunmuş ve Frigya'nın kültürel değerlerinin spor yoluyla yeniden keşfedilmesini mümkün kılmıştır. Bu yönüyle Türkiye Enduro ve ATV Şampiyonası, sporun kültürel miras alanlarında sürdürülebilir ve deneyim odaklı bir turizm biçimine dönüşümüne örnek teşkil etmektedir.

9.2.10. Diğer Branşlar ve Organizasyonlar

Dövüş Sporları ve Uzak Doğu Branşları

Türkiye, dövüş sporlarında da her yaş kategorisinden birçok uluslararası turnuvaya ev sahipliği yapmıştır.

- 2022 Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası, İstanbul'da düzenlenmiş ve Türkiye tarihinin en yüksek madalya başarılarından biri elde edilmiştir.
- 2023 Dünya Tekvando Şampiyonası, Azerbaycan ile eşgüdümlü olarak gerçekleştirilmiş ve Türk sporcular tarihî sonuçlar almıştır.
- Avrupa Wushu Şampiyonaları, Muay Thai Dünya Kupaları, Kick Boks Dünya Serisi Etapları gibi birçok organizasyon Ankara, Antalya, İstanbul gibi şehirlerde yapılmış; bu organizasyonlar sayesinde Türkiye, bu branşlarda diplomatik merkez hâline gelmiştir.

Bu etkinlikler, Türkiye'nin özellikle Asya ülkeleriyle kültürel ve diplomatik ilişkilerini güçlendiren birer araç niteliği de taşımaktadır.

Okçuluk

Antalya, okçuluk sporunun uluslararası takviminde adeta sabit bir durak hâline gelmiş; Dünya Okçuluk Federasyonu (World Archery) organizasyonları neredeyse her yıl bu şehirde düzenlenmiştir.

- Türkiye, Dünya Kupası etaplarına, Avrupa Şampiyonalarına ve karma milli takımlar düzeyinde kıta içi müsabakalara ev sahipliği yapmış;
- Aynı zamanda geleneksel Türk okçuluğuyla modern olimpik okçuluğu buluşturarak kültürel bir bütünleşme de sağlanmıştır.

Su Sporları ve Yelken

Optimist, laser ve RS:X gibi yelken sınıflarında, Marmaris, Bodrum, Çeşme ve Gökçeada gibi merkezlerde düzenlenen uluslararası yarışlar, Türkiye'nin denizcilik kültürünü ve turizm diplomasi potansiyelini ön plana çıkarmaktadır.

- Kano, kürek ve yüzme organizasyonları, hem Balkan hem de Akdeniz kuşağı ülkeleriyle sportif ve diplomatik bağların pekiştirilmesine katkı sunmuştur.
- Türkiye ayrıca, son yıllarda açık su yüzme şampiyonaları ve kıtalararası boğaz geçişleri gibi diplomatik değeri yüksek etkinliklerle de farklı organizasyonlara imza atmıştır.

Uluslararası Branş Federasyonlarıyla Stratejik İş Birlikleri

Türkiye, farklı spor dallarının dünya federasyonlarıyla stratejik iş birlikleri kurarak, uluslararası takvimlerin düzenli ev sahibi ülkelerinden biri hâline gelmiştir. Bu kapsamda:

- ITF ve WTA kapsamında tenis organizasyonları, İstanbul, Antalya ve Mersin gibi şehirlerde düzenlenmiştir.
- Dünya Masa Tenisi Federasyonu iş birliğiyle Türkiye Open turnuvaları yapılmış;
- Oryantiring ve dağcılık federasyonları, Türkiye'nin coğrafi çeşitliliğini öne çıkaran uluslararası etaplar düzenlemiştir.

Yaş Kategorilerine Yayılan Uluslararası Organizasyonlar

Türkiye'nin spor diplomasisi, yalnızca elit düzeyde değil; gençlik kategorileri üzerinden de genişletilen bir strateji izlemektedir. Bu çerçevede:

- U15, U17, U21 gibi yaş gruplarına özel Avrupa ve dünya şampiyonaları, dövüş sporları, okçuluk, masa tenisi ve eskrim gibi branşlarda düzenlenmiş;
- Üniversitelerarası spor organizasyonları (FISU kapsamında) Türkiye'de başarıyla gerçekleştirilmiş;
- Engelli spor organizasyonları gibi sosyal kapsayıcılığı yüksek yarışmalarla Türkiye, insan hakları ve sosyal adalet temalı diplomatik bir söylemi spor yoluyla hayata geçirmiştir.

9.3. Diğer Uluslararası Organizasyonlar

9.3.1. Türk Devletleri Teşkilatı Üniversite Spor Oyunları

Türk Dili Konuşan ülkeler arasında ortak kültürel mirası genç kuşaklar üzerinden pekiştirmek amacıyla spor temelli bir etkileşim zemini oluşturulması fikri, ilk kez 28–29 Mart 2013 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Türk Konseyi Türk Üniversiteler Birliği Hazırlık Toplantısı'nda dile getirilmiştir. Üniversiteler arasında spor müsabakaları düzenlenmesi yönündeki bu öneri, gençlerin bir araya gelmesini kolaylaştıracak, sporun dönüştürücü gücü aracılığıyla bölgesel dayanışmayı artıracak çok yönlü bir inisiyatif olarak ortaya çıkmıştır. Bu fikrin kurumsal karşılık bulduğu adım, 16 Ağustos 2013 tarihinde Azerbaycan'ın Gabala kentinde gerçekleştirilen Türk Konseyi Üçüncü Devlet Başkanları Zirvesi olmuştur. Zirvede alınan kararla, Türk Konseyi Üniversite Spor Oyunları'nın hayata geçirilmesine yönelik hazırlık çalışmalarının başlatılması talimatı verilmiş, böylece Türk dünyasındaki genç sporcular arasında sportif rekabeti teşvik eden, ancak amacı sadece müsabaka olmayan bir çerçeve şekillenmiştir. Oyunlar; üniversite öğrencileri arasında sportif iş birliğini güçlendirmeyi, kültürel etkileşimi artırmayı ve Türk Devletleri arasında uzun vadeli toplumsal yakınlaşmayı desteklemeyi hedeflemektedir.

Organizasyonun yapısını ve kurallarını belirleyen Yönetmelik, Türk Konseyi Sekretaryası koordinasyonunda, üye ülkelerin Gençlik ve Spor Bakanlıkları ile ortaklaşa hazırlanmış ve nihai olarak 4 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirilen Türk Konseyi Gençlik ve Spor Bakanları Birinci Toplantısı'nda Bakanlar düzeyinde onaylanmıştır. Böylece, üniversiteler arası spor müsabakalarının düzenli, çok taraflı ve kurumsallaşmış bir formatta hayata geçirilmesinin önü açılmıştır. Söz konusu yönetmelik uyarınca, oyunların iki yılda bir düzenlenmesi ve ev sahipliğinin alfabetik sıraya göre üye ülkeler arasında dönüşümlü şekilde üstlenilmesi öngörülmektedir. Ayrıca sadece Türk Konseyi üyeleri değil, diğer Türk dili konuşan ülkelerin de hem katılımcı hem de ev sahibi olarak oyunlara dâhil olması prensipte mümkün kılınmıştır. Bu yönüyle Türk Konseyi Üniversite Spor Oyunları, gençler arası sportif rekabetin ötesinde, Türk dünyasında spor diplomasisinin çok taraflı bir aracı olarak konumlanmakta; toplumsal, kültürel ve siyasal bağları pekiştiren kalıcı bir etkileşim platformuna dönüşmektedir.

Birinci Üniversite Spor Oyunları

Türk Konseyi Birinci Üniversite Spor Oyunları, 5–10 Nisan 2018 tarihlerinde Bakü'de gerçekleştirilmiştir. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye'den yaklaşık 400 sporcu ve antrenörün katıldığı organizasyonda, 7 farklı branşta müsabakalar düzenlenmiştir.

Türkiye, Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu aracılığıyla güreş, masa tenisi, judo, kadın ve erkek voleybol, futsal ve satranç branşlarında toplam 78 sporcu ve 19 antrenör/idareciyle, 97 kişilik bir kafile hâlinde temsil edilmiştir. Açılış töreni, 6 Nisan 2018'de Bakü Spor Sarayı'nda gerçekleştirilmiş; üst düzey protokol ve çok sayıda izleyicinin katılımıyla gerçekleşen program, Azerbaycan resmi spor kanalı tarafından canlı olarak yayınlanmıştır.

İkinci Üniversite Spor Oyunları

Türk Devletleri Teşkilatı İkinci Üniversite Spor Oyunları, 5–10 Kasım 2023 tarihleri arasında Kazakistan'ın Türkistan şehrinde gerçekleştirilmiştir. Türk dünyasındaki üniversiteler arasında kültürel yakınlaşmayı güçlendirmek, gençler arasında karşılıklı anlayışı, dostluğu ve uyumu teşvik etmek amacıyla düzenlenen organizasyon, ortak tarih ve medeniyet bilincinin spor aracılığıyla pekiştirilmesini hedeflemiştir.

Organizasyona Türk Devletleri Teşkilatı'na üye ülkelerin üniversite sporcuları katılmış, müsabakalar satranç, masa tenisi, voleybol, judo, futsal, Greko-Romen güreş ve serbest güreş olmak üzere 7 farklı branşta düzenlenmiştir. Her ülkenin müsabakalarda en fazla 80 sporcu, 11 antrenör, 2 doktor, 4 resmi temsilci, 1 heyet başkanı ve 9 hakem ile temsil edilmesi öngörülmüş; bu çerçevede oyunlar geniş bir katılımla hayata geçirilmiştir. İkinci Üniversite Spor Oyunları, genç sporcuların sadece fiziksel performanslarını değil, aynı zamanda kültürlerarası etkileşim becerilerini de geliştirmelerine imkân tanımış; Türk dünyasında üniversiteler arası spor geleneğinin kurumsallaşması yönünde önemli bir adım olmuştur.

9.3.2. Türk Devletleri Teşkilatı Spor Gönüllüleri Forumu

12 Kasım 2020 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen Türk Konseyi Gençlik ve Spor Alanında İşbirliğine İlişkin Dördüncü Çalışma Grubu Toplantısı, spor gönüllülüğü alanında yeni bir iş birliği perspektifi sunmuştur. Toplantıya katılan Azerbaycan temsilcileri, 2019 yılında ülkelerinde düzenlenen "Voluntiada" adlı spor gönüllülüğü etkinliğinin, Türk Konseyi Üyesi ve Gözlemci ülkeler arasında da örnek alınarak benzer formatta gerçekleştirilmesini önermiştir. Bu çerçevede; sporun kalkınmasında gönüllülüğün kurumsal bir araç olarak kullanılması, gönüllü faaliyetlerin gençlik değişim programlarıyla desteklenmesi, taraf ülkeler arasında gönüllülük temelli iş birliği ağları kurulması ve Türk Konseyi bünyesinde gönüllüleri kapsayan yapısal bir mekanizma oluşturulması gündeme gelmiştir. Gönüllüler arasında ortak bir dijital havuzun oluşturulması ve etkinliklerde bu sistemin aktif şekilde kullanılması da öneriler arasında yer almıştır.

Birinci Spor Gönüllüleri Forumu

Türk Devletleri Teşkilatı Gençlik ve Spordan Sorumlu Bakanlar 8. Toplantısı'nda alınan karar doğrultusunda, 4-7 Mart 2025 tarihleri arasında Birinci Spor Gönüllüleri Forumu Azerbaycan'ın ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Forum, üye ülkeler arasında spor gönüllülüğü alanında iş birliğini geliştirmeyi ve ortak bir gönüllü platformu oluşturmayı hedeflemiştir. Etkinlik süresince gençlik değişimleri, gönüllü havuzu oluşturulması ve sivil toplum kuruluşlarıyla koordinasyon gibi başlıklarda görüş alışverişinde bulunulmuştur.

9.4. Uluslararası Spor Federasyonlarında Temsil ve Etki

Küreselleşen dünyada, spor sadece rekabet ve fiziksel başarılarla sınırlı bir alan olmaktan çıkmış; diplomasi, tanıtım, yönetişim ve uluslararası ilişkilerle doğrudan temas kuran stratejik bir alana dönüşmüştür. Bu dönüşüm sürecinde, ülkelerin yalnızca sportif başarıları değil, aynı zamanda uluslararası spor kurumlarında sağladıkları temsil gücü ve karar alma mekanizmalarındaki etkinlikleri de büyük önem taşımaktadır.

Türkiye, 2000'li yıllardan itibaren izlediği dışa açılım politikaları çerçevesinde, uluslararası spor federasyonlarında üst düzeyde temsil edilme, karar alma süreçlerine katılma ve katkı sunma hedefleri doğrultusunda önemli mesafeler kat etmiştir.

9.4.1. 1923–1950 Dönemi

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında spor, ulusal birliğin pekiştirilmesi, gençliğin fiziksel ve zihinsel gelişimi ile sağlıklı toplum inşası için bir araç olarak değerlendirilmiş; bu süreçte uluslararası spor yapılarıyla ilk temaslar da kurulmaya başlanmıştır. Türkiye, 1924 Paris Olimpiyatları ile birlikte modern olimpik hareketin parçası olmuş ve ardından birçok uluslararası spor federasyonuna üye olarak temsil edilmeye başlamıştır.

Ancak bu dönemde Türkiye'nin uluslararası spor yönetiminde etkin bir rol üstlenmesinden söz etmek güçtür. Temsil daha çok sembolik düzeyde gerçekleşmiş, federasyonlar düzeyinde kurumsallaşma süreci henüz tamamlanmadığı için karar alma mekanizmalarına aktif katılım sınırlı kalmıştır.

9.4.2. 1950–1980 Dönemi

Soğuk Savaş dönemiyle birlikte spor, ülkelerin ideolojik temsiline aracılık eden bir araç hâline gelmiş; uluslararası organizasyonlara katılım artarken, spor diplomasisinin anlamı da derinleşmiştir. Bu bağlamda Türkiye, özellikle Balkan Oyunları, Akdeniz Oyunları ve İslam Ülkeleri Spor Oyunları gibi çok taraflı organizasyonlar sayesinde bölgesel düzeyde diplomatik spor ilişkilerini geliştirmiştir.

Uluslararası federasyonlara üyelik süreçleri bu dönemde hız kazanmıştır. Türkiye, 1952 yılında FIBA (Uluslararası Basketbol Federasyonu) üyeliğine kabul edilmiş, IAAF (bugünkü World Athletics) ve UWW (eski FILA) gibi olimpik federasyonlara aktif katılım sağlanmıştır.

9.4.3. 1980–2000 Dönemi

1980'li yıllardan itibaren Türkiye'de spora dair yapısal reformlar ve kurumsal modernizasyon süreçleri hız kazanmış; bu gelişmelerin dış yansıması olarak uluslararası federasyonlarda daha bilinçli bir temsil anlayışı ortaya çıkmıştır. Aynı dönemde Türk spor yöneticileri, FIBA, IJF, UWW, UEFA ve diğer federasyonların teknik komitelerinde yer almaya başlamış, hakem, gözlemci ve organizatör düzeyindeki temsiller artmış, uluslararası federasyonların toplantılarına düzenli katılım sağlanarak kurumsal ilişkiler derinleştirilmiştir.

Yine bu dönemde Türkiye, bölgesel spor organizasyonlarına ev sahipliği yaparak hem kurumsal güven inşa etmiş hem de federasyonların karar süreçlerinde aktif rol almaya başlamıştır.

9.4.4. 2000 Sonrası Dönem

2000'li yıllar, Türkiye'nin hem iç yapısında hem dış politikasında dönüşümün yaşandığı bir dönem olarak, sporun da bu değişimden etkilendiği zaman dilimi olmuştur. Özellikle 2002 sonrasında devletin spora dair yaklaşımı yeniden şekillenmiş; spor artık yalnızca başarı odaklı değil, kalkınma, sosyal bütünleşme, kültürel temsil ve uluslararası tanıtım aracı olarak değerlendirilmiştir.

Bu süreçte Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi, uluslararası spor diplomasisinin merkezî olarak planlanması, federasyonların profesyonel yönetişim modellerine geçişi, yabancı dil bilen, uluslararası ağlara hâkim genç spor yöneticilerinin desteklenmesi gibi adımlar atılmıştır.

Bu dönüşümün yansımaları, özellikle FIBA Europe Başkanlığı, Dünya Tekvando Federasyonu Asbaşkanlığı, Avrupa Voleybol Konfederasyonu Komiteleri, World Archery teknik kurulları gibi çok sayıda üst düzey görevle somutlaşmıştır.

Türkiye'nin son yirmi dört yıllık dönemde uyguladığı spor politikaları, yalnızca sportif başarılar ve ulusal organizasyon kapasitesinin gelişmesiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda uluslararası spor federasyonlarında kurumsal temsilin güçlendirilmesi hedefini de içermiştir. Bu doğrultuda, çeşitli spor branşlarına ait dünya ve kıta federasyonlarında Türkiye, yönetim, denetim, eğitim, etik ve teknik komisyonlar gibi kilit düzeylerde temsiliyet sağlamış, bu temsilin niteliği giderek artmıştır.

Olimpiyat Oyunları'nda yer alan geleneksel branşlara yönelik uluslararası federasyonlarda Türkiye, uzun süredir üye olmakla birlikte, son yıllarda özellikle yönetim kurulu düzeyinde görev alma, teknik kurul üyeliği, hakem atamaları, gelişim programlarının koordinasyonu gibi alanlarda aktif roller üstlenmiştir.

Türkiye bu temsil sayesinde, olimpik spor sistemine yön veren karar alma süreçlerine katkı sunma, uluslararası standartların ülkeye uyarlanması, kendi sporcuları için daha adil rekabet koşulları oluşturma, ulusal federasyonlar ile uluslararası yapılar arasındaki etkileşimi artırma, gibi çok sayıda stratejik kazanım elde etmiştir.

Ayrıca Türkiye, bu federasyonlarla iş birliği içinde uluslararası eğitim seminerleri, antrenör gelişim programları ve hakem kursları düzenleyerek insan kaynağının niteliksel gelişimini de desteklemektedir.

Türkiye bu dönemde Avrupa kıtasına özgü spor federasyonlarında, özellikle yönetim kademelerinde daha görünür hâle gelmiştir. Türkiye'nin bulunduğu coğrafi bölgenin geçiş konumunda olması, Avrupa ile Orta Doğu ve Asya arasında bir köprü görevi üstlenmesini sağlamakta; bu durum Türkiye'nin kıta düzeyindeki federasyonlarda dengeleyici bir aktör olarak kabul edilmesine katkı sunmaktadır.

Bu kapsamda bölgesel turnuvaların Türkiye'ye verilmesi, gelişmekte olan spor ülkeleriyle birlikte hareket edilmesi, Avrupa spor politikalarının oluşturulmasında katkı sunulması gibi süreçlerde Türkiye önemli roller üstlenmektedir.

Sporun evrilen doğasıyla birlikte gelişen ya da yeniden popülerlik kazanan bazı branşlar (okçuluk, tekvando, karate, wushu, kick boks, masa tenisi, eskrim gibi), Türkiye'nin kurumsal temsil stratejisinde özel bir yer edinmiştir. Bu branşlarda da Türkiye, hem teknik hem idari düzeyde federasyon organlarında görev almıştır. Ayrıca bu branşlar, Türkiye'nin kültürel ve tarihî mirasıyla da örtüştüğü için spor diplomasisinin kültürel boyutunu da besleyen alanlar hâline gelmiştir.

9.5. Uluslararası İşbirlikleri

9.5.1. Türkiye-Azerbaycan Arasında Gençlik Ve Spor Alanında İş Birliği Anlaşması

Türkiye ile Azerbaycan arasında gençlik ve spor alanındaki iletişimi ve iş birliğini güçlendirmek amacıyla, 25 Şubat 2020 tarihinde Bakü'de "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İş Birliği Anlaşması" imzalanmıştır. Bu anlaşma çerçevesinde, "Türkiye-Azerbaycan Gençlik ve Spor Alanında Çalışma Grubu II. Toplantısı" 24-27 Nisan 2024 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonucunda, tarafların ortaklaşa yürüteceği faaliyetler karara bağlanmış ve mutabakata varılan hususlar tutanak altına alınarak imzalanmıştır.

Bu kapsamda, "Spor Alanında Uzman Değişimi Programı"nın ilk etabı 2-6 Aralık 2024 tarihlerinde Ankara'da, ikinci etabı ise 23-27 Aralık 2024 tarihlerinde Azerbaycan'da, 12 kişilik Türk heyetinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, aynı tutanak çerçevesinde düzenlenmesi kararlaştırılan "Antrenör Eğitim Sistemi Değişim Programı"nın birinci etabı 12-16 Mayıs 2025 tarihlerinde Bakü'de, ikinci etabı ise 26-30 Mayıs 2025 tarihlerinde Ankara'da icra edilmiştir.

9.5.2. Sporda Dopinge Karşı Sıfır Tolerans

Türkiye, "spor ülkesi" vizyonu doğrultusunda ulusal mevzuatını uluslararası sözleşmelerle uyumlaştırarak dopingle mücadelede bütünlük ilkesiyle hareket etmektedir. Bu alandaki çabalar, 2011 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasıyla ivme kazanmış, spor altyapısında modernizasyon çalışmalarıyla desteklenmiştir. Türkiye, "Avrupa Konseyi Dopingle Mücadele Sözleşmesi" ve "UNESCO Sporda Dopingle Mücadele Uluslararası Sözleşmesi"ni imzalayan ilk ülkelerden biri olup, Dünya Dopingle Mücadele Ajansı (WADA) tarafından uyumlu ülke olarak tescillenmiştir. Türkiye Dopingle Mücadele Komisyonu (TDMK) ve Türkiye Doping Kontrol Merkezi (TDKM) bu alandaki çalışmaların öncüsüdür.

Türkiye, "Dopinge sıfır tolerans" ilkesiyle hareket etmekte, WADA, UNESCO, TMOK, federasyonlar ve akademik kurumlarla koordinasyon içinde faaliyet yürütmektedir. TDKM'nin kapasite ve teknoloji yatırımları, Orta Asya ve Orta Doğu için merkez olma hedefiyle sürmektedir. Türkiye, WADA ve UNESCO nezdindeki diplomatik temsillerle küresel karar alma süreçlerinde aktif rol üstlenmektedir. 2024-2025 döneminde COP9 Bürosu Başkan Yardımcılığı, 2022-2024 döneminde WADA Mütevelli Heyet Üyeliği gibi görevler üstlenilmiştir.

Dopingle mücadele, uluslararası iş birliği anlaşmalarında da öncelikli konu olmuş; RADOCA ülkelerine verilen eğitimler ve Güneydoğu Avrupa Ülkeleri toplantısında alınan kararlarla bu alan güçlendirilmiştir. İslami Dayanışma Oyunları'nda özel maddelerle dopingle mücadele kurumsallaştırılmış; WADA'nın Play True Day kampanyasına aktif katılım sağlanmış ve 2024 yılında ülkemiz sosyal medya erişiminde dünya 7.si olmuştur. Türkiye, dopingle mücadeleyi çok yönlü iş birlikleri ve kararlı politikalarla sürdüren bir ülke konumundadır. Bu mücadele, ulusal irade ve uluslararası normlarla desteklenerek kararlılıkla devam ettirilmektedir.

9.5.3. Avrupa Konseyi Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı

Avrupa Konseyi Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı, spor politikalarının öncelikli konularının en üst düzeyde ele alındığı ve devletlerarası iş birliğinin teşvik edildiği başlıca platformlardan biri olarak öne çıkmaktadır. İlk olarak 1974 yılında düzenlenen Konferans, Avrupa Konseyi'nin spor alanındaki çalışmalarına yön vermekte ve üye ülkeler arasında politika düzeyinde eşgüdümü güçlendirmektedir.

Konferansın 16'ncı toplantısı 2021 yılında Yunanistan'ın ev sahipliğinde çevrim içi ortamda gerçekleştirilmiş, 17'nci toplantı ise "Herkes için sporu yeniden düşünmek: Bireyin sağlığı, yaşamı ve hayalleri için emsalsiz bir destek" ana temasıyla Türkiye'nin evsahipliğinde Antalya'da düzenlenmiştir. 18'inci Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı 2024 yılında Portekiz'de düzenlenmiş, bir sonraki toplantının ise 2026 yılında Monako'da yapılması kararlaştırılmıştır.

Avrupa Konseyi 17. Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı

2022 yılında Türkiye, 5. İslami Dayanışma Oyunları ve 4. Dünya Göçebe Oyunları gibi büyük organizasyonların ardından, Avrupa Konseyi 17. Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı'na Antalya'da ev sahipliği yapmıştır. Konferans, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile EPAS (Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşması) Sekretaryası koordinasyonunda düzenlenmiştir.

Konferansa Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Marija Pejčinović Burić başta olmak üzere 41 ülkenin bakanları, UEFA, FIBA, IOC, FIFA ve WADA gibi uluslararası kuruluşların temsilcileri, uzmanlar ve spor dünyasından önemli isimler katılmıştır. Toplamda 250 konuğun katıldığı etkinlik, sporda etik, kapsayıcılık ve yönetişim konularında Avrupa'nın geleceğine yön veren platformlardan biri olarak öne çıkmıştır.

Avrupa Konseyi 17. Spordan Sorumlu Bakanlar Konferansı gerçekleştirildi, 26.10.2022

Konferansın ana teması "Herkes için sporu yeniden düşünmek: Bireyin sağlığı, yaşamı ve hayalleri için emsalsiz bir destek" olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda;

Cinsiyet eşitliği, dezavantajlı gruplar, çocuklar ve göçmenlerin spora katılımı gibi konular ele alınmıştır.

Spora erişim, sürdürülebilir yaşam ve sporun toplumsal rolü gibi başlıklarda çeşitli paneller gerçekleştirilmiştir.

Macolin Sözleşmesi (Spor Müsabakalarının Manipülasyonu ile Mücadele Sözleşmesi) Türkiye tarafından imzalanmıştır.

Ayrıca, "Göçmen ve Mültecilerin Spor Yoluyla Entegrasyonu" temalı yan etkinlik ve Aspendos ile Perge gibi tarihi alanlara yönelik kültürel programlar da düzenlenmiştir.

“Hükûmetlerimiz döneminde futbol yanında diğer bütün spor branşlarını da cazip hâle getirecek altyapıyı kurmak için özel gayret gösterdik. Gençlik ve Spor Bakanlarıma, bunun yanında ortak çalıştığımız TRT yayın gruplarına özellikle teşekkür ediyorum. ”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Temsilci Genç Buluşması ve TRT Spor Yıldız Tanıtım Programı
Ankara / 19 Mayıs 2021

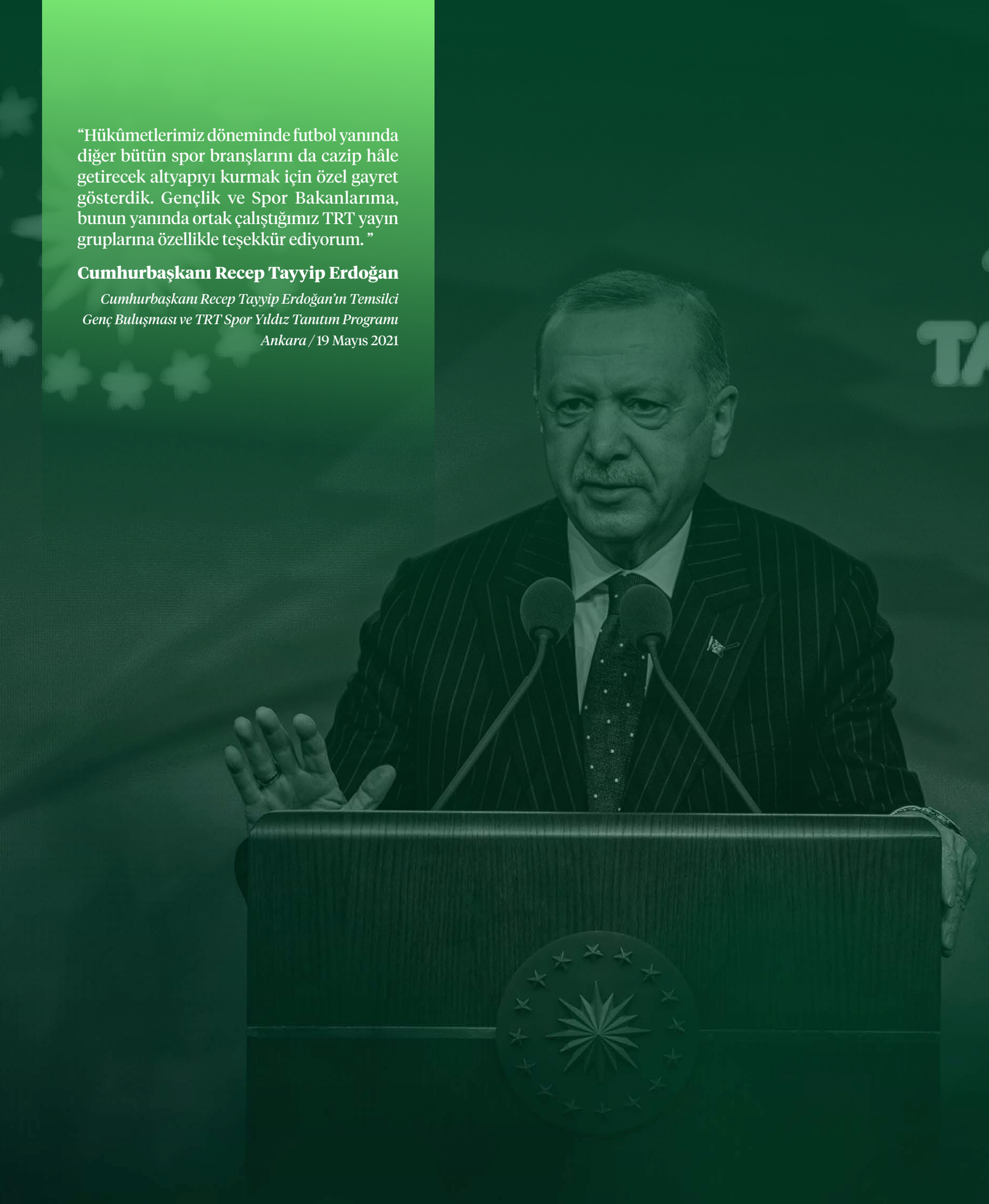

10. Bölüm

Kamuda Spor Yayıncılığı ve İletişim Alanındaki Dönüşüm

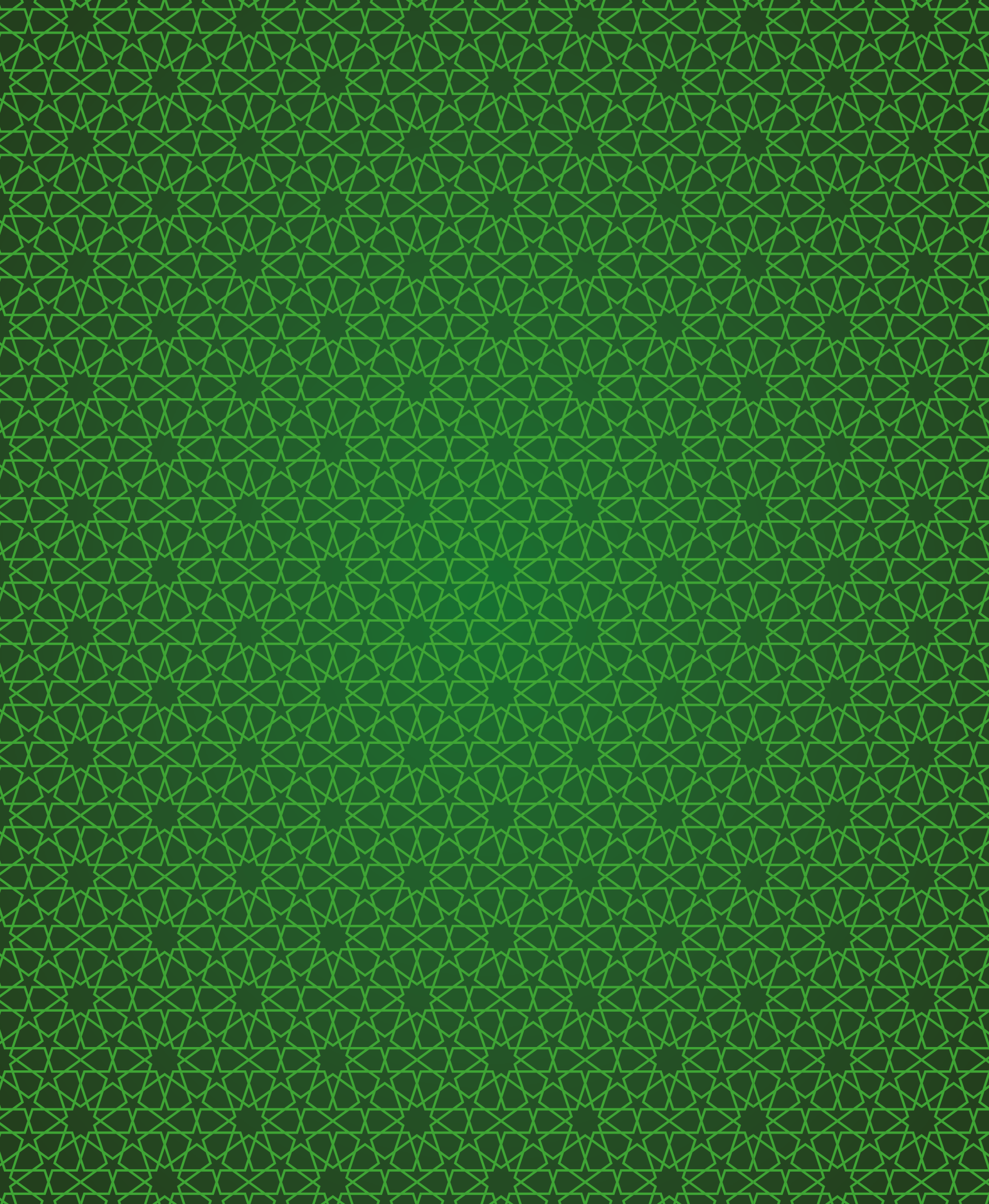

10.1. TRT ve Spor Yayıncılığı: Strateji ve Yayın Perspektifi

21. yüzyılda Türkiye, sporun yalnızca fiziksel bir aktivite olmaktan öte toplumsal dayanışma, gençlerin gelişimi, sağlıklı yaşam kültürü, uluslararası tanıtım ve kamu diplomasisi açısından stratejik bir unsur olarak değerlendirildiği kapsamlı bir dönüşüm sürecine girmiştir. Bu dönüşüm içerisinde kamu yayıncısı olarak TRT, kritik ve çok boyutlu bir görev üstlenmekte; kamu yayıncılığı sorumluluğu ile Türkiye'nin spor alanındaki başarılarının, bu alanda gerçekleştirilen faaliyetlerin ulusal ve uluslararası alanda bilinirliğinin artırılması, tanıtımının yapılması, kamuoyunun farkındalığının artırılması, özellikle gençlere sporun sevdirilmesi ve ülkemizde sporun yaygınlaştırılması amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

TRT aynı zamanda spor kanalları ve yayıncılığı ile ülkemizin çeşitli spor alanlarındaki başarılarının kamuoyunda hak ettiği değeri bulmasına ve geniş kitlelerde farkındalık oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Başta TRT Spor, TRT Spor Yıldız, TRT 1 ve tabii Spor olmak üzere, toplamda 17 televizyon kanalı, 17 radyo kanalı, 9 uluslararası dijital haber platformu, basılı yayınlar, dijital uygulamalar, oyunlar, TRT Dinle ve uluslararası dijital platformu "tabii" ile TRT, Türkiye'nin vizyonunu yansıtan, ülkemizin çeşitli spor alanlarındaki icraatlarını, başarılarını ve hedeflerini kamuoyuna aktaran yayınlarına devam etmektedir. TRT bu geniş yelpazedeki faaliyetlerinde, Türkiye'de spor kültürünü geliştirmeye, gençleri spora teşvik etmeye ve Türkiye'nin uluslararası spor vizyonunu güçlendirmeye yönelik ulusal ve uluslararası stratejileri hayata geçirmektedir. Ayrıca Türkiye'nin spor diplomasisi, adil rekabet ve dostluk temelli yaklaşımlarının küresel kamuoyunda yankı bulmasında öncü bir rol oynamaktadır.

TRT, kamu yayıncılığı ilkeleri doğrultusunda, spor yayıncılığında erişilebilirliği ve kapsayıcılığı önceliklendirmekte; farklı branşlara, farklı yaş gruplarına ve farklı coğrafyalara hitap eden bir yayın ortamı tesis etmeye yönelik çabalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Bu doğrultuda ulusal ve uluslararası spor organizasyonları ile birlikte spor belgeselleri, özel haber dosyaları, tematik turnuva programları, canlı yayınlar ve radyo yayınları aracılığıyla toplumda spor bilincinin artırılmasını hedeflemektedir. TRT, yalnızca müsabakaları yayınlamakla kalmamakta, aynı zamanda sporun eğitici ve birleştirici yönünü öne çıkaran yapımlarla kamuoyunda farkındalık oluşturmaktadır.

TRT, TRT Spor ile futbol başta olmak üzere geniş bir yelpazede spor yayıncılığını başarıyla sürdürürken yalnızca futbol odaklı bir yayın anlayışıyla yetinmemiş, diğer tüm branşlara da aynı özeni göstermek amacıyla TRT Spor Yıldız kanalını hayata geçirmiştir. TRT Spor Yıldız, olimpik ve paralimpik branşlardan salon sporlarına, su sporlarından atletizme, güreşten jimnastiğe kadar çok çeşitli alanlarda yayın yaparak sporun yalnızca popüler dallarının değil, her seviyedeki ve her branştaki mücadelenin toplumla buluşturulmasını sağlamaktadır. Bu kanal aracılığıyla, genç sporcuların keşfedilmesi, amatör branşların görünürlüğünün artırılması ve Türkiye'nin uluslararası spor arenasındaki temsiliyetinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

TRT, yeni nesil yayıncılıkta da spor alanına güçlü bir yatırım yapmaktadır. Uluslararası dijital platformu "tabii"de, tabii Spor çatısı altında, 6'sı aç-kapa şeklinde organizasyon bazlı yayın, 1'i ise 7/24 sürekli yayın yapan 7 ayrı spor kanalı ile dijitalde izleyicilere yüksek kaliteli içerikler sunmaktadır. Bu sayede futbol, basketbol, voleybol, atletizm, motor sporları ve daha birçok dal, dijital ortamda başta gençler olmak üzere geniş kitlelere ulaşmaktadır.

TRT, spor yayıncılığında kapsayıcılık ve çeşitliliği de gözeterek farklı spor dallarından ulusal ve uluslararası birçok organizasyonun yayıncılığını da üstlenmiştir. Futboldan voleybola, atletizmden tekvandoya, jimnastikten yelken sporuna kadar çok geniş bir yelpazede müsabakaları izleyiciyle buluşturan TRT, 12. Uluslararası Türkiye Açık Tekvando Turnuvası finalleri, 2025 Ampute Futbol Avrupa Şampiyonası, 60. Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu, Wimbledon Tenis Turnuvası, Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası, Dünya Judo Şampiyonası, EHF Kadınlar Şampiyonlar Ligi, FIBA Kadınlar Avrupa Basketbol Şampiyonası ve Yaşar Doğu - Vehbi Emre & Hamit Kaplan Uluslararası Güreş Turnuvası gibi prestijli organizasyonların yayınlarına ev sahipliği yapmaktadır. Bunun yanı sıra, ATP 500 serisi turnuvaları, UCI MTB Eliminator Dünya Şampiyonası, CW Enerji Türkiye Yağlı Güreş Ligi etapları, Açık Alan Hokeyi Süper Ligi Süper Finali, Dünya Milletler Ligi voleybol karşılaşmaları, Sutopu Süper Lig finalleri ve Okçuluk Dünya Kupası gibi branşlar arası çeşitliliği yüksek etkinlikler de TRT ekranlarında yer bulmaktadır. TRT, yalnızca sporun en popüler dallarını değil, olimpik, paralimpik, geleneksel ve niş branşları da kapsayan bütüncül bir yaklaşım sergileyerek hem sporun tabana yayılmasında hem de Türkiye'nin uluslararası spor sahnesindeki görünürlüğünün güçlenmesinde rol oynamaktadır. Spor belgeselleri, canlı yayınlar ve tematik programlar aracılığıyla da Türkiye'nin spora bakış açısı dünya kamuoyuna aktarılmaktadır.

TRT, 2024 yılında spor yayıncılığında yeni bir dönemi başlatarak kamu yayıncılığı sorumluluğu ile büyük bir adım atmış ve tarihinde ilk kez, UEFA organizasyonlarının yayın hakkını 3 yıllığına almıştır. Böylelikle Avrupa futbolunun en prestijli karşılaşmalarını Türkiye'de izleyiciyle buluşturan TRT, UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Avrupa Ligi, UEFA Konferans Ligi ve UEFA Süper Kupa kapsamında toplam 1.221 maçı ekranlara getirmeye başlamıştır. TRT ayrıyeten Avrupa Futbol Şampiyonası ve FIFA Dünya Kupası gibi dünya çapında ilgi gören büyük organizasyonların da yayıncılığını üstlenmiştir.

Son yıllarda düzenlenen en prestijli organizasyonlardan bir olan Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları da Türk sporunun uluslararası alandaki önemli bir vitrini hâline gelmiştir. TRT, organizasyon süresince Türkiye'yi temsil eden 101 sporcunun tamamının performanslarını ekranlara taşımıştır.

Televizyon tarihinin en yüksek izlenme payına sahip yayını, 2024 yılında TRT'nin gerçekleştirdiği spor yayını olmuştur. EURO 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası kapsamında ay yıldızlı millî takımımızın Avusturya ile oynadığı karşılaşma, %67,87 izlenme payı ile Türk televizyonculuk tarihinde o güne kadar erişilen en yüksek orana ulaşarak rekor kırmıştır.

Söz konusu rekor, turnuvanın ilerleyen günlerinde bir kez daha kırılmış; Hollanda ile oynanan çeyrek final karşılaşması %73,42 izlenme payı ile Türk televizyonculuk tarihinin zirvesine yerleşmiştir. Bu yayıncılık başarısı, hem millî takımımıza duyulan ilginin hem de TRT'nin uluslararası standartlardaki yayın kalitesinin en güçlü kanıtı olarak EURO 2024'ü Türkiye'nin spor seferberliği vizyonunun simge organizasyonlarından biri hâline getirmiştir.

TRT, Türkiye'nin 21. yüzyılda spor seferberliği kapsamında yürütülen faaliyetler çerçevesinde, sivil toplum kuruluşlarının spor alanındaki çalışmalarının daha geniş kitlelere ulaşmasını desteklemek amacıyla çeşitli iş birlikleri de gerçekleştirmiştir. Dünya Etnospor Konfederasyonu, Dijital Türk Oyunları Platformu, Okçular Vakfı ve İstanbul Açıkdeniz Yat Yarış Kulübü gibi kuruluşların resmî iletişim sponsoru olarak sahip olduğu yayıncılık tecrübesi ve güçlü medya kanallarıyla bu süreçte kamuoyunun spor alanındaki farkındalığının artırılmasına önemli katkılar sunmuştur.

TRT tüm bu faaliyetlerinin yanında, ulusal ve uluslararası spor yayıncılığı sektörünün gelişimini desteklemek için TRT Akademi ile bu alanda eğitimler sunmakta, ulusal ve uluslararası stratejik medya zirveleri ve etkinliklerinde spor temasını ele almakta ve TRT Akademi Dergisi ile spor yayıncılığında önemli yayınları hayata geçirmektedir.

10.2. TRT'nin Spor Yayıncılığı Faaliyetleri

10.2.1. Televizyon Yayınları

TRT Spor

2010 yılında yayın hayatına başlayan TRT Spor, futbol müsabakaları ve şampiyonaları başta olmak üzere sporun birçok branşını, yerli ve millî değerleri esas alarak izleyiciyle buluşturmaktadır. Farklı federasyonların hizmet ettiği branşları sporseverlere aktarmada büyük önem taşıyan spor haberciliği doğrultusunda, TRT Spor, doğru ve tarafsız habercilik anlayışıyla şekillenen yayın politikasıyla; canlı yayınlar, bağlantılar ve programlarla sağlıklı bir spor kültürünün oluşturulmasını hedeflemektedir. Özellikle 2020'den itibaren büyük bir atılım içine giren TRT Spor kanalı, "Sporun Değişmez Adresi" mottosuyla farklı branşlardan ulusal ve uluslararası pek çok organizasyonu Türkiye'nin spor ekranına taşımayı başarmıştır.

TRT Spor kanalı tarafından 2020-2024 yılları arasında 67'si ulusal ve 155'i uluslararası olmak üzere toplam 222 adet organizasyonun yayını gerçekleştirilmiştir.

Öne çıkan organizasyon yayınlarından başlıcaları şu şekildedir:

- 2021'de düzenlenen Tokyo Yaz Olimpiyat Oyunları ve millî sporcularımızın sayısız başarılara imza attığı Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları Türkiye'nin spor ekranından izleyicilerle buluşan dev organizasyonlar olarak arşivdeki yerini almıştır. Millî okçumuz Mete Gazoz'un Tokyo'da kazandığı, uzun yıllar unutulmayacak olan altın madalya, TRT Spor aracılığıyla ülke gündeminde bir numaralı yeri almıştır.

- Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları'nın en unutulmaz sporcularından birisi olan millî atıcımız Yusuf Dikeç'in ikonik atış pozisyonu TRT ekranlarında yaşanan tarihî anlardan birisi olarak kayıtlara geçmiştir.
- A Millî Kadın Voleybol Takımı'mızın, Cumhuriyet'imizin 100. yılı olan 2023'te Milletler Ligi ve Avrupa Şampiyonası'nda kürsünün en üst basamağında yer almasının yayınlanması, TRT Spor'un tarihindeki en gurur verici yayınlardan biri olmuştur.
- Katar'da düzenlenen ve sayısız alışılagelmedik gelişmeleriyle futbolseverlerin aklına kazınan 2022 Dünya Kupası'nın ve A Millî Takım'ımızın yarı finalin kapısından döndüğü 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası'nın heyecanı TRT'de yaşanmıştır.
- 2024-2025 sezonundan itibaren futbolun başlıca dev organizasyonlarını yayın portfolyosuna katan ve ilkeli yayıncılığı kendisine hedef belirleyen TRT Spor, UEFA Süper Kupa maçı ile UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Avrupa Ligi, UEFA Konferans Ligi'nden maçları play-off turundan finale kadar naklen ekranlara getirmiştir.
- 1. Lig ekiplerinin her sezonki Süper Lig yolculuğu naklen ve ücretsiz bir şekilde ekranlara taşınmıştır.
- Paralimpik Oyunları'ndan pek çok branşta gerçekleştirilen yarışlar ve takdire şayan mücadeleler TRT Spor'dan naklen aktarılmıştır. Ayrıca Türkiye'nin en önemli temsilcilerinden birisi hâline geldiği ampute futbol branşından da sayısız karşılaşma izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

TRT Spor Yıldız

2019'da test yayınlarına başlayan ve 2021'den bu yana kesintisiz olarak yayın yapan TRT Spor Yıldız, olimpik branşları merkezine alan bir yayıncılık politikasını hayata geçirmektedir.

Temel yayın politikaları arasında gençlere sporu sevdirmek, ülkemizin uluslararası spor organizasyonlarındaki başarısını artırma yönünde katkı sağlamak, engelli bireylerin hayata daha güçlü bağlanmasına destek olmak ve yayınlarında yerli ve millî değerlere öncelik vermek olan TRT Spor Yıldız, spor kültürünü yaşatmaya ve ileri taşımaya devam etmektedir. 2021 yılında yayın hayatına başlayan TRT Spor Yıldız kanalı tarafından 2021-2024 yılları arasında toplam 566 adet ulusal ve uluslararası organizasyon yayını gerçekleştirilmiştir. TRT Spor Yıldız 2024 yılında ulusal ve uluslararası düzeyde toplamda 50 farklı branşa ait 1005 canlı yayını izleyicilerle buluşturmuştur.

Öne çıkan organizasyon yayınlarından başlıcaları şu şekildedir:

- Bisiklet sporu alanında tarihî anlar TRT yayınlarıyla izleyicilere aktarılmıştır. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu TRT ekranlarında yayınlanarak ülkemizin tanıtımında rol oynamıştır.
- Dünyanın en prestijli ve en eski spor organizasyonlarından Grand Slam'lerden birisi olan Wimbledon Tenis Turnuvası da 2021'den bu yana kesintisiz bir şekilde TRT ekranlarında yer almıştır.

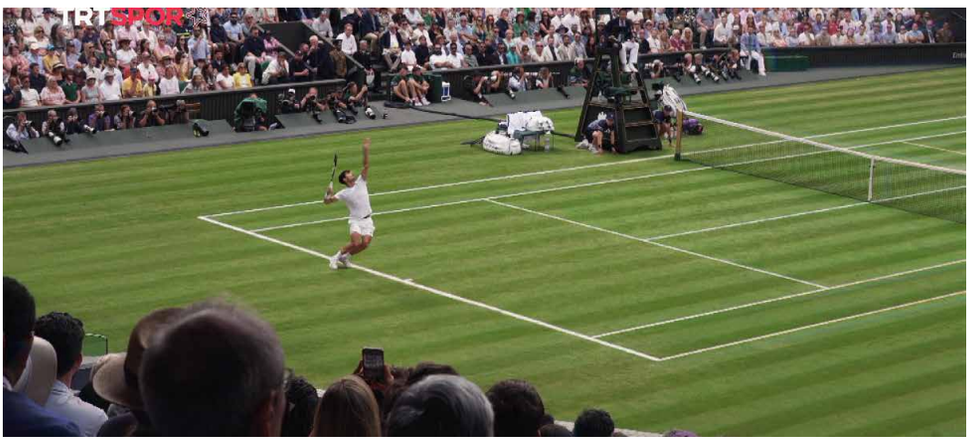

TRT 1

Geniş izleyici kitlesine hitap eden, yüksek teknik yayın kalitesi ve erişilebilirlik anlayışıyla sporun toplumsal faydasını en üst düzeye çıkarmayı hedefleyen TRT 1 yalnızca spor karşılaşmalarını yayınlamakla kalmamakta; aynı zamanda senaryo entegrasyonlarıyla ve özel programlarla sporu teşvik etmekte, spor kültürünü yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

Ülkemizin uluslararası alandaki spor temsiliyetlerinin TRT 1 ekranlarında yer almasıyla, daha geniş kitlelere ulaşılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda yayınlanan organizasyonlardan başlıcaları şu şekildedir:

- TRT 1 ekranlarında canlı olarak yayınlanan 17. Akdeniz Oyunları'nın açılış töreni, uluslararası spor şöleninin coşkusunu ve Türkiye'nin ev sahipliği başarısını izleyicilerle buluşturmuştur.
- 2011 Kış Olimpiyatları, 2012 Londra Olimpiyat Oyunları ve 2024 Paris Yaz Olimpiyatları'nda millî sporcularımızın çeyrek final, yarı final ve final mücadeleleri TRT 1 ekranlarında yer almıştır. Sporcularımızın tarihî anları milyonlarca seyirciyle buluşturulmuştur.

- Kadın voleybol millî takımımızın FIVB Dünya Şampiyonası ve Milletler Ligi'nde oynadığı çeyrek final ve yarı final müsabakaları TRT 1'de canlı olarak yayınlanmıştır.

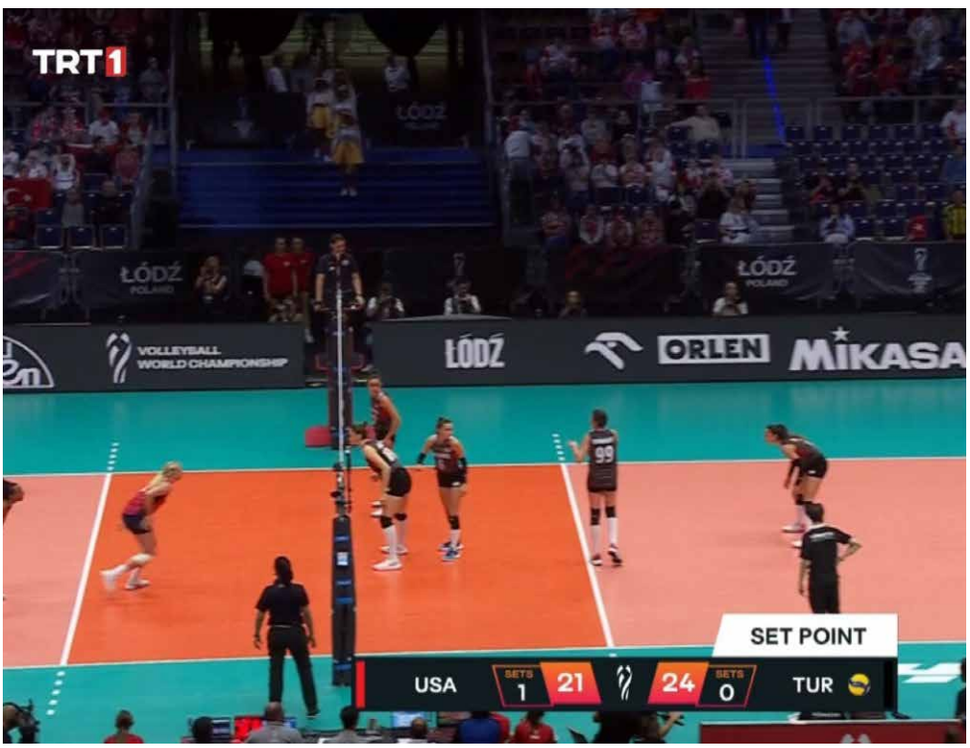

- Kadın voleybol millî takımımızın CEV Avrupa Şampiyonası maçları TRT 1'de sporseverlerle buluşturulmuştur.

Her yıl düzenlenen Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu'nun etapları TRT 1 ekranlarında yayınlanmıştır.

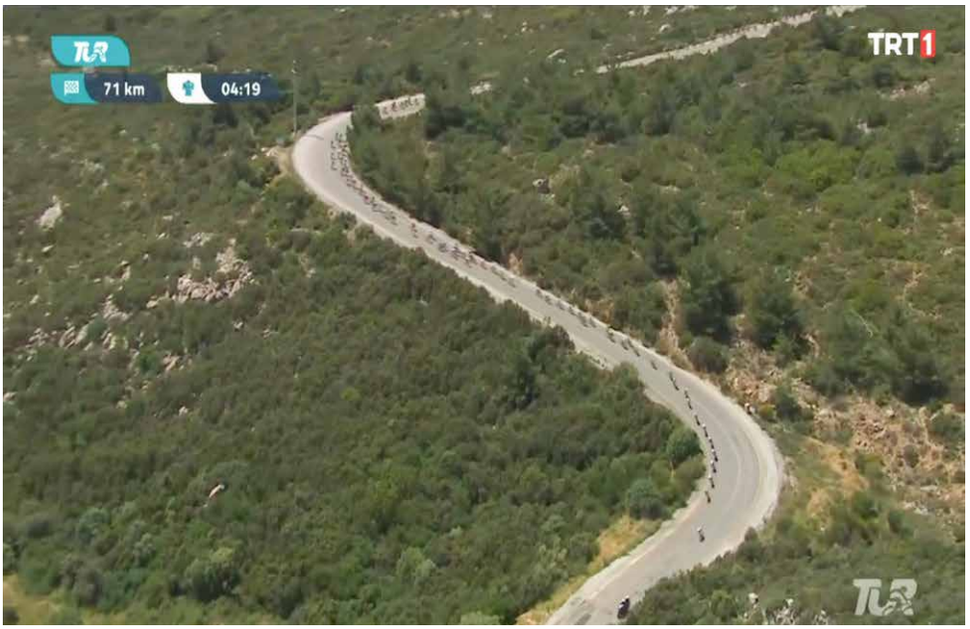

FIFA Dünya Kupası karşılaşmaları TRT 1 ekranlarında izleyiciyle buluşmuştur. Dünya yıldızlarının performansları, millî mücadelelerin coşkusu ve küresel spor heyecanı canlı yayınlarla izleyenlere aktarılmıştır.

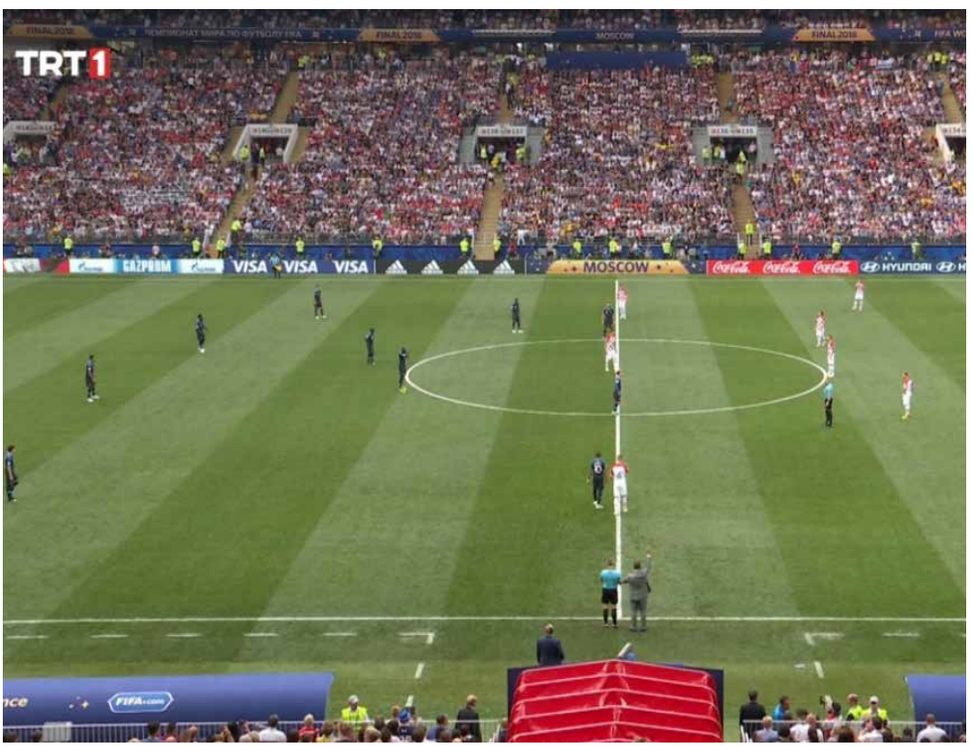

Avrupa Futbol Şampiyonası'nın 2012, 2016 ve 2020 organizasyonları TRT 1'de canlı olarak yayınlanmıştır.

UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Avrupa Ligi, UEFA Konferans Ligi ve UEFA Süper Kupa'da mücadele eden takımlarımızın karşılaşmaları ve final mücadeleleri de TRT 1 ekranlarında sporseverlerle buluşturulmuştur.

TRT 1 ekranlarında A Millî Futbol Takım'ımızın hazırlık maçları da canlı olarak yayınlanmıştır. Ay yıldızlı ekibimizin uluslararası arenadaki her adımı, taraftarlarımızın heyecanına ortak edilmiş; genç oyuncuların performansları ve teknik ekibin stratejik denemeleri izleyiciyle buluşturulmuştur.

TRT 1 ekranlarında UEFA Uluslar Ligi'nde A Millî Futbol Takım'ımızın oynadığı karşılaşmalar da canlı olarak yayınlanmıştır.

TRT Haber

Türkiye'nin en çok izlenen haber kanalı TRT Haber, Türkiye'nin spor seferberliğini haberleriyle yakından takip etmekte ve farklı branşlarda düzenlenen organizasyonlara dair gelişmeleri anlık şekilde ekrana taşımaktadır. Sporun yaygınlaşmasına katkı sağlayan yayıncılık anlayışıyla TRT Haber, müsabakaların sonuçlarını, sporcuların başarılarını, sporun toplumsal önemini, ülkemizin spor alanındaki atılımlarını izleyiciye tarafsız bir dille aktarmaktadır. Ülkemizin bu alandaki ulusal ve uluslararası başarılarına da ekranlarda yer veren TRT Haber, kamuoyunu bilgilendirmek ve kamuoyunda farkındalığı artırmak amacıyla sadece 2024 yılında konuya dair 4.327 adet haber yayınına, toplamda 15.406 dakika süre ile yer vermiştir.

TRT Haber kanalında 2020 yılından 17 Eylül 2023 tarihine kadar toplam 11.264 dakika "Spor Bülteni" ve 2020-2024 yılları arasında 55.986 dakika haber yayını gerçekleştirilmiştir.

TRT Belgesel

TRT Belgesel, Türkiye'nin spor seferberliğini etkili belgesel diliyle ekrana taşımaktadır. Sporun yalnızca müsabaka boyutuna değil, kültürel, tarihî ve toplumsal yönlerine de odaklanan içerikler üretmektedir.

Farklı branşların perde arkasını, sporcuların emek ve azim dolu hikâyelerini izleyiciyle buluşturan TRT Belgesel, sporun hayatın her alanındaki değerini güçlü görsel anlatımlarla belgeselseverlere aktarmaktadır. Bu kapsamda üretilen ve yayınlanan içeriklerden başlıcaları şu şekildedir:

- 2024 yılında yayınlanan "Yükleniyor: Bir Oyun Belgeseli" adlı belgesel, dijital dünyanın en hızlı büyüyen alanlarından biri olan e-sporda, ülkemizin genç oyuncularının başarı hikâyelerini; disiplin, takım ruhu ve özveriyle örülü profesyonel dünyalarını ekrana taşımıştır. Geleneksel sporlarla yarışan bu yeni ekosistemin kültürel, sosyal ve ekonomik boyutlarını tanıkların gözünden anlatan belgesel, oyunların sadece bir eğlence değil, aynı zamanda geleceği şekillendiren güçlü bir spor dalı olduğunu ortaya koymuştur.
- 2023 yılında yayınlanmaya başlayan "Gol Atan Cepheye" adlı belgesel serisi spor kulüplerinin ve futbol takımlarının bağımsızlık mücadelelerinde üstlendikleri hayati rolü gözler önüne sermektedir. 2023 ve 2024 yıllarında yayınlanan Kıbrıs ve Karabağ bölümlerinde, efsane oyuncuların öncülüğünde verilen mücadeleler, halkın yaşadığı acılar ve sahalarda filizlenen umutlar anlatılmaktadır. Tanıkların sözleri ve uzmanların rehberliğiyle, futbolun tarihle nasıl iç içe geçtiği güçlü bir anlatımla ekrana taşınmaktadır.

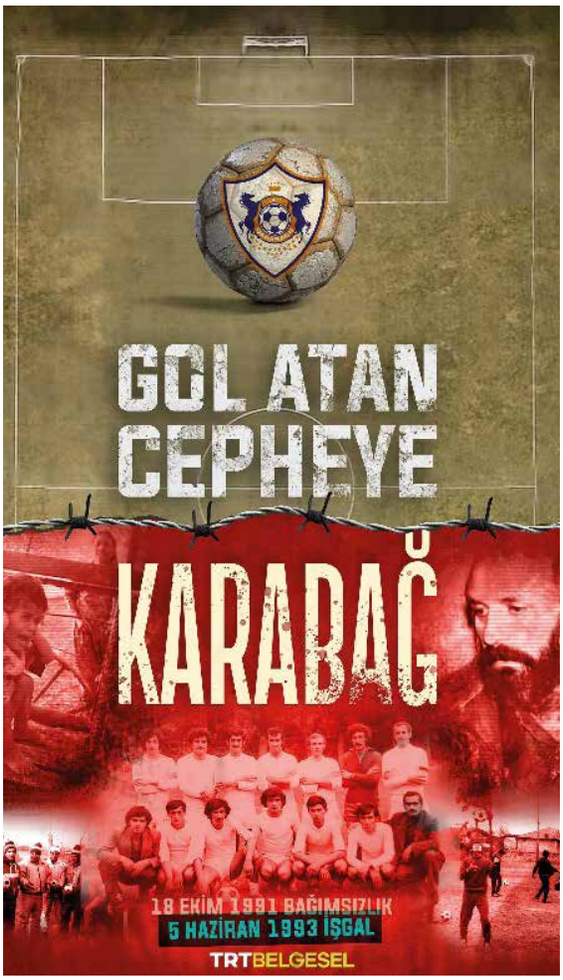

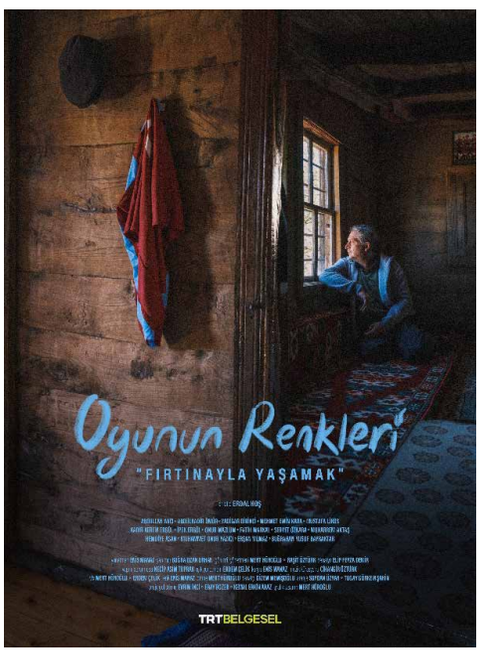

- 2023 yılında yayınlanan "Forma Balkan: Gönül Sahaları" belgeselinde Balkanlar'da futbolun yalnızca bir oyun değil; kimliği, inancı ve kültürü yaşatmanın yolu olduğu konu alınmıştır. Derin tarihiyle pek çok medeniyetin kesiştiği Balkanlar'da, farklı kulüplerin sahalara yansıyan tutkusunun; dayanışmanın, aidiyetin ve direncin hikayesine dönüşmesi anlatılmıştır. Kulüp başkanlarından antrenörlere, oyunculardan ailelerine uzanan samimi anlatılarla, izleyicilerin Balkan futbolunun ardındaki kültürel mirasa tanıklık etmesine destek olmuştur.
- 2022 yılında yayınlanan "Oyunun Renkleri" belgeselinde Trabzonspor'un uzun yıllar sonra gelen şampiyonluğu, şehrin ve insanlarının gözünden izleyiciye aktarılmıştır.
- 2019 yılında yayınlanan "Türk Okçuluğunun Serüveni" adlı belgesel, 2.500 yıllık köklü mirası olan Türk okçuluğunun serüvenini, ok ve yayın tarih boyunca yalnızca bir savaş aleti değil, gücün ve kudretin sembolü olmasını ekrana taşımıştır.

TRT Çocuk

TRT Çocuk, Türkiye'nin spor seferberliğini çocuklara yönelik içeriklerle desteklemektedir. Kanal, sporun eğlenceli ve öğretici yönlerini ön plana çıkararak çocukların spora ilgi duymasını ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmasını teşvik etmektedir.

Bu kapsamda üretilen ve yayınlanan içeriklerden başlıcaları şu şekildedir:

- Sporun birleştirici özelliğini çocuklara aktarmayı hedefleyen "Taktik 6" yapımında, en büyük tutkusu futbol olan Kerem'in ve arkadaşlarının hikâyesine yer verilmektedir. 2022 yılında TRT Çocuk'ta yayınlanmaya başlayan 3D animasyon niteliğindeki çizgi filmle, çocuklara takım olma bilinci kazandırmak, arkadaşlarına güvenmeyi öğrenmelerini sağlamak hedeflenmektedir.

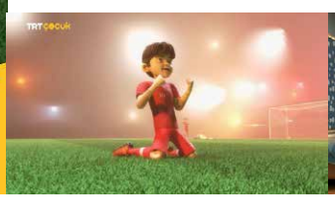

- 2021 yılında TRT Çocuk'ta yayınlanmaya başlayan "Variloto" adlı yarışma programı, ebeveyn ve çocukları bir araya getirme özelliğiyle ön plana çıkmaktadır. Program, ismini yarışmacıların kullandığı aracın bir varilden dönüştürülmüş olmasından almaktadır. Yarışmaya katılan çocuk ve ebeveynlerin go-kart sporunu deneyimlediği, izleyicilerin ise bu deneyime ekranları başından ortak olduğu program aynı zamanda aile olma, ebeveynle nitelikli zaman geçirme, trafik kültürü gibi konularda farkındalık kazandırmayı hedeflemektedir.

TRT Diyanet Çocuk

TRT Diyanet Çocuk, Türkiye'nin spor seferberliğini değerler eğitimiyle bütünleştirerek çocuklara aktarmaktadır. Kanal, sporun yalnızca fiziksel gelişim değil, aynı zamanda sabır, paylaşma, dürüstlük ve yardımlaşma gibi ahlaki değerlerle de iç içe olduğunu vurgulamaktadır.

Özel olarak hazırlanmış içeriklerle çocuk izleyicilere seslenen TRT Diyanet Çocuk, sporun disiplin ve ahlakla buluştuğunda bireyleri daha sağlıklı ve bilinçli kıldığını güvenilir ve eğitici bir yayın diliyle anlatmaktadır.

Bu kapsamda üretilen ve yayınlanan içeriklerden başlıcaları şu şekildedir:

- Sevimli kahramanlar aracılığıyla; yardımlaşmak, sevgi, affetmek, dostluk, görgülü olmak, emanete sahip çıkmak ve israf etmemek gibi temel değerlerin eğlenceli bir şekilde çocuklara aktarılması hedeflenen "Mimikolar" adlı çizgi filmin ilgili bölümünde sporun önemi işlenmiştir.

Aile büyüklerinin; çocukları, doğayı ve şaşırtıcı canlıları yakından tanımaları için yaz tatilinde uzun bir orman kampına götürmesini anlatan "Cümbür Cemaat Kamptayız" isimli çizgi filmin ilgili bölümlerinde spor konusu işlenmiştir.

- Yaz tatilinde gittikleri Kur'an kursunda çocuklara rehberlik eden Bayram Hoca'nın her bölüm farklı oyunlarla, kamp ve gezilerle çocuklara etik, dinî ve ahlaki konuları eğlenceli bir şekilde öğretmesini konu alan "Galip Mülayim" adlı çizgi filmin çeşitli bölümlerinde paintball, futbol ve bovling gibi spor dalları sporu ele alınmıştır.

TRT EBA

TRT EBA kanallarında, Covid 19 pandemisi döneminde yüz yüze eğitime ara verilmesiyle birlikte öğrencilerin öğrenimlerini ekran başında sürdürmek zorunda kaldığı göz önünde bulundurularak bu süreçte hareketsizliğin çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimini olumsuz etkilememesi için özel spor programları hazırlanmış (Hayata Dair, Harekete Katıl, Hareket İyidir, Evde Spor) ve T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan "Tasarım Beceri Atölyeleri" adıyla yayınlanan spor içerikleri (EBA'da Hayat Var, Hızlı Ayaklar, Zinde Kal, Harekete Geç) ekranda yerini almıştır.

Hazırlanan programlarla öğrencilerin ev ortamında da olsa hareketli kalmalarını sağlamak, sporun eğlenceli yönünü keşfettirmek ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlığını desteklemek amaçlanmıştır.

Beden eğitimi ve sporun önemi göz önünde bulundurularak hazırlanan bu programlar, pandemi koşullarında dahi öğrencilerin sağlıklı, enerjik ve dengeli bir yaşam sürdürmelerine katkı sağlamıştır.

TRT World

Tüm dünyaya İngilizce yayın yapan uluslararası haber TV kanalı TRT World kurulduğu 2015 yılından bu yana ülkemizin tezlerini dünyaya doğru ve etkili bir şekilde anlatmakta; insanı merkeze alan, ilkeli, objektif habercilik anlayışını yansıtan haber anlayışıyla gündeme yönelik yayınlarını sürdürmektedir. Kanal, uluslararası spor organizasyonlarını ve Türkiye'nin bu alandaki başarılarını haber dosyaları ve canlı yayınlarla dünya kamuoyuna aktarmaktadır.

Sporun evrensel dilini ön plana çıkaran TRT World, yalnızca müsabaka sonuçlarını değil, sporun toplumsal etkilerini, sporcuların hikâyelerini ve spora dair politikaları da küresel ölçekte ele almaktadır. Böylece Türkiye'nin spor diplomasisi, geniş bir coğrafyada tarafsız ve güvenilir bir haber diliyle sunulmaktadır.

Türk sporcularının başarılarının tüm dünyaya duyurmaya katkı sağlayacak haber paketlerinden başlıcaları ise şunlardır:

- "Ferhat Arıcan'ın Olimpik Jimnastik Yolculuğu"
- "Paris 2024'te 'Türk Baba' Esprili Görseli"
- "Türkiye, EURO 2024 çeyrek finalinde Hollanda ile karşılaşıyor"
- "Türkiye, Çekya'yı 2-1 yenerek eleme turlarına yükseldi"
- "Türkiye, Sırbistan'ı 3-2 yenerek ilk Avrupa Şampiyonası'nı kazandı"
- "Mete Gazoz: Türkiye'den Okçuluk Dünya Şampiyonu"
- "Erciyes, dünyanın ilk dağ plaj voleybolu turnuvasına ev sahipliği yapıyor"
- "Türkiye kadın voleybolunda nasıl bir güç merkezi hâline geldi"
- "Adem Asil: Türkiye'nin ilk Avrupa şampiyonu"
- "Türkiye'de şampiyonluk kazanan ilk kadın futbol kulübü başkanıyla tanışın"
- "Türkiye Kadın Futbolu: Kadın takımı kültürel engelleri yıkıyor"
- "Altınordu FK: Küçük bir kulüp nasıl Türk futbolunda devrim yaratmayı hedefliyor"
- "Türk Ampute Futbol Takımının kahramanlarından biriyle tanışın"
- "Türkiye Ampute Futbol Millî Takımı Avrupa şampiyonu"
- "Türkiye'nin EuroLeague Şampiyonları"
- "Türkiye Deve Güreşi: Türkiye her yıl düzenlenen deve güreşi müsabakasını düzenliyor"
- "Türkiye Tekvando Şampiyonu: Başörtülü sporcu dünya şampiyonasında altın madalya kazandı"

EUROPEAN AQUATICS
akvilė
ERGO
LRT
VILNIUS 1 2024
in the men's 1,500 metres freestyle

TRTWORLD

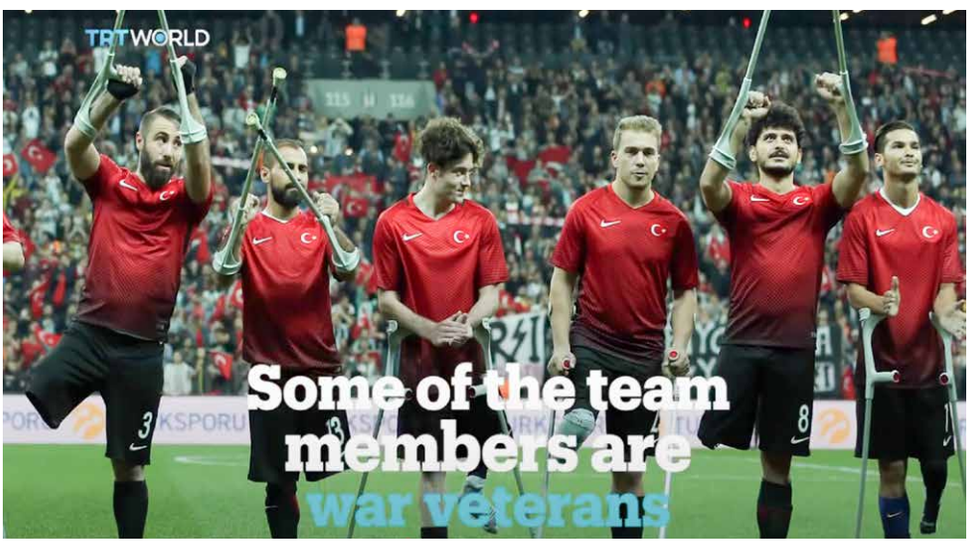
TRTWORLD
Some of the team members are
war veterans

- Sporun insana dair özel hikâyelerini konu edinen "Beyond The Game" programının "Türkiye's EURO 2024 Dream" bölümünde, 2024 Avrupa Şampiyonası'na ev sahipliği yapmak için Almanya ve Türkiye'nin yarışması, uzman konukların değerlendirmesi ile konu alınmıştır.

TRT Arabi

Türkiye'nin sesini Arapça konuşulan dünyaya duyuran TRT Arabi, ülkemizin spor seferberliğine katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda, hem Türk sporunun uluslararası arenadaki başarılarını ve organizasyon kabiliyetini geniş kitlelere tanıtmakta hem de küresel spor gündemini izleyicilerine aktarmaktadır. Yayın coğrafyası göz önünde bulundurulduğunda 7 Ekim 2023 tarihinde İsrail'in Gazze'ye yönelik başlattığı soykırımın ardından spor programları ve bültenlerine ara vermiştir.

Bu kapsamda üretilen ve yayınlanan içeriklerden başlıcaları şu şekildedir:

- 2020 yılında yayınlanmaya başlayan "Fi-l Riyada" programı, haftalık olarak Türk sporu ve uluslararası spor dünyasındaki en güncel gelişmeleri izleyiciye sunmuştur. Program; haber bültenleri, sosyal medya analizleri, özel röportajlar ve canlı tartışma bölümleriyle sporun farklı disiplinlerini kapsamlı şekilde ele almıştır. Alanında uzman konukların katılımıyla, güncel spor meseleleri derinlemesine analiz edilirken Türk sporcuların uluslararası başarıları, özel prodüksiyon görüntüler eşliğinde sunulmuştur.

- Nisan 2010 ile Haziran 2018 arası ekranlarda haftalık olarak yayınlanan "Fi-l Malaab" programı, Türkiye Süper Ligi ve millî takım maçlarına odaklanmıştır. Arapça seslendirmeli maç özetleri, en iyi goller ve kaleci kurtarışları gibi öne çıkan bölümlerin yanı sıra, her hafta Türk futbolunun efsane isimleriyle canlı analizler ve derinlemesine değerlendirmeler sunarak Türk futbolunu Arap coğrafyasına etkili bir şekilde tanıtmayı hedeflemiştir.

Öne çıkan haber içeriklerinden başlıcaları ise şu şekildedir:

- "2022 yılında Katar'da düzenlenen FIFA Dünya Kupası"
- "Irak'ın 25. Körfez Kupası hazırlıkları kapsamında Basra'da Olimpik Liman Stadyumu'nun açılışı"
- "Konya'da düzenlenen 5. İslami Dayanışma Oyunları'nın açılışının Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından gerçekleştirilmesi"
- "Erzurum Palandöken Kayak Merkezinin, yapay kar desteğiyle uluslararası kayak turizminde önemli bir yer tutması"
- "Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 101. yıl dönümü kutlamaları kapsamında Cumhurbaşkanlığı himayesinde düzenlenen 5. Yat Yarışması"
- "Kazakistan'da düzenlenen 5. Dünya Göçebe Oyunları"

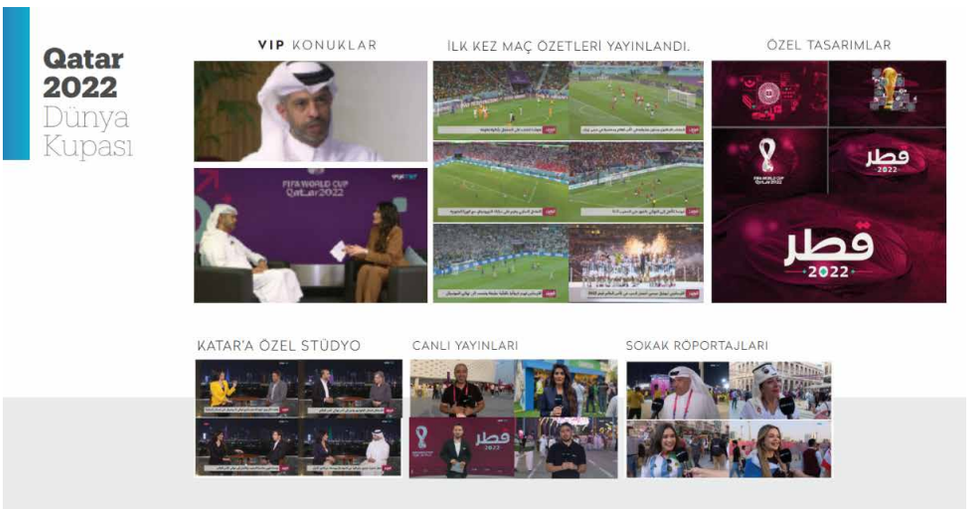

TRT Avaz

TRT Avaz, Türkiye'nin spor seferberliğini geniş coğrafyalara taşıyan bir yayıncılık anlayışı benimsemektedir. Kanal, Türk dünyasında düzenlenen spor etkinliklerini yapımlarıyla, haberleriyle ve canlı yayınlarıyla izleyiciye aktarmakta, sporun ortak bir kültürel değer olarak öne çıkmasına katkı sağlamaktadır.

Sporcuların elde ettiği başarılar, bölgesel organizasyonların yansımaları ve sporun toplumlar arası köprü kuran yönü TRT Avaz ekranlarında izleyiciler ile buluşturulmaktadır. Bu kapsamda üretilen ve yayınlanan içerikler ile yayınlanan organizasyonlardan başlıcaları şu şekildedir:

- Başta at üstünde oynanan oyunlar olmak üzere geleneksel entelektüel oyunlar, dövüş sanatları ve okçuluğun da yer aldığı spor dallarında müsabakaların düzenlendiği "Dünya Göçebe Oyunları" TRT Avaz ekranlarında izleyici ile buluşmaktadır.

- 2019 yılında yayınlanan "Geleneksel Sporların İzinde" programı, köklü geçmişimizin bir parçası olan ata sporlarımızı yeni nesillerin ilgisini çekecek bir dille izleyici ile buluşturmuştur. Programda, sporlarımızın tarihsel değeri, heyecanı ve ruhu izleyiciye aktarılırken aynı zamanda kültürel mirasımızın canlı tutulması amaçlanmıştır.

TRT Kurdî

TRT Kurdî, Türkiye'nin spor seferberliğini Kürtçe konuşulan bölgelere ulaştıran yayıncılığıyla öne çıkmaktadır. Kanal, farklı spor dallarındaki gelişmeleri ve organizasyonları ekrana taşımakta; sporun gençler ve toplum üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamaktadır.

Sporun birleştirici yönünü öne çıkaran yayınlarla TRT Kurdî, hem bölgesel hem de ulusal düzeyde spora olan ilgiyi artırmakta, başarı hikâyelerini izleyiciye tarafsız ve güvenilir şekilde aktarmaktadır.

Bu kapsamda üretilen ve yayınlanan içeriklerden başlıcaları şu şekildedir:

- "Başarılı Sporcular" programında Türkiye ve dünya genelinde büyük başarılara imza atmış genç sporcuların hikâyelerine odaklanılmıştır. Her bölümde hikâyesi işlenen genç sporcu, arkadaşları ve onları yetiştiren hocalar ile röportaj yapılmıştır.

- "Futbol Günü" adlı programda Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölge takımlarının maç özetleri verilmekte, yorumlar yapılmakta ve bölge futbolunun sorunları detaylı bir şekilde tartışılmaktadır.

10.2.2. Radyo Yayınları

Türkiye'nin en köklü radyo kanalı olan TRT Radyo 1'de çeşitli spor dallarındaki gelişmeler ve başarılar; yayınlara davet edilen alanında uzman konuklarla yapılan söyleşiler ve naklen yayınlar ile dinleyicilere ulaştırılmaktadır. 2000 yılından bu yana TRT Radyo 1'de yayınlanan 15 programda (Ateşten Meşaleye 5 Kıtadan 5 Halkaya, Spor Dünyası, Sporun Renkleri, Spor Merkezi, Sporun Başkentinden, Beş Dakika Spor, Spor Kültürü, Sporun Yıldızları, Bilmediğim Sporlar, Spor Aktüel, Spor Mikrofonu, Spor Servisi, Üç Sayı, Spor Gündemi, Olimpiyat Sözlüğü) spor müsabakaları, sporcuların hayatları ve başarıları, çeşitli spor dallarından haberler, haftanın maçlarının değerlendirmeleri gibi konular dinleyiciler ile buluşturularak kamuoyunun bilgilendirilmesi ve farkındalık düzeyinin artırılması hedeflenmiştir.

Programların yanında TRT Radyo 1 kanalı futbol karşılaşmalarının heyecanını, stadyum coşkusunu sporseverlere naklen yayınlarla yaşatmaktadır. TRT'nin yayın haklarını aldığı Türkiye ligleri maçları ile UEFA turnuvaları başta olmak üzere uluslararası organizasyonlar ve A Millî Futbol Takım'ımızın karşılaşmaları canlı anlatımla sporseverlere aktarılmaktadır.

10.2.3. Dijital Platform İçerikleri

Tabii Spor

TRT'nin uluslararası dijital platformu "tabii" bünyesinde yer alan tabii Spor, izleyicilere spor yayıncılığında yeni bir deneyim sunmaktadır. tabii Spor, 7/24 kesintisiz yayın yapan ana kanalıyla öne çıkarken tabii Spor 1'den tabii Spor 6'ya kadar organizasyon odaklı, aç-kapa formatında yayın yapan toplam 7 farklı kanalıyla sporseverlere ulaşmaktadır. Bu kanallar sayesinde izleyiciler futbol, basketbol ve voleybol gibi çeşitli spor dallarındaki önemli organizasyonları her an her yerde, telefon, tablet ve diğer dijital cihazlar üzerinden kolayca takip edebilmektedir. Ayrıca tabii Spor, Turkcell TV+ iş birliğiyle erişim ağını genişleterek izleyicilere daha fazla kolaylık sağlamaktadır. Spor tutkunlarına hem esneklik hem de zengin içerik sunan bir platform olarak öne çıkan tabii Spor açıldığı günden bu yana 50'nin üzerinde lige ait müsabakanın yayınını gerçekleştirmiştir.

Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları süresince müsabakalar, tabii Spor'un aktif 7 farklı kanalından aynı anda canlı yayınlanmıştır. Güreş, jimnastik, okçuluk, tekvando, judo, karate, atıcılık ve kano gibi branşlar sporseverler tarafından tabii Spor'da takip edilmiştir. Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları'nın ardından, Paris 2024 Yaz Paralimpik Oyunları da tabii Spor'da izleyiciyle buluşmuştur.

UEFA Şampiyonlar Ligi Play-Off karşılaşmaları, UEFA Şampiyonlar Ligi, Avrupa Ligi ve Konferans Ligi maçlarının önemli bir kısmı canlı yayınla sporseverlerle paylaşılmıştır.

1. Lig maçlarının heyecanı TRT Spor kanalı ile birlikte tabii Spor'da da izleyiciye sunulmuştur. Ayrıca İspanya, İtalya, Belçika, İskoçya, Portekiz ve Suudi Arabistan futbol liglerine ait bazı karşılaşmalar ve maç özetleri platform üzerinden sporseverlerle buluşmuştur. İlk ortak canlı yayınını TRT Spor Yıldız kanalı ile 2024 Kadınlar Voleybol Balkan Kupası finali ile gerçekleştirmiştir. Wimbledon, Davis Cup ve United Cup mücadeleleri, turnuvaların ikonik anları ile birlikte tabii Spor ekranlarında yer almıştır.

Uluslararası Dijital Haber Platformları

TRT'nin uluslararası dijital haber platformlarının spor odağındaki içerik üretimi, yalnızca karşılaşma sonuçlarını aktarmakla sınırlı değildir; aynı zamanda Türkiye'nin spor diplomasisini, adalet ve fair-play temelli yaklaşımını dünya kamuoyuna taşıyan bir anlatı inşa etmektedir.

Gerek içerik üretimi gerekse küresel erişim kapasitesiyle büyüyen TRT, bugün itibarıyla yayın gerçekleştirdiği yabancı diller aracılığıyla dünya nüfusunun çok büyük bir bölümüne doğrudan ulaşabilen bir kamu yayıncısına dönüşmüştür. 2022 yılından itibaren açılan beş yeni uluslararası dijital haber platformu ve sekiz yeni yayın dili ile birlikte mevcut durumda 9 uluslararası dijital haber platformuyla TRT'nin küresel spor haberciliği stratejik olarak daha da çeşitlenmiş ve genişlemiştir. Türkiye'nin çok yönlü spor girişimleri, gençlik odaklı yatırımları ve uluslararası turnuvalarda sergilediği kararlı duruş, bu çok dilli yayın ağı sayesinde yalnızca aktarılmakla kalmamış; belgelenmiş, derinlemesine işlenmiş ve insanlık vicdanına hitap eden evrensel bir spor anlatısına dönüştürülmüştür.

Uluslararası dijital haber platformlarının yayın politikası, küresel spor gündeminde manipülasyona açık bilgi akışına karşı hakikatin sesini duyurmayı amaçlayan ilkeli bir anlayışa dayanmaktadır. Bu platformlarda yayınlanan içerikler yalnızca haber değil, aynı zamanda Türkiye'nin 21. yüzyıldaki spor seferberliğinin ruhunu temsil eden birer anlatı hâline gelmiştir. Bu kapsamda öne çıkan içeriklerden başlıcaları şu şekildedir:

- "Don't Give Up" adlı seride, farklı spor dallarındaki direnç ve azim hikâyelerine odaklanılarak izleyicilere ilham olunması hedeflenmiştir.

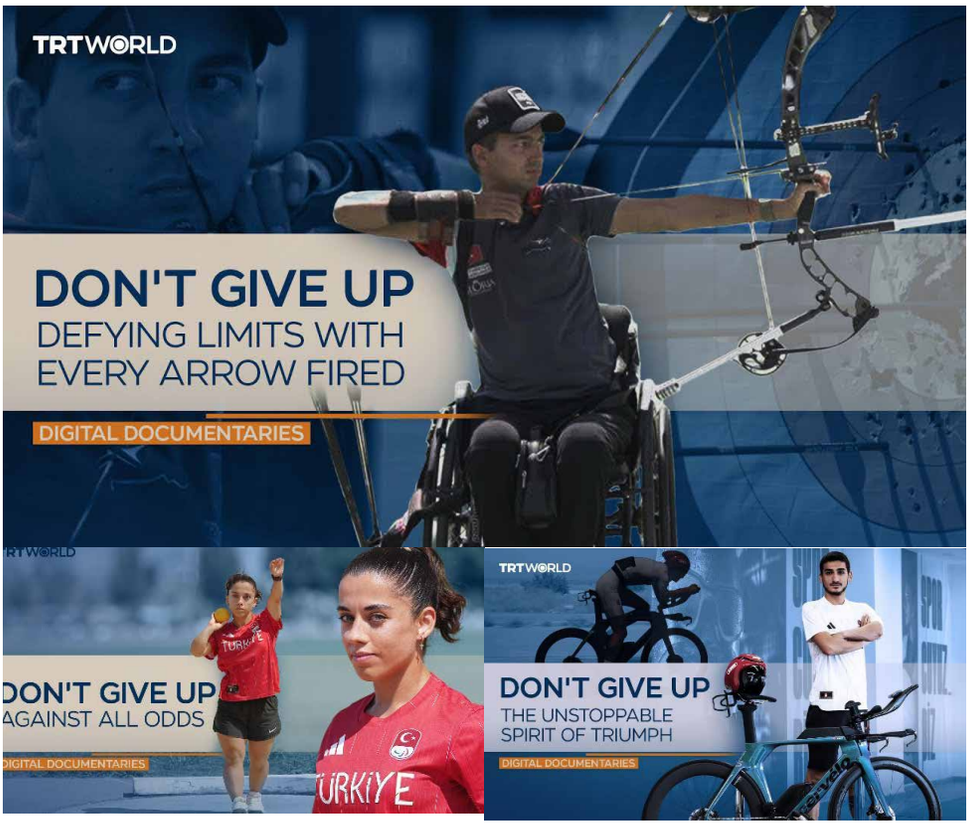

Öne çıkan haber içeriklerden başlıcaları ise şu şekildedir:

- "Etnospor 2025, ulusları kültür, spor ve mirasın renkli bir kutlamasında bir araya getiriyor"
- "7. Etnospor Forumu Rusya'nın St. Petersburg kentinde sona erdi"
- "13. Uluslararası Fetih Kupası İstanbul'da başladı"
- "Türkgücü Münih: Almanya'da Türk işçiler tarafından kurulan kulüp"
- "Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, Millî Takımı ziyaret etti"
- "UEFA'nın Türk futbolcu Demiral'a uyguladığı men cezası haklı mı?"
- "Taraftarlar, UEFA'nın Türk defans oyuncusu Merih Demiral'ı menetme kararıyla ilgili TRT World'e konuştu"
- "Taraftarlar, Türkiye'nin EURO 2024 zaferini kutluyor"
- "Türkiye, EURO 2024 çeyrek finaline yükseldi, Hollanda ile karşılaşacak"
- "Avusturya ile oynanacak EURO 2024 maçı öncesinde Türk taraftarlar Almanya'yı kırmızı-beyaza boyadı"
- "Mete Gazoz: Türkiye'den Okçuluk Dünya Şampiyonu"

- “Mete Gazoz: Bir okçunun dünya şampiyonu olma yolculuğu”
- “Muhammed Furkan Özbek: ‘Omuzlarımda bayrak’ ”
- “Rekortmen; Türkiye’nin yükselen yüzücüsü”
- “EURO 2024 heyecanı yoğunlaşıyor”
- “Tartışmalar arasında Paris 2024 başlıyor”
- “Okçular, 13. Fetih Kupası’nda tarihi onurlandırıyor”
- “İlklerin kadını: Türk paralimpik sporcusu Öznur Cüre Girdi”
- “Bengisu Avcı: Ultra maraton yüzücüsü”
- “Türkiye, güreşte Olimpiyat tarihinde en çok madalya kazanan sporcu oldu”
- “Türk Millî Takımı, FIVB Kadınlar Dünya Şampiyonası tarihinde ilk kez şampiyon oldu”
- “Türkiye’nin 102 Olimpiyat sporcusu bu yaz Paris 2024 Oyunları’nda altın madalya için yarışacak”
- “Paris 2024 Paralimpik Oyunları 28 Ağustos’ta başlayacak”
- “Üç final, üç şampiyonluk, üç altın madalya”
- “Türkiye Paralimpik takımı, Paris 2024’te 6’sı altın olmak üzere 28 madalyayla parladı”

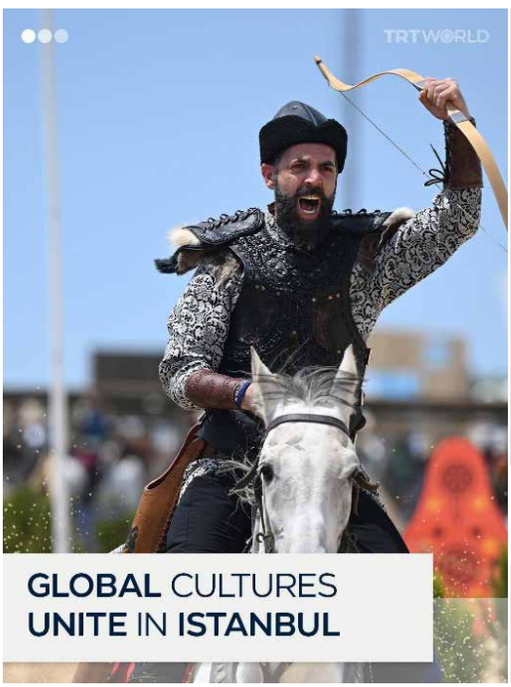

TRT Dinle

TRT'nin müzik, podcast, sesli kitap ve radyo tiyatrolarından oluşan dijital sesli içerik platformu TRT Dinle'de öne çıkan spor teması içeriklerinden başlıcaları şunlardır:

- "Efsaneler Mikrofonda" adlı program, sesleriyle bir devrin hafızası olan TRT kökenli duayen spor spikerlerinin müsabaka kayıtlarından oluşmaktadır.
- "Şeref Kürsüsü" adlı programda Türk spor tarihinde ülkemize olimpiyat madalyası kazandırarak şeref kürsüsüne çıkmaya hak kazanan sporcularımızın tanıtımı ve anılması amaçlanmıştır.

- "Şampiyonun Sesi" adlı programda, dünyada ve Türkiye'de başarılarıyla öne çıkan sporcuların zirveden geçen yaşam öyküleri TRT arşiv kayıtlarından da yararlanılarak anlatılmaktadır.
- "Olimpiyat Sözlüğü" adlı programda olimpiyatlara dair isimler ve kavramlar ele alınmaktadır.
- "Spor Daima" adlı çalma listesinde spor tarihinin farklı isimlerine ait başarı ve kariyer hikâyeleri ile güncel spor olayları sohbetler ile ele alınmaktadır.
- "Spor Kültürümüz" adlı çalma listesinde geleneksel Türk sporlarının yaşatılması için günümüzde gerçekleştirilen çeşitli çalışmaları destekleyecek biçimde, yeni nesillere Türk spor kültür ve geleneğini anlatarak kültürel mirasımızın korunması ve kuşaktan kuşağa aktarılmasına katkı sunmak hedeflenmektedir.

TRT Radyo 1 kanalında yayınlanan tüm spor içerikleri, mevcut karasal vericilerin ve uydu sistemlerinin yanı sıra, kurumsal web sayfasından ve TRT Dinle uygulaması içerisinde yer alan Radyo bölümlerinden de yayınlanarak daha fazla kişiye erişilmesi hedeflenmektedir.

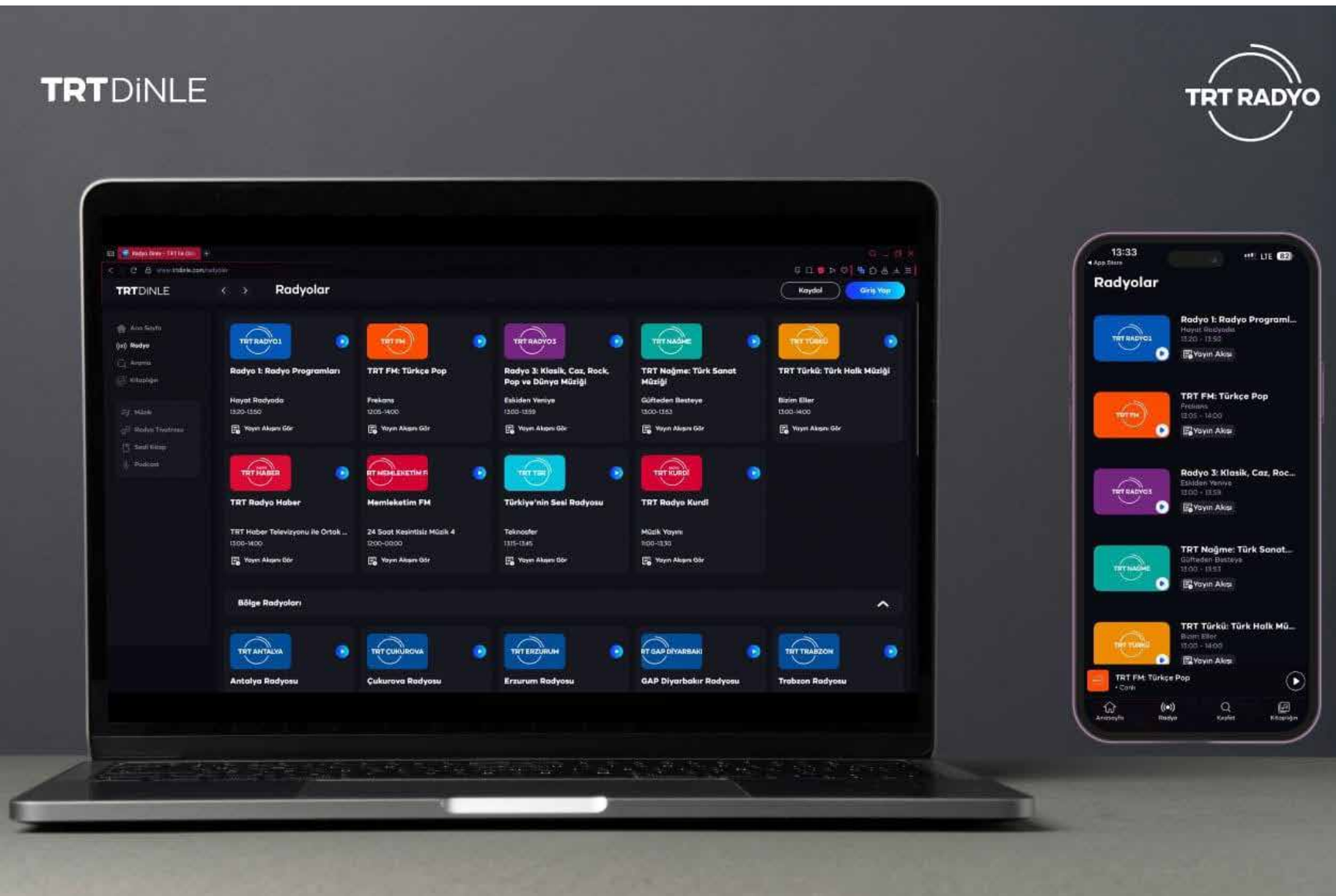

TRT Citizen Talks Podcast Serisi

Toplumu ve dünyayı şekillendiren küresel ve insani meselelere yer vermek amacıyla hazırlanan "TRT Citizen Talks Podcast" programında; yerli ve yabancı toplum gönüllüleri, akademisyenler, sanatçılar, yazarlar ve sporcular gibi birçok branştan konuklar ağırlanmaktadır. Serinin 3. sezonunda Türkiye'nin şampiyon olan ilk Türk kadın yarış pilotu Seda Kaçan konuk edilmiştir. Türkiye Pist Şampiyonası'nda yarışan ve kazanan ilk kadın pilot olarak tarihe geçen Kaçan'ın elde ettiği başarı, kadınların motor sporlarında engelleri aşabildiğini ve yüksek rekabet ortamlarında kalıcı başarı sağlayabildiğini gösteren önemli bir örnek olarak ele alınmıştır.

TRT Bil Bakalım

2021 yılında kullanıma sunulan, uzmanlar tarafından hazırlanmış on binlerce sorusu ile herkese hitap eden eğitici bilgi yarışması "TRT Bil Bakalım", Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda kamu yayıncılığının eğitim, kültür ve toplumsal gelişime katkı sağlama misyonunu desteklemektedir.

TRT Bil Bakalım; spor, coğrafya, bilim, tarih, sanat, sinema/TV, genel kültür ve karışık olmak üzere 8 ana kategori ve 59 alt kategoriden oluşan zengin bir soru havuzuna sahiptir. Bu çeşitlilik sayesinde kullanıcılar farklı alanlardaki bilgi birikimlerini ölçme fırsatı bulurken kapsayıcı bir öğrenme deneyimi de yaşamaktadır. Ayrıca, kullanıcıların etkinlikler sırasında karşılarına çıkan bilgi kartları; öğrenmenin pekişmesine ve düzenli tekrar yoluyla bilgilerin uzun süreli hafızada kalmasına katkı sağlamaktadır.

Sosyal Medya Paylaşımları

TRT 1, sosyal medya mecralarında izleyiciyle güçlü bir etkileşim kurmakta ve yayın içeriklerini dijital dünyaya hızlı bir şekilde aktarmaktadır. Bu kapsamda, karşılaşmaların hemen ardından veya ertesi gün hazırlanan videolar/gifler ile maç sırasında yaşanan önemli anların birkaç dakika içinde kesilmesiyle yapılan paylaşımlar, kanalın dijital alandaki etkinliğini pekiştiren içerikleri arasında yer almaktadır.

TRT 1'in öne çıkan sosyal medya içeriklerinden başlıcaları şu şekildedir:

10.3. Basılı Yayınlar

TRT Akademi Dergisi, TRT'nin ana faaliyet alanlarından iletişim disiplinini odağına alan ancak diğer sosyal bilim üretimlerine ve disiplinler arası çalışmalara da yer veren, akademik ve hakemli bir dergidir. TR Dizin'de indekslenmektedir. Derginin spor seferberliği kapsamında yayımlanan içeriklerinden başlıcaları şunlardır:

- 8. Sayı-Spor Yayıncılığı (Temmuz 2019): Derginin bu sayısında, gelişen teknolojiler ve dijitalleşmenin spor yayıncılığına etkisi tarihsel bir perspektifle disiplinler arası bir bakış açısıyla çok boyutlu olarak ele alınmıştır. Derginin bu sayısında yer alan öne çıkan içerikler:
    - "Spor Endüstrisi ve Dijitalleşme: Türkiye'de E-spor Yapılanması Üzerine Bir İnceleme" başlıklı araştırma makalesinde, Türkiye'de hızla gelişen e-spor ekosistemi spor endüstrisinin dijitalleşme süreci bağlamında ele alınmaktadır.
    - "Schopenhauer'ın Rekreaktif Aktivitelere Bakış Açısı Bağlamında Spor Yayınları" başlıklı araştırma makalesinde, Schopenhauer'ın estetik ve boş zaman felsefesinden hareketle spor yayınları, spor izleyiciliğinin bireysel ve kolektif tatmin süreçleri felsefi bir perspektiften tartışılmaktadır.
    - "Spor Basınının Tarihsel Gelişiminde Önemli Bir Dergi: Terbiye ve Oyun" başlıklı araştırma makalesinde, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş döneminde yayımlanan Terbiye ve Oyun dergisi, spor basınının tarihsel gelişimi bağlamında incelenmektedir.

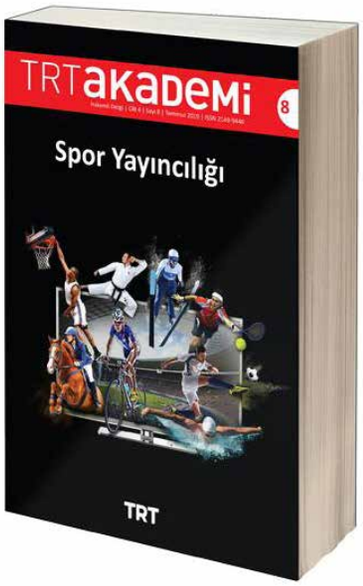

- "Vur Muhammed Aşkına, Vur Ali Aşkına: Siyaset ve Spor İkonu Olarak Muhammed Ali İmgesi" başlıklı araştırma makalesinde, Muhammed Ali'nin sporcu kimliğinin yanı sıra politik bir ikon olarak inşası incelenmektedir.
- "Türk Medyasında Dijital Spor Yayıncılığı Üzerine Bir Araştırma" başlıklı derleme makalesinde, geleneksel spor yayıncılığından dijital platformlara geçiş süreci, izleyici alışkanlıkları ve yayıncılık pratikleri üzerinden analiz edilmektedir.
- "Futbol Spor Yayıncılığının Kurdudur" başlıklı analiz/değerlendirme yazısında futbol ile medya ilişkisi tarihsel bir perspektifle analiz edilmektedir.

10.4. Stratejik Medya Zirveleri ve Etkinlikleri

"TRT World Citizen", toplumsal duyarlılığı artırmayı ve küresel ölçekte vicdani sorumluluğu temsil eden hikâyeleri görünür kılmayı hedefleyen öncü bir sosyal sorumluluk platformudur. Kamu yayıncılığı ilkesinden beslenen bu girişim; spor, eğitim, iletişim ve insani yardım gibi pek çok alanda geliştirdiği kapsayıcı projeler ve uluslararası ödül programlarıyla farkındalık oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu vizyon doğrultusunda, 2025 yılında altıncısı gerçekleştirilen "TRT World Citizen Ödül Töreni"nde Gençlik Ödülü, Fransa'da başörtülü kadın sporcuların karşılaştığı ayrımcılıklara karşı mücadele eden basketbolcu Hélène Ba'ya takdim edilmiştir. Ba, sporda kapsayıcılık, eşitlik ve dinî özgürlükler konusundaki savunuculuğuyla yalnızca Fransa'da değil, Avrupa genelinde de geniş bir kamuoyu oluşturmuş; genç kadınların spor alanındaki temsiliyetini güçlendiren girişimleriyle toplumsal etki yaratmıştır. Ba'nın çalışmaları, TRT'nin dijital iletişim kapasitesi sayesinde uluslararası düzlemde görünür kılınarak sporun evrensel değerler temelinde birleştirici gücüne dikkat çekmiş; kamu kurumlarının dijital platformlar aracılığıyla yürüttüğü sosyal etki temelli iletişimin başarılı bir örneği olarak bu yayına dâhil edilmiştir.

10.5. Eğitim Faaliyetleri

10.5.1. TRT Akademi

TRT'nin, gelecek nesillere ilham kaynağı ve "okul" olma amacıyla açılan TRT Akademi, iletişim alanındaki deneyimlerini geliştirmek ve kariyer hedeflerine yön vermek isteyenler için 2024 yılında "Hayallerin Tecrübeyle Buluştuğu Yer" mottosu ile kapılarını milyonlara açmıştır. TRT Akademi, medya ve yayıncılık alanındaki birikimini yeni nesillere aktararak sektördeki gelişmelere yön vermeyi amaçlayan bir eğitim platformudur. TRT Akademi bünyesinde bulunan spor yayıncılığı alanındaki köklü geçmişi ve uzmanlığının yansıması olan spor yayıncılığına yönelik başlıca içerikler/eğitimler şunlardır:

- Dijital Spor Yayıncılığı (4 bölüm – Video)
- Etkili Müsabaka Anlatımı (17 bölüm – Video)
- Ulusal ve Uluslararası Organizasyonlarda Spor Yayıncılığı (8 bölüm – Video)
- TRT Akademi Tecrübe Atölyesi (1 bölüm – Webinar)
- Meslek Sohbetleri – Spor Spikerliği (1 bölüm – Podcast)

10.5.2. Diğer Eğitim Faaliyetleri

Sektörü geliştirmek adına eğitim faaliyetleri sürdüren TRT, TRT Akademi kurulmadan önce de sadece kendi çalışanları ve ülke sektörüne değil uluslararası alanda da birçok ülkeden katılımcıya erişerek spor yayıncılığını destekleyici şekilde faaliyetlerine devam etmiştir. Bu kapsamda 2000-2024 yılları arasında gerçekleştirilen faaliyetlerden başlıcaları şunlardır:

Spor yayıncılığı, haberciliği, kameramanlığı, muhabirliği ve spikerliği, ayrıca yeni medyanın spora etkisi gibi konularda 35'in üzerinde yüz yüze, çevrimiçi ve uzaktan eğitim, atölye çalışması, sempozyum, seminer ve söyleşi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen faaliyetlerle 1.300'ün üzerinde kişiye ulaşılmıştır.

Yurt içi gerçekleştirilen eğitimlerin yanında Özbekistan Yayın Kurumu, Türkmenistan Televizyon, Radyo Yayınları ve Sinemacılık Devlet Komitesi, KKTC Bayrak Radyo Televizyon Kurumu gibi diğer ülkelerdeki yayıncı kurumlara spor yayıncılığı alanında eğitimler verilmiştir.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun yeni kanalı "TRT Spor Yıldız" Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen törenle tanıtıldı, 19.05.2021

“Gayemiz, bizim çektiğimiz çileleri gençlerimize çektirmemek, bizim yürüdüğümüz zorlu yollardan gençlerimizi yürütmemektir. Çünkü gençlere yapılan yatırım, geleceğimize yapılan yatırımdır. Bu ülke eğitimli, nitelikli, sağlıklı, millî ve manevi değerlerle mücehhez gençlerin omuzlarında yükselecektir. Türkiye’yi aydınlık yarınlara sporda, sanatta, bilimde, kültürde başarıları ile temayüz etmiş gençlerimiz taşıyacaktır.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Millî Sporcu Tanıtım Toplantısı
Ankara / 18 Şubat 2021

11.
Bölüm

Sürdürülebilir Spor Vizyonu ve Gelecek Perspektifi

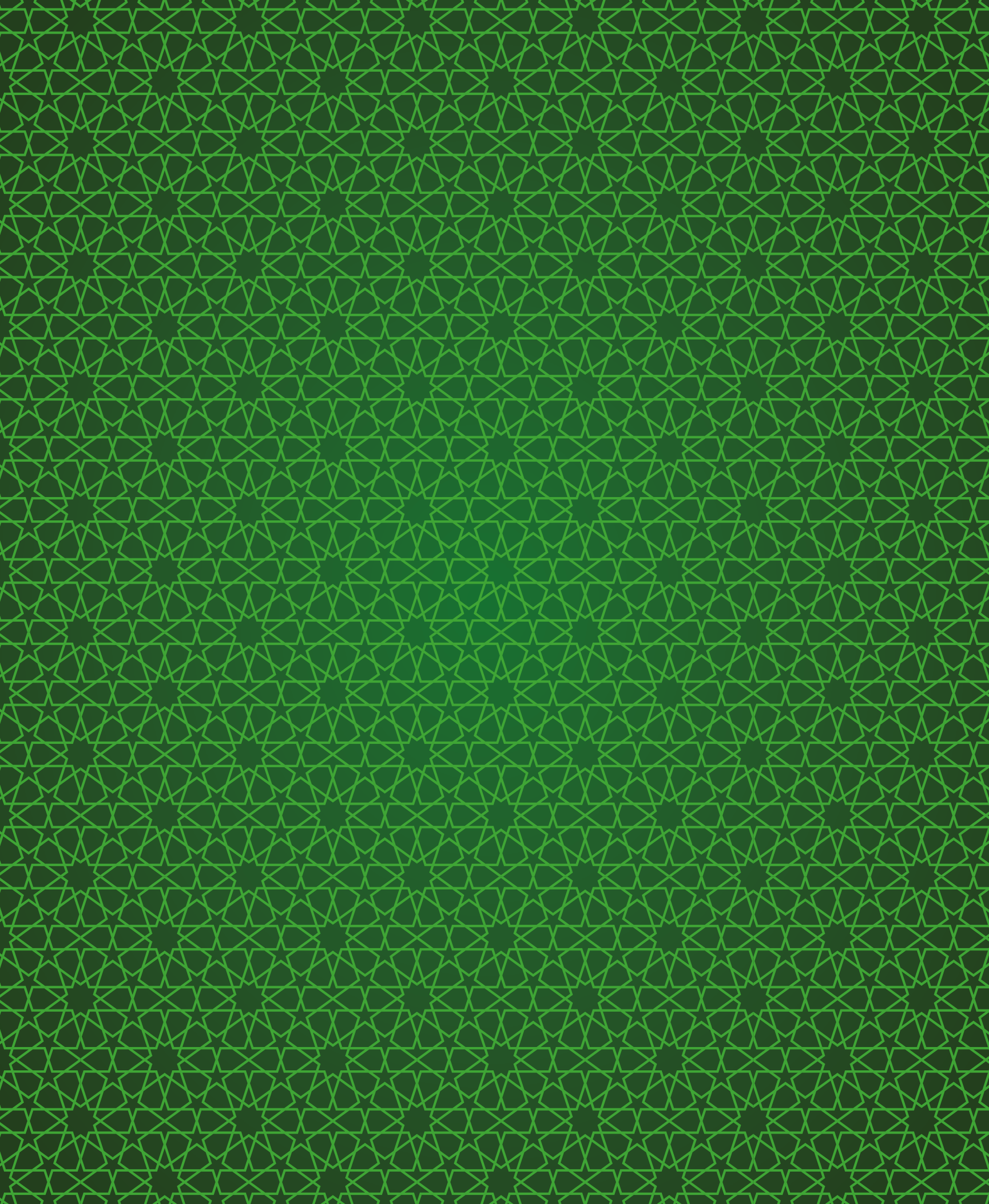

11.1. 2002-2024 Arası Politikaların Stratejik Değerlendirmesi

Türkiye'de 2002 yılından itibaren yürütülen spor politikaları, yalnızca fiziksel aktiviteyi teşvik eden uygulamaların ötesine geçerek gençliğe yatırım, toplum sağlığının güçlendirilmesi, uluslararası temsilin önemi, kalkınma hedeflerine katkı ve kültürel kimliğin desteklenmesi gibi hedefleri kapsayan bir dönüşüm sürecine evrilmiştir. Bu dönemin temel karakteri, sporun tabana yayılarak bir kamu hizmeti olarak yeniden tanımlanması ve devlet politikalarında merkezî bir konuma yerleştirilmesidir.

2002-2024 dönemi, Türkiye'nin spora bakış açısında yapısal bir paradigma değişiminin yaşandığı, toplumsal kalkınmanın, gençliğe yapılan stratejik yatırımın ve uluslararası temsilde kullanılan yumuşak gücün bir parçası olarak konumlandırıldığı bir dönem olmuştur. Bu yaklaşım doğrultusunda, spor politikalarının planlanmasında ve uygulanmasında kapsamlı reformlar gerçekleştirilmiştir.

2002 yılından itibaren spor politikalarının oluşturulmasında uzun vadeli hedeflere odaklanan bir yaklaşım benimsenmiştir. Politika üretimi kamu kurumlarıyla birlikte yerel yönetimlerin, akademik çevrelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve spor paydaşlarının katılımı üzerine inşa edilmiştir.

Özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığının yeniden yapılandırılmasıyla birlikte spor alanında karar alma ve uygulama süreçlerinin merkezî biçimde koordine edilmesi sağlanmış, bu sayede dağınık yapılar arasında eşgüdüm güçlendirilmiştir. Bu reform süreci, spor politikalarının etkinliğini ve hesap verebilirliğini artıran bir temel oluşturmuştur.

Spor politikalarının; kalkınma planları, orta vadeli programlar, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve bakanlık stratejik planları ile doğrudan ilişkilendirilmesi, 2002 sonrası dönemde dikkat çekmeye başlamıştır. Sporun ekonomik, kültürel ve diplomatik bir sektör olarak da değerlendirilmesi, planlama belgelerinde sporun ayrı bir başlık hâlinde yer almasını beraberinde getirmiştir.

10, 11 ve 12. kalkınma planlarında spor altyapısının yaygınlaştırılması, sporcu yetiştirme sisteminin güçlendirilmesi, geleneksel sporların canlandırılması ve uluslararası spor organizasyonlarının stratejik araç olarak değerlendirilmesi gibi hedefler açıkça ifade edilmiştir.

2002 sonrasında uygulamaya konan stratejik planlama araçları, spor yönetiminde performans odaklı bir yaklaşımın benimsenmesini teşvik etmiştir. Bu kapsamda, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar, hizmet sunumlarında ölçülebilir hedefler belirlemiş, faaliyetlerin etkisi yıllık faaliyet raporları, stratejik plan izleme belgeleri ve bağımsız değerlendirme raporları aracılığıyla takip edilmiştir.

Ayrıca, kamu kaynaklarının verimli kullanımı ve vatandaş odaklı hizmet anlayışı doğrultusunda, e-devlet uygulamaları ve dijitalleşme desteklenmiş, spor faaliyetlerinin kayıt altına alınması, lisanslı sporcu yönetimi, tesis kullanım verilerinin analiz edilmesi gibi birçok işlev geliştirilmiştir.

Spordaki reformlara ve yerel düzeydeki kurumsal kapasitelerin geliştirilmesine de büyük önem verilmiştir. İl ve ilçe düzeyinde Gençlik ve Spor Müdürlüklerinin personel sayısı artırılmış, teknik kadroların niteliği güçlendirilmiş, hizmet içi eğitimler yaygınlaştırılmış ve kurumsal yönetim standartları yükseltilmiştir.

Aynı şekilde, Türkiye Spor Yazarları Derneği (TSYD), federasyonlar, spor kulüpleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa yürütülen eğitim projeleriyle yönetişim süreçlerine katılım teşvik edilmiş, özellikle yöneticilik, etik değerler ve mevzuat bilgisi alanlarında farkındalık oluşturulmuştur.

Bu dönemde dijital altyapının geliştirilmesi, veri paylaşımı ve analiz süreçlerinin etkinleştirilmesi de öncelikli başlıklar arasında yer almıştır. Spor Bilgi Sistemi (SBS), e-bilet, dijital sporcu lisans sistemleri gibi dijital çözümlerle kurumsal işlemlerde şeffaflık ve hız sağlanmıştır. Bu dijital dönüşüm, spor hizmetlerinin vatandaşlara daha hızlı biçimde sunulmasını sağlamanın yanında, planlama, raporlama ve denetim mekanizmalarının daha sağlıklı işlemesini mümkün kılmıştır.

21. yüzyıl, Türkiye'de sporun fiziksel altyapı olanaklarının hem nicelik hem de nitelik bakımından kapsamlı bir şekilde geliştirildiği bir dönem olarak öne çıkmaktadır. Bu süreçte uygulamaya konan tesisleşme politikaları elit sporcuların performans ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte halkın her kesiminin spor olanaklarına ulaşabilmesini de hedeflemiştir.

2002 yılı öncesinde Türkiye genelinde spor tesislerinin sayısı sınırlı, dağılımı dengesiz ve teknik kapasiteleri büyük ölçüde yetersizdi. Söz konusu eksikliklerin giderilmesi amacıyla başlatılan altyapı hamlesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülmüş ve bu doğrultuda binlerce yeni tesisin inşası ve mevcutların yeni hâle getirilmesi sağlanmıştır.

Özellikle stadyumlar, atletizm pistleri, kapalı spor salonları, yüzme havuzları, gençlik merkezleri ve çok amaçlı spor kompleksleri ülkenin dört bir yanında hayata geçirilmiş, altyapı yatırımları köy düzeyine kadar indirilmiştir. Bu yaklaşım, spor hizmetlerinde mekânsal adaletin sağlanması açısından kritik bir adım olmuştur.

Yatırımların planlamasında "çok amaçlı kullanım" ilkesine öncelik verilmiştir. Farklı spor dallarına aynı çatı altında hizmet sunabilen tesisler inşa edilmiştir. Bu sayede tesislerin kullanım oranları artarken sporun yaygınlaştırılması için daha ekonomik bir model geliştirilmiştir.

Ayrıca, okul bahçeleri, kamu kurumlarına ait alanlar ve yerel yönetimlerin tesisleri de Gençlik ve Spor Bakanlığı ile yapılan iş birlikleri çerçevesinde spor alanına kazandırılmıştır. Öğrencilerin ders dışı saatlerde, vatandaşların ise günün çeşitli zamanlarında ücretsiz şekilde bu alanlardan yararlanabilmesi sağlanmıştır.

Tesisleşme politikalarının temel hedeflerinden biri de sporu toplumun tüm kesimleri için ulaşılabilir kılmak olmuştur. Kadınlar, engelli bireyler, yaşlılar, çocuklar ve dezavantajlı gruplar için erişilebilirliği yüksek, engelsiz tasarımlarla inşa edilen tesisler, toplumsal kapsayıcılığı destekleyen bir yapı oluşturmuştur. Ayrıca, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen "Yüzme Bilmeyen Kalmasın", "Koşabiliyorken Koş" ve "Herkes İçin Spor" gibi projelerle bu altyapının aktif biçimde kullanılması sağlanmıştır.

Türkiye'nin tesisleşme politikasındaki bir diğer stratejik alan, yüzme branşına yapılan yatırımlarda kendini göstermektedir. Ülke genelinde inşa edilen çok sayıda olimpik ve yarı olimpik yüzme havuzu ile su sporlarının tabana yayılması ve millî sporcuların yetişmesi için gerekli altyapı oluşturulmuştur. Bu havuzlar ulusal ve uluslararası organizasyonlara da ev sahipliği yapmaktadır.

Futbol, basketbol ve voleybol gibi popüler branşların ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde birçok şehirde modern stadyumlar ve spor salonları inşa edilmiştir. UEFA ve FIBA standartlarına uygun bu yeni nesil tesisler, Türkiye'nin uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapma kapasitesini de önemli ölçüde artırmıştır.

Özellikle Samsun 19 Mayıs, Trabzon Akyazı ve Konya Büyükşehir gibi modern futbol stadyumları; Kayseri, Gaziantep, Antalya ve Sivas gibi şehirlerde kurulan spor kompleksleri sporun Anadolu'nun her köşesinde erişilebilir hâle gelmesini sağlamıştır.

Tesisleşme sürecinin önemli bir boyutu da Türkiye'nin uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapma kapasitesinin artırılması yönündeki hedeflerdir. İstanbul, Mersin, Erzurum, Konya ve Trabzon gibi şehirlerde inşa edilen dünya standartlarındaki tesisler, Avrupa ve dünya çapındaki organizasyonların Türkiye'de güvenle düzenlenmesine olanak tanımıştır.

Söz konusu dönemde Türkiye'nin spor politikaları sporun toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılması ve kitle sporunun desteklenmesi gibi hedeflerle şekillenmiştir. Bu dönemde en dikkat çekici göstergelerden biri, lisanslı sporcu sayısındaki artış ve spor kulüplerinin nicelik olarak gelişimidir.

2002 yılında Türkiye'de yaklaşık 278.000 civarında olan lisanslı sporcu sayısı, 2024 yılına gelindiğinde 17 milyon seviyesine ulaşmıştır. Bu çarpıcı artış, spor politikalarının planlı ve kapsayıcı bir eksende şekillendiğinin somut bir kanıtıdır. Artış yalnızca sayısal bir büyümeyi değil, aynı zamanda sporun toplumsal hayatta daha görünür ve ulaşılabilir hâle geldiğini göstermektedir.

Sporcu profiline bakıldığında kadınların ve çocuk yaş gruplarının lisans alma oranlarında belirgin bir artış yaşandığı görülmektedir. Özellikle 2010 sonrası dönemde yapılan farkındalık programları, kız çocuklarının spora katılımını artırmıştır. "Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Projesi" ile 3. sınıf öğrencileri düzeyinde yapılan kapsamlı taramalar sayesinde erken yaşta sporcu eğitimi kültürü de oluşmuştur.

Lisanslı sporcuların artışıyla paralel olarak spor kulüplerinin sayısı da önemli ölçüde artmıştır. 2002 yılında yaklaşık 6.000 civarında olan tescilli spor kulübü sayısı, 2024 itibarıyla 26.000'in üzerine çıkmıştır. Bu büyüme yeni kulüplerin kurulmasıyla ve mevcut kulüplerin farklı branşlarda faaliyet göstermeye başlamasıyla da ivmelenmiştir.

Branş çeşitliliği bakımından da kayda değer bir büyüme gerçekleşmiştir. 2002 yılında daha çok futbol, basketbol ve voleybol gibi ana branşlarda yoğunlaşan lisanslı sporcu sayısı, atletizm, yüzme, tekvando, güreş, judo, okçuluk, masa tenisi, kano, eskrim, tenis, buz sporları ve motor sporları gibi çok sayıda farklı branşa yayılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasındaki eş güdüm sayesinde, okul sporları organizasyonları ve lisanslama süreçleri dijitalleştirilmiş, öğrencilerin spora katılımı kolaylaştırılmıştır. Okul sporları kapsamında her yıl milyonlarca öğrencinin lisanslı olarak yarışmalara katılması, Türkiye'nin genç nüfus potansiyelinin etkin şekilde spora kanalize edildiğini göstermektedir. Bu sistem, aynı zamanda elit sporcu seçimi ve yönlendirmesi açısından önemli bir veri kaynağı oluşturmaktadır.

Paralimpik ve özel sporcu kategorilerinde de lisanslı sporcu sayısında istikrarlı bir artış sağlanmıştır. Türkiye'nin Paralimpik Oyunları'na daha geniş kadrolarla katılması, engelli sporcuların desteklenmesi ve özel spor federasyonlarının güçlendirilmesi sayesinde bu alanda da dikkat çekici gelişmeler yaşanmıştır. Zihinsel veya fiziksel engelli bireylere yönelik özel spor projeleri, toplumda farkındalık yaratarak bu bireylerin de lisanslı sporcular olarak sisteme dâhil olmalarına imkân tanımıştır.

2002-2024 dönemi, Türkiye'nin spor alanında uluslararasılaşma sürecini hızlandırdığı, hem sporcuların bireysel ve takım bazlı başarıları hem de ülkenin ev sahipliği yaptığı prestijli organizasyonlarla küresel spor sisteminde görünürlük ve etki alanını genişlettiği bir dönem olarak kayda geçmiştir. 2004 Atina Olimpiyatları'ndan itibaren Türkiye'nin olimpik başarılarında gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Özellikle 2012 Londra ve 2020 Tokyo olimpiyatları, Türk sporcuların farklı branşlarda madalya kazandığı, kadın sporcuların ön plana çıktığı ve genç sporcuların üst düzey rekabete entegre olduğu bir dönem olmuştur.

Türkiye, 2002-2024 arasında güreş, halter, tekvando, karate, boksta tarihî başarılar elde etmeye devam ederken yüzme, atletizm, jimnastik, okçuluk, kano ve modern pentatlon gibi geleneksel olarak başarı gösterilmeyen branşlarda da madalya almaya başlamıştır. Özellikle Mete Gazoz'un 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda okçulukta Türkiye'ye tarihî bir altın madalya kazandırması, İbrahim Çolak'ın ve Ferhat Arıcan'ın jimnastikte dünya ve olimpik düzeydeki başarıları, Emre Sakçı, Kuzey Tunçelli gibi millî yüzücülerin kırdığı rekorlar, kadın boks millî takımının (Busenaz Sürmeneli, Buse Naz Çakıroğlu gibi) dünya şampiyonluğuna ulaşması gibi örnekler, 2002 sonrası dönemin en önemli göstergelerindendir.

Türkiye, bu dönemde yalnızca sporcu göndererek değil, aynı zamanda organizasyonlara ev sahipliği yaparak da küresel spor sisteminde söz sahibi olmuştur. İstanbul, Mersin, Erzurum, Konya, Trabzon, Antalya, Kayseri ve Sakarya gibi farklı şehirlerde çok sayıda prestijli turnuva ve şampiyona düzenlenmiş; bu organizasyonlar Türkiye'nin uluslararası imajına olumlu katkı sunmuştur.

Bunlar arasında öne çıkanlar şunlardır:

- 2010 FIBA Dünya Erkekler Basketbol Şampiyonası - Türkiye
- 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları - Erzurum
- 2011 Avrupa Gençlik Yaz Olimpik Festivali (EYOF) - Trabzon
- 2012 Dünya Salon Atletizm Şampiyonası - İstanbul
- 2013 Akdeniz Oyunları - Mersin
- 2017 Avrupa Gençlik Kış Olimpik Festivali (EYOF) - Erzurum
- 2005, 2009, 2019 ve 2023 yıllarında İstanbul'da düzenlenen UEFA organizasyonları
- 2022 İslami Dayanışma Oyunları - Konya
- 2023 Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası - İstanbul

21. yüzyılda Türk spor kulüpleri de uluslararası alanda daha görünür hâle gelmiştir. Özellikle futbol, basketbol ve voleybol kulüpleri, Avrupa kupalarında finale çıkan, şampiyonluklar yaşayan ve sporcu ihracatı gerçekleştiren yapılar hâline dönüşmüştür. Kadın voleybolunda Türkiye kulüpleri Avrupa'nın zirvesine çıkmış; Eczacıbaşı, VakıfBank ve Fenerbahçe gibi kulüpler Avrupa ve dünya şampiyonlukları kazanmıştır. Basketbol kulüplerimiz, EuroLeague'de şampiyonluklar ve Final Four organizasyonlarına ev sahipliği ile dikkat çekmiştir. Futbol kulüplerimiz ise hem UEFA organizasyonlarında başarılı sonuçlar almış hem de Türkiye'nin organizasyon düzenleme kapasitesini güçlendirmiştir. Bu başarılar aynı zamanda Türk sporunun marka değerine ve sporcuların uluslararası transfer olanaklarına doğrudan katkı sağlamıştır.

Türkiye, yalnızca elit seviye başarılarla değil, gençlik düzeyindeki organizasyonlarla da güçlü bir profil çizmiştir. Okul sporlarında, üniversiteler arası müsabakalarda ve gençlik oyunlarında alınan başarılar, geleceğin sporcularının sistemli biçimde yetiştirildiğini göstermektedir. Bu bağlamda yürütülen "Sportif Yetenek Taraması" ve "Geleceğin Yıldızları" projeleri, genç sporcuların doğru branşlara yönlendirilmesine ve erken yaşta eğitim almalarına olanak tanımıştır. Türkiye'nin katıldığı uluslararası eğitim kampları, sporcular arası değişim programları, Erasmus+ Spor projeleri gibi girişimler, gençliğin spora erişimini uluslararası boyuta taşımıştır.

Türkiye'de son dönem, spor politikaları açısından, modern ve olimpik branşların yanında geleneksel spor dallarında da yeniden dirilişin hedeflendiği bir dönem olarak öne çıkmaktadır. Geleneksel sporlar millî kimliğin, kültürel mirasın ve tarihsel sürekliliğin yeniden inşası anlamında ele alınmıştır. Bu, Türkiye'nin spor politikalarında "yerli ve millî" yaklaşımların giderek daha fazla merkezîleştiğinin göstergesi olmuş ve etnospor kavramı üzerinden kurumsal bir çerçeveye oturtulmuştur.

2002-2024 dönemi, Türkiye'de spor medyasının dijitalleşme süreciyle birlikte derin bir dönüşüm geçirdiği bir evre olarak öne çıkmıştır. Geleneksel medya araçlarının öncülüğünde şekillenen spor yayıncılığı, bu dönemde dijital platformlara geçişle birlikte izleyici profilini köklü biçimde değiştirmiştir. Dijitalleşme, sporun daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayan bir kolaylaştırıcı olduğu kadar, Türkiye'nin spor alanında yürüttüğü stratejik iletişim çalışmalarının da temel zeminlerinden biri hâline gelmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı başta olmak üzere Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF), Türkiye Voleybol Federasyonu (TVF) ve diğer spor federasyonları iletişim stratejilerini dijital temelli bir yapıya kavuşturmuştur. Kurumlar, web siteleri, mobil uygulamalar, sosyal medya mecraları ve canlı yayın platformları üzerinden doğrudan halka ulaşan modeller geliştirmiştir.

Ayrıca İletişim Başkanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Basın İlan Kurumu gibi kurumlar, spor yayıncılığına yönelik denetim, teşvik ve yönlendirme görevlerini daha etkili şekilde yürütmüş, bu alanda kamu yararını esas alan bir medya düzeni kurulmasına katkı sağlamıştır.

11.2. 2025 ve Sonrası İçin Belirlenen Ulusal Hedefler

Türkiye'nin 2025 ve sonrasına ilişkin spor politikaları, yalnızca mevcut başarıları pekiştirmeyi değil, aynı zamanda sporun toplumsal, kültürel, ekonomik ve diplomatik boyutlarını daha ileriye taşıyacak şekilde hayata geçirilmesini hedeflemektedir. "Türkiye Yüzyılı" vizyon belgesinde yer alan kalkınma stratejileri doğrultusunda spor, hem bireyin gelişimi hem de ulusal prestijin güçlenmesi açısından stratejik öncelikler arasında tanımlanmıştır.

Bu yeni dönemde belirlenen hedefler, planlı kalkınma, dijitalleşme, yerli-millî üretim, katılımcı yönetim ve uluslararası temsil gibi temel eksenlerde yapılandırılmaktadır. 2025 sonrası dönemde Türkiye'nin öncelikli hedeflerinden biri, sporun yalnızca lisanslı veya profesyonel düzeyde yapılan bir faaliyet olmaktan çıkarılarak toplumun her kesimi için bir yaşam biçimine dönüşmesini sağlamaktır. Mahalle tipi spor alanları, açık hava spor parkları ve yerel spor merkezleri aracılığıyla herkesin ulaşımı, kız çocukları, engelliler, yaşlı bireyler, kırsal bölgelerde yaşayanlar ve düşük gelirli gruplar gibi farklı toplumsal kesimlerin spor yapma imkânlarının genişletilmesi, sporun bir değer eğitimi aracı olarak değerlendirilip okul öncesinden itibaren çocukların sporla tanıştırılması, yerel spor organizasyonlarının çeşitlendirilerek yerel katılım kültürünün güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye'nin bu dönemde yükselen uluslararası sportif başarılarını kurumsallaştırmak ve yeni başarı alanları üretmek amacıyla; olimpik ve paralimpik sporculara yönelik yüksek performans merkezlerinin sayısının artırılması, branş bazlı uzmanlaşma merkezleri oluşturularak bölgesel düzeyde yeteneklerin geliştirilmesi, uluslararası antrenör, fizyoterapist ve performans analiz uzmanı yetiştirme programları sayesinde teknik insan kaynağının kalitesinin yükseltilmesi, uluslararası müsabaka deneyimi kazandıracak turnuva organizasyonlarının artırılması hedeflenmektedir.

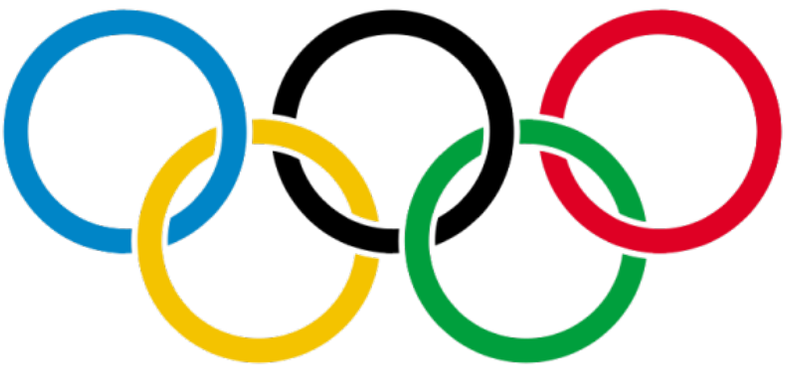

Spor sektörü, doğrudan ekonomik katkı sunan bir alan olarak değerlendirilmekte ve yerli spor endüstrisinin büyümesi stratejik hedeflerden biri olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'nin dört mevsim spor yapılabilen iklim avantajı ve altyapı yatırımları doğrultusunda antrenman kampları, uluslararası turnuvalar ve spor temalı fuarlarla spor turizmi desteklenecektir. Spor tesislerinin akıllı sistemlerle donatılması ve yeşil dönüşüme uygun hâle getirilmesiyle hem ekonomik hem çevresel sürdürülebilirlik sağlanacaktır. Spor ürünleri ve ekipmanlarının yerli üretimini destekleyen politikalar çerçevesinde spor teknolojisi AR-GE merkezleri kurulacaktır. Bunlar, sporun ekonomik büyüme, istihdam ve dış ticaret açısından bir fırsat alanı olarak ortaya çıkacak ve Türkiye'nin rekabet gücünü artıracaktır.

Türkiye'de gençlerin spor yapmakla beraber sporun üreticisi, yöneticisi, içerik geliştiricisi ve gönüllüsü olarak süreçlere aktif katılımı sağlaması hedeflenmektedir. Bu hedefi baz alarak spor organizasyonlarında genç gönüllülük programları, liderlik eğitimleri ve organizasyon stajları teşvik edilecektir. Gençlerin yönetişim süreçlerinde söz sahibi olduğu Spor Gençlik Meclisleri ve Dijital Spor Atölyeleri oluşturulacaktır. Ahlaki ilkeleri ve toplumsal dayanışmayı temele alan spor eğitimi müfredatlara eklenecektir.

Spor alanında katılımcı, hesap verebilir, şeffaf ve performansa dayalı bir yönetişim anlayışı tesis edilmesi, 2025 sonrası dönemin temel ilkelerinden biridir. Bu doğrultuda, spor federasyonlarının stratejik planlama yetkinliği geliştirilecek, performans bazlı finansal destek ve denetim mekanizmaları etkinleştirilecek, kurumsal dijital arşivleme, veri güvenliği ve şeffaf raporlama sistemleri yaygınlaştırılacak, sporla ilgili tüm kurum ve kuruluşlar arasında eş güdüm, bilgi paylaşımı ve iş birliği protokolleri sistematik hâle getirilecektir. Bu yaklaşım, spor alanındaki kamu kaynaklarının verimli kullanımını da sağlayacaktır.

11.3. Sürdürülebilir Spor Vizyonu

Sporun toplumsal, ekonomik, kültürel ve diplomatik alanlardaki etkisinin uzun vadede kalıcı sonuçlar doğurabilmesi ancak bu alandaki politikaların sürdürülebilir, uygulama süreçlerinin ise kurumsallaşmış yapılar aracılığıyla yürütülmesiyle mümkündür. 21. yüzyılda Türkiye'de tesisleşmeden mevzuat düzenlemelerine, uluslararası temsilden toplumsal katılıma kadar genişleyen spor politikalarının yeni dönemde stratejik hedeflere ulaşabilmesi için sürdürülebilirlik ve kurumsallaşma, başlı başına bir öncelik alanı hâline gelmiştir.

Stratejik Planlama ve Politika Belgesi Sürekliliği

Türkiye'de spor alanında uygulanan stratejilerin başarıya ulaşmasında, bu politikaların belirli aralıklarla güncellenen planlar, ölçülebilir hedefler ve performans göstergeleriyle desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığı, kalkınma planları, Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve strateji belgeleriyle uyumlu olarak spor politikalarında süreklilik sağlanmaktadır. Bu belgeler, kamusal denetim, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda ilerlemenin temel taşlarıdır.

Gelecek süreçte, ulusal ve yerel düzeyde spor politikalarının sürekli izlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde revize edilmesine imkân tanıyan bir yönetim kültürünün yerleşmesi hedeflenmektedir. Böylelikle dönemsel projelerden ziyade uzun soluklu, kurumsal hafızaya sahip uygulama modelleri geliştirilmesi mümkün olacaktır.

Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

Sporun sürdürülebilirliği, insan kaynağının niteliği, yönetim yapılarının işlevselliği ve kurumsal uyumun güçlendirilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Bu doğrultuda, Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatları ile bağlı kuruluşlarının kurumsal yapısı performans yönetimi, veri temelli karar alma, dijitalleşme, etkin kaynak kullanımı ve insan kaynağı planlaması gibi yönlerden güçlendirilmektedir. Yerel yönetimlerde spor daire başkanlıklarının sayısı artırılmakta; belediyelere bağlı spor birimlerinin yetkinliği ve hesap verebilirliği artırılarak yerel ölçekte kurumsal yapıların sürdürülebilirliği hedeflenmektedir. Spor federasyonlarında kurumsallaşmanın sağlanması amacıyla bağımsız denetim, stratejik plan zorunluluğu, mali şeffaflık ve antrenör-eğitmen sertifikasyon programları gibi mekanizmalar teşvik edilmektedir. Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi (TMOK), Türkiye Millî Paralimpik Komitesi (TMPK) ve ilgili STK'lerle kurumsal iş birliği modelleri geliştirilerek güçlendirilmektedir.

Cumuhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2020 Avrupa Futbol Şampiyonası Elemeleri H Grubu 5. maçında Andorra ile karşılaşan A Milli Futbol Takımı'nı tribünden takip etti, 08.09.2019

Finansal Sürdürülebilirlik ve Kaynak Yönetimi

Sporun kalıcı ve kapsayıcı bir kamu hizmeti olarak sürdürülmesinde mali planlama, kaynak çeşitliliği ve şeffaf bütçe yönetimi temel taşlardandır. Bunun sağlanabilmesi için, spor kulüplerinin mali disiplini ve denetimi artırılarak finansal kurumsallık teşvik edilmekte, kamu destekleriyle özel yatırımların dengeli biçimde bir arada yürütülmesi sağlanmaktadır. Bunun yanında spor yatırımlarının sosyal getirisini ölçen mali analiz araçları geliştirilmektedir. Sponsorluk mevzuatı güncellenmekte, özel sektörün sosyal sorumluluk projeleri kapsamında spor alanına daha aktif katılımı desteklenmektedir. Özellikle kadın spor kulüpleri, altyapı takımları ve amatör branşlar için özel teşvik modelleri geliştirilerek sürdürülebilir finansman modelleri kurulmaktadır.

Mesleki Uzmanlaşma

Sürdürülebilirlik aynı zamanda, nitelikli insan kaynağıyla mümkündür. Bu nedenle, spor bilimleri fakülteleri, beden eğitimi öğretmenlikleri ve antrenörlük programları yeniden yapılandırılarak uygulamaya dönük, güncel, uluslararası yeterliliklerle uyumlu müfredatlar geliştirilmektedir. Teknik personel, yöneticiler, medya profesyonelleri ve saha çalışanları için sürekli eğitim, meslek içi gelişim, sertifikasyon ve kariyer gelişim sistemleri inşa edilmektedir. Kadın antrenör, engelli bireylere hizmet verebilecek eğitmen ve çok dilli rehberlik hizmeti sunabilecek uzmanların yetiştirilmesine özel önem verilmektedir.

11.4. Türkiye Yüzyılı'nda Sporun Rolü

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan Türkiye Yüzyılı vizyonu, yalnızca ekonomik ve siyasi hedeflerle sınırlı olmayan, aynı zamanda kültürel kalkınma, toplumsal dayanışma, çevresel sürdürülebilirlik ve uluslararası etkinlik gibi geniş bir alanı kapsayan dönüşüm stratejisidir. Bu stratejinin temel yapı taşlarından biri ise spordur. Zira spor, genç nüfusun yönlendirilmesinden diplomatik temsil kapasitesinin artırılmasına, sağlıklı toplum hedefinden millî birlik ve beraberliğin güçlendirilmesine kadar birçok alanda doğrudan veya dolaylı etkiler üretmektedir. 2023 sonrasında şekillenen politikalar ve uygulamalar hem geçmişin kazanımlarını hem de yeni nesil hedeflere yönelerek sporun geleceğini yeniden tanımlamaktadır.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde ilan edilen Türkiye Yüzyılı vizyonu, sporu, refahın, değer üretiminin ve küresel iddianın bir bileşeni olarak görmektedir. Bu kapsamda, spor alanında yapılan her yatırım, aynı zamanda sosyal adaletin sağlanması, fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi ve Türkiye'nin uluslararası arenada etkin bir aktör hâline gelmesi açısından önem arz etmektedir.

Sporun etkisi, bu dönemde eğitim, sağlık, güvenlik, diplomasi, medya, kültür ve teknoloji politikalarıyla eş güdüm içinde konumlandırılmaktadır. Türkiye'nin sahip olduğu genç nüfus potansiyeli, yerli ve millî teknoloji üretimi, kültürel miras ve spor tarihi, bu stratejinin güçlü dayanaklarını oluşturmaktadır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2022 Dünya Kupası'nın final maçında Angola'yı 4-1 yenerek dünya şampiyonu olan Ampute Futbol Millî Takımı'na madalyalarını ve kupasını verdi, 09.10.2022

Türkiye Yüzyılı'nda sporun temel hedeflerinden biri, sporu halkın tamamına yayılan bir yaşam biçimine dönüştürmektir. Bu doğrultuda, özellikle şehir merkezlerinden kırsal alanlara kadar ulaşan spor tesisleri, spor okulları, aktif yaşam merkezleri ve ücretsiz erişim imkânları aracılığıyla hareketli yaşam teşvik edilmektedir. Böylece bireylerin fiziksel ve ruhsal sağlığını destekleyici politikaları geliştirmek önemlidir. Kronik hastalıkların artışına karşı sporun önleyici rol üstlenmesi, kamu sağlık harcamalarının azaltılmasına da katkı sağlamaktadır. Sporun bu yönüyle Türkiye Yüzyılı'nda hem bireysel hem toplumsal sağlığın korunmasına yönelik sürdürülebilir bir araç olarak değerlendirilmesi beklenmektedir.

Türkiye Yüzyılı, gençliğin vizyonudur. Bu çerçevede, spor politikaları ile gençlik politikalarının bir arada düşünülmesi gerekmektedir. Sporun bireysel gelişim, karakter eğitimi, öz güven kazanımı, liderlik ve ekip ruhu gibi sosyal becerileri güçlendirdiği bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Gençlik merkezleri, yetenek tarama projeleri, gençlik kampları, millî takımlara geçiş programları ve gönüllülük temelli organizasyonlar aracılığıyla genç bireylerin spora katılımı artırılmaktadır.

Gençlerin teknolojik ilgi alanları da dikkate alınarak e-spor gibi yeni nesil branşlarda da yönlendirici ve kapsayıcı politikalar yürütülmekte, dijitalleşme ile spor arasındaki uyum desteklenmektedir. Böylece spor, gençler için yalnızca bir uğraş değil; aynı zamanda bir kariyer alanı hâline getirilmektedir.

Türkiye Yüzyılı'nın uluslararası boyutundaki en önemli unsurlardan biri, spor diplomasisinin etkin biçimde kullanılmasıdır. Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı mega organizasyonlar, uluslararası federasyonlarda artan temsiliyet düzeyi, sporcuların küresel başarıları ve etnospor alanındaki özgün katkılar, bu sürecin temel taşlarını oluşturmaktadır. Bu dönemde, spor diplomasisi Türkiye'nin insani değerlerini, kültürel zenginliklerini ve barışçıl dış politikasını dünyaya tanıttığı güçlü bir yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilmektedir. Türk sporcuların, kulüplerin ve federasyonların uluslararası arenadaki görünürlüğü, Türkiye'nin küresel spor içindeki yerini daha da güçlendirmektedir.

Spor teknolojilerinden antrenman metotlarına, tesis mimarisinden medya içeriklerine kadar sporun her alanında yerli ve millî üretim anlayışı da Türkiye Yüzyılı'nın temel ilkelerindendir. Bu dönemde spor malzemesi üretiminden yazılım teknolojilerine kadar geniş bir yelpazede yerli girişimler desteklenmekte, Türkiye, tüketen değil, üreten bir spor ülkesi olma yolunda stratejik adımlar atmaktadır. Yerli ve millî spor markalarının desteklenmesi, spor teknolojilerinde AR-GE teşvikleri, veri analitiği ve yapay zekâ uygulamaları ile sporun bilimsel temelde geliştirilmesi de bu vizyonun önemli parçalarıdır. Ayrıca yerli uzman yetiştirme, teknik eğitimde yerli müfredat ve millî spor literatürünün oluşturulması gibi adımlarla, bilgi üretiminde de özerklik sağlanmaktadır.

Türkiye Yüzyılı spor vizyonu, sporun taşıdığı kültürel ve ahlaki değerleri de öncelemektedir. Geleneksel sporların canlandırılması, etnosporun yaygınlaştırılması, spor ahlakı, centilmenlik ve adil rekabet gibi değerlere dayalı eğitimler, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde uzun vadeli faydalar üretmektedir. Türk spor politikasının temelinde yer alan "önce insan" anlayışı, bu dönemde daha da belirginleşmiş, sporun toplumları birleştiren bir alan olduğu vurgulanmıştır. Bu yaklaşımla, sporun hem fiziksel hem de değerler boyutunda kalıcı etkiler oluşturması hedeflenmektedir.

Türkiye Yüzyılı'nda spordan beklenen sonuçlar, yalnızca madalya sayıları veya tesis istatistikleriyle ölçülmemektedir. Bu dönemde, sporun toplumun tüm katmanlarına erişen bir hak ve yaşam biçimi hâline gelmesi, uluslararası organizasyonlarda etkin bir katılım ve temsile ulaşılması, kadınların, çocukların, engellilerin ve dezavantajlı grupların spor olanaklarına eşit erişiminin sağlanması, sporun eğitimle, teknolojiyle ve kültürel değerlerle birlikte hareket etmesi gibi hedefler doğrultusunda yeniden şekillenmesi beklenmektedir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Diyarbakır Stadyumunun açılışı ve Ziraat Diyarbakır Gençlik Festivali Kapanış Töreni'ne katıldı, 20.10.2018

“Düşük standartlı yurt binaları, üniversite öğrencilerimizin en son çare olarak başvurduğu yerlerdi. ‘Gençlerimiz en iyisine, en güzeline layıktır’ diyerek hemen kolları sıvadık. Attığımız adımlarla ülkemize ve gençlerimize yakışmayan bu kötü tabloyu tamamen tersine çevirdik. Otel konforunda odalara sahip yeni yurt binaları inşa ettik.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

105 Yeni GSB Yurt Binası Açılış Töreni
Ankara / 14 Eylül 2022

12.
Bölüm

Öğrenci Yurtlarında Kalite Odaklı Gelişim ve Burs Hizmetleri

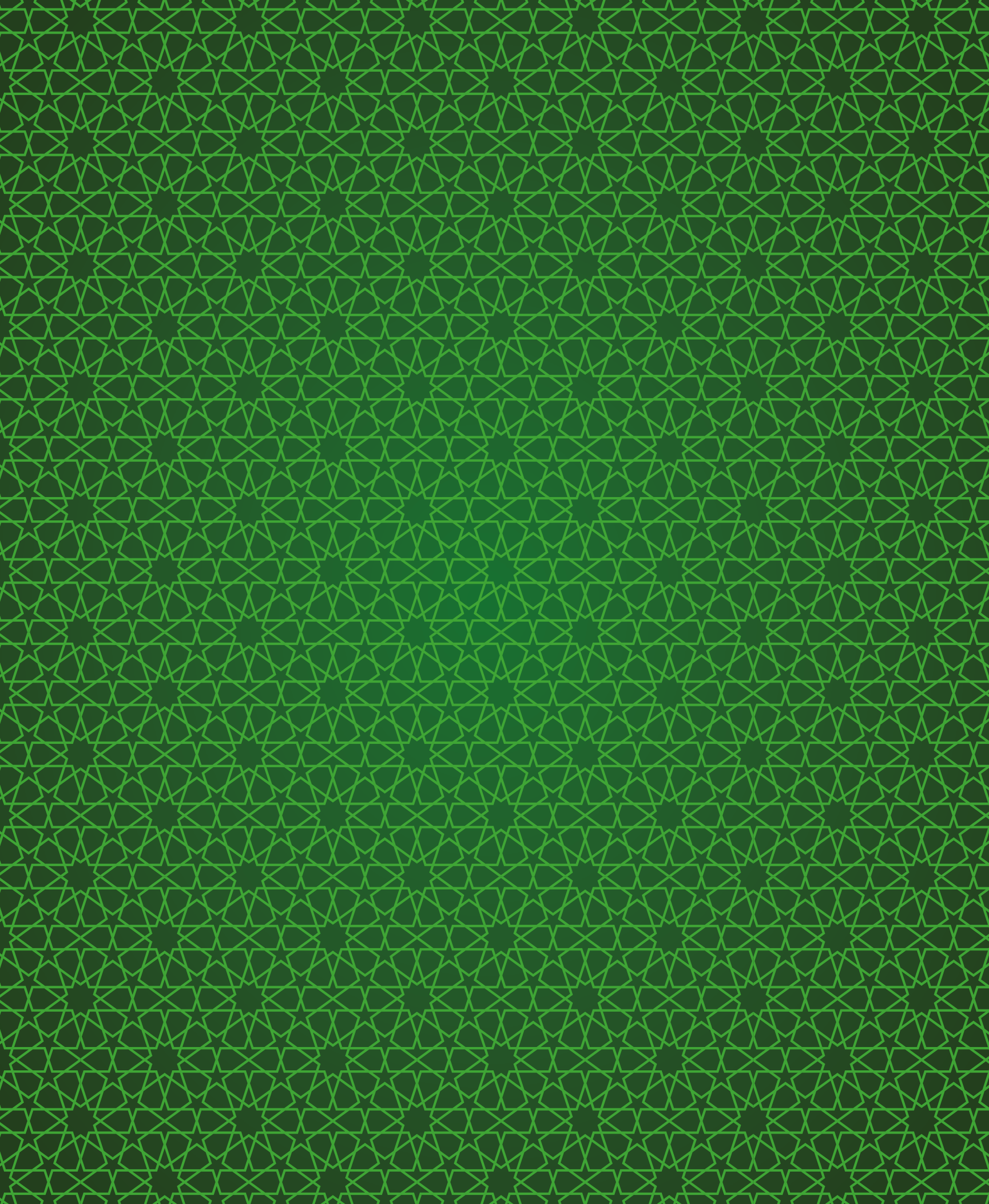

12.1. Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün Kuruluşu ve Yönetim Yapısı

1961 Anayasası'nın 50. maddesinde "Devlet maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yükseköğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlamak amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar" hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereği 22 Ağustos 1961 tarihinde yürürlüğe giren 351 sayılı Kanun ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu kurulmuştur. Kurum, kurulduğu 1961 yılında, 3 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir), toplam 5.182 kapasiteli 18 yurtta hizmet vermeye başlamıştır.

Kurum, başlangıçta Millî Eğitim Bakanlığının denetiminde iken bu denetim, 6 Şubat 1970 tarihli Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi gereğince Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmiş; daha sonra 13.12.1983 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 179 sayılı KHK'nin 52/b maddesi ile Millî Eğitim Bakanlığının bağlı kuruluşu, 4.5.2009 tarih ve 27218 (mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı'nın onayı ile Başbakanlığa bağlı kuruluş hâline getirilmiş; 10.12.2010 tarih ve 27781 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6082 sayılı Kanun ile Başbakanlığa bağlanmış, bilahare 8.7.2011 tarihli ve 27988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi gereğince de Gençlik ve Spor Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

14.4.2015 tarihli 29327 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kanun ile taşra teşkilatı yapılanmasında 20 bölge müdürlüğünden 81 il müdürlüğü uygulamasına geçilmiştir.

9.7.2018 tarihli ve 30473 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu'nun adında yer alan "Yurtlar Kurumu" ibaresi, "Yurt Hizmetleri" şeklinde değiştirilmiştir.

10.7.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin ilgili maddeleri uyarınca da Gençlik ve Spor Bakanlığının hizmet birimi olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Teşkilat Şeması

Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü; 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu gereğince 1962 yılından itibaren öğrenim kredisi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince 1985-2012 yılları arasında katkı kredisi, 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs, Kredi Verilmesine İlişkin Kanun gereğince 2004 yılından itibaren burs vermektedir.

2010 tarihli 6082 sayılı Kanun gereğince, yurt dışında yükseköğrenim gören Türk vatandaşı öğrencilere 2011-2012 öğretim döneminden itibaren barınma hizmeti, 2012 yılından itibaren ise burs/kredi hizmeti verilmeye başlanmıştır.

12.2. Yurt Hizmetleri

Yurt hizmetleri, gençlerin yalnızca barınma ihtiyacını karşılamakla kalmayıp, onların akademik, sosyal ve kültürel gelişimlerini de destekleyen kapsamlı bir hizmet anlayışı çerçevesinde yürütülmektedir. Modern ve güvenli yurt yapıları, konforlu odalar, sosyal alanlar ve teknoloji altyapısıyla öğrencilerin huzurlu bir ortamda eğitimlerine odaklanmalarına imkân tanımaktadır. Ayrıca yurtlarda sağlanan iyileştirmeler, öğrencilerin günlük yaşam kalitesini artırmakta ve yaşam standartlarını yükseltmektedir. Sosyal devlet anlayışı doğrultusunda, ihtiyaç sahibi, başarılı veya özel durumdaki öğrenciler için ücretsiz barınma imkânları sunulması, yurt hizmetlerinin kapsayıcı ve eşitlikçi bir yaklaşımla yürütüldüğünü göstermektedir. Bu sistem aynı zamanda afet, Covid 19 pandemisi ve olağanüstü durumlarda vatandaşların geçici barınma ihtiyaçlarını karşılayarak toplumsal dayanışmayı da güçlendirmektedir.

12.2.1. Öğrenci Yurtlarında Fiziki Altyapı ve Kapasite Artışı

Yükseköğrenime devam eden öğrenciler, Gençlik ve Spor Bakanlığı yurtlarında, çağın gereklerine uygun, modern ortamlarda, huzur ve güven içerisinde ekonomik şartlarda barındırılmakta; bunun yanında öğrencilerin sağlıklı ve dengeli beslenmeleri, sosyal, kültürel ve sportif yönden gelişmeleri için gerekli olan her türlü hizmet yerine getirilmektedir.

Ankara Cebeci Site KYK Öğrenci Yurdu

Yeni hizmet anlayışı doğrultusunda 3-4 kişilik mobilyalı, içerisinde banyo, tuvalet, mini buzdolabı, yanmaz özellikli sünger yatak bulunan yurtlar hizmete sunulmaktadır. Temizlik, 7/24 güvenlik ve sıcak su imkânları yanında ortak ders çalışma alanları, kantin, kafeterya gibi sosyal ortamlar da bulunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin akademik çalışmalarına ve bilimsel araştırmalarına katkı sağlamak amacıyla hızlı, güvenli ve ücretsiz olarak internete erişim imkânı sağlanmaktadır.

Diyarbakır Sur İyaz Bin Ganem KYK Kız Öğrenci Yurdu

Yeni yurtlar, aynı zamanda engelli öğrencilerin de ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabilecekleri şekilde projelendirilirken, eski yurtlarda da engelli öğrencilere yönelik fiziki iyileştirmeler yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.

Elazığ Ahmet Kabaklı KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Bu çerçevede, yeni yurtlar öğrencilerin konforlu bir ortamda barınmalarını sağlayacak şekilde inşa edilmekte, mevcut yurtlarda iyileştirme çalışmaları devam etmekte, iyileştirilmesi mümkün olmayan yurtların ise kullanımından vazgeçilmektedir.

Erzurum KYK Abdurrahman Gazi Kız Öğrenci Yurdu

Ülke genelinde yurt ihtiyaçları tespit edilerek gerek yatırım programı çerçevesinde yapım ve satın alma; gerekse devir, tahsis, bağış, kiralama ve ön protokolle özel sektöre bina yaptırma şeklinde yurt binaları temini için gerekli çalışmalar yıl boyunca aralıksız sürdürülmektedir.

Bolu Hayreddin Tokadi KYK Kız Öğrenci Yurdu

2002 yılında 77 il ve 59 ilçede toplam 190 yurtta 182 bin 258 yatak sayısı ile hizmet verilmekte iken; 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla 81 il, 272 ilçe ve 6 adet K.K.T.C.'de olmak üzere Bakanlığa bağlı 875 yurtta %450'lik artışla 1 milyon 3 bin 259 yatak sayısı ile hizmet verilmektedir.

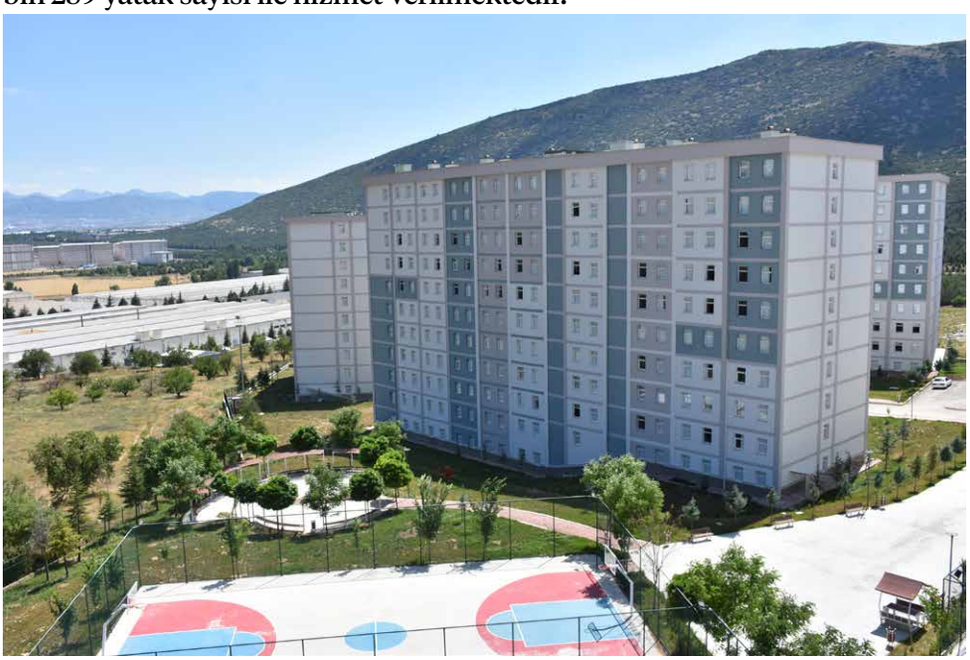

Isparta Mihri Hatun KYK Kız Öğrenci Yurdu

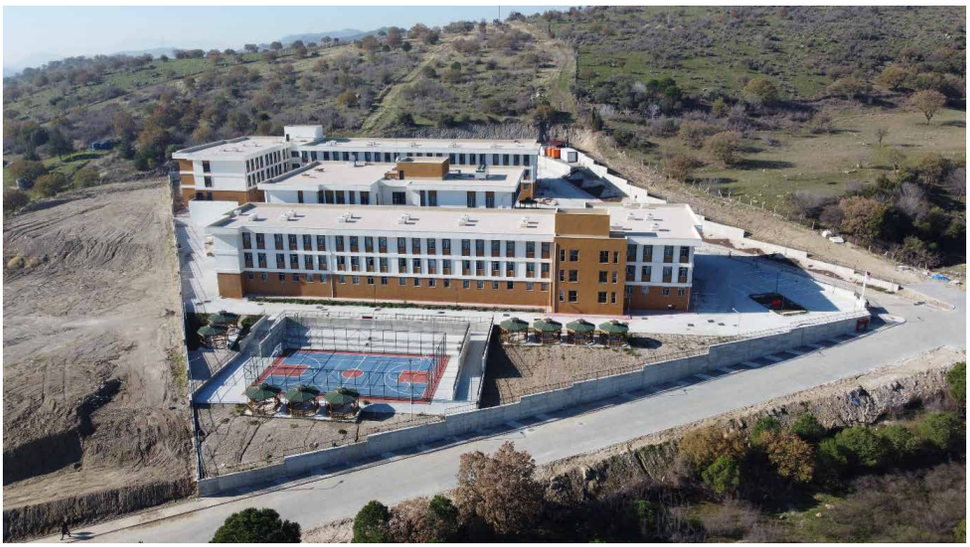

İzmir Bergama KYK Yurdu

2002 yılından günümüze kadar 1.003.259 öğrenci kapasitesi ve 1.489 yerine 875 yurt hizmete açılmıştır.

Bunun yanı sıra; kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı ile tasarruf ilkeleri göz önünde bulundurularak, yeni açılan yurtlar neticesinde ihtiyaç üzerinde olan il/ilçelerde kiralık olarak kullanılan binalar ile yeni yurt standartlarına uymayan binaların kullanımından vazgeçilmektedir.

Sakarya Sabahattin Zaim KYK Kız Öğrenci Yurdu

Bu doğrultuda 2002 yılından günümüze kadar Bakanlık yurt kalite standartları esas alınarak, öğrencilerin çağın gerekliliklerine uygun, modern ortamlarda, huzur ve güven içerisinde barınabilmeleri adına 134.136 yataklı yurtlar kapatılmış veya yatak düzenlemesi yapılmıştır.

Malatya İlhan Akıncı KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Yurt veya bloklar kapatılırken her dönem sonunda ve yıl içerisinde, mevcut yurtların doluluk oranları, öğrenci sayılarındaki değişim, yeni yurtların hizmete girmesi, eski yurtların Bakanlık yurt standartlarına uygun olmaması, binaların ekonomik ömürlerini tamamlamış olmaları gibi etkenler dikkate alınarak tasarruf sağlanmaktadır. Bu sayede gerek kiralık yurtlar gerekse diğer yöntemlerle kullanılmakta olan yurtlar kapatılarak kira giderleri, demirbaş giderleri, fatura giderleri, personel giderleri vb. konularda tasarruf sağlanmıştır.

Balıkesir Bandırma KYK Yurtları

Balıkesir Edremit KYK Yurtları

2002 yılında yurtlarda bulunan yatakların %81'i ranzalı sistemde iken Kasım 2025 itibarıyla yatakların %80'i bazalı olarak hizmet vermektedir.

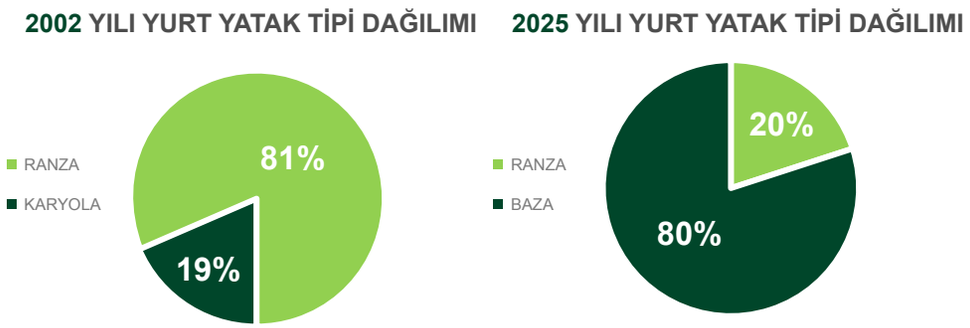

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının verilerine göre, örgün yükseköğretim gören öğrenci sayısı 4 milyon 153 bin 981'dir. Bu öğrencilerin belirli bir kısmı kendi evlerinde, özel yurtlarda veya özel evlerde barınmayı tercih etmektedir. Diğer kısmı ise devlet yurtlarında barınmayı seçmektedir. Bütün öğrenciler devlet yurtlarında barınma talebinde bulunmamaktadır.

Muğla Marmaris KYK Yurdu

Mevcut yurt yatak sayısının (1.003.259), örgün öğretim gören öğrenci sayısına oranı %24'tür. Ancak bu oran, yurt ihtiyacını karşılama oranı değildir. Burada esas olan Bakanlık yurtlarında barınmak için yapılan müracaatın karşılanmasıdır.

2002-2003 eğitim-öğretim döneminde yurtlara başvuru yapan 160.519 öğrencinin 65.271'i (%40,66) yurtlara yerleştirilmiştir.

Antalya KYK Yurdu

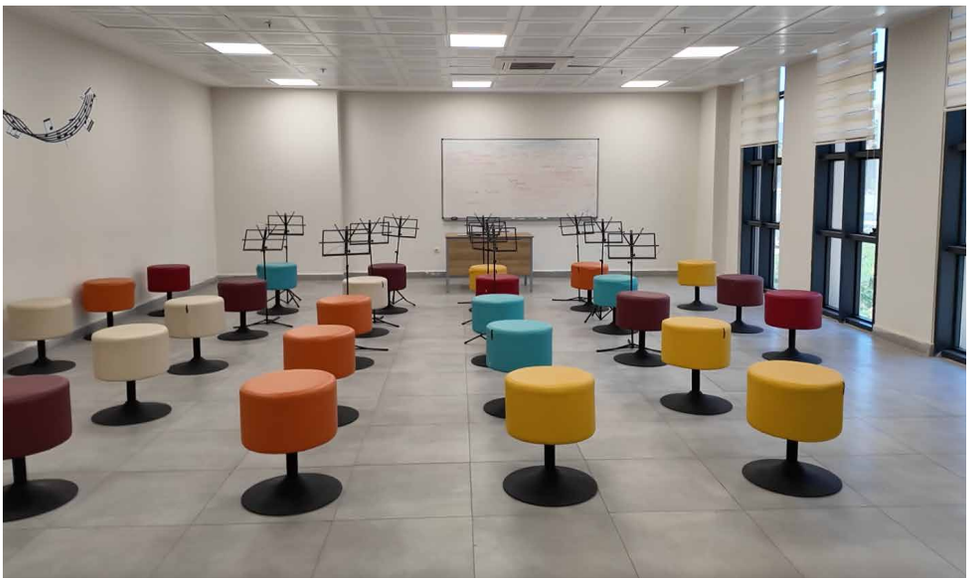

Antalya KYK Yurdu

2025-2026 eğitim-öğretim döneminde ise Bakanlık yurtlarında barınmak için toplam 374.020 öğrenci müracaat etmiş olup bu öğrencilerin 362.800'ü (%97) yurtlara yerleştirilmiştir. Ayrıca, son 6 yıl (Covid19 dönemi dâhil) incelendiğinde; Bakanlık yurtlarına toplam 2.323.719 öğrenci başvuru yapmış, bu öğrencilerin %96,06'sı olan 2.232.233 öğrenci yurtlara yerleştirilmiştir.

Erzincan Terzibaba KYK Kız Öğrenci Yurdu

2020-2026 Yılları Arasında Yurt Başvuruları

YILLAR	BAŞVURAN ÖĞRENCİ SAYISI	YERLEŞEN ÖĞRENCİ SAYISI	YERLEŞEN ÖĞRENCİLERİN ORANI
2020-2021	* Covid 19 nedeniyle başvuru alınamamıştır.		
2021-2022	685.530	621.703	90,69%
2022-2023	430.190	425.227	98,85%
2023-2024	435.452	430.731	98,92%
2024-2025	398.527	391.772	98,31%
2025-2026	374.020	362.800	97,00%
TOPLAM	2.323.719	2.232.233	96,06%

Yurt başvuruları değerlendirilirken yurtlarda kalmak isteyen öğrenciler ile ailelerinin sosyal durumları, başarı ve gelir durumları, 12 kamu kurum ve kuruluşundan araştırılarak ihtiyaç sahibi ve başarılı öğrencilere öncelik verilmek suretiyle yurtlara yerleştirme yapılmaktadır.

Antalya Ahmet Hamdi Akseki KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Bunun yanı sıra şehit ve gazi çocukları, gazi öğrenciler, lise ve dengi öğrenimlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yurtlarında barınarak tamamlayanlar, devlet koruması altında olan öğrenciler ile anne ve babası hayatta olmayan öğrenciler ile maddi zaruret içinde olan ihtiyaç sahibi öğrencilerden yurt ücreti ve güvence bedeli alınmamaktadır. Bu kapsamda sosyal devlet anlayışı gereği olarak yurtlarda ücretsiz olarak barındırılmaktadır.

Türkiye genelinde en düşük yurt ücreti 725 TL, en yüksek yurt ücreti ise 1.200 TL'dir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan yurtların ücreti ise 1.700 TL'dir.

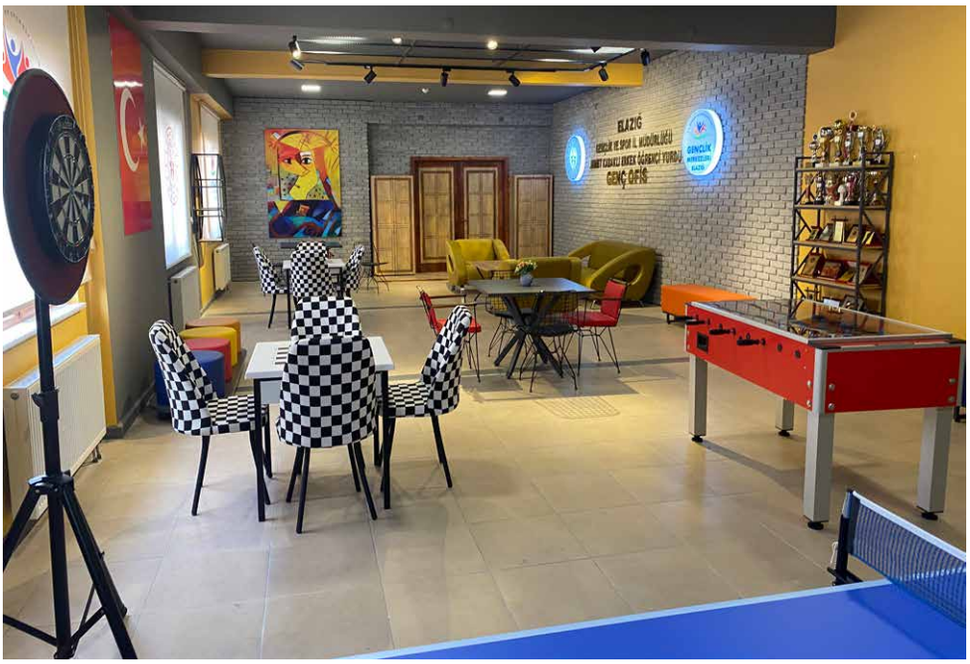

Elazığ Ahmet Kabaklı KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Tüm bunlara ek olarak; ülkemizde meydana gelen afetler ile ülkemizi etkileyen Covid 19 pandemisi, savaş vb. durumlarda Bakanlık yurtları vatandaşlarımızın kullanımına açılmaktadır. Covid 19 pandemisi sürecinde 145.80, 2020 Elâzığ Depremi sonrası 328, 2020 İzmir Depremi sonrası 2.264, 2021 yangın felaketlerinde 2.205, 2021 sel felaketleri sonrasında 3.004, 2022 Ocak ayı yoğun hava muhalefetinden dolayı yollarda kalan 2.894, 2022 Rusya-Ukrayna savaşı süresinde 2.246 kişi ve 6 Şubat depremleri sonrasında 487.339 kişi Bakanlık yurtlarında barındırılmıştır.

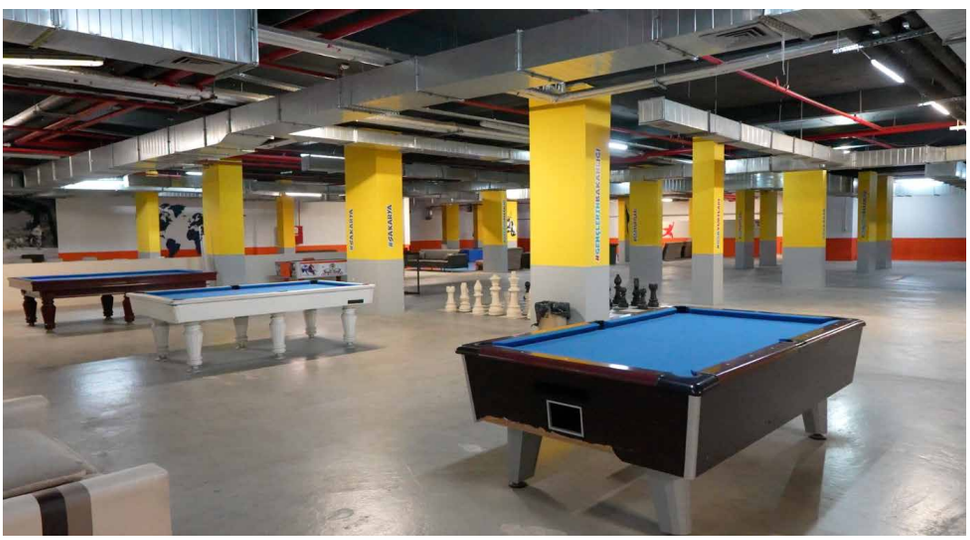

Sakarya KYK Yurdu

Öğrenci Yurtlarında Fiziki Altyapı ve Kapasite Artışı

İL BAZLI 2002-2025 YURT KAPASİTE KARŞILAŞTIRMASI						
İL	31.12.2002		31.12.2025		YATAK SAYISI	
	YURT SAYISI	YURT YATAK SAYISI	YURT SAYISI	YURT YATAK SAYISI	ARTIŞ MİKTARI	ARTIŞ ORANI
ADANA	4	4.247	9	12.221	7.974	188%
ADIYAMAN	2	874	6	7.302	6.428	735%
AFYONKARAHİSAR	3	2.620	17	13.824	11.204	428%
AĞRI	1	1.100	8	6.396	5.296	481%
AKSARAY	4	1.184	9	8.559	7.375	623%
AMASYA	1	1.982	8	6.843	4.861	245%
ANKARA	22	16.566	40	51.980	35.414	214%
ANTALYA	1	2.764	16	24.379	21.615	782%
ARDAHAN	1	0	4	4.251	4.251	-
ARTVİN	1	400	8	5.962	5.562	1391%
AYDIN	3	1.422	14	14.674	13.252	932%
BALIKESİR	1	2.158	18	17.456	15.298	709%
BARTIN	1	360	4	8.257	7.897	2194%
BATMAN	1	508	3	2.882	2.374	467%
BAYBURT	1	322	4	5.265	4.943	1535%
BİLECİK	1	1.176	5	7.324	6.148	523%
BİNGÖL	1	500	6	5.005	4.505	901%
BİTLİS	3	1.000	6	3.514	2.514	251%
BOLU	2	1.596	11	12.930	11.334	710%
BURDUR	1	1.724	8	10.896	9.172	532%
BURSA	2	4.964	13	16.030	11.066	223%
ÇANAKKALE	2	2.424	12	15.744	13.320	550%
ÇANKIRI	1	864	5	6.733	5.869	679%
ÇORUM	1	872	8	6.858	5.986	686%
DENİZLİ	2	4.286	11	12.334	8.048	188%
DİYARBAKIR	2	2.266	4	8.406	6.140	271%
DÜZCE	2	949	10	10.108	9.159	965%
EDİRNE	2	3.760	12	12.584	8.824	235%
ELAZIĞ	2	2.793	7	9.656	6.863	246%
ERZİNCAN	2	2.220	13	10.832	8.612	388%
ERZURUM	5	7.804	17	19.153	11.349	145%
ESKİŞEHİR	3	6.068	11	18.437	12.369	204%
GAZİANTEP	1	2.123	11	13.215	11.092	522%
GİRESUN	1	1.050	11	8.318	7.268	692%
GÜMÜŞHANE	1	704	11	8.911	8.207	1166%
HAKKARİ	1	504	2	1.830	1.326	263%
HATAY	2	1.972	13	11.217	9.245	469%
IĞDIR	1	500	3	5.024	4.524	905%
ISPARTA	5	4.588	12	16.923	12.335	269%
İSTANBUL	18	11.400	40	67.562	56.162	493%
İZMİR	5	9.756	27	45.872	36.116	370%
KAHRAMANMARAŞ	2	2.334	7	12.151	9.817	421%
KARABÜK	1	440	10	12.129	11.689	2657%
KARAMAN	1	1.028	7	8.812	7.784	757%

İL BAZLI 2002-2025 YURT KAPASİTE KARŞILAŞTIRMASI						
İL	31.12.2002		31.12.2025		YATAK SAYISI	
	YURT SAYISI	YURT YATAK SAYISI	YURT SAYISI	YURT YATAK SAYISI	ARTIŞ MİKTARI	ARTIŞ ORANI
KARS	1	1.700	9	8.228	6.528	384%
KASTAMONU	1	944	7	7.184	6.240	661%
KAYSERİ	2	3.170	15	13.464	10.294	325%
KIRIKKALE	2	2.310	7	8.324	6.014	260%
KIRKLARELİ	1	464	8	8.044	7.580	1634%
KIRŞEHİR	2	1.846	8	7.906	6.060	328%
KİLİS	1	432	7	5.007	4.575	1059%
KOCAELİ	2	618	17	20.306	19.688	3186%
KONYA	8	7.972	37	38.155	30.183	379%
KÜTAHYA	2	2.776	11	15.627	12.851	463%
MALATYA	3	3.558	6	13.396	9.838	277%
MANİSA	3	3.320	15	13.675	10.355	312%
MARDİN	1	300	3	3.753	3.453	1151%
MERSİN	1	1.420	10	17.340	15.920	1121%
MUĞLA	4	2.673	12	15.011	12.338	462%
MUŞ	1	576	6	4.709	4.133	718%
NEVŞEHİR	1	452	13	12.276	11.824	2616%
NİĞDE	3	4.250	9	10.374	6.124	144%
ORDU	1	1.010	7	6.089	5.079	503%
OSMANİYE	1	1.020	5	5.778	4.758	466%
RİZE	2	1.128	12	7.095	5.967	529%
SAKARYA	3	2.868	15	18.945	16.077	561%
SAMSUN	3	4.272	22	21.959	17.687	414%
SİİRT	1	840	7	6.890	6.050	720%
SİNOP	1	240	8	6.766	6.526	2719%
SİVAS	2	2.670	15	18.709	16.039	601%
ŞANLIURFA	2	948	9	6.310	5.362	566%
ŞIRNAK	0	0	2	1.474	1.474	-
TEKİRDAĞ	3	2.420	6	7.704	5.284	218%
TOKAT	5	2.092	15	11.650	9.558	457%
TRABZON	3	5.712	20	15.453	9.741	171%
TUNCELİ	0	0	5	4.148	4.148	-
UŞAK	1	1.250	5	9.770	8.520	682%
VAN	1	1.944	8	8.927	6.983	359%
YALOVA	0	0	5	4.628	4.628	-
YOZGAT	1	1.426	10	9.078	7.652	537%
ZONGULDAK	1	1.394	12	13.307	11.913	855%
KIBRIS	0	0	6	7.041	7.041	-
GENEL TOPLAM	190	182.258	875	1.003.259	821.001	450%

12.2.2. Yurt Donatım Çalışmaları

Ülke çapında yükseköğrenime devam eden gençlerin Bakanlık yurtlarında sağlıklı, güvenli, konforlu ve kalite standartlarına uygun ortamlarda barınabilmeleri için yenileme ve donatım çalışmaları yapılmaktadır.

İzmir Efeler KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Bu minvalde her yıl, yeni eğitim öğretim dönemi hazırlık çalışmaları kapsamında modern, dayanıklı ve öğrencilerin konforunu artıran yeni yurt donatım malzemeleri (alez, yastık, yorgan, yatak takımı, masa, sandalye, yatak, baza, komodin, çalışma masası, elbise dolabı ve ranza) alınmaktadır.

Aydın Efe Ayşe KYK Yurdu

Mevcut yurtların yurt donatım malzemelerinin iyileştirilmesi ile yatırım, devir, tahsis, kiralama ve kamulaştırma yoluyla yeni hizmete açılacak yurtların ihtiyacı doğrultusunda öğrenci konforu ve memnuniyeti esas alınarak son 3 yıl içerisinde; 689.037 adet alez, 436.904 adet yastık, 342.746 adet yorgan, 792.645 adet yatak takımı, 29.900 adet yemek masası, 220.318 adet sandalye, 187.870 adet yatak, 44.995 adet baza, 121.132 adet komodin, 52.386 adet çalışma masası, 65.376 adet elbise dolabı ve 59.029 adet ranza olmak üzere toplam 3.042.338 adet donatım malzemesi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre açık ihale usulüyle satın alınmış, 81 ilde bulunan yurtlara gönderilmiştir.

Yurtlarda barınan yükseköğrenim gençliğinin ihtiyacı doğrultusunda satın alınan donatım malzemeleri için 2023, 2024 ve 2025 yıllarında toplam 2.989.452.839,89 TL harcama yapılmıştır.

Tokat Yağıbasan KYK Yurdu

2023 Yılı Barınma İhtiyacı Malzeme Harcama Tablosu

Malzemenin Cinsi	Miktarı (Adet)	Birim Fiyatı (KDV Hariç)	Tutarı (KDV Dâhil)
Alez	329.035	148,696	53.818.678,76
Yastık	285.812	88,792	27.915.667,78
Yorgan	229.863	342,096	86.498.792,38
Yatak Takımı	516.098	386,797	219.587.741,60
Masa	15.980	1.110,882	19.527.084,50
Sandalye	125.888	471,183	65.247.859,96
Yatak	115.321	1.315,061	166.819.613,82
Baza	26.050	2.616,902	74.987.330,00
Komodin	74.245	669,026	54.638.994,30
Çalışma Masası	37.987	947,000	39.571.057,90
Elbise Dolabı	49.841	2.294,181	125.778.683,80
Ranza	37.506	5.345,796	220.549.370,80
Toplam Adet	1.843.626	KDV Dâhil Toplam	1.154.940.875,61

2024 Yılı Barınma İhtiyacı Malzeme Harcama Tablosu

Malzemenin Cinsi	Miktarı (Adet)	Birim Fiyatı (KDV Hariç)	Tutarı (KDV Dâhil)
Alez	174.732	215,246	41.371.369,49
Yastık	146.271	124,742	20.070.755,10
Yorgan	105.677	442,098	51.391.512,70
Yatak Takımı	237.886	607,521	158.972.718,72
Masa	12.229	1.788,180	24.054.413,14
Sandalye	98.842	1.027,000	111.661.807,40
Yatak	66.164	1.858,088	135.232.372,00
Baza	12.782	4.372,454	61.477.576,60
Komodin	36.330	1.090,456	43.577.912,66
Çalışma Masası	23.186	1.393,985	35.553.039,81
Elbise Dolabı	26.465	3.075,641	89.536.528,00
Ranza	19.569	5.831,767	125.534.030,60
Toplam Adet	960.133	KDV Dâhil Toplam	898.434.036,23

2025 Yılı Barınma İhtiyacı Malzeme Harcama Tablosu

Malzemenin Cinsi	Miktarı (Adet)	Birim Fiyatı (KDV Hariç)	Tutarı (KDV Dâhil)
Alez	185.270	232,39	47.360.241,50
Yastık	150.967	131,94	21.911.025,40
Yorgan	112.441	492,96	60.972.270,70
Yatak Takımı	275.939	631,57	191.702.360,85
Masa	12.132	2.228,76	29.743.238,80
Sandalye	93.403	1.059,64	108.870.887,40
Yatak	70.691	1.952,42	151.820.511,70
Baza	14.573	4.420,80	70.866.708,00
Komodin	45.797	1.343,62	67.686.920,40
Çalışma Masası	13.005	1.592,21	22.777.385,40
Elbise Dolabı	12.459	3.558,38	48.767.226,20
Ranza	15.691	6.581,60	113.599.152,70
Toplam Adet	1.002.368	KDV Dâhil Toplam	936.077.929,05

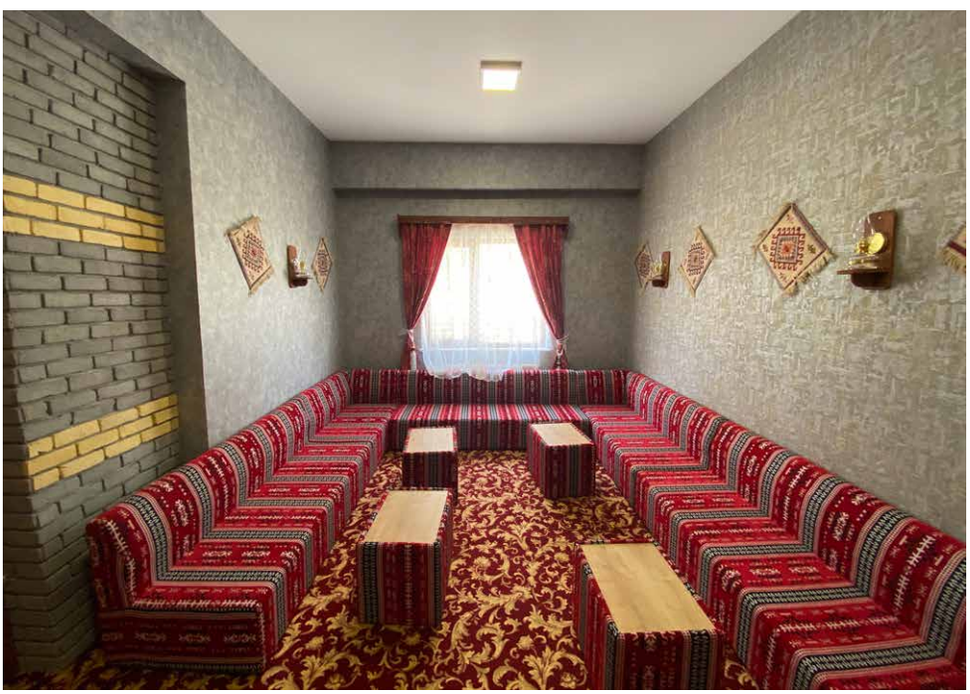

Elazığ Ahmet Kabaklı KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Ayrıca; bireylerin iletişim kurma, bilgiye erişme ve dijital dünyaya erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla Yükseköğretim Öğrencilerine Teknolojik Cihaz ve İnternet Desteği Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ kapsamında başvuruda bulunan öğrencilere aylık 10 GB olacak şekilde yıllık 120 GB internet paket hizmeti tanımlanmıştır. Bu kapsamda, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş., TT Mobil İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. ile toplam 129.825.432,00 TL bedel üzerinden sözleşme imzalanmıştır. Aynı tebliğ kapsamında teknolojik cihaz desteğinden faydalanmak isteyen ve bugüne kadar başvurusu kabul edilen öğrencilere toplam 535.550.454,69 TL teknolojik cihaz (telefon, tablet ve bilgisayar) desteğinde bulunulmuştur.

12.2.3. Yurt Kalite Standartları

Bakanlığa bağlı yurtlarda öğrencilere sunulan hizmetlerin kalitesini artırmak, hizmetlerde birlik sağlamak, riskleri yönetmek, yöneticilerin yönetim kabiliyetini geliştirmek, öğrenci ve çalışan memnuniyetini sağlamak amacıyla, yurt kalite standartları oluşturulmuştur. Öğrencilerin yurt yaşantısı sırasında kendilerine sunulan hizmetler; barınma, beslenme, eğitim ve güvenlik olmak üzere 4 ana kategoriye ayrılarak geliştirilen standartlar ile sürdürülmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) Cebeci Site Kız Öğrenci Yurdu'nda kalan öğrencilerle sahur yaptı, 18.03.2025

Sinop Kredi ve Yurtlar Kurumu

Bakanlık yurtlarında 2017 yılı itibarıyla uygulanmakta olan kalite standartları, öğrencilerin eğitim hayatlarını sürdürürken yurt yaşantılarını kolaylaştırmayı, tüm yurtlarda eşit hizmet almalarını sağlamaktadır. Aynı zamanda oluşabilecek riskler önceden analiz edilerek zamanında uygun müdahaleler geliştirilmesine olanak sağlamaktadır. Sürekli gelişim ve değişim anlayışıyla üniversite öğrencisi gençliğin günün değişen koşulları ve ihtiyaçları doğrultusunda revize edilen standartlar, bilimsel tekniklerle ölçülebilir ve raporlanabilir bir platform olan "Kalite Standartları" modülü üzerinden gerçekleştirilmektedir.

12.3. Özel Barınma Hizmetleri

Yüz binlerce öğrenciye ev sahipliği yapan Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü 5 Temmuz 2019 tarihinde yapılan kanun değişikliğiyle birlikte bilgi ve birikimini özel barınma hizmeti veren kurumlardaki öğrenciler için de kullanmaya başlamıştır. Bu kapsamda gerçek ve tüzel kişiler tarafından yemekli/yemeksiz öğrenci yurtları ve buna benzer kurumların açılmasına ve işletilmesine izin verilmiştir. Yükseköğrenim düzeyindeki yurt ve kurumların denetlenmesi görevi Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Atatürk Öğrenci Yurdu

Öğrencilerin daha iyi koşullarda barınmalarını sağlamak; ekonomik, sağlıklı ve dengeli beslenme imkânı oluşturarak maddi ve manevi olarak yaşam kalitesini yükseltmek ve öğrenimlerini kolaylaştırmak amacıyla çalışmalar titizlikle sürdürülmektedir.

Özel Barınma Hizmetleri Verileri

Kurum Türüne Göre Veriler				
Kurum Türü	Kız		Erkek	
	Açık Kurum Sayısı	Açık Kurum Kapasitesi	Açık Kurum Sayısı	Açık Kurum Kapasitesi
Apart	37	3.079	10	913
Pansiyon	56	5.754	34	2.430
Yurt	654	118.303	729	109.074
Genel Toplam	747	127.136	773	112.417

Kurum Türüne Göre Kurum Sayıları ve Kapasite Bilgileri

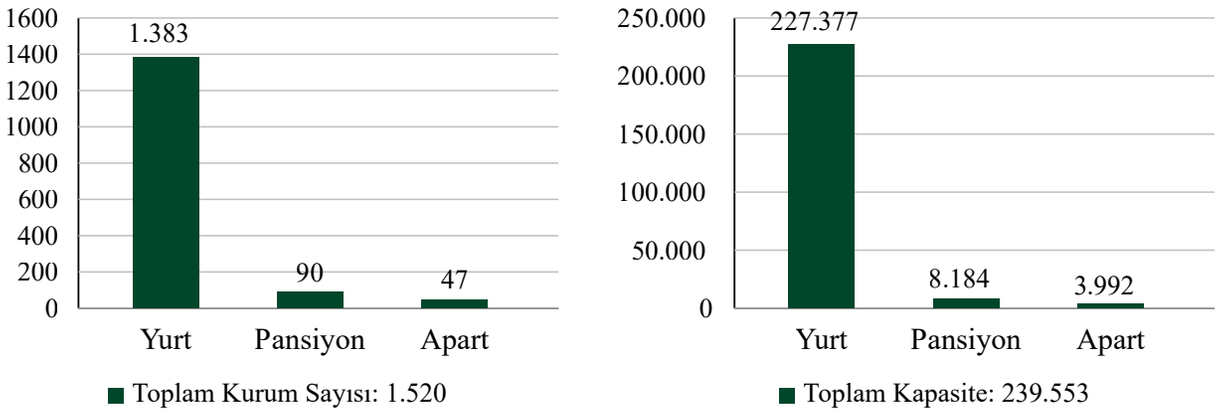

Cinsiyete Göre Kurum Sayısı ve Kapasite Bilgileri

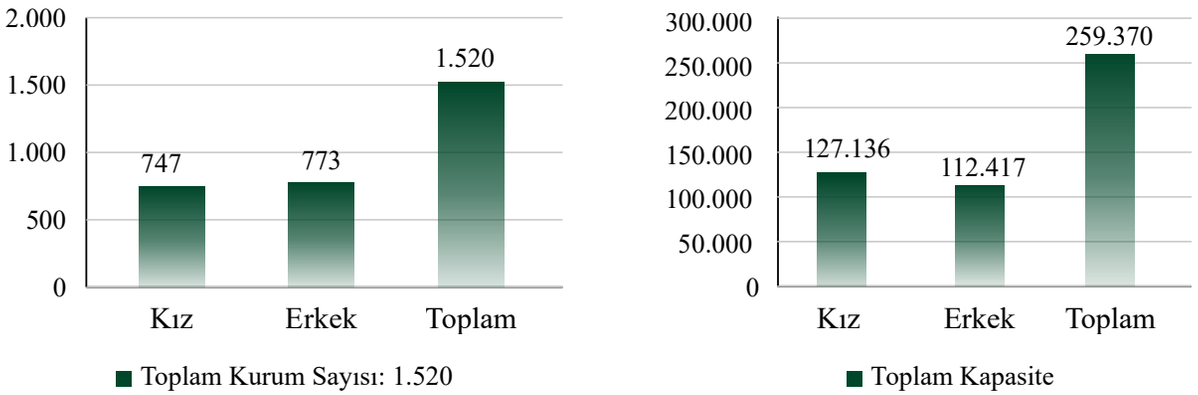

Kurucu Türüne Göre Kurum Sayıları

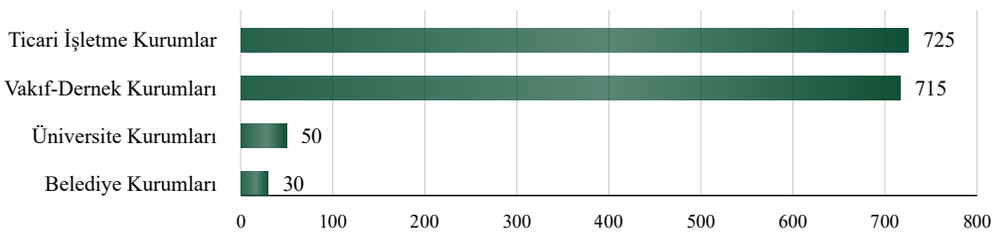

Kurucu Türüne Göre Kapasite Bilgileri

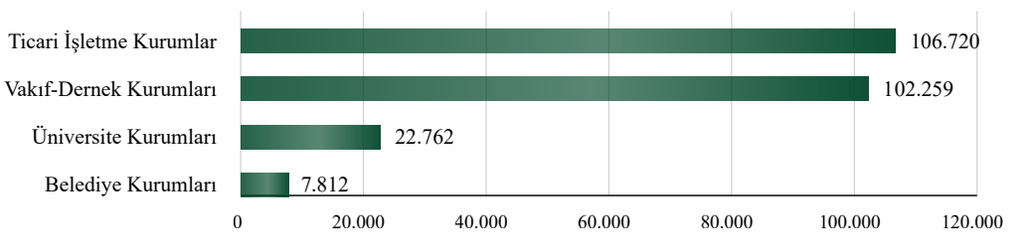

12.3.1. Beslenme-Barınma Yardımları

Bakanlık yurtlarında barınan öğrencilere sunulan yurt hizmetinin yanı sıra vergi muafiyeti tanınan vakıf ve kamu yararına çalışan derneklere ait yurtlarda kalan öğrencilere de 351 sayılı Yükseköğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu kapsamında beslenme ve barınma yardımı yapılmaktadır.

Beslenme ve barınma yardımından faydalanacak vakıf ve derneklerde aşağıda belirtilen şartlar aranmaktadır:

- Vakıfların senedinde, derneklerin tüzüğünde yurt veya eğitim faaliyetlerinin yer alıyor olması.
- En az 2 yıldır yükseköğrenim öğrencilerine dönük yurt hizmeti veriliyor olması.
- Ülke genelinde en az üç ilde yurdu bulunması veya İstanbul, Ankara, İzmir illerinde toplam üç yurdu ya da bu illerin herhangi birinde üç yurdu bulunuyor olması.
- Ülke genelinde yükseköğrenim öğrencileri için en az 1.000 kapasiteli yurt hizmeti faaliyeti yürütüyor olması.

Beslenme ve barınma yardımı ödemelerinin güvenli ve sistematik bir şekilde kontrolünü sağlamak, verilerin hızlı ve güvenli bir şekilde raporlanmasını ve denetlenmesi kolaylaştırmak amacıyla Bakanlık tarafından oluşturulan bilişim sistemi üzerinden de ödeme süreçleri takip edilmektedir. Sistem üzerinden yurdun beslenme ve barınma yardımından yararlanacak yurtlar arasında olup olmadığı ve yardım yapılacak öğrencinin şartları taşıyıp taşımadığı il müdürlüklerince her ayın sonunda kontrol edilmektedir. Gerekli kontroller il müdürlüklerince yapıldıktan sonra beslenme yardımı öğrencinin yurtta fiilen kaldığı günler için barınma yardımı ise yurtta kayıtlı olduğu süreyi kapsayacak şekilde direkt olarak öğrencinin hesabına yatırılmaktadır.

Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Toplam Yardım Tutarları

Eğitim Öğretim Yılı	Vakıf ve Dernek Sayısı	Yurt Sayısı	Toplam Kapasite	Beslenme Yardımı Tutarı (Günlük)		Barınma Yardımı Tutarı (Aylık)	Aylık Toplam Tutar	Yapılan Toplam Yardım Tutarı
				Sabah Kahvaltısı	Akşam Yemeği			
2017-2018*	11	235	40.255	3,50	7,50	-	330,00	32.232.084,59
2018-2019	17	406	68.132	4,00	8,50	240,00	615,00	201.921.706,62
2019-2020	19	492	85.827	4,30	9,30	240,00	648,00	192.634.018,15
2020-2021**	19	462	80.000	16,00		270,00	750,00	0,00
2021-2022	19	495	83.866	25,00		280,00	1.030,00	372.186.474,00
2022-2023	19	494	84.919	55,00		350,00	2.000,00	439.983.910,00
2023-2024	19	459	79.175	120,00		400,00	4.000,00	1.431.534.108,00
2024-2025	18	443	77.345	155,00		1.050,00	5.700,00	2.013.510.795,00
2025-2026	15	420	74.285	190,00		1.550,00	7.250,00	-
Toplam								4.684.003.096,36

** 2017-2018 eğitim öğretim döneminde barınma yardımı yapılmamıştır.*

*** 2020-2021 eğitim öğretim yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle yardım yapılmamıştır.*

Yıl Bazlı Beslenme ve Barınma Yardımı Tutarı

Yıllar	Öğrenci Sayısı	Yurt Sayısı	Kapasite	Beslenme Yardımı Tutarı	Barınma Yardımı Tutarı	Toplam
2017	10.152	140	27.763	₺4.169.540,00	₺0,00	₺4.169.540,00
2018	38.062	375	63.378	₺72.076.221,71	₺27.391.462,00	₺99.467.683,71
2019	51.104	479	83.978	₺138.315.833,25	₺101.437.554,00	₺239.753.387,25
2020*	39.630	492	85.827	₺42.808.356,00	₺40.588.843,08	₺83.397.199,08
2021	53.775	478	82.570	₺79.094.815,00	₺42.229.169,00	₺121.323.984,00
2022	53.090	494	84.919	₺374.125.354,00	₺133.386.693,00	₺507.512.047,00
2023	48.277	491	84.796	₺603.490.785,00	₺99.620.171,00	₺703.110.956,00
2024	48.910	459	79.175	₺1.399.626.480,00	₺258.928.715,00	₺1.658.555.195,00
2025	47.428	443	77.165	₺982.073.335,00	₺284.639.770,00	₺1.266.713.105,00
Genel Toplam				₺3.695.780.719,97	₺988.222.377,08	₺4.684.003.097,05

**2020-2021 eğitim öğretim yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle düşüş yaşanmıştır.*

12.3.2. Denetim

Yükseköğrenim öğrencilerine özel barınma hizmeti sunan kurumlarda kalan öğrencilerin güvenli ve sağlıklı koşullarda barınmalarını sağlamak Bakanlığın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu kurumların denetimlerine ilişkin iş ve işlemler 5661 sayılı Yükseköğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanun ve Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği ile Yönerge hükümleri çerçevesinde titizlikle yapılmaktadır.

Yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti sunan özel kurumların düzenli denetimleri yangın, elektrik tesisatı, ısınma sistemi, su ve gaz tesisatı güvenliği kontrollerini kapsayacak şekilde birincisi 1 Temmuz ilâ 31 Ağustos tarihleri arasında Bakanlık bilişim sistemi üzerinden; diğeri ise ders yılı içerisinde il müdürlüğünce yerinde denetim şeklinde olmak üzere yılda en az iki kez yapılır. Bu kapsamda yükseköğrenim öğrencilerine özel barınma hizmeti veren tüm kurumlar, mevzuat hükümleri doğrultusunda herhangi bir ayrıcalık gözetilmeden denetlenmektedir. Kurumların denetimi, gerekli görülen hâllerde Bakanlık Rehberlik ve Denetim Başkanlığı tarafından teftiş programı kapsamında da yapılmaktadır.

Öğrencilerin sağlığını ve güvenliğini korumak öncelikli hedef olduğundan deprem, yangın, iş güvenliği ve sağlığına ilişkin mevzuat ile aranan şartları taşımadığı tespit edilen kurumların faaliyetleri eksiklikler giderilinceye kadar durdurulmaktadır. Ayrıca görev konuları itibarıyla diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim yetkisi saklı bulunmaktadır. İhtiyaç duyulması hâlinde bu kurumlar da yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti sunan özel barınma kurumlarında denetimler yapmaktadır.

2020-2025 Yılları Arası Denetim Sayısı

Yıllar	Denetim Sayısı		
	Erkek Yurdu	Kız Yurdu	Toplam
2020*	11	20	31
2021	621	646	1267
2022	1.920	2.137	4.057
2023	1.809	1.813	3.622
2024	2.052	1.945	3.997
2025	1.991	1.878	3.869
Toplam	8.404	8.439	16.843

**2020-2021 döneminde Covid 19 pandemisi nedeniyle düşüş yaşanmıştır.*

12.3.3. Ruhsatsız Kurumlarla Mücadele

Herhangi bir standardı ve denetimi olmayan öğrenci sağlığı ve güvenliği açısından tehlike arz eden kaçak yurtlar ile mücadele en önemli gündem maddelerinden birini oluşturmaktadır. Ruhsatsız kurumların herhangi bir standardı bulunmamaktadır. Ayrıca denetimleri yapılmamaktadır. Bu sebeple söz konusu kurumlarla mücadele edebilmek için "İzinsiz Öğrenci Barındırma Faaliyeti Gösteren Yerler Hakkında Genelge" yayımlanarak 81 il valiliği bu konuda talimatlandırılmıştır.

Yükseköğrenim öğrencilerine özel barınma hizmeti sağlamak amacıyla gerçek veya tüzel kişilerin yurt, pansiyon, apart gibi işletmeler açabilmeleri için yönetmelik hükümleri doğrultusunda kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almak üzere il müdürlüğüne başvuru yapmaları gerekmektedir. Bu Yönetmeliğin zorunlu tuttuğu şartları sağlamak kaydıyla başvuru yapanlara kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir. Aksi halde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın öğrenci barınma hizmeti veren yerlere Valilikçe brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır. 5.7.2020-26.11.2025 tarihleri arasında izinsiz barınma faaliyeti gösteren 36 kurum tespit edilmiştir. Söz konusu kurumlara ise kanun ve yönetmeliklerde yer alan hükümler doğrultusunda yaptırımlar uygulanmıştır.

12.4. Beslenme Hizmetleri

Bakanlık yurtlarında barınan öğrencilere; ulusal ve uluslararası gıda mevzuatına uygun, yeterli ve dengeli beslenmelerine katkı sağlayıcı çeşitlilik ve miktarda; kaliteli, besin değeri yüksek ve güvenli gıda sunumu sağlanmaktadır. Genç bireylerin kahvaltı ve akşam yemeğindeki ortalama enerji ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde menüler oluşturulmakta ve yemek gramajları belirlenmektedir. Bu kapsamda yurtlarda "Gençlik ve Spor Bakanlığı Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Beslenmelerine İlişkin Yönetmelik" doğrultusunda uygulama yapılmaktadır.

12.4.1. Fiyatların Belirlenmesi

Lokanta ve kantin işletmelerinde uygulanacak yemek fiyatları belirlenirken il müdürlükleri tarafından 3. sınıf içkisiz 3 lokanta ile belediyeler veya meslek odaları tarafından yayımlanan yemek fiyatları ortalaması alınmakta ve alınan fiyatlardan en az %35 indirim yapmak suretiyle fiyatlar tespit edilmektedir.

Genel Müdürlük tarafından belirlenen kahvaltı ve yemek listesinde bulunmayan ürünler il müdürlükleri tarafından Yönetmelik çerçevesinde fiyat araştırması yapılarak listeye eklenmektedir.

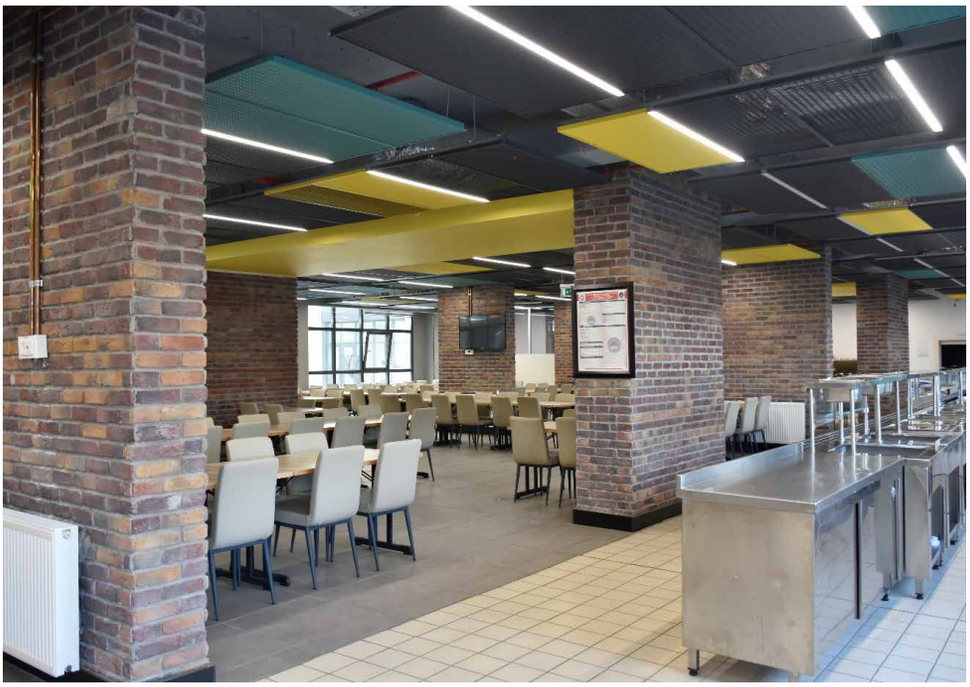

Çorum KYK Yurdu

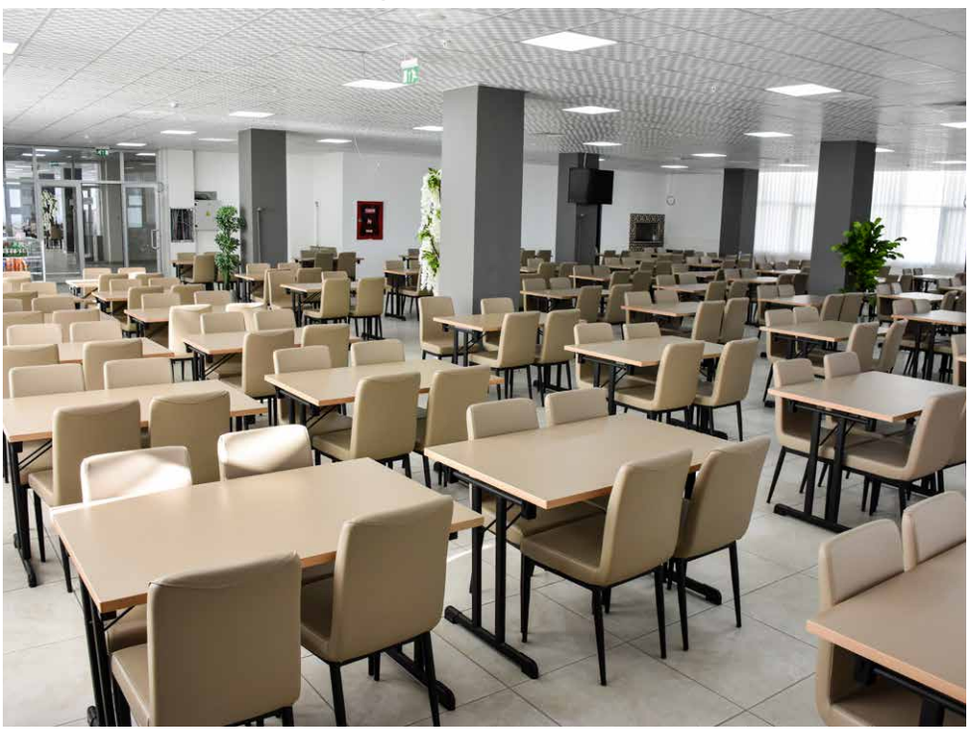

Isparta Gülcihan KYK Kız Öğrenci Yurdu

Kantinde satışa sunulan ürünlerin fatura fiyatlarının piyasa fiyatlarından yüksek olduğunun tespit edilmesi hâlinde; malzemeler, yapılacak piyasa araştırması neticesinde yurt müdürlükleri tarafından tespit edilen en düşük fiyattan satılmaktadır.

12.4.2. Beslenme Yardımı

2002 yılında 0,50 TL (50 kuruş) olan beslenme yardımı, 2025 yılında 220 TL'ye yükseltilerek %43900'lük bir artış sağlanmıştır. Bu çerçevede 2002 yılında aylık 11 TL beslenme yardımı yapılırken 2025 yılında beslenme yardımı aylık 6600 TL'ye yükseltilerek 600 kat artış sağlanmıştır.

2002-2025 Yılları Arası Kurum Yurtlarında Barınan Öğrencilere Yapılan Günlük Beslenme Yardımı Tablosu

Yıl	Sabah Kahvaltısı (TL)	Akşam Yemeği (TL)	Toplam (TL)	Toplam Artış (Yüzde)
2002	–	0,50 TL	0,50	
2003	–	0,70 TL	0,70	40%
2004	–	1,25 TL	1,25	78%
2005	–	1,50 TL	1,50	20%
2006	1,00	1,50 TL	2,50	66%
2007	1,20	1,80 TL	3,00	20%
2008	1,30	2,00 TL	3,30	10%
2009	1,50	2,10 TL	3,60	9%
2010	1,60	2,40 TL	4,00	11%
2011	1,75	3,25 TL	5,00	25%
2012	2,00	4,00 TL	6,00	20%
2013	2,20	4,50 TL	6,70	11%
2014	2,30	5,00 TL	7,30	9%
2015	2,50	5,50 TL	8,00	9%
2016-2017	3,00	6,50 TL	9,50	19%
2017-2018	3,50	7,50 TL	11,00	16%
2018-2019	4,00	8,50 TL	12,50	14%
2019-2020	4,50	9,50 TL	14,00	12%
2020-2021	5,00	11,00 TL	16,00	14%
2021-2022	6,00	13,00 TL	19,00	19%
2021-2022 (01.03.2022)	8,00	17,00 TL	25,00	32%
2022-2023	20,00	40,00 TL	60,00	140%
2022-2023 (01.05.2023)	25,00	50,00 TL	75,00	25%
2023-2024	40,00	80,00 TL	120,00	60%
2023-2024 (06.03.2024)	50,00	105,00 TL	155,00	29%
2024-2025	55,00	110,00 TL	165,00	6,50%
2024-2025 (01.03.2025)	65,00	135,00 TL	200,00	21%
2025-2026	75,00	145,00 TL	220,00	10%

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet M. Kasapoğlu, Şanlıurfa'daki KYK yurdunda sahur yaptı, 08.04.2022

1 Ekim 2010 tarihinden itibaren hafta sonu ve resmî tatil günlerinde de beslenme yardımı verilmeye başlanmıştır. 2022-2023 eğitim öğretim döneminden itibaren öğrenciler, "Günün Menüsü" uygulaması kapsamında kahvaltı ve akşam yemeği menüsünü parmak izini okutarak ücret ödemeden alabilmektedir.

Bakanlığın Türkiye yurtlarında gerçekleştirdiği beslenme yardımı uygulaması aynı koşullarda Bakanlığa bağlı KKTC yurtlarında da uygulanmaktadır. KKTC yurtlarında barınan öğrenciler 'Günün Menüsü' uygulaması kapsamında kahvaltı ve akşam yemeği menüsünü parmak izini okutarak ücret ödemeden alabilmektedir. Bu çerçevede; KKTC yurtlarında 2025 yılında beslenme yardımı aylık 7050 TL olarak uygulanmaktadır.

Bakanlık yurtlarda yurt ücreti ve güvence bedeli alınmadan kesin kayıtlı olarak barınan; şehit eşi ve çocukları, şehidin çocuğu yoksa bekâr kardeşleri, gazi ve gazi çocukları, anne ve babası vefat etmiş olan 25 yaşını geçmemiş öğrenciler, lise ve dengi öğrenimlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde barınarak tamamlayanlar ve devlet koruması altında olan öğrenciler ek beslenme yardımından faydalanmaktadır.

Yıllar		Bakanlık Yurtlarında Barınan Öğrencilere Beslenme Yardımı Olarak Verilen Öğün Sayısı	Toplam
2016	Kahvaltı	72.208.629	148.940.115
	Yemek	76.731.486	
2017	Kahvaltı	82.699.762	170.016.009
	Yemek	87.316.247	
2018	Kahvaltı	87.265.981	178.970.201
	Yemek	91.704.220	
2019	Kahvaltı	97.016.151	198.789.572
	Yemek	101.773.421	
2020*	Kahvaltı	21.362.197	44.643.466
	Yemek	23.281.269	
2021	Kahvaltı	42.558.608	88.524.923
	Yemek	45.966.315	
2022	Kahvaltı	112.120.712	229.943.205
	Yemek	117.822.493	
2023**	Kahvaltı	71.620.747	148.319.826
	Yemek	76.699.079	
2024	Kahvaltı	118.038.242	246.532.195
	Yemek	128.493.953	
2025	Kahvaltı	83.350.822	172.509.221
	Yemek	89.158.399	
*2025 yılı Ekim ayı dahil baz alınarak hesaplanmıştır.			

**2020 yılında Covid 19 pandemisi nedeniyle düşüş yaşanmıştır.*

***2023 yılında 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem afeti nedeniyle düşüş yaşanmıştır.*

12.4.3. Menü Uygulamaları

Yurtlarda uygulanan menü sistemi, öğrencilerin dengeli ve sağlıklı beslenmesini öncelikli hedef olarak belirlemektedir. Menü Belirleme Komisyonu aracılığıyla öğrencilerin fikirleri alınmakta ve yemek çeşitlerinin oluşturulmasında aktif rol almaları sağlanmaktadır. Al Götür Menü uygulaması ile kahvaltı saatinde hazır bulunamayan öğrencilerin de beslenme ihtiyaçları karşılanmakta, çölyak gibi özel durumlarda gerekli önlemler alınarak öğrencilerin sağlığı gözetilmektedir. Tüm bu süreçler, diyetisyen ve gıda mühendislerinin denetimi altında yürütülmekte, porsiyon, hijyen ve kalite kontrolleri titizlikle sağlanmaktadır. Böylece yurt yemekleri hem güvenli hem de öğrencilerin beklentilerine uygun şekilde sunulmaktadır.

Menü Belirleme Komisyonu

İl müdürlükleri tarafından menü uygulaması için, içinde yurt öğrencilerinin de bulunduğu Menü Belirleme Komisyonu oluşturulmaktadır. Komisyon; akşam yemeği menü taslağında yer alan yemekleri, Genel Müdürlük tarafından gönderilen yemek çeşitleri tablosundan seçerek menüyü oluşturmaktadır. Bu komisyon her ay farklı olmak üzere bir erkek ve bir kız yurdunun müdürü, iki işletici veya vekili, bir erkek ve bir kız yurdu öğrenci temsilcisinden oluşmaktadır. Öğrencilerin menü belirleme komisyonunda yer alması; menülerin oluşturulması aşamasında karar verici konumda olmalarına imkân sağlamakta ve öğrenci memnuniyetini artırmaktadır.

Al Götür Menü

Çeşitli sebeplerle kahvaltı menüsünü tercih etmeyen öğrenciler için Al Götür Menü hizmeti her gün saat 10:30'a kadar verilmektedir. Al Götür Menü özenli bir şekilde hazırlanıp kâğıt ambalajda paketlenerek öğrencilere sunulmaktadır.

Çölyak Hastalığı Olan Öğrenciler

Çölyak hastası öğrencilerin hastalığa dair raporlarını sunmaları durumunda;

- İmkânlar dâhilinde il müdürlükleri tarafından uygun görülen bir yurtta toplanarak hastalığa uygun yemek çıkarılmaktadır.
- Odalarında tost makinesi, buharlı pişirici vb. cihazlar kullanmalarına müsaade edilmektedir.
- Yurt müdürlüklerince gereken tüm önlemlerin alınması sağlanmaktadır.

12.4.4. Hijyen ve Denetim

Yurtlarda hizmet veren lokanta ve kantin işletmeleri yurt müdürlerince görevlendirilen personel tarafından her gün, yurt müdürlüğünce oluşturulan komisyon tarafından ayda en az iki defa, il müdürlüklerince oluşturulan komisyon tarafından ayda bir kez, Bakanlık tarafından belirli zamanlarda, il ve ilçe Tarım ve Orman müdürlüklerince de belirli periyotlarda denetlenmektedir.

İzmir Atatürk İnciraltı KYK Erkek Öğrenci Yurdu

İzmir Efeler KYK Erkek Öğrenci Yurdu

Numuneler kilitli steril poşet veya steril kavanozlara 300 gr konularak, +4°C de 72 saat muhafaza edilmektedir. Numune etiketlerinde yemek adı, hangi partiden olduğu, alındığı ve imha edileceği tarih yer almaktadır. Numune dolaplarında numune harici hiçbir ürün bulunmamakta ve numuneler yurt idaresinde muhafaza edilmektedir.

Davlumbazlarda bulunan otomatik yangın söndürme sistemi aktif olarak çalışmakta ve çalışma sistemlerinin bandrolleri düzenli olarak güncellenmektedir. İşletme personeline acil durum ve yangın güvenliği ile ilgili eğitimler verilmektedir.

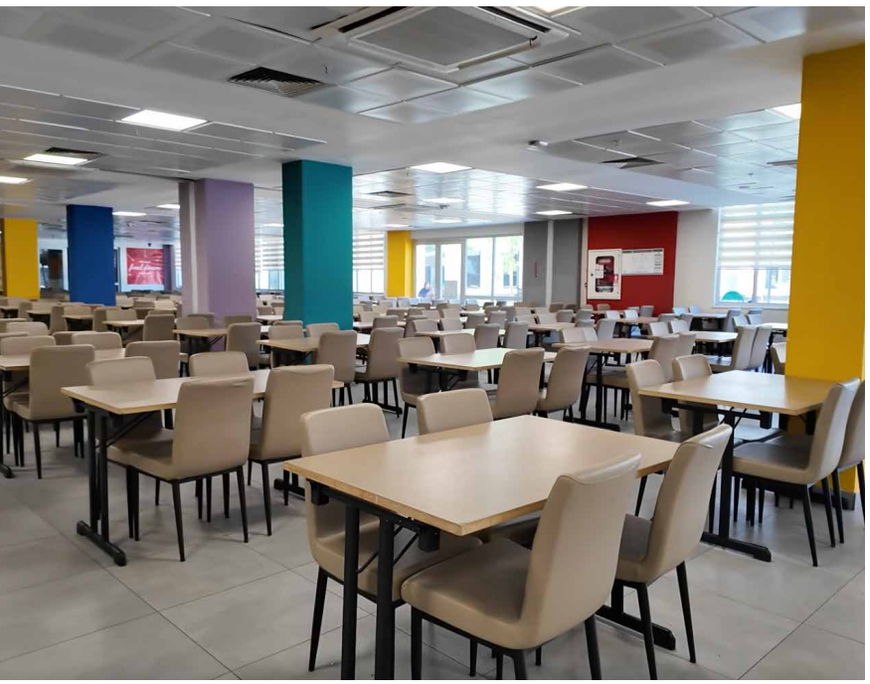

Antalya KYK Yurdu

Ordu KYK Yurdu

2018 yılında Bakanlığa bağlı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünde ve tüm il müdürlüklerinde diyetisyenler göreve başlamıştır. Yemekhane ve kantin işletmelerinde sadece kantin işletmesi olanlar hariç olmak üzere hizmet verdiği kapasite 501 kişi ve üzeri olan yurtlarda işletme yerlerinde sürekli olarak diyetisyen, gıda mühendisi, ziraat mühendisi (gıda veya süt bölümü) veya gıda teknoloğu (üniversitelerin 4 yıl eğitim veren gıda teknolojisi ve eş değer bölümleri lisans mezunları) çalıştırılmaktadır. Güvenli gıda üretimi; malzemenin temininden kabulüne, yemek yapım aşamasından sunumuna kadar alanında uzman kişilerin kontrolünde yapılmaktadır.

Kahvaltı ve akşam yemeği menüsünde porsiyon gramaj kontrolüne dikkat edilmektedir. Öğrencilerin kullanabileceği alanda hassas terazi bulunmaktadır. Yemeklerin duyusal analizi yapıldıktan sonra servise sunulmaktadır. Ayrıca yurtlarda çalışan tüm personelin hijyen eğitim belgesi bulunmaktadır.

12.5. Kredi ve Burs Hizmetleri

Kredi ve burs hizmetleri, yükseköğrenim gören öğrencilerin maddi imkânlardan yoksun olmalarının dezavantajlarının önüne geçmeyi hedefleyerek eğitimlerini sürdürebilmelerini amaçlamaktadır. Başvurular her yıl e-Devlet üzerinden alınmakta ve öğrencilerin gelir, başarı ve sosyal durumları 12 kamu kurumunun verileri doğrultusunda değerlendirilerek ihtiyaç sahibi öğrencilere öncelik verilmektedir. Kurum, öğrenim ve katkı kredisi ile burs ödemelerini düzenli olarak yapmanın yanı sıra, borçların yapılandırılması ve erteleme imkânları da sunarak öğrencilerin finansal yükünü hafifletmektedir. Ayrıca tüm kredi ve burs işlemleri e-Devlet üzerinden takip edilebilmekte, başvuru, ödeme, onay ve sorgulama süreçleri dijital ortamda gerçekleştirilebilmektedir. Bu sistem, şeffaf ve hızlı bir destek mekanizması oluşturarak öğrencilerin eğitim hayatına kesintisiz katkı sağlamaktadır.

12.5.1. Mevzuat ve Uygulama Süreçleri

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 42. maddesinin "Devlet, maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar." hükmü doğrultusunda Kredi ve Yurtlar Kurumu, yükseköğrenim öğrencilerini burs ve kredi yolu ile desteklemektedir. Kredi/burs başvuruları yazılı ve görsel basında duyurularak her yıl bir kez e-devlet aracılığı ile alınmakta ve değerlendirme işlemi yapılmaktadır.

Değerlendirme işleminde öğrenci başvuruları kamu kurumları sistemlerinde web servis aracılığı ile sorgulanmaktadır. Öğrenci ve ailesinin gelir durumu, öğrencinin başarı durumu ve ailesinin sosyal durumu 12 kamu kurum ve kuruluşunun web servislerinden alınan bilgileri doğrultusunda değerlendirilmektedir.

1961 yılından bu yana;

- 16.8.1961 tarihli 351 sayılı Kanuna göre öğrenim kredisi,
- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu gereğince, 1985 yılından 2012 yılının sonuna kadar katkı kredisi,
- 3.3.2004 tarihli 5102 sayılı Kanuna göre 2004 yılından itibaren burs,
- 10.12.2010 tarihli 6082 sayılı Kanuna göre 2012 tarihinden itibaren yurt dışında yükseköğrenim gören Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilere öğrenim kredisi/burs verilmesi iş ve işlemleri yürütülmektedir.

Kredi ve burs mevzuatı kapsamında verilen hizmetler aşağıda yer almaktadır:

- 29.03.2005 tarih ve 748 no.lu Yönetim Kurulunun 8043 sayılı Kararı ile amatör millî olmuş sporculara normal burs tutarının 3 katı burs verilmesi uygun görülmüş olup ödemeler yapılmıştır. 27.10.2017 tarih ve 917 no.lu Yönetim Kurulunun 10083 sayılı Kararı gereği amatör millî sporculara verilecek burs ve miktarları Spor Genel Müdürlüğü ile yapılan çalışma ile usul ve esasa bağlanarak 1, 2 ve 3 katı olarak yeniden düzenlenmiştir.
- 27.10.2017 tarih ve 917 no.lu Yönetim Kurulunun 10084 sayılı Kararı ile burs alan öğrencilerin başarı durumları yükseköğretim programlarının farklı değerlendirmelerinden çıkarılmak için "...Genel Müdürlüğümüzden burs alan öğrencilerin başarı durumlarının değerlenmesinde dörtlük sistem üzerinden iki ve üzeri ya da eş değer yıllık not ortalamasını ve hazırlık sınıfı öğrencilerinde ise hazırlık sınıfını geçerek bir üst sınıfa başlamalarının başarı olarak değerlendirilmesi" düzenlenmiştir.
- 20.06.2017 tarih ve 913 no.lu Yönetim Kurulunun 10000 sayılı Kararı ile "Banka tarafından protokol kapsamında uygulanan, hesap hareketsizliği sebebiyle Genel Müdürlüğe iade edilen öğrenim kredisi/burs tutarlarının emanet hesaba alınması, ilgili öğrencilerin vazgeçti işlemine tabi tutularak öğrenim kredilerinin kesilmesi, akabinde öğrencilerin/borçluların iade edilen tutarları geri almak istemeleri hâlinde kendilerine iadelerinin yapılması" hususu düzenlenmiştir.
- 5.7.2013 tarih ve 850 no.lu Yönetim Kurulunun 8959 sayılı Kararı gereği askerî okul ve polis okulu öğrencilerine öğrenim kredisi verilmesi düzenlenmiştir.
- 29.11.2016 tarih ve 906 no.lu Yönetim Kurulunun 9846 sayılı Kararı gereği; "normal öğrenim süresinin son yılında olan öğrencilere yapılan öğrenim kredisi ödemelerinin haziran ayından sonra temmuz ayı itibarıyla kesilmesi, uygulamanın bundan sonraki yıllarda da sürdürülmesine karar verilmiştir. 30.06.2008 tarih ve 789 no.lu Yönetim Kurulunun 8342 sayılı Kararı gereği burs alan öğrenciler için de karar bağlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır.
- Ara sınıf, ön kayıt, özel yetenek, master-doktora öğrencilerinin burs, öğrenim ve katkı kredisi müracaatları ilk defa 2004-2005 öğretim yılından itibaren internet ortamında kabul edilmeye başlanmıştır.
- 26.12.2007 tarih ve 783 no.lu Yönetim Kurulu kararı ile 2007-2008 öğretim yılından beri kuruma müracaat eden ve belgelerini veren başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere burs, geri kalan tüm öğrencilere ise öğrenim kredisi verilmeye başlanmıştır.

- 9.8.2007 tarih ve 778 no.lu Yönetim Kurulunun 8271 sayılı Kararı ile 2007-2008 öğretim yılından sonraki yıllarda uygulanmak üzere, öğrenci seçme sınavında Yükseköğretim Kurulunun tespit etmiş olduğu puan türlerinde; ÖSYM tarafından hesaplan ham puanlar bazında ilk 100'e giren öğrencilerden, vakıf üniversiteleri de dâhil olmak üzere yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıranlara aylık burs tutarının üç katı burs imkânı sağlanmıştır.
- 1996-1997 öğretim yılından itibaren öğrencilerin noterden tasdik ettirdikleri senette kefil zorunluluğu kaldırılmıştır.
- 6082 sayılı Kanunla 351 ve 5102 sayılı Kanunlarda değişikliğe gidilerek yurt dışında yükseköğrenim gören Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilere de burs, öğrenim kredisi verilmesi imkânı getirilmiştir.
- 28.3.2012 tarih ve 834 no.lu Yönetim Kurulunun 8792 sayılı kararı ile yurt dışında burs ve öğrenim kredisi alan öğrencilere öğrenim gördükleri ülkelerin satın alma gücü paritesine göre belirlenen tutarlarda burs/öğrenim kredisi ödenmesi kararlaştırılmıştır.
- 27.11.2013 tarih ve 28834 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Burs/Kredi Yönetmeliğinin değişen 15. maddesi gereğince burs ve öğrenim kredisi almaya hak kazanan öğrencilerin noterden tanzim ve tasdik ettirdikleri taahhütnameleri www.turkiye.gov.tr adresi üzerinden onaylamaları sağlanmıştır. 2013 yılından itibaren taahhütname onay işlemi e-Devlet üzerinden şifre ile yapılmaktadır.
- Öğrenciler burs ve öğrenim kredilerini Gençkart ile T.C. Ziraat Bankası'nın ATM'lerinden süre tahdidi olmaksızın alabilmektedir.
- 19.11.2004 tarih ve 744 no.lu Yönetim Kurulunun 8009 sayılı Kararı ile burs ve öğrenim kredisi ödemeleri üçer aylık dönemler yerine 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren aylık olarak ödenmeye başlanmıştır.
- Öğrenim kredisi ve burs ödemeleri her ayın 7'sinde yapılmakta iken, T.C. Ziraat Bankası ile yapılan protokol kapsamında 1.7.2014 tarihinden itibaren kredi ve burs ödemeleri öğrencinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının son rakamına göre ödenmeye başlanmıştır.
    - Son rakamı 0 olanlar ayın 6'sında
    - Son rakamı 2 olanlar ayın 7'sinde
    - Son rakamı 4 olanlar ayın 8'inde
    - Son rakamı 6 olanlar ayın 9'unda
    - Son rakamı 8 olanlar ayın 10'unda almaktadır.

- 29.11.2016 tarih ve 906 no.lu Yönetim Kurulunun 9844 sayılı Kararı ile 2016-2017 öğretim yılından itibaren ilk defa kredi/burs alacak öğrencilerin ödemeleri ekim ayından itibaren ödenmeye başlanmıştır.
- 2012/3584 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 2012-2013 öğretim yılında birinci öğretim ve açık öğretimde öğrencilerden alınması gereken öğrenci katkı payı tutarlarının devlet tarafından karşılanmasına karar verildiğinden, 2012-2013 öğretim döneminden itibaren katkı kredisi ödemesi yapılmamaktadır.
- 2003 yılından itibaren kredi tahsilatları elektronik ortamda yapılmaktadır. Böylece tahsilatların tamamı borçluların şahsi hesaplarına işletilmektedir. Kredi borçları ATM, POST ve kredi kartları aracılığı ile ödenebilmektedir
- 5.8.2019 tarihinden itibaren kredi geri ödemeleri çevrim içi olarak tahsil edilmektedir.
- 1962 yılından 1980 yılına kadar Kuruma öğrenim kredisi borcu olanlar, borçları adlarına açılan şahsi kartları üzerinden izlenmekte iken 1980 yılında bilgisayar sistemine geçilmiş ancak 1980-1987 yılları arasında da borçların şahsi kartlar üzerinden takibine devam edilmiştir.
- 1988 yılından itibaren bilgisayar yazılım ve donanımlarının değiştirilmesi suretiyle borçluların şahsi kartlar üzerinden takip edilmesi işlemlerine son verilerek, borçlu bilgileri bilgisayar ortamına aktarılmaya başlanmıştır.
- 30 Nisan 2004 tarihi itibarıyla öğrenim/ katkı kredisi borçlularının tamamı ve borç tutarları www.kyk.gov.tr internet adresimizden kamuoyuna duyurulmaya başlanmıştır
- 5505 sayılı Kanun ile 351 sayılı Kanun'da değişikliğe gidilerek, borçlunun, ilgilinin talebi ile kredi alma süresinin bitiminden itibaren endeks uygulanmak sureti ile ve birer yıllık sürelerle borcun ertelenmesi imkânı sağlanmıştır. Borçlunun askerlik hizmeti yapması hâlinde borçlarına endeks uygulanmadan askerlik süresince ertelenmektedir.
- 2017 yılında erteleme sonrası oluşacak yeni borcun hesaplanabilmesi için e-Devlet üzerinden borç hesaplama simülatörü uygulamasına geçilmiştir.
- 6082 sayılı Kanun'la 351 sayılı Kanun'da değişikliğe gidilerek Kurumdan öğrenim ve katkı kredisi alan öğrencilerin almış oldukları kredileri, normal öğrenim müddetleri bitiminden iki yıl sonra kredi aldıkları kadar sürede Kuruma geri ödemeleri imkânı sağlanmıştır.

12.5.2. Öğrenim ve Katkı Kredisi Borçlarının Yapılandırılması

- 10.7.2009 tarih ve 5917 sayılı yasa ile borçluların yeniden yapılandırılması imkânı getirilmiş olup bu kapsamdaki yapılandırma KYK tarafından gerçekleştirilmiştir.
- 25.2.2011 tarih ve 6111 sayılı yasa ile 5917 sayılı Kanun'dan ödememe nedeniyle yapılandırması iptal edilenlere geri dönüş ve diğer borçlulara yapılandırma imkânı sağlanmıştır. Bu yapılandırma Maliye Bakanlığı, Vergi Daireleri ve Mal Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.
- 11.9.2014 tarih ve 6552 sayılı Kanun ile borçlulara yeniden yapılandırma imkânı sağlanmıştır. Bu yapılandırma Maliye Bakanlığı, Vergi Daireleri ve Mal Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.
- 19.8.2016 tarih ve 6736 sayılı Kanun ile borçlulara yeniden yapılandırma imkânı sağlanmıştır. Bu yapılandırma Maliye Bakanlığı, Vergi Daireleri ve Mal Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.
- 27.5.2017 tarih ve 7020 sayılı Kanun ile borçlulara yeniden yapılandırma imkânı sağlanmıştır. Bu yapılandırma Maliye Bakanlığı, Vergi Daireleri ve Mal Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.
- 11.5.2018 tarih ve 7143 sayılı Kanun ile borçlulara yeniden yapılandırma imkânı sağlanmıştır. Bu yapılandırma Maliye Bakanlığı, Vergi Daireleri ve Mal Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.

12.5.3. E-Devlet Üzerinden Burs ve Öğrenim Kredisi İşlemleri

- Burs / Öğrenim Kredisi İşlemleri
- Burs / Öğrenim Kredisi Başvuru Sonucu Sorgulama
- Burs / Öğrenim Kredisi Başvurusu
- Kredi / Burs Ödeme Açma Başvurusu
- Burs/Kredi Taahhütnamesi Onay İşlemleri
- Burs / Öğrenim Kredisi Başvurusu Yurt Dışı Öğrenci Belgesi
- Kredi / Burs Durum Belgesi Doğrulama
- Kredi / Burs Durum Belgesi Sorgulama
- Kredi / Burs Nakil Başvurusu
- Kredi / Burs İptal Başvurusu
- Öğrenim / Katkı Kredisi ve Burs Sorgulama
- Kredi Geri Ödeme Erteleme Başvurusu
- Öğrenim / Katkı Kredisi Geri Ödeme Sorgulama
- Diğer İşlemler

Hizmetlerin E-Devlet Üzerinden İşleme Alınma Tarihleri

Hizmet Adı	Açılış Tarihi
Kredi Yurtlar Kurumu Burs/Kredi Taahhütnamesi Onay İşlemleri	16 Aralık 2013
Öğrenim/Katkı Kredisi Geri Ödeme Erteleme Taleplerinin Sistem Üzerinden Alınmaya Başlanması	22 Nisan 2016
Öğrenim / Katkı Kredisi Geri Ödeme Sorgulama İşlemleri	14 Temmuz 2016
Öğrenim / Katkı Kredisi ve Burs Sorgulama İşlemleri (Kredi/Bursun Ödeme İşlemlerini Takip)	14 Temmuz 2016
Öğrencilerin Öğrenim Kredisi/Burs Almaktan Vazgeçti İşlemlerinin E-Devlet Üzerinden Yapılması	10 Ocak 2017
Kredi/Burs Başvurusu İşlemleri	16 Ekim 2017
Yükseköğrenim Kurumları Arasında Yapılan Bölüm Üniversite Değişiklikleri Talebi (Nakil İşlemleri)	31 Ekim 2017
Herhangi Bir Sebeple Ödemesi Durdurulan Öğrencinin Ödeme Açma Talebi	18 Haziran 2019
Kredi/Burs Durum Belgesi İşlemleri (Diğer Kurumlara Vermek İçin Barkodlu Durum Belgesi)	18 Haziran 2019

12.5.4. 2002-2025 Arası Yurt İçi ve Yurt Dışı Burs Alan Öğrenci Sayıları

Aşağıdaki tabloda 2022 yılından 2025 yılına kadar yurt içinde ve yurt dışında burs ve öğrenim kredisi alan öğrencilerin sayısı, aylık ödeme miktarı, ödenen burs ve öğrenim kredisi miktarı yer almaktadır.

Yıllar İtibarıyla Yurt İçi Yurt Dışı Burs Alan Öğrenciler ve Ödeme Tablosu

Yıllar	Aylık Ödeme Miktarı (TL)	Burs Alan Öğrenci Sayısı	Öğrenim Kredisi Alan Öğrenci Sayısı	Toplam Burs ve Kredi Alan Öğrenci Sayısı	Ödenen Burs Miktarı	Ödenen Öğrenim Kredisi Miktarı	Ödenen Toplam Burs ve Öğrenim Kredisi Miktarı
2002	45		451550	451.550		230.804.717	230.804.717
2003	65		494070	494.070		362.775.551	362.775.551
2004	90	54.724	522.670	577.394	49.348.350	533.981.848	583.330.198
2005	110	98.110	537.031	635.141	123.570.902	680.058.722	803.629.624
2006	130	135.497	569.276	704.773	204.166.695	844.550.724	1.048.717.419
2007	150	168.923	572.552	741.475	298.532.432	961.674.342	1.260.206.775
2008	160	181.490	578.009	759.499	320.822.746	1.036.282.403	1.357.105.149
2009	180	198.707	587.131	785.838	375.601.240	1.213.653.195	1.589.254.436
2010	200	234.130	611.903	846.033	525.626.848	1.335.319.841	1.860.946.689
2011	240	320.912	592.582	913.494	804.125.272	1.646.005.525	2.450.130.797
2012	260	349.105	671.399	1.020.504	1.023.282.321	1.958.346.129	2.981.628.450
2013	280	396.621	713.292	1.109.913	1.208.556.007	2.279.147.740	3.487.703.747
2014	300	360.290	875.853	1.236.143	1.177.043.672	2.984.172.109	4.161.215.780
2015	330	354.361	1.016.905	1.371.266	1.264.123.097	3.758.577.469	5.022.700.566
2016	400	378.823	1.150.693	1.529.516	1.841.537.053	5.593.073.612	7.434.610.666
2017	425	432.500	1.190.856	1.623.356	2.040.887.614	5.936.316.338	7.977.203.952
2018	470	451.751	1.171.507	1.623.258	2.222.692.501	6.452.548.809	8.675.241.310
2019	500	402.812	1.190.200	1.593.012	2.424.330.553	6.696.928.718	9.121.259.271
2020	550	414.282	1.172.128	1.586.410	2.728.942.264	6.972.737.785	9.701.680.049
2021	650	449.355	1.000.032	1.449.387	3.503.168.902	6.923.041.781	10.426.210.683
2022	850	503.461	879.862	1.383.323	5.149.835.530	8.331.687.861	13.481.523.391
2023	1.250	574.085	870.369	1.444.454	8.564.648.452	12.384.013.813	20.948.662.265
2024	2.000	629.185	850.324	1.479.509	14.552.300.641	19.568.987.097	34.121.287.738
2025*	3.000	631.134	845.496	1.476.630	19.951.695.691	26.589.310.877	46.541.006.568
2026		650.870	866.286	1.517.156			-
TOPLAM		8.371.128	19.981.976	28.353.104	70.354.838.784	125.273.997.007	195.628.835.791

(*) Veriler 20.11.2025 tarihi itibarıyla alınmıştır.

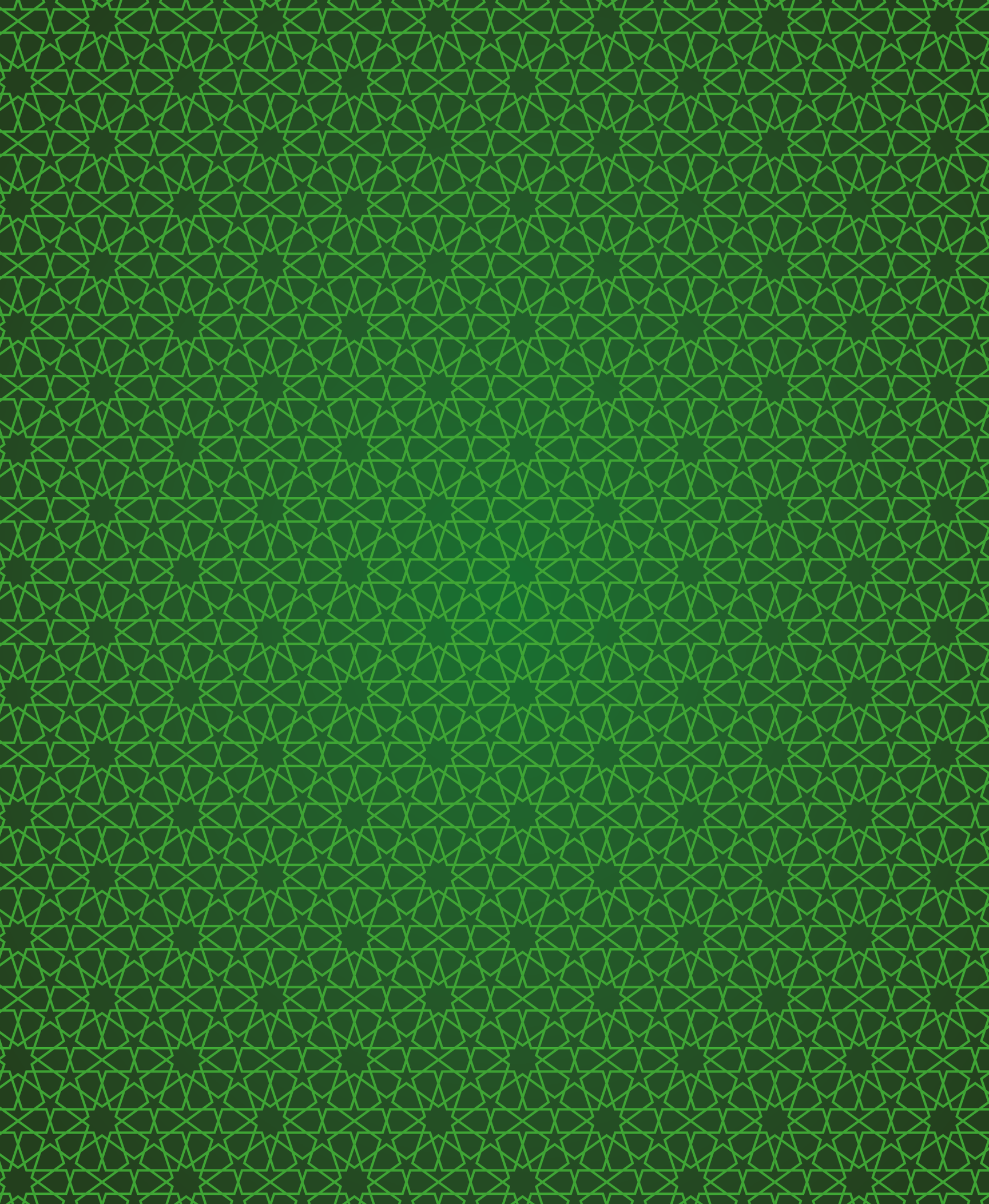

“Gençlerimiz ülkenin siyasi ve bürokratik karar mekanizmalarında daha fazla sorumluluk üstleniyor. Parlamentoda, belediye meclislerinde, belediye yönetimlerinde eskiye kıyasla daha çok sayıda genç arkadaşlarımız var.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

19 Mayıs Gençlik Buluşması
İstanbul / 19 Mayıs 2024

13.
Bölüm

Gençlik Alanında Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

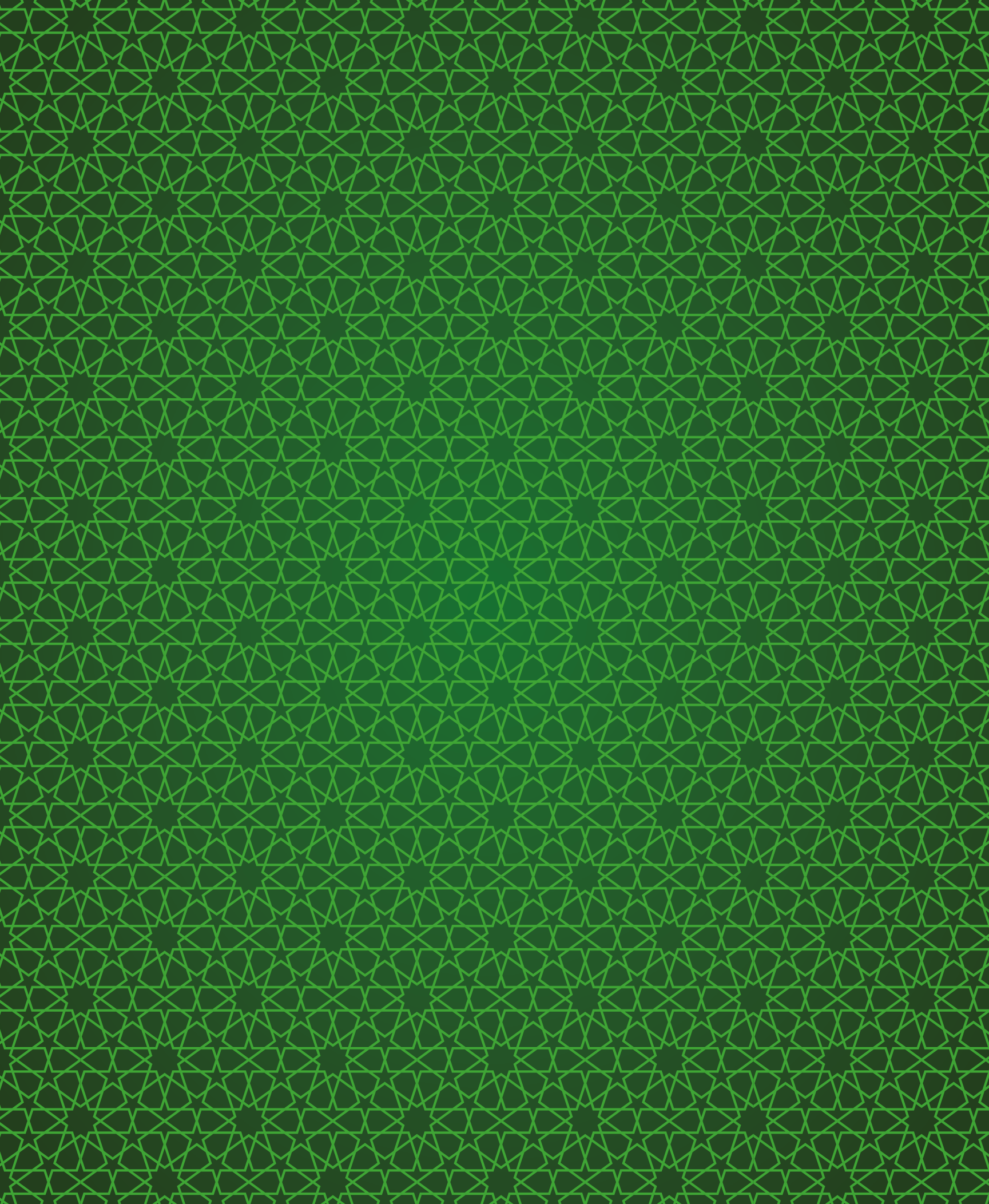

13.1. Cumhuriyet Tarihi'nin 2. Gençlik Şurası

Cumhuriyet tarihinin ilk Gençlik Şûrası'nın yapıldığı 1988 yılından tam 24 yıl sonra 14-18 Mayıs 2012 tarihlerinde Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Ankara düzenlenen 2. Gençlik Şûrası, Türkiye'de gençlik politikalarının katılımcı bir yaklaşımla yeniden ele alındığı ve gençlik alanında ulusal ölçekte ortak akıl üretmeyi amaçlayan en kapsamlı toplantılardan biri olmuştur.

Şûra süreci, ulusal düzeyde yapılacak tartışmaların sağlıklı bir zemine oturmasını teminen 17 bölgede gerçekleştirilen hazırlık çalıştaylarıyla başlamış; farklı illerde düzenlenen bu toplantılarda gençlerin ihtiyaçları, beklentileri ve çözüm önerileri derlenerek şûra gündemine taşınmıştır. Şûra; gençlerle birlikte kamu kurum ve kuruluşlarını, yerel yönetimleri, üniversiteleri, sivil toplum kuruluşlarını ve gençlik alanında uzmanlaşmış kişi ve kuruluşları bir araya getiren geniş katılımlı bir platform olarak, gençlik politikasının çok boyutlu bir bakış açısıyla değerlendirilmesine imkân tanımıştır.

Bu kapsamda 2012 Şûrası, gençlik politikalarının tarihsel sürekliliğini yeniden kuran ve gençliğin politika belirleme mekanizmalarındaki rolünü güçlendiren önemli bir dönüm noktası niteliği taşımaktadır.

2012 Gençlik Şûrası'nda her biri 50 kişiden oluşan dokuz komisyon görev almış ve toplam 450 katılımcı, gençliğin ihtiyaç ve sorunlarını tematik başlıklar altında kapsamlı biçimde tartışmıştır. Çalışma alanlarının çeşitliliği, şûranın gençlik politikasını yalnızca sportif veya kültürel faaliyetlere indirgemeden; gençliği toplumsal, ekonomik, siyasal ve dijital boyutlarıyla ele alan geniş bir perspektife sahip olduğunu göstermektedir.

Gençlik Şûrası'nda ele alınan politika alanları aşağıda yer almaktadır.

- Eğitim
  - Yükseköğretim gençliği
  - Ortaöğretim gençliği
  - Yaygın eğitim
  - Eğitim dışı gençlerin desteklenmesi
- İstihdam ve Girişimcilik
  - Gençlerin istihdama erişimi
  - Çalışan gençlerin koşulları
  - Okul-sanayi iş birlikleri
  - Girişimcilik kültürü ve öz güven

- Proje geliştirme kapasitesi
- Yetenek tespiti ve yönlendirme

- Dezavantajlı Gençler ve Sosyal Hayata Katılım
  - Engelli ve sosyoekonomik açıdan dezavantajlı gençler
  - Suça eğilim gösteren gençler
  - Suça karışmış gençlerin rehabilitasyonu
  - Gönüllülük faaliyetleri
- Uluslararası Alanda Gençlik
  - Uluslararası rekabet gücü
  - Uluslararası organizasyonlara katılım
  - Yurt dışı staj ve kamp programları
  - Yurt dışında yaşayan Türkiye kökenli gençler
  - Küreselleşme ve kültürler arası hareketlilik
- Sağlıklı Hayat, Spor ve Çevre
  - Sağlık hizmetlerine erişim
  - Zararlı alışkanlıklardan korunma
  - Çevre bilinci ve çevresel duyarlılık
  - Herkes için spor ve obezite ile mücadele
  - Sportif altyapının yaygınlaştırılması
  - Gençlik ve izcilik kampları
  - İzcilik faaliyetleri
  - Yetenekli gençlerin sportif alanlarda desteklenmesi
- İnternet ve Medya
  - İnternete erişim ve kullanım alışkanlıkları
  - Sosyal medya
  - Yazılı ve görsel medya
  - İnternet bağımlılığı
  - Dijital oyunlar

- Demokrasi Bilinci ve Katılım
  - Gençlikte demokrasi kültürü
  - Demokratik katılım biçimleri
  - Karar alma mekanizmalarına gençlerin dâhil edilmesi
  - Yerel yönetimlerde gençlik temsiliyeti
  - Gençlik STK'larında faaliyetler
- Kültür, Sanat ve Serbest Zaman Faaliyetleri
  - Kültürel faaliyetler
  - Sanatsal etkinlikler
  - Serbest zamanın verimli kullanımı
  - Danışmanlık ve bilgilendirme hizmetleri
  - Gençlik Merkezleri
- Etik ve İnsani Değerler
  - Gönüllülük
  - Etik ilkeler
  - Farklılıklara saygı

13.2. Ulusal Gençlik Politika Belgesi'ne Yönelik Çalışmalar

Türkiye'de gençlik politikalarının güncel ihtiyaçlara, bilimsel verilere ve gençlerin doğrudan katılımına dayalı olarak yeniden yapılandırılmasını amaçlayan kapsamlı ve stratejik bir süreç içerisinde yürütülen çalışmalar; Ulusal Gençlik Politika Belgesi'nin yenilenmesini, çok paydaşlı istişare mekanizmalarının işletilmesini ve akademik bilgiyle desteklenen kanıta dayalı politika üretimini merkeze almaktadır. Gençlerin görüş ve deneyimlerinin karar alma süreçlerine yansıtıldığı paydaş toplantıları ile gençlik araştırma merkezlerinden elde edilen bilimsel bulgular, politika tasarımının temel girdilerini oluşturmaktadır. Böylece bu süreç, gençliği yalnızca politika nesnesi değil, politika ortağı olarak konumlandıran; katılımcı, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir gençlik vizyonunun kurumsallaşmasına hizmet eden bütüncül bir yönetişim anlayışı ile ilerlemektedir.

13.2.1. Ulusal Gençlik Politika Belgesi'nin Yenilenmesi Çalışmaları

Günümüz dünyasında gençliğin karşı karşıya olduğu sosyal, ekonomik, kültürel ve teknolojik dönüşümler, gençlik politikalarının durağan değil, dinamik ve sürekli güncellenen bir yapıda ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Gençlerin yaşam deneyimleri, beklentileri ve ihtiyaçları değiştikçe; devletin sunduğu hizmet ve fırsatların da bu değişimi karşılayacak şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Bu anlayışla yürütülen Ulusal Gençlik Politika Belgesi'nin Yenilenmesi Çalışmaları, yalnızca stratejik bir güncelleme değil, aynı zamanda gençliğin sesiyle şekillenen, bilimsel temele dayanan ve çok paydaşlı katılımı esas alan vizyoner bir yönetişim belgesi oluşturma süreci olarak kurgulanmaktadır.

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından, gençlere daha iyi yaşam koşulları ve fırsatlar sunmak amacıyla Türkiye'nin gençlik politikalarını güncellemek ve güçlendirmek üzere Ulusal Gençlik Politika Belgesi'nin yenilenmesine yönelik kapsamlı bir süreç başlatılmıştır.

Arka plan:

- Türkiye'de gençlik alanındaki ilk Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi 2013 yılında hazırlanmış ve kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ile diğer paydaşlar arasında koordinasyonu güçlendirme işlevi görmüştür.
- Bu belge sayesinde, gençlerin önerileri ve beklentileri politika süreçlerine entegre edilmiş, gençlerin karar alma süreçlerine katılımları desteklenmiştir.

Yenilenen Politika Belgesi sürecinin temel amaçları:

- Gençlerin aktif katılımını öncelemek,
- Bilimsel veriler ve güncel ihtiyaçlar temelinde stratejiler geliştirmek,
- Politika tasarımında; afet yönetimi, bilim ve teknoloji, çevre ve iklim değişikliği, eğitim, sağlık, istihdam, katılım ve sivil toplum gibi çok boyutlu alanlara odaklanmak,
- Bütüncül ve sürdürülebilir bir gençlik politikası çerçevesi oluşturmak.

Süreçte izlenen temel ilkeler:

- Katılımcılık: Gençlerin ve gençlik alanındaki aktörlerin doğrudan sürece dâhil edilmesi,
- Delil Temelli Yaklaşım: Güncel araştırmalar ve saha verilerinin politika üretiminde referans alınması,
- Çapraz Sektörel İş Birliği: Kamu, STK ve akademi arasında güçlü koordinasyon mekanizmalarının geliştirilmesi.

Bu çalışmaların çıktısı olacak yeni Ulusal Gençlik Politikası Belgesi, yalnızca bir yönlendirme dokümanı değil; Türkiye'nin gençlik vizyonunu yansıtan, etkisi ölçülebilir, hedefleri uygulanabilir ve gençliğe doğrudan dokunan stratejik bir yol haritası olacaktır.

13.2.2. Gençlik Politika Belgesi Paydaş Toplantısı

Gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine uygun, katılımcı ve kapsayıcı bir gençlik politikası oluşturmak, ülkemizin sosyal ve ekonomik kalkınma hedeflerine doğrudan katkı sağlayan stratejik bir adımdır. Bu anlayışla, 18 Şubat 2025 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nde geniş katılımlı bir Gençlik Politika Belgesi Paydaş Toplantısı düzenlenmiştir.

Toplantıya;

- Gençlik alanında çalışan uzmanlar,
- Çeşitli gençlik gruplarının temsilcileri,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri katılım sağlamıştır.

Toplantının Amaç ve İçeriği:

- 81 ilde gençlerin ve konu ile ilgili uzmanların katılımıyla düzenlenen vizyon çalıştaylarının çıktılarının değerlendirilmesi,
- Gençlik Politika Belgesi'nde yer alacak hedeflerin öncelik sırasının belirlenmesi,
- Paydaşlar arasında fikir birliği ve ortak vizyonun oluşturulması.

Ele Alınan Tematik Alanlar:

- Afet Yönetimi ve Dayanıklılık
- Bilim ve Teknoloji
- Gençlik Sağlığı ve Spor
- İstihdam ve Girişimcilik
- Eğitim ve Hayat Boyu Öğrenme
- Çevre ve İklim

Bu toplantı, gençlik alanında politikaların sahadaki ihtiyaçlara göre şekillenmesi için önemli bir istişare zemini sağlamış, karar alma süreçlerinde gençlerin ve uzmanların görüşlerinin doğrudan politika metinlerine yansımasına imkân tanımıştır. Çalıştay çıktılarının önceliklendirilmesi, uygulanacak gençlik politikalarının daha etkili, bütüncül ve ölçülebilir hedeflere dayanmasını sağlayacaktır.

13.2.3. Gençlik Araştırma Merkezleri Toplantısı

Gençlik politikalarının bilimsel temellere dayandırılması, veri odaklı karar alma süreçlerinin güçlendirilmesi ve uygulamaların etkinliğinin artırılması için Gençlik Politika Belgesi hazırlık sürecinde çok paydaşlı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu kapsamda, gençlik alanında akademik çalışmalar yürüten, saha araştırmaları ve veri analizleri üreten gençlik ve toplum araştırma merkezlerinin temsilcileri ile 25 Aralık 2024 tarihinde istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantının Amacı ve İçeriği:

- Gençlik araştırmaları ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması,
- Gençlik Politika Belgesi hazırlık süreci için bilimsel veri ve saha bulgularının aktarılması,
- Ortak yol haritasının belirlenmesi ve iş birliği mekanizmalarının oluşturulması,
- Politika geliştirme süreçlerinde akademik katkının güçlendirilmesi.

Toplantıya ilişkin kapsamlı rapor, elde edilen veri ve öneriler doğrultusunda hazırlanmış ve 17 Nisan 2025 tarihinde tamamlanmıştır. Bu rapor, Gençlik Politika Belgesi'nin stratejik hedeflerine bilimsel bir temel oluşturmuş, karar alma süreçlerinde kanıta dayalı yaklaşımı güçlendirmiştir. Bu toplantı ve rapor, gençlik politikalarının yalnızca idari bir perspektiften değil, akademik araştırmalar ve saha verileriyle desteklenmiş bir vizyonla oluşturulmasına imkân tanımıştır.

13.3. Personel Kapasitesinin Güçlendirilmesi ve İç İletişim Mekanizmalarının Geliştirilmesi

Gençlik hizmetlerinin sahada tutarlı, nitelikli ve sürdürülebilir biçimde yürütülmesini sağlayan en temel unsurun insan kaynağı olduğu anlayışıyla şekillenen kurumsal gelişim çalışmalarını kapsayan faaliyetler; gençlik çalışanı mesleğinin standart ve yeterlilik çerçevelerini belirleyerek profesyonelleşmeyi güçlendirmeyi, personelin yenilikçi problem çözme ve temsil becerilerini artıran eğitimlerle kurumsal yetkinliklerini derinleştirmeyi ve dijital çağın gerektirdiği uzmanlık alanlarında (bilgi yönetimi, yapay zekâ, gençlik politikaları, katılım ve yaygın eğitim) eğitici kapasitesini geliştirmeyi hedeflemektedir. Buna paralel olarak iç iletişim faaliyetleri; merkez-taşra hattında bilgi akışını düzenli hâle getirerek ortak vizyonu pekiştiren, yeni personelin uyumunu hızlandıran, motivasyonu ve aidiyeti artıran, gönüllü ağlarıyla etkileşimi güçlendiren bir kurumsal koordinasyon zemini oluşturmaktadır. Böylece bu çalışmalar, gençlik politikalarının uygulanabilirliğini artıran, kurumsal öğrenmeyi, kalite standardını ve hizmet bütünlüğünü destekleyen güçlü bir iç kapasite ve iletişim ekosistemi inşa etmektedir.

13.3.1. Gençlik Çalışanı ve Uzman Gençlik Çalışanı Ulusal Meslek Standartlarının Belirlenmesi

Türkiye genelinde 559 Gençlik Merkezi ve 378 Genç Ofiste görev yapan 2.561 Gençlik Çalışanı, gençlere birebir rehberlik yapmakta, projeler geliştirmekte ve rol model olarak gençlerin kişisel, sosyal ve kültürel gelişimlerine doğrudan katkı sunmaktadır.

Ayrıca belediyelerde, sivil toplum kuruluşlarında ve gençlik alanına hizmet veren diğer kurumlarda çalışan geniş insan kaynağı dikkate alındığında, mesleğin tanımlanması ve yeterlilik çerçevesinin oluşturulması stratejik bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

Gençlik alanında mesleki profesyonelleşmenin güçlendirilmesi ve gençlik çalışmalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmesi amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından önemli bir adım atılmıştır. Bu doğrultuda, Gençlik Çalışanı (Seviye 5) ve Uzman Gençlik Çalışanı (Seviye 6) olmak üzere iki seviyede Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterliliklerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Süreç ve İş Birliği

- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) arasında imzalanan iş birliği protokolü ile çalışmalar resmî olarak başlatılmıştır.
- Gençlik Çalışanı (Seviye 5) ve Uzman Gençlik Çalışanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standartları; ilgili kurum ve kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve gençlik alanında çalışan tüm paydaşlardan alınan görüş ve öneriler doğrultusunda hazırlanmış olup, gerekli onay süreçleri tamamlanmıştır. İlgili standartların Resmî Gazete'de yayımlanması beklenmektedir.

Gelecek Aşama

- Gençlik Çalışanı (Seviye 5) ve Uzman Gençlik Çalışanı (Seviye 6) Ulusal Yeterlilikleri için çalışmalar devam etmektedir.

Beklenen Çıktılar

- Gençlik çalışanı mesleğinin resmî olarak tanımlanması,
- Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu bir mesleki altyapının oluşturulması,
- Ulusal Yeterlilik Belgesi sisteminin kurulması,
- Liyakat esaslı istihdam süreçlerinin desteklenmesi,
- Kariyer gelişim fırsatlarının artırılması ve mesleğin cazibesinin yükseltilmesi.

Bu çalışma ile Türkiye'de gençlik çalışanlarının profesyonelleşmesi sağlanmakta; gençlik hizmetlerinin niteliği artırılmakta ve sürdürülebilir bir kariyer yapısı tesis edilmektedir. Uluslararası geçerliliğe sahip bir mesleki tanımlama ile gençlik çalışması alanında Avrupa standartlarında bir ekosistem oluşturulması hedeflenmektedir.

Günümüzde gençlik politikalarının etkili ve sürdürülebilir olabilmesi, yalnızca gençlere yönelik değil, doğrudan gençlerle birlikte şekillenen bir yapı içerisinde tasarlanmasına bağlıdır. Katılımcı demokrasi anlayışının güçlendirilmesi, gençlerin karar alma süreçlerine aktif biçimde dâhil edilmesi ve her bir gencin sözünün değere dönüşmesi, çağdaş kamu yönetiminin temel gereklerinden biridir. Bu yaklaşımla hayata geçirilen Gençlik Politika Belgesi Vizyon çalıştayları, gençlerin fikirlerinin, önerilerinin ve eleştirilerinin doğrudan politika belgelerine yansımasını sağlayarak onları yalnızca politika nesnesi değil, politikayı kuran özne konumuna taşımayı amaçlamaktadır.

Gençlik Politika Belgesi'ni gençlerin katılımıyla şekillendirmek amacıyla 2-28 Aralık 2024 tarihleri arasında 81 ilde eş zamanlı şekilde Gençlik Politika Belgesi Vizyon çalıştayları düzenlenmiştir.

Bu çalıştaylar, herhangi bir seçim veya eleme yapılmaksızın tüm gençlerin katılımına açık ve kapsayıcı bir yapıda kurgulanmıştır. Binlerce genç, bu platformda özgürce görüşlerini ifade ederek politika yapım sürecine doğrudan katkı sunmuş; sorunlara dair çözüm önerilerini, beklentilerini ve hayallerini kamuya doğrudan aktarma fırsatı bulmuştur.

Her ilde düzenlenen çalıştaylarda gençlerle birlikte:

- Yerel ve ulusal düzeyde gençlik ihtiyaçları analiz edilmiştir.
- Politika Belgesi öncelik alanları değerlendirilmiştir.
- Mevcut uygulamalara dair eleştiri ve öneriler kayıt altına alınmıştır.
- Yeni fikirlerin doğrudan karar verici makamlara iletilmesi sağlanmıştır.

2025 yılının ilk ayında çalıştaylarda elde edilen çıktılar, Gençlik ve Spor Bakanlığının ilgili birimlerine sunularak politika geliştirme sürecinin temel veri kaynağı hâline getirilmiş, gençlerin katkıları yalnızca belge içeriğine değil, aynı zamanda belgenin uygulanması ve geliştirilmesi süreçlerine de doğrudan yön vermiştir.

Bu sayede, gençlerin sesi sadece duyulmakla kalmamış, gençler politika üretiminin aktif bir bileşeni hâline gelmiştir. Katılımcılık, eşitlik ve şeffaflık ilkeleriyle gerçekleştirilen bu çalıştaylar, gençlik politikalarında ortak akla ve birlikte üretme kültürüne dayalı yeni bir dönemin kapılarını aralamaktadır.

13.3.2. İş Yerinde Tasarım Odaklı Düşünme Eğitim Programı

Kamu hizmetlerinde yenilikçi çözümler üretmek ve daha verimli çalışma süreçleri geliştirmek, kurum kültürünün temel hedeflerindendir. Bu anlayışla, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline yönelik olarak İş Yerinde Tasarım Odaklı Düşünme (TOD) Eğitim Programı düzenlenmiştir. Bu program, çalışanlarımızın problem çözme becerilerini geliştirerek daha yaratıcı ve kullanıcı odaklı hizmetler üretmelerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

13, 14 ve 16 Ocak 2025 tarihlerinde gerçekleştirilen eğitime toplam 115 personel katılım sağlamıştır.

Eğitim İçeriği ve Öne Çıkan Başlıklar:

- Tasarım Odaklı Düşünme (TOD) yaklaşımının temel prensipleri,
- İş yerinde problem çözme süreçlerine TOD entegrasyonu,
- Katılımcıların gerçek vakalar üzerinden grup çalışmaları yapması,
- Yaratıcı düşünme, empati kurma ve kullanıcı odaklı çözüm geliştirme atölyeleri,
- Süreç sonunda elde edilen çıktılar ve önerilerin kurum uygulamalarına aktarılması.

Bu eğitim, GHGM personelinin yalnızca bireysel gelişimine katkı sunmakla kalmamış, aynı zamanda kurumsal yenilikçilik kapasitesini de güçlendirmiştir. TOD yaklaşımı ile geliştirilen çözüm önerileri, gençlik hizmetlerinde daha etkin, erişilebilir ve sürdürülebilir uygulamalar hayata geçirilmesine zemin hazırlayacaktır. Bu program, kurum içi inovasyon kültürünü pekiştiren ve karar alma süreçlerinde katılımcılığı artıran önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

13.3.3. Protokol Yönetimi ve Kurumsal Temsil Personel Eğitimi

Kurumsal temsil, kamu kurumlarının toplumsal güven ve itibar inşasında kritik bir rol üstlenmekte; kurumun dış paydaşlarla ilişkilerinde profesyonel, tutarlı ve saygın bir iletişim zemini oluşturmayı gerektirmektedir. Bu doğrultuda Bakanlık personelinin temsil yetkinliklerini güçlendirmek ve protokol kurallarına dair kurumsal standartları geliştirmek amacıyla "Protokol Yönetimi ve Kurumsal Temsil Personel Eğitimi" programı hayata geçirilmiştir. Eğitim, kurum içi iletişimden resmî tören protokolüne kadar geniş bir kapsamda bilgi ve beceri kazandırmayı hedefleyen bütüncül bir içerikle tasarlanmıştır.

11-13 Şubat 2025 tarihlerinde iki ayrı grup hâlinde gerçekleştirilen eğitim, protokol alanında uzman İhsan Ataöv tarafından verilmiştir. Programa, Bakanlık bünyesinde farklı birimlerde görev yapan personel katılım sağlamış, böylece kurumsal temsile ilişkin standartların birimler arası düzeyde ortaklaştırılması hedeflenmiştir.

Program kapsamında katılımcılara aşağıdaki konularda kapsamlı bilgi ve uygulamalı yönlendirmeler sunulmuştur:

- Resmî törenlerde uygulanması gereken protokol kuralları ve usuller,
- Kurumsal temsil ilkeleri ve itibar yönetimi,
- Resmî yazışma, hitap biçimleri ve nezaket kuralları,
- Temsil sırasında beden dili, iletişim teknikleri ve profesyonel davranış standartları,
- Kurum içi ve kurumlar arası temsil süreçlerinde koordinasyonun güçlendirilmesi.

Bu eğitim, personelin temsil süreçlerinde daha yetkin, öz güvenli ve profesyonel bir duruş sergilemesini sağlayarak Bakanlığın kurumsal imajını güçlendirmiştir. Katılımcıların edindikleri beceriler; toplantı, tören, ziyaret, yazışma ve heyet kabul süreçlerinde daha etkin bir rol üstlenmelerine katkı sunmuştur.

Uzun vadede programın; kurumsal kültürün gelişimine, iletişim standartlarının kurumsallaşmasına ve kamu hizmetlerinin kalite düzeyinin yükselmesine stratejik bir katkı sağlaması beklenmektedir. Bu sayede kurum hem ulusal düzeyde hem uluslararası platformlarda daha bütünlüklü, tutarlı ve profesyonel bir temsil düzeyi yakalamaktadır.

13.3.4. Gençlik Bilgi Çalışanları Eğitimi

Bilgiye erişim, gençlerin gelişiminde ve toplumsal katılımlarında kritik bir rol oynamaktadır. Gençlik Bilgilendirme Servisi; gençleri ilgilendiren gelişmelerden haberdar eden, etkinlik ve fırsatları görünür kılan, eleştirel düşünme ve karar verme becerilerini destekleyen dijital bir platform olarak tasarlanmıştır. Bu sistem, gençlerin doğru, güvenilir ve bütüncül bilgiye hızlı şekilde erişmelerini sağlayarak onları aktif vatandaşlığa teşvik etmektedir.

Gençlik Bilgilendirme Servisinin Temel İlkeleri:

- Bütüncül Yaklaşım: Gençlerin eğitimden istihdama, kültürden spora her alanda ihtiyaç duyduğu bilgilere erişim.
- Kolay Erişilebilirlik: Dijital altyapı sayesinde tüm gençler için hızlı ve kullanıcı dostu erişim.
- Güvenilir Bilgi: Doğrulanmış içeriklerle gençlerin doğru bilgiye ulaşmasının garanti altına alınması.
- Etkileşim ve Katılım: Akran yaklaşımı, birlikte tasarlama ve sosyal ağlar üzerinden iletişim fırsatları.

Bu kapsamda, 8-10 Mart 2025 ve 13-15 Mart 2025 tarihleri arasında Gölbaşı Gençlik Kampı'nda 81 ilden seçilen gençlik bilgi çalışanlarının katılımıyla iki grup hâlinde eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Eğitim İçeriği ve Öne Çıkan Başlıklar:

- Gençlik Bilgilendirme Servisi'nin yapısı ve işleyişi,
- Dijital bilgi yönetimi ve içerik üretim teknikleri,
- Gençlerle etkili iletişim ve akran yaklaşımı yöntemleri,
- Sosyal medya ve dijital tasarım araçlarının etkin kullanımı,
- Bilgi doğrulama, güvenilirlik ve etik ilkeler,
- Gençlerin katılımını artıracak yenilikçi iş birliği modelleri.

Bu eğitimler; gençlik bilgi çalışanlarının dijital çağın gerekliliklerine uygun yetkinlikler kazanmasını sağlamış, Gençlik Bilgilendirme Servisi'nin etkin ve sürdürülebilir bir şekilde hayata geçirilmesi için temel altyapıyı oluşturmuştur. Gençler artık bilgiye yalnızca tüketici olarak değil, aynı zamanda üretici ve tasarımcı olarak da katılım sağlayacak; böylece gençlik politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında daha aktif rol oynayacaklardır.

13.3.5. Gençlik Çalışanları Yetkinlik Çerçevesi ve Eğitim Programı

Gençlerin gelişimini destekleyen en kritik unsur, onları yönlendiren ve rehberlik eden gençlik çalışanlarının niteliğidir. Bu nedenle Bakanlık, gençlik liderlerinin mesleki kapasitesini artırmak, bilgi-beceri-tutum bütünlüğünü güçlendirmek ve gençlik çalışmalarının etki alanını genişletmek amacıyla kapsamlı bir gelişim programı başlatmıştır.

Bu program kapsamında farklı dönemlerde Mersin Silifke Mehmet Akif Ersoy ve Fatih Sultan Mehmet, Batman Hasankeyf Gençlik Kampları ve Eskişehir Hızır Bey Öğrenci Yurdu'nda eğitimler düzenlenmesi planlanmaktadır. Katılımcılar, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan mevcut gençlik çalışanları ve liderlerdir.

Programın İçeriği ve Öne Çıkan Başlıklar:

- Gençlik Çalışanları Yetkinlik Çerçevesi: Görev tanımları, temel yetkinlikler, mesleki standartlar.
- Eğitim Modülleri: İletişim, liderlik, proje yönetimi, katılımcı yöntemler, kriz yönetimi.
- Uygulamalı Atölyeler: Gençlik merkezlerinde ve kamplarda gerçek senaryolar üzerinden rol alma ve vaka çalışmaları.

- Geri Bildirim ve Mentorluk: Eğitmenler ve katılımcılar arasında birebir değerlendirme oturumları.
- Sürekli Gelişim: Program sonrası izleme-değerlendirme ve kişisel gelişim planlarının hazırlanması.

Bu program, gençlik çalışanlarının profesyonel kimliğini güçlendiren, mesleki standartlarını belirginleştiren ve Gençlik Çalışanı Meslek Standardı ile uyumlu bir yapıda tasarlanmıştır. Program sayesinde gençlik çalışmaları daha etkili, ölçülebilir ve sürdürülebilir hâle gelecek; böylece ülkemizin gençlik politikalarının sahadaki uygulama kapasitesi güçlenecektir. Uzun vadede, gençlerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap veren, yenilikçi ve kapsayıcı bir gençlik hizmeti ekosistemi inşa edilmesi hedeflenmektedir.

13.3.6. Huawei Yapay Zekâ Eğitici Eğitimi

Türkiye'nin dijital dönüşüm yolculuğunda gençlerin yalnızca teknoloji tüketicisi değil, aynı zamanda üreticisi olmaları kritik bir stratejik hedeftir. Bu doğrultuda, 81 ilde faaliyet gösteren İnovasyon Atölyeleri; gençlere algoritma, programlama, web ve mobil uygulama geliştirme, robotik ve elektronik gibi alanlarda eğitimler sunarak teknolojiye üretken bir şekilde katılmalarını desteklemektedir.

Bu vizyonu güçlendirmek amacıyla, Bakanlık ile Huawei Telekomünikasyon arasında 2 Eylül 2024 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde, Gençlik Merkezlerinde "Yapay Zekâ (AI)" ve "Bulut Bilişimi (Cloud)" alanlarında eğitim verebilecek eğitmenlerin yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda 28-30 Nisan 2025 tarihleri arasında Gençlik Merkezlerinde görev yapan ve inovasyon atölyelerinde eğitim verecek potansiyel eğitmenlere "OpenEuler & AI HCIA" eğitim programı, çevrim içi olarak düzenlenmiştir.

Eğitim İçeriği ve Öne Çıkan Başlıklar:

- OpenEuler işletim sistemi ve bulut bilişimi temelleri,
- Yapay zekâya giriş, makine öğrenmesi ve uygulama alanları,
- Veri analitiği, model geliştirme ve uygulama örnekleri,
- Gençlere aktarılacak müfredatın hazırlanması ve pedagojik yaklaşımlar,
- Uluslararası standartlara uygun HCIA (Huawei Certified ICT Associate) seviyesinde yetkinlik kazandırma.

Bu eğitim, Gençlik Merkezlerinde görev yapan eğitmenlerin yapay zekâ ve bulut teknolojileri alanında yetkinlik kazanmasını sağlayarak Türkiye'nin dijital insan kaynağı kapasitesini güçlendiren önemli bir yatırım olmuştur. Eğitim sonunda katılımcılar, gençlere ileri düzey teknoloji eğitimleri sunabilecek bir donanıma ulaşmış, böylece gençlerin yenilikçi projeler geliştirme, girişimcilik ekosistemine katılma ve teknoloji üretiminde aktif rol alma fırsatları artmıştır.

13.3.7. Gençlik Politikaları ve Gençlik Katılımı Hakkında Gençlik Çalışanlarının Eğitimi Programı

Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik alanındaki uluslararası iş birliklerini güçlendirmek ve özellikle gençlik çalışanlarının politika üretim süreçlerine ilişkin yetkinliklerini geliştirmek amacıyla Avrupa Konseyi ile yürüttüğü temaslar sonucunda, 4-5 Şubat 2014 tarihlerinde gerçekleştirilen görüşmelerde kapsamlı bir eğitim programı yürütülmesi konusunda mutabakata varılmıştır. Bu iş birliği ile gençlik çalışanlarının gençlik politikası, gençlik katılımı, uluslararası gençlik programları, yaygın eğitim yöntemleri ve Avrupa Konseyi'nin gençlik alanındaki temel ilkeleri hakkında bilgi ve becerilerini geliştirmeleri hedeflenmiştir.

Programın ilk aşamasında, Bakanlık personeli arasından belirlenen 16 eğitici adayına, Avrupa Konseyi'nin gençlik biriminden görevlendirilen eğitmenler tarafından eğitici eğitimi (Training of Trainers) verilmiştir. Bu eğitici eğitimini takiben, Bakanlık bünyesinde görev yapan 250 Gençlik Çalışanının, söz konusu eğitmenler tarafından eğitilmesi sağlanmıştır. Ayrıca Bakanlığın kariyer meslek grubu olan Gençlik ve Spor Uzmanı ile uzman yardımcılarından oluşan 120 kişilik bir grup da doğrudan Avrupa Konseyi eğitmenlerinden eğitimler almışlardır. Programın son aşamasında ise, Bakanlıktan 11 kişi ile Avrupa Konseyine üye diğer ülkelerden 24 temsilcinin katılımıyla "Gençlik Merkezlerindeki İyi Uygulamaların Paylaşılması" temalı uluslararası bir çalıştay düzenlenmiştir.

Bu program, Türkiye'de gençlik çalışanlarının uluslararası standartlarda yetkinlik kazanmasına katkı sağlamış; gençlik politikaları, gençlik katılımı ve yaygın eğitim alanlarında Bakanlık personelinin nitelikli bir kapasite geliştirmesine imkân tanımıştır. Avrupa Konseyi ile kurulan bu iş birliği, Türkiye'nin gençlik çalışmalarının profesyonelleştirilmesi ve uluslararası gençlik politikası perspektifleriyle uyumlanması açısından önemli bir kilometre taşı niteliğindedir.

13.3.8. İç İletişim Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Gençlik alanında etkili hizmet sunumunun sürdürülebilirliği, yalnızca faaliyetlerin içeriğine ilişkin başarıyla değil, kurum içi etkileşim ve bilgi paylaşımının düzenli ve şeffaf bir şekilde yürütülmesiyle de sağlanmaktadır.

Bakanlık bünyesinde çalışanların kurumsal gelişimlerini desteklemek, aidiyet duygularını pekiştirmek ve sahada yürütülen çalışmalarda bütünlük sağlamak amacıyla güçlü bir iç iletişim altyapısı kurulması gerekliliği doğmuştur. Bu ihtiyaçtan hareketle oluşturulan İç İletişim Birimi; hem merkez hem de taşra teşkilatı personelini ortak bir vizyon etrafında buluşturmayı, kurumsal öğrenmeyi yaygınlaştırmayı ve gençlik hizmetlerinde kalite standardını yükseltmeyi hedeflemektedir.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü.
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan gençlerle bir araya geldi.

İç İletişim Biriminin temel amacı; taşrada görev yapan gençlik çalışanlarına, Gençlik Merkezi müdürlerine ve gençlik hizmetleri müdürlerine yürütülecek çalışmalar hakkında bilgi sağlamak ve mesleki kapasitelerinin gelişimine katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda:

Haftalık Bülten Yayınları:

- Merkez ve taşra teşkilatında görev yapan tüm personele yönelik, yürütülen faaliyetleri ve güncel gelişmeleri içeren düzenli haftalık bültenler hazırlanmakta ve iletilmektedir.

Teknik ve Kurumsal Eğitimler:

- İç İletişim Birimi, çalışanların teknik kapasitelerini artırmak amacıyla çeşitli düzeylerde eğitim programları planlamakta ve uygulamaktadır.

Yeni Personel Oryantasyonu:

- Kuruma yeni katılan personelin hızlı adaptasyonu ve kurum vizyonuna entegrasyonu için oryantasyon süreçleri yapılandırılmıştır.

Motivasyon Artırıcı Etkinlikler:

- Personel bağlılığını ve verimliliğini artırmak amacıyla kurum içi motivasyon programları hayata geçirilmektedir.

Gönüllü Gençlere Yönelik İletişim Uygulamaları:

- Gençlik liderleri, kamp liderleri ve faaliyetlerde görev alan gönüllü gençlere yönelik iç iletişim temelli bilgilendirme ve motivasyon çalışmaları yürütülmektedir.

Bu faaliyetler, sadece kurumsal iletişimi güçlendirmekle kalmayıp aynı zamanda gençlik hizmetlerinde nitelikli uygulama kapasitesinin artırılmasına, kurum kültürünün pekiştirilmesine ve çalışanların aidiyet duygusunun güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

13.4. Mevzuat Çalışmaları

Gençlik politikalarının etkili, sürdürülebilir ve denetlenebilir şekilde uygulanabilmesi, güçlü bir hukuki ve idari altyapıyla mümkün olabilmektedir. Bu bağlamda mevzuat çalışmaları, sadece kurumsal faaliyetlerin çerçevesini belirlemekle kalmamakta; aynı zamanda gençlik hizmetlerinde standardizasyonu, şeffaflığı ve hesap verebilirliği temin etmektedir. Uzun yıllardır eksikliği hissedilen bu alanda yapılan kapsamlı düzenlemeler, gençlik çalışmaları alanında kurumsal kapasitenin güçlenmesine önemli katkılar sunmuş; saha uygulamalarında yaşanan belirsizliklerin önüne geçilmesini sağlamıştır. Kurumsal faaliyetlerin etkin ve standart bir çerçevede yürütülmesini sağlamak amacıyla uzun süredir ihtiyaç duyulan mevzuat eksiklikleri hızla tamamlanmıştır.

Yönerge çalışmaları tamamlanmış ve yürürlüğe alınmıştır:

- Genç Ofislerin Açılış ve Kapanış İşlemleri ile Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge,
- Gençlik Merkezi ve Genç Ofis Projelerinin Yönetimine İlişkin Yönerge,
- GSB Kamp Liderlerinin Seçimi, Eğitimi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge.

Ortak paydaş çalışmaları kapsamında, ilgili yönergeler tüm Genel Müdürlüklerin katkısıyla hazırlanarak kurumlar arası uyum gözetilmiştir.

Yönetmelik taslağı hazırlığı:

- Gençlik ve Spor Tesislerinin Adlandırılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

Talimatname düzenlemeleri hayata geçirilmiştir:

- STK ve kamu kurumlarıyla gerçekleştirilen tematik kamplara ilişkin Uygulama Talimatnamesi hazırlanmıştır. Bu talimatnameyle sivil toplum kuruluşlarının kamplarda uyması gereken tüm kurallar ve yükümlülükler belirlenmiştir.
- Gençlik Merkezlerinin STK ve kamu kurumlarınca kullanımına yönelik Talimatname hazırlanarak 81 İl Müdürlüğüne gönderilmiştir. Talimatname, merkez kullanım sonrası alanın temiz bırakılması, envantere zarar verilmemesi gibi sorumlulukları netleştirerek uygulamada yaşanan sorunların önüne geçmeyi amaçlamaktadır.

Söz konusu iki talimatname, uzun yıllardır eksikliği hissedilen bir düzenleme alanını doldurmuş, taşra teşkilatlarında uygulanmaya başlanmıştır.

Bu çalışmalar, gençlik hizmetlerinde düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi, operasyonel verimliliğin artırılması ve gençlik politikalarının kurumsal zeminde sürdürülebilir hâle getirilmesi açısından kritik bir ilerleme olarak değerlendirilmektedir.

13.5. Gençlik Projeleri Destek Programı

Gençlik Projeleri Destekleme Programı, gençlik alanındaki faaliyetleri güçlendirmeyi, yaygınlaştırmayı ve çeşitlendirmeyi amaçlayan ulusal ölçekte bir hibe mekanizmasıdır. Program, gençlik çalışmalarının etki alanını genişletmek, gençlerin sivil topluma katkı sunabilecek yenilikçi çözümler üretmelerine imkân tanımak ve yürütülen faaliyetlerin kalite ve standartlarını geliştirmek amacıyla kurgulanmıştır.

Bu kapsamda program; sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, liseler, gençlik toplulukları ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan projelere finansman sağlayarak yerel, ulusal ve uluslararası ölçekte gençlik faaliyetlerinin çeşitlenmesini ve güçlenmesini desteklemektedir. Programın kültürel etkileşimi, sosyal bütünleşmeyi ve gençlerin toplumsal hayata aktif katılımını teşvik eden yapısı, Türkiye'de gençlik politikasının uygulama kapasitesini önemli ölçüde artırmıştır.

Programın işleyiş süreci, ulusal çağrı dönemlerinde alınan proje başvurularının uzman dış proje kontrolörleri tarafından değerlendirilmesine dayanmaktadır. Başvurular, tema ve proje kodlarına uygun olarak sınıflandırılmakta ve belirlenen kriterleri karşılayan projeler hibe almaya hak kazanmaktadır. Bu sistematik değerlendirme modeli, hem kaynakların etkili kullanımını sağlamış hem de gençlik projelerinde standartlaşma ve kalite güvencesi yaratmıştır.

2012-2020 yılları arasında toplam 9 çağrı dönemine çıkılmış ve bu dönemlerde 5.114 proje desteklenmiştir. Desteklenen proje temaları, gençlik çalışmalarının genişleyen kapsamını yansıtan çeşitlilikte olup aşağıdaki alanları içermektedir:

- Sosyal uyum,
- Eğitim,
- Mesleki eğitim,
- Meslek edindirme,
- Kültür ve sanat,
- Sağlıklı yaşam ve spor,
- Gönüllülük,
- Bağımlılıkla mücadele,
- Bilimsel araştırmalar,
- Yenilikçi fikirler,
- Gençlik Merkezi faaliyetleri,
- Mobil Gençlik Merkezi hizmetleri,
- Kitap kahve çalışmaları.

GENÇLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Gençlik Atlası Yayınlandı!

Türkiye Gençlik Atlası, genç nüfusun potansiyelini istihdam, eğitim, dijital dönüşüm ve sosyal katılım gibi alanlarda en iyi şekilde analiz eden, sürdürülebilir kalkınma ve toplumsal refaha yönelik çalışmalara verilere dayalı bir çerçeve oluşturan kapsamlı çalışma raporudur.

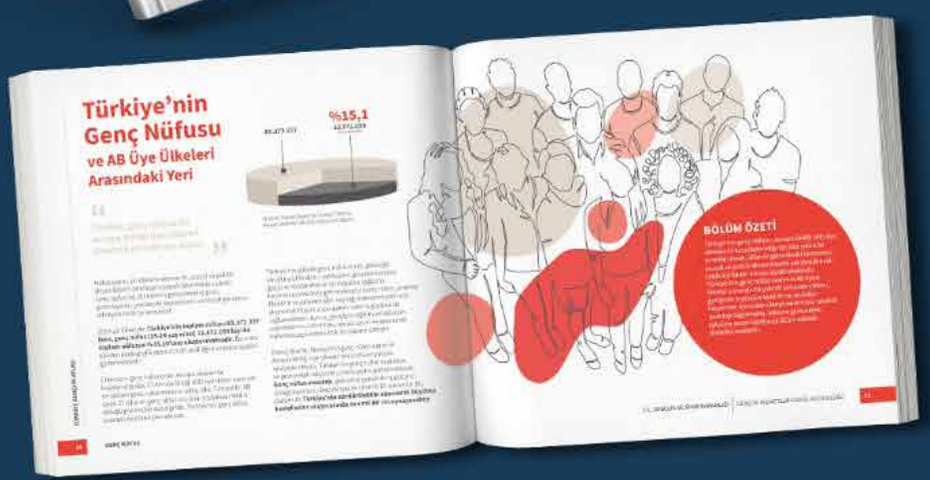

Bu çerçevesiyle Gençlik Projeleri Destekleme Programı, Türkiye'de gençlik çalışmalarını hem içerik hem de etki bakımından güçlendiren, gençlerin toplumsal katılımını destekleyen ve gençlik alanının uzmanlaşmasına katkı sağlayan stratejik bir politika aracı olarak öne çıkmaktadır.

13.6. Türkiye Gençlik Atlası

Gençlik politikalarının etkin biçimde tasarlanması ve uygulanması, yalnızca iyi niyetli yaklaşımlara değil; veri temelli analizlere, bilimsel yöntemlere ve sistemli gözleme dayalı bir politika geliştirme kültürüne bağlıdır. Türkiye'de genç nüfusa yönelik hizmetlerin planlanması, gençlerin gerçek yaşam koşullarını, ihtiyaçlarını, eğilimlerini ve potansiyellerini yansıtan güncel ve güvenilir verilere olan ihtiyacı her geçen gün daha görünür kılmaktadır. Bu kapsamda, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından geliştirilen Türkiye Gençlik Atlası, gençlik alanına ilişkin karar süreçlerini destekleyen kapsamlı bir başvuru kaynağı olarak tasarlanmıştır.

Türkiye Gençlik Atlası, Türkiye'de yaşayan gençlerin demografik, sosyal, ekonomik ve sağlık göstergelerini çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alan, görsel temsillerle zenginleştirilmiş, analiz odaklı bir rapor niteliği taşımaktadır. Çalışma, gençlik politikalarının güçlendirilmesine katkı sunmak üzere şu amaçlarla hazırlanmıştır:

- Gençlik nüfusunun mevcut durumunu nesnel verilere dayalı olarak ortaya koymak,
- Gençlerin yaşam kalitesini artırabilecek olumlu etkenleri tanımlamak,
- Eğitim, istihdam, sağlık ve toplumsal katılım alanlarındaki fırsat ve zorlukları haritalandırmak,
- Gençlere yönelik politika ve programların geliştirilmesine veri temelli destek sağlamak.

Raporun oluşturulmasında kamu kurumlarının istatistikleri, akademik araştırmalar, saha çalışmalarından elde edilen bulgular ve ulusal veri tabanları birlikte değerlendirilmiştir. Böylelikle Türkiye Gençlik Atlası, gençlerin yaşadığı sosyal ve ekonomik dinamikleri bütünsel bir çerçevede ele alarak:

- Gençlerin güçlü yönlerini ve karşılaştıkları temel sorun alanlarını sistematik biçimde analiz etmiş,
- Gençlerin toplumsal ve ekonomik hayata katılımını teşvik eden faktörleri görünür kılmış,
- Bu bulgular doğrultusunda yeni politika ve program önerilerinin geliştirilmesine zemin hazırlamıştır.

Türkiye Gençlik Atlası, yalnızca istatistiksel bir rapor değil; aynı zamanda politika yapıcılar için stratejik bir rehber, araştırmacılar için kapsamlı bir veri kaynağı, gençler için ise kendilerini, yaşadıkları çevreyi ve toplumsal eğilimleri daha iyi anlamalarını sağlayan dijital ve görsel destekli bir referans belgesi niteliği taşımaktadır.

Bu doğrultuda, Türkiye Gençlik Atlası'nın uygulanmasıyla Bakanlık, gençlik politikalarının veriye dayalı, hedef odaklı ve ölçülebilir bir anlayışla geliştirilmesine güçlü bir katkı sunmakta; ulusal ölçekte gençlik politikası üretme kapasitesinin kurumsal ve bilimsel temelde güçlenmesine öncülük etmektedir. Atlas, hem mevcut durumun nesnel bir çerçevede değerlendirilmesini sağlamakta hem de geleceğe yönelik stratejilerin daha isabetli biçimde oluşturulmasına destek olarak gençlik alanında uzun vadeli bir politika perspektifi geliştirmektedir.

13.7. Türkiye Gençlik Endeksi Araştırması

Gençlik politikalarının etkili ve kapsayıcı biçimde geliştirilebilmesi, gençlerin yaşam deneyimlerini, değer dünyalarını ve beklentilerini bütüncül bir yaklaşımla analiz edebilen veri temelli karar mekanizmalarının varlığına bağlıdır. Türkiye gibi genç nüfusu yüksek bir ülkede, gençlerin yalnızca sayısal olarak değil; düşünsel, duygusal ve sosyal yönleriyle de derinlemesine anlaşılması, kamu politikalarının sürdürülebilirliği açısından stratejik öneme sahiptir.

Bu bağlamda yürütülen Türkiye Gençlik Endeksi Araştırması, gençlerin bugünü nasıl yaşadıklarını ve yarına dair ne beklediklerini anlamaya yönelik güçlü bir gözlem aracıdır. Elde edilen veriler, sadece rapor niteliği taşımamakta; aynı zamanda gençliğin sesini politika yapım süreçlerine taşıyan etkin bir referans sistemi olarak kullanılmaktadır.

Türkiye Gençlik Endeksi Araştırması, 15-29 yaş aralığındaki gençlerin;

- Gündem algıları,
- Kişisel gelişim düzeyleri,
- Yaşam doyumu ve gelecek beklentileri,
- Eğitim tercihleri,
- Yaşam tarzı ve değer dünyaları,
- Serbest zaman kullanımı ve toplumsal katılım eğilimleri gibi alanlardaki görüş ve tutumlarını değerlendirmeyi amaçlayan kapsamlı bir sosyal araştırma çalışmasıdır.

Araştırma yöntemi:

- Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) tekniğiyle yürütülmüş,
- Türkiye'nin 26 bölgesini temsilen, cinsiyet, yaş ve şehir kriterlerine göre belirlenen örneklemle gerçekleştirilmiştir.
- Örneklem seçiminde kotalama yöntemi kullanılarak, evreni temsil edebilecek sayısal denge gözetilmiştir.

Araştırma süreci:

- İlk saha uygulaması, Ağustos 2024'te 2.495 genç ile yapılmıştır.
- İkinci saha uygulaması, Aralık 2024'te 2.552 genç ile gerçekleştirilmiştir.
- İki araştırma arasında %70 oranında aynı örneklemin korunması sağlanarak bölgesel ve zaman serileri karşılaştırmaları yapılmıştır.

Sonuçların kullanımı:

- Araştırma verileri, Gençlik ve Spor Bakanlığının politika geliştirme, program tasarımı ve uygulama süreçlerinde doğrudan kullanılmıştır.
- Türkiye Gençlik Endeksi Araştırma Raporu yayımlanmış;
- Bulgular doğrultusunda ilgili sunumlar ve strateji belgeleri hazırlanarak üst düzey karar vericilerle paylaşılmıştır.

Bu araştırma, yalnızca bir veri toplama süreci değil; gençlerin sesinin doğrudan kamu politikalarına yansımasını sağlayan katılımcı ve bilimsel bir yönetişim aracı olarak konumlandırılmıştır.

13.8. Araştırmaya Dayalı Gençlik Politikaları Toplantıları

Gençlik politikalarının güncel, etkili ve sahaya duyarlı biçimde oluşturulabilmesi, yalnızca idari gözlemlerle değil; akademik bilgi, saha araştırmaları ve çok aktörlü etkileşimlerle desteklenen bir yapıya dayanmalıdır. Bilimsel veriye dayalı politika üretme kapasitesinin gelişmesi, gençlere yönelik hizmetlerin verimliliğini ve gençlerin kendilerini bu süreçte daha çok özne olarak hissetmelerini sağlamaktadır.

Bu doğrultuda, sivil toplum ve akademi dünyasıyla kurumsal iş birliklerini artırmak, bilimsel tabanlı gençlik politikalarının oluşturulmasını teşvik etmek ve alana kalıcı katkılar sunmak amacıyla başlatılan Araştırmaya Dayalı Gençlik Politikaları Toplantıları, politika yapım süreçlerine yeni bir zemin kazandırmayı hedefleyen çok boyutlu bir girişim olarak değerlendirilmektedir.

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Oyun ve Öğrenme Derneği iş birliğiyle, gençlik alanında veriye dayalı politika geliştirme kapasitesini artırmak amacıyla üç aşamalı bir toplantı serisi düzenlenmiştir.

Toplantılar şu tarih ve mekânlarda gerçekleştirilmiştir:

- 7 Haziran 2024 - İstanbul Ataköy Uluslararası Gençlik Merkezi,
- 4 Temmuz 2024 - Gençlik ve Spor Bakanlığı/Ankara,
- 30 Temmuz 2024 - Ankara Şehit Ümit Çoban Gençlik Merkezi.

Toplantı serisinin katılımcı yapısı:

- Her oturumda ortalama 30 kişilik bir grup,
- Akademisyenler,
- Bakanlık uzman ve yöneticileri,
- Gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu temsilcileri yer almıştır.

Toplantıların temel hedefleri:

- Gençlik alanında çalışan akademisyenlerle uygulayıcı kamu personelini etkileşimli bir zeminde buluşturmak,
- Araştırma sonuçlarının politika önerilerine dönüştürülmesi sürecine katkı sağlamak,
- Gençlik politikalarının şekillenmesinde bilimsel veri ve karşılaştırmalı alan bilgisine dayalı bir yaklaşım geliştirmek.

2025 yılında toplantı çıktıları değerlendirilerek;

- Politika geliştirme mekanizmalarına entegre edilmeye başlanmış,
- Gençlik araştırmalarını destekleyecek yeni programların geliştirilmesinde temel teşkil etmiştir.

Bu toplantı kurumsal hafızayı güçlendiren, akademi-kamu-sivil toplum iş birliğini kalıcılaştıran stratejik bir adım olmuştur.

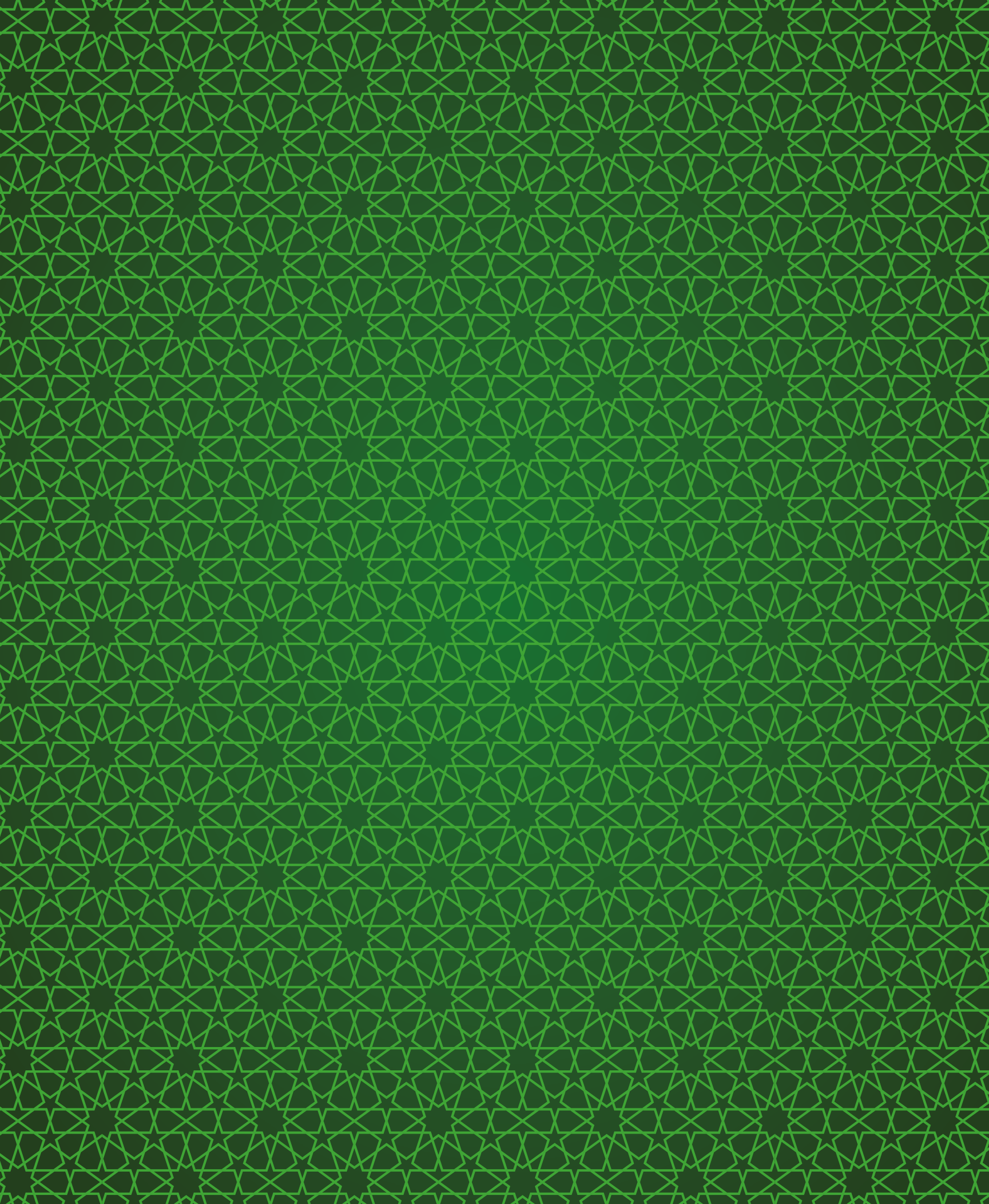

“Üniversitelerimizin, gençlik merkezlerimizin, spor tesislerimizin, yurtlarımızın, kütüphanelerimizin sayılarını artırdık, koşullarını iyileştirdik, imkanlarını genişlettik.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

GENÇFEST: Bir Gençlik Festivali Programı
İstanbul / 16 Mayıs 2025

14. Bölüm

Gençlik Merkezleri ve Kültür Odaklı Gençlik Çalışmaları

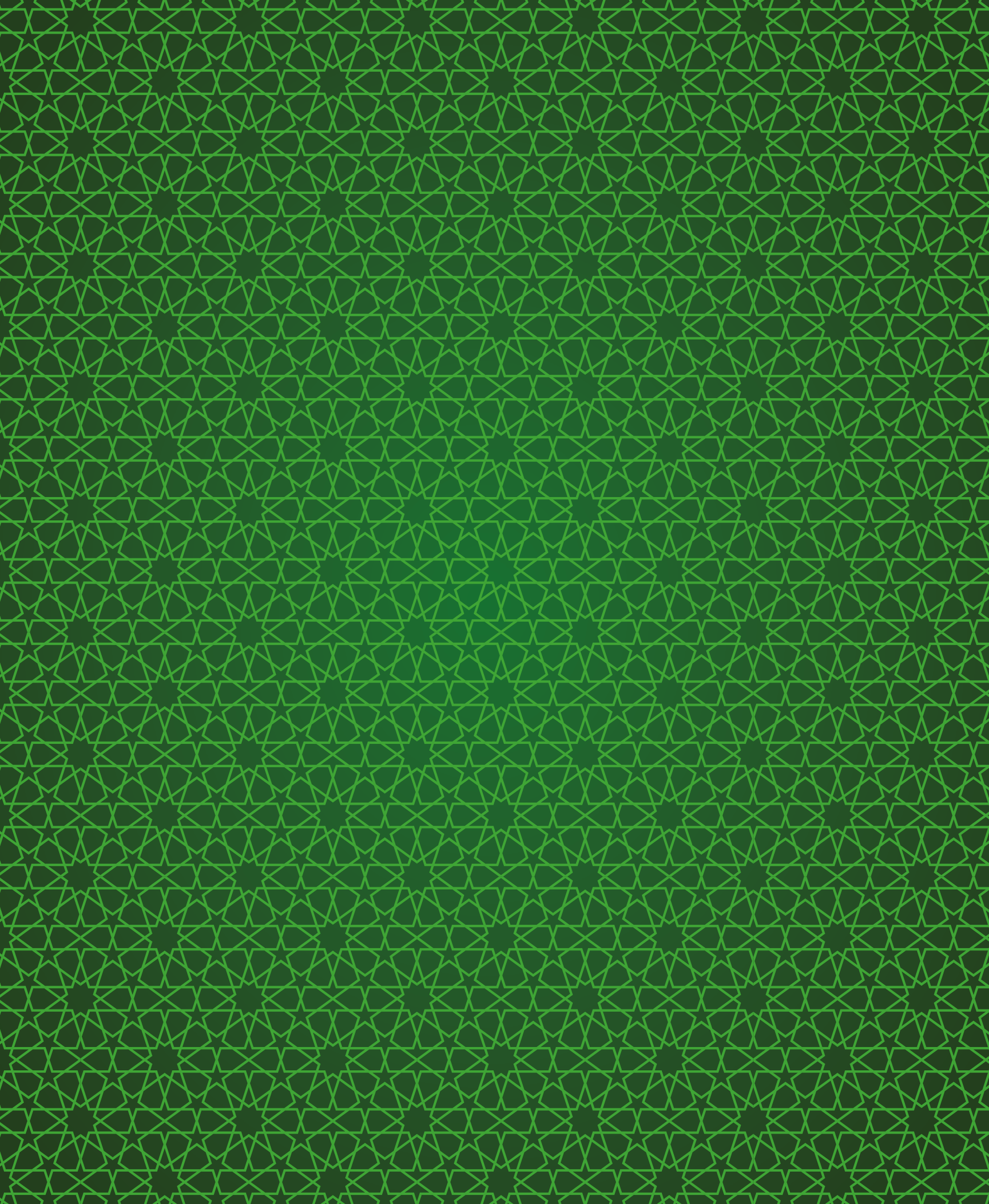

14.1. Gençlik Merkezleri

Gençlik Merkezleri gençlerin; sosyal, kültürel, eğitimsel ve sportif faaliyetlerle zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirebilmeleri için tasarlanmış mekânlardır. Bu merkezler, gençlere sağladığı çeşitli etkinlikler ve programlar aracılığıyla onların kişisel gelişimlerine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Gençlik Merkezlerinin amaçları aşağıda yer almaktadır.

- **Kişisel Gelişim:** Gençlerin yeteneklerini keşfetmelerini, yeni beceriler edinmelerini, liderlik ve takım çalışması gibi sosyal becerilerini geliştirmelerini sağlamak.
- **Sosyal Etkileşim:** Gençler arasında dayanışma ve arkadaşlık ilişkilerinin güçlenmesine olanak tanımak.
- **Kültürel ve Eğitsel Faaliyetler:** Gençlerin kendilerini ifade etmeleri, hobilerini keşfetmeleri ve potansiyellerini gerçekleştirmeleri için destekleyici bir platform sağlamak.

Başakşehir Gençlik Merkezi

Topluma olumlu katkıda bulunmayı hedefleyen Gençlik Merkezleri, gençlerin kendilerini ifade etmeleri, hobilerini keşfetmeleri ve potansiyellerini gerçekleştirmeleri için eşsiz fırsatlar sunmaktadır.

Yıllara Göre Gençlik Merkezi Sayıları

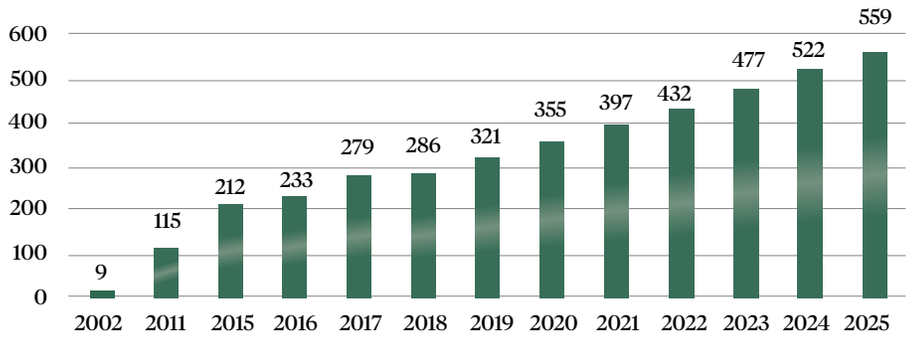

Kendi potansiyellerini gerçekleştirme yolunda ilerleyen gençler için tasarlanan Gençlik Merkezleri, sunduğu hizmetler ve eğitimleriyle gençler için aktif birer yaşam ve yetkinleşme alanıdır. 2025 yılı Kasım sonu itibarıyla 81 ilde 559 Gençlik Merkezi; bu merkezlerin ise, 4.802.768 üyesi bulunmaktadır.

Yıllara Göre Gençlik Merkezi Üye Sayıları

Yıl	Üye Sayısı
2002	5.120
2003	13.648
2004	20.339
2005	26.808
2006	36.077
2007	46.254
2008	59.103
2009	65.313
2010	75.734
2011	87.419
2012	170.000
2013	510.278
2014	864.982
2015	1.270.070
2016	1.519.051
2017	1.781.617
2018	2.052.056
2019	2.269.046
2020	2.408.691
2021	2.665.329
2022	3.150.859
2023	3.621.524
2024	4.121.340
2025 (Kasım)	4.802.768

Sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetlerle gençlerin kişisel, sosyal ve ruhsal gelişimine, her türlü zararlı alışkanlıktan uzak durmalarına ve üreten bireyler olmalarına katkı sağlamayı amaçlayan Gençlik Merkezlerinde faaliyetler iki alanda gerçekleştirilmektedir.

- Gençlik Merkezleri Akademisi

Yaygın eğitim teknikleri ve uygulamalı yöntemlerin etkin şekilde kullanıldığı Gençlik Merkezleri Akademileri kapsamında, gençlerin hayatta ilerlemek istedikleri alanlara yönelik farklı başlıklarda profesyonel eğitimler verilmektedir. Kasım sonu itibarıyla 81 ilde 559 Gençlik Merkezinde sadece 2025 yılında Gençlik Merkezleri Akademisi kapsamında 848.792 faaliyet gerçekleştirilmiş olup bu faaliyetlere 1.606.993 katılım sağlanmıştır.

- Gençlik Merkezleri Kulüpleri

Teoride öğrenilen bilgileri pratiğe dökmek için fırsatlar sunan Gençlik Kulüpleri, gençlerin fikirlerini tasarladığı ve hayata geçirdiği konsantre atölye çalışmalarıdır. Kasım sonu itibarıyla 81 ilde 559 Gençlik Merkezinde sadece 2025 yılında Gençlik Merkezleri Kulüpleri kapsamında 1.512.547 faaliyet gerçekleştirilmiş olup bu faaliyetlere 35.965.260 katılım sağlanmıştır.

Gençlik Merkezlerinin sosyal alanlarda da güçlendirilmesi yoluyla, teknik alanlarda TEKNOFEST ile ortaya çıkan güçlü ivmenin sosyal ve kültürel alanlara da bütüncül biçimde yansıtılması amaçlanmaktadır. Gençlik Merkezlerinin, kültür ve sanat programları, spor faaliyetleri ile yabancı dil öğrenimi olmak üzere üç temel alanda gençler için nitelikli ve sürdürülebilir cazibe merkezleri hâline getirilmesi hedeflenmektedir.

14.1.1. Gençlik Merkezleri Akademisi ve Gençlik Merkezleri Kulüplerinin Oluşturulması

2016 yılında hayata geçirilen Gençlik Merkezleri Akademisi ve Gençlik Merkezleri Kulüpleri, Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik çalışmasını çeşitlendiren ve gençlere aktif katılım temelinde yeni öğrenme ve üretim alanları açan iki önemli program olarak öne çıkmaktadır. Bu girişimler, Gençlik Merkezlerinin geleneksel hizmet anlayışını aşarak gençlerin düşünsel, sanatsal, sosyal ve toplumsal üretim süreçlerine daha doğrudan katılımını teşvik eden yenilikçi bir çerçeve sunmaktadır.

Gençlik Merkezleri Akademisi; gençlerin hayatın farklı alanlarına ilişkin bilgi ve becerilerini geliştirmeyi amaçlayan, takım çalışması ve aktif katılımı merkeze alan, uygulamalı öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı atölye temelli bir eğitim modelidir. Akademi kapsamında yürütülen çalışmalarda gençlerin sorgulama, yorumlama ve analiz etme becerilerini güçlendirmek, onların kendi düşüncelerini özgürce ifade edebilecekleri bir ortam oluşturmak ve farklı düşünme biçimlerini geliştirmelerine imkân tanımak temel hedefler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle Akademi, gençlerin teorik bilgiyi günlük yaşamla ilişkilendirebildiği, eleştirel düşünme ve üretkenliği teşvik eden bir öğrenme platformu niteliği taşımaktadır.

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kapsamında düzenlenen Gençlik Merkezi Günleri programında konuşma yaptı, 16.05.2017

Gençlik Merkezi Akademisi içerisinde aşağıdaki atölye başlıklarında çalışmalar yürütülmektedir.

- Kişisel Gelişim Atölyesi
- İnovasyon Atölyesi
- Güzel Sanatlar Atölyesi
- Değerler Atölyesi
- Sosyal Bilimler Atölyesi
- Dil Eğitimleri Atölyesi
- Dini İlimler Atölyesi
- Sağlıklı Yaşam ve Spor Atölyesi

Gençlik Merkezleri Kulüpleri ise, gençlerin kendi ilgi alanları doğrultusunda sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikler tasarlayabileceği, planlayabileceği ve hayata geçirebileceği sivil inisiyatif alanları olarak kurgulanmıştır. Kulüpler; konser, sergi, münazara, oyun, spor müsabakası, doğa yürüyüşü, gönüllülük faaliyeti, kitap kritikleri, konferans ve sempozyum gibi geniş bir yelpazede etkinlik üretimine imkân tanımakta; böylece gençlerin kendi potansiyellerini ortaya koyabilecekleri yaratıcı ve katılımcı bir ortam sunmaktadır. Bu yapı, gençlerin hem bireysel gelişimlerini desteklemekte hem de topluluk bilinci, sorumluluk duygusu ve sosyal katılım becerilerini güçlendirmektedir.

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç Bilecik'te iftar öncesi Bilecik Gençlik Merkezini ve Kredi Yurtlar Kurumu Ertuğrul Gazi Erkek Yurdunu ziyaret etti, 04.06.2017

Gençlik Merkezleri Kulüplerinde;

- Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Kulübü/Merkezim Her Yerde
- Güzel Sanatlar Kulübü
- Sağlıklı Yaşam ve Spor Kulübü
- Bilim ve Teknoloji Kulübü
- Gönüllük Kulübü yer almaktadır.

Gençlik Merkezleri Akademisi ve Kulüpleri, birlikte değerlendirildiğinde Gençlik Merkezlerinin işlevselliğini artıran, gençlerin özgün üretim süreçlerine katılımını teşvik eden ve Bakanlığın gençlik politikasında katılım, akran öğrenmesi ve uygulamalı eğitim gibi çağdaş yaklaşımların kurumsal karşılığını oluşturan önemli bir dönüşüm adımı olarak değerlendirilmektedir.

14.1.2. Gençlik Merkezlerinde Kütüphanelerin Oluşturulması

Bilginin hızla dijitalleştiği çağımızda, gençlerin eleştirel düşünme yetkinliklerini güçlendiren, bilimsel merakı teşvik eden ve kültürel birikimlerini derinleştiren fiziksel bilgi ve etkileşim alanlarının önemi devam etmektedir. Dijital içerik akışının yoğunluğu, gençlerin odaklanma sürelerinde ve kalıcı öğrenme süreçlerinde yeni zorluklar yaratırken nitelikli kütüphane ortamları gençlerin okuma alışkanlıklarını güçlendiren, öğrenme motivasyonlarını sürdürülebilir kılan temel bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

Bu doğrultuda Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen "Gençlik Merkezleri ve Genç Ofislerde Kütüphanelerin Oluşturulması" çalışması, gençlerin bilgiye erişimini kolaylaştırmayı, onları bilimsel düşünce ve entelektüel gelişimle buluşturmayı ve uzun vadede sürdürülebilir bir öğrenme altyapısı oluşturmayı amaçlayan stratejik bir girişimdir.

Mersin Engelsiz Gençlik Merkezi

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye genelinde yapılan gözlem, saha incelemeleri ve değerlendirmeler sonucunda Gençlik Merkezlerinin büyük bölümünde fiziksel bir kütüphane alanı ihtiyacı tespit edilmiştir. Tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda Gençlik ve Spor Bakanlığı ile TÜBİTAK Bilim ve Toplum Başkanlığı arasında güçlü bir iş birliği geliştirilmiş ve kapsamlı bir kütüphane destek programı hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları serisinden gençlerin yaş düzeyi ve ilgi alanlarına göre özel olarak seçilmiş 77 farklı türde kitap, her Gençlik Merkezine 2 set olacak şekilde; toplam 79.344 kitap olarak dağıtılmıştır. Bununla birlikte ülke genelinde 522 Gençlik Merkezine, TÜBİTAK Kütüphanesi kurulmuştur.

Bu çalışma, yalnızca bir kitap dağıtımı faaliyetinden ibaret değildir. Atılan adım ile:

- Kütüphanelerin gençler için düşünsel üretim, araştırma ve öğrenme alanlarına dönüşmesi,
- Bilime, sorgulamaya ve merak etmeye dayalı bir gençlik kültürünün yaygınlaştırılması,
- Gençlik Merkezlerinin işlevselliğinin artırılması,
- Gençlerin boş zamanlarını daha üretken, anlamlı ve verimli şekilde değerlendirmeleri,
- Fırsat eşitliği temelinde, gençlere nitelikli bilgi kaynaklarına erişim imkânı sağlanması hedeflenmiştir.

Bu kapsamlı çalışma, gençlerin kültürel ve bilimsel gelişimine doğrudan katkı sunarken aynı zamanda Bakanlığın gençlik alanındaki vizyoner yaklaşımının güçlü bir yansıması niteliğindedir. Gençlik Merkezlerine kurulan kütüphaneler, Türkiye'nin dört bir yanında gençlerin dünyayı anlamalarına, yeni fikirler üretmelerine ve entelektüel kapasitelerini geliştirmelerine destek veren kalıcı bir değer olarak konumlanmıştır.

14.1.3. Merkezim Her Yerde

Gençlik Merkezlerinin hizmetlerine erişim imkânı sınırlı olan gençlere ulaşmak amacıyla geliştirilen Merkezim Her Yerde programı, Gençlik Merkezlerinin tanınırlığını artırmayı ve sunulan faaliyetlerden tüm gençlerin eşit biçimde yararlanmasını sağlamayı hedefleyen kapsamlı bir saha uygulamasıdır. Program, kent merkezlerinden uzak bölgelerde yaşayan gençlerin gençlik hizmetlerine erişimde karşılaştığı mekânsal eşitsizlikleri azaltmayı ve Gençlik Merkezlerinin içeriklerini toplumun her kesimine ulaştırmayı amaçlayan kapsayıcı bir yaklaşım üzerine kurulmuştur.

Bu çerçevede Gençlik Merkezleri; alışveriş merkezleri, okullar gibi herkesin kolayca ulaşabildiği kamusal alanlarda atölye, kulüp ve tanıtım faaliyetleri düzenleyerek gençlere doğrudan temas eden bir model geliştirmiştir. Program kapsamında ayrıca 81 il ve ilçe genelinde, özellikle kırsal bölgelerde ve köylerde yaşayan gençlere ulaşmak için gezici etkinlikler düzenlenmiş; gençlerin çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılmak üzere Gençlik Merkezlerine taşınmasıyla günübirlik etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Bu uygulama, gençlik hizmetlerinin sadece belirli mekânlarla sınırlı kalmaması, her gencin fırsat eşitliği temelinde faaliyetlere erişebilmesi ve Gençlik Merkezlerinin toplumsal görünürlüğünün artırılması açısından önemli bir adım olmuştur. Program, Gençlik Merkezlerinin işlevselliğini sahaya taşıyarak gençlerin yaşam alanlarına doğrudan dokunan yaygın bir hizmet modelinin oluşmasına katkı sunmuştur.

14.1.4. Okullar Merkezimizde Projesi

Proje kapsamında temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında gerçekleştirilen ziyaretler ile öğrencilerin Gençlik Merkezlerini tanımalarını sağlayacak karşılıklı etkileşim süreçlerinin planlı, eş güdümlü ve etkili bir biçimde yürütülmesi amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, Gençlik Merkezlerinin sadece birer etkinlik mekânı değil, gençlerin sosyal gelişim, gönüllülük, kültürel etkileşim ve kişisel yetkinlik kazanım süreçlerinde sürekli bir öğrenme ortamı olarak konumlanmasına katkı sunmaktadır. Program aracılığıyla aşağıdaki stratejik hedeflere ulaşılması öngörülmektedir:

- Gençlik Merkezlerinin bilinirliğini artırmak ve gençler nezdinde görünürlüğünü güçlendirmek,
- Bakanlık faaliyetlerini öğrencilere doğrudan tanıtarak doğru ve güncel bilgi aktarımını sağlamak,
- Gençlik Merkezlerine katılımın sürekliliğini teşvik ederek merkezleri gençlerin sosyal hayatında sürdürülebilir bir odak hâline getirmek,
- Öğrencileri gönüllülük ve sosyal sorumluluk projelerine yönlendirmek,
- Gençlerin millî, manevi, kültürel ve evrensel değerlerle etkileşimlerini artırmak ve bu değerleri içselleştirmelerine katkı sunmak.

Faaliyetler Ekim-Kasım 2025 döneminde yürütülmekte olup uygulama, 81 ildeki tüm Gençlik Merkezleri tarafından eş zamanlı şekilde düzenlenmektedir. Böylece ülke genelinde bütüncül, standart ve erişilebilir bir gençlik etkileşim modeli oluşturulması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında izlenecek yöntem ve yürütülecek faaliyetler şu şekildedir:

- Okul Ziyaretleri

Gençlik çalışanları tarafından ortaokul ve lise düzeyindeki eğitim kurumlarına ziyaretler gerçekleştirmiştir.

Okul yönetimleriyle iş birliği kurularak tanıtım sunumları yapılmış, bilgilendirici broşürler dağıtılmış ve öğretmenlere sembolik hediyeler takdim edilmiştir.

Her ziyarette en az bir gençlik çalışanı görevlendirilmiş ve sürece ilişkin raporlama standart bir format üzerinden tamamlanmıştır.

- Gençlik Merkezine Öğrenci Ziyaretleri

Ziyaret edilen okullardaki öğrenciler, Gençlik Merkezlerine 100 kişilik gruplar hâlinde davet edilmiştir.

Ziyaret programında tanıtım sunumları, video gösterimleri, atölye uygulamaları, spor ve müzik etkinlikleri ile çeşitli ikramlar yer almıştır.

Öğrencilere Gençlik Merkezi üyeliği, faaliyet çeşitliliği ve katılım süreçlerine ilişkin bilgilendirme yapılmıştır.

Bu kapsamda, Ekim ayı faaliyetleri 81 ilde başarıyla yürütülmüş olup programın ülke genelinde gençlere erişimi artıran önemli bir tanıtım ve etkileşim aracı olarak işlev gördüğü gözlemlenmiştir.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, İstanbul Marmara Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri tarafından düzenlenen Marmara Diplomasi Forum'un kapanış oturumuna katıldı, 16.11.2024

14.1.5. Gençlik Merkezleri Yenilikçi Hizmet Modeli Projesi

Değişen toplumsal dinamikler, gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinde de dönüşüm yaratmakta; bu durum, gençlik hizmetlerinin sabit yapılarla değil, esnek, yenilikçi ve veri temelli modellerle yürütülmesini zorunlu kılmaktadır. Gençlik Merkezlerinin yalnızca etkinlik alanları değil, aynı zamanda gençlerin yaşam becerilerini geliştirdikleri, sosyal sermaye ürettikleri ve aidiyet hissettikleri çok işlevli yapılar olarak yeniden tanımlanması, hizmet kalitesini doğrudan etkileyen stratejik bir ihtiyaçtır.

Gençlik ve Spor Bakanlığının PricewaterhouseCoopers (PwC) ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) iş birliğiyle yürüttüğü Gençlik Merkezlerinin Stratejik Dönüşümü Programı, sahadan elde edilen nitelikli veriler ışığında mevcut sistemi değerlendirme ve gençliğin bugünüyle uyumlu yeni bir hizmet ekosistemi inşa etme hedefiyle hayata geçirilmiştir.

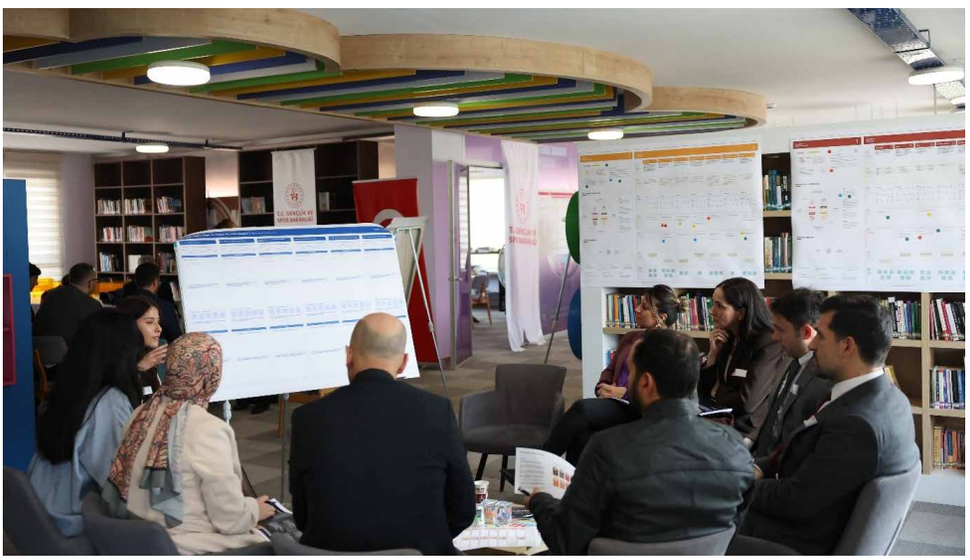

Programın ilk aşamasında; 24-25 Eylül 2024 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen Vizyon Hizalanma Çalıştayı kapsamında 35 katılımcının katkısıyla Gençlik Merkezlerinin vizyon, misyon ve stratejik hedefleri yeniden tanımlanmıştır.

Araştırma sürecinde:

- Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesini temsilen seçilen İstanbul, İzmir, Konya, Antalya, Diyarbakır, Erzurum ve Trabzon illerindeki Gençlik Merkezleri saha araştırmasına dâhil edilmiştir.
- Bu illerde 408 kişiyle birebir görüşmeler yapılarak Gençlik Merkezlerinin karşılaştığı sorunların kök nedenleri analiz edilmiştir.
- Elde edilen bulgular, 11 Aralık 2024 tarihinde PwC yetkilileri tarafından Bakanlık yöneticilerine sunulmuştur.

Program, analiz ve değerlendirme aşamasının ardından "Gençlik Merkezleri Yenilikçi Hizmet Modeli" başlığı altında yeni bir faza geçmiştir.

Bu yeni dönemde merkezlerin kurumsal kapasitelerini artırmaya yönelik:

- Öneri paketleri,
- Uygulama kılavuzları,
- Yeni nesil hizmet tasarımları geliştirme çalışmaları başlatılmıştır.

Bu kapsamlı dönüşüm süreci, yalnızca mevcut yapının iyileştirilmesi değil; aynı zamanda gençlerin değişen yaşam gerçekleriyle uyumlu, katılımcı, erişilebilir ve sürdürülebilir bir gençlik hizmetleri sistemi oluşturma hedefini taşımaktadır.

14.2. Genç Ofisler

Genç Ofisler, gençlerin bilgiye kolay erişimini sağlamak, sosyal ve kültürel gelişimlerini desteklemek amacıyla üniversiteler, yurtlar ve mahalleler gibi alanlarda kurulmuştur. Bu ofisler, öğrenci topluluklarına yönelik eğitimler, liderlik ve ekip çalışması programları, girişimcilik ve proje yönetimi atölyeleri gibi faaliyetlerle gençlerin yetkinliklerini artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, Genç Ofislerde oluşturulan kütüphaneler sayesinde gençler bilimsel kaynaklara ulaşmakta, araştırma ve öğrenme alışkanlıklarını geliştirmektedir. Katılımı teşvik eden, dijital ve yenilikçi bir hizmet modeli olan Genç Ofisler, gençlerin Bakanlık çalışmalarına aktif dâhil olmasını sağlayan önemli bir merkez konumundadır. Bu sayede gençler hem sosyal hem de akademik açıdan desteklenmekte ve yeteneklerini geliştirme fırsatı bulmaktadır.

14.2.1. Genç Ofislerin Oluşturulması

2019 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı, gençlik hizmetlerini her gencin gündelik yaşamına doğrudan ulaşacak biçimde yaygınlaştırmayı hedefleyen yeni bir hizmet modeli geliştirmiştir. Bu doğrultuda üniversite kampüsleri, okullar, yurtlar ve mahalleler gibi gençlerin yoğun bulunduğu mekânlarda "Genç Ofisler" hızla hayata geçirilmiştir. Beş yıl içinde 139'u üniversite kampüslerinde olmak üzere toplam 378 Genç Ofisin açılması, gençlik hizmetlerinin mekânsal erişilebilirliğini önemli ölçüde artırmış; gençlerin Bakanlık faaliyetlerine kolayca dâhil olabileceği, bilgiye hızlı ulaşabileceği ve çeşitli eğitim, etkinlik ve desteklere erişebileceği esnek bir yapı oluşturmuştur.

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Giresun'un Gazi Caddesi'nde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesindeki Kitap, Kahve ve Genç Ofis'te gençlerle bir araya gelerek hatıra fotoğrafı çektirdi, 14.03.2024

Yıllara Göre Genç Ofis Sayıları

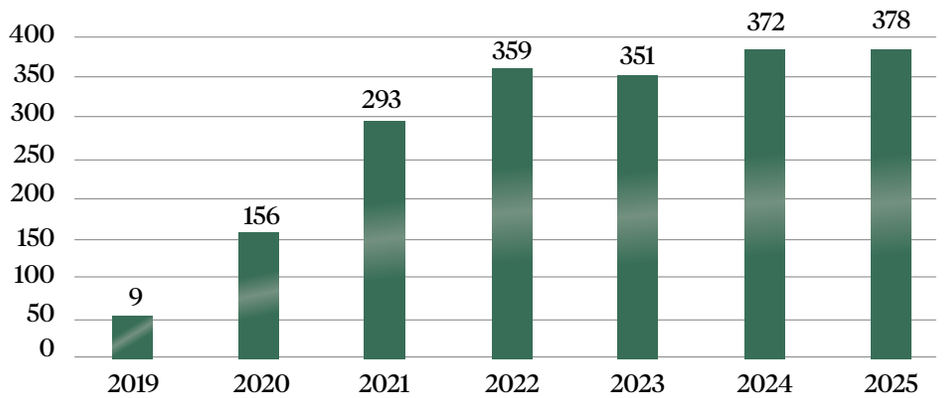

14.2.2. Öğrenci Topluluklarına Yönelik Faaliyetler

Üniversite öğrenci toplulukları, Genç Ofislerin temel paydaşları arasında konumlandırılmıştır. Üniversite gençliğinin sosyal, kültürel ve akademik gelişimini desteklemek amacıyla topluluklara yönelik özel destek programları, ortak kapasite geliştirme faaliyetleri ve tematik topluluk buluşmaları düzenlenmiş; böylece üniversite topluluklarının kurumsal gelişimi ile Bakanlık çalışmaları arasında güçlü bir iş birliği zemini oluşturulmuştur. Genç Ofisler, bu süreçte yalnızca hizmet sunan birimler olmaktan çıkarak üniversite gençliği ile doğrudan etkileşime giren, katılımı teşvik eden ve destekleyici bir yapı hâline gelmiştir.

Üniversite genç ofisleri tarafından öğrenci topluluklarına yönelik çok çeşitli eğitim programları da uygulanmıştır. Söz konusu eğitim programları kapsamında "CV hazırlama ve mülakat teknikleri" eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Bu eğitimlerle gençlerin iş bulma süreçlerinde başarılı bir özgeçmiş hazırlama, pozisyona uygunluklarını ifade etme ve mülakatlarda dikkat edilmesi gereken noktaları öğrenmeleri sağlanmaktadır.

Aynı programlar dâhilinde öğrenci kulüplerine "ekip çalışması ve liderlik" eğitimleri verilmektedir. Bu eğitim; ekip tanımı, ekip çalışmasının temelleri ve faydaları, ekip oluşturma süreci, ekiplerin başarısız olma nedenleri, ekip çatışması, ekip türleri, ekip gelişim aşamaları, ekip iletişimi ve motivasyonu ile liderlik başlıklarından oluşmaktadır.

Ek olarak üniversite öğrenci kulüplerine "girişimcilik eğitimi" verilmektedir. Bu eğitim; girişimcilikte temel kavramlar, girişim fırsatlarını görme ve fikir geliştirme, yapılabilirlik analizi, iş modelleri, müşteri ve değer önerileri, ekonomi ve rekabet analizi, hukuki altyapı, girişimin etik temelleri ile pazarlama ilkeleri gibi başlıklardan oluşmaktadır.

Üniversite öğrenci kulüplerine sunulan bir diğer önemli eğitim ise "proje döngüsü yönetimi" eğitimleridir. Bu kapsamda gençlerin bir projenin fikir aşamasından hazırlığına, analizine, onaylanmasına, uygulanmasına ve değerlendirilmesine kadar tüm süreci öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede 2019-2023 dönemi; Genç Ofislerin kurumsal kimliğinin güçlendiği, gençlik hizmetlerinin sahaya yayıldığı ve üniversite gençliğine yönelik dijital, yenilikçi ve erişilebilir bir hizmet modelinin yerleştiği bir dönem olarak öne çıkmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü.
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan gençlerle bir araya geldi.

14.2.3. Genç Ofislerde Kütüphanelerin Oluşturulması

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hayata geçirilen "Gençlik Merkezleri ve Genç Ofislerde Kütüphanelerin Oluşturulması" çalışması; gençlerin bilgi kaynaklarına daha kolay erişimini sağlamak, onları bilimsel düşünme süreçleriyle buluşturmak ve uzun vadede kalıcı, sürdürülebilir bir öğrenme ortamı tesis etmek amacıyla planlanmış stratejik bir adımdır.

Bu ihtiyaçlardan hareketle, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile TÜBİTAK Bilim ve Toplum Başkanlığı arasında güçlü bir iş birliği tesis edilmiş ve gençlerin erişimini güçlendirmeyi amaçlayan kapsamlı bir kütüphane destek programı uygulamaya alınmıştır. Program kapsamında 135 üniversite Genç Ofisine, TÜBİTAK Kütüphanesi kurulmuştur.

Söz konusu çalışma, gençlerin kültürel ve akademik gelişimini doğrudan desteklerken Bakanlığın gençliğe yönelik yenilikçi ve ileriye dönük bakış açısını da somut biçimde ortaya koymaktadır. Genç Ofisler bünyesinde oluşturulan kütüphaneler, ülke genelinde gençlerin düşünsel ufkunu genişleten, üretkenliği teşvik eden ve entelektüel gelişimlerine katkı sunan önemli ve kalıcı bir kazanım olarak öne çıkmaktadır.

14.3. Gençlik Kampları

Gençlik kampları, gençlerin gelişimleri için her türlü katkıyı sunmak, öz güven duygusu ve planlı yaşam alışkanlığı kazanımına destek olmak; gençlerin millî, manevi, etik ve insani değerler konusunda farkındalığını artırmak amacıyla düzenlenen organizasyonlardır.

Bu kamplarda farklı bölgelerden gençler bir haftalık kamp programı kapsamında bir araya getirilmekte ve onlara öz güven, sağlıklı beslenme, sosyal farkındalık, spor yetkinliği gibi hayat boyu kullanabilecekleri yetenekler kazandırılmaktadır.

Rize Fındıklı Gençlik Merkezi

Gençlerin yaşam becerileri sayesinde başkalarına bağımlılıklarını azaltmak, ev ve sosyal yaşamlarına yönelik basit ve yararlı bilgileri öğretmek ve aile hayatlarına desteklerini artırmak amacıyla gençlik kamplarında "temel yaşam becerileri" atölyeleri kurulmuştur. 9 farklı ilde toplam 11 gençlik kampında kurulan atölyelerde temel beceriler, sağlık becerileri, teknik beceriler ve yeşil beceriler alt başlıklarında eğitimler verilmektedir.

Gençlik kamplarında ayrıca AFAD iş birliği ile gerçekleştirilen çalışmalar kapsamında, kampçı gençlere yönelik temel afet bilinci eğitimi ile çadır kurma eğitimleri verilmektedir. Böylelikle olası bir afet durumunda gençlerin gönüllü faaliyetlere destek verebilmesi ve deprem anında yapılması gerekenler hakkında farkındalık kazandırılması hedeflenmektedir.

Yıllara Göre Gençlik Kampı Sayıları

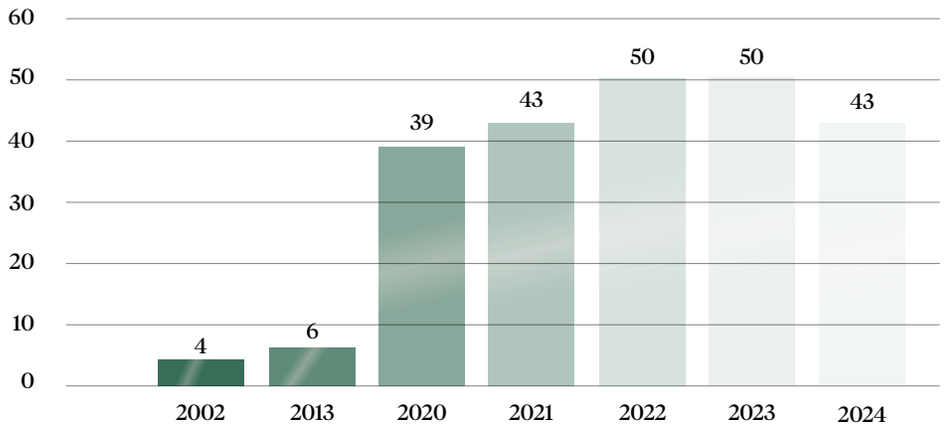

Gençlik kampları her yıl faaliyete başlamadan önce, kamp tesislerinin tamamında iş sağlığı ve güvenliği açısından oluşabilecek riskleri en aza indirmek amacıyla kapsamlı bir değerlendirme sürecinden geçirilmektedir. Bu kapsamda, iş güvenliği uzmanları ve ilgili kolluk kuvvetleriyle iş birliği içinde, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne uygun şekilde iş güvenliği risk analizi yapılmakta ve tespit edilen risklere yönelik gerekli tedbirler ivedilikle hayata geçirilmektedir.

Mersin Akkum Gençlik Merkezi

Kamplarda güvenlik görevlisi sayısı, tesisin durumu dikkate alınarak belirlenmekte ve yeterli sayıda personel görevlendirilmektedir. Ayrıca tüm kamplarda yeteri kadar sağlık personeli görev yapmaktadır.

Gençlik kamplarında yıl boyunca 300 binden fazla genç misafir edilmektedir. Gençlerin sağlık ve güvenliğine ilişkin tedbirler azami düzeyde alınmakla birlikte yaşanan münferit vakalara ilişkin sorumluluğu ve ihmali bulunanlar hakkında adli ve idari tahkikat ivedilikle başlatılmaktadır.

Yıllara Göre Gençlik Kampları Yararlanıcı Sayıları

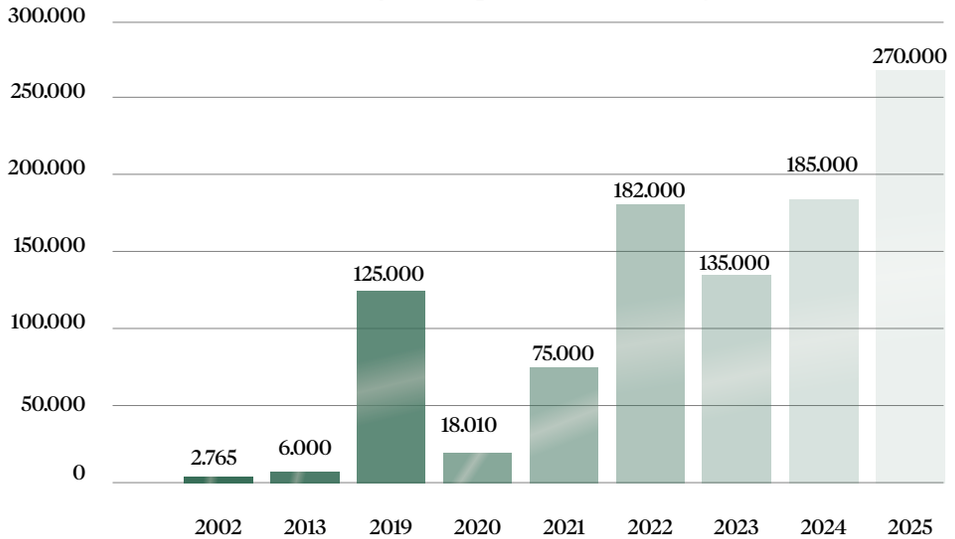

Türkiye genelinde çok sayıda deniz ve doğa kampı tesisinden oluşan kamp altyapısı ile her yıl yüz binlerce genç misafir edilmektedir. Konseptleri sürekli güncellenen ve içerikleri zenginleştirilen programlarla; özellikle çadır kamplarında zor şartlarda yaşam, kendi kendine yeterlilik, temel yaşam becerileri ve dayanıklılık gibi alanlarda uygulamalı deneyim sunulmaktadır. Yaz dönemlerinde düzenlenen ulusal gençlik kampları, doğa ve deniz temalı etkinliklerle binlerce genci bir araya getirmekte, yıl genelinde ise katılımın daha da artırılması hedeflenmektedir.

Gençlik kampları, deniz ve doğa kampları olarak gençlere hizmet vermektedir.

- Deniz kamplarında yüzme (deniz ve havuz etkinlikleri), badminton, aqua park, yat gezisi, sokak oyunları, sosyal ve kültürel gezi ve aktiviteler, tiyatro, müzik, voleybol, basketbol, futbol, kitap okuma, halk oyunları, el sanatları, zekâ oyunları, kişisel gelişim oyunları (iletişim, empati vb.) vb. aktiviteler yer almaktadır.
- Doğa kamplarında ise; tırmanma duvarı, yüksek ip parkuru, flyfox, macera parkuru, paintball, kano, dağ bisikleti, oryantiring, okçuluk, at biniciliği, mini golf, rafting, futbol, voleybol, basketbol, sokak oyunları, sosyal ve kültürel gezi ve aktiviteler, tiyatro, el sanatları, kişisel gelişim oyunları (iletişim, empati vb.) vb. aktiviteler yapılmaktadır.

14.3.1. Tematik Gençlik Kampları

Tematik gençlik kampları, farklı ilgi ve ihtiyaçlara yönelik olarak tasarlanmış programlarla gençlerin çok yönlü gelişimini desteklemektedir. Kayak temalı kış kamplarından bilim ve teknoloji kamplarına, kültürel ve tarih temalı kamplardan girişimcilik odaklı eğitim kamplarına kadar çeşitlenen programlar, gençlerin hem fiziksel, hem zihinsel hem de sosyal becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Uluslararası iş birlikleri ve yurt dışı gençlik kampları, kültürlerarası deneyim kazanmayı ve küresel bakış açısı geliştirmeyi teşvik etmektedir. Ayrıca Ramazan temalı ve gönüllülük odaklı kamplar gibi özel temalar, gençlerin değerler eğitimi ve toplumsal sorumluluk bilincini güçlendirmektedir. Bu kamplar, gençlerin kendilerini keşfetmelerine, ekip çalışması ve liderlik becerilerini geliştirmelerine ve kültürel bağlarını derinleştirmelerine önemli katkılar sunmaktadır.

Kayak Temalı Kış Kampları

Gençlerin kış sporlarıyla tanışmasını, doğa ile iç içe fiziksel aktiviteye katılmalarını ve dayanıklılık, ekip ruhu, öz güven gibi beceriler kazanmalarını hedefleyen programlardır. Temel kayak eğitiminin yanı sıra salon sporları, sosyal etkinlikler ve kişisel gelişim atölyeleriyle desteklenen bütüncül bir kış kampı deneyimi sunulmaktadır.

Eski Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünce 7. Tematik Kış Kampları kapsamında düzenlenen Diplomat Akademi Kampı'na katıldı, 31.01.2023

Medeniyet, Tarih ve Kültür Kampları

Gençlerin tarihsel hafızalarını güçlendirmeyi, medeniyet tasavvurlarını derinleştirmeyi ve millî birlik duygusunu pekiştirmeyi amaçlayan kamplardır. Tarihî, kültürel ve manevi mekânlara gerçekleştirilen ziyaretler; uzman sohbetleri, atölye çalışmaları ve grup etkinlikleriyle desteklenmekte ve böylece gençlerin kültürel mirasa yönelik farkındalık ve sorumluluk bilinci artırılmaktadır.

Bilim Kampları

Bilim ve teknolojiye ilgi duyan gençlerin eleştirel düşünme, problem çözme, araştırma ve yenileşme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan kamplardır. Uygulamalı deneyler, atölyeler, bilimsel atölye ve takım çalışması temelli etkinlikler aracılığıyla gençlerin STEM alanlarında yetkinlik kazanması ve geleceğin bilim insanı/girişimcisi olma yolunda teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

Türkmeneli Kış Gençlik Kampı

Irak Türkü gençlerin Türkiye ile tarihî ve kültürel bağlarını güçlendirmeyi amaçlayan, kültürel diplomasi niteliğinde bir gençlik kampıdır. Ortak tarih ve değerler etrafında düzenlenen sosyal, kültürel ve eğitim odaklı etkinliklerle katılımcıların hem ana vatanı daha yakından tanımaları hem de ülkelerine döndüklerinde gönüllü kültür elçileri olarak rol üstlenmeleri hedeflenmektedir.

Ramazan Temalı Gençlik Kampları

Ramazan ayının manevi atmosferini gençlerle buluşturan bu kamplar; paylaşma, dayanışma, sabır ve tefekkür gibi değerlerin deneyimlenmesini amaçlamaktadır. İftar programları, manevi sohbetler, sosyal sorumluluk faaliyetleri ve kültürel etkinlikler aracılığıyla gençlerin hem kendi iç dünyalarıyla hem de toplumla daha güçlü bağlar kurmaları hedeflenmektedir.

Türkiye Maarif Vakfı Uluslararası Gençlik Kampı

Türkiye Maarif Vakfı ile iş birliği içerisinde yürütülen bu kamp, yurt dışında öğrenim gören ya da Türkiye ile bağ kurmak isteyen gençlerin kişisel gelişim, liderlik, kültürel paylaşım ve ekip çalışması becerilerini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Program; kişisel gelişim atölyeleri, kültür-sanat faaliyetleri ve doğa etkinlikleriyle gençlerin hem kendilerini hem de Türkiye'nin tarihî ve kültürel birikimini daha yakından tanımalarına imkân sunmaktadır.

YTB Gençlik Kampları (Yurt Dışı Türkler Gençlik Kampları)

Yurt dışında yaşayan Türk gençlerinin anavatanla bağlarını güçlendirmeyi, dil ve kültürel kimliklerine yönelik farkındalıklarını artırmayı amaçlayan kamplardır. Tarih, kültür, spor ve doğa temelli etkinlikler aracılığıyla gençlerin Türkiye'yi bütüncül biçimde deneyimlemeleri ve uzun vadede kültürel köprü işlevi görecek niteliklere sahip olmaları hedeflenmektedir.

Mikro İş Oyunları "Oyna, Öğren, Girişimle Kazan" Gençlik Buluşması Eğitim Kampları

Gençlerin; finansal okuryazarlık, girişimcilik, iş planı hazırlama, risk yönetimi ve karar verme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan eğitim kamplarıdır. Oyun temelli simülasyonlar üzerinden yürütülen programla katılımcılar, küçük ölçekli işletme yönetimini deneyimlemekte; böylece iş dünyası dinamiklerini güvenli ve öğretici bir ortamda tecrübe etme imkânı bulmaktadır.

ICYF Genç Gönüllüler Kültürlerarası Öğrenme ve Paylaşım Kampı

İslam İş birliği Teşkilatı Gençlik Forumu (ICYF) iş birliğiyle düzenlenen bu kamp, farklı ülkelerden gelen gençler arasında kültürler arası diyalog, hoşgörü, barış ve gönüllülük bilincinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Gönüllülük, sosyal uyum, barış inşası ve liderlik temalı oturumlar ile gençlerin küresel ölçekte dayanışma ve sorumluluk bilinci geliştirmeleri hedeflenmektedir.

ICYF Uluslararası Medya Eğitim Kampı

Gençlerin medya okuryazarlığı, dijital içerik üretimi, etik habercilik ve dezenformasyonla mücadele konularında yetkinlik kazanmalarını amaçlayan uluslararası bir eğitim kampıdır. Dijital habercilik, video–fotoğraf–podcast üretimi, sosyal medya yönetimi ve dijital etik alanlarında yürütülen atölyelerle katılımcıların hem teknik hem de eleştirel düşünme becerileri güçlendirilmektedir.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, İstanbul'da düzenlenen İslam İşbirliği Gençlik Forumu (ICYF) 5. Genel Kurulu'na katılarak konuşma yaptı, 09.02.2024

KKTC'li Gençler Gençlik Kampları

Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasındaki kardeşlik bağlarını güçlendirmeyi, iki ülke gençleri arasında karşılıklı anlayış, dostluk ve kültürel etkileşimi artırmayı hedefleyen kamplardır. Tarihî ve kültürel mekân gezileri, spor ve sanat etkinlikleri, atölye ve söyleşiler aracılığıyla katılımcıların ortak kimlik bilinci geliştirmeleri ve ülkeler arası kalıcı dostluk bağları kurmaları desteklenmektedir.

14.3.2. Gençlik Kamplarında Temel Yaşam Becerisi Atölyelerinin Kurulması

21. yüzyıl gençliğinin karşı karşıya olduğu temel gereksinimlerden biri, akademik bilginin yanı sıra günlük yaşamda karşılaşılan sorunlara pratik ve sürdürülebilir çözümler üretebilecek yeterliliğe sahip olmaktır. Aileden bağımsızlaşma sürecindeki genç bireylerin; temel ev ekonomisi, sağlıklı yaşam alışkanlıkları, teknik beceriler ve çevre duyarlılığı gibi alanlarda desteklenmesi, onların bireysel ve toplumsal yaşamda daha güçlü ve üretken bireyler olarak konumlanmasına önemli katkı sağlamaktadır.

Söz konusu ihtiyaçtan hareketle kurulan "Gençlik Kamplarında Temel Yaşam Becerisi" atölyeleri, gençlerin yaşamın her alanında aktif, bilinçli ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmelerine destek sunmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hayata geçirilen Temel Yaşam Becerisi atölyeleri ile gençlerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları pratik ihtiyaçlara yönelik bilgi ve beceriler kazanmaları hedeflenmektedir. Bu atölyeler, gençlerin bağımsız yaşam becerilerini geliştirmelerini, aile içi sorumlulukları paylaşmalarını teşvik etmelerini ve kişisel farkındalıklarını artırmalarını amaçlayan bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde uygulanmaktadır.

Atölyeler dört ana başlık altında yapılandırılmıştır:

- **Temel Beceriler:** Ev ekonomisi, temizlik, yemek yapımı gibi temel yaşam faaliyetleri,
- **Sağlık Becerileri:** Kişisel hijyen, ilk yardım, sağlıklı beslenme alışkanlıkları,
- **Teknik Beceriler:** Küçük tamirat işleri, el aletlerinin kullanımı, bakım-onarım,
- **Yeşil Beceriler:** Geri dönüşüm, sürdürülebilir yaşam uygulamaları, çevre bilinci.

Bu kapsamda aktif olarak faaliyet gösteren atölyeler:

- Antalya Alaaddin Keykubat Gençlik Kampı,
- İstanbul Marmaracık Şehit Halil Kantarcı Gençlik Kampı,
- Kastamonu Yolkonak Gençlik Kampı,
- Mersin Mehmet Akif Ersoy Gençlik Kampı,
- Manisa Kula Gençlik Kampı.

Yapım aşamasında olan yeni atölyeler:

- Manisa Şehzadeler Gençlik Kampı,
- Kırşehir Ahi Evran Gençlik Kampı,
- Bursa Karacaali Gençlik Kampı,
- Osmaniye Aslantaş Gençlik Kampı,
- Gaziantep Seyr-i Antep Gençlik Kampı,
- Mersin Akkum Gençlik Kampı.

Bu atölyeler sayesinde gençler, günlük yaşamda ihtiyaç duydukları temel becerileri edinmekte ve öğrendiklerini bireysel yaşamlarına başarıyla bütünleştirebilmektedir. Program aynı zamanda gençlerin öz yeterlilik duygularını artırmakta, sosyal dayanışma kültürünü güçlendirmektedir.

14.4. Kültür ve Sanat Odaklı Gençlik Çalışmaları

Kültür ve sanat odaklı gençlik çalışmaları, genç nesillerin millî ve manevî değerler çerçevesinde yetişmesine katkı sunan, kültürel sürekliliği ve toplumsal bütünlüğü esas alan önemli bir faaliyet alanıdır. Bu çalışmalar vasıtasıyla gençler, gelenek olarak devraldığı kültürel mirası tanıma ve yaşatma imkânı bulurken sanatın terbiye edici ve birleştirici yönü sayesinde ahlaki sorumluluk, aidiyet ve toplumsal duyarlılık bilinci kazanmaktadır. Gelenek ile çağın imkânlarını buluşturan kültür ve sanat faaliyetleri; gençlerin kişilik gelişimini destekleyen, değerlerine bağlı, üretken ve topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerine zemin hazırlamaktadır. Aşağıda gençlere yönelik düzenlenen kültür ve sanat çalışmalarına yer verilecektir.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü,
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan gençleri kabul etti.

14.4.1. Gençler Arası Kültür Sanat Yarışmaları

Gençlerin geleneksel sanata sahip çıkan bireyler olarak yetişmesi amacıyla 2015 yılından bu yana her yıl "Bir Şiir Bir Nefes" sloganıyla gençler arası şiir okuma yarışmaları, "Hayallerini Sahneye Taşı" sloganıyla gençler arası tiyatro yarışmaları, "Kim Bilir?" sloganıyla gençler arası bilgi yarışmaları ve "Sahne Sırası Sende" sloganıyla gençler arası ses yarışmaları düzenlemektedir.

Eski Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç,
Gençlik Haftası ve Gençlik Merkezleri Arası Kültür ve Sanat Yarışmaları
programının açılış törenine katıldı, 15.05.2017

2025 Yılında 10. Gençler Arası Kültür Sanat Yarışmaları kapsamında:

- 8.'si düzenlenen Gençler Arası Şiir Okuma Yarışması;
  - 13-17 yaş
  - 18-25 yaş olacak şekilde 2 kategori olarak
- 9.'su düzenlenen Gençler Arası Tiyatro Yarışması;
  - 13-25 yaş ve tek kategori olarak
- 7.'si düzenlenen Gençler Arası Bilgi Yarışması;
  - 13-17 yaş (Lise)
  - 18-25 yaş (Üniversite) olmak üzere 2 kategori olarak
- 10.'su düzenlenen Gençler Arası Ses Yarışması;
  - 17-25 yaş aralığında
  - Popüler Müzik,
  - Türk Müziği,
  - Özgün Yorumlama olmak üzere toplamda 3 kategori olarak düzenlenmiştir.

genclikhizmetleri.gov.tr adresi üzerinden başvuru yapılan yarışmalar, il, bölge ve Türkiye finali olmak üzere 3 aşamada gerçekleştirilmiştir. Bilgi yarışmasına 11.469, ses yarışmasına 7.992, şiir okuma yarışmasına 5.230, tiyatro yarışmasına 9.850 olmak üzere gençler arası kültür sanat yarışmalarına toplamda 34.541 genç başvuru yapmıştır.

- **İl Finali:** İl finalleri İl Müdürlükleri tarafından 81 ilde eş zamanlı olarak Kültür Sanat Haftası'nda (5-13 Nisan 2025) yapılmıştır.
- **Bölge Finali:** Bölge finaline ev sahipliği yapacak Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerince (Bölge Düzenleme Kurulları eş güdümüyle) 1 Eylül-17 Ekim 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- **Türkiye Finali:** Kültür sanat yarışmalarının final coşkusunu farklı illere yaymak amacıyla 4 kategori için 4 ayrı şehir belirlenmiştir. Finaller Genel Müdürlükçe 21-31 Ekim 2025 tarihleri arasında belirlenen il ve tarihlerde gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda; 30 Eylül-3 Ekim 2025 tarihleri arasında yarışmaların Ege Bölgesi finalleri Aydın ilinde, 6-10 Ekim 2025 tarihleri arasında yarışmaların Karadeniz Bölgesi finalleri Trabzon ilinde, 21 Ekim 2025 tarihinde Gençler Arası Bilgi Yarışması Türkiye Finali Rize ilinde, 26 Ekim 2025 tarihinde Gençler Arası Tiyatro Yarışması Türkiye Finali Antalya ilinde, 31 Ekim 2025 tarihinde Gençler Arası Ses Yarışması Türkiye Finali ise İstanbul ilinde gerçekleştirilmiştir.

14.4.2. Müzekart GNS Projesi

Gençlerin kültür, sanat ve tarih bilincini geliştirmek ve ülkemizin kültürel mirasıyla genç kuşaklar arasında güçlü bir bağ oluşturmak amacıyla hayata geçirilen Müzekart GNS, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğiyle uygulanan kapsamlı bir kültürel katılım programıdır. Dijital bir kart sistemi olarak tasarlanan Müzekart GNS, 19-25 yaş arası gençlerin Türkiye genelinde yer alan 300'den fazla müze ve ören yerini yaz dönemi boyunca ücretsiz ziyaret edebilmesine imkân tanımaktadır. Böylece gençler, tarihsel ve kültürel mirası yerinde deneyimleme fırsatı bularak kültürel bilinçlerini geliştirmekte ve kültür-sanat alanına daha aktif şekilde dâhil olmaktadır.

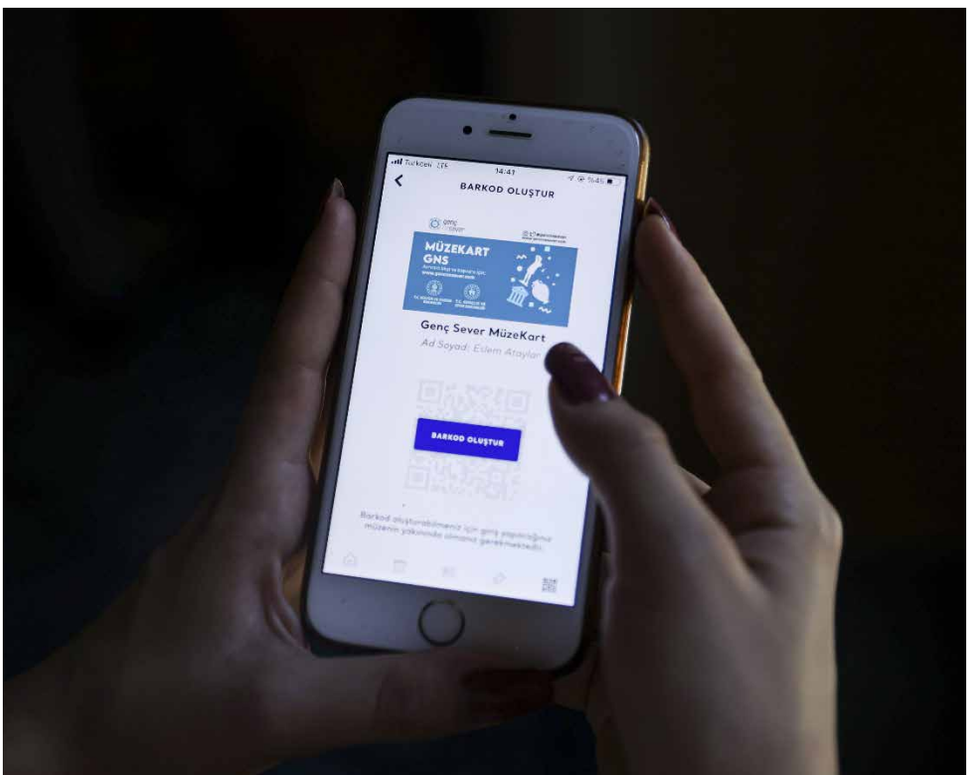

Proje, ilk olarak 1 Temmuz 2022'de başlatılmış olup 2023 ve 2024 yıllarında da binlerce genç tarafından yoğun ilgi görmüştür. Bu yıl da 19-25 yaş arasındaki 28.422 genç, 1 Temmuz 2025-30 Eylül 2025 tarihleri arasında bu ayrıcalıktan faydalanmıştır.

Müzekart GNS, gençlere ücretsiz kültürel erişim sunmanın ötesinde; kültürel miras farkındalığını artırmakta, gençleri kültürel etkinliklerin doğal bir parçası hâline getirmekte ve ülke genelinde kültürel turizmin yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktadır. Program sayesinde gençler; tarih ve sanatla doğrudan temas kurarak yaşadıkları çevreyi daha iyi tanımakta, kültürel duyarlılık geliştirmekte ve kültür elçileri olarak toplumsal bilinç oluşumuna katkıda bulunmaktadır. Bu yönüyle Müzekart GNS, gençlerin kültürel katılımını güçlendiren ve kültürel gelişimlerini destekleyen önemli bir gençlik politikası aracı olarak uygulanmaya devam etmektedir.

14.4.3. GSB Gençlik Kış Kulübü Programı

Küresel ölçekte hızla değişen yaşam dinamikleri gençlerin; zaman yönetimi, üretkenlik, sosyal iletişim ve kişisel beceriler açısından çok yönlü desteklenmesini zorunlu kılmaktadır. Özellikle akademik dönem aralarında gençlerin zamanlarını verimli değerlendirmelerine olanak sağlayacak içeriklerin sunulması, onları zararlı alışkanlıklardan uzak tutarken aynı zamanda bireysel gelişimlerine katkı sunmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından bu ihtiyaca cevap vermek üzere hayata geçirilen GSB Gençlik Kış Kulübü Programı, sömestri tatilini gençler için bir gelişim fırsatına dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Gençlik Merkezleri aracılığıyla sunulan bu program, gençlerin sosyal ve kültürel kapasitelerini artırmalarına olanak tanıyan, katılımcı ve değer odaklı bir öğrenme modeline dayanmaktadır.

GSB Gençlik Kış Kulübü Programı iki dönem hâlinde uygulamaya koyularak 20 Ocak-1 Şubat 2025 tarihleri arasında ülke genelindeki Gençlik Merkezlerinde düzenlenen programlarla toplamda 4.784 faaliyette 38.913 gence ulaşılmıştır.

Program kapsamında; gençlerin boş zamanlarını verimli, üretken ve eğlenceli biçimde değerlendirmeleri sağlanırken aynı zamanda yeteneklerini keşfetmelerine, sosyal ilişkilerini güçlendirmelerine ve toplumsal duyarlılıklarını geliştirmelerine katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Gençlik Merkezlerinde gerçekleştirilen etkinlikler arasında:

- Akıl ve zekâ oyunları,
- Sportif faaliyetler,
- Bilgi yarışmaları,
- El sanatları ve uygulamalı atölye çalışmaları gibi çok çeşitli alanlarda aktiviteler yer almaktadır.

Bu faaliyetlerle gençlerin hem zihinsel hem de fiziksel olarak aktif kalmalarını, yeni beceriler edinmelerini ve birlikte üretmenin değerini deneyimlemeleri hedeflenmektedir.

14.4.4. GSB Gençlik Yaz Kulübü Programı

Tatil dönemleri; gençlerin sosyal, kültürel ve sportif gelişimlerini destekleyen nitelikli öğrenme deneyimleriyle buluşmaları açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Özellikle erken yaşlarda edinilen olumlu alışkanlıklar, bireysel potansiyelin açığa çıkmasına katkı sağlarken aynı zamanda toplumsal dayanışma bilincini de güçlendirmektedir.

Gençlerin yaz aylarını yalnızca dinlenme süreci olarak değil; üretkenlik, eğlence ve değer aktarımının bir arada yaşandığı deneyimlerle değerlendirmesi amacıyla hayata geçirilen GSB Gençlik Yaz Kulübü, gençliğe yönelik çok boyutlu yaklaşımın dinamik bir örneğini sunmaktadır. Bu program, geleceğin sorumlu bireylerini erken yaşta sosyal katılım, kültürel aidiyet ve fiziksel aktiviteyle tanıştırmayı hedefleyen kapsayıcı bir gençlik modelidir.

11-14 ve 15-18 yaş gruplarındaki gençlerin yaz tatillerini öğretici, eğlenceli ve değer odaklı bir içerikle değerlendirmeleri amacıyla GSB Gençlik Yaz Kulübü programını hayata geçirilmiştir.

Program, 2024 yılında 1 Temmuz-1 Eylül 2024 tarihleri arasında 9 farklı dönem boyunca düzenlenmiş ve toplamda 119.746 genç programa katılım göstermiştir.

2025 yılı yaz tatili döneminde ise gençlerin farklı alanlarda gelişimlerini destekleyecek şekilde 10 dönem olarak GSB Gençlik Yaz Kulübü planlanmıştır.

Programın 1. dönemi 29.418 katılımcı ile tamamlanmıştır. 10 Temmuz 2025 itibarıyla tüm dönemlerin (10 dönem) genel kayıt toplamı 82.412'dir.

Programın Temel Hedefleri:

- Gençlerin Bakanlık hizmet ve faaliyetleriyle erken yaşta tanışmalarını sağlamak,
- Kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler aracılığıyla çok yönlü gelişimlerine katkıda bulunmak,
- Yeni arkadaşlıklar ve sosyal bağlar kurmalarını desteklemek,
- Millî, manevi ve kültürel değerlerimizin aktarımını sağlamak,
- Spor yapma alışkanlığını erken yaşta kazandırmak.

Program İçeriği:

- Kültür-sanat atölyeleri,
- Sportif etkinlikler ve oyunlar,
- Gönüllülük faaliyetleri ve takım çalışmaları,
- Değer eğitimi ve sosyal beceri atölyeleri.

Kapanış Şenliği: Program, 299.840 gencin katılımı ile 6 Eylül 2025 tarihinde düzenlenen coşkulu bir Kapanış Şenliği ile sona ermiştir.

Program İçeriği:

- Protokol konuşmaları ve teşekkür seremonisi,
- Yaz kulübü süresince yapılan faaliyetlerin sergilenmesi,
- Gençlerin hazırladığı müzik, tiyatro ve halk oyunları gösterileri,
- Spor müsabakaları ve ödül töreni,
- Atölye ve etkinlik alanlarının tanıtımı,
- Gençlik Merkezleri tarafından düzenlenen yaratıcı etkinlikler.

Kapanış Şenliği'nde gençler, yıl boyunca edindikleri deneyimleri paylaşma imkânı bulurken birlik ve beraberlik duygusunu pekiştiren unutulmaz bir final etkinliği yaşamıştır. Söz konusu program, gençler için yalnızca bir tatil faaliyeti olmanın ötesine geçerek aidiyet duygusunu güçlendiren, sorumluluk bilincini geliştiren ve sosyal çevrelerini zenginleştiren çok yönlü bir gelişim alanı sunmuştur.

14.4.5. Gençlik ve Spor Festivalleri

Gençlik, hızla dijitalleşen çağın etkisiyle giderek fiziksel etkileşimden uzaklaşan ve bireyselleşmenin öne çıktığı bir yaşam biçimine yönelmekte; bu eğilim, sosyal bağların zayıflaması ve kültürel birikimin kuşaklar arası aktarımında aksamalara yol açabilmektedir. Bu çerçevede, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri, yeteneklerini geliştirebilecekleri ve toplumla güçlü bağlar kurabilecekleri fiziksel mekânların ve nitelikli sosyal ortamların oluşturulması, gençlik hizmetleri alanında öncelikli ve stratejik çalışma başlıkları arasında yer almaktadır.

Bu doğrultuda Gençlik ve Spor Bakanlığının hayata geçirdiği Gençlik ve Spor festivalleri; gençlerin yeteneklerini paylaşabildikleri, sanat ve spor aracılığıyla sosyalleşebildikleri ve kültürel değerlerle bütünleşebildikleri katılımcı ve çoğulcu bir etkileşim platformu sunmaktadır.

Gençlik ve Spor festivalleri, Gençlik Merkezlerinde gerçekleştirilen atölye çalışmalarının çıktılarının kamuoyuyla buluşmasını sağlayan; gençlerin sanatsal, kültürel ve sportif yönlerini sergiledikleri çok boyutlu etkinlik programlarıdır.

Festivalin temel hedefleri:

- Gençleri toplumla doğrudan temas kuracakları sosyal ortamlara yönlendirmek,
- Sosyal medya bağımlılığına alternatif olarak fiziksel ve kültürel etkileşim ortamları oluşturmak,
- Gençlerin öz güvenlerini, üretkenliklerini ve toplumsal katılım becerilerini artırmak.

Festival kapsamındaki başlıca faaliyet alanları:

- Geleneksel El Sanatları: Resim, ebru, hat, tezhip, seramik, makrome.
- Sahne Sanatları: Halk oyunları, tiyatro, müzik dinletileri, konserler.
- Sportif Etkinlikler: Alanın fiziki olanaklarına göre spor müsabakaları ve gösteriler.
- Atölye sunumları ve uygulamalı deneyim alanları.

Etkinliklerin organizasyonu; her ilin kültürel dokusuna, Gençlik Merkezlerinin fiziki ve teknik imkânlarına; yerel yönetimler, STK'lar ve diğer kamu kurumlarıyla geliştirilen iş birliklerine göre farklılaştırılmaktadır.

Festivallerin düzenlendiği meydanlar ve açık alanlarda Gençlik Merkezleri tarafından kurulan tanıtım ve sergi stantları, gençlerin ürettikleri eserlerin ve projelerin paylaşımına olanak tanımakta; toplumla karşılıklı etkileşim ortamı sağlanmaktadır.

Bu festivaller, gençlerin görünürlük kazandığı, kendilerini değerli hissettikleri ve kültürel üretimin öznesi oldukları bir sosyal katılım modeli ortaya koymaktadır.

14.4.6. Yıldızlar Okulu Projesi

Türk sinema ve dizi sektörü, kültürel kodların aktarımı ve toplumsal değerlerin şekillendirilmesinde güçlü bir etkiye sahiptir. Yıldızlar Okulu Projesi, millî ve manevi değerlere duyarlı, bilinçli ve donanımlı oyuncular yetiştirerek bu alandaki kültürel erozyona karşı pozitif bir müdahale geliştirmeyi hedeflemektedir. Proje, genç oyunculara yalnızca mesleki yetkinlik değil, aynı zamanda değer odaklı bir bakış açısı kazandırarak sektörde örnek bir nesil oluşturmayı amaçlamaktadır.

Bu kapsamda İstanbul Çemberlitaş Gençlik Merkezinde 15 Şubat 2025'te başlatılan proje 12 hafta boyunca devam edecek şekilde planlanmıştır. Programda 19-29 yaş aralığında, konservatuvarların oyunculuk bölümlerinde veya dengi programlarda eğitim alan gençlere öncelik verilmiştir.

Proje İçeriği ve Öne Çıkan Başlıklar:

- **Teorik Eğitimler:** Oyunculukta etik, millî-manevi değerler, kültürel miras ve medya okuryazarlığı.
- **Uygulamalı Atölyeler:** Sahne çalışmaları, kamera önü performans, karakter analizi ve doğaçlama teknikleri.
- **Mentorluk:** Sektörün önde gelen isimlerinden ve akademisyenlerden birebir danışmanlık.
- **Paydaş Katkısı:** Kültür ve Turizm Bakanlığı ile TRT Sinema Müdürlüğünün stratejik ortaklığı planlanmaktadır.

Yıldızlar Okulu Projesi, Türk sinema ve dizi sektörüne yalnızca teknik açıdan değil, değerler ekseninde donanımlı oyuncular kazandırmayı hedefleyerek kültürel üretimin niteliğini yükseltecektir. Bu sayede, genç oyuncuların yer aldığı projeler, toplumsal bilinç oluşturma, kültürel sürekliliği sağlama ve millî kimliği güçlendirme açısından önemli bir rol üstlenecektir. Proje, gençlerin sanat yoluyla hem bireysel gelişimlerini hem de toplumun kültürel direncini artıran bir vizyon sunmaktadır.

14.4.7. Bir Destandır Çanakkale Projesi

Çanakkale zaferi, milletimizin birlik ve beraberlik içinde vatanı için gösterdiği fedakârlığın en güçlü sembollerinden biridir. Bu bilinçle, gençlere tarihimizin bu şanlı sayfasını hatırlatmak, şehitlerimizi anmak ve onların aziz hatıralarını yaşatmak amacıyla 2025 yılında "Bir Destandır Çanakkale" Projesi hayata geçirilmiştir.

Projenin Amacı:

Gençlerin tarihî ve millî bilinçlerini güçlendirmek, vatan sevgisi ve toplumsal aidiyet duygusunu pekiştirmek, Çanakkale ruhunu yeni nesillere aktarmak.

Uygulama Planı:

Proje, illerin Çanakkale'ye uzaklığına göre üç grupta uygulanmaktadır:

- 1. Grup (10 İl- 350 km altı): Günübirlik ziyaret programı,
- 2. Grup (23 İl- 350-800 km arası): 1 gün konaklamalı program,
- 3. Grup (48 İl- 800 km üzeri): 3 gün konaklamalı program.

Bu proje, gençlerin yalnızca tarihî bilgi düzeylerini artırmakla kalmamakta; aynı zamanda toplumsal hafızanın güçlendirilmesine ve millî kimliğin inşasına önemli katkılar sağlamaktadır. Gençler, Çanakkale ruhunu yerinde hissederek değerler eğitimine somut bir deneyim boyutu kazandırmakta, bu süreçte vatan sevgisi ve tarih bilinci pekiştirilmektedir. Bu yönüyle "Bir Destandır Çanakkale" Projesi, millî bilincin güçlendirilmesine yönelik kapsamlı bir bilinç seferberliği niteliği taşımaktadır.

14.4.8. 2025 Yılı Türkiye Münazara Yarışmaları

Gençlerin kendilerini öz güvenle ifade edebilmeleri, eleştirel düşünme ve mantık yürütme becerilerini geliştirmeleri, sorunlara yaratıcı çözümler üretebilmeleri ve sosyal hayata daha etkin katılım sağlamaları amacıyla her yıl Türkiye Münazara yarışmaları düzenlenmektedir.

Amaç ve Vizyon:

- Gençlerin öz güven ve sorumluluk duygularını pekiştirmek,
- Toplum içinde etkili sözlü ifade becerisi kazandırmak,
- Özgün fikir üretme, tez ve antitez geliştirme yeteneklerini güçlendirmek,
- Mantıksal düşünme, argüman oluşturma ve savunma becerilerini geliştirmek,
- Takım çalışması yoluyla dayanışma kültürünü ve iş birliği becerisini desteklemek,
- Spordan sanata, tarihten bilim ve teknolojiye kadar geniş bir yelpazede bilgi birikimini artırmak,
- Gençlerin sosyal hayata aktif katılımlarını teşvik etmek.

Başvurular, 4 Mart-30 Nisan 2025 tarihleri arasında Gençlik Merkezleri aracılığıyla veya genclikhizmetleri.gov.tr adresi üzerinden alınmıştır.

Türkiye Münazara yarışmalarına, lise kategorisinde 2.968 takım ve 5.936 genç, üniversite kategorisinde 1.086 takım ve 2.172 genç olmak üzere toplam 4.054 takım ve 8.108 genç başvuru yapmıştır.

Yarışma; il, bölge ve Türkiye finali olmak üzere 3 aşamada gerçekleştirilmektedir.

- 2025 Yılı Türkiye Münazara yarışmaları il finalleri 5-30 Mayıs 2025 tarihleri arasında yapılmıştır.
- 16 Haziran-17 Temmuz 2025 tarihleri arasında gerçekleşen bölge finallerinde, 80 ilden lise ve üniversite kategorilerinden 3'er takım bölge finallerine katılım sağlamıştır. Toplamda 240 lise 240 üniversite takımı bölge finallerinde yer almıştır.
- Yarışmanın Türkiye finali 24-26 Kasım 2025 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Münazara yarışmaları, gençlerin yalnızca bireysel becerilerini geliştirmekle kalmamakta; aynı zamanda katılımcı demokrasiyi ve ifade özgürlüğünü destekleyen nitelikli bir öğrenme platformu sunmaktadır. Bu yarışmalar aracılığıyla gençlerin fikir üretme ve savunma yetkinlikleri geliştirilmekte, böylece hem akademik hem de sosyal yaşamda daha etkin bireyler hâline gelmeleri sağlanmaktadır. Bu yönüyle program; eleştirel düşünen, çözüm odaklı ve katılımcı bir genç neslin yetişmesine stratejik düzeyde katkı sağlamaktadır.

14.4.9. Başarıya Açılan Kapılar, Kültür Rotası Programı

Gençlerin akademik başarılarını ödüllendirmek, onları kültürel mirasımızla buluşturmak ve tarih bilinci yüksek liderler olarak yetişmelerine katkı sağlamak amacıyla, "Başarıya Açılan Kapılar, Kültür Rotası" programı hayata geçirilmiştir. Program, yoğun sınav maratonunu geride bırakarak SAY, EA, SÖZ ve DİL ham puan türlerinden birinde ilk 500'e giren gençleri ödüllendirmekte ve onların sosyal, kültürel gelişimlerine destek olmayı hedeflemektedir.

Amaç ve Vizyon:

- Gençlerin tarih ve kültür bilincini güçlendirmek,
- Şehitlerimizin aziz hatıralarını yaşatmak ve vatan sevgisini pekiştirmek,
- Kültürel zenginliklerin yerinde görülmesini sağlayarak değerler eğitimine somut bir boyut kazandırmak,
- Akademik başarıyı ödüllendirerek gençlerin motivasyonunu artırmak,
- Geleceğin liderlerini kültürel miras bilinci yüksek bireyler olarak yetiştirmek,

Tarih, Yer ve Katılımcılar:

- Yer: Çanakkale
- 1. Dönem: 14-17 Ağustos 2025, 80 katılımcı
- 2. Dönem: 24-27 Ağustos 2025, 80 katılımcı

Bu program, akademik başarıyı teşvik eden bir motivasyon aracı olmanın ötesinde, gençlere toplumsal hafıza ve kimlik bilinci kazandıran bir eğitim deneyimi sunmaktadır. Katılımcılar, tarihin izlerini yerinde gözlemleyerek hem bireysel hem de kolektif bir farkındalık geliştirmiştir. Böylece program, Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek genç liderlerin kültürel köklerine bağlı, bilinçli ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmesine stratejik katkı sağlamaktadır.

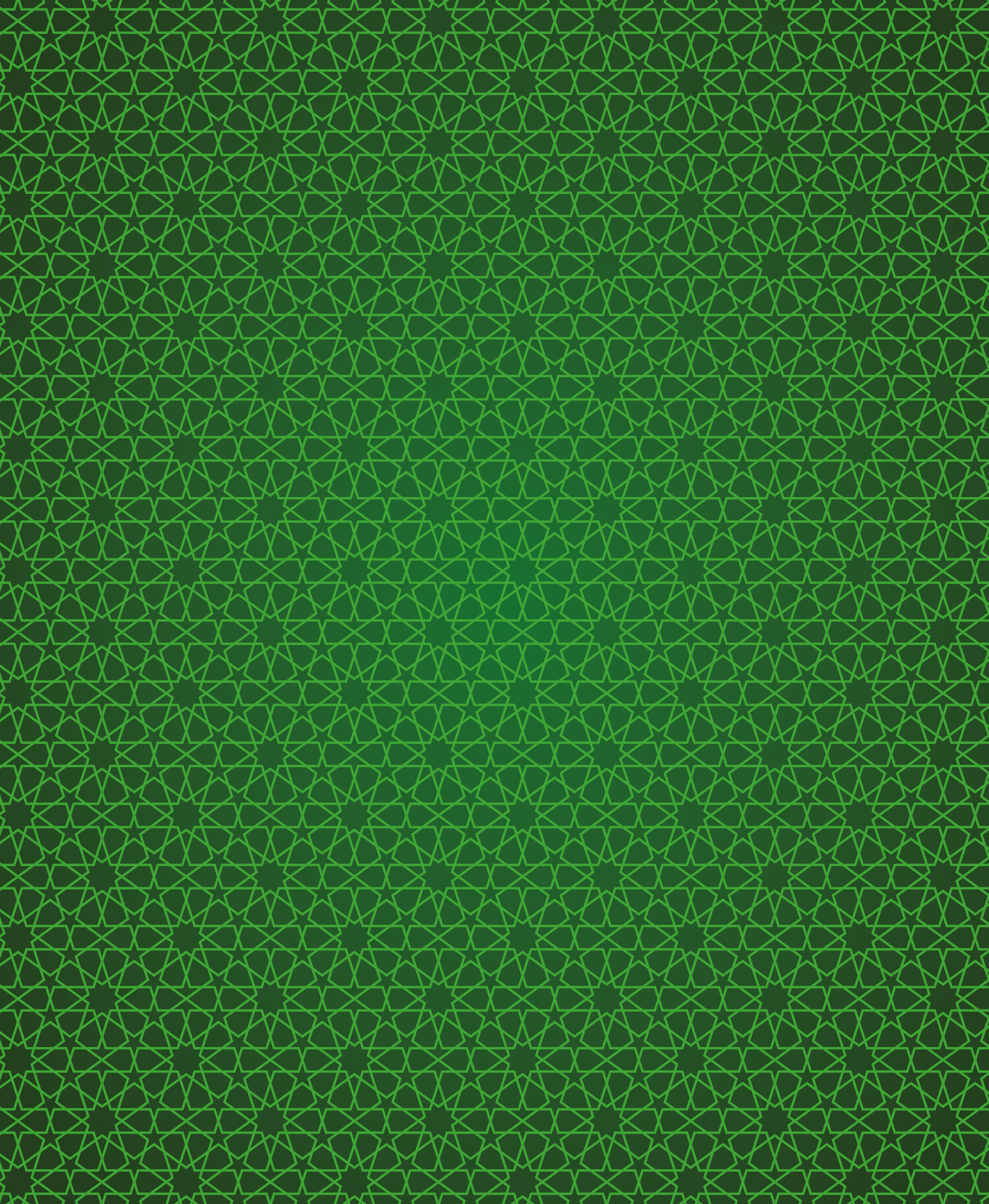

“Dumansız bir Türkiye için bundan sonra da kararlılıkla çalışmaya inşallah devam edeceğiz. Tüm kurumlarımızla yönetimlerimizle üniversitelerimiz ve Yeşilay gibi sivil toplum kuruluşlarımızla gençlerimizin zehirlenmesine müsaade etmeyeceğiz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanunun Yıl Dönümünde Gençlerle Buluşma Programı
İstanbul / 19 Temmuz 2025

15. Bölüm

Sosyal Katılım ve Gönüllülük Temelli Gençlik Çalışmaları

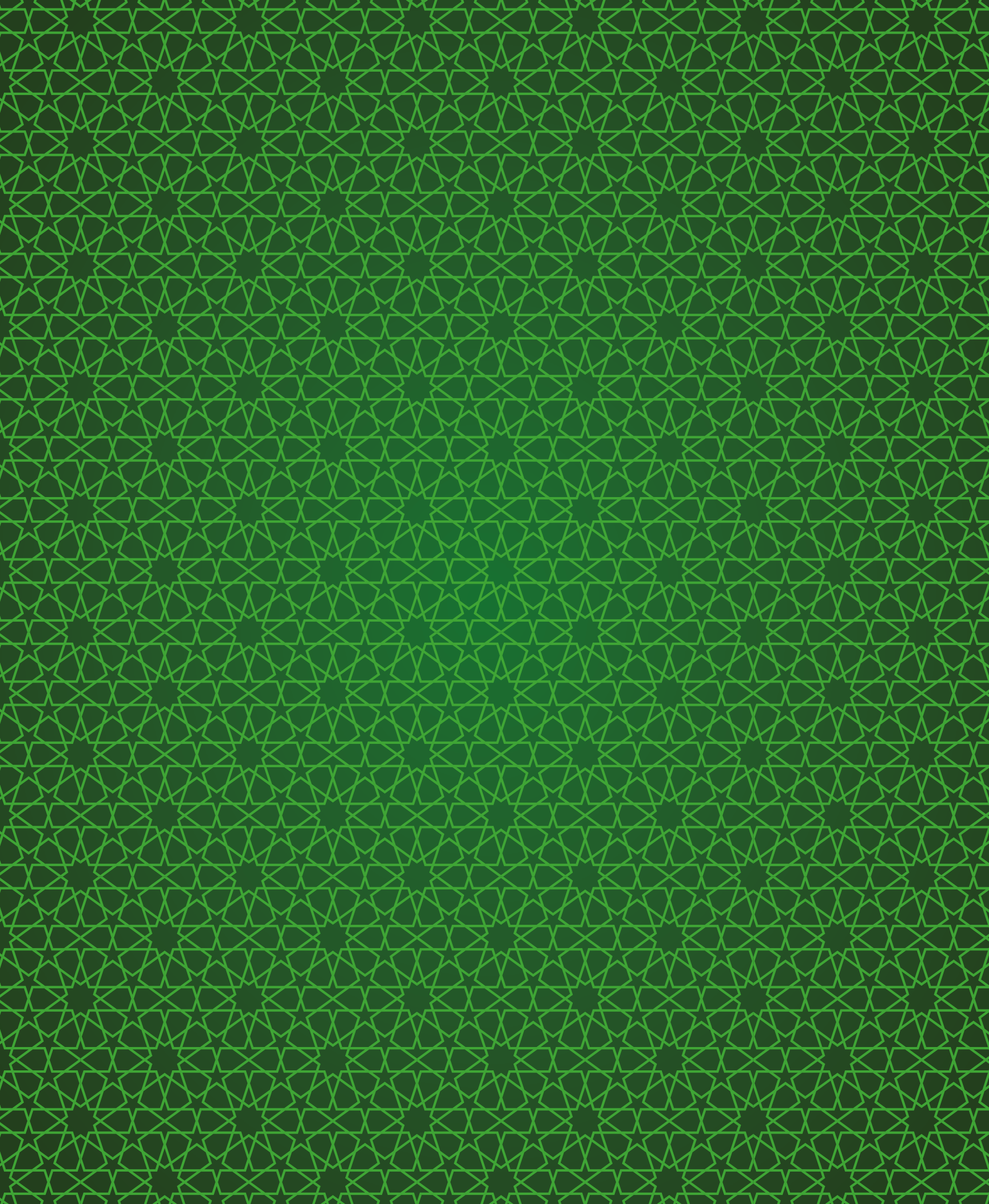

15.1. Bağımlılıkla Mücadele ve Psikososyal Destek Temelli Gençlik Çalışmaları

Bağımlılıkla Mücadele ve Psikososyal Destek Temelli Gençlik Çalışmaları gençlerin fiziksel, ruhsal ve sosyal iyi oluşunu korumayı ve güçlendirmeyi amaçlayan bütüncül bir yaklaşımı esas almaktadır. Bağımlılık olgusunun yalnızca bireysel bir sorun değil, aynı zamanda toplumsal ve yapısal boyutları olan çok yönlü bir risk alanı olduğu kabul edilmektedir. Bu çerçevede gençlerin riskli davranışlardan korunması, sağlıklı yaşam becerileri kazanmaları ve destekleyici sosyal çevrelerle buluşturulmaları önceliklendirilmiştir. Psikososyal destek mekanizmaları, önleyici rehberlik çalışmaları ve kurumsal iş birlikleri yoluyla gençlerin dayanıklılıklarının artırılması hedeflenmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen bu çalışmalar, bilimsel temelli, katılımcı ve sürdürülebilir politikalarla bağımlılıkla mücadelede etkin bir zemin oluşturmayı amaçlamaktadır.

15.1.1. Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu'nun Kurulması

14 Şubat 2019 tarihli ve 2019/2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 11 Bakanlığın katılımıyla oluşturulan Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu, Türkiye'de bağımlılıkla mücadele politikalarının kurumsal eş güdümünü güçlendirmeyi amaçlayan üst düzey bir yapı olarak faaliyete geçmiştir. Bu kapsamda hazırlanan Bağımlılıkla Mücadele Eylem planları; gençlerin ve gençlik çalışanlarının bağımlılık türleri, özellikle de madde bağımlılığı konusunda bilgilendirilmesini ve farkındalıklarının artırılmasını hedeflemektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı, bu çerçevede gençler için önleyici ve koruyucu rehberlik çalışmalarını sistemli bir biçimde yürütmektedir.

Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde toplandı, 29.07.2025

Bakanlık bünyesinde gerçekleştirilen tüm eğitsel, kültürel, sosyal, sportif ve gönüllülük faaliyetleri; gençlerin serbest zamanlarını etkin, güvenli ve verimli biçimde değerlendirmelerine olanak sağlayan önleyici-koruyucu nitelikte çalışmalar olarak bağımlılıkla mücadele sürecinde stratejik bir rol üstlenmektedir. Bu yaklaşım doğrultusunda gençlerin riskli davranışlardan uzak durmalarını sağlayan, sosyal bağlarını güçlendiren ve kişisel gelişimlerini destekleyen programlar, bağımlılık türleriyle mücadelede tamamlayıcı bir politika alanı olarak değerlendirilmektedir. Böylece Bakanlık hem doğrudan bilinçlendirme faaliyetleri hem de gençlere sağlanan alternatif ve nitelikli etkinlikler aracılığıyla bağımlılıkla mücadeleye bütüncül bir katkı sunmaktadır.

15.1.2. Bağımlılıkla Mücadele Önleyici Adımlar Çalıştayı

Bağımlılıkla Mücadelede Önleyici Adımlar Çalıştayı; gençlerin bağımlılık türlerine ilişkin farkındalığını artırmak, risk faktörlerini erken dönemde bertaraf edecek yenilikçi ve sürdürülebilir önleme yaklaşımları geliştirmek amacıyla planlanmıştır. Çalıştay, gençlerin sağlıklı, güvenli ve üretken bireyler olarak gelişimlerini destekleyecek koruyucu-önleyici politikaların güçlendirilmesini hedeflemekte; bu doğrultuda kanıta dayalı müdahalelere dayanan ulusal bir önleme sisteminin bileşenlerini tanımlamaya yönelik bütüncül bir çerçeve sunmaktadır.

Bu kapsamda bağımlılıkla mücadelenin yalnızca bireysel farkındalık düzeyinde değil, aynı zamanda toplumsal dayanıklılık, kurumlar arası iş birliği ve genç odaklı kamu politikaları bakış açısıyla ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Gençlerin yaşam ortamlarında riskleri azaltacak, koruyucu faktörleri güçlendirecek, bilimsel temelli ve uzun vadeli bir önleme mimarisi oluşturmak bu çalıştayın temel vizyonunu oluşturmaktadır.

Bu vizyon doğrultusunda, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Ankara Üniversitesi iş birliğinde 24-25 Şubat 2025 tarihlerinde Ankara'da "Bağımlılıkla Mücadelede Önleyici Adımlar Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda akademisyenler, saha uzmanları, gençlik çalışanları ve ilgili kurum temsilcileri bir araya gelerek ulusal düzeyde uygulanabilir politika önerileri, model programlar ve genç merkezli önleme stratejileri üzerinde çalışmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak ile Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Ünüvar, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Ankara Üniversitesi arasında Bağımlılıkla Mücadelede İş Birliği Protokolünü imzaladı, 24.02.2025

Bu çalışma ile amaçlanan; bağımlılıkla mücadelede soruna yönelik yaklaşımlardan önleyici ve vizyoner modellere geçerek gençlerin iyi oluşunu önceleyen kapsamlı bir Ulusal Önleme Sistemi kurulmasına katkı sağlamak olmuştur. Böylece gençlerin risklerden uzak, güvenli, sağlıklı ve potansiyellerini gerçekleştirebildikleri bir toplumsal yapının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

15.1.3. Bağımlılıkla Mücadele İş Birliği Protokolleri

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Ankara Üniversitesi arasında 24 Şubat 2025 tarihinde "Bağımlılıkla Mücadele İş Birliği Protokolü" imzalanmıştır. Protokol, Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Osman Aşkın Bak ile Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Ünüvar tarafından imzalanarak yürürlüğe alınmıştır. Bu iş birliği; bağımlılıkla mücadelede bilimsel temelli, genç odaklı ve sürdürülebilir politika geliştirme kapasitesinin artırılmasını amaçlamaktadır.

Bu kapsamda, 2026 yılında Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve ilgili diğer akademik paydaşlarla birlikte seminer, çalıştay, sempozyum ve ortak araştırma faaliyetlerini içeren akademik iş birliklerinin hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Böylece bağımlılık alanında çok disiplinli, kanıta dayalı ve ulusal ölçekte yaygınlaştırılabilir bir bilgi üretim zemininin oluşturulması hedeflenmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Türkiye Yeşilay Cemiyeti arasında da bağımlılıkla mücadele alanında çok yönlü bir iş birliği protokolü hazırlanmaktadır. Bu protokol; tütün, alkol, madde ve davranışsal bağımlılıklar başta olmak üzere toplumu risklerden korumaya yönelik koruyucu ve önleyici çalışmaların güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

Bu çerçevede Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Yeşilay:

- Eğitim,
- Danışmanlık,
- Gönüllülük,
- Sportif faaliyetler,
- Gençlik çalışmaları,
- Sosyal destek mekanizmaları,
- Farkındalık kampanyaları,
- Medya iş birlikleri gibi çok çeşitli alanlarda koordineli ve sürdürülebilir ortak çalışmalar yürütmeyi taahhüt etmektedir.

Protokol kapsamında ayrıca, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezleri, Gençlik Kampları, yurtlar ve spor tesislerinin Yeşilay'ın saha faaliyetlerine destek vermesi öngörülmektedir. Aynı şekilde Yeşilay danışmanlık sisteminden faydalanan bireylerin spor, sosyal uyum ve toplumsal bütünleşme süreçlerine katkı sunmak amacıyla Bakanlık imkânlarının etkin şekilde kullanılmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Söz konusu protokol ile:

- Gençlerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmaları,
- Toplumsal farkındalığın güçlendirilmesi,
- Kurumlar arası eş güdümün geliştirilmesi,
- Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda ortak projeler, eğitim programları, kampanyalar ve gönüllülük faaliyetleri yoluyla uzun vadeli ve sürdürülebilir bir iş birliği altyapısı oluşturulması amaçlanmakta olup protokolün imzalanmasına yönelik hazırlıklar devam etmektedir.

15.1.4. Bağımlılıkla Mücadele Eğitimleri

24-28 Ağustos 2025 tarihlerinde Antalya ilinde Yeşilay iş birliğiyle düzenlenen eğitim programı kapsamında, 81 ilden toplam 294 antrenör ve gençlik çalışanına uygulayıcı eğitimi verilmiştir. Bu eğitimlerle sahadaki uzman kapasitesi güçlendirilmiş; katılımcıların bağımlılıkla ilgili güncel bilgi birikimi artmış, risk altındaki gençleri tanıma, erken müdahale yöntemlerini bilme ve yönlendirme becerileri geliştirilmiştir. Böylece antrenörler ve gençlik çalışanları hem sporculara hem de genel genç nüfusa daha nitelikli destek sunabilecek yetkinliklere ulaşmıştır.

Eğitim programı, bağımlılıkla mücadelede antrenörlerin ve gençlik çalışanlarının rolünü güçlendirmeye yönelik tematik oturumlardan oluşmaktadır. "Bağımlılıkta İletişim Yolları" oturumunda sporcularla etkili ve sağlıklı iletişim kurma yöntemleri aktarılmış; "Sporcularda Motivasyonel Görüşme Teknikleri" başlığı altında ise, antrenörlerin bağımlılık riski taşıyan gençleri doğru şekilde yönlendirebilmeleri amacıyla pratik beceriler kazandırılmıştır. Ayrıca gençlik ve spor temelli koruyucu-önleyici çalışmaların önemi, yeni bağımlılık türleri ve farkındalık geliştirme yolları ele alınarak bütüncül bir yaklaşım sunulmuştur. Bu sayede antrenörler ve gençlik çalışanları aracılığıyla gençlere daha geniş kapsamda ulaşılması hedeflenmektedir.

Gerçekleştirilen atölye, eğitim ve seminerler sonucunda 371.792 genç ve sporcuya doğrudan erişim sağlanmıştır. Böylece geniş bir hedef kitlede bağımlılıkla mücadele bilincinin güçlendirilmesine önemli bir katkı sunulmuştur.

Gençlerin yoğun olarak bulunduğu yapılar öncelikli kılınmış; 198.130 genç, Gençlik Merkezlerinde; 170.291 öğrenci ise yurtlarda gerçekleştirilen bağımlılıkla mücadele eğitimlerine katılım sağlamıştır. Bunun yanında; antrenörler, yöneticiler ve eğiticiler başta olmak üzere 7.473 personele farkındalık eğitimi verilerek gençlerle birebir çalışan personelin bilinç ve müdahale kapasitesi artırılmıştır.

15.1.5. Bağımlılıkla Mücadele Akademi Buluşmaları

Bağımlılıkla mücadele ve zararlı alışkanlıklardan korunma alanında yürütülecek çalışmalarda bilimsel gelişmeleri izlemek, mevcut yaklaşımları değerlendirmek ve kanıta dayalı politika önerileri geliştirmek amacıyla akademisyenlerle düzenli iş birliği mekanizmaları oluşturulmaktadır. Bu kapsamda, bağımlılık alanındaki akademik bilgi birikiminin kurumsal çalışmalara yansıtılması ve ulusal düzeyde sürdürülebilir bir önleme modeli geliştirilmesi hedefiyle yuvarlak masa toplantıları başlatılmıştır.

Ankara, İstanbul, İzmir, Van, Samsun ve Antalya illerinde gerçekleştirilen akademi buluşmalarına toplam 52 akademisyen katılım sağlamıştır. Toplantılarda bağımlılığın güncel eğilimleri, risk faktörleri, koruyucu-önleyici müdahaleler ve gençlik politikalarıyla bütünleştirilecek bilimsel yaklaşımlar değerlendirilmektedir. Bu buluşmalar aracılığıyla akademik çevrelerle kurumsal çalışmalar arasında güçlü bir bilgi akışı sağlanmakta; gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunmasına yönelik stratejik yol haritalarının oluşturulmasına katkı sunulmaktadır.

15.2. Psikososyal Destek ve Ruh Sağlığı Temelli Gençlik Çalışmaları

Psikososyal destek ve ruh sağlığı temelli gençlik çalışmaları, gençlerin çok boyutlu iyilik hâlini güçlendirmeyi ve yaşamın farklı alanlarında karşılaştıkları zorluklarla baş etme kapasitelerini artırmayı amaçlamaktadır. Bu yaklaşım; önleyici, geliştirici ve koruyucu hizmetleri bütüncül bir çerçevede ele alarak hem bireysel hem de toplumsal uyumu desteklemektedir. Dijital çözümlerden saha temelli müdahalelere, kriz yönetiminden manevi rehberliğe kadar uzanan uygulamalarla gençlerin erişilebilir ve sürdürülebilir destek mekanizmalarına ulaşması sağlanmaktadır. Böylece ruh sağlığı alanında güçlenen gençlerin, daha dirençli, katılımcı ve sağlıklı bir toplumsal yapı içinde yer almaları hedeflenmektedir.

15.2.1. Psikososyal Destek Platformu

Gençlik ve Spor Bakanlığı, gençlerin ruhsal iyilik hâlini güçlendirmek, psikolojik dayanıklılıklarını artırmak ve sosyal uyum süreçlerini desteklemek üzere psikososyal hizmetleri bütüncül bir yapı altında yürütmektedir. Bu kapsamda geliştirilen Psikososyal Destek Platformu (psd.gsb.gov.tr), gençlerin psikolog ve sosyal çalışmacılardan çevrim içi veya yüz yüze randevu alarak profesyonel danışmanlık hizmetlerine erişimini kolaylaştıran yenilikçi bir dijital sistemdir. 2024 yılında pilot olarak başlatılan platform, kısa sürede 81 ilde yaygınlaştırılmış ve 153.000 genç tarafından aktif şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

15.2.2. Psikososyal Destek ve Krize Müdahale Ekibi ve Psikososyal Destek Eylem Planı

Acil durumlara hazırlık amacıyla oluşturulan Psikososyal Destek ve Krize Müdahale Ekibi ile Psikososyal Destek Eylem Planı, afet ve kriz dönemlerinde hızlı ve etkin müdahaleyi sağlamak üzere yapılandırılmıştır. Bu yapı; gençlerin ruh sağlığının korunması, travma sonrası uyum süreçlerinin desteklenmesi ve kurumsal eş güdümün güçlendirilmesi amacıyla sahada aktif olarak görev yapmaktadır.

Ayrıca genç sporcuların psikolojik performansını desteklemek üzere Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri (THOM) ve Sporcu Eğitim Merkezleri (SEM) bünyesinde spor psikologları istihdam edilmekte; motivasyon, stres yönetimi, hedef belirleme, yarışma kaygısı ve takım dinamikleri gibi değer taşıyan alanlarda profesyonel destek sunulmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğiyle yürütülen Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri, Gençlik Merkezleri ve yurtlarda gençlerin manevi güçlenme, aidiyet, değerler temelli yönelim ve yaşam rehberliği ihtiyaçlarını karşılamaya devam etmektedir. 2024 yılında İstanbul ve Trabzon'da yapılan eğitim ve değerlendirme toplantıları ile uygulamanın niteliği artırılmış; 2025 yılında Çanakkale'de düzenlenen çalıştay ile hizmetin etki analizi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca "Birlikte Güçlenme Programı" ile manevi danışmanlar ve ruh sağlığı çalışanlarının iş birliği artırılarak ortak müdahale modelleri geliştirilmiştir.

Ruh sağlığı personelinin mesleki gelişimini güçlendirmek amacıyla Pozitif Psikoloji Eğitimi başta olmak üzere pek çok uzmanlık eğitimi uygulanmış; 2025 yılı içerisinde toplam 455 uzmana hizmet içi eğitim verilmiştir. Sağlık Bakanlığı ile yürütülen "Senin İçin Buradayız" ve "Kendine İyi Bak" temalı programlardan 27.607 genç faydalanmış; "Gençlerle İletişim" eğitimleri ile 3.200 Bakanlık personelinin niteliği artırılmıştır.

Afetlere hazırlık kapasitesini geliştirmek amacıyla AFAD iş birliğiyle yürütülen "afet farkındalık" eğitimleri kapsamında bugüne kadar 69.267 genç ve 24.639 personel, afet öncesi hazırlık, afet anında doğru davranış biçimleri ve afet sonrası psikososyal destek konularında bilgilendirilmiştir.

Tüm bu faaliyetlerle Gençlik ve Spor Bakanlığı; ruh sağlığı destek sistemini dijital, erişilebilir ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturarak gençlerin psikolojik dayanıklılığını güçlendiren, sosyal uyumlarını artıran ve krizlere karşı hazırlıklı bir gençlik ekosistemi oluşturmaktadır.

15.3. Sosyal Katılım ve Aktif Yurttaşlık Temelli Gençlik Çalışmaları

Sosyal katılım ve aktif yurttaşlık temelli gençlik çalışmaları, gençlerin toplumsal yaşamın her alanında söz sahibi olmalarını, karar alma süreçlerine dâhil olmalarını ve demokratik kültürü içselleştirmelerini amaçlamaktadır. Bu çerçevede kapsayıcılık, gönüllülük, hak temelli yaklaşım ve çok paydaşlı iş birlikleri temel ilkeler olarak benimsenmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü.
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan gençlerle bir araya geldi.

Gençlerin sosyal uyum becerilerini geliştiren, farklılıklarla bir arada yaşam kültürünü güçlendiren ve katılım kanallarını çeşitlendiren uygulamalar hayata geçirilmektedir. Böylece gençler, yalnızca hizmetlerden yararlanan bireyler değil; toplumsal dönüşümün aktif öznesi ve sorumlu yurttaşları olarak desteklenmektedir.

15.3.1. Engelsiz Gençlik Merkezi Çalışmaları

Toplumsal kapsayıcılık, gençlik politikalarının temel taşlarından biridir. Bu doğrultuda özel gereksinimli bireylerin sosyal yaşama katılımını kolaylaştıran mekânsal ve içeriksel düzenlemeler, yalnızca bireysel hakların temini açısından değil; aynı zamanda toplumsal bütünleşmenin sağlanması bakımından da kilit önemdedir.

Mersin Engelsiz Gençlik Merkezi

Özel gereksinimli gençlere yönelik erişilebilir, nitelikli ve özgün hizmet alanları oluşturma hedefiyle yürütülen çalışmalar kapsamında hayata geçirilen Engelsiz Gençlik Merkezi, gençlik çalışmalarında eşitlikçi bir yaklaşımın kurumsal karşılığı olmayı amaçlamaktadır.

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü öncülüğünde, Mersin Mezitli'de özel gereksinimli gençlere yönelik Engelsiz Gençlik Merkezi açılmasına yönelik kapsamlı bir çalışma yürütülmektedir. Bu kapsamda 12 Ocak 2024 itibarıyla saha incelemeleri ve planlama toplantıları gerçekleştirilmiştir.

15.3.1.1. Komisyon ve Planlama Süreci

- 12 Ocak 2024 tarihinde düzenlenen teknik inceleme toplantısına;
  - Alanında uzman akademisyenler,
  - Bakanlık temsilcileri,
  - Uzman personel ve proje paydaşları katılmıştır.
- Tesisin mevcut inşaat durumu sahada yerinde incelenmiş; engelli gençlerin ve ailelerinin beklenti ve ihtiyaçlarını gözeten bir model oluşturulması hedeflenmiştir.

15.3.1.2. Fiziksel Olanaklar

- Tüm mekânlar erişilebilirlik ilkeleri doğrultusunda planlanmıştır.
- Merkezde yer alacak temel donanımlar:
  - Spor salonları,
  - Hidroterapiye uygun havuz,
  - Atölye alanları,
  - Dinlenme ve sosyal etkileşim alanları.

Eğitim ve Faaliyet İçerikleri

- Farklı engel gruplarına uygun şekilde modüler olarak kurgulanmış eğitim programları ve atölye çalışmaları hazırlanacaktır.
- Eğitimciler ve personel için kapsayıcı yaklaşıma dayalı özel eğitimler uygulanacaktır.
- Özel gereksinimli gençlere yönelik akranları ile bir arada katılım gösterebilecekleri:
  - Akademi çalışmaları,
  - Hobi ve beceri kulüpleri,
  - Sosyal katılımı teşvik eden etkinlikler planlanacaktır.

Bu merkez ile engelli gençlerin Gençlik Merkezlerine erişimi kolaylaştırılmakta; spor, sanat, kültür ve eğitim gibi çok boyutlu faaliyet alanları aracılığıyla sosyal yaşamın aktif birer öznesi hâline gelmeleri desteklenmektedir. Bu kapsayıcı yaklaşımın ülke genelinde yaygınlaştırılması Bakanlığın temel hedefleri arasında yer almaktadır.

15.3.2. Gençlerle Sivil Anayasa Buluşması

Gençlerin demokratik süreçlere katılımını güçlendirmek ve yeni anayasa tartışmalarında genç bakış açısını görünür kılmak amacıyla 24-26 Mayıs 2025 tarihleri arasında Özgürlükler Adası'nda "Gençlerle Sivil Anayasa Buluşması" düzenlenmiştir. Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelen gençleri kapsayıcı bir platformda bir araya getiren bu buluşmaya 46 ilden 300 genç katılmıştır. Program; panel oturumları, bireysel konuşmalar, yuvarlak masa çalıştayları ve etkileşimli etkinliklerden oluşan çok boyutlu bir içerikle yürütülmüş, gençlere görüşlerini ifade edebilecekleri demokratik bir tartışma zemini sunmuştur.

Etkinliğe gösterilen ilgi oldukça yüksek olmuş; toplam 1.502 başvuru arasından katılımcılar, eğitim durumu, motivasyon düzeyi, ilgi alanları ve gönüllülük geçmişi gibi ölçütler dikkate alınarak seçilmiştir. Böylece katılımcı profilinin hem nitelikli hem de temsili bir yapıda olması sağlanmıştır.

Programın ikinci ayağı, 14-15 Ekim 2024 tarihlerinde Ankara'da Ulucanlar Cezaevi Müzesi ve 15 Temmuz Demokrasi Müzesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Bu buluşmaya Ankara, Çankırı, Eskişehir ve Kırıkkale illerinden gönüllü olarak başvuran 150 genç katılmıştır. Gençler, tarihin ve demokratik hafızanın önemli mekânlarında gerçekleştirilen oturumlar aracılığıyla anayasal vatandaşlık, özgürlükler, temel haklar ve gençlik bakış açısıyla demokrasi konularında görüş ve önerilerini paylaşma imkânı bulmuştur.

Her iki etkinlik, Türkiye'nin ikinci yüzyılına yönelik anayasa çalışmalarında gençlerin söz sahibi olmasını amaçlayan stratejik bir katılım modeli oluşturmuş; gençlerin düşünce, beklenti ve önerilerinin karar alma süreçlerine doğrudan yansıtılmasına katkı sağlamıştır. Bu kapsamda program gençlerin demokratik kültürünü destekleyen, ifade özgürlüğünü güçlendiren ve katılımcı vatandaşlık bilincini pekiştiren yenilikçi bir gençlik diyaloğu platformu olarak değerlendirilmektedir.

15.3.3. Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi - UNICEF ile İş Birliği

Birleşmiş Milletler Türkiye Ofisi (UNICEF) ve Gençlik ve spor Bakanlığı iş birliğinde Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi yürütülmektedir. Proje faaliyetleri 2023-2024 Çalışma Planı çerçevesinde yürütülmekte olup 16.12.2024 tarih ve 1004 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile 2025 yılının sonuna kadar uzatılmıştır.

Proje; beceri, gelişim ve katılımı odağa alan sosyal uyum faaliyetleri, okul dışında kalmış çocukların okullaştırılmasını ve Türkçenin öğretilmesini odağa alan eğitim faaliyetleri, koruyuculuk ve önleyicilik çalışmaları ile ruhsal iyilik hâlinin güçlendirilmesi konularını odağa alan çocuk koruma programı olarak 3 ana başlık temelinde uygulanmaktadır.

Sosyal Uyum Faaliyetleri (Ergen Gelişimi ve Katılımı)

Geçici koruma kapsamında bulunan kişiler ile yerel halk arasındaki sosyal uyumu sağlamak amacı ile sahada ve Gençlik Merkezleri bünyesinde yapılan her türlü faaliyeti kapsayan programdır. Sosyal uyum faaliyetleri kapsamında gençlerin beceri ve katılımına ilişkin programlar yürütülmektedir. 2025 yılı Ocak-Ağustos aylarında beceri faaliyetleri kapsamında ulaşılan genç sayısı 252.778; katılım faaliyetleri kapsamında yapılandırılmış programlarla ulaşılan genç sayısı 141.091; katılım faaliyetleri kapsamında tek seferlik programlarla ulaşılan genç sayısı 39.028 olarak tespit edilmiştir.

Eğitim Faaliyetleri (Türkçe Eğitimi/Etüt Programları)

- Türkçe Eğitimleri

Geçici koruma kapsamında bulunan, 8-18 yaş grubunda olup okula gidemeyen veya okulda kaydı bulunmasına rağmen bir sebepten dolayı devam edemeyen gençlerin başlangıç seviyesinde Türkçe eğitimlerinin verilip okullara yönlendirildiği bir programdır. 2025 yılının Ocak-Ağustos aylarında Sertifikalı Türkçe Eğitimleri kapsamında ulaşılan genç sayısı 1.194'tür.

- Etüt Programları

İlköğretim ve ortaöğretim çağındaki dezavantajlı gençlere projenin uygulanmakta olduğu illerdeki Gençlik Merkezlerinde eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve bu gençlerin okul derslerine katkıda bulunmak amacıyla matematik, fen, sosyal bilimler ve dil branşlarında etütler yapılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda 81 ildeki Gençlik Merkezlerine LGS, YKS ve KPSS öğrencileri için kitap desteği (65.760 adet) sağlanmıştır. 2025 yılının Ocak-Ağustos aylarında etüt programları kapsamında ulaşılan genç sayısı 17.238'dir.

Çocuk Koruma Programı

Geçici koruma kapsamında bulunan travma geçmişi olan kişilere, yaşadıkları stresi azaltma ve travma sonrası ortaya çıkan olumsuz durumlarla baş edebilme becerileri kazandırmak amacıyla yapılan çalışmaları kapsayan programdır.

- Vaka Tespit ve Yönlendirme

Gençlerin ihtiyaçlarının belirlenerek uzmanlaşmış hizmetlere yönlendirilmesini odağa alan çalışmalardır.

- Odaklaşmış Grup Oturumları:

Beceri kazandırma ve ruhsal iyilik hâlinin güçlendirilmesi kapsamında Gençlik Merkezine gelen sığınmacı ve Türk çocuk ve ergenlere yönelik 4 haftalık oturumlar ile yapılandırılmış grup çalışmaları yapılmaktadır. Program kapsamında sahada çalışan psikolog ve psikolojik danışmanlar aracılığıyla yapılan yapılandırılmış grup oturumları aşağıda yer almaktadır:

  - Psikolojik dayanaklılık,
  - Öfke kontrolü,
  - İletişim becerileri,
  - Sınav kaygısı,
  - Duygularımızı ifade edebilmek,
  - Kriz yönetimi,
  - Çatışma çözme ve ara buluculuk becerileri,
  - Akran zorbalığı,
  - Stresle başa çıkma.

- Toplum Temelli Ruh Sağlığı Hizmetleri (Seminerler):

Koruyucu ve önleyici çalışmalar kapsamında yapılan toplum temelli ruh sağlığı çalışmaları aşağıda yer almaktadır.

  - Kaygı yönetimi,
  - Çocuk hakları farkındalık eğitimi,
  - Çocukların sosyal ve duygusal becerilerini geliştirici etkinlikler,
  - Aile içi iletişim eğitimi,
  - Gençlere yönelik motivasyon görüşmeleri,
  - Çocuk hakları,
  - Cinsel sömürü ve istismarın önlenmesi,
  - Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi.

- Uzmanlaşmış Hizmetlere Yönlendirme Çalışmaları

Gençlik hizmetleri bünyesinde yapılan vaka tespit çalışmaları sonucunda risk durumu tespit edilen kişiler diğer kamu kurum ve kuruluşlara yönlendirilerek ihtiyaçları giderilmeye çalışılmaktadır. Risk durumunun orta ve altında olduğu durumlarda Gençlik Merkezleri bünyesinde hizmet verilmektedir.

Uzmanlaşmış hizmetler kapsamında yapılan yönlendirmeler aşağıda belirtildiği gibidir.

- Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı,
- Sağlık Bakanlığı,
- Millî Eğitim Bakanlığı,
- Türk Kızılay,
- Diğer Kurum ve Kuruluşlar (AFAD, Göçmen Sağlığı Merkezi, Yeşilay Danışmanlık Merkezi, Sosyal Yardımlaşma Vakfı, Rehberlik ve Araştırma Merkezi vb.).

■ Aile Bilgilendirme Çalışmaları

Koruyucu ve önleyici çalışmalar kapsamında anne, baba, kız ve erkek çocuklarına yönelik yapılandırılmış farkındalık oturumları yapılmaktadır. Bu program kapsamında hem çocuk hem ergen hem de aileler ile çalışmalar yürütülmektedir. Olumlu ebeveynlik oturumları ile ana baba, kız ve oğlan çocuklarına yönelik yapılandırılmış oturumlar gerçekleştirilmektedir.

■ 2025 Yılı İçinde Program Kapsamında Yapılan ve Katılım Sağlanan Eğitimler

- Kitlesel Travmalarda Kısa ve Uzun Vadede Etkili Psikoterapötik Grup Becerileri Eğitimi

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından düzenlenen ve eğitimleri Travma ve Afet Ruh Sağlığı Çalışmaları Derneği (TARDE), Can Sağlığı Vakfı, İstanbul Gelişim Üniversitesi ve Terapi Bilimleri Akademisi ekipleri tarafından verilen eğitim, 17-20 Şubat 2025 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenmiştir. Program, krize müdahale sürecine ilişkin temel teknikleri barındırmaktadır.

- Akrandan Akrana Psikolojik İlk Yardım Süpervizyon Programı

Akrandan Akrana Psikolojik İlk Yardım Süpervizyon Programı, UNICEF tarafından 26-28 Şubat 2025 tarihleri arasında Gaziantep'te düzenlenmiştir. Programa; İzmir, Mersin, Malatya, Adıyaman, Şanlıurfa illerinde Çocuk Koruma Programı'nda çalışan psikologlar katılım sağlamıştır. Program kapsamında sahada yapılan uygulama pratikleri üzerine değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

- Dijital Güvenli Alan Çalıştayı

Dijital Güvenli Alan Çalıştayı, UNICEF tarafından 24-28 Mart 2025 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenmiştir. Çalıştaya Adana, Mersin ve Malatya illerinde Çocuk Koruma Programı'nda çalışan psikologlar katılım sağlamıştır.

Çalıştay kapsamında https://laaha.org/tr/ sitesinin içerikleri tanıtılmıştır.

- Akran Zorbalığı Odaklı Psikososyal Destek ve Pozitif Ebeveynlik Programı Eğitici Eğitimi

UNICEF Türkiye, Hayata Destek Derneği (STL) ve Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) iş birliğiyle geliştirilen Akran Zorbalığı Odaklı Psikososyal Destek ve Pozitif Ebeveynlik Programı Eğitici Eğitimi 17-20 Haziran 2025 tarihlerinde Ankara'da düzenlenmiştir. Programa Adana, Mersin ve Malatya illerinde Çocuk Koruma Programı'nda çalışan psikologlar katılım sağlamıştır. Program, 6-17 yaş aralığındaki çocukların akran zorbalığına karşı psikolojik dayanıklılığını ve iyi oluş hâlini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Program, yapılandırılmış ve yaşa uygun psikososyal destek oturumları yoluyla uygulanmakta olup aynı zamanda bakım verenlerin hem mülteci hem de ev sahibi topluluklardan çocuklar için güvenli ve destekleyici bir ortam oluşturmasına katkı sağlayacak olumlu ebeveynlik uygulamalarını da teşvik etmektedir.

- Çocuk Koruma ve Çocuk Güvenliği Eğitimi

Gençlik ve Spor Bakanlığı ve UNICEF iş birliğinde yürütülen Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi kapsamında, ruh sağlığının kalitesini artırmak ve bakanlık personelinin gelişimine katkı sağlamak amacıyla gençlik çalışanlarına yönelik 30 Ağustos-5 Eylül 2025 tarihleri arasında Batman ili Hasankeyf ilçesi Hasankeyf Gençlik Kampında, çocuk koruma ve çocuk güvenliği eğitimi yapılmıştır.

Çocuk koruma ve çocuk güvenliği eğitimi; psikoloji, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ile sosyal hizmet gibi alanlarda uzmanlık gerektirmesi nedeniyle eğitim için başvuru çağrısına çıkılmamıştır. Bu kapsamda, ilgili bölümlerden mezun olan gençlik çalışanları önceden belirlenmiştir. Programa toplamda 45 gençlik çalışanı katılım sağlamıştır.

- 2025 Yılı Ocak-Mayıs Çocuk Koruma Programı Verileri

2025 yılı Ocak-Ağustos tarihleri arasından Çocuk Koruma Programı'nda çalışan psikologlar tarafından Gençlik Merkezleri bünyesinde gerçekleştirilen psikososyal destek çalışmaları neticesinde 5.925'i erkek; 8.849'u kız olmak üzere toplamda 14.774 kişiye ulaşılmıştır.

15.3.4. Gençlik Sosyal Gelişim Programı (GSGP)

Japon Hükûmeti tarafından Japon Sosyal Gelişim Fonu kapsamında Dünya Bankası aracılığıyla gençlik alanına tahsis edilen hibe ile başlatılan ve Gençlik Spor Vakfı tarafından yürütülen Gençlik Sosyal Gelişim Programı, 2006 yılında uygulamaya konulmuş ve Türkiye genelinde 81 il ile 53 ilçedeki Gençlik Merkezlerinde faaliyet göstermiştir. Yaklaşık iki yıl süren ve Ocak 2009'da tamamlanan program; gençlerin sosyal, ekonomik ve siyasal hayata uyumunu destekleyerek toplumsal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedeflemiştir. Program, gençlerin topluma aktif katılım göstermelerine, kişisel gelişimlerini

destekleyecek deneyimler edinmelerine ve kendi geleceklerini daha bilinçli biçimde şekillendirmelerine yönelik çeşitli olanaklar sunmuştur.

Projenin hedef kitlesini, 15-29 yaş arası gençler oluşturmuş ve çalışmalar dört ana tema altında yürütülmüştür: Gençlik Katılımı ve Yetkilendirme, Gençlik İstihdamı Girişimleri, Gençlik Kültür Köprüleri ve Gençlik Politikaları. Bu temalar doğrultusunda, özellikle sosyoekonomik açıdan dezavantajlı bölgelerde gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile Gençlik Merkezlerinin kurumsal kapasiteleri güçlendirilmiş; gençlerin sosyal ve ekonomik hayata daha etkin biçimde katılabilmeleri için çeşitli uygulamalar hayata geçirilmiştir. Proje süresince yaklaşık 10.000 gence doğrudan erişilmiş, aktif olarak görev yapan 500'e yakın gönüllü aracılığıyla gönüllülük kültürünün yaygınlaşmasına ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasına önemli katkılar sağlanmıştır. Bunun yanında, genç bireylerin Avrupa Birliği ile ortak proje geliştirme becerilerinin desteklenmesi ve gençlik politikalarının oluşturulmasına yönelik adımlar, programın toplumsal gelişime yaptığı katkıyı güçlendiren unsurlar arasında yer almıştır.

Gençlik Sosyal Gelişim Programı (GSGP); Türkiye'de gençlik alanında kapsamı, uygulama modeli ve uluslararası iş birliği niteliği bakımından öncü bir girişim olarak değerlendirilmektedir. Program, gençliğe ilişkin çalışmaların uzun yıllar ağırlıklı olarak spor ve serbest zaman faaliyetleri ekseninde şekillendiği bir dönemde, gençlerin toplumsal bütünleşmesi, istihdam edilebilirliği, katılım kapasitesi ve kültürler arası etkileşimi gibi çok boyutlu alanları aynı çatı altında ele alarak Türkiye'de gençlik politikasının kapsamını genişletmiştir.

Gençlik Merkezleri ile sivil toplum örgütlerini güçlendiren yapısı, gönüllülüğü kurumsal bir unsur hâline getirmesi ve gençleri sosyal kalkınma süreçlerinin aktif öznesi olarak konumlandırması; programın Türkiye'de gençlik çalışmaları için yeni bir paradigma oluşturmasına imkân tanımıştır. Bu yönüyle program hem gençlik kurumlarının gelişimine hem de gençlik politikasının içeriksel çeşitlenmesine yön veren ve sonraki yıllarda geliştirilen ulusal gençlik programlarına zemin hazırlayan erken dönem bir model niteliği taşımaktadır.

15.3.5. Gençler Bakanlığında Projesi

Gençlerin karar alma süreçlerine doğrudan katılımını güçlendirmeyi amaçlayan "Gençler Bakanlığında" Projesi, 2021 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hayata geçirilen yenilikçi ve katılımcı bir model olarak öne çıkmaktadır. Demokratik toplumların temel bileşenlerinden biri olan genç katılımını kurumsal düzeyde teşvik eden bu girişim, gençlerin yalnızca kamu politikalarının nesnesi değil, aynı zamanda aktif paydaşı ve yönlendiricisi olmalarını hedeflemektedir. Proje, gençlerin kendi geleceklerine ilişkin politika süreçlerine doğrudan erişim sağlamalarına, Bakanlık çalışmalarını tanımalarına ve gençlik alanındaki karar mekanizmalarına katkı sunmalarına imkân tanımaktadır.

Program kapsamında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden seçilen gençler belirli dönemlerde Ankara'da misafir edilmekte; bu süreçte Bakanlık birimlerini ziyaret ederek politika geliştiriciler, uzmanlar ve üst düzey yöneticilerle doğrudan temas kurma fırsatı bulmaktadır. Gençler; Gençlik ve Spor Bakanlığının görev alanlarını yakından tanıma, politika oluşum süreçlerine ilişkin bilgilendirme oturumlarına katılma, görüş ve önerilerini karar vericilere iletme gibi etkinliklerle katılımcı bir öğrenme deneyimi yaşamaktadır. Ayrıca Ankara'nın sosyal, kültürel ve tarihî mekânlarına gerçekleştirilen ziyaretler aracılığıyla gençlerin şehir deneyimleri zenginleştirilmekte; programın hem içerik hem bağlam açısından bütüncül bir öğrenme ortamı sunması sağlanmaktadır.

Bu proje, gençlerin yürütülen çalışmaların merkezinde yer almasını teşvik ederek onların aidiyet duygusunu güçlendirmekte ve gençlik politikalarının sahadaki ihtiyaçlarla daha uyumlu şekilde şekillenmesine katkı sunmaktadır. Aynı zamanda gençler ile kamu otoritesi arasında sürdürülebilir bir iletişim ve güven zemini oluşturarak katılımın kurumsallaşmasına hizmet etmekte; gençlerin yönetime aktif katılımını bir hedef olmanın ötesine taşıyıp Bakanlık kültürünün kalıcı bir parçası hâline getirmektedir.

15.4. Afet, Kriz ve Toplumsal Dayanıklılık Temelli Gençlik Çalışmaları

Afet, kriz ve toplumsal dayanıklılık temelli gençlik çalışmaları; gençlerin afetlere hazırlık, kriz anında etkin rol alma ve afet sonrası iyileşme süreçlerine aktif katılımını desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu yaklaşım, yalnızca acil müdahaleyi değil; psikososyal iyilik hâlinin güçlendirilmesini, dayanışma kültürünün yaygınlaştırılmasını ve gençlerin toplumsal direncin önemli bir bileşeni hâline gelmesini odağa almaktadır. Kurumsal kapasite, gönüllülük ve çok paydaşlı iş birlikleri temelinde yürütülen çalışmalarla gençlerin krizlere karşı bilinçli, donanımlı ve sorumluluk alan bireyler olarak güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Böylece afet ve kriz dönemleri, gençlerin toplumsal dayanıklılığı artıran aktif öznelere dönüştüğü bir öğrenme ve yeniden inşa sürecine dönüşmektedir.

15.4.1. 6 Şubat Depremleri Sonrası Çalışmalar

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, Türkiye'nin yakın tarihinde yaşadığı en yıkıcı afetlerden biri olarak geniş bir coğrafyada etkisini göstermiştir. Depremlerden etkilenen 11 ilde Gençlik ve Spor Bakanlığı, tüm kurumsal kapasitesini harekete geçirerek hızlı, sistematik ve çok boyutlu bir destek mekanizması yürütmüştür. Bakanlık, Gençlik Merkezleri, yurtlar, gençlik kampları, spor tesisleri ve geniş gönüllü ağı üzerinden arama-kurtarma, lojistik, insani yardım, barınma, psikososyal destek ve çocuk-gençlik odaklı çalışmaların eş güdümünde önemli roller üstlenmiştir.

- Barınma ve Acil Destek Hizmetleri

Depremin hemen ardından Bakanlık, mevcut tesis altyapısını hızlı biçimde acil barınma alanlarına dönüştürmüştür. Bu kapsamda:

- 11 ilde 412 yurt, 98 spor tesisi ve 23 gençlik kampı geçici barınma merkezi olarak hizmet vermiştir.
- Yaklaşık 520.000 afetzedeye barınma desteği sağlanmıştır.
- Barınma alanlarında sıcak yemek, hijyen, sağlık desteği ve temel ihtiyaç temini kesintisiz sürdürülmüştür.

Bu süreçte, Bakanlığın eş güdümünde oluşturulan Gençlik ve Spor Gönüllüleri Afet ekipleri, afetin ilk saatlerinden itibaren sahada yer alarak arama kurtarma çalışmalarına destek olmuş; lojistik yardım, dağıtım organizasyonu, çadır kent yönetimi ve sosyal destek faaliyetlerinde görev almışlardır.

- Psikososyal Destek ve Çocuk-Gençlik Çalışmaları

Depremin yarattığı psikolojik etkilerin azaltılması amacıyla 2023-2025 döneminde yürütülen Gençlik Merkezleri Afet Destek Programı, Türkiye genelinden gönüllü olarak katılan 2.000 gençlik liderinin sahada aktif görev almasıyla yürütülmüştür. Program kapsamında:

- 134 geçici barınma alanında Çocuk ve Gençlik Etkinlik alanları kurulmuştur.
- Yaklaşık 1,2 milyon çocuk ve gence sanat, spor, drama, müzik ve atölye etkinlikleri sunulmuştur.
- 70.000 genç, psikolojik danışmanlık ve motivasyon çalışmalarıyla doğrudan desteklenmiştir.

Bu faaliyetler, afet bölgesinde çocuk ve gençlerin yeniden normalleşme süreçlerine katılımını sağlamak, dayanışma duygusunu güçlendirmek ve umut inşa etmek açısından önemli bir işlev görmüştür.

- Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı

29 Ağustos 2024 tarihinde ilan edilen Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı, depremden etkilenen bölgelerdeki gençlerin sosyal, kültürel ve psikolojik güçlenme süreçlerini desteklemeyi amaçlayan yenilikçi bir hibe mekanizmasıdır. Programa sivil toplum kuruluşları ve spor kulüpleri başvuruda bulunmuş; değerlendirme kriterlerini karşılayan projeler Bakanlık tarafından desteklenmiştir.

Programın genel amacı;

- Afetin olumsuz etkilerini gençler üzerinde azaltmak,
- Afetle mücadelede gençlerin toplumsal direncini artırmak,
- Sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetlere katılımlarını güçlendirmek,
- Bölgedeki gençlere beceri, deneyim ve kapasite geliştirme fırsatları sunmaktır.

Bunun yanında program, afetle mücadelede görev alan ve bölgeyle doğrudan temas hâlinde olan sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesine de özel önem vermektedir.

Programın özel amacı ise, afet sonrası hassasiyet düzeyi yüksek genç gruplarının çok boyutlu olarak desteklenmesi, bu gençlerin karşılaştıkları sorunlara uygun çözüm mekanizmalarının geliştirilmesi ve afet sonrası iyileşme süreçlerinde gençlerin aktif, katılımcı ve güçlendirilmiş bir özne olarak yer almalarını sağlamaktır. Başvurusu yapılan projeler; ilham verici nitelikleri,

gençlere erişim kapasitesi, temel hizmetlere erişimi güçlendirme potansiyeli, sosyal-kültürel etkinliklerle gençlerin potansiyelini açığa çıkarma hedefleri ve güçlü bir sivil katılım bilinci oluşturma katkıları çerçevesinde değerlendirilerek desteklenmiştir.

15.4.2. Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı

9 Ağustos 2024 tarihinde duyurulan Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı, depremden etkilenen bölgelerde yaşayan gençlerin ihtiyaçlarına yönelik bütüncül bir destek mekanizması oluşturma amacıyla başlatılmıştır. Programa sivil toplum kuruluşları ve spor kulüpleri başvurmuş; değerlendirme kriterlerini karşılayan projeler Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından desteklenmiştir. Böylece hem afet sonrası iyileşme sürecine gençlerin aktif katılımı sağlanmış hem de yerel düzeyde gençlik odaklı kapasite geliştirme çalışmaları teşvik edilmiştir.

Program, depremden etkilenen 11 ilde yaşayan gençlerin sosyal, kültürel, toplumsal ve sportif alanlardaki katılımını artırmayı ve afetin yarattığı olumsuz etkilerle başa çıkabilme güçlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda program, gençlerin afet sonrası yaşam koşullarına uyum sağlama süreçlerini kolaylaştırmak, psikososyal dayanıklılıklarını güçlendirmek ve yeniden toplumsal hayata aktif şekilde katılmalarını teşvik etmek üzere tasarlanmıştır.

Destek programının genel amacı; afetin gençler üzerindeki fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilerini azaltmak; onların bilgi, beceri ve deneyim kazanmalarını sağlayarak potansiyellerini ortaya çıkarabilecekleri güvenli ve destekleyici alanlar oluşturmak olarak belirlenmiştir. Program aynı zamanda, afetle mücadele eden sivil toplum kuruluşlarının kapasitesinin güçlendirilmesine ve gençlerle çalışan yerel yapılar arasında iş birliği ağlarının geliştirilmesine önem vermektedir.

Programın özel amacı ise afetlere karşı dirençli toplum yaklaşımı çerçevesinde gençlerin farkındalık, katılım ve dayanıklılık düzeylerini artırmak, onların çok yönlü gelişimlerini destekleyecek yeni fırsatlar yaratmak ve afet sonrası ortaya çıkan zorluklara karşı çözüm üretebilmelerine imkân sağlamaktır. Bu kapsamda özellikle kırılgan ve hassasiyet düzeyi yüksek genç gruplarına yönelik çok boyutlu müdahaleler önceliklendirilmiştir.

Program kapsamında desteklenen projeler; gençlere ilham veren, güçlendirici deneyimler sunan, gençlerin temel ve özellikli hizmetlere etkin erişimini sağlayan ve onların eğitsel, kültürel, sosyal ve sportif faaliyetler aracılığıyla potansiyellerini geliştirmesine imkân tanıyan içeriklere göre seçilmiştir. Ayrıca projelerin, gençlerin aktif yurttaşlık ve sivil katılım duygusunu pekiştirmesine, yerel topluluklarla bağlarını güçlendirmesine ve afet sonrası yeniden inşa sürecinde sorumluluk üstlenmelerine katkı sunması gözetilmiştir.

Bu yönleriyle program, afet bölgesindeki gençlerin güçlendirilmesi ve toplumun genel direncinin artırılması yolunda stratejik bir adım niteliği taşımaktadır.

15.4.3. Psikolojik İlk Yardım Eğitici Eğitimi

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı (JICA) arasında imzalanan protokol çerçevesinde yürütülen "Türkiye'de Depremden Etkilenen Bölgelerde Psikososyal Destek Projesi," deprem sonrası iyileşme sürecine çok yönlü katkı sağlamayı amaçlayan kapsamlı bir girişimdir. Proje kapsamında özellikle Gaziantep, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde psikososyal destek, eğitim, araştırma ve gençlik faaliyetleri bütüncül bir yaklaşımla yürütülmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda afet sonrası psikososyal desteğin gençlik çalışmalarıyla bütünleşmesine yönelik çeşitli pilot uygulamalar hayata geçirilmiştir.

Projenin ilk uygulama adımı olan "psikolojik ilk yardım (PİY) eğitimi," 18-20 Temmuz 2023 tarihlerinde Gaziantep'te gerçekleştirilmiştir. Bunu, 24-26 Temmuz 2023 tarihlerinde Kahramanmaraş'ta düzenlenen "STEAM Eğitimlerinde Psikososyal Yaklaşım" atölyesi takip etmiştir. Bu çalışmalar sırasında elde edilen deneyimler, psikososyal destek süreçlerinin gençlerle doğrudan temas hâlinde çalışan personel tarafından etkin bir şekilde yürütülmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Bu nedenle Bakanlık ve il müdürlüklerinde görev yapan psikologlardan seçilen 60 uzmanın eğitmen niteliği kazanmasına yönelik "psikolojik ilk yardım eğitici eğitimi," 13-15 Eylül 2023 tarihlerinde İzmir'de başarıyla tamamlanmıştır.

Pilot uygulamaların devamı niteliğinde olan "psikolojik ilk yardım/çocuklar için psikolojik ilk yardım (PFA/PFA-C) eğitici eğitimi," afet bölgesinde görev yapan gençlik liderleri ile psikologların psikososyal desteği gençlik çalışmalarıyla nasıl bütünleşebileceklerine odaklanmıştır. Bu kapsamda 12-15 Eylül 2023 tarihleri arasında İzmir'de 20 psikolog, 10 gençlik lideri, 30 gönüllü gençlik lideri ve 4 gözlemcinin katılımıyla kapsamlı bir eğitim programı yürütülmüştür. Eğitimin ikinci aşaması olan "çocuklar için psikolojik ilk yardım eğitici eğitimi" ise, 31 Ekim-3 Kasım 2023 tarihlerinde Gaziantep'te gerçekleştirilmiştir. Bu programa, İzmir'de eğitim alan psikologlar ile Japon uzman eğitmenler rehberliğinde gençlik liderleri ve gençlerden oluşan 50 kişilik ekip katılmış; uygulamalı eğitimler yoluyla afet ortamında çocuk ve gençlerle çalışmaya yönelik özel teknikler geliştirilmiştir.

Bu kapsamlı eğitim süreci, afet sonrası gençlik çalışmaları içinde psikososyal destek bileşenlerinin kurumsal olarak güçlendirilmesine, sahada görev yapan personelin yetkinliğinin artırılmasına ve dayanıklı toplum yaklaşımının gençlik ekseninde yaygınlaştırılmasına önemli katkı sağlamıştır.

15.5. Gönüllülük ve Toplumsal Dayanışma Temelli Gençlik Çalışmaları

Gönüllülük ve toplumsal dayanışma temelli gençlik çalışmaları, gençlerin toplumsal sorunlara duyarlılık geliştirmesini, sorumluluk üstlenmesini ve ortak iyilik etrafında aktif biçimde harekete geçmesini hedeflemektedir. Bu yaklaşım, gönüllülüğü geçici bir faaliyet alanı olmanın ötesine taşıyarak gençlerin yaşam boyu sürdürebilecekleri bir değer ve yurttaşlık pratiği hâline getirmeyi amaçlamaktadır. Kurumsal programlar ve destek mekanizmaları aracılığıyla gençlerin sosyal fayda üreten çalışmalara katılımı teşvik edilmekte, dayanışma kültürü güçlendirilmektedir. Böylece gençler, toplumsal bütünleşmeye katkı sunan, empati ve sorumluluk bilinci yüksek aktif bireyler olarak desteklenmektedir.

15.5.1. Gençlerin İyilik Ağacı Projesi

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hayata geçirilen Gençlerin İyilik Ağacı Projesi, gençlerde iyilik yapma bilincini güçlendirmeyi, iyilik davranışının günlük yaşamın doğal bir parçası hâline gelmesini teşvik etmeyi ve yapılan iyiliklerin kişiden ziyade toplumsal etki boyutuyla görünür olmasını amaçlayan ulusal bir sosyal sorumluluk programı olarak hayata geçirilmiştir. Tüm Gençlik Merkezlerinde uygulanmaya başlayan proje, gençlerin yerel ve küresel sorunlara duyarlılık geliştirmesine, toplumsal dayanışmayı deneyimlemesine ve sosyal katkı süreçlerine aktif katılım göstermesine yönelik önemli bir farkındalık çalışması olarak tasarlanmıştır.

Gençlerin İyilik Ağacı Projesi, topluma hizmet odaklı geniş bir faaliyet yelpazesi sunmuş olup aşağıdaki kategorilerde etkinlikler yürütülmüştür:

- Çevre,
- Halk sağlığı,
- Güvenlik,
- Okuma-yazma ve eğitim destekleri,
- Afet yardımı,
- Toplumun geliştirilmesi,
- Çocuklara yardım,
- Yaşlılara yardım,
- İhtiyaç sahiplerine yardım.

Bu yapısıyla proje, gençlerin gönüllülük deneyimlerini kurumsal bir çerçevede güçlendirmekte; sosyal dayanışma, toplumsal sorumluluk, çevresel duyarlılık ve insani değerler gibi alanlarda gençlerin aktif yurttaşlık rollerini desteklemiştir. Ayrıca iyilik temelli faaliyetlerin kaydedilmesi ve görünür olması yoluyla, gençlerin yaptığı katkının sosyal etkisinin izlenebilir hâle gelmesine de katkı sağlamaktadır. Proje 2020 yılından sonra "Gönüllülük Timleri" adıyla Gençlik Merkezlerinde sürdürülmeye devam etmiştir.

15.5.2. Afet ve Rehabilitasyon Gönüllüleri

2013 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından kurulan Afet ve Rehabilitasyon Gönüllüleri (GARD) Programı, afet sonrası süreçlerde afetzedelere psikolojik destek ve rehabilitasyon hizmetleri sunmak amacıyla geliştirilmiştir. Program kapsamında gençlik liderleri; psikososyal destek, afet sonrası sosyal uyum, saha çalışması ve kriz dönemlerinde gençlere yönelik destek mekanizmalarının işletilmesi gibi alanlarda özel eğitimlerden geçirilmiş ve afet durumlarında görevlendirilebilecek nitelikli bir gönüllü havuzu oluşturulmuştur.

Bu yapı, gençlerin afet yönetimi süreçlerine aktif olarak katılımını teşvik etmekte hem toplum dayanıklılığını artırmayı hem de gençlerin insani yardım çalışmalarında sorumluluk üstlenmesini desteklemektedir.

Proje günümüzde de uygulanmaya devam etmektedir. Afet ve acil durum süreçlerinde operasyonel kapasitenin güçlendirilmesi amacıyla AFAD ile ortak eğitim programları yürütülmekte; psikososyal destek alanındaki genç gönüllü kapasitesi düzenli olarak güncellenmektedir.

15.5.3. Damla Gönüllülük Hareketi

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2014 yılından itibaren yürütülen Damla Gönüllülük Hareketi; gençlere gönüllülük bilinci kazandırmak, toplumsal dayanışmayı güçlendirmek ve gençlerin farklı sosyal gruplarla etkileşim yoluyla kişisel gelişimlerini desteklemek amacıyla tasarlanmış ulusal bir sosyal sorumluluk programıdır. Proje, kadın ve erkek katılımcılar için yıl içinde eşit sayıda program düzenlenmesini esas almakta; katılımcıların seçimleri ise, Türkiye'de öğrenim gören ulusal ve uluslararası öğrencilerin başvuru yaptığı Genç Gönüllüler Platformu üzerinden yapılmaktadır. Böylece program; kültürel çeşitliliği kapsayan, gönüllülük temelli geniş bir genç kitlenin gönüllü faaliyetlere dâhil olmasını sağlamaktadır.

Program kapsamında gençler, ziyaret ettikleri şehirlerde toplumun farklı kesimlerine dokunan çok yönlü gönüllülük faaliyetleri yürütmektedir. Yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde gerçekleştirdikleri etkinlikler, sevgi evleri ve çocuk evlerinde çocuklarla yapılan çalışmalar, ilkokul, ortaokul ve lise ziyaretlerinde yürütülen eğitim destek faaliyetleri ve engelsiz yaşam merkezlerinde gerçekleştirilen farkındalık çalışmaları bu faaliyetler arasında yer almaktadır. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı yayınları ve bağışlanan kitaplarla kütüphane kurulumu, zorunlu misafirlerin (depremzede vb.) kamp alanlarında çocuklara yönelik aktiviteler, şehitlik ve mezarlık ziyaretleri, kuş yemliği yapımı, çevre temizliği, ilin tarihî ve kültürel mekânlarının tanıtımı, yöre halkı ve esnaf ziyaretleri ile fidan dikimi gibi çok sayıda toplumsal katkı faaliyeti de gönüllüler tarafından yürütülmektedir.

Bu çalışmalar aracılığıyla gençlere yalnızca gönüllülük bilinci aşılanmamakta, aynı zamanda sosyal sorumluluk bilinci, empati becerisi, çevresel farkındalık, kültürel duyarlılık ve toplumsal aidiyet gibi değerler de kazandırılmaktadır. Program, gençlerin farklı şehirlerde yaşayan topluluklarla doğrudan temas kurmasını sağlayarak hem bireysel gelişimlerine hem de yerel düzeyde sosyal bütünleşmeye katkı sunmaktadır.

2014 yılından 1 Ekim 2025 tarihine kadar geçen süreçte Damla Gönüllülük Hareketi, Türkiye'nin 81 ilinde toplam 219 programla uygulanmış ve bu programlarda 7.562 gönüllü genç aktif olarak görev almıştır. Her yıl artan gönüllü katılımı, programın gençler tarafından benimsendiğini, sürdürülebilir bir gönüllülük kültürünün oluşmasına önemli katkı sunduğunu ve gençlerin topluma değer üretme motivasyonunun güçlendiğini göstermektedir.

Program; gönüllü gençlerin toplumsal sorunlara duyarlılık geliştirmelerini, sosyal sorumluluk temelinde aktif yurttaşlık bilinci kazanmalarını ve gönüllülüğü yaşamlarının bir parçası hâline getirmelerini hedefleyen güçlü bir gençlik hareketi olarak uygulanmaya devam etmektedir.

15.5.4. Gönüllüyüz Biz Proje Destek Programı

Gönüllüyüz Biz Proje Destek Programı; Türkiye'de gönüllülük kültürünün güçlendirilmesi, gençlerin gönüllülük faaliyetlerine katılımının artırılması ve gönüllülüğün sürdürülebilir, sistematik bir yapıya kavuşturulması amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir destek mekanizmasıdır.

Program, 2020-2021 akademik yılından itibaren 166 üniversitede uygulanmaya başlanan "gönüllülük çalışmaları" dersini veren akademisyenlere yönelik olarak duyurulmuştur. Uygulamada kolaylık sağlamak ve gönüllülük faaliyetlerinin niteliğini artırmak üzere ilan edilen çağrıda, 30 milyon TL bütçe ile 200 projeye kadar destek sağlanması planlanmıştır.

Programın temel amacı; üniversitelerde okutulan seçmeli gönüllülük çalışmaları dersinin etki alanını genişletmek, gençlerin gönüllülük faaliyetlerine katılımını güçlendirmek ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ile üniversiteler arasındaki iş birliğini derinleştirmektir. Bu kapsamda desteklenen projeler, gençlerin aktif katılımıyla yürütülen, yaygın ve sargın öğrenme metotlarını temel alan gönüllülük çalışmaları için finansal ve içeriksel destek sunmaktadır.

Program ile şu hedeflere ulaşılması amaçlanmaktadır:

- Gönüllülük çalışmaları dersinin verimliliğinin ve etkinliğinin artırılması,
- Gençlerin gönüllülük faaliyetleri aracılığıyla üniversite–toplum etkileşimini güçlendirmesi,
- Gönüllülüğün gençler arasında bir yaşam tarzı olarak benimsenmesi,
- Gençlerde sosyal sorunlara yönelik duyarlılık, sorumluluk ve çözüm üretme kapasitesinin güçlendirilmesi,

- Gönüllülük yoluyla iletişim, empati, liderlik, takım çalışması ve problem çözme gibi sosyal becerilerin geliştirilmesi,
- Dezavantajlı gruplar (kırsal bölgelerde yaşayan gençler, engelli bireyler, göçmen gençler vb.) dâhil olmak üzere her kesimden gencin gönüllülük faaliyetlerine eşit erişiminin sağlanması,
- Üniversitelerde geliştirilen iyi uygulama örneklerinin belgelenerek yaygınlaştırılması,
- Dijital çağın gerekliliklerine uygun dijital gönüllülük modellerinin teşvik edilmesi ve teknolojinin sosyal faydaya dönüştürülmesi.

Gönüllüyüz Biz Proje Destek Programı, gençlerin gönüllülük deneyimlerini güçlendirmenin ötesine geçerek toplumsal katılım, dayanışma kültürü ve sosyal sorumluluk bilincinin Türkiye genelinde yaygınlaştırılmasına stratejik bir katkı sunmaktadır. Bu yönüyle program hem yükseköğretim kurumlarıyla kurulan iş birliğini güçlendirmekte hem de gönüllülüğü gençlik politikalarının merkezinde konumlandıran yenilikçi bir model sunmaktadır.

15.6. Çevre, İklim ve Sürdürülebilir Yaşam Temelli Gençlik Çalışmaları

Çevre, iklim ve sürdürülebilir yaşam temelli gençlik çalışmaları; gençlerin doğayla uyumlu bir yaşam anlayışı geliştirmesini, iklim değişikliğinin etkilerine karşı bilinçlenmesini ve çevresel sorumluluk üstlenen aktif bireyler hâline gelmesini hedeflemektedir. Bu çalışmalar, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı doğrultusunda çevresel farkındalığı yalnızca bilgi düzeyinde değil, davranış ve yaşam pratiği boyutunda da güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Gençlerin gönüllü katılımını esas alan uygulamalarla çevre koruma, kaynakların verimli kullanımı ve ekolojik denge konularında kalıcı bir bilinç oluşturulması hedeflenmektedir. Böylece gençler, sürdürülebilir bir gelecek inşasında önemli birer aktör olarak konumlandırılmaktadır.

15.6.1. İklim Farkındalığı Gençlik Hareketi

İklim Farkındalığı Gençlik Hareketi, gençlerin iklim değişikliğiyle mücadelede bilgi sahibi, çözüm odaklı ve toplumsal sorumluluk bilinci yüksek bireyler olarak güçlendirilmesini amaçlayan bütüncül bir gençlik yaklaşımıdır. Hareket; eğitim, farkındalık, gönüllülük ve uygulama temelli faaliyetler aracılığıyla gençlerin çevresel sorunlara karşı duyarlılık geliştirmesini teşvik etmektedir. Gençlerin yerel ve ulusal düzeyde çevresel girişimlere aktif katılımını destekleyen bu yapı, iklim bilincini gençlik çalışmalarının temel bileşenlerinden biri hâline getirmeyi hedeflemektedir. Böylece iklim farkındalığının, gençlerin gündelik yaşamına ve toplumsal katkı süreçlerine sürdürülebilir biçimde entegre edilmesi planlanmaktadır.

Yeşil Beceriler ve Gencin Doğa ile Uyumu Projesi

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülen İklim Farkındalığı ve Gençlik Hareketi gençlerin çevre bilincini artırmayı, sürdürülebilir yaşam pratikleri geliştirmeyi ve ekolojik duyarlılığın gençlik çalışmalarının bütüncül bir parçası hâline getirilmesini amaçlayan kapsamlı bir programdır. Gençlik Merkezleri ve Genç Ofisler aracılığıyla uygulanan bu çalışmalar, gençlerin çevreyle uyumlu yaşam becerileri kazanmasını hedefleyen çok yönlü bir eğitim ve farkındalık modeli sunmaktadır. Programın merkezinde yer alan Yeşil Beceriler Projesi; ekosistemin korunması, kaynakların verimli kullanılması, çevre dostu alışkanlıkların yerleşmesi ve atıkların geri kazandırılması gibi temel hedefler doğrultusunda tüm Türkiye'de uygulanmaktadır.

Program kapsamında hayata geçirilen 10 Adımda Yeşil Beceriler temaları, gençlere yönelik ekolojik farkındalık çalışmalarını sistematik bir çerçeveye kavuşturmuştur:

1. Suyu Arayanlar Kutu Oyunu,
2. Hobi Bahçeleri,
3. Temiz Dünya,
4. Geri Dönüşüm Sanat Atölyesi,
5. Ekolojik Eğitim,
6. Tarafsız Dönüşüm,
7. Gönüllü Patiler,
8. Ekolojik Katılım,
9. Ekolojik Yarışmalar,
10. Ekolojik Etkinlikler.

İklim Elçileri Eğitimi

Gençlerin iklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve çevresel dönüşüm konularında donanımlı bireyler hâline gelmesini amaçlayan İklim Elçileri Programı, 17-23 Haziran 2023 tarihlerinde Samsun'da gerçekleştirilmiştir. Program süresince gençlere:

- Sürdürülebilirlik temelleri,
- Proje yazma ve uygulama süreçleri,
- Yerel iklim organizasyonlarının yönetimi,
- İletişim ve afet farkındalığı konularında kapsamlı eğitimler verilmiştir.

Eğitimlerin ardından iklim elçisi gençler, deprem bölgelerinde beş gün süreyle saha uygulamaları yaparak öğrendikleri bilgileri doğrudan toplumsal faydaya dönüştürme fırsatı bulmuştur.

İklim Elçileri Eğitici Eğitimi

Yeşil Beceriler Projesi kapsamında faaliyet yürütmekte olan gençlerin eğitmenlik kapasitesini geliştirmek amacıyla iklim elçileri eğitici eğitimi, 24-29 Aralık 2023 tarihlerinde Ankara'da düzenlenmiştir.

81 katılımcı ile gerçekleştirilen bu programda; eğitmenliğe hazırlık, eğitmen yetkinlikleri, deneyimsel öğrenme ve yaygın eğitim teknikleri, ekolojik okuryazarlık, iklim değişikliği, biyoçeşitlilik, üretim–tüketim dengesi gibi tematik konular ele alınmıştır. Eğitim sonunda katılımcıların kendi şehirlerinde ekolojik okuryazarlık eğitimleri vermesi ve iklim odaklı gençlik çalışmalarının yerelde kurumsallaştırılması hedeflenmiştir.

15.6.2. Genç Dönüşüm Projesi

Gençlerin çevresel duyarlılık ve toplumsal sorumluluk bilincini güçlendiren Genç Dönüşüm Projesi, ÖSYM tarafından gerçekleştirilen sınavlarda sınav sonrası kullanılmayan kalem setlerinin gönüllü gençler tarafından toplanarak kırsal bölgelerdeki köy okullarına ulaştırılmasını amaçlayan sürdürülebilir bir sosyal sorumluluk modelidir.

Sınav günü 81 ilde gençlere çay, simit ve su ikramı yapılmış; sınav bitiminde gönüllü gençler okullarda hazır bulunarak kalem setlerini toplamıştır. Daha sonra dezenfekte edilen bu eğitim materyalleri ihtiyaç sahibi öğrencilere ulaştırılmıştır. Böylece hem atık oluşumu önlenmiş hem de kırsal bölgelerdeki gençlere doğrudan destek sağlanmıştır.

15.6.3. Dünya Çevre Temizliği Günü Faaliyetleri

Her yıl düzenlenen Dünya Çevre Temizliği Günü kapsamında; gençlerin çevre bilinci kazanması ve sürdürülebilir yaşam kültürünün güçlendirilmesi amacıyla 81 ilde Gençlik Merkezleri tarafından temizlik kampanyaları, farkındalık etkinlikleri ve çevre duyarlılığı atölyeleri düzenlenmiştir. Bu etkinlikler, gençlerin doğrudan çevresel sorumluluk üstlenmesini teşvik eden önemli bir eğitim alanı oluşturmuştur.

Kasım Milli Ağaçlandırma Günü – Geleceğe Nefes Kampanyası

Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliğiyle yürütülen "Geleceğe Nefes" kampanyası, gençlerin ağaçlandırma çalışmalarına katılımını teşvik eden ulusal bir çevre hareketine dönüşmüştür. Her yıl 81 ilde milyonlarca fidanın toprakla buluştuğu kampanya, 2023 yılında "Geleceğe Nefes, Cumhuriyete Nefes" sloganıyla düzenlenmiş ve Gençlik Merkezleri aracılığıyla milyonlarca fidan dikimi yapılmıştır. Gençlerin etkin ve gönüllü katılımı, ülke genelinde güçlü bir ağaçlandırma bilincinin oluşmasına katkı sağlamıştır.

15.7. Eğitim ve Beceri Gelişimi Temelli Gençlik Çalışmaları

Eğitim ve beceri gelişimi temelli gençlik çalışmaları, gençlerin akademik öğrenmelerini yaşam becerileriyle bütünleştirerek çok yönlü gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu yaklaşım; eleştirel düşünme, proje üretme, ekip çalışması, sorumluluk alma ve kariyer planlama gibi yetkinliklerin gençlik döneminde güçlendirilmesini odağa almaktadır. Örgün eğitimi tamamlayıcı nitelikte tasarlanan uygulamalarla gençlerin deneyim yoluyla öğrenmeleri teşvik edilmekte, aktif katılım ve üretkenlik desteklenmektedir. Böylece gençler, değişen toplumsal ve ekonomik koşullara uyum sağlayabilen, donanımlı ve öz güvenli bireyler olarak geleceğe hazırlanmaktadır.

15.7.1. Üniversite Öğrenci Toplulukları İş Birliği ve Destek Programı (ÜNİDES)

Gençlerin üniversite yaşamında yalnızca akademik bilgiyle değil; aynı zamanda sosyal katılım, gönüllülük, yaratıcılık, yenilikçilik ve proje yönetimi gibi çok yönlü becerilerle desteklenmesi; çağın gerekliliklerine uyum sağlayabilen, girişimci ve çözüm odaklı bireyler yetiştirmek açısından kilit öneme sahiptir. Bu süreçte üniversite topluluklarının canlılığı ve gençlerin kendi inisiyatifleriyle oluşturdukları yapılar, gençliğin potansiyelini ortaya koyan doğal öğrenme alanlarıdır.

Gençlik ve Spor Bakanlığının, bu potansiyelin güçlendirilmesine yönelik hayata geçirdiği Üniversite Öğrenci Toplulukları İş Birliği ve Destek Programı (ÜNİDES), üniversitelerdeki gençlik oluşumlarını sadece desteklemekle kalmamakta, aynı zamanda Genç Ofisler aracılığıyla kurumsal iş birlikleri geliştirerek sürdürülebilir ve stratejik ortaklık modelleri oluşturmayı da hedeflemektedir.

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yürüttüğü ÜNİDES Programı, üniversite topluluklarıyla genç ofisler arasında etkileşimi güçlendirmeyi, gençlerin üretkenliğini ve sosyal katılımını artırmayı amaçlayan, stratejik bir destek mekanizmasıdır.

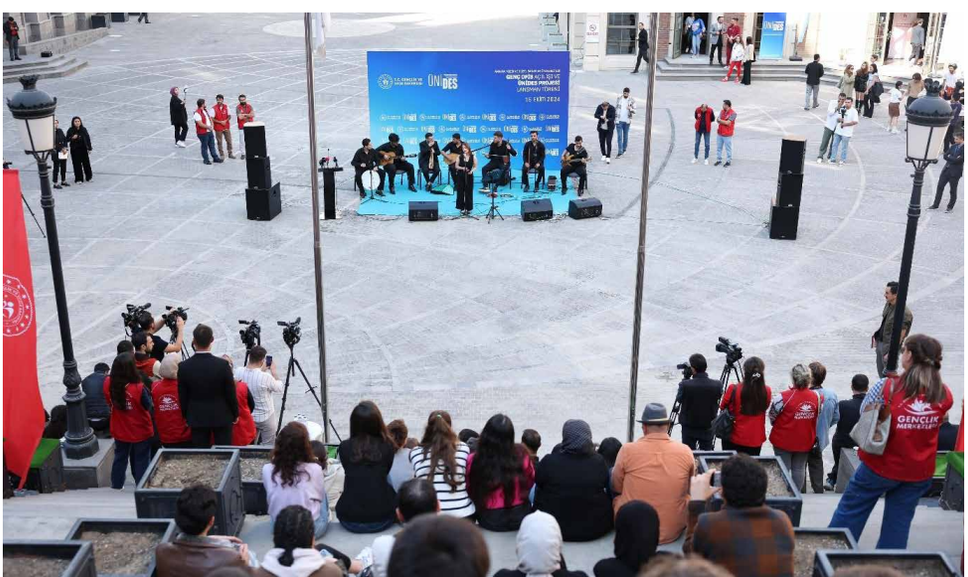

Program kapsamda, üniversite gençliğinin;

- Bilim ve teknoloji,
- Güzel sanatlar,
- Spor ve sağlıklı yaşam,
- Kişisel ve sosyal gelişim,
- İş birliği temelli yerel projeler,
- Kurumsal kapasite geliştirme,
- Erişilebilirlik ve kapsayıcılık uygulamaları,
- Uluslararası gençlik çalışmaları,
- Mesleki gelişim ve kariyer planlaması,
- Tarım ve teknolojileri alanlarında gerçekleştireceği projelere doğrudan mali ve lojistik destek sunulmaktadır.

Sadece 2024-2025 proje başvuru dönemlerinde 81 ilden 5.278 başvuru alınmış, 3.400 proje desteklenmiş ve toplam 226,6 milyon TL bütçe gençlerin fikirlerine aktarılmıştır.

2025-2026 yılı 1. başvuru döneminde de 1.044 proje destek almaya hak kazanmış ve onaylanan projelere 111.660.000 TL kaynak ayrılmıştır.

ÜNİDES, yalnızca proje destekleyen bir program değil; aynı zamanda gençliğin özne olduğu, girişimci ve çözüm üretici kapasitesini destekleyen bir kalkınma modeli olarak konumlandırılmaktadır. Üniversitelerde aktif olan öğrenci topluluklarının etkisini yaygınlaştırmayı, genç ofisler aracılığıyla bu etkileri daha sürdürülebilir ve sistematik hâle getirmeyi hedeflemektedir.

15.7.2. Yurt-Time Projesi

Gençlerin zaman yönetimi, stresle başa çıkma becerileri ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmalarını desteklemek amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2022 yılında başlatılan Yurt-Time Projesi, KYGM yurtlarında kalan öğrencilerin hem düzenli spor yapmalarına hem de yurt işleyişine aktif katkı sunmalarına imkân sağlayan yenilikçi bir uygulamadır. Proje, gençlerin hem kişisel gelişimlerini hem de sosyal sorumluluk bilincini güçlendirmeyi hedefleyen bütüncül bir yaklaşımla tasarlanmıştır.

2023-2024 eğitim öğretim yılı itibarıyla proje Yurt-Time Spor ve Yurt-Time Pro olmak üzere iki başlık altında uygulanmakta olup bu dönemde toplam 46.896 genç projeye başvurmuştur. Program kapsamında öğrenciler; kütüphane, genç ofis, eğitim asistanlığı, karşılama-danışma hizmetleri, spor sahası destek alanları gibi 26 farklı çalışma biriminde görev alabilmektedir. Gençler günlük 2 saat, haftalık 8 saat ve aylık en fazla 40 saate kadar görev yaparak harçlık elde edebilmekte; böylece hem bütçelerini yönetme deneyimi kazanmakta hem de sorumluluk bilinci geliştirmektedir.

Projenin önemli bileşenlerinden biri de görev öncesinde uygulanan 5 dakikalık spor egzersizi rutinidir. Bu uygulama, gençlerin günlük yaşamlarında düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinmesine katkı sağlayarak sağlıklı yaşam kültürünü desteklemektedir.

Saha araştırmaları kapsamında, projeye katılan 9.000 genç üzerinde yapılan değerlendirmelerde öğrenciler Yurt-Time'ın kendilerine düzenli spor alışkanlığı kazandırdığını, kamu kurumlarında görev alma ve sorumluluk bilincini artırdığını, sosyal çevre edinmelerine katkıda bulunduğunu, bütçe yönetimi ve iş disiplini deneyimi sağladığını belirtmiş ve programdan yüksek memnuniyet duyduklarını ifade etmiştir.

Yurt-Time başvuruları her yıl eğitim öğretim dönemi başında e-Devlet üzerinden alınmakta olup proje; gençlerin kişisel, sosyal ve fiziksel gelişimlerini destekleyen sürdürülebilir bir gençlik programı olarak uygulanmaya devam etmektedir.

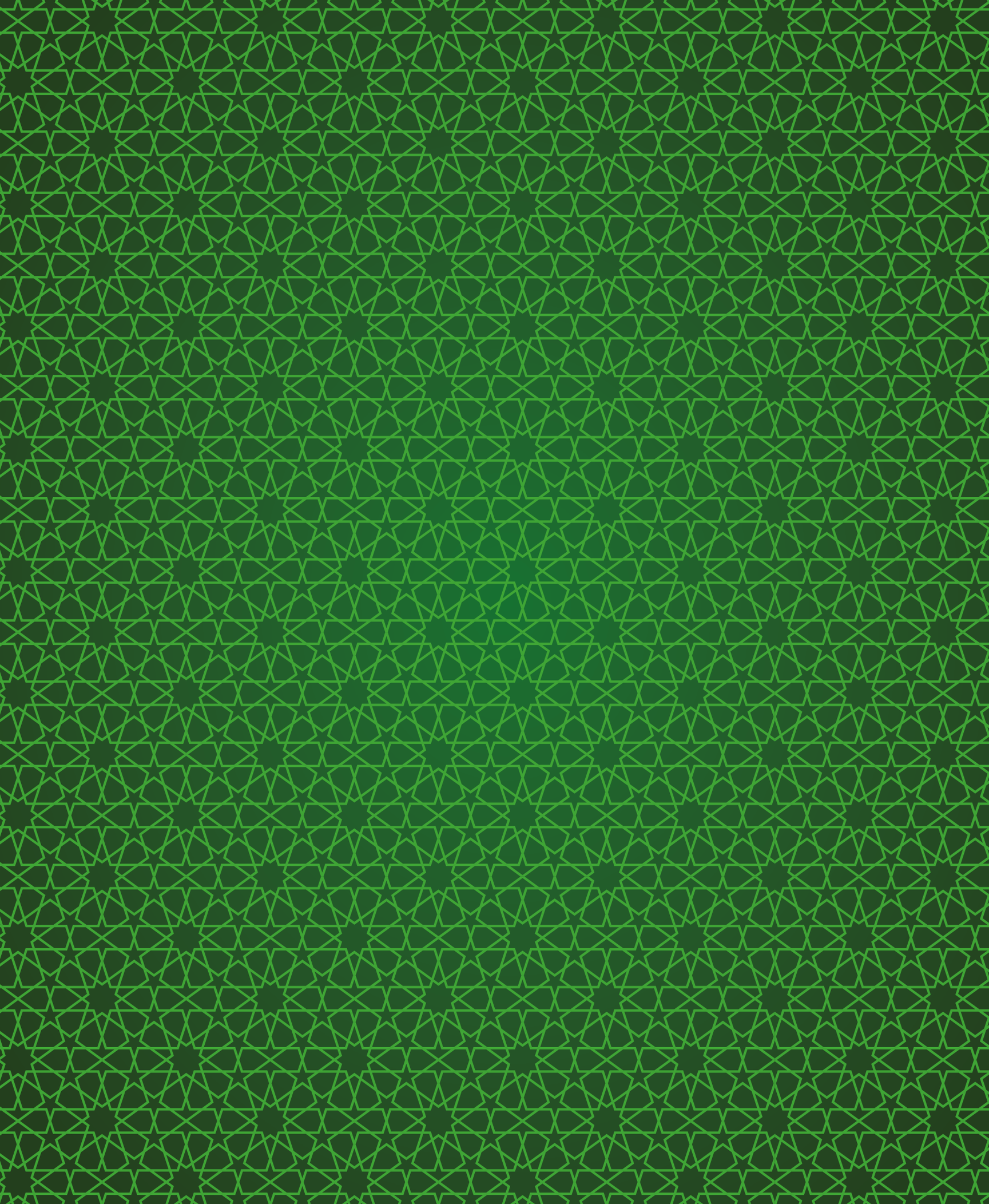

“Gençlerine güvenmeyen bir millet, geleceğinden umudunu kesmiş demektir. Biz siyasette, bürokraside, ticarette, sivil toplum faaliyetlerinde, hayatın her alanında gençlerimize güvendik, inandık, hep onların önünü açtık.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Gençlerle Buluşma Programı
Erzurum / 14 Aralık 2024

16.
Bölüm

Genç İstihdamı ve Girişimciliğin Güçlendirilmesi

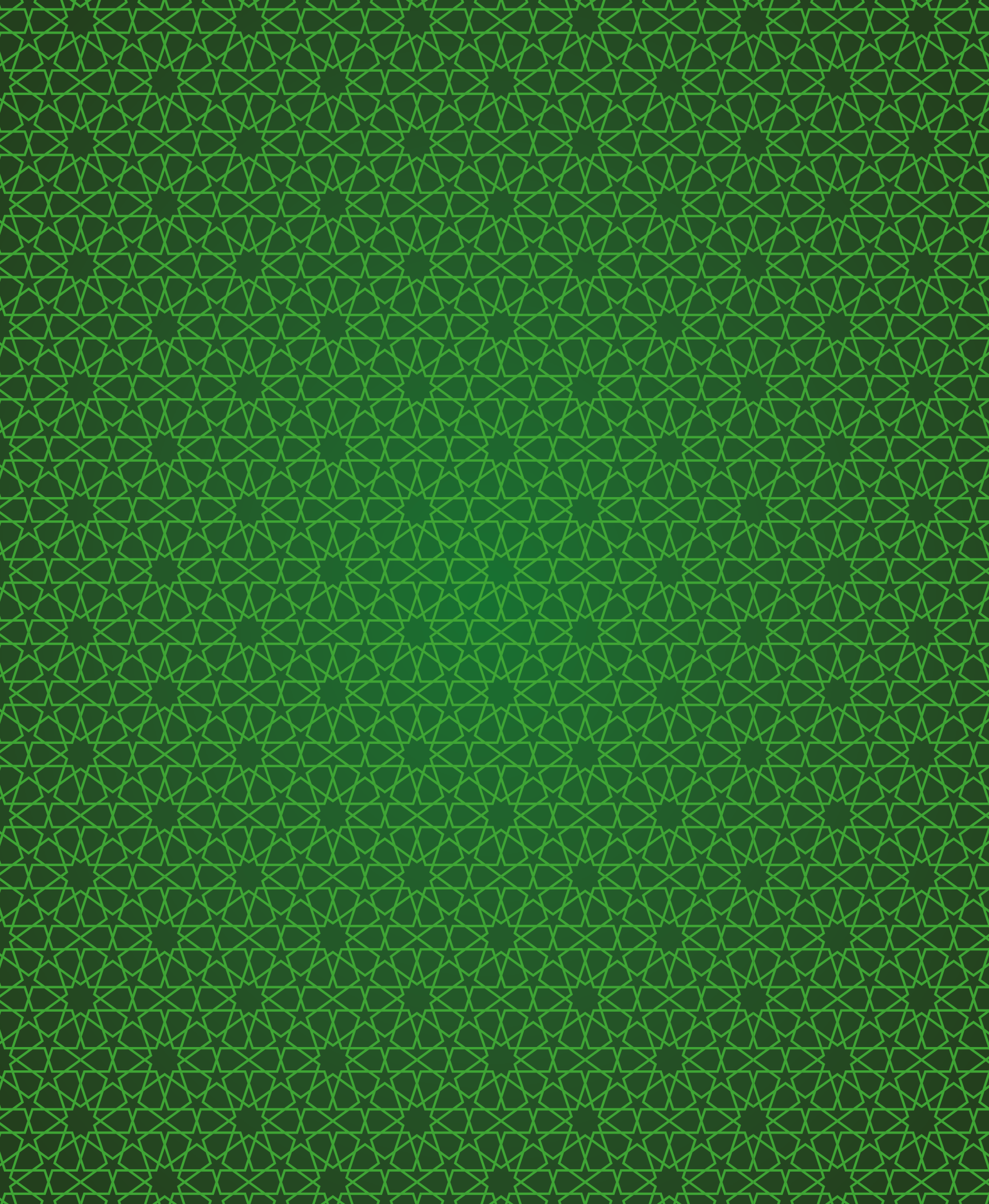

16.1. Eğitim ve Faaliyetler

Gençlerin kişisel, mesleki ve sosyal gelişimlerini destekleyerek onları üretken, özgüvenli ve fırsatlara erişebilen bireyler hâline getirmeyi amaçlayan bir kapasite geliştirme yaklaşımıyla hazırlanan girişimcilik ve finansal okuryazarlıktan kırsal kalkınma odaklı mesleki becerilere, enerji sektöründe teknik deneyimden sürdürülebilir ve dijital finans yetkinliklerine uzanan çalışmalar hem işgücü piyasasına hazırlanmalarını hem de yaşadıkları çevrenin potansiyelini değerlendirerek yerel ve ulusal kalkınmaya katkı sunmalarını hedeflemektedir. Kamu kurumları, özel sektör ve uluslararası paydaşlarla yürütülen iş birlikleri sayesinde programlar; eğitim, uygulama ve destek mekanizmalarını bir arada sunarak gençlerin fikirlerini projeye, projelerini ise somut çıktılara dönüştürebilecekleri güçlü bir öğrenme ve deneyim ekosistemi oluşturmaktadır.

16.1.1. Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri

Gençlerin girişimcilik potansiyelini açığa çıkarmak ve iş kurma süreçlerine yönelik bilgi, beceri ve öz güven kazanmalarını desteklemek amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) arasında 16 Ocak 2013 tarihinde bir iş birliği protokolü imzalanmıştır. Bu protokol doğrultusunda, 18-29 yaş aralığındaki genç girişimci adaylarına ücretsiz Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi verilmiş; eğitimlerini tamamlayarak katılım belgesi almaya hak kazanan gençlere, gerekli koşulları sağlamaları hâlinde KOSGEB tarafından 30.000 TL'ye kadar hibe ve 70.000 TL'ye kadar faizsiz kredi desteği sunulmuştur. Böylece iş fikri olan gençlerin kendi işletmelerini kurabilmeleri için hem eğitim hem de finansman desteğini bir arada sağlayan bütüncül bir model hayata geçirilmiştir.

Programın ilk aşamasında Adıyaman, Ankara, Aksaray, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, Kayseri, Konya, Kocaeli, Manisa ve Trabzon olmak üzere toplam 12 il, pilot bölge olarak belirlenmiştir. Pilot uygulamada, genç nüfus yoğunluğu dikkate alınarak yapılan kontenjan planlaması ile 1260 genç Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi almıştır. Pilot sürecin ardından program, Kasım 2013 itibarıyla 81 ilin tamamında uygulanmaya başlamış ve 30'ar kişilik sınıflardan oluşan eğitimlerden 5.000 genç yararlanmıştır. Bu doğrultuda, proje kapsamında illere toplam 780.000 TL kaynak aktarılmıştır. Eğitimler Gençlik Merkezlerinde gerçekleştirilmiş; başvuru yapmak isteyen gençlerin kendi illerindeki Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri veya Gençlik Merkezlerine başvurarak kontenjanlar dâhilinde programa dâhil olabilmeleri sağlanmıştır.

Eğitimini tamamlayarak girişimcilik belgesi alan gençlerden 24 girişimci, 16 Ocak 2013-28 Şubat 2014 tarihleri arasında KOSGEB Yeni Girişimci Desteği kapsamında toplam 284.082 TL tutarında fon desteği almaya hak kazanmıştır. Böylece program, gençlerin yalnızca teorik olarak girişimcilik eğitimi almalarını değil, aynı zamanda iş kurma süreçlerinde ihtiyaç duydukları maddi desteğe erişmelerini sağlayan somut sonuçlar üretmiştir.

Bu çerçevede Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Programı, Türkiye'de gençlerin girişimcilik ekosistemine katılımını artıran, gençlerin üretkenlik kapasitesini güçlendiren ve girişimcilik kültürünün yaygınlaşmasına önemli katkı sunan stratejik bir uygulama alanı olarak dikkat çekmektedir.

16.1.2. Finansal Okuryazarlık Eğitici Eğitimi

Gençlerin finansal bağımsızlıklarını desteklemek, girişimcilik kapasitelerini geliştirmek ve bilinçli ekonomik kararlar almalarına katkı sunmak, sürdürülebilir kalkınma hedefleri için kritik önemdedir. Bu anlayışla, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile German Sparkassenstiftung arasında Aralık 2023'te "Finansal ve İş Okuryazarlığı Geliştirmeye İlişkin İş Birliği Protokolü" imzalanmış ve gençlere yönelik kapsamlı bir eğitim süreci başlatılmıştır.

- **Pilot Uygulamalar:** Ankara, Gaziantep ve İstanbul'da toplam 11 Gençlik Merkezi ve 46 gençlik çalışanı ile proje faaliyetleri düzenlenmiştir.
- **Eğitici Eğitimi:** 46 gençlik çalışanı, finansal okuryazarlık alanında eğitici eğitimi almış ve Gençlik Merkezlerinde gençlere yönelik eğitimlere başlanmıştır.
- **Eğitimlerin Yaygınlaştırılması:** 2025 yılının ilk çeyreğinde, projenin etki alanı genişletilerek gençlik liderleri ve gönüllü gençlik liderleri sürece dâhil edilmiştir. 3 pilot ilde toplam 63 kişi (25 genç lider ile 38 gönüllü lider) görevlendirilmiştir.
- **Uygulama:** Eğitimler Sparkassenstiftung tarafından organize edilerek Ankara, Gaziantep ve İstanbul'da merkezi otellerde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda İstanbul'da 25-29 Ocak 2025, Gaziantep'te 1-5 Şubat 2025, Ankara'da ise 8-12 Şubat 2025 tarihleri arasında eğitici eğitimi programı gerçekleştirilmiştir.
- Eğitim İçeriği ve Öne Çıkan Başlıklar:
    - Temel Finansal Okuryazarlık: Bütçe planlama, tasarruf ve yatırım.
    - İş Okuryazarlığı: Girişimcilik, iş planı hazırlama, finansmana erişim yolları.
    - Gençlere yönelik uygulamalı atölyeler ve vaka çalışmaları.
    - Eğitmenlerin gençlerle kullanabileceği eğitim modüllerinin geliştirilmesi.
    - Katılımcıların eğitim sonunda uygulama planı hazırlaması ve merkezlerde yaygın eğitim faaliyetlerine başlaması.

Bu proje, gençlerin ekonomik hayata aktif katılımını destekleyen kapsayıcı bir öğrenme ekosistemi oluşturmaktadır. Gençlik çalışanları, liderler ve gönüllülerin sürece dâhil edilmesiyle programın yaygınlaştırılması sağlanmakta; böylece çok daha geniş bir genç kitleye ulaşılmaktadır. Finansal okuryazarlık eğitimi alan gençler, bilinçli tüketici ve girişimci bireyler olarak hem kişisel ekonomik refahlarını hem de ülke ekonomisinin dinamizmini güçlendirmektedir. Bu yönüyle proje, gençlerin geleceğe hazırlanmasında stratejik bir yatırım niteliği taşımaktadır.

16.1.3. Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı

Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı, bölgesel ihtiyaçlar doğrultusunda kapasite geliştirme imkânı sınırlı olan gençlerle; teknolojik üretim, yenilikçi istihdam modelleri ve alan odaklı üretim süreçleri konusunda deneyim sahibi kurum ve kuruluşları bir araya getirmeyi amaçlayan stratejik bir kalkınma girişimidir. Program, kırsal bölgelerde yaşayan gençlerin hem mesleki becerilerini hem de girişimcilik yetkinliklerini güçlendirmek üzere tasarlanmıştır.

2023 yılında programın ilk uygulaması "Kars'ta Gelecek Var" adı altında hayata geçirilmiştir. Kars ilinin üretim yapısı ve yerel potansiyelleri dikkate alınarak dört ayrı teknik eğitim müfredatı geliştirilmiştir. Bu kapsamda gençlere; temel peynircilik, gravyer ustalığı, peynir olgunlaştırma yöntemleri ve genel gıda girişimciliği alanlarında kapsamlı eğitimler verilmiştir.

Teknik eğitimler, gençlerin doğrudan gelir elde edebilecekleri, yerel üretim piyasasında karşılığı olan mesleki yetkinlikler kazanmalarını hedeflemektedir. Böylece gıda üretimi ve süt ürünleri sektöründe nitelikli iş gücü yetiştirilmesi sağlanmıştır. Genel Gıda Girişimciliği Eğitimi ise gençlere sektör analizinden iş planlamaya, fizibilite hazırlamadan dijital pazarlama ve çevrim içi satış tekniklerine kadar güncel girişimcilik becerileri kazandırmaktadır.

Eğitimlerin tamamlanmasının ardından yapılan başvuru çağrısıyla, en başarılı genç girişimcilere ayni hibe desteği sağlanarak iş fikirlerini hayata geçirebilmeleri için gerekli makine ve teçhizat temin edilmektedir. Bu yönüyle program, yalnızca eğitim veren bir model olmanın ötesine geçerek gençlerin üretime katılımını güçlendiren ve kırsal kalkınmaya doğrudan katkı sağlayan bütüncül bir destek mekanizması sunmaktadır.

16.1.4. Türkiye'nin Enerji Geleceği Keşif Programı

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) iş birliğiyle hayata geçirilen Enerji Sektörü Gençlik Teknik Deneyim Programı, enerji alanında nitelikli insan kaynağını artırmayı ve üniversite öğrencilerine teknik bilgi ile yerinde saha deneyimi kazandırmayı amaçlayan yenilikçi bir hareketlilik ve öğrenme programıdır. Program, mühendislik ve enerjiyle ilişkili bölümlerde öğrenim gören gençlerin sektörü sahadan tanımalarını, kariyer planlarını güçlendirmelerini ve Türkiye'nin enerji vizyonuna katkı sunmalarını hedeflemektedir.

Pilot Uygulama - 1. Dönem (26–27 Haziran 2025)

Programın ilk dönemi, pilot il olarak belirlenen Ankara'da üniversite öğrenimini sürdüren mühendislik ve ilgili alanlardan 30 genç ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, Batman ve Şırnak Gabar bölgesindeki TPAO tesislerinde iki günlük kapsamlı bir teknik gezi ve saha inceleme programına dâhil olmuştur. Bu süreçte gençlere:

- Petrol üretim süreçlerinin yerinde gözlemlenmesi,
- Saha operasyonlarının nasıl yürütüldüğünün incelenmesi,
- Sondaj teknolojilerine ilişkin teknik bilgi edinme,
- Enerji sektöründe iş güvenliği, operasyon yönetimi ve teknik ekipman kullanımı gibi konularda uygulamalı deneyim kazanma imkânı sunulmuştur.

Böylece gençler, Türkiye'nin enerji yatırımlarının nabzının attığı sahada profesyonellerle bir araya gelerek sektörün dinamiklerini doğrudan deneyimleme fırsatı elde etmiştir.

Programın Devamlılığı ve Yeni Başvuru Dönemi

İlk dönemde elde edilen olumlu geri bildirimler ve yüksek genç ilgisi üzerine programın sürdürülebilir biçimde devam ettirilmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda:

- 7 Temmuz 2025 tarihinde yeni dönem duyurusu Genel Müdürlük web sitesi üzerinden yapılmış,
- Başvurular 14 Temmuz 2025 tarihine kadar gsbdrive sistemi üzerinden alınmıştır.

2. Dönem Uygulaması (30 Temmuz – 23 Ekim 2025)

Programın ikinci aşaması, 13 dönem hâlinde uygulanmak üzere planlanmış, her dönem için belirli öğrenci grupları tesislerde teknik inceleme ve eğitim sürecine alınmıştır. Bu uygulama modeliyle çok daha fazla gencin enerji sektörünü sahada gözlemlemesi, teknik kapasitesini geliştirmesi ve sektörel farkındalık kazanması hedeflenmiştir.

Enerji Sektörü Gençlik Teknik Deneyim Programı; gençlerin üretim süreçlerini yerinde öğrenmelerini sağlayarak onların sektörle bağını güçlendirmekte, aynı zamanda Türkiye'nin yerli enerji hamlesine genç ve nitelikli insan kaynağı kazandırmaya yönelik stratejik bir yatırım niteliği taşımaktadır.

16.1.5. Gençlerle Finans Yolculuğu

Finansal bilinç, gençlerin geleceğe güvenle hazırlanabilmeleri için kritik bir yaşam becerisidir. Bu vizyonla, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. iş birliğinde hayata geçirilen "Gençlerle Finans Yolculuğu" programı, gençlerin finansal okuryazarlık, sürdürülebilirlik ve dijital bankacılık konularında bilinçlenmelerini hedeflemektedir.

17 Temmuz 2025 tarihinde İstanbul'da düzenlenen programın 1. oturumunun ardından 31 Temmuz-1 Ağustos 2025 tarihlerinde 2. oturum ve 21-22 Ağustos 2025 tarihleri arasında 3. oturum gerçekleştirilmiştir. Programın içeriği ve öne çıkan başlıklar şu şekildedir:

- Finansal okuryazarlık temelleri ve kişisel bütçe yönetimi,
- Sürdürülebilirlik ve yeşil finans uygulamaları,
- Dijital bankacılık ve finansal teknolojiler (fintech) üzerine oturumlar,
- Ziraat Bankasının ve İstanbul Finans Merkezinin sunduğu kariyer ve staj fırsatlarının tanıtımı,
- Finans sektöründen uzmanlarla interaktif söyleşiler.

Bu program, gençlerin yalnızca teorik bilgi edinmesini değil, aynı zamanda finansal karar alma becerilerini geliştirmesini ve gelecekteki kariyer adımlarını daha bilinçli planlamasını sağlamaktadır. Katılımcılar, dijital finans dünyasına dair uygulamalı bilgiler edinerek ekonomik hayata aktif katılım sağlayabilecek bireyler hâline gelmektedir. Program, uzun vadede finansal okuryazarlığı yüksek, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine duyarlı ve dijital dönüşüme uyumlu bir genç neslin yetişmesine katkı sunmaktadır.

16.2. Kariyer Gelişimi, Vizyon Odaklı Programlar ve Gençlik Zirveleri

Gençlerin mesleki yönelimlerini erken dönemde fark etmelerini, potansiyellerini bilinçli biçimde geliştirmelerini ve geleceğe dair güçlü bir vizyon oluşturmalarını hedefleyen çok katmanlı bir yaklaşımla oluşturulan programlar; kariyer planlama, motivasyon, kişisel farkındalık ve liderlik becerilerini destekleyen kamplar ile gençlerin küresel ve ulusal fırsatlara erişimini kolaylaştıran vizyon odaklı kulüp ve kamp modellerini bir araya getirmektedir. Alan temelli gençlik zirveleri ise mühendislikten spora, tıptan hukuka kadar farklı disiplinlerde öğrenim gören gençleri karar alma süreçleriyle buluşturarak katılımcı bir gençlik anlayışını güçlendirmektedir. Böylece bu çalışmalar, gençleri yalnızca mesleklerine hazırlayan değil; aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilinci yüksek, vizyoner, özgüveni güçlü ve geleceğin liderleri olmaya aday bireyler olarak destekleyen bir kariyer ve vizyon geliştirme ortamı sunmaktadır.

16.2.1. Kariyer ve Motivasyon Kampları

Gençlerin hayatın erken dönemlerinde mesleki yönelimlerini belirlemeleri, kişisel potansiyellerini keşfetmeleri ve geleceğe dair motivasyonlarını güçlendirmeleri hem bireysel başarı hem de toplumsal kalkınma açısından kritik öneme sahiptir. Özellikle üniversite eğitimlerini sürdürürken yurtlarda kalan gençlerin, yoğun akademik gündem dışında, kendilerini tanımaya ve yönlerini belirlemeye dönük destekleyici programlara erişmeleri büyük bir ihtiyaçtır.

Bu bağlamda Gençlik ve Spor Bakanlığının KYK yurtlarında kalan gençlerin kişisel, sosyal ve mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla uygulamaya koyduğu, Kariyer ve Motivasyon Kampları, gençlerin yalnızca mesleki becerilerini değil; aynı zamanda öz güven, dayanıklılık ve yaşam yönetimi kapasitelerini geliştirmeyi amaçlayan çok boyutlu bir gelişim modelidir. Bu kamplar, gençlerin hem kariyer planlamalarına ışık tutmakta hem de yaşam becerilerini geliştirecek bir deneyim sunmaktadır.

2024 yılında 11 Ekim-8 Aralık tarihleri arasında 2025 yılında ise şubat ayı boyunca düzenlenen kamplar:

- Antalya,
- Aydın,
- Bursa,
- Kastamonu,
- Kocaeli,
- Kırşehir,
- Mersin,
- Gaziantep,
- Manisa,
- Osmaniye,
- Rize illerinde düzenlenmiştir.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, İstanbul'da İbn Haldun Üniversitesi'nin düzenlediği Tercih Fest programında gençlerle bir araya geldi, 27.07.2025

Bu kamplara:

- 2024 yılında 7.675 genç,
- 2025 Şubat ayında ise 1.870 genç katılmış; toplamda bugüne kadar 9.545 genç bu programdan faydalanmıştır.

Kamplarda sunulan başlıca içerikler:

- Erasmus+ ve Avrupa fırsatları hakkında bilgilendirme,
- Staj ve iş imkânları,
- CV ve motivasyon mektubu hazırlama teknikleri,
- Sağlıklı yaşam alışkanlıkları,
- Teknoloji bağımlılığıyla mücadele yöntemleri,
- Motivasyon artırıcı grup etkinlikleri ve atölye çalışmaları.

3 Kasım 2025 tarihine kadar planlanan 11 yeni kamp ile daha fazla gence ulaşılması hedeflenmektedir. Bu program sadece kariyer hazırlığı sunmakla kalmayıp gençlerin kendilerini ifade etmelerini, yeni hedefler belirlemelerini ve potansiyellerini fark etmelerini sağlayan çok yönlü bir gelişim ortamı sunmaktadır.

16.2.2. Vizyon Kulüpleri

Vizyon Kulüpleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2022 yılında başlatılan ve gençlerin küresel fırsatlara erişimini artırmak, uluslararası gençlik çalışmalarını yerel düzeyde görünür kılmak ve gençlerin 21. yüzyıl yetkinliklerini geliştirmek amacıyla Gençlik Merkezleri bünyesinde oluşturulan yenilikçi katılım alanlarıdır. Kulüpler, gençlerin küresel hareketlilik programlarına, sivil toplum çalışmalarına ve kariyer gelişim modellerine yönelik merakını besleyen; aynı zamanda gençlerin yerel ölçekte uluslararası bir perspektif kazanmasını sağlayan bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Bu yapının temel dayanaklarından biri, gençlerin ihtiyaçlarını doğrudan yansıtan "Gençlerin Bütçesi Gençlerde" anket sonuçlarıdır. Vizyon Kulüpleri, bu veriler doğrultusunda gençlerin yaşamlarında somut ve olumlu etkiler yaratacak biçimde tasarlanmış, tüm süreçlerde genç katılımını merkeze alan bir yaklaşımı benimsemiştir.

Vizyon Kulübü eğitimleri, eğitici eğitimi sonrasında iki temel modül hâlinde uygulanmaktadır. "Uluslararası Çalışmalar Modülü" gençlerin küresel programlar, hareketlilik fırsatları, uluslararası gönüllülük ve girişimcilik ekosistemleri hakkında bilgi edinmelerine imkân tanımaktadır. "Kariyer Çalışmaları Modülü" ise iş dünyası, kişisel yetkinlik gelişimi, mesleki yönelim ve geleceğin becerileri gibi alanlarda gençlerin donanımlarını artırmayı hedeflemektedir. Böylece Vizyon Kulüpleri hem akademik hem profesyonel gelişimi önceleyen hibrit bir öğrenme zemini oluşturmaktadır.

Bu yapının sürdürülebilirliğini sağlamak ve kulüplerin sahadaki etki kapasitesini güçlendirmek amacıyla 14–21 Aralık 2023 tarihleri arasında Ankara'da "Vizyon Kulübü Eğitici Eğitimi" düzenlenmiştir. Üniversitelerde faaliyet gösteren Genç Ofislerin aktif katılımıyla yürütülen programda 81 genç eğitici adayı, uluslararası çalışmalar ve kariyer gelişimi eksenindeki modüllere ilişkin kapsamlı bir eğitim sürecinden geçmiştir. Bu eğitimle amaçlanan, akran eğitimi modelini yaygınlaştırarak Vizyon Kulüplerinin sahada daha geniş bir genç kitleye ulaşmasını sağlamak ve gençlerin uzmanlaşma düzeyini güçlendirmektir.

Bu doğrultuda Vizyon Kulüpleri; gençlerin küresel vatandaşlık bilincini artıran, uluslararası gençlik çalışmalarına erişimi kolaylaştıran, kariyer gelişimlerini destekleyen ve katılım kültürünü kurumsallaştıran önemli bir gençlik çalışması modeli olarak işlev görmektedir.

16.2.3. Vizyon Kampları

Geleceğin Türkiye'sini inşa edecek genç beyinlerin yalnızca akademik başarılarıyla değil; aynı zamanda özgün düşünme yetileri, öz-düzenleme becerileri, sosyal farkındalıkları ve vizyoner bakış açılarıyla desteklenmesi, çağdaş toplumların kalkınma hedefleri açısından stratejik bir önceliktir. Bu bağlamda, potansiyeli yüksek gençlerin yeteneklerinin sistematik biçimde geliştirilmesi ve onları birbirleriyle etkileşime geçirecek nitelikli öğrenme ortamlarının oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığının bu anlayışla yürüttüğü Vizyon Kampları, akademik başarıyı sosyal gelişimle bütünleştiren, gençleri geleceğe daha güçlü hazırlayan bütüncül bir öğrenme ve gelişim modeli sunmaktadır.

Vizyon Kampları, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda ilk 5.000'e giren öğrenciler ile TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında destek almaya hak kazanan gençler için özel olarak tasarlanmış bir programdır.

Kampın temel hedefleri:

- Gençlerin bireysel verimliliklerini artırmak,
- Tasarım odaklı düşünme, öz-düzenleme stratejileri ve yaratıcı problem çözme teknikleri kazandırmak,
- Katılımcıların alanında uzman eğitmenler eşliğinde farklı bakış açıları edinmelerini sağlamak,
- Akademik başarıyı psikolojik ve sosyal gelişimle bütünleştirmek.

Kamp içeriği:

- Eğitim oturumları,
- Sohbet programları,
- Atölyeler ve sosyal etkinlikler.

Bu yapı sayesinde gençler yalnızca öğrenmekle kalmayıp aynı zamanda eğlenerek üretken vakit geçirmiştir.

- 2024 yılı boyunca kampın ilk 5 dönemi Gaziantep Seyriantep Gençlik Kampı'nda, son dönemi ise Ankara Gölbaşı Gençlik Konukevi'nde düzenlenmiş olup toplam 383 katılımcı, yaklaşık 160 saatlik çok yönlü bir eğitim programına dâhil olmuştur.
- 2025 yılında Eylül ayı itibarıyla 4. Vizyon Kampı tamamlanmıştır.
- 2026 yıl sonuna kadar toplam 10 ayrı Vizyon Kampı gerçekleştirilecek olup toplam yaklaşık 400 gencin projeden faydalandırılması hedeflenmektedir.

Faaliyetler kapsamında katılımcılar; akranlarıyla, eğitmenlerle ve profesyonellerle güçlü iletişim ağları kurmuş, gelecekteki hedeflerine yönelik kararlılık geliştirmiş ve yön bulma becerilerini pekiştirmiştir.

Programın sürdürülebilirliğini sağlamak ve katılımcılar arasında yaygınlaştırıcı bir etki modeli oluşturmak amacıyla 10-14 Şubat 2025 tarihleri arasında Bursa Uludağ Gençlik Kampı'nda Vizyon Kampı-Akran Rehberliği Eğitimi düzenlenmiştir.

Bu kamp dizisi, sadece seçkin başarı gruplarına yönelik bir ödüllendirme değil; aynı zamanda geleceğin liderlerini sistematik biçimde destekleyen, öğrenen ve paylaşan bir gençlik ekosistemi oluşturma vizyonunun önemli bir parçasıdır.

16.2.4. 30 Altı Mühendislik Zirvesi

Gençlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak, onları karar alma süreçlerine dâhil etmek ve gençlik çalışmalarına yönelik farkındalıklarını artırmak amacıyla "30 Altı Mühendislik Zirvesi" programı hayata geçirilmiştir. Program, gençlerin hem kişisel gelişimlerini destekleyen hem de Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek mühendislik vizyonuna katkı sunmalarını amaçlayan önemli bir buluşma niteliğindedir.

29-30 Nisan 2025 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen zirveye Eskişehir, Rize, İstanbul, Adana, Erzurum, Trabzon, Kocaeli, Hatay, Bursa, Ankara, Konya, İzmir ve Sivas illerinden gelen 450 genç katılım göstermiştir.

Bu program ile Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşayan gençlerin Ankara'ya gelerek farklı deneyimler edinmeleri, farklı bir kültürü tanımaları ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ziyareti ile gençlik alanında çalışmalar yürüten politika belirleyiciler ve bürokratlar ile bir araya gelerek karar alma süreçlerine aktif katılımları sağlanmaktadır.

Zirve, mühendislik eğitimi alan gençlerin sadece teknik bilgiyle değil, katılımcı bir vizyon ve toplumsal sorumluluk bilinci ile donatılmalarını sağlamaktadır. Program sayesinde gençler, mesleklerinin ülke kalkınmasındaki rolünü daha iyi kavramış, Gençlik ve Spor Bakanlığının çalışmalarına dair farkındalık kazanmış ve karar alma süreçlerine katkı sunma deneyimi edinmiştir. Böylece zirve, geleceğin mühendislerinin sadece teknik üreticiler değil, aynı zamanda toplumsal liderler olarak yetişmesine stratejik bir katkı sağlamıştır.

16.2.5. 30 Altı Spor Zirvesi

Üniversitelerde eğitim gören gençlere yönelik olarak onların mesleki gelişimlerini desteklemek, katılımcı süreçler aracılığıyla kendilerini ifade etmelerine imkân tanımak, gençlik çalışmaları alanında yürütülen politika ve uygulamaların dayandığı temel yaklaşımları tanımalarını sağlamak ve Gençlik ve Spor Bakanlığı faaliyetlerine yönelik aidiyet duygusunu güçlendirmek amacıyla "30 Altı Spor Zirvesi" programı hayata geçirilmiştir. Program ile gençlerin yalnızca teorik bilgi edinmeleri değil, aynı zamanda karar alma süreçlerine aktif şekilde katılmaları da hedeflenmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşayan gençler Ankara'da bir araya getirilmiştir. Gençlerin hem yeni kültürel deneyimler edinmeleri hem de Gençlik ve Spor Bakanlığının çalışma alanlarını yerinde görmeleri sağlanmıştır. Gençler, zirve kapsamında politika belirleyiciler, bürokratlar ve uzmanlarla doğrudan temas kurarak gençlik alanındaki karar süreçlerine görüş ve önerileriyle katkıda bulunmuşlardır.

"30 Altı Spor Zirvesi" programı, 29 Eylül-1 Ekim 2025 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenmiş olup Konya, Kırıkkale, Yozgat, Bolu, Nevşehir, Afyon, Kırşehir, Bartın, Kastamonu, Çorum ve Zonguldak illerinden gelen toplam 650 gencin katılımıyla uygulanmıştır. Program, gençler arasında bölgesel etkileşimi artırmış; spor, gençlik çalışmaları ve kamu yönetimi alanında farkındalık oluşturarak gençlerin ulusal düzeyde söz ve sorumluluk sahibi bireyler hâline gelmesine katkı sunmuştur.

16.2.6. 30 Altı Tıp Zirvesi

Üniversitelerde öğrenim gören gençlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, katılımcı süreçler aracılığıyla kendilerini ifade edebilmelerinin sağlanması, gençlik politikalarının hareket noktasını tanımaları ve yürütülen gençlik faaliyetlerine yönelik sahiplenme ve aidiyet duygularının güçlendirilmesi amacıyla "30 Altı Gençlik Zirvesi" programı hayata geçirilmiştir. Bu program ile Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşayan gençlerin Ankara'da bir araya gelerek yeni deneyimler kazanmaları, farklı bir kültürel çevreyi tanımaları ve Gençlik ve Spor Bakanlığını ziyaret ederek gençlik alanında görev yapan politika belirleyiciler ve bürokratlarla doğrudan temas kurmaları hedeflenmiştir. Böylece gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımlarının artırılması amaçlanmıştır.

20-21 Ekim 2025 tarihlerinde gerçekleştirilen "30 Altı Gençlik Zirvesi"; Ankara, Konya, Karabük, Eskişehir, Çorum, Afyon, İstanbul, Kırıkkale, Gaziantep, Kütahya, Bursa, Diyarbakır ve Zonguldak olmak üzere toplam 13 ilden ve 20 üniversitenin Tıp Fakültelerinde öğrenim gören yaklaşık 800 öğrencinin katılımıyla düzenlenmiştir.

Program kapsamında; Ankara Gazi Üniversitesi, Ankara Hacettepe Üniversitesi, Ankara Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Konya Selçuk Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Eskişehir Üniversitesi, Çorum Hitit Üniversitesi, Afyon Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinden öğrenciler 20 Ekim 2025 tarihinde günübirlik olarak programa katılım sağlamışlardır.

Gaziantep, Diyarbakır, İstanbul ve Bursa illerinden gelen öğrenciler ise 20-21 Ekim 2025 tarihlerinde iki gün süreyle programda yer alarak etkinliklere katılım göstermişlerdir.

Bu kapsamlı zirve ile gençlerin hem mesleki ufuklarının genişletilmesi hem de ulusal düzeyde gençlik politikalarının şekillendiği süreçlere aktif biçimde dâhil olmaları amaçlanmıştır.

16.2.7. 30 Altı Hukuk Zirvesi

Üniversitelerde öğrenim gören gençlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, katılımcı süreçler aracılığıyla kendilerini ifade edebilmelerinin sağlanması, gençlik politikalarının hangi ihtiyaçlardan hareketle şekillendiğini tanımaları ve yürütülen gençlik faaliyetlerine yönelik sahiplenme ile aidiyet duygularının güçlendirilmesi amacıyla "30 Altı Gençlik Zirvesi" programı hayata geçirilmiştir. Bu program ile Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşayan gençlerin Ankara'da bir araya gelerek yeni deneyimler edinmeleri, farklı bir kültürel çevreyi tanımaları ve Gençlik ve Spor Bakanlığını ziyaret ederek gençlik alanında görev yapan politika belirleyiciler ve bürokratlarla bir araya gelmeleri sağlanmıştır. Böylece gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılım göstermelerine yönelik güçlü bir zemin oluşturulmuştur.

25-26 Kasım 2025 tarihlerinde gerçekleştirilen "30 Altı Gençlik Zirvesi"; Ankara, İstanbul, İzmir, Erzurum, Adana, Kocaeli, Konya, Diyarbakır, Antalya, Yalova, Samsun, Kayseri ve Trabzon olmak üzere 13 ilden, 15 üniversitenin Hukuk Fakültelerinde öğrenim gören toplam 565 öğrencinin katılımıyla düzenlenmiştir. Programa; Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Yalova Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesinden öğrenciler dâhil olmuştur.

Bu yönüyle zirve, genç hukukçuların hem mesleki ufuklarını genişleten hem de kamu politikası süreçlerini yerinde gözlemlemelerini sağlayan bütüncül bir kapasite geliştirme programı niteliği taşımaktadır.

16.2.8. Stratcom Youth

Uluslararası Genç İletişimciler Forumu (Stratcom Youth), iletişim alanında uzmanlaşmak isteyen üniversite öğrencilerinin teorik ve pratik bilgi birikimlerini geliştirmek, geleceğin iletişimcilerini alanında uzman isimlerle buluşturmak amacıyla Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliğiyle düzenlenen bir etkinliktir.

İlki 6–11 Mayıs 2022 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen foruma 13 ülkedeki 42 üniversiteden 100'ün üzerinde iletişim fakültesi öğrencisi katılmıştır. Etkinlik boyunca stratejik iletişim, kamu diplomasisi, dezenformasyonla mücadele, dijital medya, kriz iletişimi, halkla ilişkiler ve gazetecilik gibi 20'den fazla konuda eğitim ve atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Programda ayrıca fotoğrafçılık, dijital medya uygulamaları ve kültürel geziler gibi çeşitli atölye ve etkinlikler yer almış; katılımcılar Kaleiçi, Yivli Minare, Şehzade Korkut Cami ve Yat Limanı gibi yerleri ziyaret etme fırsatı bulmuştur. Ayrıca forumda katılımcı öğrencileri iş hayatına hazırlamak amacıyla kariyer planlama eğitimleri düzenlenmiştir. Program sonunda öğrencilere katılım sertifikası verilmiştir.

Eski Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, İletişim Başkanlığı tarafından düzenlenen 'Stratcom Youth 2024" programına katıldı, 26.11.2024

Stratcom Youth 2024 ise "Küresel İletişimde Gençlik ve Teknoloji: Yeni Dönem, Yeni Dinamikler" ana temasıyla 26 Kasım 2024 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Forum, gençlerin teknoloji ve yenilikçilikle küresel iletişimdeki öncü rollerini keşfetmeyi amaçlayan bir platform sunmuştur. Konferansta, dijital medya ve teknoloji alanında yenilikçi yaklaşımlar sergileyen genç liderler, yaratıcı ifade, etik sorumluluk ve küresel etki odaklı stratejiler üzerine bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmuştur. Dijital medyanın evrimi, gençlerin sosyal etki yaratma becerileri ve teknolojiyi küresel sorunlara çözüm üretmek için kullanma yolları tartışılmıştır.

Eski Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, İletişim Başkanlığı tarafından düzenlenen 'Stratcom Youth 2024" programına katıldı, 26.11.2024

16.3. Tematik Gençlik Kampları ve Projeler

Gençlerin ilgi, yetenek ve gelecek beklentilerine göre yapılandırılmış; bilimden teknolojiye, medyadan savunma sanayiine, tarımdan enerjiye kadar uzanan geniş bir tematik yelpazede öğrenme ve deneyim alanları sunan projeler, gençlerin yalnızca bilgi edinmesini değil; eleştirel düşünme, problem çözme, etik farkındalık, üretim kültürü ve toplumsal sorumluluk bilinci geliştirmesini hedefleyen uygulamalı modeller üzerine kuruludur. Disiplinler arası içerikler, saha deneyimleri, uzman etkileşimleri ve proje temelli çalışmalarla desteklenen bu programlar; gençleri stratejik alanlarda bilinçlendiren, yerel ve küresel meseleler karşısında çözüm üretebilen, üretime ve kalkınmaya aktif katkı sunan bireyler olarak güçlendirmektedir. Böylece tematik gençlik kampları ve projeler, gençlerin potansiyelini açığa çıkaran, deneyimle öğrenmeyi merkeze alan ve geleceğin ihtiyaçlarına cevap veren bütüncül bir gelişim ortamı hazırlamaktadır.

16.3.1. Bilim Kampları

Gençlerin eleştirel düşünme, karmaşık problemleri çözme, girişimcilik, yaratıcı ve yenilikçi düşünme, takım çalışması ve etkili iletişim gibi 21. yüzyıl becerilerini güçlendirmek, çağın gerektirdiği yetkinliklere sahip bireyler yetiştirmek açısından stratejik bir önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile TÜBİTAK arasında yürütülen iş birliği çerçevesinde geliştirilen Bilim Kampları, gençlere disiplinler arası öğrenme deneyimleri sunarak bilimsel meraklarını beslemeyi, problem çözme ve inovasyon odaklı düşünme süreçlerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Bu kapsamda 2024 yılından bu yana farklı bölgelerde gençlerin katılımına açık olarak yoğunlaştırılmış kamp programları düzenlenmektedir. Bu kamplar, gençlerin bilimsel üretim süreçleriyle doğrudan deneyim kazandığı, akran öğrenmesinin teşvik edildiği ve geleceğin mesleki yönelimlerine ışık tutan nitelikli etkinlikler olarak öne çıkmıştır.

16.3.2. Kamp+ Projesi

Günümüz dünyasında gençlerin yalnızca akademik başarılarla değil, aynı zamanda stratejik düşünme, dijital okuryazarlık, takım çalışması, teknolojiye uyum ve toplumsal sorumluluk gibi çok yönlü becerilerle donatılması kaçınılmaz bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Özellikle hızla değişen bilgi ortamı, artan dijital tehditler ve savunma sanayi gibi kritik alanlarda nitelikli insan kaynağına duyulan ihtiyaç, gençlik politikalarının daha bütüncül ve hedef odaklı biçimde yeniden yapılandırılmasını gerektirmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından bu ihtiyaca doğrudan yanıt vermek amacıyla hayata geçirilen Kamp+ Projesi, klasik kamp anlayışını aşan tematik programlarıyla gençlerin güncel, yerli ve küresel meseleler karşısında donanımlı bireyler olarak yetişmesini hedeflemektedir.

Bu kapsamda yürütülen çalışmalarla gençleri sadece bugünün değil, aynı zamanda geleceğin sorunlarına çözüm üretebilecek, liderlik potansiyeline sahip bireyler hâline getirmek amaçlanmaktadır.

Kamp+ Projesi, bireysel gelişimi desteklemenin ötesine geçerek stratejik alanlarda farkındalık ve yetkinlik kazandırmayı hedeflemektedir. Proje kapsamında teknik, mesleki ve sosyal becerilerin yanı sıra takım çalışması, stratejik düşünme ve toplumsal sorumluluk alanlarında gençlerin kapasitelerini geliştirecek tematik kamp programları düzenlenmektedir. Bu sayede gençlerin sadece bugünün değil, geleceğin Türkiye'sine de katkı sunacak bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

Dezenformasyonla Mücadele Kampı

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi iş birliğiyle 22-27 Ocak 2025 tarihlerinde 178 kadın, 22-27 Şubat 2025 tarihlerinde ise 174 erkek katılımcıyla Antalya Alaaddin Keykubat Gençlik Kampı'nda dezenformasyonla mücadeleye yönelik tematik kamp programı düzenlenmiştir.

Yazar Mustafa Sabri Beşer
Dezenformasyonla Mücadele Kampında konuşma yaptı.

Bu kampta dijital okuryazarlık, bilgi doğrulama teknikleri ve medya farkındalığı konularında gençlere eğitimler verilerek bilgi çağında eleştirel düşünme ve dijital sorumluluk becerilerinin kazandırılması sağlanmıştır.

Savunma Sanayii ve Millî Güvenlik Kampı

Savunma Sanayii Akademisi iş birliğiyle 11-15 Şubat'ta 105, 16-20 Şubat'ta ise 103 katılımcıyla İstanbul Marmaracık Şehit Halil Kantarcı Gençlik Kampı'nda bir diğer tematik kamp gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda, gençlere savunma teknolojileri, yerli üretim vizyonu ve millî güvenlik stratejileri alanlarında yoğunlaştırılmış eğitimler sunularak savunma bilinci ve teknoloji farkındalığı kazanmaları hedeflenmiştir.

Sorumlu Gazetecilik Kampı

Dijital çağda bilgiye erişim hızı artarken yanlış ve yanıltıcı bilgilerin yayılımı da ciddi bir sorun hâline gelmiştir. Bu doğrultuda, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi iş birliğiyle 30 Mayıs-3 Haziran 2025 tarihleri arasında Bursa Karacaali Gençlik Kampı'nda düzenlenen Sorumlu Gazetecilik Kampı; gençlerin medya okuryazarlığını geliştirmeyi, eleştirel düşünme becerilerini güçlendirmeyi ve etik habercilik anlayışını yaygınlaştırmayı amaçlamıştır. Kampa 18-29 yaş aralığında, medya ve gazetecilik alanına ilgi duyan gençler katılım göstermiştir.

Kamp içeriği ve öne çıkan başlıklar şu şekildedir:

- Medya okuryazarlığı ve eleştirel düşünme atölyeleri,
- Dezenformasyonla mücadele yöntemleri ve doğru bilgiye ulaşma teknikleri,
- Haber üretim süreçlerinde etik ilkeler,
- Alanında uzman gazeteciler ve medya profesyonelleri ile söyleşiler,
- Pratik haber yazımı, röportaj ve içerik üretimi uygulamaları.

Bu proje, gençlerin yalnızca medya tüketicisi değil, aynı zamanda bilinçli bilgi üreticisi olmalarına zemin hazırlamıştır. Katılımcılar, kamp sürecinde kazandıkları bilgi ve beceriler sayesinde dijital ortamda doğru bilgi yayılımına katkı sağlamış, dezenformasyonla mücadelede aktif birer gönüllü olarak rol üstlenmiştir. Böylece program; daha bilinçli, etik değerlere duyarlı ve sorumluluk sahibi bir gençlik medyası oluşmasına stratejik destek sağlamıştır.

Yeni İş Birlikleriyle Genişleyen Etki Alanı

Kamp+ Projesi sürekli geliştirilen bir yapı olarak kurgulanmaktadır. Bu doğrultuda Çevre Ajansı ile çevre bilinci ve sürdürülebilir yaşam temalı yeni bir kamp programı planlanmaktadır. Ayrıca Anadolu Ajansı, AFAD, BAYKAR, Birleşmiş Milletler ve benzeri kurumlarla kapsamlı iş birlikleri oluşturularak Kamp+, gençlerin ulusal ve uluslararası stratejik alanlara entegre olduğu bir modele dönüştürülmektedir.

Küresel Kalkınma Kampı

Gençlerin küresel ölçekte düşünme becerilerini geliştirmeleri, kültürlerarası etkileşim ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında farkındalık kazanmaları amacıyla Kamp+ Küresel Kalkınma Kampı hayata geçirilmiştir. Bu kamp, gençlerin uluslararası sorunlara bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşmalarını, kriz yönetimi ve proje geliştirme yetkinliklerini artırmalarını hedefleyen yenilikçi bir öğrenme ortamı sunmaktadır.

Bu kapsamda 1-5 Eylül 2025 ve 8-12 Eylül 2025 tarihleri arasında iki dönem şeklinde Bursa Karacaali Gençlik Kampı'nda Kamp+ Küresel Kalkınma Kampı düzenlenmiştir.

Kamp içeriği ve öne çıkan başlıklar şu şekildedir:

- **Kültürler Arası İletişim Atölyeleri:** Gençlerin farklı kültürleri tanıması ve çok kültürlü ortamlarda etkili iletişim kurma becerilerini geliştirmesi,
- **Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi:** Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) odağında etkileşimli oturumlar,
- **Kriz Yönetimi Simülasyonları:** Gerçek hayat senaryoları üzerinden problem çözme ve hızlı karar alma çalışmaları,
- **Küresel Proje Geliştirme:** Takım çalışmalarıyla sosyal etki yaratan proje fikirlerinin tasarlanması,
- **Doğa ve Sosyal Etkinlikler:** Kamp ortamında sosyal kaynaşmayı ve takım ruhunu destekleyen aktiviteler.

Kamp+ Küresel Kalkınma Kampı, gençlerin yalnızca yerel değil küresel düzeyde de çözüm üreten bireyler hâline gelmelerine katkı sağlamaktadır. Katılımcılar; sürdürülebilirlik, kriz yönetimi ve uluslararası iş birliği konularında 21. yüzyıl becerileri kazanmış, aynı zamanda çok kültürlü ortamlarda birlikte yaşama ve üretme deneyimi edinmiştir. Bu kamp, Türkiye'nin gençlerini küresel ölçekte daha etkin, sorumlu ve vizyoner liderler olarak yetiştirmeyi hedefleyen stratejik bir yatırım niteliğindedir.

16.3.3. Genç Enerji Akkuyu Nükleer Projesi

"Gençlerle Nükleer Gelecek Projesi" Türkiye'nin enerji bağımsızlığı yolunda önemli bir adım olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin gençlere tanıtılmasını ve enerji üretimi alanında gençlerin ileri teknolojiyle tanışmasını amaçlayan deneyim kazanma ve ziyaret programıdır.

Bu proje, nükleer enerji mühendisliği lisans bölümünde eğitim gören üniversite öğrencilerinin, santralin inşaat ve işleyiş aşamalarını yerinde görmelerini, uzmanlardan bilgi almalarını ve teorik bilgilerini pratiğe dönüştürmelerini sağlamaktadır. Böylece gençler, geleceğin enerji uzmanları olarak yetişirken bilimsel birikimlerini ve öz güvenlerini artırma fırsatı bulmaktadır.

Projenin 1. etabı, 2025 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında, Türkiye'de 2 üniversitede (Hacettepe ve Sinop Üniversitesi) yer alan nükleer enerji mühendisliği lisans bölümünde eğitim gören gençlerin katılımıyla 5 dönem hâlinde gerçekleştirilmek üzere planlanmıştır.

Bu kapsamda programın 1. dönemi 7-9 Ekim 2025 tarihleri arasında, 2. dönemi 21-23 Ekim 2025 tarihleri arasında Mersin Akkum Gençlik Kampı'nda düzenlenmiştir.

16.3.4. Çalışan ve Üreten Gençler Projesi

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle yürütülen istihdam programı, gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemenin yanı sıra üretim süreçlerine aktif katılımını sağlamayı amaçlayan kapsamlı bir model olarak tasarlanmıştır. Program, özellikle genç iş gücünün ekonomik hayata entegrasyonu için yatırımcılara hazır fabrika binalarının tahsis edilmesini, bu yapıların içerisinde gençlerin kullanımına uygun sosyal alanlar, spor tesisleri ve destek birimlerinin kurulmasını öngören bütüncül bir yaklaşım üzerine inşa edilmiştir. Böylelikle gençlerin yalnızca istihdam edilmesi değil, aynı zamanda çalışma ortamlarında sosyal, kültürel ve entelektüel gelişimlerini sürdürebilecekleri bir ekosistem oluşturulması hedeflenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü.
Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan gençlerle bir araya geldi.

Program kapsamında hayata geçirilen 109 projenin 96'sı tekstil, ayakkabı, hazır giyim ve çağrı merkezi gibi istihdam kapasitesi yüksek sektörlere yönelik üstyapı çalışmalarını içermektedir. Kalan 13 proje ise uygulama oteli, yapay zekâ ve robotik kodlama merkezi, yazılım, turizm ve Organize Sanayi Bölgesi altyapısı gibi daha nitelikli iş alanlarına yönelik yenilikçi modeller sunmaktadır. Bu çeşitlilik, gençlerin farklı yetkinlik ve ilgi alanlarına göre geniş bir istihdam havuzuna erişimini mümkün kılmaktadır.

Programın toplam bütçesi 1.345.402.838 TL'lik ÇÜGEP desteği ile 229.632.973 TL'lik eş finansmanın bir araya gelmesiyle 1.575.035.811 TL'ye ulaşmıştır. Bu bütçe doğrultusunda 155 atölyenin kurulması planlanmış; projeler için ihtiyaç duyulan kaynaklar Strateji Başkanlığı tarafından illere ödenek olarak aktarılmış ve ilgili kalkınma ajanslarına yönlendirilmiştir. Projelerin büyük çoğunluğu tamamlanarak yatırımcılara tahsis edilmiş ve bu süreçte 10.575 genç istihdam edilmiştir. Diğer projelerde ise tahsis ve kurulum çalışmaları devam etmektedir. Güncel durumda 101 proje tamamlanmış, 7 proje inşaat aşamasında, 1 proje ise ihale hazırlık sürecindedir.

Yeni dönem hedefleri kapsamında programın ikinci etabında 100 yeni fabrikanın daha kurulması ve bu tesislerle 10.000 gencin istihdama kazandırılması amaçlanmaktadır. Programın ikinci fazında proje hazırlıkları, fizibilite süreçleri ve yatırımcı bulma görevleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülürken projelerin onaylanması, desteklenmesi ve uygulama sürecinin izlenmesi Bakan yardımcıları başkanlığında oluşturulacak değerlendirme komisyonu aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Öte yandan Gençlik ve Spor Bakanlığı, projelerde istihdam edilen gençlere yönelik sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin planlanması ve yürütülmesi görevini üstlenmiş, kurulacak tüm tesislerde spor alanları ve kütüphane bulunması zorunlu bir standart olarak protokole dâhil edilmiştir.

Bu kapsamlı program gençlerin; üretime, istihdama ve toplumsal hayata katılımını önceleyen güçlü bir kalkınma hamlesi niteliği taşımaktadır. Ekonomik büyümeyi desteklemesinin yanı sıra gençlere nitelikli bir çalışma ortamı sunarak onların geleceğe güvenle bakmalarına katkı sağlamakta; Türkiye'nin genç nüfus potansiyelini stratejik bir avantaj olarak değerlendiren yapısal bir dönüşüm sürecine zemin oluşturmaktadır.

16.3.5. Genç Çiftçi Projesi

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü; gençlerin tarım, ekoloji ve sürdürülebilirlik alanlarında bilgi, beceri ve farkındalık kazanmalarını stratejik bir öncelik olarak ele almaktadır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar, tarımsal üretimi yalnızca ekonomik bir faaliyet değil; aynı zamanda çevresel duyarlılık, toplumsal dayanışma ve yenilikçi düşüncenin geliştiği bir öğrenme alanı olarak değerlendirmektedir. Program, gençlerin hem tarımsal üretim döngüsünü deneyimlemesini hem de bu döngüyü bilimsel ve teknolojik yeniliklerle ilişkilendirmesini sağlayan bütüncül bir yaklaşım üzerine inşa edilmiştir.

Genç Çiftçi uygulamaları ile Gönüllü Hasat Etkinlikleri, Tarımda İnovasyon Kampları ve Ekolojik-Sürdürülebilir Tarım programları başta olmak üzere çeşitli alt bileşenlerden oluşan bu girişim, gençleri toprakla buluşturarak üretim süreçlerinin tamamında aktif deneyim edinmelerini hedeflemektedir. Böylelikle hem kırsal kalkınmaya katkı sağlanmakta hem de doğa dostu, bilinçli ve girişimci bir gençlik vizyonunun güçlendirilmesine zemin hazırlanmaktadır.

Gönüllü Hasat Etkinliği

Gönüllü Hasat Etkinliği, tarımı yalnızca ekonomik bir faaliyet olarak değil; aynı zamanda toplumsal sorumluluk ve dayanışma alanı olarak ele alan bir uygulamadır. Gençler bu kapsamda üretim süreçlerine doğrudan katılmakta, mevsimsel tarımsal işlerde gönüllü olarak görev almakta ve kırsal hayatla birebir temas etmektedir. Böylece gençler hem üretim emeğini deneyimlemekte hem de tarımsal sürdürülebilirliğin yerel ölçekte nasıl yürüdüğünü sahada gözlemleme fırsatı elde etmektedir.

Fikirden Hasada Eğitim Programı

Fikirden Hasada Eğitim Programı, tarımı yenilikçilik ve girişimcilik perspektifiyle ele alan bir eğitim modelidir. Program, gençlerin tarımsal üretimi yalnızca ürün odaklı değil; çözüm ve inovasyon odaklı bir süreç olarak kavramalarını amaçlamaktadır. Bu kapsamda; gıda güvenliği, tarım teknolojileri, akıllı üretim sistemleri ve tarımsal girişimcilik alanlarında eğitimler verilmektedir.

Program, gençlerin özgün tarımsal projeler geliştirmelerine, fizibilite hazırlamalarına ve yenilikçi iş modelleri oluşturmalarına imkân tanımaktadır. Böylelikle tarım sektöründe dönüşümü sağlayacak genç girişimcilerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Genç Çiftçiler: Tarım Sektöründe Gençlik İş Birliği Toplantısı

Genç Çiftçiler Tarım Sektöründe Gençlik İş Birliği Toplantısı, gençleri tarım sektörünün aktif paydaşları hâline getirmeyi amaçlayan bir istişare ve iş birliği platformudur. Bu toplantı aracılığıyla sektör temsilcileri, kamu kurumları, akademisyenler ve genç üreticiler aynı masa etrafında buluşturulmaktadır. Böylelikle gençlerin tarımda söz ve karar sahibi olmasını destekleyen, katılımcı ve çok paydaşlı yeni bir kalkınma modelinin temelleri atılmaktadır. Toplantı, gençlerin sektöre erişimini kolaylaştıran yeni destek mekanizmalarının tanımlanmasına katkı sağlamaktadır.

16.4. Ulusal Staj Programı

Gençlerin, fırsat eşitliği ve liyakat ilkeleri doğrultusunda kamu kurumları ile özel sektörün sunduğu kariyer imkânlarından yararlanabilmesini amaçlayan bu erken dönem kariyer programı, Cumhurbaşkanlığı koordinasyonunda yürütülmektedir.

Programın temel hedefleri; gençlerin istihdam edilebilirlik düzeylerini yükseltmek, kariyer fırsatlarına erişimde eşitliği güçlendirmek ve erken dönem kariyer olanaklarını farklı alan ve bölümlerde yaygınlaştırmaktır.

Programa başvuran öğrenciler; eğitim yaşamları boyunca gösterdikleri akademik başarı, mesleki ve kişisel gelişime yönelik çalışmaları ile elde ettikleri kazanımlar dikkate alınarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme, akademik/mesleki, sanatsal/sosyal ve sportif yeterlilik alanlarında verilen puanlar üzerinden; şeffaf, takip edilebilir ve yenilikçi bir sistemle gerçekleştirilmektedir. İşverenler ise öğrencilere, kimlik ve üniversite bilgilerine erişmeden yalnızca bu yeterlilik puanlarını esas alan teklifler sunmaktadır.

Yurt içinde elde ettiği başarının yanı sıra uluslararası alanda da ilgi gören ve OECD tarafından altı kez iyi uygulama örneği olarak gösterilen bu program, birçok gencin henüz öğrenciyken iş hayatını tanımasına ve erken kariyer bilinci kazanmasına olanak sağlamaktadır.

Staj: Yükseköğretim öğrencilerinin mesleki bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmeleri, sektörü yakından tanımaları ve iş yaşamına uyum sağlamaları amacıyla bir kurum ya da işletmede gerçekleştirdikleri uygulamalı çalışmadır.

İş Gölgeleme: Öğrencilerin bir meslek ya da iş alanını yakından tanımalarına imkân veren, kısa süreli ve gözleme dayalı bir öğrenme sürecidir.

Eğitim: Öğrencilerin kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla, belirli konularda ilgili kurumlar tarafından hazırlanan ve sunulan eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.

01.01.2025 tarihi itibarıyla 35 yaşını doldurmamış (01.01.1990 ve sonrası doğumlu) olan; Türkiye, KKTC veya yurt dışındaki üniversitelerde öğrenimine devam eden ve 4 üzerinden en az 2,00 not ortalamasına (diğer sistemlerde dengi) sahip öğrenciler programa başvurabilmektedir.

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanı Doç. Dr. Salim Atay ve TURAMEP Yönetim Kurulu Başkanı Harun Uyanıkoğlu ile Ulusal Staj Programı İş Birliği Protokolü imza törenine katıldı, 06.03.2025

Başvuru yapabilecek adaylar şunlardır:

- Örgün öğretim lisans programlarının 2. 3. veya 4. sınıf öğrencileri (tıp, öğretmenlik ve diş hekimliği bölümleri hariç),
- Örgün öğretim ön lisans programlarının 1. veya 2. sınıf öğrencileri,
- Yurt dışındaki üniversitelerde yüksek lisans veya doktora eğitimine devam eden Türk vatandaşı ya da Mavi Kart sahibi öğrenciler.

Genel not ortalaması henüz oluşmadığı için, başvuru döneminde ön lisans 1. sınıf öğrencilerinden not ortalaması şartı aranmamaktadır.

Stajın gerçekleştirileceği tarihte; lisans 2. sınıf ve ön lisans 1. sınıf öğrencilerinin bir üst sınıfa geçmiş olmaları, lisans 4. sınıf ve ön lisans 2. sınıf öğrencilerinin ise mezun durumunda bulunmamaları beklenmektedir. Ayrıca ön lisans 1. sınıf öğrencilerinin not ortalamasının 2'nin üzerinde olması gerekmektedir. Bu koşulların sağlanmaması durumunda işverenler staj tekliflerini iptal edebilmektedirler.

Başvuru süreci; e-Devlet üzerinden giriş yapılması, kişisel bilgilerin kontrol edilerek onaylanması, başvuru formunun belirtilen kriterlere uygun şekilde doldurulması ve süreç tamamlandıktan sonra işverenlerden gelen tekliflerin düzenli olarak takip edilmesi aşamalarından oluşmaktadır.

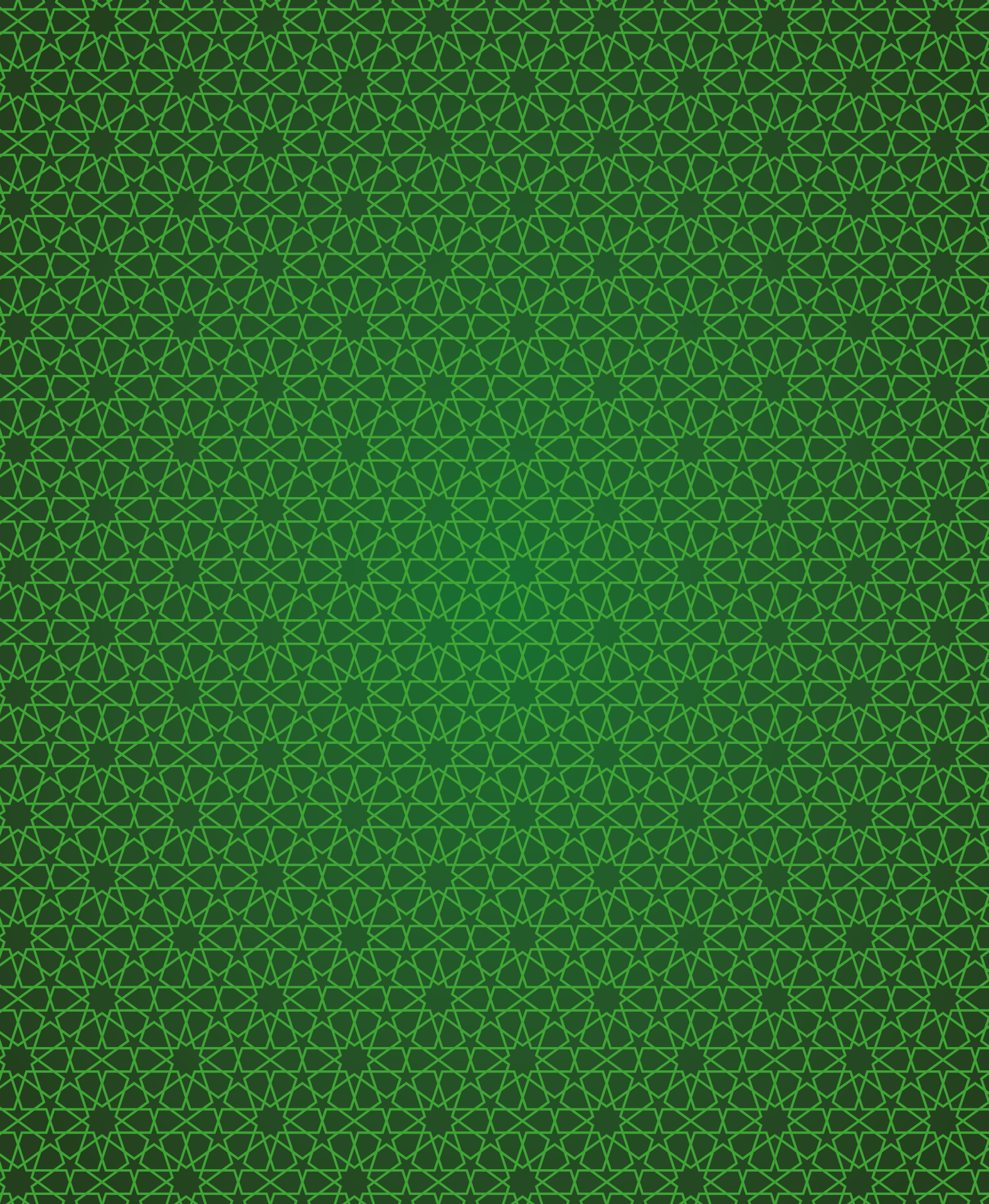

“Biz, teknolojiye yaptığımız yatırımla gençlerimizi geleceğin mesleklerine hazırlıyoruz.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Gençlik İçin Hemen Şimdi Programı
Ankara / 25 Nisan 2023

17.
Bölüm

Dijital Yetkinliklerle Güçlenen Gençlik Çalışmaları ve Küresel Hareketlilik

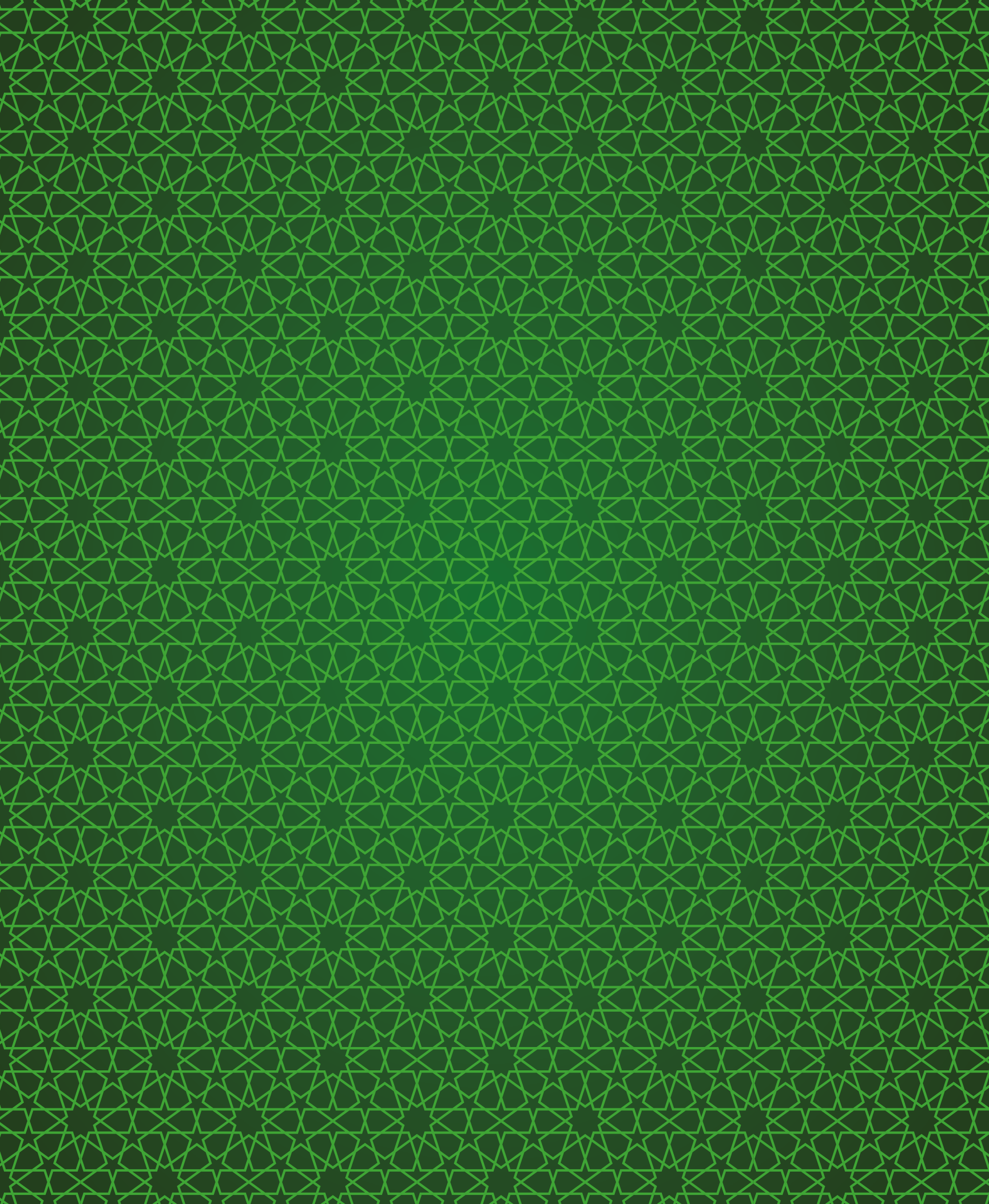

17.1. Yenilikçi Gençlik Eğitim Programları

Gençlerin hızla dönüşen dijital ve teknolojik dünyada yalnızca bilgi tüketen değil; üreten, sorgulayan ve çözüm geliştiren bireyler olarak yetişmelerini hedefleyen bütüncül bir yaklaşımla; kodlama, yapay zekâ, robotik, girişimcilik, iletişim ve dijital yetkinlikler gibi alanlarda teknik beceriler geliştirmelerinin yanı sıra analitik düşünme, yaratıcılık, takım çalışması, etik farkındalık ve toplumsal sorumluluk bilinçlerini güçlendirmek amaçlanmaktadır. Gençlik Merkezleri başta olmak üzere farklı öğrenme ortamlarında uygulanan bu yenilikçi modeller, kamu–özel sektör–akademi iş birlikleriyle desteklenerek gençlerin potansiyellerini ortaya çıkaran, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir gençlik ekosistemi oluşturmayı hedeflemektedir.

17.1.1. Kod Adı 2023 Projesi

Kod Adı 2023 projesi, gençlerin dijital çağın gerektirdiği becerilerle donatılması, yenilikçi teknolojilere erişimlerinin artırılması ve bilişim alanında nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi amacıyla yürütülen kapsamlı bir eğitim programıdır. Proje kapsamında gençlere; algoritma geliştirme, web ve mobil uygulama tasarımı, elektronik, insansız hava aracı (İHA) yapımı ve kullanımı, robotik sistemler gibi teknik alanlarda uygulamalı eğitimler verilmektedir. Bu eğitimler; gençlerin analitik düşünme, problem çözme ve yaratıcı teknoloji üretme kapasitelerini geliştirmeyi hedefleyen bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır.

Teknik eğitimlerin yanı sıra projede, dijital toplumun ihtiyaç duyduğu bilinç ve farkındalığı güçlendirmeye yönelik çeşitli seminer programları da yürütülmüştür. Bu kapsamda gençlere; millî yazılımların stratejik önemi, erken yaşta kodlama eğitiminin gerekliliği, dijital bilgi güvenliği, siber saldırı türleri ve korunma yöntemleri, etkili sosyal medya yönetimi ve dijital pazarlama gibi konularda uzmanlık düzeyinde bilgilendirmeler yapılmıştır. Böylece gençlerin yalnızca teknik becerileri değil, dijital ekosistemin etik, güvenlik ve sürdürülebilirlik boyutlarına ilişkin farkındalıkları da artırılmıştır.

Kod Adı 2023, gençlerin teknoloji üretim süreçlerinde aktif rol almasını destekleyen, dijital yetkinlikleri geliştirerek Türkiye'nin bilişim ve teknoloji alanındaki insan kaynağını güçlendirmeyi amaçlayan yenilikçi bir gençlik projesi olarak öne çıkmaktadır.

Kod Adı 2023 Projesi, 2022 yılı itibarıyla içeriği genişletilerek GENÇKOD adını almıştır. Proje kapsamında gençlere algoritma, web ve mobil uygulama geliştirme, elektronik, İHA (insansız hava aracı) yapımı ve kullanımı ile robotik eğitimleri verilmeye devam edilmektedir. Ayrıca millî yazılımların önemi, erken yaşta kodlama eğitimi, dijital bilgi güvenliği, siber saldırılar, etkili sosyal medya yönetimi ve dijital pazarlama üzerine seminer programları da gerçekleştirilmektedir.

17.1.2. DENEYAP Teknoloji Atölyelerinin Oluşturulması

DENEYAP Teknoloji Atölyeleri ülke gelişimine yüksek katkı sağlayabilecek yetenekli gençlerin tespit edilmesi, bu gençlerin gelişimleri için gerekli desteklerin sağlanması, gençlerin takım çalışması, yenilikçi düşünce, proje geliştirme odaklı eğitim programları ile daha üretken olabilmeleri amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı'nın ortak çalışması sonucu Gençlik Merkezlerinde kurulmaktadır.

DENEYAP eğitim modeli; iki farklı yaş grubundaki gençlerin girişimcilik, eleştirel düşünme, karmaşık problemleri çözme, etkili iletişim ve takım çalışması gibi becerileri kazanmalarına yönelik olarak tasarlanmıştır. DENEYAP Projesi'yle ortaokul ve lise çağındaki gençler; tasarım-üretim, robotik-kodlama, elektronik programlama, yazılım teknolojileri, havacılık ve uzay teknolojileri gibi alanlarda eğitimler almaktadır. Toplamda 3 yıl hem temel teknoloji yetkinlikleri ve özel ilgi alanlarında derinleşme hem de proje üretme kabiliyeti elde edecek olan gençler, bu gelişim süreci sonunda geleceğin teknoloji yıldızları hâline gelecektir.

DENEYAP Teknoloji Atölyeleri öğrenci seçme sınavı iki aşamadan oluşmaktadır. Adaylar ilk aşamada yazılı sınava girmektedir. Başarılı olan adaylar ikinci aşama olan uygulama sınavına katılım sağlamakta ve iki aşamayı da başarı ile tamamlayan adaylar, eğitim almaya hak kazanmaktadır.

Proje 2019 yılında 12 ilde (Adana, Ankara, Antalya, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Hakkâri, İzmir, Konya, Manisa, Muğla, Trabzon) hayata geçirilmiştir.

2020 yılında mevcut atölyelere 18 ilde (Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Antalya, Çanakkale, Çorum, Elâzığ, Gaziantep, Isparta, Kahramanmaraş, Kastamonu, Malatya, Rize, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Tokat, Yozgat) kurulan yeni atölyeler eklenmiştir.

2021 yılında; Ankara, Aksaray, Aydın, Balıkesir, Batman, Bingöl, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Erzincan, Giresun, Hatay, İstanbul, Karaman, Kars, Kayseri, Kırıkkale, Kilis, Kocaeli, Kütahya, Mardin, Mersin, Ordu, Sivas, Şırnak, Tekirdağ ve Van olmak üzere 27 ilde 36 farklı DENEYAP Teknoloji Atölyesi'nin açılışı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılmıştır. 55 ilde 66 DENEYAP Teknoloji Atölyesi ile toplamda 10.560 öğrenciye eğitim alma imkânı sunulmaktadır.

2022 yılı içerisinde 35 ilde 37 Gençlik Merkezinde faaliyete geçen atölyelerle birlikte 81 ilde 104 DENEYAP Türkiye Teknoloji Atölyesine ulaşılmıştır. 1. fazda 12 ilde oluşturulan atölyelerde eğitim alan 1.181 genç 2022 yılında mezun olmuştur. Yıl içerisinde gerçekleştirilen 1 elektronik sınav ve 2 uygulama sınavının ardından 11.183 genç atölyelerde eğitim almaya hak kazanmıştır. "DENEYAP Türkiye" projesi kapsamında, son sınav sürecinin tamamlanması ile 81 ilde 104 DENEYAP Teknoloji Atölyesinde 14.563 genç eğitim almıştır.

2023 yılında "DENEYAP Türkiye" atölyeleri 81 ilde 104 atölyede eğitim gören 16.000 genciyle Gençlik Merkezleri bünyesinde faaliyet göstermiştir.

2024 yılı itibarıyla Türkiye genelinde 81 ilde 104 atölyede, 15.000 genç bu eğitimlerden faydalanmaktadır.

DENEYAP 18 İl Robotik Kodlama Dersi Proje Şenliği

DENEYAP Teknoloji Atölyelerinde her eğitim başlığı sonunda, ilgili dersin kazanımlarının uygulamaya dökülebilmesi, sunum becerileri kazandırılması ve el becerilerinin artırılmasını amaçlayan şenlikler düzenlenmektedir.

1. Faz DENEYAP Teknoloji Atölyelerinde 4-5 Eylül 2021 tarihlerinde başlayan ileri robotik ders eğitimleri 27-28 Kasım 2021 tarihinde düzenlenen proje şenliği ile tamamlanmıştır. Proje şenliğinde ikişer kişilik takımların tasarladıkları kablolu kumandalı (sürücülü) 2 kontrollü ve bir avare tekerlekli, üzerinde robot kolu bulunan bir araç ile yarışma alanına bırakılmış, 10 adet topu toplamaları ve top biriktirme alanına en kısa sürede bırakmaları istenmiştir.

2. Faz DENEYAP Teknoloji Atölyelerinde 4-5 Eylül 2021 tarihlerinde başlayan robotik kodlama eğitimleri 4-5 Aralık 2021 tarihinde düzenlenen proje şenliği ile tamamlanmıştır. Proje şenliğinde gençlerden robot tasarım ve programlama bilgilerini kullanarak "afetle mücadele" ana temasına uygun görevleri yerine getirebilecek robotları geliştirmeleri istenmiştir.

DENEYAP Türkiye Teknoloji Atölyeleri Yazılım Teknolojileri Bilim Şenliği

DENEYAP Türkiye Teknoloji Atölyelerinde 4. fazda eğitim almakta olan gençlerin yazılım teknolojileri ders başlığında almış oldukları eğitim kapsamında öğrendikleri bilgileri uygulamaya koyarak öğrenme sürecinin pekiştirilmesi amacıyla bir proje şenliği düzenlenmiştir.

DENEYAP Elektronik Programlama ve Nesnelerin İnterneti Proje Şenliği, öğrencilerin günlük hayat deneyimlerinden ve çevrelerinden belirledikleri bir sorun için DENEYAP Kart kullanarak elektronik bir çözüm tasarlamaları, bu tasarımları programlamaları ve tasarımlarını takımlar hâlinde sunmalarını amaçlamıştır. 42 ilde ilgili eğitim başlığında eğitimlerini tamamlayan gençlerin projelerini yarıştırdıkları şenlik 16-17 Aralık 2023 tarihlerinde düzenlenmiştir.

17.1.3. Limitless Makers (Sınır Tanımayan Çözümler Programı)

21. yüzyılın hızla dönüşen toplumsal ve teknolojik yapı; gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik, problem çözme ve girişimcilik gibi temel yetkinliklerle donatılmasını stratejik bir gereklilik hâline getirmiştir. Bu doğrultuda geliştirilen Limitless Makers- Sınır Tanımayan Çözümler Programı, 14-19 yaş arası gençlerin akademik girişimcilik alanında bilgi ve beceri kazanmalarını, insanlık yararına teknoloji üretim süreçlerini kavramalarını ve bu doğrultuda

proje geliştirebilmelerini hedefleyen yenilikçi bir yaz okulu modelidir. Program, gençlerin teknoloji odaklı çözümler üretebilen, toplumsal sorumluluk bilinci yüksek ve vizyoner bireyler olarak yetişmelerine katkı sunmaktadır.

Dört haftalık bir uygulama süresine sahip program, gençlere 21. yüzyıl yetkinliklerini kazandırmayı, akademik girişimcilik alanında teorik ve uygulamalı deneyim sağlamayı ve insanlık yararına teknoloji üretim süreçlerini adım adım öğretmeyi amaçlamıştır. Programın uygulama geçmişi; 2021'de Antalya, 2022'de İstanbul, 2023'te Rize, 2024'te İstanbul ve 2025 yılında da yine İstanbul'da olmak üzere 5 ayrı programda yürütülen uygulamalardan oluşmuştur.

2025 yılı itibarıyla programdan mezun olan genç sayısı 210'a ulaşmıştır. Programın özgün yönlerinden biri, mezun gençler arasından seçilenlerin akran rehberliği eğitimi alarak mentor olarak yeniden programa dâhil edilmesidir. Bu kapsamda oluşturulan akran mentor ekibi 45 kişiden oluşmakta ve mentorluk süreci, gençlerin uzmanlık alanlarına göre 10'ar günlük dönüşümlü eğitimlerle yürütülmektedir. Bu yöntem, programın sürdürülebilirliğini güçlendirmekte; öğrenmenin kuşaklar arası değil, akranlar arası etkileşimle pekiştiği dinamik bir öğrenme ekosistemi yaratmaktadır.

Limitless Makers, gençlerin teknoloji ve girişimcilik alanlarında uluslararası düzeyde rekabet edebilecek bilgi ve beceriler kazanmasını desteklemenin yanı sıra yenilikçi düşünme, iş birliği, liderlik ve sosyal fayda odaklı proje geliştirme kapasitelerini de güçlendirmektedir. Program hem bireysel gelişimi hem de toplumsal faydayı önceleyen bütüncül bir yaklaşım sunarak Türkiye'de gençlerin teknoloji üretim süreçlerine aktif katılımını teşvik eden önemli bir model hâline gelmiştir.

17.1.4. Genç Merkür İletişim Programı

Genç Merkür İletişim Programı, iletişim fakültelerinde öğrenim gören gençleri merkeze alan ve onların dijital çağın gerektirdiği yetkinliklerle donatılmasını hedefleyen kapsamlı bir gelişim programıdır. Program; gençlerin dijitalleşme süreçleri, etkili iletişim yöntemleri ve geleceğin iletişim odaklı mesleklerine ilişkin farkındalıklarını artırmayı amaçlamıştır. Bu yönüyle, gençlerin kariyer planlamalarında bilinçli adımlar atmalarına katkı sunan stratejik bir iletişim ve mesleki gelişim modeli niteliği taşımıştır.

Gençler, program süresince dijital dönüşüme ilişkin güncel gelişmeleri uzmanlardan öğrenmiş; aynı zamanda proje geliştirme, uygulama ve sunum süreçlerinde aktif rol alarak takım çalışması, yaratıcı düşünme ve pratik iletişim becerilerini deneyimleme fırsatı elde etmiştir. Programın içerik tasarımı ve yürütme süreçlerinin doğrudan katılımcılar tarafından şekillendirilmesi ise, gençlerin kendi öğrenme deneyimlerini oluşturdukları katılımcı ve yenilikçi bir model ortaya koymuştur.

2022 yılında dört, 2023 yılında ise iki dönem hâlinde yürütülen Genç Merkür İletişim Programı, farklı üniversitelerden 3.000'i aşkın gence ulaşarak geniş bir etki alanı oluşturmuştur. Program, gençlerin iletişim alanındaki mesleki yönelimlerini destekleyen yapısı, dijital çağın dinamiklerine uyum sağlayan eğitim içeriği ve katılımcı temelli uygulama modeli ile Bakanlığın gençlik çalışmalarında öne çıkan iyi uygulamalarından biri hâline gelmiştir.

17.1.5. GEN-2030 Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ Atölyesi

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye'nin dört bir yanındaki gençlerin dijital çağa donanımlı bir şekilde girmelerini sağlamak amacıyla, GEN-2030 Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ Atölyesi projesini başlatmıştır. Bu proje, 15-25 yaş arasındaki gençlere, yapay zekânın sunduğu sınırsız potansiyeli keşfetme ve bu teknolojiyi üretken bir şekilde kullanma fırsatı sunmayı hedeflemektedir.

Bilişim Yolculuğunun Tarihçesi

GEN-2030, Bakanlığın bilim ve teknoloji alanındaki kapsamlı çalışmalarının bir devamı niteliğindedir. Gençlik Merkezlerinin ilk dönemlerinde bilgisayar atölyesi ile başlayan çalışmalar dünyadaki ve Türkiye'deki teknolojik gelişmelerle eş zamanlı olarak gelişmeye devam etmektedir. Gelişen süreçte inovasyon, robotik ve STEM atölyeleri kurulmuş; Kod Adı 2023 ve GENÇKOD projeleri hayata geçirilmiştir. Bunun yanında paydaş kurumlarla ve özel sektör iş birlikleri ile de bilişim alanında; birçok proje ve faaliyet Gençlik Merkezlerinde düzenlenmektedir.

GEN-2030 ile yenileşme, bilim ve teknoloji yolculuğu, yapay zekâ ve dijital yetkinlikler odağında geliştirerek bir üst seviyeye taşınmaktadır. Bu dönüşüm, her dönemde en güncel teknolojik gelişmeleri gençlerle buluşturma vizyonunun bir göstergesidir.

Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ Atölyesi

GEN-2030 olarak kısaltılan "Geleceğin Nesli 2030" ya da "Generation 2030" sadece bir eğitim programı değil, Gençlik Merkezlerini geleceğin teknoloji ve yenileşme üslerine dönüştürecek bir atılım projesidir. Projenin amacı; gençlerin yapay zekâyı etkin ve etik bir şekilde kullanmalarını sağlamak, algoritmik düşünme becerilerini geliştirmek ve kendi yapay zekâ projelerini hayata geçirebilecekleri bir platform sunmaktır. Bu sayede, gençler teknolojinin tüketicisi olmanın ötesine geçerek geleceğin üreticileri ve yön vericileri hâline geleceklerdir.

GEN-2030 Projesinin Yapısı ve İşleyişi

- Hedef Kitle

Projenin odağında; teknolojiye meraklı, temel bilgisayar bilgisine sahip 15-25 yaş aralığındaki lise ve üniversite gençleri yer almaktadır.

- Yürütme Yapısı

Proje, illerde belirlenen Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ Atölyesi sorumluları ve onların oluşturacağı GEN-2030 Takımları ile yürütülecektir. Bu takımlar, Gençlik Merkezlerinde uygun paydaş iş birlikleriyle (kamu, özel sektör, akademi, STK vb.) projeler gerçekleştireceklerdir.

- Atölye Altyapısı

Mevcut Gençlik Merkezlerindeki yenileşme, bilim ve teknoloji atölyeleri, "Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ Atölyesi" olarak adlandırılacaktır. 81 ilde bulunan mevcut yenileşme, bilim ve teknoloji atölyelerinde bulunan bilgisayar ve diğer donanımlar bu atölyede kullanılacaktır. Fiziksel altyapıya ek bulut teknolojileri kullanılarak sanal atölyeler de oluşturulacaktır.

GEN-2030 Eğitici Eğitimi

Projenin başarısı, eğitmenlerin yetkinliği ile gelişecektir. Bundan hareketle, 81 ilden seçilen gençlik çalışanlarına, Ankara Üniversitesi tarafından "Yapay Zekâ Farkındalığı, İleri Yapay Zekâ Uygulamaları ve Geleceğin İkilisi: Yapay Zekâ ve Blockchain" temalarında sertifikalı eğitici eğitimi verilmiştir.

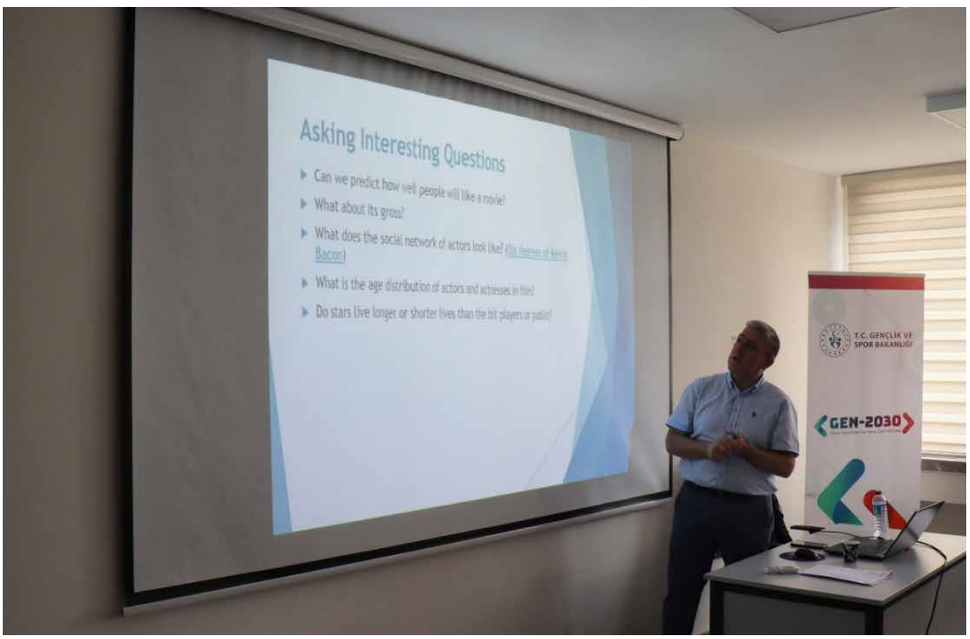

Bu eğitim sonucu yetkin hâle gelen gençlik çalışanları, sorumlu oldukları atölyelerde GEN-2030 takımlarını oluşturacak ve ilk etapta en az iki gönüllü eğitmen yetiştireceklerdir. Eğitimlerde kullanılacak içerikler, modül hâlinde ayrıca gönderilecektir. Bu takımlar, hedef kitleye yönelik 5 farklı konseptte atölye çalışması yürüteceklerdir:

- Yapay zekâ ile yazarlık/müzisyenlik/iç mimarlık gibi mesleki uygulamalar,
- Yapay zekâ ile kod yazma (mobil uygulama, web sayfası),
- Yapay zekâ ile reklam filmi hazırlama,
- Yapay zekâ ile gençlik faaliyeti tasarlama (tematik gençlik kampı, il düzeyinde hackathon vb.),
- Yapay zekâ ile küresel sorunlara çözüm üretme (yenileşme projesi, yarışma projesi, küresel sorunu yerelde çözme).

Projenin İzlenmesi

- ***Sürdürülebilirlik ve Topluluk Oluşturma***

Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, "GEN-2030 Proje Geliştirme ve Takip Ekibi" adı altında eğitmenlerin, kursiyerlerin ve projelerin takip edilmesi ve izlenmesine ilişkin bir yapı oluşturulmuştur. Eğitim alan gençler yapay zekâ gençlik ağında bir araya gelecek ve mentorluk programları gibi modellerle projenin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

- ***Ölçme, Değerlendirme ve Etki Analizi***

Projenin etkisini somut verilerle gösterebilmek için atölye öncesi ve sonrası katılımcıların dijital yetkinlik seviyelerini ölçecek anketler ve beceri testleri planlanmıştır. Böylece eğitim alan gençlerin gelişimi takip edilecek, süreç içerisinde yapay zekâ alanında kendini geliştirmek isteyen gençler profesyonellerle irtibatlandırılacaktır.

- ***İletişim, Görünürlük ve Markalaşma***

Projenin başarı hikâyeleri ve ortaya çıkan projeler düzenli olarak sosyal medya veya diğer iletişim kanallarında paylaşılacak, böylece Gençlik Merkezlerinin görünürlüğü artacak ve yeni katılımcıların dikkatini çekecektir. Ayrıca Gençlik Merkezleri sosyal medya hesaplarında #GEN2030 ve #YapayZeka etiketleri ile yapacakları faaliyetler paylaşılacaktır.

GEN-2030 İş Akışı

GEN-2030 İş Akışı	
İşin- Faaliyetin Adı	Süre/Takvim
Eğitici eğitiminin gerçekleştirilmesi	Eylül 2025
Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ atölyelerinin kurulması	Ekim 2025
Gen-2030 1. Eğitim modülünün hazırlanması	Ekim 2025
Gen-2030 takımlarının belirlenmesi	Ekim 2025
Atölyelerin eğitim faaliyetine başlaması	Kasım 2025
Üniversite öğrenci topluluklarının ziyaret edilmesi	Kasım 2025
Gen-2030 takımlarının her Gençlik Merkezinde oluşturulması	Kasım 2025
Gen-2030 2. Eğitim Modülünün hazırlanması	Aralık 2025
Eğitimlerin yaygınlaştırılması	3 ay
Yeni yapay zekâ projelerinin oluşturulması	6 ay
81 ilde kurulan takımların katılacağı Ideathon düzenlenmesi	Nisan 2026
Gen-2030 alan bazlı eğitim modüllerinin oluşturulması	6 ay

17.2. Dijital Eğitim Altyapıları ve Gençlik Hizmetleri

Gençlerin eğitim, bilgilendirme ve gelişim süreçlerine eşit, erişilebilir ve sürdürülebilir biçimde katılımını sağlamayı amaçlayan dijital dönüşüm yaklaşımıyla geliştirilen dijital platformlar ve sistemler; eğitim planlamasından uygulamaya, bilgilendirmeden yönlendirmeye kadar gençlik hizmetlerinin tüm aşamalarını tek bir yapı altında birleştirerek etkinliği ve verimliliği artırmaktadır. Gençlerin ilgi, ihtiyaç ve yetkinliklerine göre şekillenen bu altyapılar; yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen, bilgiye güvenilir erişimi mümkün kılan ve gençleri aktif katılımcılar hâline getiren çağdaş bir gençlik hizmetleri ekosistemi oluşturmayı hedeflemektedir.

17.2.1. GSB Eğitim-Deneyim Uygulama Portalı (GSB EDU)

Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim-Deneyim Uygulama Portalı (GSB EDU), Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatı tarafından yürütülen eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin bütüncül bir yapıda yönetildiği dijital bir platformdur. edu.gsb.gov.tr adresi üzerinden erişilen sistem hem eğitici hem de öğrenci konumundaki kullanıcıların e-Devlet kimlik doğrulamasıyla dâhil olabildiği, ulusal gençlik politikaları doğrultusunda tasarlanmış kapsamlı bir eğitim ekosistemi sunmaktadır. Portal, Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) ile bütünleşik çalışmakta; eğiticiler uzmanlık alanlarına uygun eğitimleri sisteme tanımlarken gençler bu eğitimleri çevrim içi olarak görüntüleyerek katılım sağlayabilmektedir. GSB EDU; yüz yüze, uzaktan ve dijital eğitim yöntemlerini birlikte kullanarak çok boyutlu bir öğrenme modeli inşa etmektedir.

EYS kapsamında yürütülen tüm eğitim faaliyetleri, Bakanlığa bağlı Gençlik Merkezleri, yurtlar ve spor tesislerinde ücretsiz olarak gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra çevrim içi olarak sunulan "Mentorum Hayat Becerileri Programı," gençlerin çağın gerektirdiği temel yetkinlikleri edinmesini, yaşamın çeşitli alanlarında etkin, üretken ve dengeli bireyler olarak gelişimini desteklemeyi hedeflemektedir. Eğitim içerikleri; duygu yönetimi, problem çözme, analitik düşünme, dijital yazarlık, kaynakları verimli kullanma, müzakere ve iletişim becerileri, stresle başa çıkma gibi geniş bir yetkinlik yelpazesini kapsamaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan ve her biri yaklaşık üç dakika süren 300 adet mikro eğitim videosu, gençlerin kısa süreli ama yoğunlaştırılmış içeriklerle sürekli öğrenme deneyimi yaşamalarını mümkün kılmaktadır.

Ekim 2023'te hizmete açılan EDU portalı, kısa sürede geniş bir kullanıcı kitlesine ulaşarak güçlü bir dijital etkileşim alanı oluşturmuştur. Platform, açıldığı günden bu yana 15 milyonun üzerinde görüntüleme almış; yalnızca 1 Ocak-25 Eylül 2025 tarihleri arasında 6.856.043 görüntülenmeye ulaşarak gençlerin dijital öğrenme platformlarına olan yüksek ilgisini ortaya koymuştur. GSB EDU, bu yönüyle gençlerin eğitim kaynaklarına eşit, kolay ve sürekli erişimini sağlayan; Bakanlığın eğitim politikalarını dijitalleşme ekseninde güçlendiren stratejik bir altyapı işlevi görmektedir.

17.2.2. Eğitim Yönetim Sistemi (EYS)

Gençlik ve Spor Bakanlığı; gençlerin mesleki, kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemeye yönelik geniş kapsamlı bir eğitim, kültür, sanat ve spor faaliyetleri yelpazesi yürütmektedir. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, insan kaynağının etkin kullanımı ve gençlere sunulan hizmetlerin niteliksel ve niceliksel açıdan iyileştirilmesi amacıyla 13 Ağustos 2021 tarihli Cumhurbaşkanı Kararı ile "Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar" yürürlüğe girmiştir. Bu karar uyarınca hazırlanan "Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Faaliyetlerinde Ek Ders ve Diğer Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar," Bakanlığın tüm birimlerine iletilerek eğitim süreçlerinin standartlaştırılması ve etkinleştirilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda eğitim faaliyetlerinde görev almak isteyen eğitici ve antrenörlerin başvuruları, Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) üzerinden alınmakta ve 30 saate kadar ek ders karşılığı istihdam imkânı sunulmaktadır.

EYS, gençlere sağlanan eğitim fırsatlarının ülke genelinde eşit, erişilebilir ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması amacıyla 2022 yılında uygulamaya alınmış dijital bir eğitim platformudur. Eğitim planlaması, eğitici havuzu oluşturma, kurs açma, katılımcı yönetimi ve raporlama süreçlerini bütüncül bir yapıda bir araya getiren sistem, Bakanlığın Gençlik Merkezleri, yurtları ve spor tesislerinde yürütülen tüm eğitim çalışmalarının elektronik ortamda eş güdümünü sağlamaktadır. edu.gsb.gov.tr adresi üzerinden e-Devlet kimlik doğrulamasıyla erişilebilen sistem, gençlerin ilgi alanlarına, yetkinlik düzeylerine ve ihtiyaçlarına göre hazırlanmış geniş bir eğitim içeriği sunmaktadır.

Sistemde bilim ve teknoloji, değerler eğitimi, kültür-sanat, mesleki bilgi ve beceri, yabancı dil ve spor başlıkları altında toplam 492 eğitim/kurs tanımlanmıştır. Bu kapsamda Arduino programlama ve robotik kodlamadan iş ahlakı ve sosyal katılım becerilerine; gençlik psikolojisi atölyesinden geri dönüşüm tasarımına; etkili okuma tekniklerinden sosyal medya yönetimine; İngilizce ve Almanca dil eğitimlerinden çeşitli spor branşlarına kadar geniş bir yelpazede eğitimler gençlere ücretsiz olarak sunulmaktadır.

EYS'nin faaliyete geçtiği 2022 yılından 2024 yılına kadar toplam 257.432 kurs açılmış ve 9.709.505 genç bu kurslara katılım göstermiştir. 2025 yılının ilk dokuz ayında ise 97.035 kurs açılmış; 3.883.756 genç bu eğitimlerden yararlanmıştır. 2025 yılı Uygulama Takvimi doğrultusunda 20 Ocak-21 Şubat 2025 tarihleri arasında spor ve gençlik alanlarında görev almak üzere eğitici ve antrenör başvuruları alınmış; yapılan değerlendirmeler sonucunda 43.326 kişilik bir eğitici/antrenör havuzu oluşturulmuştur. Değerlendirme sürecinin tamamlanmasının ardından, temmuz ayında 81 ilde eş zamanlı olarak eğitim ve etkinlik faaliyetleri başlatılmıştır.

Bu bütüncül yapı, Bakanlığın gençlere yönelik eğitim hizmetlerinin hem kapsamını genişletmiş hem de ulusal ölçekte standartlaşmasını sağlayarak Türkiye genelinde güçlü, erişilebilir ve sürdürülebilir bir gençlik eğitimi ekosistemi oluşturmuştur.

17.2.3. Gençlik Bilgilendirme Servisi

Dijital çağın sunduğu imkânlara rağmen gençlerin güvenilir, güncel ve ihtiyaç odaklı bilgiye doğrudan ve doğru kaynaklardan ulaşabilmesi büyük önem taşımaktadır. Bilgi kirliliği, dağınık dijital içerik yapısı ve yönlendirici olmayan platformlar, gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımlarını ve potansiyellerini etkin kullanmalarını sınırlandırmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından bu yapısal boşluğu doldurmak ve gençlerin eleştirel düşünme, karar verme ve aktif vatandaşlık becerilerini desteklemek amacıyla kurulan Gençlik Bilgilendirme Servisi, yalnızca bir bilgi paylaşım aracı değil; gençlerin dijitalde doğru yönlendirildiği, fırsatlara ulaşabildiği ve toplumsal yaşamla daha güçlü bütünleşebildiği etkileşimli bir gelişim platformu niteliğindedir.

Bakanlık tarafından gençlerin güncel gelişmeleri takip etmeleri, fırsatlara erişmeleri ve karar alma süreçlerine bilinçli katılım sağlamaları amacıyla Gençlik Bilgilendirme Servisi'ni hayata geçirilmiştir.

Sistem aşağıdaki temel hedefler doğrultusunda geliştirilmiştir:

- Gençleri ilgi alanlarındaki faaliyetler ve etkinlikler hakkında düzenli bilgilendirmek,
- Eleştirel düşünme, toplumsal farkındalık ve aktif vatandaşlık gibi temel becerileri desteklemek,
- Gençlerin karar alma, yönelim belirleme ve fırsatları değerlendirme kapasitelerini artırmak.

Sistem, aşağıdaki niteliklerle yapılandırılmıştır:

- **Bütüncül Yaklaşım:** Gençliğe yönelik tüm güncel bilgilerin ve hizmetlerin tek çatı altında sunulması.
- **Kolay Erişilebilirlik:** Mobil uyumlu ve kullanıcı dostu arayüzler aracılığıyla herkesin rahatlıkla erişebilmesi.
- **Güvenilir Bilgi:** Doğrulanmış, güncel ve kamu yararına içeriklerin sunulması.

Gençlik Bilgilendirme Sistemi, gençlerin;

- Etkinlik ve program takibi yapabilecekleri,
- Danışmanlık ve yönlendirme hizmetlerinden yararlanabilecekleri,
- Sosyal ağlar üzerinden kamu kurumlarıyla etkileşim kurabilecekleri bir dijital ortam sunmaktadır.

Bu platform, yalnızca bilgilendirme amacı taşıyan pasif bir platform değil; aynı zamanda gençlerin yönlendirildiği, katkı sunduğu ve aidiyet geliştirdiği etkileşimli bir gençlik altyapısı olarak işlev görmektedir. Böylece gençler, bilgiyle güçlenen bir bilinçle hem bireysel gelişimlerini sürdürebilmekte hem de topluma daha aktif katılım sağlayabilmektedir.

17.3. Dijital Kültür, Teknoloji Ekosistemi ve Küresel Gençlik Hareketliliği

Gençlerin dijital çağın kültürel, teknolojik ve küresel dinamikleriyle bütünleşmesini amaçlayan çok boyutlu bir gençlik politikası yaklaşımıyla yürütülen çalışmalar, gençlerin dijital yetkinliklerini geliştirmenin ötesinde; teknoloji üretim süreçlerine aktif katılımlarını, yenilikçi ekosistemlerle etkileşimlerini ve ulusal–uluslararası hareketlilik yoluyla küresel deneyim kazanmalarını desteklemektedir. E-spor, teknoloji festivalleri, uluslararası değişim programları, kültürel diplomasi faaliyetleri ve küresel yarışmalar aracılığıyla gençler; kültürler arası etkileşime açık, rekabet gücü yüksek ve küresel sorumluluk bilinci gelişmiş bireyler olarak güçlendirilmektedir. Bu bütüncül yapı, Türkiye'nin gençlik politikalarını dijital kültür ve küresel iş birliği ekseninde derinleştirerek gençleri geleceğin dünyasına hazırlayan stratejik bir zemin oluşturmaktadır.

17.3.1. E-Spor Eğitimleri ve Gençlik Çalışmalarında Dijital Yetkinliklerin Güçlendirilmesi

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında imzalanan "Genç İstihdama Katkı" protokolü kapsamında yürütülen E-Spor Eğitimi Projesi; gençlerin dijital becerilerinin geliştirilmesine, teknolojik okuryazarlık kazanmasına ve e-sporun pedagojik bir eğitim aracı olarak Gençlik Merkezlerinde yapılandırılmasına yönelik önemli bir girişimdir. Proje kapsamında; 19 ilde e-spor atölyeleri kurulmuş, gençlere temel ve ileri düzey e-spor eğitimleri sunularak dijital çağın gerektirdiği yeni yetkinlik alanlarında gelişim fırsatları sağlanmıştır.

Gençlik Merkezleri Arası E-Spor Ligi

E-spor eğitimlerinin sistematik hâle getirilmesiyle birlikte gençlerin takım çalışması, stratejik düşünme, analitik problem çözme, hızlı karar verebilme, el-göz-zihin koordinasyonu gibi becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, e-spor eğitimi verilen 7 Gençlik Merkezi arasında "Gençlik Merkezleri Arası E-Spor Ligi" düzenlenmiştir. Dokuz hafta süren lig müsabakaları 15 Ocak-19 Mart 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Program, gençlerin rekabetçi oyun deneyimini kontrollü, güvenli ve eğitsel bir çerçevede yaşamalarını sağlayarak Gençlik Merkezlerinde e-spor faaliyetlerinin kurumsallaşmasına katkı sunmuştur.

PUBG Mobile Dünya Şampiyonası – Türkiye Ev Sahipliği

Türkiye, e-spor alanında uluslararası görünürlüğünü artıran önemli bir etkinliğe ev sahipliği yapmıştır. PUBG MOBILE Dünya Şampiyonası, 8-10 Aralık 2023 tarihlerinde Ülker Spor ve Etkinlik Salonu'nda düzenlenmiştir. 10 ülkeden 16 takımın katıldığı şampiyonada toplam 3 milyon dolar ödül dağıtılmış; önceki yılın dünya şampiyonu S2G Esports da Türkiye'yi temsilen turnuvada yer almıştır. Çin, Brezilya, Güney Kore, Endonezya ve Vietnam gibi ülkelerden gelen takımların yarıştığı organizasyon, PUBG MOBILE Türkiye ve PUBG MOBILE Esports Türkiye'nin sosyal medya kanallarından tüm dünyaya canlı olarak aktarılmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, turnuvanın gençlere ilham veren niteliğinden hareketle etkinliğe geniş bir katılım organize etmiştir. Hatay'dan 49 öğrenci, 4 idareci ve 1 kafile başkanı olmak üzere 54 kişilik bir grup iki gün boyunca misafir edilmiştir. Ayrıca İstanbul dışındaki e-spor atölyelerinin bulunduğu 8 ilden (Konya, Sakarya, Manisa, Ankara, İzmir, Diyarbakır, Kayseri, Sinop) her birinden 50 genç olmak üzere toplamda 400 katılımcı turnuvaya dâhil edilmiştir. Bu kapsamlı katılım, gençlerin profesyonel e-spor ortamlarıyla tanışmalarını ve dijital kültürü yerinde gözlemlemelerini sağlamıştır.

E-Spor Okuryazarlık Eğitici Eğitimi

Gençlik Merkezlerinde nitelikli e-spor çalışmalarının yürütülmesini sağlamak amacıyla düzenlenen e-spor okuryazarlık eğiticinin eğitimi, 4-10 Eylül 2023 tarihleri arasında Balıkesir Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesinde yüz yüze ve çevrim içi biçimde düzenlenmiştir. 27 ilden 100 katılımcı ile yürütülen program, e-spor koordinatörleri ve sorumlularının pedagojik, teknik ve etik açıdan güçlendirilmesini hedeflemiştir. Eğitim kapsamında dijital güvenlik, e-sporda etik ilkeler, gençlere yönelik modül tasarımı ve sürdürülebilir e-spor çalışmaları gibi başlıklarda kapsamlı içerikler sunulmuştur.

Bu eğitim modeli, Gençlik Merkezlerinde e-sporun yalnızca bir oyun faaliyetinden ibaret olmadığı; aksine dijital çağın gerektirdiği becerilerin kazandırılmasında etkili bir eğitim aracı olarak kullanılabileceği anlayışını kurumsal düzeyde pekiştirmiştir. Böylece Gençlik ve Spor Bakanlığı, dijital okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve gençlik politikalarının teknoloji odağında güçlendirilmesi yönündeki kararlılığını somut adımlarla hayata geçirmiştir.

17.3.2. TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali

Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı (T3 Vakfı) ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Türkiye'nin millî teknolojilerinin geliştirilmesi amacıyla 2018 yılından itibaren her yıl TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali düzenlenmektedir.

İlk kez 2018 yılında İstanbul'da düzenlenen TEKNOFEST, iki yılda bir İstanbul'da, iki yılda bir ise Anadolu'daki farklı şehirlerden birinde gerçekleştirilmektedir. TEKNOFEST etkinlikleri halka açık olup ücretsizdir.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, dünyanın en büyük uzay, havacılık ve teknoloji festivali TEKNOFEST alanını ziyaret etti, 02.09.2023

Toplumda teknolojiye ve bilime olan ilgi artırmak, Türkiye'nin teknoloji geliştiren ve üreten bir ülkeye dönüşmesi konusunda farkındalık oluşturmak, gençlerin geleceğin teknolojileri ve yenilikleri üzerine olan çalışmalarını desteklemek ve bu alanlarda Türkiye'nin yetişmiş ve nitelikli insan kaynağına katkı sunulması amacıyla düzenlenen TEKNOFEST organizasyonları kapsamında teknoloji ve drone yarışmaları, yerli teknoloji sergileri, seminerler ve söyleşiler, eğitici atölyeler, farklı eğitim seviyelerindeki öğrencilere yönelik etkinlikler, robotik çalışmalar ve simülasyonlar düzenlenmektedir. Ayrıca paraşütle atlama gösterileri, SOLOTÜRK, Türk Yıldızları ve yabancı gösteri ekiplerinin uçuş ve hava gösterileri ile konserler gerçekleştirilmektedir.

Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler ile Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, TEKNOFEST'te yer alan Tarım Teknolojileri Kümelenmesini (TÜME) gezerek, ürünlere ilişkin bilgi aldı, 20.09.2025

TEKNOFEST'e katılabilecek ve Türkiye'nin millî teknoloji hamlesi hedefiyle ülke gelişimine katkı sağlayabilecek yetenekli gençlerin tespit edilmesi, gençlerin gelişimleri için gerekli desteklerin sağlanması, yenilikçi düşünce ve projelerini geliştirebilmelerine yönelik çalışmalarının desteklemesi amacıyla Gençlik Merkezlerinde özellikle GENÇKOD ve DENEYAP projeleri kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Gençlik Merkezleri aktif bir şekilde yarışmalara her seviyeden birçok takımla hemen hemen tüm kategorilerde katılmakta ve çok sayıda derece ve ödül kazanmaktadır.

TEKNOFEST, 2025 yılında ilk olarak 1-4 Mayıs 2025 tarihleri arasında KKTC Ercan Havalimanında düzenlenmiş olup 17-21 Eylül 2025 tarihlerinde ise İstanbul Atatürk Havalimanında ikincisi gerçekleştirilmiştir. Organizasyona finale kalan 130 takım katılım göstermiştir.

TEKNOFEST 2025, İstanbul (17-21 Eylül) organizasyonu kapsamında;

- İstanbul Atatürk Havalimanında düzenlenen festivalde Gençlik ve Spor Bakanlığına 800 m²'lik stant alanı sağlanmıştır. Stantta, Gençlik ve Spor Bakanlığının teknoloji faaliyetlerini tanıtan ve Gençlik Merkezlerinde gençler tarafından geliştirilen teknolojik ürünler sergilenmiş, stant içerisinde teknoloji ile spor faaliyetlerinin bir arada deneyimlenebileceği faaliyetlere yer verilmiştir.
- Stant içerisinde Gençlik Merkezlerinde üretilen kitlerle gerçekleştirilen Kendin-Yap (DIY) alanları kurulmuştur. Kendin Yap alanları, eğitim-tasarım atölyesi ve uygulama atölyesi olarak iki bölümden oluşmuştur. Kısa eğitimlerden sonra uygulama atölyelerinde gençlere yönelik süre bazlı ve mikro ölçekli atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Her bir Kendin Yap seansı, 15-20 dakika aralığında olup çalışma sonunda gençlerin ürün çıktısı oluşturmalarına yönelik bir uygulama prensibine sahiptir.
- GENÇKOD Projesi kapsamında üretilen robot kitleri kullanılarak robotik kodlama alanları kurulmuştur. Bu alanda gençlere yönelik süre bazlı uygulamalı eğitim atölye çalışmaları yapılmıştır. Her bir seansı 25-30 dakika aralığında olan atölye çalışmasında, gençlerin 21. yüzyıl becerileri içerisinde kabul edilen robotik kodlama hakkında farkındalıklarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır.
- 3D Tasarım Üretim alanı ile gençlerin belirli tasarımlardaki ürünleri kendilerinin üretmeleri sağlanmıştır. Hızlı çıktı alma özelliği olan 3D yazıcılar kullanılarak gerçekleştirilen uygulamada gençlerin 3D baskı ürünlerinin gündelik hayatta ne kadar pratik bir şekilde kullanabileceklerine dair örnek uygulamalar gerçekleştirilmiştir.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı standı içerisinde yaklaşık 16 m² ölçüsünde bir sahne kurularak söyleşi programları düzenlenmiştir. ÜNİDES Projesi başta olmak üzere birçok tema ve içerikte planlanan söyleşiler kapsamında üniversite topluluk üyeleri ve daha önce Gençlik ve Spor Bakanlığı programlarına katılmaya hak kazanan gençler ile tecrübe aktarım söyleşileri düzenlenmiştir. Ayrıca kurulan sahne içerisinde TEKNOFEST 2025 kapsamında dereceye giren takımlar ile röportajlar yapılmıştır.
- Stantta Gençlik Merkezleri, güzel sanatlar atölyelerinde uygulanan ahşap yakma faaliyetleri yapmıştır. Ayrıca stant içerisinde Gençlik ve Spor Bakanlığı faaliyetleri ve TEKNOFEST temalarına uygun ve gençlerin yoğun talep gösterdiği magnet basımı uygulaması da yapılmıştır.

- Gençlerin ilgi alanlarına uygun özellikte kurulan deneyim alanları kapsamında teknoloji içerikli oyunlar, spor ve hareketlilikle birlikte planlanmıştır. Bu kapsamda oluşturulan deneyim alanlarında artırılmış gerçeklik (VR) ekipmanları kullanılarak gençlerin kayak ve voleybol gibi sporları gerçeğe yakın düzeyde deneyimlemeleri sağlanmıştır. Ayrıca kurulan geniş ekranlar ve sensörlü bisikletler ile iki veya daha çok katılımcının katılabildiği sanal bisiklet turu ve yarışları düzenlenmiştir.
- Gençlerin çağdaş pentatlon branşıyla tanışmalarını sağlamak amacıyla kurulan deneyim alanında katılımcılara lazer tabanca kullanarak hedef atış deneyimi sunulmuştur.
- Stantta Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yıllardır uygulanan ve gençlerin spor branşlarına yönelik yatkınlıklarının ölçümlendiği Sportif Yetenek Taraması için alan oluşturulmuştur.
- Stantta AI BOOTH kurulmuş ve AI BOOTH'un özel yapay zekâ teknolojisi ile katılımcıların TCG Anadolu, SOLOTÜRK, Kaan vb. millî teknoloji ve savunma sanayii ile ilgili birçok arka planlar eşliğinde görüntülerinin oluşturulması sağlanmıştır. Ayrıca spor, kampçılık, teknoloji çalışmaları gibi Gençlik ve Spor Bakanlığı ve TEKNOFEST ile ilgili içerikler hazırlanarak alanda yer almıştır. Fotoğraflar, 10x15 baskı boyutunda veya Airdrop, QR ve SMS yolu ile dijital olarak aktarılabilmiştir.
- Stant içerisinde kurulan LED ekranlar üzerinden düzenlenen bilgi yarışmaları (Kahot) ile gençlere Gençlik ve Spor Bakanlığının faaliyetleri hakkında sorular sorulmuş, kazananlara Gençlik Merkezinde 3D tasarım ile üretilen hediyelerden takdim edilmiştir. İlgili faaliyetle eğlenceli bir rekabet ortamı oluşmasının yanı sıra gençlerin Bakanlık faaliyetleriyle ilgili farkındalık düzeyinin artırılması sağlanmıştır.
- Alanda farklı özellikteki refleks oyunları için etkinlik oluşturulmuş ve katılımcıların zamana karşı yarıştıkları bu aktivitede, belirlenen süre boyunca sensörlü butonlara basma sayısına göre puanlar kaydedilmiştir.
- TEKNOFEST 2025 İstanbul kapsamında, Gençlik ve Spor Bakanlığının uygulamalarının tanıtılması amacıyla holopack (LED çanta) görünürlük çalışması yapılmıştır. Çalışma kapsamında, sırt çantası şeklinde taşınan LED ekranlarda Bakanlık faaliyetlerine dair dikkat çekici görseller sergilenmiştir. Tüm alanda holopack çantalar ile gezen görevliler, Bakanlığa ait standa ziyaretçileri yönlendirmiş ve akılda kalıcı bir görünürlük çalışması yapılmıştır.
- Her sene olduğu gibi 2025 yılında da Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından TEKNOFEST'e katılan takımlara yönelik olarak malzeme ve teknik donanım desteği sağlanmış, aynı zamanda çalışmalarını gerçekleştirebilmeleri için Gençlik Merkezlerinde atölye tahsisi, konaklama ve ulaşım desteğinde bulunulmuş ve Türkiye genelinde tüm yarışmacılara yurtlarda konaklama ve yemek desteği sağlanmıştır.

17.3.3. Seyahatsever Projesi

Gençlerin farklı şehirleri, kültürleri ve yaşam pratiklerini deneyimlemesi; bireysel gelişim, toplumsal uyum ve ulusal düzeyde kültürel bütünleşmenin güçlendirilmesi açısından stratejik bir önem taşımaktadır. Hareketlilik programları, gençlere yalnızca yeni mekânları tanıma fırsatı sunmakla kalmamakta, aynı zamanda onların sosyal etkileşim, öz güven ve yaşam deneyimi kazanma süreçlerini de desteklemektedir. Bu çerçevede tasarlanan Seyahatsever Projesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı yurtlarının yaz döneminde ücretsiz olarak gençlerin kullanımına açılması yoluyla, Türkiye genelinde kapsamlı ve erişilebilir bir gençlik hareketliliği modeli oluşturmuştur. Proje, gençlerin farklı illeri ziyaret ederek yeni kültürel bağlar kurmasını ve ülke çapındaki çeşitliliği yerinde deneyimlemesini teşvik eden özgün bir uygulama niteliği taşımaktadır.

Seyahatsever Projesi, uygulamaya başlandığı 2022 yılından itibaren geniş bir genç kitlesine ulaşmış ve hareketlilik kültürünün gençler arasında yaygınlaşmasına önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Proje; ilk yılında 121.807, 2023 yılında 150.877 ve 2024 yılında 132.407, 2025 yılında 113.678 gence ulaşarak dört yılda toplam 518.769 katılımcıya hizmet vermiştir. Bu veriler, projenin gençler nezdindeki güçlü talep ve ilgi düzeyini göstermektedir.

Projenin temel bileşenleri arasında; gençlerin ülke genelindeki yurtlarda ücretsiz konaklama imkânına erişmesi, farklı illeri ziyaret ederek yerel kültürleri tanıması, sosyal ve turistik deneyimlere katılım fırsatı bulması yer almaktadır. Bu kapsamlı hareketlilik modeli, gençlerin kendi ülkelerini keşfetme motivasyonunu artırmakta; bölgesel çeşitlilik hakkında bilgi edinmelerini ve kültürel farkındalık kazanmalarını desteklemektedir. Program aynı zamanda ulusal düzeyde ortak yaşam kültürünü güçlendiren, gençler arasında sosyal sermayeyi artıran ve kültürler arası anlayışın gelişmesine katkıda bulunan bir etkileşim ortamı sunmaktadır. Böylece Seyahatsever Projesi, gençlerin hem bireysel ufkunu genişleten hem de Türkiye'de kültürel bağların güçlenmesine doğrudan katkı sağlayan sürdürülebilir bir gençlik hareketliliği politikası olarak önem kazanmaktadır.

17.3.4. Uluslararası Gençlik Programları

Küreselleşen dünyada gençlerin farklı kültürlerle etkileşim kurması, uluslararası iş birlikleri geliştirmesi ve uzmanlık alanlarında deneyim kazanması; yalnızca bireysel gelişim açısından değil, aynı zamanda ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik gücünün artması bakımından da stratejik bir gerekliliktir. Bu anlayışla yürütülen Uluslararası Gençlik Programları, gençlerin kültürel çeşitliliğe açık, yenilikçi ve küresel bakış açısına sahip bireyler olarak yetişmelerini hedeflemektedir. Program, gençlerin uluslararası düzeyde temsil kabiliyetlerini artırırken Türkiye'nin gençlik diplomasisine de güçlü bir katkı sunmaktadır.

Gençlik Merkezleri tarafından yurt dışı değişim ve hareketlilik programları kapsamında 1. dönem 31 proje, 2. dönem 64 proje ve 3. dönem 46 proje onaylanmıştır. 2025 yılı içerisinde gerçekleştirilen Uluslararası Gençlik ve Uzman Değişimi ile Uluslararası Hareketlilik programları kapsamında 88 faaliyete 934 kişi katılım sağlamıştır.

2025 yılı içerisinde Singapur, Belçika, Kazakistan, Kuzey Makedonya, Romanya, Macaristan, Bosna Hersek, Karadağ, İsveç, Almanya, Azerbaycan, Mısır, Finlandiya, ABD, İtalya, Kırgızistan, Malta, Tunus, Fas, Gürcistan, Güney Kore, Malezya, Japonya, İspanya, Kenya, Hırvatistan, Fransa, Cezayir, Pakistan, Vietnam, Uganda, Moldova, Çekya, Özbekistan ve Slovenya ile gençlik ve uzman değişimleri ile hareketlilik programları kapsamında eğitimler, toplantılar ve konferanslar düzenlenmiştir.

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) tarafından eş güdüm sağlanan ve TDT'ye üye ve gözlemci ülkeler arasında her yıl dönüşümlü olarak Genç Liderler Forumu, Genç Girişimciler Forumu, Çok Taraflı Değişim programları, Türk Dünyası Gençlik Başkenti programları ve gençlik zirveleri ile çeşitli temalarda konferans, toplantı, seminer ve eğitim programı gibi faaliyetler düzenlenmektedir. Söz konusu çalışmalar ile TDT'ye üye, gözlemci ve misafir devletlerin gençleri arasında karşılıklı iş birliğini teşvik etmek, karar alma süreçlerine gençlerin aktif katılımı için elverişli bir ortam hazırlamak, üye devletlerdeki iyi proje ve uygulamalara ilişkin bilgi toplamak, analiz etmek ve yaymak, gençleri güçlendirmeye yönelik proje ve faaliyet alanları oluşturmak ve gençlik gelişimi konusunda yapılan çalışmalara destek olmak hedeflenmektedir.

Avrupa Birliği-Avrupa Konseyi Gençlik Ortaklığı Sekreteryasından alınan resmî e-posta davetleri kapsamında gençlik çalışmaları ve politikaları, gençlerin politik katılımı, genç mülteci ve göçmenleri destekleyen projeler vb. konularda düzenlenen toplantı, seminer ve konferanslara katılım sağlanmaktadır. 2025 yılı içerisinde Macaristan, Budapeşte, Fransa, Strazburg ve Malta'da Avrupa Konseyinde Gençlik Merkezlerinde gerçekleştirilen toplantılara Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından katılım sağlanmıştır.

Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmeler ve anlaşmalar çerçevesinde uluslararası kuruluşlar veya ülkelerin gençlik kuruluşları tarafından belirli temalar çerçevesinde düzenlenen ve gençler ile gençlik çalışanlarının kendi aralarında görüş alışverişinde bulunmalarına olanak sağlayan uluslararası forum, kamp, çalıştaylarda gençlerin katılımıyla Türkiye temsil edilmektedir. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 2025 yılı içerisinde gerçekleştirdiği ve katılım sağladığı uluslararası kamp, zirve, forum ve toplantılara ait 29 program düzenlenmiş olup 2832 kişi katılım sağlamıştır.

Uluslararası Gençlik programları, gençlerin farklı ülkelerde edindikleri deneyimleri yerel çalışmalarına yansıtarak hem bireysel gelişimlerine hem de ülkenin sosyal sermayesine katkı sağlamaktadır. Bu projeler gençleri, küresel vatandaşlık bilincine sahip, iş birliğine açık, yenilikçi ve toplumsal fayda odaklı bireyler olarak yetiştirme hedefine hizmet etmektedir. Böylece Türkiye, uluslararası gençlik ağlarında etkin bir aktör olarak konumunu güçlendirmekte ve Türkiye'nin gençlik politikalarının dünya çapında görünürlüğünü artırmaktadır.

17.3.5. YTB Tarih, Kültür ve Medeniyet Programları

Yurt dışında yaşayan Türk gençlerinin ana vatanla bağlarını güçlendirmek, millî kimliklerini pekiştirmek ve aidiyet duygularını geliştirmek amacıyla, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) iş birliğiyle tarih, kültür ve medeniyet programları hayata geçirilmiştir.

Programın amacı; gençlerin Türkiye'nin tarihini, kültürünü ve medeniyet mirasını yakından tanımalarını sağlamak, millî ve manevi değerler ekseninde aidiyet duygusunu güçlendirmek, spor, doğa ve kültürel etkinlikler aracılığıyla sosyal etkileşimi artırmak, Türkiye ile diaspora gençliği arasında sürdürülebilir bir bağ kurmaktır.

YTB tarih, kültür ve medeniyet programları, yurt dışında yaşayan gençlerin yalnızca ana vatanı ziyaret etmelerini değil, aynı zamanda Türkiye'yi bir kimlik ve değerler coğrafyası olarak yeniden keşfetmelerini sağlamaktadır. Katılımcılar, program sonunda hem kültürel mirasa dair bilinç kazanmakta hem de Türkiye ile olan bağlarını güçlendiren gönüllü kültür elçileri hâline gelmektedir.

17.3.6. Jastar Wave Aktau 2025 - Türk Dünyası Gençlik Forumu

Türk dünyasının gençlerinin bir araya gelmesi, ortak tarih ve kültür mirasının korunması ve geleceğe taşınması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu vizyon doğrultusunda Jastar Wave Aktau 2025 Uluslararası Gençlik Forumu, 21-23 Mart 2025 tarihlerinde Kazakistan'ın Aktau şehrinde düzenlenmiştir. Forum, gençler arasında kültürel etkileşimi artırmayı, mirasın korunmasını teşvik etmeyi ve kültürler arası iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlayan uluslararası bir platform niteliği taşımaktadır.21-23 Mart 2025 tarihleri arasında Aktau'da düzenlenen foruma Türk dünyasından gençlik örgütü liderleri, devlet yetkilileri, ödüllü gençler ve kanaat önderleri katılmıştır.

Forum içeriği aşağıda yer almaktadır.

- Türk dünyasında gençlik politikaları ve iş birliği fırsatları,
- Kültürel mirasın korunması, gelecek nesillere aktarılması ve ortak değerler etrafında iş birliği,
- Kültürler arası iletişim ve diyalog becerilerini geliştirmeye yönelik atölyeler,
- Türk devletlerinin gençlik örgütleri arasında ortak projeler için iş birliği görüşmeleri,
- Aktau'nun tarihî ve kültürel değerlerini tanıtan etkinlikler,
- Nevruz Bayramı kutlamalarına katılım ve kültürel paylaşım programları.

Bu forum, Türk dünyasında gençler arasındaki etkileşimi güçlendirerek ortak bir gelecek vizyonu oluşturulmasına katkı sağlamıştır. Katılımcılar hem yeni iş birliği ağları kurmuş hem de kültürel çeşitliliği deneyimleyerek iletişim becerilerini geliştirmiştir. Etkinlik, Türk dünyasında gençlik diplomasisinin gelişimine ve sürdürülebilir bir kültürel dayanışma platformu oluşturulmasına stratejik bir zemin hazırlamıştır.

Avrupa Konseyi Karma Gençlik Çalışması Konvansiyonu

Gençlik politikalarının güçlendirilmesi ve Avrupa genelinde gençlik çalışmaları alanında ortak stratejilerin geliştirilmesi amacıyla, Avrupa Konseyi Karma Gençlik Konseyi (CMJ) tarafından düzenlenen 4. Avrupa Gençlik Çalışması Konvansiyonu, 27-30 Mayıs 2025 tarihleri arasında Malta'nın Valletta şehrinde gerçekleştirilmiştir. Programa Bakanlık bünyesinde görev yapan 2 personel katılım sağlayarak Türkiye'yi temsil etmiştir.

Bu konvansiyon, Avrupa'daki gençlik çalışmaları ekosistemine Türkiye'nin aktif katkı sunmasını sağlamış; Türkiye'nin gençlik politikalarının uluslararası standartlarla uyumlu hâle getirilmesine ve iyi uygulamaların Türkiye'ye taşınmasına zemin hazırlamıştır. Katılım sağlayan personel, Türkiye gençlik politikalarıyla bütünleşebilecek yeni yaklaşımları ve stratejik önerileri Türkiye'ye kazandırmıştır.

17.3.8. "Huawei ICT Competition" Küresel Yarışması

Dijital çağda gençlerin teknoloji üretiminde aktif rol alması, Türkiye'nin bilgi ekonomisinde güçlü bir konuma ulaşması için stratejik bir gerekliliktir. Bu amaçla, 2024 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Huawei arasında imzalanan iş birliği protokolü kapsamında, gençlere yapay zekâ (AI) ve bulut bilişimi (Cloud) alanlarında ücretsiz eğitim alma fırsatı sunulmuştur. Gençler, Huawei'nin eğitim platformu olan Huawei ICT Academy bünyesinde Genc Academy üzerinden kayıt yaptırarak uluslararası standartlarda eğitimlere katılmıştır.

Yarışma Süreci - Tarihler ve Aşamalar:

- Başvuru Dönemi: 1 Aralık 2024-31 Ocak 2025
- Ulusal Yarışma (Türkiye): Şubat 2025
- Bölgesel Yarışma (Avrupa): Mart 2025 (çevrim içi)
- Küresel Final (Çin): 20-24 Mayıs 2025

Bu yıl 10.'su düzenlenen Huawei ICT Competition'a Gençlik ve Spor Bakanlığı adına ilk kez katılım sağlanmış; Genc Academy bünyesinde eğitim gören 128 genç yarışmaya başvurmuştur.

Ulusal yarışmalar sonucunda 9 takımımız Avrupa Bölgesel yarışmalarına katılma hakkı elde etmiştir. Avrupa Bölgesel yarışmasında Signpath Takımı, inovasyon kategorisinde Grand Prize ödülünü kazanmıştır. Signpath Takımı, 20-24 Mayıs 2025 tarihleri arasında Çin'de düzenlenen küresel finalde Türkiye'yi ve Gençlik ve Spor Bakanlığını temsil etmiş ve inovasyon kategorisinde dünya üçüncüsü olmuştur.

Bu başarı, Türkiye'nin gençlerinin uluslararası teknoloji sahnesinde rekabet gücünü ortaya koymuş, Bakanlığın Gençlik Merkezleri aracılığıyla teknoloji üretimine verdiği desteğin somut bir çıktısı olmuştur. Katılımcılar yalnızca teknik bilgi edinmekle kalmamış, aynı zamanda takım çalışması, yenilikçi düşünme ve problem çözme becerilerini küresel ölçekte geliştirmiştir. Bu süreç, Türkiye'nin dijital dönüşüm hedefleri doğrultusunda gençlerin nitelikli insan kaynağı olarak yetişmesine stratejik katkı sağlamaktadır.

17.3.9. 2025 Dağlık Ülkeler Dünya Gençlik Festivali

Türk dünyası gençleri arasında kültürel etkileşimi güçlendirmek, ortak değerler etrafında buluşmayı sağlamak ve genç liderlerin uluslararası düzeyde iş birliği geliştirmelerine imkân tanımak amacıyla 2025 Dağlık Ülkeler Dünya Gençlik Festivali, Almatı'da düzenlenmiştir.

Kazakistan-Almatı'da 18-20 Ağustos tarihleri arasında düzenlenen uluslararası festivalin açılış töreni "Almatı-2025 Türk Dünyası Gençlik Başkenti Açılış Töreni" adıyla 18-19 Ağustos 2025 tarihinde düzenlenmiştir. Festivale Gençlik ve Spor Bakanlığını temsilen 1 Daire Başkanı ve 8 genç; toplam 9 kişilik heyet katılım sağlamıştır.

Program içeriği ve öne çıkan başlıklar aşağıda yer almaktadır.

- **Türk Dünyası Gençlik Başkenti Açılış Töreni:** Türk dünyasından üst düzey temsilciler, gençlik örgütü liderleri ve davetlilerin katılımıyla gerçekleştirilen açılış programı,
- **Genç Girişimciler Forumu:** Türk dünyası genç girişimcilerinin yenileşme, girişimcilik ekosistemi ve ortak projeler üzerine fikir alışverişi yaptığı oturumlar,
- **Genç Liderler Forumu:** Liderlik, gençlik diplomasisi ve uluslararası iş birliği üzerine paneller,
- **3. Gençlik Değişim Programı:** Katılımcı gençlerin kültürel değişim, proje geliştirme ve takım çalışması deneyimleri kazandıkları uygulamalı oturumlar,
- **Kültürel Gösteriler:** Almatı şehir tanıtımları ve sosyal etkileşim etkinlikleri.

Bu festival, Türk dünyası gençleri için çok taraflı bir diplomasi ve kültürel paylaşım platformu oluşturmuştur. Katılımcılar hem girişimcilik hem de liderlik alanında küresel vizyon geliştirme fırsatı bulmuş, ortak projeler için iş birliği ağları oluşturmuştur. Program, Türkiye'nin Türk dünyası gençlik politikalarına katkısını güçlendirmiş, gençlerin uluslararası arenada daha görünür ve etkili aktörler hâline gelmesine zemin hazırlamıştır.

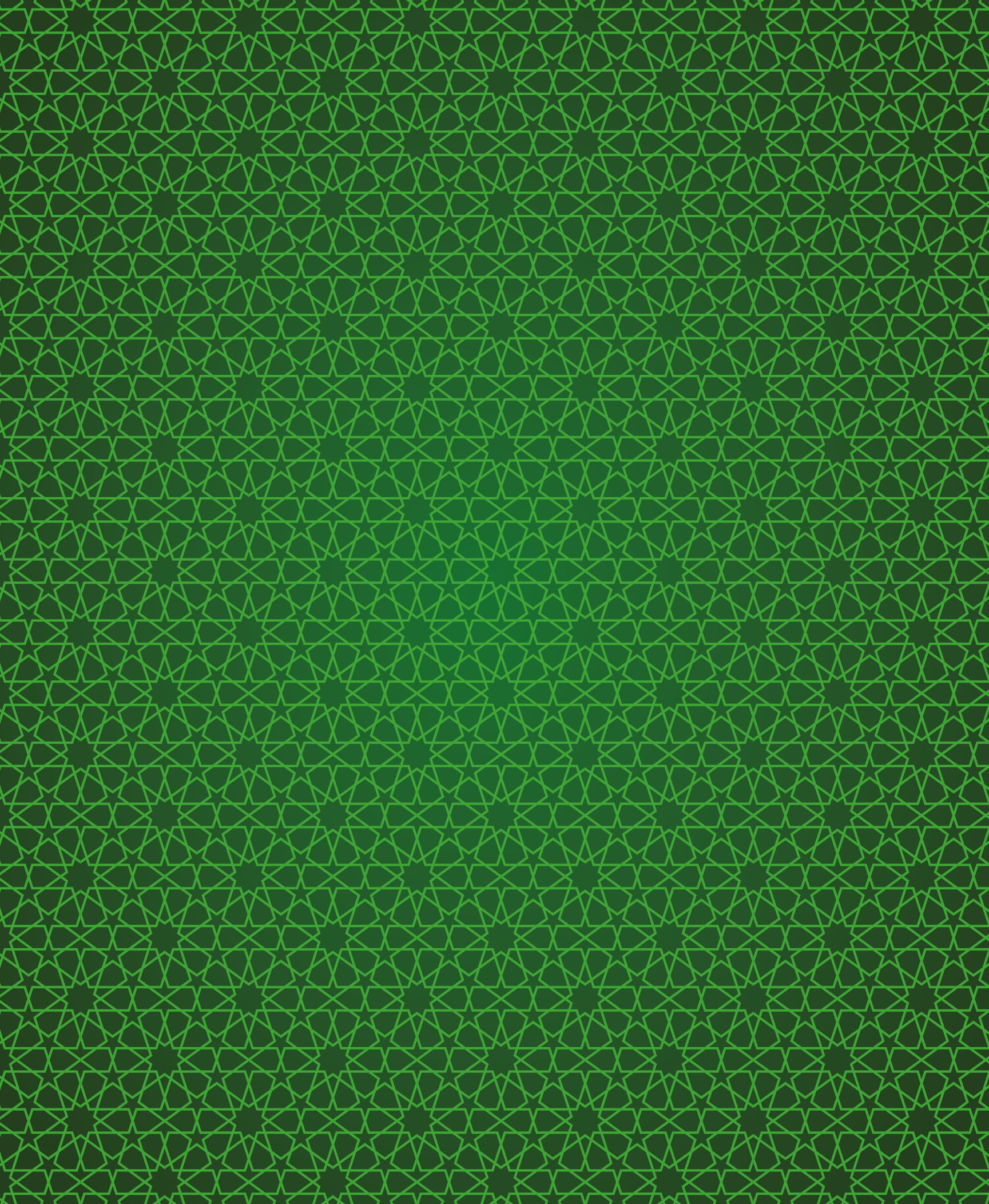

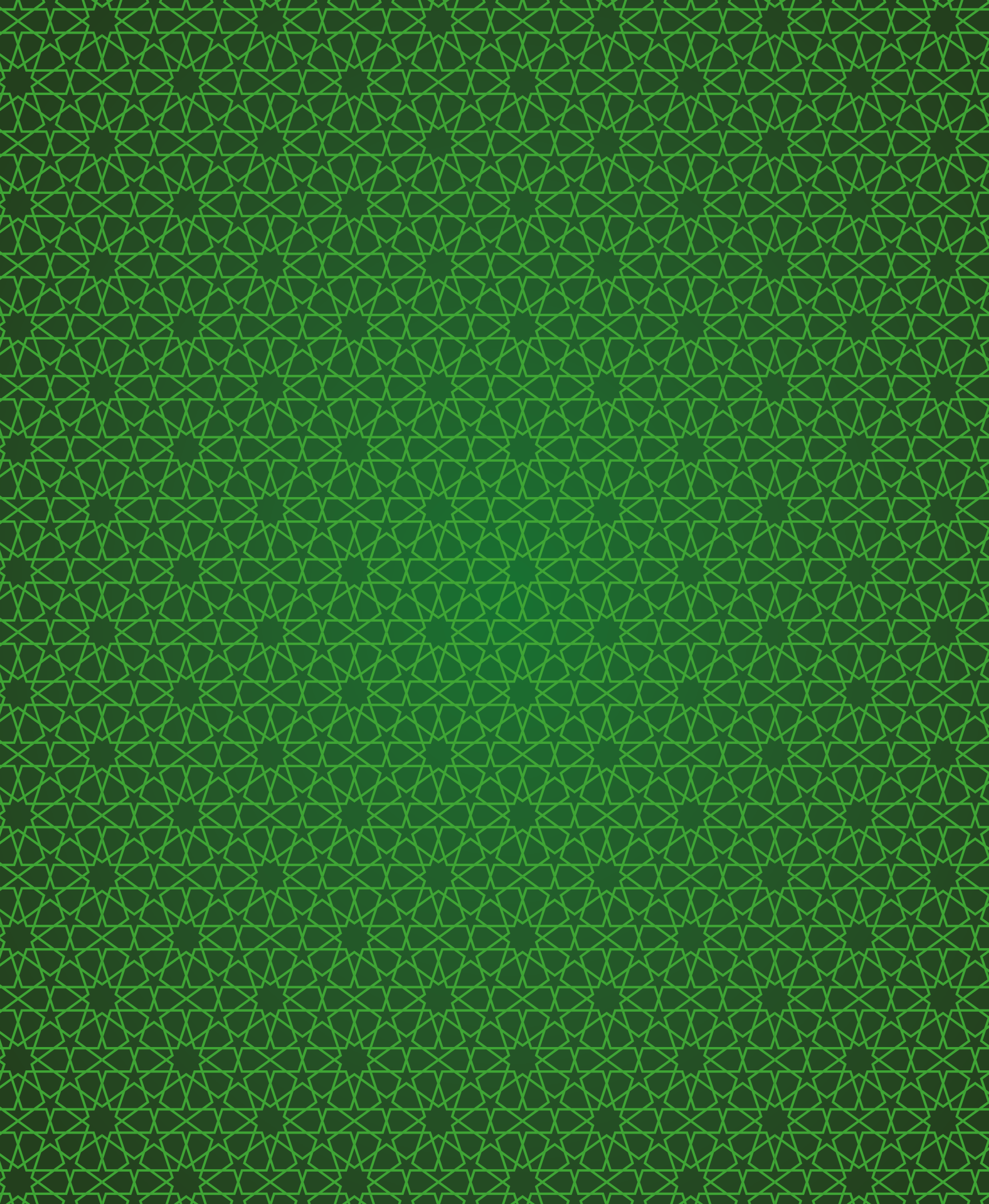

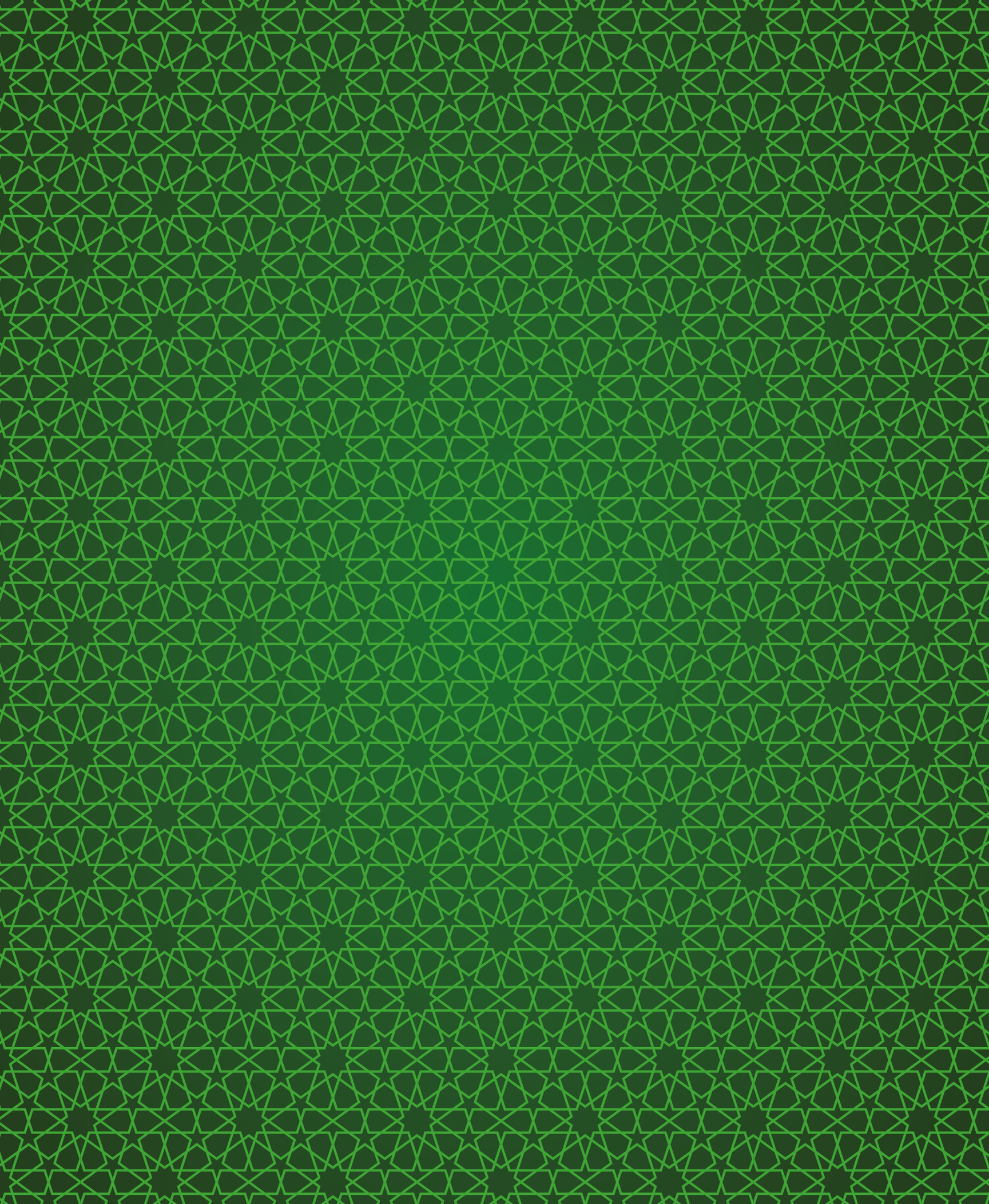

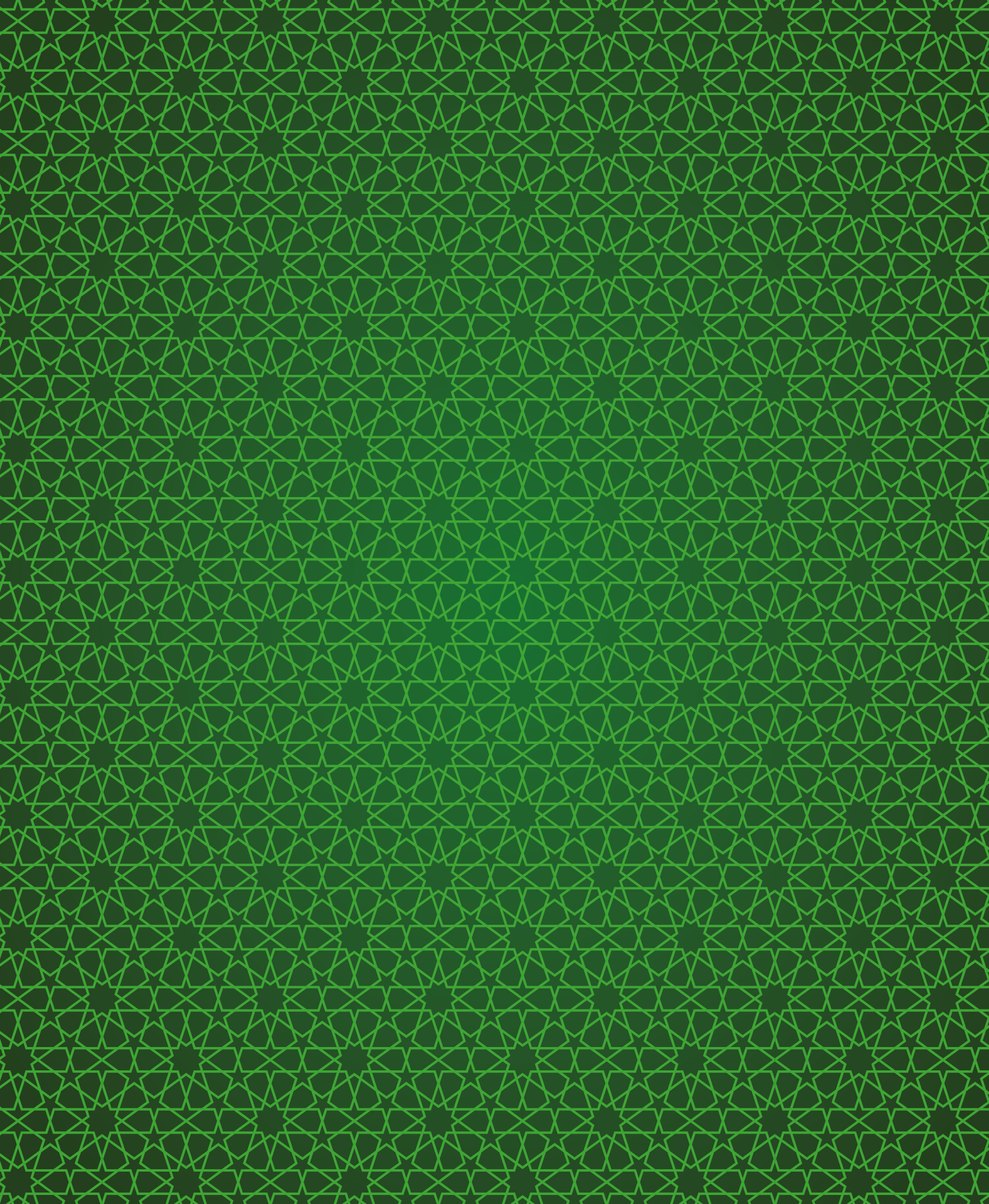

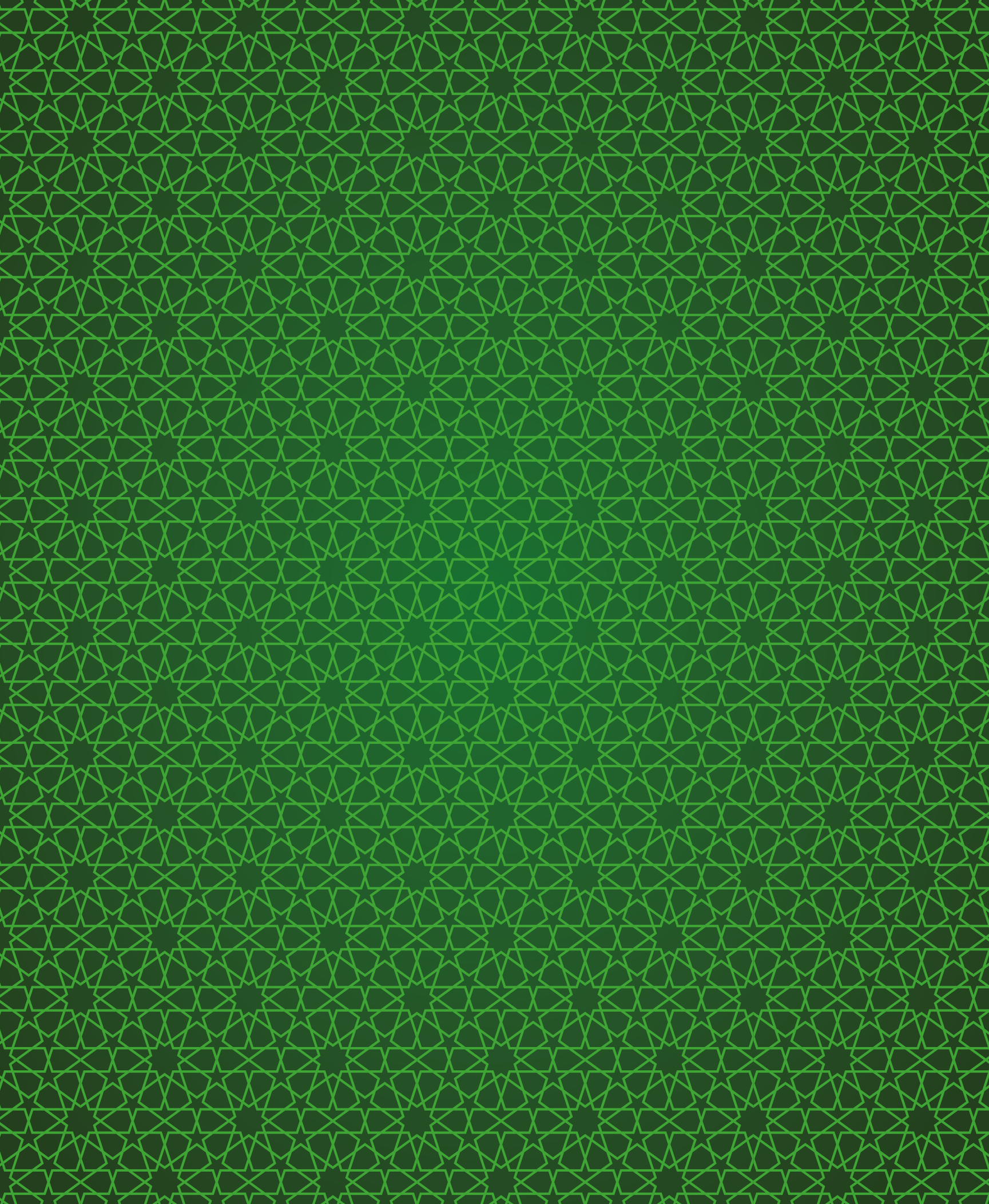

21. YÜZYILDA TÜRKİYE'NİN GENÇLİK VE SPOR SEFERBERLİĞİ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan "21. Yüzyılda Türkiye'nin Gençlik ve Spor Seferberliği" kitabında, Türkiye'nin gençlik ve spor alanlarında gerçekleştirdiği kapsamlı dönüşüm ve gelişim ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır.

Çalışma 17 bölümden oluşmakta ve Türkiye'nin gençlik ve spor odaklı vizyonunu, kurumsal yapısını, projelerini ve uluslararası düzeyde yükselişini içermektedir. Eserde spor yönetimi ve kültürünün dönüşümünden spor tesisleşme ve altyapı yatırımlarına, sporda sağlanan teşviklerden sporcu sayılarındaki artışlara ve uluslararası başarılara; artan yurt kapasiteleri, gençlik merkezleri, gönüllülük temelli çalışmalar, genç istihdamı ve dijital yetkinlikler odağında gençlerin çok yönlü gelişimini destekleyen politikalara kadar geniş bir perspektifte Türkiye'nin son 24 yılda bu alanlarda attığı adımlara yer verilmektedir.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN 978-625-6281-88-2